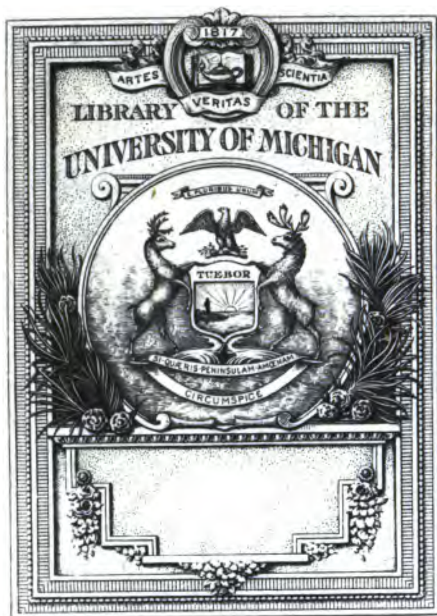


1817
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Aeneiden,

et Heltedigt

af

Publius Virgilius Maro.

Oversat

i Originalens Versemaal

ved

S. Meisling,

Doctor i Philosophien og Rector for Slagelse lærde Skole.

Første Bind,

som indeholder

de sex første Sange.

Slagelse 1824.

Forlagt af Fr. Brummer. Trykt hos Peter Magnus.

Medlemmerne

af

Selskabet til de skjønne Videnskabers Forfremmelse

være dette Arbeide,

hvis

offentlige Tilværelse

skyldes

dette Samfunds hædrende Understøttelse,

med Agtelse og Taknemmelighed

helliget!

Publius Virgilius Maro blev fød den 15de Octbr. i Aaret 70 før Christi Fødsel, under Marci Licinii Crassi og Cneji Pompeji Consulat, i en Flække, ved Navn Andes, det nuværende Pietola, ikke langt fra Mantua. Hvad hans Fader angaaer, da berette Nogle, at han har været Pottemager, imedens Andre fortælle, at han var Dagleier, hvorhos det dog ikke er usandsynligt, at den sidste Paastand har sin Oprindelse fra en misforstaaet Forklaring af Tityri Person i Digterens første Idyl. Derimod synes Alting snarere at tyde hen paa, at han har været Søn af en velhavende, skjøndt meget i Stilhed levende, Gaardeier i Landsbyen Andes.

Om hans Barndomshistorie, og især om hans mangfoldige Lærere, findes vistnok Adskilligt fortalt i Vita Virgilii, der tillægges Grammatikeren Donatus (omtrent 350 efter Christi Fødsel); dog synes denne Biographie ogsaa deri at ligne den pseudoherodotiske af Homer, at den er opfyldt med meget Tant, samt forvansket ved mangfoldige Tilsætninger af uvidende Munke og slette Afskrivere. Efterat han i en Alder af noget over 15 Aar havde paataget toga virilis, drog han i sit 16de eller 17de Aar til Rom, og det er noget efter denne Tid, at han har forfattet adskillige Ungdomsdigte, hvoraf man med Rette troer at gjenkjende Nogle i de saakaldte Catalecta Virgilii. Herhid hører ikke blot det ubetydelige Distichon til Lanisten Balista, som anføres af Donat (§. 28), men isærdeleshed Culex, om hvis Ægthed man neppe, hvilket dog i Almindelighed er Tilfældet, bør tvivle. Saaledes hedder det hos Martial (XIV. 185):

Accipe facundi Culicem, studiose, Maronis,
Ne, nugis positis, Arma virumque canas,

hvor Spørgsmaalet ingenlunde kan være om, at Talen jo er om vor nærværende Digter. Alligevel bør man ikke følge Joseph Scaliger, og regne det til hans sildigere Arbeider, hvilket vi endvidere af Martial kunne indsee, naar han (VIII. 56. 19.) siger:

Protenus Italiam concepit et arma virumqve,
Qui modo vix Culicem fleverat ore rudi.

Naar vi nu sammenligne disse Udsagn med Statii (Sylvæ. II. VII 74) og Fleres, kan det ingenlunde vorde tvivlsomt, at Virgil er Forfatter, idetmindste til dette Digt, om endog senere Interpolationer have gjort det noget utjendeligt, og om endog Epigrammerne, Priapeja, Diræ, og flere af de andre, til Catalecterne hørende, Stykker, ere i større eller mindre Grad at ansee som uægte.

Det er først omtrent fra hans 26de Aar, at hans betydeligere Digte ere at datere, saasom hans tidligste Forsøg i den bucoliske Art Alexis, eller den 2den Idyl, hvilket Martyn (Life of Virgil pag XXXIV) synes at have gjort temmelig sandsynligt. I Løbet af de næste fire Aar digtede han flere af sine Idyller, og blev nøiere bekjendt med Augustus, ligesom ogsaa hans Bekjendtskab med den mægtige Asinius Pollio, samt de Ubehageligheder, der fra Veteranernes Side mødte ham, i Anledning af deres Streifetog fra Cremona til Mantua, falde i samme Periode, det er at sige omtrent i Digterens 30te Aar.

Efterat han i sit 33te Aar havde endt sine samtlige bucoliske Arbeider begyndte han, efter Grammatikernes Angivelser, i sit 34te Aar paa Georgica, deels ifølge Mæcenas' Opfordring, deels for at bevæge Folket til atter at dyrke, samt med fornuftig Indsigt rigtigen at behandle, saadanne Jorde, som ved de borgerlige Krige vare blevne noget øde. Ere de sidste 8 Vers af Georgicons 4de Sang ægte, som de dog ikke synes at være da er det let at regne sig til, i hvad Tidspunkt han fik bemeldte didactiske Digt færdigt, nemlig i sit 40de Aar, strax efter Slaget ved Actium.

Paa samme Tid (ja ifølge hans Yttring i Georgic. III. 46. mox tamen ardentis accingar dicere pugnas Cæsaris, endnu noget tidligere) synes han at have fattet Ideen til Æneiden, uagtet man paa den anden Side kan af Horazes 10de Satyre (v. 45) der er forfattet Aar 27 f. Chr. og omtaler intet uden de landlige Digte, see, at han endnu

i sit 44de Aar ikke har bekjendtgjort noget af Æneiden. Det er først i hans 45de Aar, som Donat (§. 46) beretter os, at Augustus, der i Spanien førte Krig mod de Cantabrer, udbeder sig skriftligen af Virgil, at han vil oversende Æneiden.

Endeligen var han rykket saa vidt med Heltedigtet, at han i sit 52de Aar vilde begive sig til Grækenland og Asien, for der at lægge den sidste Haand paa sit store Heltedigt, og, som Donat bemærker, siden opoffre det Øvrige af sit Liv til Philosophien. Men paa denne Reise møder han Augustus, der vender hjem fra sit Tog mod Orienten, og beslutter i den Anledning at forandre sin Reise, samt ligeledes tage tilbage til Rom. Men nærved Athenen betages han af en sygelig Mathed, og da denne bliver forøget ved en uafbrudt Søereise, lander han i Brundusium eller Tarentum, hvor han ender Livet i sit 52de Aar. Hans Been bleve bragte til Neapel, og der jordede, hvorimod saavel hans, som Horazes, Venner, Varius og Tucca erholdt ved Testamente hans litteraire Efterladenskaber at ordne, paa den Betingelse, at de vel maatte forkaste, hvad der syntes dem at fortjene det, men aldeles intet tillægge.

Det er imidlertid vist, og støtter sig ikke paa tomme Drømmerier af Grammatiker, men paa Plinii og Fleres sikkre Angivelser, at han paa sin Dødsseng angrede, at have digtet Æneiden, og indstændigen forlangte, at Samme skulde brændes, som et ufuldendt og uheldigt Product, fra hvilken Skjæbne det alene ved hans Venners, og især delesheb Varii og Tuccas, Forbønner blev reddet. Denne Ængstelighed synes fuldkommen at svare til Virgils circumspecte Digtercorrecthed, og man behøver derfor ikke med Andre at udlede denne Ængstelighed fra de mangfoldige Lovtaler, han udøser over Cæsar og August, hvilke han nu i sin sidste Time skulde angre.

Efter at Æneiden var gjennemgaaet af Digterens omtalte Venner, blev Værket udgivet, og vandt, som af den Tids Digtere sees (Ovid. Amores. I, XV. 25. Remed. amor. 395. 96) almindeligt Bifald, ja, ligesom Homer, blev det endnu i Augusti Tid indført i Skolerne, samt ved Forelæsninger oplyst og udviklet (Svetonius de illustrib. Grammatic c. 16). Dette Bifald blev det virgilianske Heltedigts Lod til enhver Tid, og det kunde alene falde en Caligula (Svetonius i Caligulas Levnet c. 34) ind, at forjage Virgils Værker og Billeder af alle Bibliotheker, som en

Digter nullius ingenii minimæqve doctrinæ, ligesom blot en Særling som Hardouin kunde fatte den Idee, at Æneiden var et Foster af en Munk i det 13de Aarhundrede efter Christus, en Paastand, der er saa meget mere lystig, som det ikke er det eneste Digt, der efter Hardouin sættes til samme Seculum, saasom ogsaa Musæi Hero og Leander bliver stemplet med samme Fødselstid.

Skulde iøvrigt nogen være ængstelig ihenseende til sin Dom, og ikke turde føle det Skjønne uden at have Sikkerhed for sig, da vil han hos Burmann (Antholog: Latin. Libr. II. epigr 173 sammenlignet med Indledningen til Culex i Wernsdorffs poetæ latini minores Vol. VI. pag. 29) finde tilstrækkelige Skudsmaal og Testimonia autorum de Virgilio, der paa en mere eller mindre poetisk Maade Alle bevidne Heltedigtets Værdie. Det var derfor begribeligt, at det i de fremløbende Tider blev, saavel i Udgaver, som Oversættelser, stedse meere og meere bekjendt, og at Enhver af de nyere dannede Nationer stræbte ved een eller flere Versioner at skaffe et saa navnkundigt Digt Borgerret i deres Litteratur, hvilket ogsaa, naar man undtager den Danske, saavidt vides, med Alle har været Tilfældet.

I hvilken Agtelse Virgil holdt sig, selv igjennem den mørkere Middelalder, see vi isærdeleshed af Dantes mærkværdige Digt la divina comedia, hiin førstefødte Datter af den nyere Digtekunst. Paa sin sælsomme Vandring gjennem Helvede, Skjærsild og Himmel, tager han Virgilius som Veiviser med sig, og de Lovtaler, hvormed han i første Sang af l'inferno v. 82 88 overøser ham, viser den Agtelse, hvori den romerske Digter selv i de Tider har staaet. Efter Videnskabernes Gjenoprettelse søgte først de sydlige Nationer at indklæde ham i deres Fødelands Sprog, uagtet det var naturligt, at Forsøgene maatte, især i disse Lande, falde noget uheldige ud.

Den ældste spanske Oversættelse af Æneiden, som man kjender, er af Don Enricque de Villena, bekjendt i sit Fødelands Litteratur som Originalforfatter af los trabajos de Hercules, og la gaya saber, eller Anviisning til at digte. Den udkom i Aaret 1427, men efter Velasquez's (Origenas de la poesia Castellana pag. 156) Udsigende skal den ikke existere mere endogsaa i Spanien. Han tilbragte 1 Aar og 12 Dage med denne Version, og, for at qvæge sig under dette møisommelige Arbeide, oversatte han paa samme

Tid Dantes la divina comedia og Ciceros Rhetorica, af hvilke især den Første dog ikke synes klogeligst valgt til at qvæge efter aandelig Anstrængelse. Hvorvidt bemeldte Version har været forfattet i Terziner, Ottaver, eller de paa den Tid i Spanien gjængse versos de arte mayor, kan jeg ikke bestemme, da jeg ikke har derom fundet noget angivet. Overhovedet er det mærkeligt, at de spanske Oversættere holdt sig næsten udelukkende til Idyllerne, eller, om de gik meget vidt, da i det høieste til Georgicon, hvilket er Tilfældet saavel med Juan de la Enzina (1516), Christoval de Mesa (1618), Luis de Leon, som med Francesco de Quevedo (1631). Den eneste Version af Æneiden fra en nogenlunde nyere Tid (1577), som jeg har funden omtalt — thi at finde saa gamle spanske Arbeider hertillands, er ikke at vente — er af Gregorio Hernandez de Velasco.

Ligesaa tidligt omtrent, som i Spanien, forsøgte Italienerne paa det Samme, og allerede i Midten af det femtende Aarhundrede finde vi Æneiden oversat, skjøndt i terze rime af Tomaso Cambiatore, fød i Lombardiet Aar 1432. Derefter fulgte Annibale Caros bekjendte Version i versi sciolti, hvis Navnkundighed i Italien har holdt sig lige indtil vore Dage, da den, i Aar afdøde, Hertuginde af Devonshire udgav den atter med al mulig typographisk Pragt. Dog vare der i Digterens Levetid Nogle, som troede at opdage, at denne, iøvrigt upaaklagelige, Oversættelse havde en vigtig Mangel, nemlig det velklingende Riim, og, for at bøde paa Denne, foretog Ercole Udine sig det snurrige Arbeide, at overføre Æneiden i Ottave rime. Det var ikke let at begribe, hvorledes et Foretagende af den Natur kunde blive antageligt, naar man ikke erindrede sig, at dette Metrum var allerede da ved originale Digtere blevet Italienernes Yndlingsvers. Saameget er idetmindste vist, at hans Version ledsages, efter Datidens Brug, af en Mængde Testimonia autorum, af hvilke jeg blot vil anføre Cesare Cremonino's Distichon:

Virgilius redeat videatqve Æneida, versu
Ambiget Etrusco scripserit, an Latio,

hvoraf man seer, hvilket Bifald selv et saadant Foretagende har opnaaet.

Var man nu først kommen paa det Indfald, at lade Virgil tale i Ottave rime, da var det at formode, at man vilde gaae endnu videre, og det manglede derfor ikke paa en

italiensk Blumauer, ved Navn Angelucci, der travesterede Heltedigtet, ved at overføre det i den saakaldte stilo Bernesco, det vil sige, i Bernis comiske, vistnok Ariostisk lette, dog burlesk spottende, Digtermaneer. Men ligesaalidet som i vor Tid Blumauers Idee kunde vinde de Bedres Bifald, vilde det lykkes hans Forgjænger Angelucci, at bringe Italienerne til at glemme Originalen over Travesteringen, og især deleshed hævede den efterfølgende virkelige Oversætter Lilio Guidiccioni sin Røst imod ham. Dog udgav han ikke mere end de 6 første Sange, og selv disse vare i versi sciolti, hvorfore hans Grundsætning klinger løierlig nok, „di non mettere un piede, nè à destra, nè à sinistra, fuori dell' orme del poeta, e di render non solo parola à parola, ma anche punto à punto, en Grundsætning for Oversættelseskunst, der er ligesaa mærkelig paa de Tider, som det er ubegribeligt, hvorledes Guidiccioni kunde overholde den, naar han betjente sig af versi sciolti.

Italienernes Forkjærlighed for deres Ottave rime viste sig endvidere i Enden af det 17de Aarhundrede (1690) da Bartolomeo Beverini udgav atter en Æneide i dette Metrum. Dog maa man lade Beverini den Fortjeneste, at han, foruden at Ottaverne eie en særdeles høi Grad af Velklang, veed, at lade saa megen Troskab mod sin Autor blive tilbage, som der i et saa modstridende Metrum lader sig tænke. Som Prøve saavel paa hans Maneer, som tillige paa en antik Virgil i Stanzaform, en Idee, som endog Schiller senere i sine Digte har optaget, har jeg valgt Lignelsen om Myrerne, i Æneidens 4de Sang, hvorhos jeg naturligviis beholder Beverinis egen archaistiske Skrivemaade:

Come lo stuol de le formiche avare,
Che pensa al verno, e à la stagione algente,
A saccheggiar su l'aie piene appare
La bionda messe in su l'estate ardente:
Vedi la nera squadra ire e tornare
De le picccole ladre à i furti intente,
Per calle angusto, e la nascosta sede
Stipar di salme, e riempir de prede.

Altra attenta il suo peso à trar per l'erba
Co 'l piccol dente suo l'afferra e stringe,
Chi minor forza, e gagliardia riserba,
Con gli homeri fà forza, e 'l peso spinge;
Parse, chi legge, e ordine non serba,
Va raccogliendo in filo, e le ristringe:
Chi castiga le pigre e infingarde,
E 'l sentier tutto al lavorio lor' arde.

I Aaret 1758 — 62. udkom i 4 Voll. en nye Version af Aeneiden i versi sciolti af Ambrogi, men da den findes i hans overordentlig kostbare Udgave af Digterens latinske Text (inutilis splendidæ editionis moles) saa blev den tilgjængelig kun for Faa. Jeg har ved Sammenligning fundet, at den i Troskab gjerne kan staae ved Siden af Annibale Caros, og at man vanskelig vil finde noget vigtigt Træk af Originalen, som er gaaet tabt i følgende Begyndelse af tredie Sang, naar man endeligen vil antage, at de skjødesløse, til Prosa sig nærmende, femføddede Jamber kunne udtrykke og vederlægge de pragtfulde Virgilianske Hexameter:

Poicchè piacque agl' Iddii veder distruta
E di Priamo la stirpe e d'Asia il regno,
Che pur nol meritava, e à terra cadde
Ilio superbo, ed abbattuta al suolo
Giacque fumante la Nettunia Troja,
Dagli auguri del cielo à ricercare
Terre desabitate, e vario esilio,
Obligati veniamo, e nella Frigia
Sotto Antandro medesma ed a' piè de' monti
D' Ida le navi à fabbricar prendiamo.

Men hvad enten nu den gamle Bemærkning habent sua fata libelli ogsaa her viste sin Rigtighed, eller hvad anden Grund, der kan have været, saa meget er i det mindste vist, at Italienerne toge saalidet Hensyn paa de Nyeres, især Ambrogi's Arbeider, at de hellere tyede tilbage til den gamle Annibale Caro. Saaledes møder for førstegang det Særsyn os, endnu førend Hertuginden af Devonshire senere fornyer det, at i Aaret 1760 en Prof. Giovanni Conti udgiver paanye, med megen typographisk Pragt og Udziring af Kobbere og Vignetter, denne meer end tohundredaarige Oversættelse Skal man slutte fra bemældte Contis Omdømme til de øvrige Italieneres, da maa den staae i særdeles Estime, eftersom han i Indledningen ikke tager i Betænkning, at yttre følgende Dom, som neppe Mange paa denne Side af Havet ville underskrive: questa traduzzione, cheche ne dicano gli Algarotti e gli Ambrogi, sarà sempre riputata la più bella di quante finora in qvalchesivoglia idioma ne siano comparse alla luce. Men uagtet man hører vel meget Enthusiasten tale, saa kan man dog heller ikke nægte, at Caro, uagtet sine versi sciolti, dog er temmelig tro i sin Frihed, og at han, foruden almindelig Rigtighed, ikke lettelig lader noget vigtigt i Originalen gaae tabt. For en lettere Sammenlignings Skyld med Beverini, har jeg som Prøve af hans Oversættermaneer helst valgt Lignelsen i 4de

Sang om Myrerne, der hos Caro (Vol. I. 183) lyder i den forældede Skrivemaade saaledes:

Era à veder da la cittade al porto
De' Teucri, de le ciurme, e de le robbe,
Che al mar si conducean, pieno il sentiero,
Qual' è quando le provide formiche
De le lor vernariccie vettovaglie
Pensose e procaccievoli si danno
A depredar di biade un gran acervo,
Che va dal monte a i ripostigli loro
La negra torma, e per angusta e lunga
Semita, le campagne attraversando,
Altre al carreggio attese, o lo s'addossano,
O traendo, o spingendo lo conducano.
Altre tengon le schiere unite, ed altre
Castigan l'infingarde, e tutte insieme
Fan, che tutta la via brulica e ferve.

Med hvilken typographisk Pragt Caro endelig i vore Dage er bleven udgiven paa Hertuginden af Devonshires Bekostning er bekjendt. Der blev kun trykket 150 Exemplarer til Europas Fyrster og de vigtigste Bibliotheker, og Bogen selv blev ledsaget af de kostbareste Kobberstik af Italiens første Kunstnere.

Hvor meget Oldtidens Studium har til enhver Tid, og især i det 16de og 17de Aarhundrede, været udbredt i Engelland, have, foruden Andre, Commentatorerne til Shakspeare, Steewens, Malone, og især Farmer i the learning of Sh. beviist. I det de nemlig søgte at hente Saft og Næring fra de gamle Classiker, stræbte de tillige at overgaae de andre Folkeslag i flittigen at oversætte og afcopiere disse Skjønhedens Forbilleder, ja det begav sig endog, formodentlig af en vidtdreven Forkjærlighed for de Gamle, at man benyttede sig af dertil aflæmpede engelske Hexameter, for at efterligne ogsaa denne Oldtidens herlige Verseform, og at man ikke opgav Forsøget, før Sprogets Aand satte sig alt før djærveligen derimod. De to ældste Oversættere jeg har funden i den engelske Litteratur af Aeneiden ere Phayer og Twyne, omtrent 1550, som efter Wartons Udsigende (History of engl. poetry. Vol. III cap. 40) have paa de Tider vundet meget Bifald.

Mindre heldigt gik det Robert Stanyhurst, der i Aaret 1583 forsøgte paa de 4 første Sange af Aeneiden i engelske Hexameter. For Øieblikket gik det vel ikke ilde, da den første Enthusiasmus rev Mange med sig, saa at Gabr. Har-

vey nærede det, som sit høieste Ønske, to be epitaph'd as the inventor of english Hexameter, og at, for at bruge Farmers Udtryk, every one would be halting on Roman feet: dog kom man sig snart af sin Ruus, og Stanyhurst blev til Slutningen ilde medhandlet af hiin Tids Critiker, som den, der benyttede sig af a foul, lumbering, boisterous and wallowing measure. Da Stanyhurst nu er temmelig sjelden, vil følgende Begyndelse af Æneidens 2den Sang ikke være uvelkommen:

With tentive listening each wight was settled in harkening,
Then father Æneas chronicled from loftie bed hautie:
„You bid me, o princesse! to scarifie a festered old sore,
„How that the Trojans were prest by the grecian armie &c.

Fra den Tid møder os ingen mærkelig engelsk Æneide, før vi komme til den for en Britter saa dyrebare Pope-Drydenske Periode, i hvilken de i uhørt dyre Domme betalte og tilkjøbte sig saavel den græske som romerske Epiker af begge disse, som Originaler vel anseete, Digtere. For længe siden har den Henrykkelse sat sig, hvormed man i de Tider med ægte brittisk Interesse modtog begge Arbeider, og den senere Tid har, efter Wartons Udsigende, erkjendt, at the mistakes in Mr. Drydens translation are unaccountably grofs. Heller ikke var andet muligt, naar man betænker, at Dryden var i sit 70de Aar, da han (1697) udgav den, og bragte den for Lyset i en saa umaadelig Hast, at den nyeste Udgiver Carey er overbeviist som, at Dryden aldrig har seet et eneste Ark efter, men overladt dem til Bogtrykkerens Godtbefindende.

Til at vise Theorien for den drydenske Oversættelse, der som bekjendt er forfattet i blank verses, mener jeg, at følgende Exempel kan være mere end tilstrækkeligt. I Fortalen (CVI) beklager han sig med megen naiv Veemodighed over, at man, for at udtrykke den romerske Digters Ideer, er nødt til at nedstemme sine egne (untune our own), og anfører derpaa som Prøve den mollis amaracus (bløde Merian) hvori Venus skjuler Ascanius i Æneidens første Sang. Hvor dybt nu den forkeerte Oversættelsesmaade, især i de Tider, maa have rodfæstet sig, kan man indsee deraf, at Dryden ærligen forsikkrer, at den engelske Læser, hvis han havde oversat det ved sweet majoran, as the word signifies, vould think, I had mistaken Virgil, because such villagewords give us a very mean idea. Han formener tillige Selv, at Læseren var berettiget til at vente sig en mere nobel Væxt eller Blomst end Merian, ifølge

hvilket han foreslaaer Virgil, to spread roses under him, and lilies over him. Nu skulde man altsaa troe, at Virgil var bleven poetice hjulpen, men efterslaae vi Stedet i Oversættelsen selv, og vente, at finde de foreslaaede Roser og Lilier, da blive vi narrede, og opdage, ligesom for ret haandgribeligen at overbevises om det comiske i denne vilkaarlige Ustadighed, at ikke blot er Merianen borte, men endogsaa Roserne og de hvide Lilier, hvorimod Alle, ved modnere Betragtning, have maattet give Plads for Myrthen. Nu hedder nemlig Stedet saaledes:

Lull 'd in her lap, amidst a train of Loves,
She gently bear him to her blissfull groves;
Then with a wreath of myrtle crowns his head,
And softly lays him on a flow'ry bed

At denne Letfærdighed, der maa virke til Skade især hos Virgil, der indtil Ængstelighed er nænsom over sine Udtryk, og ikke letteligen vælger noget digterisk Træk uden nøiagtig Betænksomhed, at Denne, siger jeg, vedligeholder sig i den hele Drydenske Version, vil endvidere følgende Slutning af Æneidens første Sang bevise:

Relate at last, my godlike guest! she said,
The grecian strastagems, the town betray'd,
The fatal issue of so fatal war,
Your flight, your wandrings, and your woes declare,
For, since on every sea, on every coast
Your men have been distress'd, your navy tofs'd,
Seven times the sun has either topic view'd,
The winter banish'd, and the spring renew'd.

Uagtet saa øiensynlige Feil have Engellænderne dog i de sidste Aar søgt tilbage til Dryden, ligesom Italienerne til Caro, uagtet dog Pitts senere (omtrent fra 1730) ikke er uden Fortjeneste. Jeg maa formode, at kun den Omstændighed, at ingen bedre Oversætter i den nyeste Tid har turdet befatte sig med Æneiden, er Grunden til et saadant Særsyn, at man endnu i 1803 faaer den gamle Drydenske Version udgiven paanye med al brittisk Pragt af Papiir, Kobbere og Vignetter, under Titel The Works of V. translated into english verses, by Dryden, new edition, corrected by John Carey. 3 Voll.

Hvad Virgil i den franske Litteratur angaaer, da har jeg andetsteds *) gjort opmærksom paa, at Turgots besynder-

*) Undersøgelse om det heroiske Versemaals Skjæbne pag. 64 og 68, hvor tillige Prøver ere givne af dette høist curieuse litteraire Arbeide.

lige Forsøg, at ville give Æneiden i franske Hexameter var et Foretagende, der maatte indeholde i sig selv Grunden til sin Undergang, eftersom de saakaldte vers mésurés altid ville blive en Uting i det Franske. Man holdt sig ogsaa i Frankerige helst til Delille, der staaer i samme relative Forhold til den indenlandske Litteratur, som Pope og Dryden til den engelske. Deres egne originale Frembringelsers antagne Værdie satte et Fortræffeligheds-Stempel paa deres Versioner, og ligesaalidet troede de fleste Engellændere, især i ældre Tider, sig beføiede til at formode, at the author of Essay on men, on criticism, the rape of the lock, kunde fordærve Iliaden, som en Franskmand, at l'auteur du poême sur la pitiè, sur l'imagination kunde fordærve Æneiden; hvorhos Delille ogsaa deri ligner sin engelske Forgjænger, at han er bange for ved alt for megen Troskab at blive utroe (un traducteur risque d'être infidèle par trop de fidelité).

Sine Ideer om Oversættelseskunst har han lagt for Dagen i Indledningen til sin franske Georgicon, og disse bør saa meget mere udhæves, som de ikke blot indeholde Theorien for hans Praxis, men ogsaa ved fransk Lethed i at raisonnere, og ved ligesaa piquante som skuffende Lignelser, let kunne bestikke. Han opstiller nemlig som Hovedregel for enhver Oversættelse denne farlige Grundsætning, at chaque traduction est une dette, qu'il faut payer, non dans la même monnoie, mai dans la même somme ɔ: at Ideerne i det Hele skulle bibeholdes, men uden at ængstes ved, om Formen bliver Terziner, Ottave rime, Alexandriner, eller den femføddede Jambe. Imidlertid blev det vist et stort Spørgsmaal, om ikke den, der laante 1000 smukke, blanke, fuldbrandede Ducater, og betalte dem tilbage i Rigsbanktegn paa to eller tre Skilling i Kobbermønt, jo vilde synes at have udøvet et Drillerie imod sin Creditor. Det er i det mindste sikkert, at naar man ofte seer en Originals fem fuldvægtige Vers udmøntede i meer end det dobbelte Antal i Versionen, man da lettigen kommer til at tænke paa ham, der bytter os Ducaten i Kobbermønt. Sandheden heraf maa være særdeles indlysende, saasom jeg seer af Delilles nyeste Indledning til Æneiden, at han endog Selv har fundet slige Grundsætninger, som han tidligere yttrede til Georgicon, at være vel letfærdige, og derfor nu forkaster. Hvorlidet alligevel denne Forandring af Anskuelser har hos Delille at betyde, vil man see af den Epilog, hvori han tiltaler sine Læsere saaledes: une foule de beautés étoient per-

dues pour vous: je vous en ai transmis quelques-unes, et vous demande une reconnoissance d'admiration pour l'Original, et d'indulgence pour le traducteur; hvoraf følger, at man for nogle faa Skjønheder skal beundre en Original, og at man, ved Ligegyldighed mod sin Forfatter, ved ikke at overføre den hele Skjønhed, skal see igjennem Fingre med en Oversætter.

Som ydærligere Beviis paa, hvor heldigt Delille har undgaaet den farlige Klippe, ved alt for stor Troskab mod sin Forfatter, at blive utroe, vil jeg meddele Begyndelsen af Aeneidens anden Sang, hvori Enhver vil letteligen gjenkjende den franske Tragoedies Aand:

On se tait, on attend dans un profond silence:
Alors, environné d'une assemblée immense,
De la couche élevée, ou siège le héros
Il s'addresse à Didon, et commence à ces mots:

Reine! de ce grand jour faut-il troubler les charmes?
Et rouvrir à vos yeux la source de nos larmes?
Vous raconter la nuit, l'épouvantable nuit,
Qui vit Pergame en cendre, et son règne detruit,
Ces dernièrs coups du sort, le triomphe du crime,
Dont je fus le témoin, et, helas! la victime?
O catastrophe horrible! o souvenir affreux!
Helas! en écoutant ces redits douloureux,
D'Ulysse, de Pyrrhus, (?) auteurs de nos alarmes,
Quel barbare soldat ne repandroit des larmes?

Naar en Version af denne Art har gjort en saadan Lykke, at den af de æsthetisk Rettroende ansees for et chef d'oeuvre og for Classisk i sit Slags, da vil man uden Vanskelighed indsee, at, om endog Sproget i og for sig selv var mere modtageligt for metrisk Uddannelse, end det er, vilde Aanden i Landets originale Poesie dog altid modarbeide ethvert bedre Forsøg. Det skulde da være, at den æsthetiske Gjæring, bevirket ved franske Oversættelser af Goethe og Schiller, samt overhovedet ved stærk Indførelse af tydske Digterværker, som dog de bestaltede æsthetiske Douaniers have behørigen paatalt, skulde virke noget ogsaa i denne Litteratur, hvor man meer end i nogen Anden har vaaget over at beholde det forældede. Det er imidlertid vist, at man ikke maa betræde den Vei, som Turgot anviste; og at ethvert Forsøg i vers mésurés vil være tilstrækkeligt til at bortvise Arbeidet, om det ogsaa i andre Henseender turde være heldigt. Iøvrigt existerer den nyeste Udgave af Delille under Titel: L'Enéide, traduite en vers françois, avec des remarques sur les principales beautés du texte. Paris 1804. 4 Voll. 8.

Det var at formode, at det malmrige, og med større Qvantitetfasthed end noget andet Nordisk begavede, svenske Sprog maatte kunne give herlige Materialier til en svensk Æneide. Derfor er det Skade, at Adlerbeth ikke synes ombyggeligen nok at have brugt alle de Fordele, som Sproget gav ham ihænde, og at han, som han selv beretter, hastede i den Grad med at udgive sit Arbeide, at han endnu før Løbet af to Aar var færdig med et saa stort og omfattende Værk af hvilken utidige Hasten meget, som nu i Versionen synes mindre at fortjene Bifald, vil kunne forklares. At bevæge sig frit i sine Lænker, er den store Opgave, som især deleshed Virgils Oversætter har at løse; men les belles infidèles, blandt hvilke ogsaa Denne er een, viser os grandgiveligen, at det er kun alt for let at bevæge sig med metrisk Anstand, især deleshed hvor Sproget rækker Haanden, naar man ingen Lænker vil erkjende. Naar man i et malmrigt og qvantitetfast Sprog, med Tact for det lexføddede Versemaal, ikke blot i dets mechaniske Structur, men ogsaa ædlere Kunstbygning, tager nogle Vers af Virgil, uden at ængstes om Originalens Slutning bliver Begyndelse, eller om det første kommer her, tvertimod hist, foran det Andet, da forvandler Oversætteren sig til Originalforfatter, frembringer vel ogsaa en Deel af sit Forbilledes skjønne Ideer i herlige, og kun alt for let bestikkelige Vers, men la belle infidèle bliver med alt dette saa utroe, at der aldrig vil kunne tænkes paa nogen Harmonie mellem to Væsner, der burde være saa nøie forenede som Legem og Skygge. Især er den Slags Utroskab farlig, som findes hos Adlerbeth; thi her er det ikke som hos Dryden Forvanskning af det Hele, i det Engellænderen handler efter det, som Wieland senere opstillede, paa en ødelæggende Maade, som Grundsætning, at man skal oversætte en Oldtids Forfatter paa den Maade, at hans Foredrag bliver saaledes, som han vilde skrive, hvis han levede paa vor Tid, hvorved det Characteristke i Tidsalderen, i Forfatterens Colorit, i Sproget, i Formen, kort Alt gaaer tilgrunde, men det er en farligere Utroskab, som yttrer sig mere i det Enkelte, i mangt et vigtigt udeladt Ord, i upassende og indstukne Tillæg af hans Eget, der umærkeligt krybe omkring i det Hele og fordærver dets Holding; eftersom her gjælder især deleshed, hvad Cicero i en anden Anledning siger: ea peccata sunt gravissima, quæ difficillime præcaventur. Technisk rigtige og klangfulde, som svenske Sproget selv, ere de Adlerbethske Vers, men læser man dem med Originalen ved Siden, da savner man snarligen den Sidste af de to Egenskaber, som Voss har vidst at forene, Skjønhed og Troskab. Saaledes

vil ingen nægte følgende Slutning af Æneidens første Sang metrisk Holding og virgiliansk Anstand, men vel en Frihed mod sit Forbillede, der berøver den ikke lidet af sin Værdie:

Verlada tal förkortede se'n för Drottningen Natten.
Medan i långe Drag, osälla! han kärlicken dricker:
Spörjer om Alt, som Priamus rör, og Hector, den starka;
Nu, i hvad Vapen Memnon var klädd, då han lända till Troja;
Nu, om Tydides Spann, og nu, om Achilles Bedrifter.
„Wägra ei, Gästvän! säger hon sist, at berätte från Början
„Grekarnes List och Pergami Fall, och de tröttande Möder,
„Du sjelf rönt, ty re'en på den sjunde sommeren Ödet
„Vidt kring fjerran haf, och fjerran ländar dig kastet."

Desuagtet bliver Adlerbeths Virgil altid et skjønt og for svensk Metrik fortjenstligt Arbeide, ligesom det ogsaa geraader hans Landsmænd til Ære, at der allerede i Aaret 1811 udkom en nye Udgave deraf under Titel: Virgils Æneis öfversatt af Jöran Adlerbeth. Andra Upplagen, öfversedd och förbättrad. Stockholm. 8.

At udvikle nøiere om den tydske Litteraturs Æneider vilde være overflødigt, da denne er os saa velbekiendt og man desuden har i særskilte vidtløftige Arbeider raisonnerede Fortegnelser over hvad der i den Henseende er virket. Didhen høre især deleshed Schummels Uebersetzerbibliothek alter Classiker, 1784, 8.; og Degens vollständige Litteratur der deutsch. Uebers. der Römer, 1798. Desuden gives der vel neppe Nogen, som har studeret Virgil, der ikke skulde kjende J. H. Vosses den Ældres Fortjenester af den romerske Digter, baade som Oversætter og Commentator, og, den som kjender dem ved nøie Prøve, vil ogsaa have havt Leilighed til at beundre hans mageløse Styrke i at forbinde Troeskab og Skiønhed.

Hvad der hidtil er præsteret i den danske Litteratur, med Hensyn paa Æneiden, vil man finde opgivet i Thaarups og Badens Fortegnelser, hvoraf man seer, at vi have en Æneide i femfødbede Jamber, samt nogle enkelte Sange, deels i Hexameter, deels i Prosa. Derom kan i vor Tid Spørgsmaalet vel ikke længere være, om enten Prosa, eller hvilkensomhelst selvvalgt og vilkaarlig metrisk Form, kan være brugelig til at indklæde et, i Behandling og Form saa velberegnet, og med høieste Accuratesse udført, Digt som Æneiden. Hvor sælsomt Virgil seer ud i den første Slags Indklædning, har man saavel i vore egen, som i den tydske Litteratur Exempler paa: hvorhos den Slags Versioner afstedkomme den Uting, der kaldes poetisk Prosa, da man maa skrue Prosaen op, for at holde Trin med den poetiske Diction. At fremdeles en Digter, der arbeidede saa mange Aar med en

Accuratesse, der næsten grændsede til det Ængstelige, og som endnu i det sidste Dieblik af sit Liv fandt det, uagtet al dets Correcthed, saa ucorrect, at han ønskede det brændt, og som tildeelte Formen ikke en liden Deel af sin opmærksomme Flid, for ogsaa i den hexametriske Kunststructur at overgaae den foregaaende Periodes Digtere, som Datidens Critiker søgte paa al Maade at prise og rose, at en saadan Digter, siger jeg, heller ikke kunde udtrykkes i de skjødesløst henslæbende femføddede Jamber, var vel ikke vanskeligt at indsee. Forsøget burde altsaa skee i sexføddede Vers, og ikke blot i saadanne Vers, der ikke vare, som dog ogsaa i vor Litteratur har været Tilfældet, femføddede eller syvføddede, men tillige i Saadanne, der ikke snege sig gispende frem, og viste øiensynligen, at de gik med Livet i Hænderne. Exempla sunt odiosa; men let var det at opvise Forsøg, hvor end ikke de sex Fødder bidrog til nogen sikker Gang, og hvor man tydeligen saae, at Copien af den livfulde Original var et Foster, der kom dødfødt til Verden.

Vort eget Modersmaal lægger os desværre Hindringer nok iveien for at danne gode danske Hexameter, til at vi selv bør lægge Haanden i Skjødet, og ikke anvende vor Flid, Omhu og Kraft i sin hele Omfang, for at afbøde, hvad der muligen kan afbødes. Herhid hører den forhadte Trochæus i den anden og tredie Pes, der, omtrent som Galgemanden i Fouqués Eventyr, springer os ind i Haanden, inden vi see os for, og hvilken vi dog ofte paa ingen Maade kunne blive qvit. Uagtet der er anvendt megen Flid paa denne Version, har det dog med al anvendt Møie ikke været muligt, at hindre overalt denne fordærvelige Trochæus, hvoraf allerede i første Vers viser sig et Exempel, og som jeg kun derved har stræbt at betage sin Skadelighed, at jeg har tvunget den deels ind paa saadanne Stæder, hvor Tanken forlangte Vægt, og derved gav den en tilsyneladende Udseende af en Spondæe, og deels brugt den der, hvor Position med det efterfølgende danske Ord kunde forhjelpe den til lidt af den Længde, som Naturen havde nægtet den. Det nytter kun lidet at en Dansk siger til den danske Oversætter: „i v. 94 i 1ste Sang findes en ubehagelig Trochæus i „Mæler han slige Ord." Mon man hellere vil høre en Dactyl „saadanne" der tykkes mig, formedelst den danske Position, som Dactyl at spille en ligesaa kummerlig Rolle som „slige" som Trochæus, hvorhos den Vægt, som Tanken byder at lægge paa Ordet, er et særdeles styrkende Middel paa den sygelige Fod. Ja havde vi Svenskens afmaalte og særdeles udtryksfulde Accentuation, da behøvede Oversætteren ikke i næstforegaaende Vers at ende med en Trochæus „Lemmer" hvor Adlerbeth har sin herlige Spondæ-

vs Lemmår; og just derfor maa man ikke overalt lade Oversætteren bøde for det, som Sproget, ikke Mangel paa Flid eller paa mangfoldigen gjentagne Forsøg, har bevirket.

Vanskelighederne bleve saameget større, som jeg ikke, uden den meest paatrængende Nødvendighed, vilde forandre Originalens talrige forviklede Periodebygninger, men, selv der, hvor Subjectet i Originalen møder først i tredie eller fjerde Vers, ogsaa deri vise i Oversættelsen Originalens ofte labyrinthiske Slyngegang, hvorpaa jeg blot vil anføre det nærmest liggende Exempel, i første Sang v. 29 — 32. Af den Grund forkaster jeg ganske og aldeles den 6te af de Grundsætninger, som Adlerbeth troer at have Ret til at opstille for en fuldkommen svensk hexametrisk Oversættelse: „at Constructionen blir naturlig, enkelt og fri från tvungne Inversioner, eller långe fortsatte och ofta upprepade enjambemens, der Meningen utan hvila löper ur den ene Versen i den Andra.“ Vist nok en særdeles magelig Forskrift! er Originalen dig stundom lidt for indviklet, (og det er vist ikke en af de mindst synlige Skatteringer i Virgils Digtercolorit) saa brug din Magelighed, tal du og lad Digteren tie! Efter slige Grundsætninger lyde da nu ogsaa de ovenanførte Vers ret i Overeensstemmelse med saa letfærdig en Theorie saaledes:

Derfor stängde hon, eldad af Hämd, de Troer som flykten
Räddat unden Argivernes Svärd, och den hårde Achilles's,
Fjerran ifrån Ausoniens Kust i den stormige Vågen,
Irrande År från År, hvor Ödet dem förde kring Hafven.

Beqvemmere bliver det vist nok for Oversætteren; mere velklingende og indsmigrende Hexameter vil han ogsaa kunne frembringe, men at man har Tilladelse til aldeles at forvanske den color scribendi, som er Digteren, som Forfatter, egen, vil ingen kunne retteligen indrømme. Just derfor har jeg ogsaa stræbt at undgaae endog saadanne magelige Omskrivninger af Navne, som vi her hos Adlerbeth saae Exempler paa, i det Ausonien bliver indført istædet for Latium, uagtet endog Voss tillader sig dem, f. Ex. foruden paa flere Steder, II. 336, hvor han lader Originalens Othryades blive til Panthus. De fremmede Egennavnes rigtige Udtale har jeg overalt søgt at overholde, og ved særskilte Bogstavtegn udhævet de lange Stavelser, saavel i Navne, som i ethvert Ord, hvor den rigtige Udtale kunde være tvivlsom, og endelig ved udmærket Skrift betegnet ethvert Ord, som Metriken krævede langt. I det jeg altsaa nu udsender mit Arbeide, har jeg til Slutningen kun det Ønske at tilføie, at Læserens Bifald maa lønne den Flid, som derpaa er anvendt.

Første Sang.

Indhold.

Efterat Troja er bleven erobret, søger Æneas, en Søn af Anchises og Venus, udmærket ligesaa meget ved Fromhed som ved Mod, at drage fra Sicilien, over det tyrrheniske Hav, til Italien, men kastes ved en hæftig Storm til Libyen (v. 1-169). Han gaaer i Land, og da hans Folk ere udmattede, og trænge til Føde, møder han syv Hjorte paa Stranden, som han fælder og fordeler til sine syv Skibe, saasom ikkun disse vare tilovers af de tyve, som han havde havt med sig. (v. 222) Venus beklager sig imidlertid for Jupiter over disse, af Juno foraarsagede, Ubehageligheder; og, for at trøste hende, oplukker Kroniden Skjæbnens Bog, og lover hendes, fra Æneas nedstammende, Romere Held og ubeskrivelig Magt (v. 304). Opmuntret ved dette, iler Venus, uden dog at kjendes, sin Søn imøde, beretter ham, at hans Skibe ere i Behold, og viser ham Veien til Carthago, som just dengang bliver bygget. (v. 409). Indhyllet i en Skye, vandrer han derpaa til Byen tilligemed sin troe Achates, finder igjen sine tabte Folk og modtages paa det kjærligste af Dido. (v. 656). Da imidlertid Venus ikke ganske tør lide paa Juno, eller paa et ustadigt Qvindehjerte, lader hun Amor paatage sig Æneæ Søns, Ascanii, Figur, som i denne Forklædning indgyder Dido en hæftig Kjærlighed til Æneas. Sangen endes med, at Dronningen opfordrer Æneas, ved det anrettede Gjestebud, til at fortælle sig Iliums Undergang.

Krig er mit Qvad og den første Mand, som fra Iliums Strande
Kom til Italiens Land og Laviniums Kyster, af Skjebnen
Dreven omkring. Ved Gudernes Magt over Søe og paa Fastland
Tumledes han, under varig Harm af den ivrige Juno:
Meget han ogsaa i Krigene leed, før Byen blev grundlagt,
Og hans Guder fik Latiums Lye: derfra de Latiner,
Albas Fædre, og I, høittaarnede Mure om Roma!

Siig mig, o Musa! en Grund: siig, hvilken Guddom var opbragt,
Hvad opirred saa dybt de Guders Dronning, at Helten,
Herlig og from, hun tvang, at friste saa mangefold Uheld,
Stride saa mangen en Kamp: kan Guder saa heftigen vredes?

Gamle Carthagos Bye, grundlagt af tyriske Nyefolk,
Laae, skjøndt fjern, mod Italiens Land og mod Tiberens Munding,
Engang mægtig og riig, samt hærdet i krigerske Sysler.
Denne var Juno, saa Sagnet lød, blandt de jordiske Lande,
Meer end det elskede Samos, kjær. Her var hendes Rustning,
Her hendes Vogn: at Hersker det maa mellem Folkene vorde,
(Strider ei Skjæbnen imod) alt da hun pønser og stræber.
Men, at en Slægt fremspired engang fra de Troeres Høiæt,
Havde hun hørt, for at styrte i Gruus de tyriske Borge,
Hveden et Folk, hovmodigt i Krig, Selvhersker saa viide,
Vilde oprinde til Libyens Nød: saa tvunde de Parcer!

Sligt hun frygted og mindede sig de Kampe, hun fordum
Havde ved Troja ført, for de elskede Helte fra Argos:
Dertil kom, at Grunden til Nag, og den luende Harme,
Ikke var runden af Hu: dybt hviler indsluttet i Mindet
Paris' fældte Dom, den haardt fornærmede Skjønhed,
Folket, hun hadede dybt, Ganymeds, den ranedes, Hæder.
Harmopluet ved sligt, de Troer, omtumled' paa Havet,
Skjøndt kun en Rest fra de Grækeres Sværd og den haarde Achilles,
Holdt hun fjerned' fra Latiums Land, og i Aarenes Række,
Drevne af Skjæbnen, de flakked omkring over talløse Have.
Ja! det kostede Kamp, at grunde de Romeres Stamme!

Knap Siciliens Land forsvandt, da paa Dybet de hidsed
Frydeligt Seil, og med Snabler af Erts fremfore paa Skummet,
Før Gudinden, som næred i Hu den evige Qvide,
Mæler hos sig: „Jeg standse min Plan, som var jeg forloren,
„Og fra Italiens Land ei fjerne den troiske Konge?
„Skjæbnen tillader det ei? Men mægted ei Pallas at brænde
„Argos' Flaade, ja evned dem selv at sænke i Dybet,
„Blot for en Enkelts Skyld, Ajax Oïleï Daarskab?
„Jupiters hurtige Lyn hun selv udslynged fra Skyen,
„Splittede Snekkerne ad, optaarnede Bølgen i Stormen,
„Og, da hans Aand fra det knusede Bryst bortsvæved i Lynet,
„Svøbt i Orkanen hun spiddede ham mod den takkede Fjeldtind.
„Jeg, der træder med Stolthed frem som Gudernes Dronning,
„Jupiters Søster og Ægteviv, har samfulde Aar stridt

„Blot mod en enkelt Slægt! Hvo vil fremtidigen dyrke
„Junos Magt, og en ydmyg Skjænk fremlægge paa Altret?“

Medens Gudinden betænker sligt i sit luende Hjerte,
Gaaer hun til Stormenes Land, et Hjem for den rasende Sydvind,
Hen mod Aeolias Strøg. Kong Aeolus her i en Hule
Stormenes trodsige Hær og alle de hvinende Uveir
Tvinger med drotlig Magt, og bidsler med Fængsel og Lænker.
Disse, i opbragt Hu, med umaadeligt Bulder i Bjerget
Bruse omkring deres Baand. Høit Aeolus sidder paa Klippen,
Mildner med Scepter i Haand deres Harm, og standser de Vrede:
Gjør han det ikke, selv Havet og Jord, og den hvælvede Himmel
Voldsomt de grebe ihast, og feied dem hen gjennem Luften.
Derfor har Almagts Gud i Huler dem hyllet i Mørke,
Og, da han frygtede sligt, ved Masser af kneisende Bjerge
Trykket dem ned, og sat dem en Drot, der i viselig Orden
Snart at ave dem veed, og snart at skjænke dem Tøilen.
Ham bønfalder Gudinden med slig ydmygelig Tale:

„Aeolus! dig har Menneskets Drot og Gudernes Fader
„Skjænket at mildne de Bølgers Gang, og at hæve dem atter.
„Over Tyrrheniens Hav der seiler et Folk, som jeg hader,
„Søgende Latiums Skjul for Iliums tabende Guder:
„Indgyd Stormene Kraft; tryk Stavnene dukked' i Bølgen.
„Spred deres Snækker omkring, og split deres Liig over Bølgen.
„Jeg har to Gange syv udmærkede Nympher af Skabning:
„Den, som i Skjønhed er yndigst af dem, min Deïopea

„Knytter jeg til dig i Samlivs Baand: *din* vorde hun evig,
„Og som Kone henleve med dig udi Aarenes Række,
„For saa vigtig en Gunst, ja skjænke dig ynderig Afkom."

Æolus svarede flux: „Forsvare dit Ønske, o Dronning!
„Egner alene *dig*: men at lyde din Ordre, er *min* Pligt.
„Denne min drotlige Magt, mit Scepter og Jupiters Venskab,
„Skaffed *du* mig: *du* under mig Ret, at spise med Guder:
„Ja! over Stormene selv *du* ene forlehner mig Vælde."

Saa han talte, og vendte sit Spyd: i det Hule af Bjerget
Drev han det ind paa skraa: flux Stormene, som i en Hærtrop,
Fare fra Aabningen ud, og blæse mod Jorden i Hvirvler.
Havet belægge de strax, som brat fra de dybeste Bunde
Væltes af Vinde fra Syd og fra Øst, og af vilden Sydvestvind,
Mens den taarnede Søe forened' de rulle mod Stranden.
Brat paafølger af Mændene Skrig, og af Tougene Hvinen.
Skyer betage ihast Daglyset og Synet af Himlen
For Trojanernes Blik: paa Havet udbreder sig Natmulm.
Polerne lyde med Brag: Lynglimtene funkle i Æthren,
Og for Heltenes Syn Alt varsler den nærmende Dødsstund.

Kraftløs stander i Angstens Gys, med slappede Lemmer,
Helten, og sukker: mod Stjernernes Hjem opløftende Haanden
Mæler han slige Ord: „Trefold, ja firefold Hæld dem,
„Hvem det undtes at døe, under Trojas taarnede Mure,
„For deres Fædres Blik! Du, Grækernes kjækkeste Krigsmand,
„Tydeus' Søn! hvi kunde jeg ei paa de troiske Marke
„Finde en hæderlig Død, eller ende Livet ved *din* Haand,
„*Der*, hvor Hector, en Kjæmper bold, udstrakt ved Achilles,

„Slumrer hos Sarpèdon: hvor Simois ruller i Bølgen
„Heltenes ranede Skjold, samt Hjelm og modige Kroppe?"

Medens han mælede sligt, fra Nord et hvinende Uveir
Tvers imod Seilene gaaer, og hæver mod Stjernerne Bølgen.
Aarerne brydes i Qvag: Forstavnen dreier, og Skroget
Lægger sig skjøns, da med taarnet Vægt nedstyrter et Vandfjeld.
Nogle sig hænge paa Bølgernes Top, og den gabende Vove
Viser dem Land udi Bølgernes Rift: Sand hvirvler paa Bunden.
Trende, som Notus greeb, blev knuged' mod skjulede Klipper,
(*Altre* Italerne kalde de Fjeld, som, midt udi Dybet,
Strække ad Skorpen den vældige Ryg.) Tre jages af Eurus
Ind paa Syrter og Lavvandsgrund — en Jammer at skue —
Og, indpressed' paa Skjær, omringes de flux af en Sandvold.
Et, som førte de lyciske Mænd og den brave Orontes,
Bliver, for Heltens Blik, af en vældig Styrtning fra oven
Rammet i Stavnen: Skibsstyreren selv paa Hovedet styrtes
Ud over Bord: udi Brændingens Fart ombreier sig Skibet
Tregange rundt, til i Havets Dyb det sluges af Hvirvlen.

Enkelte Svømmere seer man omkring paa det rædsomme Havsvælg,
Planker, og Mændenes Vaaben, og Troernes Skatte paa Bølgen.
Ilioneï det vældige Skib, og den kjække Achatis,
Snækken, som Abas bar, og *det*, med dem gamle Aletes,
Segne for Stormene alt; thi Skroget, som brister i Siden,
Tager nu selv mod den farlige Strøm, og gaber i Sprækker.

At under hæftigt Brag, den hele Flade var oprørt,
Samt at Stormen var løs, Neptunus mærker, og Havet
Rørt i den stille Grund. Dybt krænket, kaster han Øiet

Ud over Dybet, og seer, med sit venlige Øie, ad Bølgen
Over det hele Hav. Han mærker at Flaaden er splittet,
Troerne knuste ved Bølgernes Slag og ved Himmelens Uveir:
Klart laae Junos Harm og Bedrag for Broderens Øie!

Eurus og Zephyrus kalder han flux, og taler i Vrede:
„Kan I af taabelig Fødselsbram saa svarligen daares?
„Vove I, Himmel og Jord, Stormvinde! foruden mit Magtbud,
„At forvikle i Nød, og volde saa hæftig en Ufred?
„Jeg skal snart — Dog, bedre det er, at beroelige Bølgen:
„Men herefter med haardere Straf I skal bøde hver Udaad.
„Bort herfra udi Hast, og melder Jer Konge min Hilsen:
„„Bølgernes Rige blev ikke til ham, med den vældige Treforк,
„„Givet i Eie, men mig! Han eie de rædsomme Fjelde,
„„Som, o Eurus! er Eders Hjem: der Æolus braske,
„„Og som Konge sig kroe, hvor Vindene spærres i Fængsel!““

Brat, som et flygtigt Ord, han mildner de svulmende Vande
Splitter den knugende Skye, og vinker det lysende Solskin.
Flux Cymöthoë selv, med stærken Triton, af Skjæret
Støder nu Skibene frem: og Guden, som lætter med Forken,
Baner dem Vei i det mægtige Sand og de jævnede Bølger:
Ruller saa atter, paa lette Hiul, over Vandenes Flade.

Som i et kraftigt Folk, naar stundom mægtigen røres
Oprørsaand, og den simplere Stand opbruser i Vrede:
Steen og Blus alt flyve omkring: Harm skaffer dem Vaaben:
Triner da frem en Mand, bekjendt ved Viisdom og Retsind,
Tie de qvær, og lyttende staae med de spidsede Ører:

Han kan tæmme det vilde Sind, og mildne med Ord dem.
Saa neddalede Vovernes Brag, mens hen over Dybet
Faderen kaster et Blik, og under den lysere Himmel
Dreier sit Spand, og fra hjelperig Vogn ei strammer sin Tømme.
Æneaderne selv afmattede stræbe at vinde
Frem til den nærmeste Kyst, og styre mod Libyens Strande.

Dybt i en Krog der ligger et Sted. Der danner en Insel,
Med udspilede Rev, en Havn, hvor Bølgen fra Dybet
Brister, og trækker sig atter bort udi krøllede Bugter.
Hist og her staae rædsomme Steen: to truende Fjelde
Hæve sig høit imod Skye, hen under hvis Toppe saa vide
Tier det roelige Hav. Udsigten bedækkes foroven
Af den skimrende Skov, og en Lund med dæmrende Skygge.
Tvers i den forreste Grund er i ludende Fjelde en Grotte,
Ferskvandskilder i den, og naturlige Bænke i Stenen,
Nymphernes hellige Boe! her binder ei Rebet de trætte
Skibe: med krummet Bid her holder ei Ankeret Snækken.

Kun med Seilere syv, som af samtlige Skibe han bjerged,
Styrer Æneas hid. Med en vældig Higen mod Landet,
Stige Trojanerne ud, betræde den ønskede Strandbred,
Og udstrække paa Land de Lemmer, som sygne af Saltvand.
Først Achates af Flintens Steen udhugger en Ildgnist,
Fænger derefter Ild i en Hob af Blade, og giver
Næring af tørret Qvas, samt fængsler i Tønderet Luen.
Ceres' Gaver, bedærved' af Vand, dertil hendes Værktøi,
Tage de Mattede frem: og Kornet, de hældigen frelste,
Tørre de deels ved Ild, og knuse det deels under Stene.

Selv Æneas bestiger et Fjeld, og ud over Havet
Kaster han Øiet saa viide omkring, for muligt at øine

Antheus, tumlet af Stormenes Slag, og de phrygiske Snækker,
Samt Caïcus og Capys, med Sværd paa de kneisende Stavne.
Dog kan Øiet ei Snækkerne naae. Tre vandrende Hjorte
Seer han paa Kysten at gaae, og bag dem følge i Sporet
Hobene selv, som i udstrakt Rad paa Skraaningen græsse.
Brat han standser, og griber i Haand de hurtige Pile,
Samt sin Bue; thi Vaabnene bar den ædle Achates.
Først de Høvdinge selv, som hæve paa kneisende Hoved
Grenede Horn, han traf: dernæst de Mindre, og driver
Flokken paa ængstelig Flugt ved sit Spyd gjennem løvrige Lunde.
Ikke han ender sin Jagt, før syv af de vældige Kroppe
Han har seirende skudt, og lignet med Skibene Tallet.
Flux, imod Havnen vendt, han deler med samtlige Stridsmænd.
Vinen tillige, paa Fadene fyldt af den brave Acestes,
Paa Trinacrias Strand, og skjænket af Helten til Afskeed,
Deler han om, og trøster med Ord de bedrøvede Hjerter:

„O mine Fæller! med Uheld og Nød vi ere jo kjendte:
„Haardere Ting I har lidt; selv *dette* vil Guderne ende.
„Scyllas rasende Svælg, og de dybt gjenlydende Klipper,
„Seiled I modigen nær: ja selv Cyclopernes Fjelde
„Har I forsøgt. Med opvakt Mod forjager det mørke,
„Ængstlige Sind: med Tiden maaskee vil Mindet os fryde.
„Gjennem mangfoldige Stød, gjennem Farer, som true med Døden,
„Gaae vi mod Latiums Land, hvor Skjebnen en fredelig Hjemstavn
„Spaaer os, og Gudernes Bud vil atter at Troja skal opstaae;
„Tager da Mod, og bevarer Jer selv for de blidere Dage."

Saa tiltaler han dem. Skjøndt syg af uendelig Kummer,
Vise dog Minerne Haab; thi Sorgen han skjuler i Hjertet.
Hine opkiltre sig flux til sin Fangst, og de vordende Brade,
Medens de Dyrene flaae, og blotte fra Huderne Kjødet.

Nogle udhugge det smaat, og spidde de bævrende Stykker:
Andre forsyne med Ild trindt Kjedler, som sættes i Sandet.
Flux ved Maden de skaffe sig Kraft, og, strakte i Græsset,
Mætte de sig med den gamle Viin og den herlige Vildbrad.
Men, da Spisen har Hungeren endt, og Bordene flyttes,
Savne de alle i Samlagsord de mistede Brødre,
Deelte i ængstelig Frygt og Haab. Skal de troe at de leve,
Eller at Døden de fandt, og høre ei mere, de kaldes?
Dybest den fromme Helt, nu over den vakkre Orontes,
Nu ved Amyci Lod, dybt sukker, og tænker paa Lyci
Grusomme Død, paa den tappre Cloanth, og den vældige Gyas.

Endt var Klagen, da Jupiter høit fra den øverste Æther,
Skuende ned paa det seilbare Hav, paa de Lande, som hviled
Med sine Kyster og talrige Folk, i Himmelens Høisal
Standser sin Gang, og fæster sit Blik paa det Libyske Rige.
Medens han her udi Sind omvexler saa mangen en Tanke,
Kommer, veemodig i Hu, med Graad i det lysende Øje,
Venus, og taler: „O! du, som Guders og Menneskers Idræt
„Styrer ved evige Bud, og svart dem skræmmer med Lynet,
„Hvad har Æneas, min Søn, saa dybt forseet sig imod dig,
„Hvad har Troerne gjort? da, efter saa talrige Manddrab,
„Blot for Italiens Skyld dem lukkes den øvrige Verden?
„At de Romeres Folk, engang i de rullende Tider,
„Skulde til Magt opstaae, nedledte som Troernes Afæt,
„For over Jord og Hav at byde med seirende Vælde,
„Haver du lovet: o siig! hvad ændred din Mening, min Fader?
„Sligt alene i Trojas Fald, og usalige Ende,
„Trøstede mig; thi jeg vog imod Kummerens Dage de bedre.
„Dog forfølger end samme Nød de Helte, som udstod
„Talrige Stød. Almægtige Gud! naar ender du Qviden?

„Voned Antenor dog, undsluppen Achæernes Hobe,
„Ind i Illyriens Bugt, dybt ind i Liburnernes Rige,
„Modig at trænge sig frem, ja selv over Floden Timavus,
„Skjøndt, med Mundinger ni, med vældig Bragen i Fjeldet,
„Brat den styrter i Søe, mens Markerne føle dens Vandskyl.
„Dog grundfæstede han Pataviums Mure, og skjænked
„Teucrerne Bye, gav Folket sit Navn, og hængte de Troers
„Vaaben paa Væg: i en blidelig Fred nu hviler han jordet.
„Vi, som stamme fra *dig*, hvem Himmelens Borge du loved,
„Miste (o skjændige Lod!) vore Snækker, og ene for *hendes*
„Nag, vi vorde forraadt', og berøved' Italiens Kyster.
„Lønner du Fromhed *saa*? Indsættes vi *saa* i vort Rige?

Hende tilsmilede huldt de Guders og Menneskers Fader
Med det venlige Blik, som Luften og Stormene mildner:
Giver sin Datter et kjærligt Kys, og taler til hende:
„Spar din Frygt, Cytherea! Urokket staaer dine Venners
„Skjæbne bestemt: snart seer du hans Bye, og Laviniums Mure,
„Som jeg forjætted: opløfte du skal imod Himmelens Stjerner
„Din høimodige Søn: jeg har ei forandret min Mening.
„Ja! jeg vil sige dig alt, da denne Bekymring dig ængster,
„Og udvikle dig Skjæbnens Gang i de fjernere Tider.

„Vældig han kjæmpe skal i Italien: stridbare Stammer
„Knuse han vil, og forlehne sit Folk som Orden saa Mure,
„Til den tredie Sommer har seet ham i Latium herske,
„Og den tredie Vinter forgik for de slagne Rutuler.
„Sønnen Ascanius vil — der nu under Navnet Jülus
„Nævnes: han Ilus heed, mens Iliums Rige ved Magt stod —
„Tredive lange Aar, i Maaneders vexlende Kredsløb,
„Bringe til Ende som Drot: og bort fra Laviniums Egne
„Flytte sit Rige, ja værne med Magt om det stiftede Alba.

„Der skal i tre Aarhundreders Løb kun Fyrster regjere,
„Fødte af Hectors Æt: til af kongeligt Blod en Præstinde,
„Ilia, svanger ved Mars, undfanger Tvillingefostret.
„Klædt i Ulvindens det gule Skind, der næred hans Barndom,
„Romulus vorder Regent. Han stifter mavortiske Mure,
„Og, efter eget Navn, opkalder de Romeres Stamme.
„Ikke ved Tid, og ikke ved Rum, indskrænker jeg disse:
„Mageløs Vælde forlehner jeg dem! Den trodsige Juno,
„Som nu trætter med Frygt, som Jorden saa Himlen og Havet,
„Skal formilde sit vilde Hu, og Romerne ynde,
„Jordens Herrer, som jeg, og det Folk der hylles i Toga.

„Sligt er bestemt: I de rullende Aar der kommer en Tidsold,
„Da Assaraci Huus vil Phthia og stolten Mycene
„Bringe i Trældoms Aag, og beherske det synkende Argos.
„Af en saa herlig Slægt skal fødes den troiske Cæsar,
„(Hvem Oceanet i Magt og Himlen begrændser i Navnrye)
„Julius, tydende selv i sit Navn paa den store Jülus.
„Ham, i Himlen engang betynget af Bytte fra Østen,
„Sikkerlig møde du skalst, han selv skal kaldes med Løfter.
„Da ere Kampene endte, og mildnede Seclerne vorde:
„Oldtids Troskab, og Vesta, med Romulus Broderen Remus
„Staten bestyre. Med Skaader af Jern, med fæstende Slaaer
„Lukker man Krigens den rædsomme Port. Vanhelligheds Dæmon
„Sidder der inde paa grusomme Sværd, bagbunden med hundred
„Knuder af Ertz, og i Læbernes Blod indgnaver sin Harme."

Sligt var hans Ord, og Majas Søn han sender fra Himlen
For at det nye Carthagos Land og Borge kan gjestmildt
Aabne for Troerne staae: at ei, ukyndig om Skjebnen,

Dido, som Fjender, forjage dem skal. Gjennem Luften han flyver
Paa sine Vingers Slag, og standser paa Libyens Kyster.
Flux er Ærindet endt. De Poeneres grusomme Hjerter
Svinde ved Gudernes Bud, og især har Dronningen fattet
Mod de Teucrer et fredeligt Sind og en naaderig Villie.

Helten, med kjærligt Sind, som i Natten har grundet saa saare,
Har, da den venlige Soel opsteeg, besluttet at vandre,
Samt udspeide det fremmede Land, til hvis Kyster han dreves,
Hvo det eier — det synes forladt — om Folk eller Udyr;
Kort, ransage det grandt, og bringe de Fæller sit Udfald.

Der, hvor Lundene hvælve sig frem, i den hulede Fjeldryg
Under den tæt tilsluttende Skov, og de mørknende Skygger
Skiuler han Flaaden. Selv iler han bort, kun fulgt af Achates,
Svingende flinkt i Haand to Spyd med de blinkende Spidser.

See! i den dybe Skov ham træder hans Moder imøde,
Teende sig udi Væsen og Dragt, som en Pige: i Rustning
Liig en spartanisk Møe, som naar Harpälice trætter
Thraciens Heste, og iler forbi den rullende Hebrus.
Ret som en Jægermøe, har hun hængt en haandelig Bue
Ned fra Skuldren, og Vindene faae hendes Lokker at veire:
Nøgent er Knæet: den flagrende Dragt er bunden i Knuder.

„Ynglinge!" taler hun først, „o siger mig, har I ei skuet
„Af mine Søstre den Ene, som gik forvildet omkring her,
„Prydet med Kogger og dækkende Skind af den plættede Losse,

„Jagende muligt med Jægerskrig den skummende Vildbas?

Sligt var Veneris Ord, og flux gienmælede Sønnen,
„Af dine Søstre jeg ingen har hørt, ei heller bemærket,
„Hvad benævner jeg dig, o Møe! dit Blik er ei Støvets,
„Ei, som Menneskets toner din Røst: du er sikkert Gudinde;
„Phøbi Søster maaskee, eller en af Nymphernes Afæt?
„Hæld dig! i hvo du end er, du lette os dette vort Arbeid,
„Samt, i hvilken en Egn, paa hvilke Kyster af Verden,
„Nu vi stædes, o siig! thi fremmed' for Stedet og Folket
„Vanke vi om, forslagne af Storm og af rædsomme Bølger:
„Da skal mangt et Dyr ved vor Haand dig falde ved Altret!"

Talte saa Venus: „Jeg skatter mig selv slig Hæder uværdig:
„Bære sit Kogger var altid Skik for Pigen fra Tyros,
„Samt den purpurne Jagtcothurn at binde til Læggen.
„Tyrer du seer, og Agenors Bye, samt de puniske Riger:
„Libysk er Landet selv, et Folk, som seirer i Krige.
„Scepteret Dido har, der kom fra de tyriske Egne,
„Dreven af Broderen hid. Hvad hun leed, kort den hele Fortælling,
„Er vidtløftig: jeg nævner dig kun de ypperste Dele.

„Dronningens Mage Sychæus heed, blandt alle Phønicer
„Rigest paa Land, og inderlig kjær for den elskende Huustro,
„Der, som en urørt Møe, med ham blev knyttet i Samlivs
„Første Baand. Som Tyri Drot, Pygmalion herskede,
„Skjøndt hendes Broder, i rædsom Daad den værste af Alle.
„Harme udbrød mellem begge Mænd. Paa den trygge Sychæus,
„Selv i Gudernes Huus, forblindet af Lyst til at eie,

„Styrter den Frække, ja myrder ham der, og agter ei Søstrens
„Kjærlige Sind. For den sørgende Viv han skjuler sin Udaad
„Under et venligt Spil, og skuffer den Ømme ved Gjøglen.
„See! da stiger i Søvnens Stund den myrdede Mages
„Billed, og hæver paa sælsom Viis sit blegnende Aasyn,
„Viser det grusomme Sted, sit Hjerte som Dolken har truffet,
„Og afdækker den dunkle Synd, som er øvet i Borgen.
„Brat at ile med Flugt, og at vandre fra Hjemmet, han raader:
„Aabner tillige, til Reisens Brug, af Jorden de gamle
„Skatte af Guld og af Sølv, en Vægt, som skjultes for Alle.
„Ængstet ved dette Syn, hun skaffer sig Fæller til Flugten.
„Frem man strømmer, en Deel, bevæget af Had til den Onde,
„Andre af ængstelig Frygt. De Skibe, som findes beredte,
„Tage de brat, og lade med Guld. Saa føres paa Havet
„Gnidsken Pygmalions Skat: slig Daad udførte en Qvinde.
„Komme saa hid, hvor dit Øje kan see de vældige Mure,
„Og de Slotte, som hæve sig alt i det unge Carthago:
„Kjøbte derefter en Jord (end Byrsa minder om Daaden)
„Som med en Oxes Hud de rundtom mægted at dække.
„Dog — hvo ere vel I? fra hvilke Kyster, og hvorhen,
„Styre vel I Eders Vei?" I det hun fritted om Saadant,
Sukkede han, og drog sine Ord fra det dybeste Hjerte.

„Guddomsmøe! begyndte jeg først fra vort tidligste Ophav,
„Og det lystede dig, at høre vor Lidelses Aarbog,
„Vilde dog Hesperus først tilhylle den lukkede Himmel.
„Fjernt fra Trojas forældede Bye, (hvis ellers dit Øre
„Hørte om Trojas Navn) omtumled' paa talrige Have,
„Kastedes vi udi Stormenes Leeg imod Libyens Kyster.
„Jeg er den fromme Æneas: de Guder, jeg frelste fra Fjenden,
„Bringer paa Flaaden jeg med: mit Rye over Ætheren kjendes;

„Latium er mit Hjem: fra Himmelens Guder min Stamme.
„Tyve Snækker i Tal mig fulgte paa Phrygiens Vover
„Følgende Skjebnens Vink, og min Moder, som viste mig Veien:
„Neppe tilovers er syv, udrevne fra Stormen og Bølgen.
„Selv, ukjendt og i Nød, jeg vandrer i Libyens Ørkner,
„Stødt fra Europa og Asien ud" — At høre ham klage,
Venus ei mægtede meer, men standsed ham midt i sin Smerte:

„Hvo du end er, du sikkerlig ei til Gudernes Afsky
„Aander den livnende Luft, og staaer ved de tyriske Mure.
„Fremad du gaae! flux ile du hen til Dronningens Høisal!
„Viid, dine Folk hjemvende igjen, ja Snækkerne frelstes,
„Hvilke af Vinden, der dreiede sig, alt drives mod Havnen,
„Dersom min Slægt ei lærte mig slet at tyde af Varsler.
„Hist du skuer, i munter Trop, tolv Svaner i Række:
„Dem forfærdede Jupiters Fugl, som fra Ætherens Luftegn,
„Jog i det lyse Blaa! nu stande de enten paa Landet
„Eller dog øine den Jord, som de snart skal sikkre betræde.
„Ret som de, i Behold, sig fryde med baskende Vinger,
„Og, udi samlet Flok, sig hæve mod Himlen og synge:
„Saaledes dine de unge Folk, med samtlige Snækker,
„Ankre i Havnen alt, eller styre med brusende Seil did.
„Iil kun afsted! hvor Veien du seer, du styre din Vandring!"

Saa hun talte, og vendte sig om: da straalede Nakkens
Rødmende Glands: den ambrosiske Lok udaanded fra Issen
Himmelens yndige Duft; dybt Kjortlen sank imod Foden,
Og udi Gangen Gudinden man saae. Da han kjendte sin Moder,
Iled han hurtig, med slige Ord, imod hende som bortsvandt:

„Hvorfor driller, haardhjertet og du, med luftige Syner
„Alt saa ofte din Søn? At lægge din Haand udi min Haand,
„Siig, hvi nægter du mig? samt høre og tale med Sandhed?"

Saa beklager han sig, og styrer sin Gang imod Byen.
Venus de Vandrende selv omslynger med dækkende Luftskye,
Og Gudinden tilslører dem tæt med et taagefuldt Klæde,
For at de ikke maae sees, ei heller antastes af Nogen,
Samt forsinkes paa Veien, og frittes, hvorfore de komme.
Selv gjennem Luften til Paphos hun gaaer, og skuer med Glæde
Atter sin Øe, hvor Templerne staae, og paa hundrede Altre
Gløder Sabæas Duft, og Krandsene aande saa friske.

Hurtigen ile de frem, hvor Stien anviser dem Veien.
Alt paa Høien de staae, som mægtigen ud over Byen
Hæver sig op, og Slotte de see, som ligge foran dem.
Undrende øiner Æneas en Bye, hvor nylig var Hytter,
Studser ved Portenes Syn, ved Larmen og Gadernes Steenlag.
Flinkt for Tyrerne Værket gaaer: hist trækker man Mure,
Her grundlægges en Borg: hist rulles med Hænderne Stene,
Medens en Deel indzirkle med Grøvt Huuspladsen, de valgte,
Samt udvælge sig Øvrighedsmænd og det hellige Rigsraad.
Her en Deel udgraver en Havn: til stolte Theatre
Lægger man hist en urokkelig Grund: uhyre Colonner
Skjæres af Klipperne ud, til Ziir for den vordende Scene.
Bierne liig som i Sommerens Tid, over blomstrende Enge,
Øve i Solen sit Kald, naar Slægtens opvoxende Yngel
Føres den første Gang udi Luft: naar flydende Honning
Fast de stable i Lag, eller Cellerne spile med Nectar;
Naar de lette de Kommendes Dragt, eller slutted' i Troppe
Holde de lade Dyr, Vandbierne, borte fra Kuben:

Hardt de slæbe, og Honningen sødt af Thymian dufter.
„O, lykfalige Folk! alt Eders Mure sig hæve!"
Raaber Æneas, og skuer med Fryd paa de kneisende Tage:
Iler saa, hyllet i Sky, (forunderligt er det at sige)
Ind i en Flok, blandt Mændene selv, men skues af Ingen.

Midt i Staden der spired en Lund, med rigelig Skygge,
Hvor, omtumled' af Bølger og Storm, de Poener opgrove
Strax for Stedet et varslende Tegn, som den herskende Juno
Gav dem, et Hoved af rasken Hest; thi herlig i Krigsdaad
Skulde de vorde som Folk, og let til at skaffe sig Føden.
Her, til Juno, et Tempel stort den tyriske Dido
Byggede, rigt ved hellige Sjænk og ved Guddommens Yndest.
Høit paa Trappernes Trin gik kobberne Døre og Stolper,
Dækked' med Erts, mens Hængslerne peeb paa den kobberne Fløidør.

Først udi denne Lund et uvant Skue formilded
Heltens bevægede Sind: først her han voved at haabe
Redning i Nød, og at stole paa Hjelp mod de trykkende Uheld.
Som han nøie beseer hver Ting i det mægtige Tempel,
Tænker sig Byens Held, mens Dronningens Komme han venter,
Skuer de Kunstneres Daad, og stiller beundrende sammen
Hvert deres møisomme Værk, da seer han Iliums Kampe,
Stilled' i Rad, og Beleiringen selv, basunet af Rygtet,
Priamus, Atreus' Søn, og den, begge gramme, Achilles.

Flux han standser, og siger med Graad: „Hvor er der paa Jorden
„Egn eller Plads, min Ven! som ei er fuld af vor Trængsel?
„Skuer du Priamus hist? Selv her belønner man Daaden;

„Her er Taarer for Nød; her Hjerterne røres ved Uheld:
„Frygt ei længer! thi dette vort Rye kan vorde vor Frelse.“

Saa han taler, og qvæger sit Sind ved de luftige Omrids,
Skjøndt, under mangt et Suk, han fugter med Taarer sit Aasyn:
Thi han skuer, hvorlunde man trint om Pergamus kjæmper,
Her de Græker at flye, fremtrængt' af den troiske Ungdom,
Phrygerne hist; thi med Hjelm og Vogn fremstyrter Achilles.
Tæt ved disse gjenkjender han flux, paa de sneehvide Telte,
Grædende, Rhesi Leir, hvem, brat forrasket i Søvnen,
Tydeus' Søn, den grusomme Helt, nedslog under Blodbad,
Medens til egen Leir han førte de fnysende Hingste,
Før de fik ædt af Iliums Græs, og drukket af Xanthus.
Troïlus flyer, paa den anden Kant, med mistede Vaaben:
Arme Yngling! ei voxen i Kraft, du stredst med Achilles!
Slæbt af Hestene hænger han ud af den ledige Vognkurv,
Skjøndt med Tømmen i Haand: brat slæbes Haaret og Nakken
Hen over Jord, det dreiede Spær dybt ridser i Sandet.
Hist mod Tempelet gik udi Pomp til den vrede Athene
Iliums Koner, med udbredt Haar, som sorgfuldt og ydmygt
Bare til Gave en Dragt, mens Brystet de sloge med Haanden:
Dog Gudinden i Harm har fæstet sit Øje mod Jorden.
Hector tredie Gang var slæbt trint Iliums Mure,
Og det myrdede Liig Achilles solgte for Penge.
Flux han drager et mægtigt Suk fra det dybeste Hjerte,
Der han Rustningen seer af sin Ven, hans Vogn og hans Legem,
Samt Kong Priamus værgeløs staae med de foldede Hænder.

Selv gjenkjender han sig, i Kamp med de første Achæer,
Skuer den sorte Memnons Sværd, og hans Skarer fra Østen.

Med Amazonerne gaaer, med smaa halvmaanede Skjolde,
Penthesiléa, den vilde Møe: mellem Tusindes Skarer
Styrter hun ind: om det blottede Bryst Skjoldpigen har bundet
Bæltet af Guld; og vover, som Møe, at kjæmpe med Helte.

Sælsomt synes det Alt for Dardani Ætling, Æneas:
Men, da i Under fordybet han staaer, hensjunken i Synet,
Nærmer sig optogsviis den yndige Dido mod Templet,
Og med Dronningen gaaer samtrængte Ynglingers Skare:
Som paa Eurótas' Bred, eller og paa Toppen af Cynthus,
Artemis øver sit Dandsechor, hvem tusinde Bjergmøer
Følge i Flokke, snart hist, snart her: sit Kogger hun bærer
Over sin Ryg, og throner i Gang mellem samtlige Nympher;
Medens Latónas Bryst sødt bæver af hemmelig Glæde.

Saa var Dido at see: saa treen hun glad mellem Folket,
Og fremskyndte med Iid sit Værk og det vordende Rige.
Flux i Guddommens Tempeldør, og den midterste Hvælving
Sætter hun sig, omgjordet af Sværd, og hviler paa Thronen:
Holder saa Tinge for Folket og Ret, samt ligeligt deler
Al deres Møie og Værk, eller trækker det ud efter Lodkast.

See, da skuer Æneas med eet, mellem stimlende Skarer,
Nærme sig Antheus, samt Sergest, med den tappre Cloanthus,
Fulgt' af samtlige Mænd, som Stormenes Hvirveler splitted
Trint ad Bølgen, og fjernede jog imod fremmede Kyster.
Brat forstummede han, mens underligt rystet Achates
Stod udi Glæde og Frygt: af Lyst til at mødes i Haandslag
Brænde de svart, den sælsomme Ting dog Tanken forvirrer.
Hæmmnede Lysten de speide i Lye af den hvælvede Skyedragt

Om deres Landsmænds Lod, hvor Flaaden de lode paa Stranden,
Samt, hvi de komme. Fra hvert et Skib de Sendinge valgte
Ginge med Bønner om Fred, og droge med Raab imod Templet.

Der de nu traadte i Tempelet ind, og forundtes at tale,
Oldingen Ilioneus begyndte med Roe i sit Hjerte:
„Dronning, o du, hvem Jupiter gav at stifte et Nybygd,
„Samt at styre med Retfærds Bud de stolte Nationer,
„Dig anraaber i Nød, stormslagen paa talrige Have,
„Iliums Slægt: du sikkre vort Skib mod de rædsomme Luer,
„Samt forskaane vort skyldfrie Folk, og beskue vor Stilling!
„Ikke vi droge hedhid, at hærje de libyske Guder
„Med vore Sværd, eller drive mod Søe det ranede Bytte;
„Modet er ei saa stort; slig Trods har ikke de Faldne.

„Fjernt herfra, af Grækerne kaldt Hesperiens Rige,
„Ligger et gammelt Land, krigsvant og frodigt i Jordbund.
„Først Oenotrerne levede der: nu siges de Yngre,
„Efter en Fyrstes Navn at have Italien kaldt det.
„Did vi styred vor Gang.
„See, da hæved Orion sig udi stormende Regnskyl,
„Drev os ad blinde Skjær, og, ved Hjelp af den trodsige Sydvind,
„Over det seirende Hav, gjennem Bølgen mod veiløse Klipper
„Splitted han os: i et ringe Tal vi svømmed mod Kysten.
„Ach, men hvilke Nationer er *her*? kan et Fødeland taale
„Slig ugudelig Skik? Fra de venlige Kyster vi jages,
„Krig man ypper, og nægter os Fod paa den yderste Strandkant.
„Om I end trodse de Menneskers Børn og Jorderigs Vaaben,
„Frygter for *Guderne* dog, som minde sig Uret og Retfærd!

„Ach, vi havde en Konning saa prud; som Æneas ei findes
„Nogen saa billig og from, eller større i Vaaben og Krigsfærd.
„Rædder os Himmelen denne Helt, og nyder han endnu
„Himmelens Luft, og segned han ei i det grusomme Dødsmulm,
„Frygte du ei, at angre du skalst, at du i Velgjerning
„Kjæmpede først; thi Stæder vi har i Siciliens Egne,
„Marker dertil, ja den store Acest, som stammer fra Troja.
„Tillad ene, vi trække paa Land vore knusede Snækker,
„Fælde i Skovene Veed til Planker, og glatte os Aarer,
„At, naar vi finde, med Sæller, vor Drot (hvis Skjæbnen os under
„Latiums Land) kan Italien naae, samt Latiums Kyster.
„Men — er Redningen tabt, og du, vor elskede Fader!
„Hviler i Libyens Hav, og vort Haab til Jülus er borte,
„Unde du os, til Sicaniens Strand, til den ventende Hjemstavn,
„Hveden vi droge herhid, at seile til Drotten Acestes."
Ilioneï var disse Ord. De samtlige Troer
Mumled ham Bifald til.

Kort, med et ydmygt Blik, dem saa gjensvarede Dido:
„Standser, Dardånere! Hjerternes Frygt, og qvæler al Kummer!
„Rigets Nyhed, og Tidernes Trang har ene mig tvunget
„At forsøge paa sligt, og værne med Magt om mit Rige.
„Hvo har ei hørt om Æneas' Slægt, om Iliums Mure,
„Hørt om Heltenes Daad, og saa stor en hærjende Krigsbrand?
„Hjertet er ikke saa ganske sløvt, som Poenerne eie,
„Heller ei ager saa fjernt Solvognen fra Tyrernes Rige.

„Dersom Italiens Land, Saturni mægtige Egne,
„Eller og Eryx' Strand, og Drotten Acestes I ønske,
„Sender jeg Eder med Leide derhen, og med hjelpende Bistand.
„Ønske I heller, til fælleds Deel, at boe i mit Rige,
„Da er E d e r s min vordende Bye, lad Snækkerne lande,
„Saasom en troisk og tyrisk Mand skal gjelde mig lige.
„Gid Eders Drot, Ænēas selv, hiddreven af samme
„Storme fra Syden, var h e r! Jeg sender paalideligt Mandskab
„Med til Havet: ja Libyens Ørk de skulle randsage,
„Om han irrer, som strandet Mand, udi Skov eller Byer."

Modoplivede blev ved sligt den djærve Achates,
Samt den kjærlige Helt: alt længst at ile fra Skyen
Hige de begge: Achates først tiltaler Æneas;
„Hvilken Beslutning, Gudindesøn! opstaaer i dit Hjerte?
„Alt i Behold du seer: dit Folk, dine Snækker du gjenfikst;
„Een kun mangler: dog saae vi ham selv, ret ude paa Dybet,
„Synke: forresten er Alt, som din Moder berettede, opfyldt."

Som han talede sligt med eet den dækkende Skydragt
Splitter sig ad, og hæver sig høit i den lysere Luftegn.
Synlig Æneas stod, og straaled i skimrende Lysning,
Liig, om Skulder og Hoved, en Gud; thi Moderen skjænked
Selv sin Søn det bølgende Haar, tildeelte ham Ungdoms
Straalende Glands, og forlehned hans Blik en glædelig Ynde:
Ligesom Elfenbeen, der hæves af Kunsten, og Sølvet,
Eller den Pariske Marmorsteen, indfattet i Guldkant.

Derpaa han taler til Dido selv, og medens han staaer der,
Ventet af ingen, da lyde hans Ord: „Hvem I søge, her er jeg,

„Troernes Drot, Ænéas, udreven af Libyens Bølger.
„Du, som ene blev rørt ved Troernes rædsomme Uheld,
„Du, som med Os, de Danaers Rest, der paa Land og paa Bølge
„Ved saa talrige Stød afkræftedes, arme paa Alting,
„Deler din Bye og dit Hjem — at yde dig værdigen Gjengjeld
„Dido! mægte vi ei: det evne ei Alle, der aande,
„Af Dardaniens Folk, udspredt' i den mægtige Verden.
„Guderne kun (hvis Gudernes Magt nedskuer paa Fromhed,
„Hvis Retfærdighed findes paa Jord, og retsindige Hjerter)
„Skjænke dig værdigen Løn. O! hvilke lyksalige Secler
„Gave dig Liv? Hvo avlede dig, heel sjældne Forældre?
„Medens de Bølger nedrulle mod Søe, og ud over Bjerget
„Hvælver sig Skyggernes Hang, og Stjernerne næres paa Himlen,
„Stander evindelig fast din Ære, dit Navn og din Hæder,
„Hvor end Landene vinke os hen." Saa talt, med den Venstre
Greb han Seresti Haand, og Ilioneï med Høire;
Derpaa de Andres, den kjække Cloanths, og den modige Gyæ.

Først, ved hans Blik, i Forundring sank den sidoniske Dido,
Derpaa ved Heltens mærkværdige Lod, og mælede atter:
„Siig, hvad Skjæbne, Gudindesøn! i saa talrige Uheld
„Følger din Vei? Hvad driver dig hen til saa rædsomme Kyster?
„Est du, Ænéas! den, som ved den Troer Anchises
„Venus, den hulde, har født ved Simois' phrygiske Bølge?
„Ja, nu mindes jeg grant. at Teucer stiled mod Sidon,
„Da, fra sin Fædreneøe forfulgt, han søgte ved Beli
„Hjelp at vinde et Rige paa nye: thi min Fader bekriged
„Cyperns herlige Øe, og erobred med seirende Magt den.

„Lige fra den Tid kjender jeg grant de Storme, som rammed
„Trojas Bye: jeg kjender dit Navn, og Pelasgernes Drotte.
„Selv han hæved med rundelig Priis, skjøndt Fiende, de Troer,
„Ja, nedledte sin egen Byrd fra Teucrernes Oldæt.
„Derfor, o Ynglinge! stiger kun ind i denne min Bolig.
„Mig har Skjæbnen, paa lignende Viis, gjennem talrige Uheld,
„Tumlet omkring, for i dette Land at byde mig Hvile;
„Selv udi Nød bestædt, jeg lærer at hjelpe i Nøden."

Saa hun taler. Til samme Stund hun fører Æneas
Op til Borgen: i Gudernes Huus paabyder hun Offring.
Ogsaa hun sender paa lignende Viis til Folket ved Søen
Tyve Øxne i Tal; med Rygge, som stivned af Børster,
Hundrede Sviin, og hundrede Lam, med de mæskede Mødre:
Alt som en Gave til Dagens Fryd.
Borgens indvendige Deel, som glimrer i kongelig Storpragt,
Sættes istand: i den midterste Sal anrettes et Maaltid.
Tæpperne sees indvirked' med Kunst og med ædeligt Purpur:
Sølvet i Masser paa Bordene staaer, og hamred' i Guldet
Skuer man Fædrenes herlige Daad, en Række Bedrifter,
Gjennem saa mangen en Helt, nedledt fra Familiens Oldæt.

Helten selv, (thi at tænke paa Ro, tillader ham ikke
Faderlig Omhed) afsender i Hast til Skibet Achates,
Som kan melde Ascanius sligt, og til Byen ham bringe.
Kun til Ascanius staaer den elskende Faders Bekymring.
Derhos slige Skjænk, udrevne fra Iliums Gruusfald,
Bringe han skal: en Kaabe saa stiv af Guld og Baldyring;
Samt et Slør, med en vævet Bort af den gule Acanthus,
Fordum Helenæ, fra Argos; Pryd, som hun selv fra Mycene,

Da hun til Pergama drog, til den uretmæssige Elskov,
Førte med sig, en kostelig Skjænk af Moderen Leda:
Ogsaa en Scepterstav, som i fordums Tid Ilione,
Ældste af Priami Døttre, bar; og en Kjæde til Halsen,
Formet som Bær, med en dobbelt Krands af Guld og af Perler.
Ilsom med dette sit Hværv Achates stunded mod Skibet.

Men Cytherea udruger i Hu et trædskeligt Opspind,
Samt den List, at i Mine og Blik Cupido formummet
Skal, i Ascanii Form, sig Dronningen nærme, og hidse
Hende, som Gaven har rørt, og til Marven udbrede sin Lue.
Saare hun frygter den utroe Slægt, og de listige Tyrer;
Juno er ogsaa Qval, og Sorgen sig nærmer i Natten.
Derfor hun taler med slige Ord til den vingede Amor:

„Du som ene, min Søn! er min Kraft og mægtige Vælde!
„Søn! som trodser den øverste Guds Typhoëiske Pile,
„Dig heniler jeg til, og ydmygt beder din Guddom.
„At din Broder Æneas, paa Bølgen, mod samtlige Strande
„Tumles omkring, med Harme forfulgt af den grusomme Juno,
„Er dig bekjendt. Du klagede selv saa tit i min Smerte.
„Han er i Didos Vold, Phoenicerindens, og dvæler
„Ved hendes Elskovsord: dog hvad Saturnias Herberg
„Fører i Skjold, er mørkt: hun slipper ei Træffet af Hænde.
„Derfor at komme med Listighed først, og med Elskov besnære
„Dronningen, pønser jeg paa, at, uden af Guder at baares,
„Ene, med mig, hun fæster sin Gunst paa min elskte Æneas.
„Men, hvorlebes du mægter sligt — lyt nu til min Tale!
„Efter sin elskede Faders Bud, den drotlige Yngling,

„Mig saa inderlig kjær, alt gaaer mod Sidonernes Mure,
„For at bringe som Skjænk, hvad Bølgen og Luerne skaaned.
„Ham, inddysset i søden Søvn, paa det høie Cythere,
„Eller Idaliums hellige Borg, vil jeg hemmeligt skjule,
„For at han ei skal mærke vor List, eller komme til Utid.
„Een Nat ene, og aldrig meer, du listigen bære
„Hiins Gestalt, og Ynglingens Form du vise som Yngling;
„At, naar Dido, med inderlig Fryd, dig trykker til Barmen,
„Ved det herlige Lag og de muntrende Gaver af Bacchus,
„Naar hun favner dig ret, og trykker med elskende Kys dig,
„Du kan puste en hemmelig Ild, og med Gift hende daare."

Amor lyder paastand sin elskede Moders Befaling,
Kaster sin Vinge, og iler med Fryd, med Trin som Jülus.
Venus udbreder en blidelig Roe i Ascanii Lemmer,
Medens Gudinden, der trykker ham tæt til sit Hjerte, ham fører
Op til Idalias skyggende Lund, hvor Merian venligt
Med sine Blomsters Duft omslynger ham sødt i sin Skygge.

Alt, Befalingen tro, Cupido iler at bringe
Tyrerne drotlige Skjænk, og følger med Glæde Achates.
Som han kommer, har Dronningen alt paa ædeligt Tæppe
Lagt sig til Ro paa den gyldne Stoel, og sat sig i Midten.
See, da træder Æneas frem, og den troiske Ungdom
Samled' i Flok, og lægge sig ned paa det bredede Purpur.
Slaverne byde til Hænderne Vand, og tage af Kurve
Brød, samt byde Enhver af Uld, som er klippet, en Haanddug.
Tærner, i Tal halvhundrede, staae i det Indre i Rader,
Sørge for rigelig Mad, og tænde Penaternes Ildblus.
Hundrede andre Møer, jævnaldrende hundrede Drenge,
Sætte de vægtige Retter paa Bord, og bringe Pocaler.

Ogsaa de talrige tyriske Mænd i de lystige Sale
Samles, og sætte sig ned, ombedte, paa brogede Tæpper.

Alle beundre Æneas' Skjænk; beundre Jülus,
Samt hans funklende Guddomsblik og den listige Tale,
Derhos Kaaben, det stukne Slør, og den gule Acanthus.

Nærmest den Arme selv, indviet til kommende Uheld,
Kan ei mætte tilfulde sit Sind, men luer ved Synet,
Og bevæges af Ynglingen snart, og snart af hans Gaver.
Denne, som hænger sig først om Æneas' Hals i et Favntag,
Og opfylder med inderlig Fryd den hyklede Fader,
Iler til Dronningen flux, der med Øie og svulmende Hjerte
Hænger ved ham: hun trykker ham op til sit Hjerte: den Arme
Ahner ei, hvilken Gud hun har paa Skjødet! Men denne,
Tro Acidalias Bud, at fjerne med Læmpe Sychæus
Prøver nu paa, ja søger endog, ved den levende Elskov
At opvække den gamle Lyst og de slumrende Drifter.

Efterat Maden har ydet Ro, og Bordene flyttes,
Stiller man vældige Kummer frem, og krandser med Viin dem.
Slottet gjenlyder af Støi, og gjennem de mægtige Sale
Vælter sig Røsten: guldtavlede Loft nedlader fra oven
Brændende Blus, og Kjærternes Glands Natmulmet beseirer.

See, da fordrede Dronningen selv et Bæger saa vægtigt,
Viinopfyldt, med Stene og Guld, af Belus og dennes
Ætlinge altid brugt: brat herskede Taushed i Borgen:

„Jupiter! (dig tilskriver man jo de gjæstmilde Love)
„Glæden indvies vor Dag, for dem, som droge fra Troja,
„Samt de tyriske Mænd! vor Slægt sig minde den eengang!
„Værer tilstæde, du, Juno god! du, muntrende Bacchus,
„Medens med broderligt Sind, I, Tyrier! feire vort Festlag!"

Talende saa, over Bordet hun gjød sit Offer af Vinen;
Nippede selv af den offrede Drik med Randen af Læben,
Rækkende Bitias den med muntrende Tale, der uddrak
Rask den skummende Skaal, og stak den fyldte Pocal ud:
Derpaa de Fyrster i Rad. Med yndige Lokker Jöpas,
Toned ved Citharens Guld de Qvad, han lærte af Atlas;
Sang om Maanens ustadige Gang, om den dunklede Solild,
Hveden de Mennesker kom og Qvæget, samt Regnen og Lynet,
Qvad om Arcturus, den dobbelte Bjørn, og de vaade Hyader:
Hvorfor Solen i Vinterens Tid heniler at bades
Dybt i Søe: hvad standser i Gang de langsomme Nætter.
Idelig Klap fra de Tyrier lød; dem fulgte de Troer.

Under afvexlende Gammensord forlænger man Natten,
Og den usalige Viv, som suger den varige Elskov,
Meget udfritter om Priamus selv, og meget om Hector:
Snart i hvad Dragt Auroras Søn var kommen for Troja,
Om Diomedis herlige Spand, og den store Achilles.

„Derfor velan, fortæl os, o Gjæst! fra det tidligste Udspring“
Siger hun, „Grækernes lumske List, dine Troëres Uhæld,
„Samt din vildsomme Fart; thi alt den syvende Sommer
„Fører dig hid, paa en irrende Vei, over Bølger og Lande.“

Anden Sang.

Indhold.

For at læmpe sig efter det af Dido yttrede Ønske, fortæller Æneas Trojas Undergang paa en omstændelig Maade. Grækerne, som, efter ti Aars fortsatte Beleiring, ikke kunde tvinge Troja til Overgivelse, beslutte endelig at bruge List, lade som de flye, men skjule sig bag Øen Tenedos, efter at de iforveien have efterladt en, med de Tappreste opfyldt, Træhest, af en saa uhyre Høide, at den ikke kunde gaae ind ad Portene. Dog blive Trojanerne, deels ved Laocoons sørgelige Død, deels ved Forræderen Sinons Bedragerie, forledede til at nedbryde en Deel af Muren, for at modtage Hesten (v. 1 — 249). Igjennem dette nedbrudte Stykke bryde Grækerne ind, efter at være hemmeligen vendte tilbage: Sinon aabner Hesten, og Alt bliver et Offer for Sværd eller Luer (v. 267). Imidlertid faaer Æneas, for hvem Hector viser sig i Søvne, den Befaling, at flye, og frelse Byens Guder (v. 297). Dog tvinger hans Mod ham til at gribe til Vaaben, og forsvare sin Fødebye. Han og hans Staldbrødre ere i Førstningen ikke uhældige, men Choroebi Forslag, at forklæde sig i de dræbte Grækeres Rustning, forvolder deres formelige Ødelæggelse, da de nu overvældes af deres egne Landsmænds Vaaben (v. 437). Under alt dette stormes Priami Kongeborg, og den gamle Konge selv bliver nedsablet af Achillis Søn, Neoptolemus (v. 558). Efterat Æneas endelig har indseet, at, uagtet al den Tapperhed, som baade af ham selv og hans Landsmænd er udviist, Troja dog er forloren, lader han Anchises bevare de religiøse Kostbarheder, løfter Oldingen op paa sine Skuldre, og forlader med ham, Creusa og Ascanius den ødelagte Bye (v. 728). Dog bliver han ogsaa her forfulgt, og ved denne Leilighed mister han sin Kone. Han iler tilbage for at oplede hende, men hendes Skygge viser sig for ham, underretter ham om hendes Død, og tager Afskeed med ham (v. 794). Nu iler han tilbage, og finder en Mængde Mennesker paa Stranden, som ere beredte at følge med ham, hvorhen han maatte bestemme at vandre.

Brat forstummed Enhver, og hæftede Øiet opmærksomt,
Medens, fra høinet Plads, saa Fader Æneas begyndte:

„Dronning! du byder mig her, at fornye en usigelig Kummer,
„Hvordan Troernes Magt, og til Sorg indviede Rige
„Grækerne styrted i Gruus: de rædsomme Scener jeg skued,
„Og jeg delede svarligen med. Ved slig en Beretning
„Mon Myrmidoner, Dolopere selv, ja den grumme Ulyssis
„Stridsknægt mægter at hæmme sin Graad? Alt stiger jo Natten
„Dugfuld i Skye, og vi bydes til Søvn af de synkende Stjerner.
„Dog, da du eier saa heftig en Lyst til at kjende vort Uheld,
„Og at høre den sidste Kamp, som Ilium udstod,
„Skjøndt mit Hjerte ved Tanken derom sig krymper og gyser,
„Vil jeg begynde.

„Afkræfted' i Krig, nedslagne ved Skjæbnen,
„Alt udi mange henrullende Aar, de Grækeres Fyrster
„Bygge omsider en Hest ved Pallas' kraftige Bistand,
„Høi som et Bjerg, af fældede Fyrr samflette de Bugen,
„Hvilken de bygge, saa spredes et Rye, for en lykkelig Hjemkomst.
„Flux lodkaste udkaarede Mænd, der hemmeligt lukkes
„Ind i den kunstige Bug: hver rummelig Hule derinde,
„Samt den mægtige Vom, udfyldes med væbnede Krigsmænd.

Lige for Troja man Tenedos seer, en Øe, som var eengang
Saare navnkundig og riig, mens Priami Rige var mægtigt,
Nu er den ene en Bugt, og en Rheed, som ei Snækkerne skytter.
Did begive de sig, og et Skjul er de eensomme Kyster;
Os dog tykkes de flye, og søge med Vinden Mycene.

Flux fra den varige Nød løsvikle sig samtlige Teukrer:
Portene aabnes: det lyster at gaae til de doriske Leire,
Samt at see den forladte Mark og den eensomme Strandbred.
Her Doloperne stod: hist tælted den gramme Achilles:
Her var Snækkernes Plads, hist kjæmped man ofte med Sværdslag.
Andre beskue den rædsomme Gjænk til den kydske Minerva,
Og beundre den Masse af Hest. Flux raader Thymoetes,
Dragen til Byen at stille den op paa Iliums Fæstning,
Enten af Sviig, eller Trojas Lod saa bød ham at tale.
Capys, foruden Enhver, der næred en visere Tanke,
Byder at styrte de Grækeres Skjænk, samt listige Gave
Dybt udi Søe, ja brænde den op over stablede Ildblus,
Eller, med Boer i den hvælvede Bug, randsage dens Huler.
Hoben, som fatter ei Raad, adskilles med stridende Ønsker.

Fulgt af en stor ledsagende Flok, men forrest af Alle,
Styrter Laocoon hidsigen ned fra den øverste Fæstning.
„Daarede Landsmænd! raaber han fjernt, hvad er det for Galskab?
„Troe I, at Fienderne seilede hjem? Kan I troe at en Grækers
„Gave er ærligen meent? Er saa lidt I kjendt med Ulysses?
„Enten i dette Træe indlukkede Grækere skjules,
„Eller imod vore Bygninger selv er Listen beregnet,
„For at bespeide vort Hjem, og styrte paa Byen fra oven,
„Eller en anden Svig — men troer ei Hesten, I Teucrer:
„Hvad det end er, de Grækiske Mænd, selv i Gaver, jeg frygter.“

Talende sligt, med en frygtelig Kraft den mægtige Landse
Tvært i Siden, hvor Dyrets Bug var hvælvet af Planker,
Stødte han ind; den rystende stod, og da Bugen blev anstødt,
Lød det igjen i den hulede Vom, og man hørte det sukke.
Havde ei Gudernes Bud, og vor egen Forblindelse hindret,
Sikkert vi havde med Sværd besudlet de Grækeres Smuthul:
Troja, da stodst du endnu! end kneised du, Priami Borgtind!

See udi samlet Trop, en Yngling, bunden paa Ryggen,
Slæbe de Hyrder af Troas frem, og stile mod Borgen
Under et Skrig. Ukjendt var han selv dem kommen imøde,
Just for at ordne sligt, samt aabne de Grækere Troja,
Saare mandhaftig i Mod, paa alt, der kan hænde sig, fattet,
Enten fuldende sin Svig, eller tage mod Døden, som venter.
Dreven af Lyst til at see, den troiske Ungdom i Mængde
Trænger sig frem: ja de kappes endog om at drille den Fangne.
Mærk nu nøie de Danaers Sviig: fra denne Misgjerning
Døm om det samtlige Folk.
Som han nu der, uden Værge, stod i Midten, og skued
Ret forvirret, og kasted et Blik paa de Phrygeres Skare,
Raaber han: „Ach! hvor findes et Hav, eller Land, som vil tage
„Mod mig i Døden? hvad haver jeg meer at vente, jeg Arme?
„Ikke mig skjænkes hos Grækerne Lye: Dardanerne selve
„Fordre med opbragt Hu, at i Blod skal Straffen erlægges."

Harmen sig vendte ved dette hans Suk, og Samtliges Anfald
Hæmmedes slux: vi give ham Mod, at sige sin Herkomst,

Samt berette sin Dont: hvorpaa han stoler, som Fange.
Derpaa han mæler tilsidst, og lader som Frygten er borte:

„Alt, o Konge, bekjende jeg vil, hvad end det maa være,
„Alt uden Løgn. Ei nægte jeg vil, jeg er Græker af Herkomst;
„Dette nu først! Har Skjæbnen endog gjort Sinon elendig,
„Skal den ei, grusom og haard, ham danne til Løgner og Troløs.
„Dersom, ved Rygtet maaskee, engang sig nærmed dit Øre
„Beli Søns, Palamedis Navn, ved ærefuldt Navnry
„Saare bekjendt, hvem Pelasgerne selv, ved et falskeligt Opspind,
„Skyldfrie, under et trædskeligt Spil, som ønsked han Krig ei,
„Styrted i Døden; nu ynke de ham, som de røvede Livet:
„Da var jeg hans Fælle i Krig, og med denne min Slægtning
„Hid jeg sendtes i Ungdomsaar af min fattige Fader.

„Medens ved Magt han standed' endnu, og i Drotternes Samling
„Hørtes han Ord, jeg hævdede selv betydeligt Navnry:
„Men da han segned tilsidst, forhadt af den lumske Ulysses,
„Og, (hvad jeg siger, er saare bekjendt) gik fra Jorderigs Kyster,
„See! da slæbte jeg Livet saa tungt, udi Kummer og Mørke,
„Medens min skyldfrie Ven opvakte min Harme i Sindet.
„Ikke jeg Daare taug, og, dersom min Skjæbne var gunstig,
„Dersom itiden jeg seirende kom til mit fædrene Argos,
„Loved jeg Hævn: dog et frygteligt Had opvakte min Tale.

„Dette var første Glid paa min Uhældbane! Ulysses
„Lagde mig rædsomme Brøder til Last, udspredte blandt Folket

„Tvivlsomme Rygter omkring, og tænkte med Andre paa Hævnen.
„Ja! han hvilede ei, før tilsidst han, hjulpen af Calchas —
„Dog — hvorfor gjenkalder jeg her uden Nytte min Smerte?
„Hvi vil jeg tøve? hvis alle som een I Achæerne dømme,
„Og I vil høre kun sligt, da ile I hurtig med Straffen:
„Sligt Ithacenseren vil, og Atriderne lønne Jer saare."

Flux til at fritte vi gribes af Lyst, og spørge om Grunden,
Uden at ahne saa farlig en Svig, og Pelasgernes Kunstgreb;
Ængstelig farer han fort, og mæler med hyklende Hjerte:

„Ofte de Grækere tænkte paa Flugt, og at ile fra Troja,
„Da, ved den lange Krig afkræfted', de higed mod Hjemmet,
„Guderne give, de havde det gjort! dog rædsomme Uveir
„Jog dem fra Havet, og Vinde fra Syd bortskræmmede Reisen.
„Meest og især, da Hesten alt stod ved Planker af Ahorn
„Tømret istand, det gungred i Skye over Himlen saa vide.
„Ængsted' vi sende Eurypylus bort til Phoebi Orakel:
„Ach! han bringer et sørgeligt Svar fra det Indre af Templet.
„„Engang I soned de Storme med Blod, og den offrede Pige,
„„Da imod Iliums Kyst, I, Danaer! styrede fordum:
„„Atter ved Blod skal I naae Eders Hjem: kun Guderne sones
„„Ved en Argivers Sjæl!" Da Svaret sig trængte til Folket,
„Studsed Enhver: gjennem Marv og Been den skuddrende Kulde
„Trængte sig ind, hvis Død er beredt? hvem fordrer Apollo?

„Flux Ithacenseren selv fremdrager den varslende Calchas,
„Under et mægtigt Raab: hvad det er, som Guderne varsl,

„Kræver han sagt. Alt mangen Ven mig varsled den Ondes
„Nedrige List, og øinede taust, hvad der snarligen skeete.
„Ovær han tier i Dage ti; formummet han nægter,
„Nogen at ville udpege med Ord, eller styrte i Døden.
„Ved Ithacenserens mægtige Skrig tilskyndet omsider
„Bryder han trædskeligt ud, at jeg bestemmes til Altret.
„Hver bifalder hans Ord: og Døden, de Enkelte frygted,
„Skue de alle med Lyst, henvendt paa den Eensliges Hoved.

„Alt sig nærmed den rædsomme Dag: jeg vented paa Døden,
„Samt det hellige Korn, og Offringsbaandet om Panden.
„Flux jeg rev mig af Døden ud, jeg sprængte min Lænke,
„Og i et dyndfuldt Kjær, indhyllet om Natten, i Sivet
„Laae jeg, indtil under Seil (hvis ellers de vilde) de ginge.
„Svundet var nu mit Haab, eengang at skue min Hjemstavn,
„Skue de elskede Smaa, og en Fader, jeg savned saa saare.
„Dem vil de muligen stæde til Straf, fordi jeg er flygtet,
„Ja, ved de arme Forladtes Død udsone min Brøde.
„Derfor ved Himmelens Magt, ved de Guder som vidne for Sandhed!
„Ved — ifald den er til, og paa Jorderig endnu at finde —
„Ærlighed, fri for Plet, anraaber jeg! over min Ovide
„Ynke du dig! du skaane en Mand, som ubilligen lider."

Livet vi skjænke hans Graad, og begynde at ynke ham saare.
Priamus selv befaler os flux at løsne hans Haandjern,
Samt de trykkende Baand, og siger med Venlighed til ham:
„Hvo du end er, forglemme du skalst de Græker, du misted;
„Nu est du vor! giv ærlige Svar paa det, jeg vil spørge:
„See den mægtige Masse af Hest! Hvo reiste den? hvorfor?

„Udi hvad Meed? til Guder en Skjænk, eller Redskab i Krigen?"

Mæled saa Drotten. Forsynet med List og Pelasgernes Trædskhed
Rækker mod Himlen han Hænderne op, som ei trykkes af Lænker,
Raabende: „Eder, I evige Lys! uforkrænkede Magter!
„Kalder som Vidner jeg her: I Altere, rædsomme Knive,
„Hvilke jeg slap: I Gudernes Bind, jeg som Offer har baaret:
„Ja jeg tør løse de hellige Baand, som mig knytte til Græker;
„Ja, jeg tør hade mit Folk, og bringer for Dagen og Lyset,
„Hvad de bedække: jeg holdes ei meer af mit Fædrelands Love.
„Bliv urokket dit Løfte troe: naar Ilium ræddes,
„Hold, hvad du loved: min Tale er sand, og min Gjengjæld er vægtig."

„Hele de Danaers Haab og Trøst i Krigen, som opstod,
„Grunded sig ene paa Palladis Hjelp. Men efter at Tydeus'
„Gudforglemmende Søn, og Daadens Opfinder Ulysses,
„Prøvede paa, fra den hellige Borg, at rane Gudindens
„Skyttende Billed, ja myrded endog udi Fæstningen Vagten,
„Grebe det hellige Billed i Hast, og med blodige Hænder
„Selve Gudindens de Jomfrubaand fordristed at røre —
„See, da svigted de Danaers Haab; udi sagteligt Aftag
„Minsked det brat: deres Kræfter forgik, thi Gudinden var harmfuld.

„Ikke ved tvivlsomme Tegn antyded Tritonia saadant:
„Neppe i Leiren var Billedet sat, før Luerne funkled

„Kræver han sagt. Alt mangen Ven mig varsled den Ondes
„Nedrige List, og øinede taust, hvad der snarligen skeete.
„Qvær han tier i Dage ti; formummet han nægter,
„Nogen at ville udpege med Ord, eller styrte i Døden.
„Ved Ithacenserens mægtige Skrig tilskyndet omsider
„Bryder han trædskeligt ud, at jeg bestemmes til Altret.
„Hver bifalder hans Ord: og Døden, de Enkelte frygted,
„Skue de alle med Lyst, henvendt paa den Eensliges Hoved.

„Alt sig nærmed den rædsomme Dag: jeg vented paa Døden,
„Samt det hellige Korn, og Offringsbaandet om Panden.
„Flux jeg rev mig af Døden ud, jeg sprængte min Lænke,
„Og i et dyndfuldt Kjær, indhyllet om Natten, i Sivet
„Laae jeg, indtil under Seil (hvis ellers de vilde) de ginge.
„Svundet var nu mit Haab, eengang at skue min Hjemstavn,
„Skue de elskede Smaa, og en Fader, jeg savned saa saare.
„Dem vil de muligen stæde til Straf, fordi jeg er flygtet,
„Ja, ved de arme Forladtes Død udsone min Brøde.
„Derfor ved Himmelens Magt, ved de Guder som vidne for Sandhed!
„Ved — ifald den er til, og paa Jorderig endnu at finde —
„Ærlighed, fri for Plet, anraaber jeg! over min Qvide
„Ynke du dig! du skaane en Mand, som ubilligen lider."

Livet vi skjænke hans Graad, og begynde at ynke ham saare.
Priamus selv befaler os flux at løsne hans Haandjern,
Samt de trykkende Baand, og siger med Venlighed til ham:
„Hvo du end er, forglemme du skalst de Græker, du misted;
„Nu est du vor! giv ærlige Svar paa det, jeg vil spørge:
„See den mægtige Masse af Hest! Hvo reiste den? hvorfor?

„Udi hvad Meed? til Guder en Skjænk, eller Redskab i Krigen?"

Mæled saa Drotten. Forsynet med List og Pelasgernes Trædskhed
Rækker mod Himlen han Hænderne op, som ei trykkes af Lænker,
Raabende: „Eder, I evige Lys! uforkrænkede Magter!
„Kalder som Vidner jeg her: I Altere, rædsomme Knive,
„Hvilke jeg slap: I Gudernes Bind, jeg som Offer har baaret:
„Ja jeg tør løse de hellige Baand, som mig knytte til Græker;
„Ja, jeg tør hade mit Folk, og bringer for Dagen og Lyset,
„Hvad de bedække: jeg holdes ei meer af mit Fædrelands Love.
„Bliv urokket dit Løfte troe: naar Ilium reddes,
„Hold, hvad du loved: min Tale er sand, og min Gjengjæld er vægtig."

„Hele de Danaers Haab og Trøst i Krigen, som opstod,
„Grunded sig ene paa Palladis Hjelp. Men efter at Tydeus'
„Gudforglemmende Søn, og Daadens Opfinder Ulysses,
„Prøvede paa, fra den hellige Borg, at rane Gudindens
„Skyttende Billed, ja myrded endog udi Fæstningen Vagten,
„Grebe det hellige Billed i Hast, og med blodige Hænder
„Selve Gudindens de Jomfrubaand fordristed at røre —
„See, da svigted de Danaers Haab; udi sagteligt Aftag
„Minsked det brat: deres Kræfter forgik, thi Gudinden var harmfuld.

„Ikke ved tvivlsomme Tegn antyded Tritonia saadant:
„Neppe i Leiren var Billedet sat, før Luerne funkled

„Klart i de høitopspilede Blik: ad Lemmerne nedfløb
„Salten Sveed: fra Jorden endog (heel sælsomt at mælde)
„Sprang hun, og løfted tillige sit Skjold og sin bævende Landse!
„Flux, over Havet at prøve paa Flugt, tilvarsler os Calchas,
„Samt, at Grækernes Sværd ei Pergamus mægted at fælde,
„Hvis man ei hentede Varsler paa nye, gjenbragte Gudinden,
„Hvilken af hine, var ført over Havet paa rummende Skibe.
„At de nu søge til Hjemmet igjen, til Mycene med Vinden
„Er for at skaffe sig Guder og Mænd: de komme uventet
„Snart over Havet igjen: saa styres de Varsler af Calchas.

„Efter hans Bud, i Palladiums Sted, for den vrede Gudinde
„Reiste vi Billedet hist, for at sone den rædsomme Udaad.
„Calchas befaled, især at bygge den mægtig i Omfang,
„Tømret af Planker og Eeg, samt hæve den høit imod Himlen,
„For at den ei, ad den rummende Port, maa slæbes til Byen,
„Og beskytte Jert Folk, med Guddomskræfter, som fordum.
„Dersom I krænked Minervæ Skjænk med Vold og med Udaad,
„Da vilde Nød (dog over ham selv vil Guderne vende
„Varselet!) vorde tildeelt de Phryger og Priami Rige.
„Men om den blev, udi Troja Bye, inddragen af Eder,
„Da vilde Asien selv, udi mægtige Krige, sig nærme
„Pelops' Byer: til fjernere Leed sligt Skjæbnen berammer."

Disse var Sinons, Meenederens, Kneb og listige Trækker:
Tingen blev troet: ved hyklerisk Graad og ved Snedighed sank vi,
Hvilke Tydiden selv, Larissa's Kjæmper, Achilles,
Tusinde Skibe, ti lange Aar, ei mægted at tvinge!

Medens vi stædtes i Nød, da møder mit Øie et andet,
Meer bedrøvende, Syn, og skræmmer vort rolige Hjerte.

Alt var Laocoon valgt til Neptuni Præst, under Lodkast,
Og den mægtige Tyr ved et Høitidsalter han offred,
See! da kommer, fra Tenedos hid, ad den rolige Flade,
(Selv i Fortællingen gyse jeg maa) udstrakt over Havet,
Rædsomt bugtet, et Slangepar, og stiler mod Stranden.
Brysterne stege i Bølgerne høit, og de blodige Mane
Reiste sig op udi Bovernes Slag; det Øvrige slæbes
Hen over Havet: den rædsomme Ryg sig bugter i Krøller.
Bragen opstaaer i det skummende Vand: alt eie de Marken,
Og, trint funklende Øine, tilhylled' med Blod og med Luer,
Slikked de sig om den hvislende Mund med de spillende Tunger.

Alle ved Synet forfærdede flye. Med træffende Skud de
Søge Laocoon flux, og nærmest de barnlige Sønner
Bugte de Slanger sig begge omkring, ja snoe sig om Kroppen,
Medens ved sagteligt Bid de gnave de Jamrendes Lemmer.
Derpaa ham selv, der iler til Hjelp, og henter sig Vaaben,
Tage de fat, og binde ham fast udi mægtige Knuder:
To Gange slyngede trint om hans Liv med de skjællede Rygge,
To Gange Halsen rundt, staae Hoved og Nakke dog opad.
Snart han stræber, med Hændernes Kraft at sprænge de Knuder,
Skjøndt de stænke hans Præstebind med Edder og sort Gift,
Snart han løfter et frygteligt Skrig imod Himmelens Stierner
Høit, som et Brøl, naar den saarede Tyr fra Alteret iler,
Og udryster af Nakken igjen den forfeilede Øxe.
Derpaa de Slanger to, ved et Skud imod Fæstningens Tempel,
Ile derfra; Tritonias Borg, den vredes, de søge,
Og bag Guddommens Fod og Skjoldrand skjules de begge.

Over os alle udbredte sig flux i de bævende Hierter
Mageløs Skræk: at Laocoon leed for sin Brøde med Rette,

Siger man nu overalt: da med Spydet det hellige Billed
Han fornærmed, og jog i dets Ryg den fjændige Landse.
Hurtig, at Hesten skal føres til Bye, og Guddommens Almagt
Skal anraabes, istemmer Enhver.
Murene skille vi ad, og aabne den værnende Ringmuur.
Alle til Værket opkiltre sig flux; under Føddeme sættes
Hurtigen rullende Hjul, og Touge af Hamp over Halsen
Strammer man fast. Over Murene gaaer den rædsomme Bygning,
Svanger med Væbnede, frem, mens Drenge og ugifte Piger
Synge saa fromt, og frydes endog, naar de røre ved Touget.
Frem den glider, og midt i vor Bye den ruller med Trudsel.
Ilium! Fædrenebye! du Gudernes Bolig! I Troers
Fordum i Krige navnkundige Bye! den standsed i Porten
Tregang, medens i Bugen det lød tregange af Vaaben:
Dog vi fore forvildede fort, som blinded' af Galskab,
Og paa den hellige Borg vi stille den rædsomme Bygning.
Endnu oplader Cassandra sin Røst til de kommende Uhæld,
Men — saa byder en Gud — af Teucrerne troes hun aldrig.
Rundt i Byen vort arme Folk, hvem Dagenes Ende
Brat frembrød, behænge med Løv de festlige Templer.

Himmelen vælter sig om, og Nat fremstyrter paa Havet,
Skjulende dybt i sit mægtige Mulm som Jorden saa Himlen,
Samt Myrmidonernes List: omspredte i Byen de Teucrer
Tie nu qvær; thi den trættede Krop husvales i Søvnen.
See, da gik de Argiveres Tog med ordnede Skibe
Frem bag Øen, i venligt Skin af den rolige Maane,
Søgende atter den kjendte Strand. Op lued en Flamme
Fra den drotlige Stavn, og, skjærmet af Gudernes Ugunst,
Grækernes Mænd, som i Bugen laae, og de granige Lemme,
Løsner Sinon i Hast. For Lyset den aabnede Gange
Bringer dem atter, der springe saa fro fra de hvælvede Planker.

Flux Thessander, og Sthênelus med, samt den gramme Ulysses,
Synke, ved Tougene glidende, ned: saa Achamas, Thoas,
Derhos Peliden Neòptolemus, og fremmest Machâon,
Næst Menelâus, Epêos derpaa, som har Bygningen opført,
Alle bestorme vor Bye, som er jordet i Ruus og i Slummer.
Vagterne sabler man ned, og ind ad de aabnede Porte
Lader man Fællerne gaae, og øger medvidende Skarer.

Timen alt slog, da Menneskets Børn i den tidlige Slummer
Hvile, og denne nedsvæver saa blidt fra de naadige Guder:
See! udi Drømme, foran mine Blik, den bedrøvede Hector
Syntes at staae, og af Taarer en Strøm frembrød af hans Øie.
Ret som fordum, af Hjulene slæbt i det blodige Sandstøv
Smudsig han var, i den svulmende Fod de Remme var trukne.
Vee mig, hvilket et Syn! hvor fjernet fra Fortidens Hector,
Der han seirende gik i Achilles' ranede Rustning,
Og mod Grækernes Skib fremslyngede Phrygiske Luer.
Smudsigt hængte hans Skjæg, udi Blod samklæbede Haaret,
Aabne var end de Saar, som i talrig Mængde han modtog
Trint vor fædrene Bye. Med Graad jeg tyktes at mæle
Først til Helten, og yttre mig saa i bedrøvelig Tale:

„O Dardaniens Lys, du Teucrernes frelsende Tilflugt!
„Hvad har sinket dit Komme, forventede Hector? fra hvilke
„Kyster hidiler du nu? at efter saa talrige Manddrab
„Af dine Folk, saa vexlende Slag over Byen og Folket,
„Trætte vi skue dig nu? Hvad haver saa skammeligt plettet
„Dine de venlige Træk? Hvi seer jeg de rædsomme Vunder?"

Qvær han tier, og ændser mig ei, der spørger saa uviist:
Men, imedens han drager et Suk fra det dybeste Hjerte,

Siger han: „flye, min Gudindesøn, og frels dig fra Luen!
„Fienderne Murene har: fra sin Høitind Ilium styrter.
„Nok har jeg Priamus tjent og mit Land: hvis Pergama kunde
„Ræddes ved dødelig Haand, da var den ræddet ved *min* Haand.
„Dig har Troja betroet de Guder, og hvad der er helligt;
„Tag dem i Nøden som Følge med dig: søg Byen med disse,
„Hvilken du bygger engång, naar vildt du har flakket paa Havet."
Saa han taler, og bringer mig selv den mægtige Vesta,
Samt hendes Baand og den evige Ild fra det inderste Lønsted.

Staden i samme Stund forvirres af mangefold Rædsel.
Mere og meer, skjøndt i fjernede Strøg min Fader Anchises
Havde sin Borg, der i Eensomhed laae, omplantet af Træer,
Hører man lydelig Støi, og Vaabnenes Klirren forøges.
Søvnen bortjager jeg flux: og mod Tagets de øverste Tinde
Iler jeg stigende op, og standser med lyttende Øre,
Som, naar en Lue udbredes i Sæd, ved den stormende Sydvind,
Eller en rivende Bæk, hvis Vand sig styrter fra Bjerget,
Knuser paa Marken den frodige Sæd og hvad Øxnene pløied,
Trækkende Skoven i Styrtningen med; den forbausede Hyrde
Hører fra Klippernes øverste Tind, hvor det brager, og studser.

Nu er Bedraget klart: nu lyse de Danaers Rænker:
Alt Deïphobi mægtige Borg er sjunken i Gruset,
Medens den seirende Ild slaaer op: Ucalegons brænder
Lige derved; det sigeiske Sund gjenflammer af Luen.
Brat sig hæver af Kjæmper et Skrig, af Basuner en Gjenklang;
Tankeløs griber jeg Sværd, dog mangler jeg Meed i min Rustning.

Kun til at krige i samlet Hær, og at ile til Borgen
Med mine Svende, oplues min Hu: en rasende Harme
Styrter mig frem: det tykkes mig stort, at falde med Vaaben.

Panthus, see! undsluppen med Nød fra Achivernes Spyde,
Panthus, Othryades Søn, samt Præst hos Apollo paa Borgen,
Slæber med egen Haand de tabende Guder og Templets
Sager; imeddens han vild med sin Søns Søn iler mod Stranden.
„Panthus! hvorledes er Sagen bestædt? hvad skjænker os Frelse?"
Neppe jeg mælede sligt, før han strax gjensvared, og sukked:
„Ach, Dardaniens yderste Dag, og den knusende Time
„Nærmer sig alt: Trojaner vi var'; vort Ilium ender,
„Og Trojanernes mægtige Rye: thi Jupiters Harme
„Flytter til Argos Alt: i vor Bye, som brænder, de hærske.
„Midt i vor Stad staaer Gangeren rank, og Væbnede vælde
„Ud af dens Bug: Alt stikkes i Brand ved den seirende Sinon,
„Trodsig i Sind. Nye trænge sig frem ad den aabnede Portfløi,
„Tusindeviis, saa mange der kom fra det store Mycene.
„Alt har Andre med fældede Spær de snevreste Gader
„Fiendtligt besat: med blinkende Odd staaer en Række af Slagsværd,
„Som, uddragne, staae rede til Drab. Knap fristede Portens
„Forreste Vagt en Kamp, og streed i forvirrede Rækker."

Rørt af Panthus' skrækfomme Ord, og Gudernes Almagt,
Rives jeg ind udi Flammer og Kamp, hvor den vilde Erinnys
Kalder, og Vaabnenes Gny, samt Raabet, der stiger mod Himlen.
Ripheus støder som Fælle til os, og, i Vaaben saa mægtig,
Epytus selv, samt ved Maanens Skin med Hypanis Dymas.

Til vore Sider nu flokkes Enhver, samt den unge Choroebus,
Fra Mygdoniens Land, der just var kommen paa den Tid
Ind i vor Bye. Udi elskende Hu han søgte Cassandra,
Og nu bragte han Priamus Hjelp og de Phryger, som Elsker.
Ach den Arme, der agtede ei sin begeistrede Piges
Varslende Raad!

Da jeg nu skuede dem, der talrige higed mod Kampen,
Mæler jeg slige Ord: „I frugtløst modige Hjerter!
„Ynglinge, Alt opbyde jeg vil! har I sikkert besluttet,
„At ledsage mig did, (selv Tingenes Stilling I skue,
„Bort fra det Helliges lønlige Vraa, fra de svigtede Altre,
„Droge de Guder, som støtted vor Magt) da iler til Bistand
„For den brændende Bye: lad os døe! lad os styrte i Kampen!
„Eet er en Synkendes Hjelp: den, aldrig at haabe sin Frelse".

Flux sig øged de Ynglingers Harm. Liig graadige Ulve
Hvem i det dunkle Mulm den vildt opflammende Hunger
Driver iblinde afsted, mens Ungerne, som de forlade,
Vente med tørrede Gab: saa frem, gjennem Spyd, gjennem Fjender,
Trænge vi ind paa den ventende Død, og midt udi Byen
Bane vi Vei: med fortnende Mulm omflagrer os Natten.

Hvo vil mægte at tolke med Ord de natlige Timers
Myrden og Drab, eller jævne med Graad de Qvaler, som ledes?
Brat nedstyrter en Oldtidsbye, udi Aarene mægtig,
Medens i Gaderne ligge i Hob de livløse Kroppe,
Stabled' omkring udi Husene selv, ja ved Gudernes Templers
Hellige Trin. Ei Teucrerne blot maa blodigt undgjelde,

Stundom hæver sig Modet igjen i de Tabendes Hjerter,
Og de seirende Danaer døe. En gruelig Kummer
Sees saa vide og Skræk, samt et talrigt Billed af Døden.

Fulgt af en stor ledsagende Trop af Grækere møder
Os Andrógeus først; vildfarende troer han at skue
Fællernes Trop, og med venlige Ord han begynder at mæle:
„Iler, I Helte, frem! hvi sinker den langsomme Træghed
„Eder saa længe? den øvrige Hær udplyndrer og brænder
„Pergamus alt: I komme nu først fra de kneisende Snækker?“

Saa han talte, men mærkede snart (thi Svaret som gaves
Lød ei synderlig blidt) at en Skare af Fjender han mødte.
Brat forstummede han, og standsede Gangen med Stemmen,
Som, naar en Mand uforvarende treen, i forgroede Tjørne
Under sin Gang, paa en Snog, og iler forfærdet tilbage,
Medens den voxer i Harm, og svulmer med Blaanen om Halsen:
Ret som han, gik Androgeus bort, forfærdet ved Synet.
Brat vi styrte os frem, indtrængt' i de talrige Klynger,
Og da de kjendte ei Vei eller Sti, og betoges af Rædsel,
Hugges de ned: saa smilede Held til vor tidligste Kamp-daad.

Modopløftet ved dette vort Held udraaber Choroebus:
„Fæller i Kamp! hvor Lykken har selv udpeget os Veien,
„Og vor Redning har naadigen viist, did følge vi hende!
„Skjolde vi bytte, og zire os flinkt med de Grækeres Krigs-pynt!
„Thi hos en Fjende ei skjælne man bør mellem Snuhed og Manddom.
„Vaaben de byde jo selv.“ Saa talt, Androgei Hjelmhat,
Dækket med Haar, og hans runde Skjold, som er ziirligen pyntet,
Tager han paa, ja hænger om Bryst de Argiveres Slagsværd.

Sligt gjør Dymas og Rhipeus med, og den øvrige Ungdom,
Munter i Hu, og de væbne sig hver med erobrede Vaaben.

Mellem de Danaer trænge vi frem, os ikke til Baade,
Og i den dæmrende Nat vi prøve saa mangen en Kampdyst,
Medens i Striden vi sende ei faa af de Græker til Orcus.
Ned imod Skibene flygter en Deel, og søge ved Løben
Atter at vinde den sikkrende Strand: i vanærende Feighed
Stiger en Deel paa den mægtige Hest, for at skjules i Bugen.

Dog — det baader kun lidt, at stole paa Guder, som harmes!
See! nu slæbe de just Cassandra, Priami Datter,
Med de løsnede Haar fra Minervas Tempel og Sæde,
Medens hun løfter det funklende Blik forgjæves mod Himlen,
Blik — thi Lænkernes Baand samknytted de yndige Hænder.
Sligt et Syn i sin vilde Harme ei taalte Choroebus,
Og, for at døe, han styrter sig flux i den tætteste Krigshob:
Alle vi følge og kaste os ind i de klyngede Vaaben.

Her nedstyrte vi først, under Skud fra den øverste Borgtind,
Ved vore Landsmænds Spyd, og lide et sørgeligt Blodbad
Ved vore Rustningers skuffende Form, og de Grækiske Hjelme.
Grækerne selv, udi Harm, og ved Suk af den plyndrede Pige,
Kaste sig over os samled' i Trop, den hidsige Ajax,
Atrei Tvillingebørn, og Dolopernes samtlige Skarer,
Som, naar i bristende Uveirsskye, haandmængede stride
Zephyrusvinden mod Notus i Kamp, og Eurus, der frydes
Ved sit østlige Spand: de Skove pibe, og skumklædt
Nereus raser, og rører fra Bund udi Bølgen med Forken.

Hine tillige, hvem listigt vi slog i den dybeste Midnats

Dækkende Mulm, og tumled afsted selv i Midten af Byen,
Kommer paa nye: de erobrede Spyd og formummede Skjolde
Kjende de flux, og bemærke vort Sprog er forskjelligt i Lyden.
Brat for Mængden nedsynke vi maae: vor Fører Choroebus
For Penêleï Haand, hvor Minerva haver sit Alter,
Segner, og Ripheus døer, der, fremfor samtlige Troer,
Var retfærdig i Hu, og meest beobagtede Retsind.
Dog det var Gudernes Bud! Nu Hÿpanis falder og Dymas
Ved vore Landsmænds Skud; selv dig, der segnede, Panthus!
Dækked din Fromhed ei, og dit Bind som Præst hos Apol-
lo.

Iliums Aske! du sidste Glimt af de Elskedes Gravbaal!
I bevidne, at, medens I sank, ei Spyd eller Farer
Feig jeg veeg i de Grækeres Kamp, og var Døden beskikket,
Var den fortjent ifølge min Daad. Vi rives tilside:
Panthus og Iphitus følge med mig: men Iphiti Alder
Trykker ham dybt, og mattet var hiin ved et Saar af Ulysses.

Flux ved et Skrig man kalder os bort til Priami Bolig.
Her var en gruelig Kamp, som var der i Byen ei ellers
Krig eller Strid, og Ingen blev dræbt i de øvrige Gader.
Ret ubetvingelig Harm, ad Borgen opstigende Græker,
Skue vi her, og Porten besat med en Række af Skjolde.
Stiger man hænger ad Væggene ned: og lige ved Porten
Klavrer man op ad Stigernes Trin: de holde mod Pile
Skjoldet paa venstre Arm, og griber med høire hver Udkant.
Teucrerne forsvarsviis paa Taarne og Husenes Tage
Rokke de øverste Spær: (med hvilke, da Døden de skue,
Hver er beredt, i den sidste Stund, som med Vaaben at fægte)
Ja Gesimser af Guld, Zirat for de Slægter, som svunde,
Rulle de ned; med fældede Spær samtrænge sig Andre
Bag ved den indre Dør, som de dække i sluttede Hobe.
Atter fornyes vort Mod til at hjelpe Kong Priami Bolig,

Staae vore Helte bie, og give de synkende nyt Mod.
Nær var en Dør: Faa kjendte dens Trin, skjøndt ofte benyttet
Ret som en Mellemportal udi Priami Bolig, men bagtil
Bygget, ad hvilken, imedens vort Land var i Fortidens Vælde,
Pleied Andromacha tit til Svigerforældrene ene
At begive sig hen, og slæbe Astyanax til dem.
Hemmeligt kryber jeg op paa den øverste Tinde af Taget,
Hveden forgjæves der slyngedes Skud fra de arme Trojaner.
Ret paa Tinden sig hæved et Taarn, der paa Spidsen af Borgen
Stræbte mod Himmelen op, hvor Troja man pleied at skue,
Heelt udstrakt, den achaiske Leir, samt de Grækeres Flaade.
Dette vi gribe med Jrerne an, hvor de øverste Stokværk
Give kun vaklende Hold: vi rykke det op fra sin dybe
Plads, og støde det ned. Det ruller og bringer i Faldet
Hutigen Død under Brag, da over de Danaers Skare
Brat det falder. Nye komme igjen, og intet Slags Vaaben,
Heller ei Stene man sparer nu paa.

Lige ved Slottets Port, ja selv udi Døren, sig tumler
Pyrrhus, der skinner saavel ved sit Spyd, som sin blinkende Rustning,
Som, naar en Ogle, der mættet sig har med de giftige Urter
Og opsvulmet, i Vinterens Frost, sig skjuled i Jorden,
Atter, med aflagt Ham, som nye, i den straalende Ungdom
Skyder sin slibrige Ryg, med et opreist Bryst, mod Lyset,
Bugtet i Solen, og spiller i Mund med de forkede Tunger.

Periphas, vældig i Kamp, samt Hestenes Styrer, Achillis
Svend, Automedon, samled' i Hob med den scyriske Ungdom,
Rykke mod Slottet til Kamp, og slynge mod Tagene Ildblus.
Selv i den forreste Hob, med en Øxe han hurtigen snapped,

Hugger han gjennem den vældige Dør, og rykker i Dørens
Hængsler af Ærts; flux huler han ud, da Fyldingen styrter,
Stærken Eeg, som danner et Gab, der saa vide sig aabner.
Bygningens Indre man seer: nu aabnes de mægtige Sale,
Fortids Kongegemakker, og Priami, skuer man aabne,
Og i den forreste Dør de Troer, som stande med Vaaben.

Slottets indvendige Deel ved Suk og forvirrede Klager
Fyldes med Angst: af grueligt Skrig gjenlyder saa fiernet
Salenes hvælvede Loft: Hviin slaaer mod de tindrende Stjerner.
Mødrene vanke bekymrede om i de store Gemakker,
Holde de Stolper i Arm, som de kyssende trykke og favne.
Pyrrhus med fædrene Kraft fremtrænger: ei Laas eller Vagter
Mægte at standse hans Trin: brat viger for hæftige Paaslag
Døren, og, rykket af Hængslerne op, den styrter mod Jorden.

Vei fremtvinges; Indgangen er sprængt, og de Forreste myrdes.
Grækerne trænge sig ind, og Soldater besætte hver Tilgang,
Som, naar hen over Diget, der sank, den skummende Bjergstrøm
Stiger, og knuser med Masser af Vand den stemmende Jordvold,
Farer saa vild over Marken med Skyl, og river ad Engen
Stalde og Faarene med. Neoptólemus haver jeg skuet,
Trodsig i Mord, og Atriderne selv, der stode ved Porten.
Hecuba, Qvinder vel hundred i Tal, og Priamus saae jeg,
Som med Blod bepletted den Ild, han paa Altrene vied.
Haab om en fortsat Æt, halvhundrede Ægteskabskamre,
Stolper, der kneisede stolt med Fortidens Bytte og Guldpragt —
Alting synker, og Grækerne staae, hvor Luen ei rækker.

Muligen spørge du vil, hvordan Kong Priamus endte.
Da sin erobrede Bye, dens Qvaler, og Husenes Døre
Sprængte han saae, og Fienderne stod i de indre Gemakker,
Tager den Gamle sin Rustning paa, skjøndt de aldrende Skuldre,
Længst afvænnede, bæve derved; sit unyttige Slagsværd
Hænger han om, og til Fiendernes Hob, for at falde, han iler.

Midt i Palladsets Gaard, under Himmelens luftige Bue,
Stod der et Alter, i Omfang stort; over Alteret hviled,
Dækkende med sit Lye de Penater, et aldrende Laurbær.
Trint om Alteret selv, med Hecuba, samtlige Døttre,
Liig i den mørknende Uveirsstorm bortskræmmede Duer,
Sadde forgjæves og klyngede sig til Gudernes Billed.
Men da hun Priamus saae, som i Ungdommens Dage, bevæbnet,
Raabte hun høit: „Usalige Mand! hvilken rædsom Beslutning
„Tvang dig at gjordes i denne Dragt? hvorhen vil du ile?
„Ikke til slig en Hjelp, og ikke til Kjæmper af den Slags
„Trænger nu Tiden; det gavnede ei, om min Hector end var her.
„Hid forføie du dig: vort Alter skal skjærme os Alle,
„Eller og døer du med os!" Saa mælende trak hun ham til sig,
Og den bedagede Mand paa det hellige Sæde hun satte.

See! Polites, der flygtende løb fra den myrdende Pyrrhus,
Een af Priami Børn, gjennem Glavind, og Fiendernes Hobe,
Under de mægtige Hvælvinger flyer, og saaret han søger
Skjul i den rømmede Sal: ophidset forfølger ham Pyrrhus,
Svanger med Død: alt holder han ham! alt trykker han Landsen!
Dog han slæbte sig hen til Forældrenes Öie og Aasyn,
Sank da, og endte sit Liv udi Blodet, der strømmed i Mængde.
Skjøndt nu Priamus stædedes selv i den truende Dødsstund,
Tvang han dog ikke sit Sind, men spared ei Røst eller Harme.

„Gid for slig en afskyelig Daad, og saa voveligt Stykke
„Guderne" skreeg han „hvis gudeligt Sind sligt ændser i Himlen,
„Yde dig værdigen Tak, og give den Løn, du fortjener,
„Du, som med egne Blik at skue min Søn udi Døden
„Skaffede mig, og har skjændet med Blod det fædrene Aasyn.
„Ikke som du var Achilles selv, som du lyver har født dig,
„Skjøndt hans Fjende dog Priamus var; sin Eed og sit Løfte
„Agted han selv ved en Ydmygs Bøn: til Graven han gjengav
„Hectors livløse Liig, og til Byen han sendte mig atter."

Sligt var den Gamles Ord, og et kraftløst Spyd uden Indhug
Slyngede han; fra det hæse Ærts det fegned tilbage,
Medens det dinglede løst, uden Kraft, i den yderste Skjold-knap.
„Meld det, raabte nu Pyrrhus i Harm, og gaae som et Budskab
„Til min Fader, hiin Peleus' Søn: men glem ei at melde,
„Hver Neoptólemi Daad, og hvor han er saare vanslægtet.
„Nu skal du døe." Saa talede han, og slæbte til Altret
Ham, som bæved, og idelig gleed udi Blodet af Sønnen.
Slynged saa Haaret om venstre Haand, og løfted med høire
Blanken Sværd, som til Skæftet han stak udi Oldingens Side.

Dette var Ende paa Priami Nød: saa toges af Dage
Kongen, der skued sit Troja i Brand, og Pergáma synke;
Han, som var engang, i fordums Tid, ved Folk og ved Lande
Asiens mægtige Drot. Som en Bul han ligger paa Stranden,
Hovedet revet fra Kroppen bort: hans Legem er navnløst.

Nu, først nu, ombævede mig en frygtelig Rædsel;
Ængstet jeg blev; nu randt mig i Hu min elskede Fader,

Da jeg vor Drot, jævnaarig med ham, ved et grueligt Mordstød
Saae udgive sin Aand. Paa min arme Creüsa jeg tænkte,
Paa mit plyndrede Huus, og hvad liden Jülus mon lide.
Seer mig da om, for at tælle den Trop, som har hidindtil fulgt mig.
Alle mig svigted og gik: de kastede enten ved Nedspring
Kroppen til Jord, eller sygned i Aand og styrted i Luer.

Ene tilovers jeg stod: ved Vestas Døre at ruge,
Samt uden Lyd, paa det eensomme Sted at skjule sig ængstligt,
Tyndari Datter jeg seer. De lysende Luer opklare
Alt, som jeg gaaer og kaster mit Blik overalt, og mod Siden.
Hun, som for Teucrernes Harm over Pergamas rædsomme Nedfald,
Samt for de Grækeres Straf, og for Hævn af den svigtede Mage,
Nærede Frygt, en forenet Pest for de Troer og Græker,
Skjülte sig her, og forhadt af Enhver, sig dulgte bag Altret.

Brat opflammede Harm i mit Sind: og Vreden opildner
Mig til Hævn for mit synkende Land, som en Straffer af Udaad.
„Skal hun skue sit Sparta igjen, og sin Faders Mycene,
„Fri for Straf, og med vunden Triumph sig kroe som en Dronning?
„Skal hun Mage, Forældre, og Huus, ja Børnene skue,
„Fulgt af de troiske Pigers Sværm og de phrygiske Slaver?
„Priamus segne ved Sværd? vort Ilium brændes af Luer,
„Medens Dardaniens Strand saa tit har dampet af vort Blod?
„Sligt ei skee! et navnkundigt Rye er vel ikke at hente
„Udi en Qvindes Straf, ei heller kan Seiren os hædre,

„Dog, at jeg revser den rædsomme Qvind, og tager tilbørlig
„Hævn, vil man rose: det fryder mig selv, at mætte mit Hiertes
„Hævnende Lue: saa skjænker jeg Trøst til de Elskedes Aske."

Sligt jeg yttred i Harm, og styrted med Voldsomhed fremad,
Da min huldsalige Moder, ei før saa klarlig at skue,
Stilled sig nær mine Blik, og straaled med Lys udi Mulmet,
Visende sig i Gudindernes Form saa stor og saa herlig,
Som hun for Guderne pleier at sees. Med Høire hun greeb mig,
Standsed min Fart, og med Rosenmund hun mælede til mig:

„Søn! hvad Smerte opægger saa gramt slig gruelig Harme?
„Hvi saa vild? din Tanke til mig, hvorhen er den ilet?
„Hellere minde du dig, hvor din Fader, udmattet af Alder,
„Hvor du Anchises forlodst: om endnu din Kone Creüsa
„Lever, og Sønnen Ascanius med, hvem Grækernes Tropper
„Stimle fra samtlige Kanter omkring: ja, værned min Magt ei,
„Qvalte dem Luerne længst, og dræbte dem Fiendernes Slagsværd.
„Ei det forhadte Syn af Tyndari Datter fra Sparta,
„Selv den dadlede Paris ei, kun Gudernes Haardhed,
„Guderne fælde Jer Magt, og styrte dit Iliums Tinde.

„See (thi hele den Skye, som trækker sig hen for dit Øie,
„Og som sløver dit jordiske Syn, og bedækker med Taagens
„Vædske dit Blik, borttage jeg vil: for din Moders Befaling
„Frygte du ikke; thi hendes Bud kan du roligen lyde)
„Her, hvor de splittede Diger du seer, hvor Stene fra Stene
„Rive sig løs, hvor den bølgende Røg sig blander i Støvet,

„Ryster Neptunus sin byggede Muur, løsriver dens Grundsteen
„Med sin vældige Fork, mens op fra sit Stade han roder
„Hele din Bye. Den scæiske Port har den grusomme Juno
„Fremmest besat: i sin vilde Harm ombeltet med Sværdet
„Henter fra Flaaden hun Hjelpernes Trop.

„Skue, hvor hun sidder paa Fæstningens Tind, Tritonia Pallas,
„Straalende klart ved sin Guddomsskye, og sit vilde Gorgonskjold.
„Selv min Fader uddeler jo Mod og herlige Kræfter
„Til de Græker, ja Guderne selv imod Troerne hidser.
„Grib da Flugten, min Søn! og her dine Kampe du ende!
„Dig vil jeg hjelpe, og stille dig trygt ved din fædrene Huusdør."
Saa hun talte, og skjulte sig tæt i det dækkende Natmulm.
Rædsomme Syner jeg seer, og Himmelens mægtige Guder,
Som medvirke til Iliums Fald.

Nu jeg skuede grant, hvor ganske vort Ilium nedsank
Dybt udi Ild; hvor Neptuni Bye omstyrted fra Grunden.
Ret som paa Bjergenes øverste Top den bedagede Avnbøg,
Naar den er hugget af Øxernes Slag, og med Jernet de Landmænd
Kappeviis stræbe at hugge den om: den truer, og truer,
Medens bevæget den ryster sit Løv i den bævende Krone,
Til den, sagteligt knuget af Saar, dybt sukker til Slutning,
Trækkende viid Ødelæggelse med, ved at styrte fra Bierget.
Ned jeg iler: af Guddommen fulgt, gjennem Luer og Fiender
Vandrer jeg sikker; thi Spydene flye, og Luerne vige.

Som jeg nu tæt ved Dørene stod af min fædrene Bolig,
Nær vort ældede Slot, da nægted min Fader, hvem helst jeg

Ønsked at bringe til Bjergenes Top, som jeg særligen søgte,
At henslæbe end længer sit Liv, naar Troja var sjunken,
Eller at døie Landsflygtigheds Nød. „I ene, som eie
„Ungdoms Blod, hvem Kræfterne staae i urokkelig Styrke,
„I kun tænke paa Flugt!
„Var det Gudernes Raad, at Livet jeg slæbte fremdeles,
„Havde de reddet mig denne vor Bye. Tilfulde jeg eengang
„Skued vort Fald, og lever endnu, skjøndt Byen er tagen.
„Iler, med Afskedsord, fra mit Legem, der ligger som livløst.
„Selv vil jeg finde min Død: maaskee vil en Fjende sig ynke,
„For mine Klæder at faae, og Tabet af Grav er ei farligt.
„Længe af Guder forhadt, og for Jorden unyttig, jeg sinker
„Aarenes Gang: thi Menneskets Drot og Gudernes Fader
„Nærmede sig udi stormende Lyn, og dets Straale har rørt mig."

Mælende sligt, haardnakket han stod og fast i sin Villie.
See! da bade vi alle med Graad, min Kone Creüsa,
Hele vor Slægt, Ascanius selv, at ikke han vilde
Styrte sig selv og Enhver, samt hjelpe den knusende Skjæbne.
Nei er hans Svar: til sin Grille og Plads han stander som naglet.

Atter jeg griber mit Sværd, og ønsker fortvivlende Døden.
Ak! hvad Lykke, hvad gavnende Raad var nu mere tilovers?
„Næred du, Fader, et Haab, at Foden jeg mægted at flytte,
„Svigtende dig? Kan saa rædsom en Synd undfalde din Læbe?
„Dersom de Himmelske vil, at intet af Byen skal levnes,
„Er din Villie fast, at lægge til Troja, som synker,
„Dig og din Æt med Fryd, da aabner sig Døren for Døden,
„Pyrrhus vil være her flux, beplettet med Priami Blodstænk,
„Som ved en Fader en Søn, og ved Alteret Faderen myrder.

„Altsaa til slig du frelsede mig, huldsalige Moder!
„Ud fra Luer og Spyd, for midt udi Borgen at skue

„Fjendernes Hob, Ascanius selv, ved min Fader Creüsa
„Ligge som myrdede Liig, den ene i Blod af den Anden?
„Bringer mig Vaaben, I Mænd! vi tabte, og Døden os vinker.
„Stiller mig atter mod Græker i Kamp! lad mig atter besøge
„Striden paanye! uhævned' i Dag skal ei Samtlige falde.“

Atter med Sværd ombælter jeg mig, og stinger min Venstre
Ind i det passende Skjold, for atter at ile fra Borgen.
See, da slynged i Døren endnu min Kone sig klynget
Trint mine Fødder, og Faderen bød den liden Jülus:
„Gaaer du herfra for at døe, da tag os i Farerne med dig:
„Men har du lært at sætte et Haab til de Vaaben du griber,
„Først du værne om dette vort Huus: hvem levnes som Bytte
„Julus, din Fader, og jeg, der fordum kaldtes din Kone?“

Mælende sligt, det mægtige Slot hun fyldte med Jammer,
Da vi et Jertegn see, heel brat og sælsomt at skue.
Under vor egen Haand, i Forældrenes sorgfulde Paasyn,
Tyktes vi skue et luende Blus fra Ascanii Isse
At udbrede sit Lys, samt under uskadelig Flamme
Sagteligt slikke hans Haar, og bølge sig hen om hans Tinding.
Ængsted' af Frygt vi løbe omkring, for at ryste hans Lokkers
Brændende Blus, samt slukke med Vand den hellige Lue.

See! da hævede fro min Fader Anchises sit Øie
Op til Skyen, udstrakte sin Haand imod Himlen og mæled:
„Juppiter, Almagts Gud! ifald du kan bøies ved Bønner,
„Skue imod os! kun *det* er min Bøn! og har Fromhed fortjent det,
„Skjænk os, Fader, din Hjelp, og bestyrk det Varsel, du gavst os!“

Neppe udtalede Oldingen sligt, før i pludselig Bragen
Torden fra Venstre lød; fra Skyen i Mulmet en Stjerne

Gleed, og drog ved sin hurtige Fart en lysnende Ildstrøm.
Medens den skyder sig frem over Borgens den øverste Tinde,
See vi dens luende Glands at skjules bag Skoven paa Ida,
Klart os visende Vei: dens Fure sig strækker paa Himlen
Endnu saa lys, og Egnen omkring omtaages af Svovldamp.

Først *da* rørtes min Faders Sind: han stirrer mod Himlen,
Taler til Guderne selv, med Bøn til den hellige Stjerne.
„Frem! nu hurtigen frem! jeg er *med*! hvor du fører, jeg følger.
„Fædrene Guder! I frelse mit Huus! I frelse min Afkom!
„Eders var dette Tegn: vort Troja afhænger af Eder.
„Nu er jeg bøiet, min Søn! ei nægter jeg mere at følge.“

Sligt var hans Ord: Alt Flammernes Brag man hører i Byen
Nærme sig brat; med den luende Ild fremvælter sig Hede.
„Elskede Fader, velan! jeg *vil* dig paa Skuldrene bære:
„Selv under Byrden jeg gaaer: slig Last nedtrykker mig ikke.
„Hvad der endogsaa vil skee, tilfælleds skal Farerne vorde,
„*Eet* skal bringe os samlede Hæld. Den liden Jülus
„Fører jeg selv; min Viv ledsage vor Gang udi Frastand.
„I, mine Slaver! I lægge paa Sind hvad nu jeg vil sige.
„Gaae I fra Byen, da see I en Høi og et Tempel til Ceres,
„Gammelt og øde, dog staaer en Cypres, skjøndt bedaget ved Siden,
„Frelset i Aarenes Løb af Fædre, der agtede Gudsfrygt:
„Did, til et Samlingssted, ad forskjellige Veie vi ile.
„Fader! modtag i din Haand vore hellige fædrene Guder;
„Thi, da jeg kommer fra rædsom Krig og det nylige Blodbad,
„Vover jeg ei, at berøre dem selv, før den rindende Flodstrøm
„Skyller mig reen.“

Sligt jeg mæled, og bøied min Hals; min kraftige Skulder
Dækked jeg saare med Liin og med Skind af en Løve saa brandguul:
Tog saa min Byrde paa Ryg. Den liden Jülus sig klynger
Ind i min Haand, og med ujævnt Skridt han følger sin Fader.
Bagerst Creüsa gaaer: saa fare vi hen udi Mulmet.
Mig, hvem nylig ei Spydens Odd, som man slyngede, ængsted,
Ikke de Grækere selv, der trængte sig mod mig i Hobe,
Skræmmer nu hver en Luft: blot en Lyd opjager mig ængstligt;
Thi for den elskede Vægt, og begge, der følge, jeg gyser.

Portene stod jeg nær, og vrangeligt meente jeg, Veien
Trygt var endt, da hyppige Lyd, som af Fødder, mig tyktes
Øret at nærme sig brat. Min Fader, der stirred i Mulmet,
Raabte: „min Søn! flye hurtigt, min Søn! der har vi dem Alle:
„Skjolde, som funkle i Glands, og blinkende Sværde jeg skuer."
Her mig ængsted en navnløs Skræk: en forfærdende Guddom
Skilte mig plat ved min Samling og Sands: thi medens jeg iler
Hen ad en veiløs Stie, og forlader de Gader, jeg kjender,
Blev fra min Kone jeg skilt; om hun faldt for en sørgelig Skjæbne,
Standsed sin Gang; tog af Gaderne feil, eller satte sig mødig,
Fatter jeg ikke: dog ei for mit Blik hun viste sig mere.

Ikke jeg vendte mit Blik til den Tabte, ei heller min Tanke,
Før til det hellige Sted, hos den ældede Ceres paa Høien,
Samtlige kom. Da i flokket Hob vi stode der Alle,
Manglede hun, og bedrøved sin Søn, sin Mand og sit Følge.
Hvem har jeg ei, i min Harm, af Guder og Mennesker dadlet?

Hvilket et Syn i den styrtede Bye var saa grusomt at skue?
Iliums Guder, Ascanius selv, og min Fader Anchises
Giver jeg Følget til Værn, og skjuler i eensomme Dal dem.
Selv til Byen jeg gaaer, omgjördet af blinkende Vaaben.
Hele min Nød vil jeg atter fornye, gjennem Troja saa vide
Har jeg besluttet at gaae, og igjen at styrte i Faren.

Først til Murene selv, og Dørenes mørke Portaler,
Hveden jeg flygted, jeg styrer min Gang: i de Spor, jeg bemærked,
Vandrer jeg atter i Nattens Mulm, og speider med Øiet.
Angstens Gys, og Tausheden selv forfærder min Tanke.
Derpaa til Hjemmet, om muligen did, ja om muligt hun vandred,
Iler jeg hen: der Grækerne stod: vort Slot var nu deres.
Graadige Luer sig væltede frem; mod de øverste Tinde,
Drevne af Vinden, slaae Luerne op; Ild raser mod Himlen.

Fremad jeg gaaer, seer Borgen igjen og Priami Bolig.
Tæt ved er Junos indviede Huus; i de eensomme Haller
Valgte Bevogtere sadde, med Phoenix den gramme Ulysses,
Rugende over sit Rov. Hid bringes de troiske Skatte,
Raned' fra Templer, der stode i Brand, ja Gudernes Borde,
Derhos Skaaler af vægtigt Guld, samt røvede Klæder,
Medens, i udstrakt Rad, med Børnene ængstede Mødre
Stande omkring.
Høit jeg voved at løfte min Røst i det natlige Mørke,
Fyldte hver Gade med Skrig, imedens jeg raabte bedrøvet
Med en forstærket og hyppig Røst om min tabte Creüsa.

Medens jeg søgte og tumled omkring uden Maal gjennem Byen,
Viser sig Skyggen og Billedet selv af min arme Creüsa

Digt at staae for mit Blik, liig en Aand, langt større end vanligt.
Haaret sig hæved af Gru, og Røsten sig klæbed til Ganen.
Derpaa hun mælede følgende Ord, for at ende min Kummer:

„Hvorfor søger du Trøst ved at nære saa voldsom en Smerte,
„Du, min elskede Mand? Ei sligt uden Gudernes Almagt
„Hændte sig nys: at føre mig bort i dit Følge fra Troja,
„Lider ei Skjæbnen, ei Herskeren hist i det store Olympus.
„Lang er din Vandringstid; du skal pløie saa vildsomme Have,
„Dog vil du naae til Hesperiens Land, hvor den lydiske Thybris
„Rinder med fredelig Strøm giennem Mændenes herlige Marker.
„Der er et Rige, samt Lykke og Hæld, ja en kongelig Mage
„Rede for dig: jag Taarerne bort for din elskte Creüsa.
„Ei Myrmidonernes Hjem, og ikke de stolte Dolopers,
„Skue jeg skal, eller leve som Træl for de Grækiske Mødre,
„Fød af Dardani Æt, og en Svigerdatter af Venus.
„Her paa denne vor Kyst jeg holdes af Gudernes Moder:
„Nu lev vel! tænk kjærligt i Hu paa vor fælleds Jülus."

Saa hun mæled. Endskiøndt jeg græd og ønsked at tale
Meget endnu, bortiled hun brat, og svandt i en Luftstrøm.
Tregang prøvede jeg hendes Hals at kryste i Favntag,
Tregang Billedet svandt, som forgjæves med Haanden jeg holdt paa,
Let som en luftig Vind, og brat som de svævende Drømme.
Silde jeg skuer igjen mit Folk, da Natten er svunden.

Alt en umaadelig Hob af Nye, der ønsked at følge,
Seer jeg med Undren var strømmet herhid: forsamled' til Bortgang

Skuer jeg Mødre med Fædre og Børn, en bedrøvelig Skare.
Alle sig flokkede hid, beredte med Rigdom og Mandsmod,
Hvor jeg vil bringe dem hen, at følge paa Havenes Bølger.

Morgenens Stjerne saa klar sig hæved fra Toppen af Ida,
Førende Dagningen med: de Græker forsigtigen vogted
Tærskel og Port, og om Frelsen ei meer der gaves Forhaabning.
Derfor jeg gik, tog min Fader paa Ryg, og iled mod Bjerget.

Tredie Sang.

Indhold.

Efterat Troja er ødelagt, samler Æneas Levningerne af Iliums Mandskab, bygger sig en Flaade ved Idabjerget paa tyve Skibe, og drager over til Thracien. Da han imidlertid bliver skræmmet ved det sælsomme Tilfælde med Polydorus, der var bleven dræbt af Polymestor, og ved dette Syn afraades fra at bygge en By, seiler han til Delos (v. 1 — 77). Der faaer han det Raad af Apollo, at Troerne skulle søge til deres gamle Moder, hvilket Anchises misforstaaer, og mener at være Creta (v. 77 — 120). Dog bliver Æneas i Søvne advaret af Penaterne, efterat tillige en Pest har antydet ham om det Urigtige i Opholdet paa Creta, at han skal drage til Italien (v. 120 — 192). Did seiler han altsaa, men kastes af en Storm til Strophaderne, hvor han plages af Harpyerne (269), og naaer endelig Epirus (290), hvor han træffer Andromacha gift med Helenus, som er bleven Epiri Regent. Disse modtage ham godt, og Helenus spaaer ham endeel af hans Skjæbne (—505). Nu seiler Æneas fra Epirus, forbi Tarent, og kommer til Kysten af Sicilien ved Ætna, hvor han træffer Achæmenides, en af Ulysses' Staldbrødre, der har lidt megen Nød, og raader ham hurtigen at flye, for ei at falde i Cyclopernes Hænder (—681). Han seiler derpaa neden om Sicilien til Drepanum, hvor Anchises døer (— 713), og, just som Æneas vil skyde over til Italien, kaster den, i første Sang omtalte, Storm ham tilbage til Carthago.

Efterat Priami skyldfrie Folk og Asiens Kræfter
Styrted, som Guderne ønsked, i Gruus: da Iliums Stolthed
Sank, og Troja, Neptuni Bye, kun damper i Grunden,
Flux at søge Landflygtighedsskjul, samt eensomme Lande,
Byder os Gudernes Vink: vi bygge os hurtigt en Flaade
Nær ved Antandri Bye, og ved Foden af Phrygiens Ida.

Uden at vide vor Skjæbnes Gang, hvor Hvile os undes,
Samle vi flux vore Mænd. Knap Sommeren aarle begyndte,
Medens Anchises bød, for Skjæbnen at hidse vort Skibsseil,
Før jeg forlader med Graad mit Fødelands Kyster og Havne,
Samt de Marker, hvor Troja stod: landflygtig paa Dybet
Farer jeg ud, med Fæller og Søn, samt Guder og Larer.

Fjernt sig hæver et krigerisk Land, med Marker saa vide,
Fordum den vilde Lycurgi Folk, hvor Thraceren pløier,
Nøie ved giæstlige Baand og Penater med Troja foreenet,
Medens vor Lykke var god. Mod de krummede Strande jeg styrer;
Bygger tillige en Bye, skiøndt kommen i Gudernes Harme,
Og, efter eget Navn, jeg kalder mit Folk Æneader.

Til min dioniske Moder og samtlige Guder jeg offred,
Hvilke veileded min første Daad, og paa Stranden jeg slagted

Hviden Tyr til den øverste Drot blandt de himmelske Guder.
Nærved kneised en Høi, hvis Top var dækket af Hyben,
Samt med en Myrthenskov, med mægtigt strittende Grene.
Did jeg træder: at rykke fra Jord de grønnende Qviste
Prøver jeg paa, for med Grenenes Løv at dække mit Alter:
Ak! men skuer et rædsomt Syn, som er sælsomt at sige.

Ud af den første Busk, som jeg rykked med spaltede Rødder
Op fra Jorden, af sorten Blod randt hyppige Draaber,
Og frembringe, liig Edder, en Plet; dybt skuddrende Gysen
Ryster min Krop og mit isnende Blod sig krymper af Rædsel.
Flux af en anden Busk at rykke en bøielig Bladgreen
Farer jeg fort, for at kjende paastand den usynlige Aarsag:
Men af den Andens Bark, der følger, som nylig, en Blodstrøm.

Granskende meget i Hu jeg bad til de landlige Nympher,
Samt til de Getiske Markers Drot, til Pater Gradivus,
Mildt at jævne mig dette mit Syn, og forklare mig Varslet.
Som nu tredie Gang jeg griber med stærkere Kræfter
Grenen paany, og med stemmede Knæe arbeider mod Sandet,
(Tier jeg eller udtaler jeg det?) en sørgelig Sukken
Høres fra dyben Grav, og en Røst mig trænger til Øret:

„Ak, Æneas! hvi piner du mig? Forskaan mig i Graven!
„Ikke du plætte din fromme Haand! Mig avled ei Troja
„Fremmed for dig: det er e i af en Green Blodstrømmene rinde.
„Fly fra det grusomme Land! o fly fra den gjerrige Strandbred;
„Thi Polydorus er j e g: her blev jeg af Spydenes Udsæd

„Rammet og skjult, som er grønnet igjen udi piggede Grene.“
Brat af en ængstelig Frygt jeg grebes om Hjertet, og studsed,
Haarene hæved sig høit, og min Røst sig klæbed til Ganen.

Med en betydelig Rigdom i Guld, Polydorus blev fordum
Af den usalige Priamus sendt til de Thraciers Konge,
For at næres i Smug, da hans Liid til Troernes Vaaben
Alt var tabt, og han skued sin Bye i Beleiring at knuges.
Denne, da Teucrernes Vælde var knuust, og da Lykken var bortvendt,
Følgende nu Agamemnons Ting og hans seirende Vaaben,
Trodser al Ret og Skjæl: Polydorus han dræber, og raner
Voldsom hans Skat: hvad mægter du ei over Menneskets Hjerte,
Skjændige Lyst til Guld! Da Skrækken forlod mine Lemmer,
Først til Folkets udkaarede Mænd, men især til min Fader,
Mælder jeg Gudernes Tegn, og ønsker, at see deres Mening.
Alle samtykke i eet, at flye fra de skjændige Egne,
Gjæstligheds plettede Land, og at ile med Flaaden for Vinden.

Festligen stæde vi først Polydorus til Jorden, og Graven
Høines ved Bunker af Jord: for hans Sjæl sig Altere hæve,
Sørgeligt zired' med Dødningebaand og de sorte Cypresser.
Iliums Qvinder, med løsnede Haar, omringe hans Gravhøi.
Derpaa med lunknet Mælk vi fylde de skummende Skaaler,
Derhos Kummer med Offrenes Blod: udi Graven vi gjemme
Atter hans Sjæl, og med lydelig Røst tilraabe ham Afsked.

Da vi nu voved paa Bølgen at troe; da Vindene glatted
Bølgernes Gang, og den susende Syd mildt vinked mod Dybet,
Trækker vort Folk vore Snekker i Søe, og stimler mod Stranden;
Brat vi styre fra Havn, og Marker og Byer forsvinde.

Midt udi Havet der ligger en Øe, heel yndig og elsket
Af Nereidernes Moder og af Neptunus Ægæus,
Som den fromme, fjernt rammende Gud, da om Kyster og Strande
Vildt den drev, til Gyaros bandt og det høie Mycône,
Medens han gav den urokkelig Plads, og at trodse hver Stormvind;
Hid jeg styrer; den tager saa mildt i sin skyttende Rhede
Os, der leed. Til Byen vi gaae og tilbede Apollo.

Anius, Phœbi Præst, og tillige de Menneskers Konge,
Dækket om Panden med præsteligt Bind og med hellige Laurbær,
Møder os flux; som en gammel Ven han kjender Anchises.
Hænder vi trykke paa gjestlig Viis, og gaae til hans Bolig.

Her jeg beder i Guddommens Huus, opbygget af Oldsteen:
„Giv, Thymbræer! os eget Hjem, og de Trættede Mure,
„Samt en Slægt og en staaende Bye! Frels Iliums andet
„Pergamus, Os, fra de Græker en Rest, og den gramme Achilles!
„Hvem skal vi følge? hvorhen skal vi gaae? hvor bygge vort Stade?
„Giv os, o Fader, et Vink; synk naaderig ned i vort Hjerte!“

Neppe jeg mælede sligt, før Alting tyktes at bæve,
Gudens Laurus og Dørene selv, ja Bjerget saa vide
Rysted derved; høit Trefoden lød ved det Helligstes Aabning.
Ydmyge synke vi ned, og en Røst os trænger til Øret:

„Dardani hærdede Folk! det Land, som i Fædrenes Ophav
„Gav Eder Liv, vil atter engang med sit frugtbare Yver
„Nære Jer, vandrede hjem. Opleder den aldrende Moder!
„Her vil Æneæ Slægt beherske de samtlige Kyster,
„Derhos Sønnernes Børn, og Enhver, som fødes af disse.

Slige var' Phæbi Ord. I en blandet Forvirring sig hæver
Hæftig Glæde; kun spørger Enhver: hvad kaldes den Hjemstavn,
Hvor han vinker de Vandrende hen, samt byder dem søge?

Flux min Fader, som mindes i Hu Fortidens Bedrifter,
Siger: „O Fyrster! I høre mit Ord! I lære at haabe!
„Creta, Jupiters Øe, udstrækker sig midt udi Havet;
„Idas Fjelde er der: der Vuggen staaer til vor Slægtsbyrd.
„Der udi hundrede Byer de boe, heel mægtige Riger,
„Hveden vor mægtige Stifter, hvis Sagnene rigtig jeg mindes,
„Teucrus reiste, og nærmede sig de Rhoetæiske Strande,
„Samt udvalgte til Rige et Sted. Ei Pergamas Borge
„Stod', ei Ilium selv: i Dalenes Dybde man leved.
„Derfra stammer Cybele, derfra Corybanternes Kobber;
„Derfra Idas Lund, Gudlærens hellige Taushed,
„Samt de Løver, som vandre i Spænd for Dronningens Pragtvogn.
„Altsaa velan! hvor Gudernes Bud os fører, vi følge!
„Stormene sone vi flux, og søge de gnossiske Riger!
„Ikke de ligge saa fjernt; vil Jupiter skjænke sin Bistand,
„Stiller den tredie Dag vore Snækker paa Kysten af Creta."

Sligt var hans Ord, og den skyldige Skjænk han ved Altrene offred,
Til Neptunus en Tyr, og til dig, du smukke Apollo!
Stormene sorten Lam, men et hvidt til den venlige Vestvind.

Rygtet har meldt, at af fædrene Hjem udjaget han flygted,
Idomeneus, hiin Drot: at Cretas Strande laae øde,
Husene tomme ved Krig, og de Boliger stode forladte;
Altsaa vi gaae fra Ortygias Havn, og ile ad Havet.

Naxos' feirede Bacchusbjerg, og det grønne Donusa,
Paros saa marmorhvid, Oleâros, de spredte Cyclader
Samle vi op, samt Havet, belagt med talrige Øer.
Under en vexlende Kamp sig hæver Matrosernes Raaben.
„Søger paa Creta vor Æt!" saa muntre de Fæller hinanden,
Under en venlig Vind, som hæver sig agter i Stavnen.
Endelig glide vi hen til Cureternes ældede Kyster.

Graadig i Hu, om den ønskede Bye opbygger jeg Mure,
Kaldet med Pergamas Navn: mit Folk, der huede Navnet,
Muntrer jeg op til at elske sit Hjem, og befæste sin Hjemstavn.

Alt optrukne de Snekker stod' paa den sandige Strandbred,
Ungdommen syslede alt med de skjænkede Marker og Elskov,
Medens jeg skjænked dem Love og Hjem, da en pludselig Smitsot,
Født af Luftens forpestede Drag, med en sørgelig Vælde
Kom over Mennesker, Træer og Sæd, som et dræbende Uaar.
Brat de drog' fra det elskede Liv, eller slæbte de syge
Legemer hen: udi Tørken gold sveed Sirius Marken;
Græsset forsvandt og den sygnende Sæd os nægtede Føden.

Atter ad Bølgerne hen til Ortygias Tempel og Phœbus
Raader min Fader at gaae, og om Naade at bede for Synden;
Spørge hvad Ende han giver vor Nød; hvorfra han befaler
Os at søge mod Qvalerne Hjelp og at styre vort Søetog.

Natten var kommen, og Søvnen betog hver Skabning paa Jorden.
Gudernes hellige Billeder selv, og de Phrygerpenater,
Hvilke fra Iliums Bye, ja lige fra Husenes Luer,
Bort jeg førte, nu syntes at staae, imedens jeg ligger
Søvnløs, nær mine Blik, ret synlige gjennem en Lysglands,

Hvor, udi Vinduets Aabning i Væg, Fuldmaanen sig indgjød.
Strax de mælede høit, og ved Ord forjoge min Kummer:

„Hvad, om du kom til Ortygias Øe, Apollo vil svare,
„Spaaer han dig *her*, ja sender os selv herhid til din Tærskel.
„Dig og dit Tog vi har fulgt, da Dardani Bye var i Flammer:
„Over det svulmende Hav vi droge herhid med din Flaade.
„*Vi* ville hæve mod Stjernen i Skye din kommende Afæt,
„Og forlehne dit Nybygd Magt: til vældige Idræt
„Skaf dig en mægtig Stad! skjælv ikke ved Vandringens Møie!
„Stedet forandre du maa: Apollo paa Delos har ikke
„Raadet dig *denne* Strand, eller budt dig at standse paa Creta.

„Fjernt er et Sted. Hesperiens Land har de Grækere kaldt det:
„Landet er gammelt, og mægtigt i Krig, med en rundelig Jordbund.
„Nu det eie Oenotriske Mænd; dog melder os Rygtet,
„At de Yngre har efter en Helt det Italien opkaldt.
„*Der* er vort Eiendomshjem: thi *derfra* Dardanus oprandt,
„Samt Jasius, Fader til ham, fra hvilken vi stamme.
„Derfor, velan! meld glad udi Sind din bedagede Fader
„Dette vort Ord, som er vist! Ausoniens Land og Corythus
„Søge han flux! den dictæiske Mark ham Jupiter nægter."

Tordnet til Jord ved et saadant Syn og ved Gudernes Stemme,
(Thi det var ingen Søvn; men grant jeg saae deres Aasyn,
Syntes at see deres dækkede Haar, og det lysende Ansigt;
Derhos strømmed en isnende Sveed over hele mit Legem)

River jeg hurtig fra Leiet mig op, og strækker mod Himlen
Haanden, opløftet i Bøn, hvorhos jeg offrer paa Arnen
Viin ei blandet med Vand. Ved Offringens Ende jeg melder
Glad til Anchises alt, og fortæller ham Sagen i Orden.
Han gjenkjender den dobbelte Æt og de dobbelte Fædre,
At, ved en sælsom Feil, han Fortidens Stæder forvexled.

Derpaa han mæler: „Min Søn, omtumlet ved Iliums Uhæld!
„Ene Cassandra har ahnet engång saa sælsom en Færdsel.
„Nu kan jeg mindes, hun varsled vor Æt alt Dette til Eie,
„Og at Hesperiens Land, samt Italiens Riger hun nævned.
„Dog til Hesperiens Strand at Teucrerne vilde sig nærme,
„Vented vel ingen; hvo satte vel Liid til Cassandra som Spaaqvind?
„Følger Apollo! advared' derom, bør vi følge det Bedre.“

Saa han talte, og Alle saa froe adlyde hans Ordbud.
Brat vi forlade selv dette vort Hjem (Faa bleve tilbage)
Hidse saa Seil, og paa krummede Kjøl vi fare ad Bølgen.

Da nu paa Dybet alt Snækkerne laae, og ikke man skued
Kysterne mere, kun Luft overalt; kun Havet saa vide,
Over mit Hovede brat sig hæved en mørknende Regnsky,
Bringende Kulde og Mulm: i Mørket sig Bølgerne krummed.
Voverne væltes af Stormene frem: den mægtige Flade
Hæver sig høit: paa det vildsomme Svælg vi splittede kastes.
Dagen er hyllet i Skye, og natlige Taager betage
Synet af Himlen; fra bristende Skye fordoble sig Lynglimt;
Coursen vi tabe, og drive omkring paa de mørknende Bølger.
At ei Dag eller Nat han længere skjælner paa Himlen,
Eller kan minde sig Vei, Palinurus erklærer paa Dybet.

Hylled' i dækkende Mulm, tre dæmrende Dage vi vandre
Hen over Søe, uden Stiernernes Skin tre Nætter tillige.
Først paa den fierde Dag et Land os tykkes at stige,
Samt i Fjerning at vise et Fjeld, og en stigende Røgdamp.
Seilene falde; med Kræfter vi roe, mens Søemanden pidsker
Skummet i kraftige Slag, og fejer den blaanende Bølge.

Mig, som af Voven er frelst, modtage Strophadernes Strande.
Strôphades kaldes af Græker ved Navn de Øer, som ligge
Midt i det store Jöniske Dyb, hvor den grumme Celæno
Samt de andre Harpyere boe, da Phineï Bolig
Lukkedes brat, og de iled med Skræk fra de forrige Borde.
Ingen Gestalt, meer rædsom at see, ei fælere Udyr
Hævede sig udi Gudernes Harm fra de stygiske Bølger.
Piger af Hoved, og Fugle af Krop; fra Bugen udskylles
Ækelende Skarn; hver Haand er en Kloe, og Kinderne altid
Gustne af Sult.

Efterat, kasted' af Stormene hid, vi stunded til Havnen,
See vi af Øxne en frydelig Hjord, udbredt over Marken,
Dertil af Geeder en Flok, bevogtet af Ingen, i Græsset.
Frem vi styrte med Sværd: til Deel udi Byttet vi kalde
Jupiter selv, og af Guder Enhver: paa den bugtede Strandbred
Danne vi Sæder, og sætte paa Disk vore herlige Brade.
Dog, i en Hast, med et frygteligt Skud, fra Bjergene komme
Flux Harpyerne frem, der baske med larmende Vinger,
Medens de rane vor Brad, tilsøle med ækel Uhumskhed
Alt, og et frygteligt Skrig med den rædsomme Stinken forene.

Fjernt derfra, i en eensom Krog, under hvælvede Klipper,
Dækkede godt overalt af Træer og dæmrende Skygger,

Reise vi Borde paany, mens Altrenes Luer vi tænde.
Dog fra Himmelens fiernede Kant, og usynlige Kroge,
Kommer den larmende Hob, omflaggrer med Kløerne Byttet,
Og tilsøle vor Mad. Nu Vaaben at gribe, jeg byder,
Samt at Krigerne vove en Dyst med de rædsomme Væsner.
Hvad jeg beordred, udføre de flux: de lægge i Græsset
Sværdene skiulte, og giemme derhos de bedækkede Skjolde.

Som de nu skøde sig ned mod de bugtede Kyster, og hvined,
Gav udi Kobberets krummede Horn Misenus fra Klinten
Tegnet til Strid: nu prøver mit Folk den sælsomme Stridskamp,
At forhugge med Sværd de rædsomme Fugle fra Søen.
Dog fornemme ei Dunene Slag, ei Ryggene vise
Saar eller Meen: ved en hurtig Flugt de stige mod Himlen,
Medens de levne kun stinkende Spor og et Rov, som er halvslugt.

Ene Celæno, som standser sin Fart paa en kneisende Fieldtind,
Sender, imedens hun varsler om Ondt, slig Tale fra Brystet:

„Krig endogsaa for Køernes Drab, og de fældede Ungnød,
„Krig endogsaa paaføre I vil, Laomedons Afkom,
„Samt Harpyernes skyldfri Slægt frarive sin Hiemstavn?
„Hører da dette mit Ord, og lægger det saare paa Hjerte:
„Hvad til Phoebus den ypperste Gud, og Phoebus Apollo
„Sagde til mig, det melder jeg selv, de Furiers Ældste.
„Hen I gaae til Italiens Land, og, bede I Stormen,
„Ville I ogsaa Italien naae, og dets Havne erlange.
„Dog den skjænkede Bye omringe I ikke med Mure,
„Før en gruelig Sult, som Straf for den trodsige Myrden,
„Tvinger Jer Selv til at æde med Tand de begnavede Borde.“

Saa hun talte: paa Vingen hun steeg og iled til Skoven.
Men hos Folket, af pludselig Skræk, brat isnede Blodet,
Stivnet i Angst; dybt sank deres Mod; ei mere ved Vaaben,
Kun ved Løfter og Bøn, de ønske at skaffe sig Naade,
Enten Gudinder det er, eller vilde Forbandelsens Fugle.

Fader Anchises selv, paa Stranden med løftede Hænder,
Raaber om Gudernes Hjelp, og befaler det skyldige Offer.
„Guder, I standse den varslede Gru! afværger vort Uhæld!
„Blidt I skaane vor dydige Æt!" Landrebet han byder
Flux at sprænge fra Strand, og at løsne de slappede Touge.
Vinden udfylder vort Seil; ad de skummende Bølger vi føres
Did, hvor Vinden og Styreren selv bestemme vor Søevei.

Midt udi Bølgen fremskinner saa klart Zacynthos med Skove,
Neritos' kneisende Fjeld, og foruden Dulichium Same.
Bort vi ile fra Ithacas Skjær, fra Laërtes'es Riger,
Og forbande den Øe, der fostred den gramme Ulysses.
Derpaa den taageomringede Top af Leucatis Fjeldtop,
Samt Apollo, Søefarendes Nød, sig aabner for Øiet.
Hid vi mattede tye, og ved Byen, den lille, vi lande;
Ankeret binde vi fast: Bagstavnene stande paa Stranden.

Saasom vi glade betræde et Land, som vi ventede ikke,
Rense vi os, og ved Altrenes Ild vi til Jupiter bede;
Feire saa hen over Actiums Strand vore troiske Lege.
Bryden og Kjæmpen, paa Fædrenes Viis, udi glidende Olje,
Prøve de Fæller med blottede Krop: at vi lykkeligt undslap
Grækernes Byer, og styred vor Flugt gjennem Fienden, os fryder.

Alt udi aarlig Gang har Solen fuldendet sit Kredsløb,
Og udi Vinterens Kuld de Bølger sig reise i Stormen.
Derfor et hvælvet Skjold, en Dragt for den vældige Abas,
Hænger jeg op paa Dør, og betegner mit Offer med Paaskrift:
„Over de Græker, som vandt, Æneas har Rustningen ophængt."
Derpaa at støde fra Land, samt sidde ved Aaren, jeg byder.
Fællerne pidske de Vover omkaps, og feje ad Bølgen.
Bagved skjule vi alt Phæacernes luftige Borge,
Seile saa langs med Epiri Kyst, til vi endelig lande
I de Chaoneres Havn, og staae ved det høie Buthrotum.

Her et utroligt Rye om Hændelser møder vort Øre,
At i de Grækeres Bye Priamiden Hélenus hersker,
Arvende Scepter og Viv fra den Æacidiske Pyrrhus,
Medens Andromacha selv var igjen tilfalden en Landsmand.
Saare jeg studsed; høit lued mit Sind af besynderlig Længsel
Efter at møde vor Helt, og at høre saa sælsomme Optrin.
Frem af Havnen jeg gaaer, og iler fra Flaaden og Stranden.

Just en rørende Offringsskjænk, og vemodige Gaver,
Lidt fra Bye i en Lund, ved den falske Simois Bølger,
Yded Andromacha Asken i Jord; hun kaldte den Døde
Ved den Hectoriske Grav, som af Grønsvær, uden hans Legem,
Viet hun havde med Altere to, for at nære sin Kummer.
Der hun øjnede *mig*, som gik, og skued med Rædsel
Troiske Krigeres Dragt, forfærdet, som var jeg et Jertegn,
Gjøs hun i sligt et Syn; af Legemet svandt hendes Varme;
Ned hun sank, og det vared en Stund, før hun siger med Møie:

„Est du en Skikkelse sand, hidkommen som levende Budskab,
„Gudbomssøn? har du Liv? eller, svandt det herlige Livslys,
„Hvor er Hector?" Saa mælede hun; i Taarer hun udbrød,
Samt opfyldte hvert Sted med Skrig. Til hende, som raser,
Mæler jeg kort; oplader min Mund i Forvirring, og siger:

„Ja jeg lever! i alskens Nød henslæber jeg Livet.
„Tvivl ei! Sandhed du seer.
„Ak! men hvilket et Lod, ved Tab af saa herlig en Mage,
„Gjæstede dig? Har et værdigt Held ledsaget din Vandring?
„Pleier Andromacha, Hectors Viv, Samleie med Pyrrhus?

Diet hun fæsted paa Jord, og talte med bævende Stemme:
„Priami Datter bold! langt meer end vi Andre lyksalig,
„Som ved en Fjendes Grav, ved Trojas mægtige Mure
„Blev nødtvungen at døe, kun du fritoges for Lodkast,
„Og som Tærne at dele din Seng med en seirende Herre.
„Vi fra den flammende Fædrenebye over Havene førtes,
„Døied Achillis hovmodige Søn, og den trodsige Yngling,
„Ja undfanged i trællende Stand. Dog lysted ham siden
„Hêlenas Datter, og bringe som Brud Hermiône fra Sparta:
„Derfor han skjænkede Hêlenus mig, da vi begge var' Trælle.

„Dog, optændt af en luende Ild for sin ranede Pige,
„Samt af Hævngudinderne selv opluet, Orestes
„Passer ham listigen op, og ved Fædrenes Alter ham myrder.
„Ved Neoptôlemi Død en Part af Rigerne tilfaldt
„Hêlenus. Denne forlehned den Navn af Chaonias Marker;

„Kaldte det hele Chaoniens Land af den troiske Chaon,
„Samt opførte paa Bjergenes Top, som i Troja, en Fæstning.

„Dog hvad Løb gav Vindene *dig* og den styrende Skjæbne?
„Har til denne vor Kyst en Gud dig uvidende dreven?
„Hvad gjør Ascanius vel? Er han frisk? Er han endnu i Live?
„— — — — — —
„Nærer den Kjære vel Længsel i Hu til sin mistede Moder?
„Ledes til mandigt Mod, og til Fortids ærlige Retsind,
„Barnet af Hector, en Slægtning nær, og sin Fader Æneas?"

Sligt hun mæled, og Taarerne randt, imedens hun frugtløst
Høit opvækked de klagende Skrig. Da iler fra Borgen
Hêlenus, Priami Søn, den Helt, ledsaget af Mængden;
Kjender sit Folk igjen, og fører os glad i sin Bolig,
Medens han tit ved de enkelte Ord udbryder i Taarer.
Troja det lille jeg seer paa min Gang, og Pergamus, formet
Efter det Store; tillige en Bæk, der rinder i Sandet,
Xanthus benævnt, og slynger min Arm om den scæiske Portdør.

Teucrerne nyde med os *den* Bye, som beboes af Landsmænd,
Hvilke den Konge saa bold beværter i mægtige Haller.
Festlig Viin de i Slottets Gaard fra Pokalerne offre;
Bradene ligge paa Guld, og i Hænderne holde de Bægre.

Een Dag svandt, og atter en Dag, mens Vindene vinke
Seilene frem, og den svulmende Syd udspiler vort Seildug.
Fast jeg holder paa Gudernes Tolk, og spørger om Saadant:

„Troiske Mand, du Himmelens Tolk, som Phœbi Alvælde,
„Claros' Trefod og Laurbærgreen, samt Stjernerne, kjender,

„Derhos Fuglenes Sprog, og den flyvende varslende Vinge,
„Siig mig engang (min Fremtids Løb har de gunstige Guder
„Alt bestemt, og ved Almagts Bud har de Himmelske alle
„Vinket mig bort, for Italiens Land, det skjulte, at søge.
„Een alene mig varslede Gru, Harpyen Celæno,
„Ret unævnelig Skræk, og trued med frygtelig Vrede,
„Samt en ulidelig Sult) hvad Fare afværger jeg fremmest?
„Følgende hvad, skal jeg vorde istand til at kue mit Uhæld?

Efterat Hêlenus først har Ungqvæg slagtet, som Skik er,
Søger han bønligen Gudernes Hjelp; sit hellige Hoveds
Bindsler han løser, og fører mig hen til dit Tempel, o Phæbus!
Selv ved sin Haand, skjøndt ængstet i Sind ved den mægtige Guddom;
Mæler derpaa i begeistret Hu, og varsler som Spaamand:

„Guddomssøn! at paa Dybet du gaaer mod et høiere Formaal,
„Skuer jeg klart udi Gudernes Vink: saa Gudernes Konge
„Ordner din Skjæbne, bestemmer dens Gang, og jævner dens Udfald.
„Lidt af Meget, at gjæste du kan de fremmede Havne
„Mere betrygget, og ende dit Løb i Ausoniens Havne,
„Vil jeg berette dig her; at Hêlenus mælder dig mere,
„Ønske de Parcer ei, og ikke Saturnia Juno.

„Først Italiens Land, som du formener er tætved,
„Og hvis Havne saa nær du taabeligt troer at erlange,
„Fjerner en lang og en farlig Vei ved Lande saa vide.
„Først skal Aarerne bøie sig krumt i Trinacriens Bølge,
„Først med Snækken du varligen gaae ad Ausoniens Vover,
„Skue den colchiske Circes Øe, og Søer i Orcus,
„Førend du kan i et roligt Land opbygge dig Mure.
„Dog vil jeg give dig Tegn, men gjem og behold dem i Sinde.

„Kaldte det hele Chaoniens Land af den troiske Chaon,
„Samt opførte paa Bjergenes Top, som i Troja, en Fæstning.

„Dog hvad Løb gav Vindene dig og den styrende Skjæbne?
„Har til denne vor Kyst en Gud dig uvidende dreven?
„Hvad gjør Ascanius vel? Er han frisk? Er han endnu i Live?
„ — — — — — —
„Nærer den Kjære vel Længsel i Hu til sin mistede Moder?
„Ledes til mandigt Mod, og til Fortids ærlige Retsind,
„Barnet af Hector, en Slægtning nær, og sin Fader Æneas?“

Sligt hun mæled, og Taarerne randt, imedens hun frugtløst
Høit opvækked de klagende Skrig. Da iler fra Borgen
Hélenus, Priami Søn, den Helt, ledsaget af Mængden;
Kjender sit Folk igjen, og fører os glad i sin Bolig,
Medens han tit ved de enkelte Ord udbryder i Taarer.
Troja det lille jeg seer paa min Gang, og Pergamus, formet
Efter det Store; tillige en Bæk, der rinder i Sandet,
Xanthus benævnt, og slynger min Arm om den scæiske Portdør.

Teucrerne nyde med os den Bye, som beboes af Landsmænd,
Hvilke den Konge saa bold beværter i mægtige Haller.
Festlig Viin de i Slottets Gaard fra Pokalerne offre;
Bradene ligge paa Guld, og i Hænderne holde de Bægre.

Een Dag svandt, og atter en Dag, mens Vindene vinke
Seilene frem, og den svulmende Syd udspiler vort Seildug.
Fast jeg holder paa Gudernes Tolk, og spørger om Saadant:

„Troiske Mand, du Himmelens Tolk, som Phœbi Alvælde,
„Claros' Trefod og Laurbærgreen, samt Stjernerne, kjender,

„Derhos Fuglenes Sprog, og den flyvende varslende Vinge,
„Siig mig engang (min Fremtids Løb har de gunstige Guder
„Alt bestemt, og ved Almagts Bud har de Himmelske alle
„Vinket mig bort, for Italiens Land, det skjulte, at søge.
„Een alene mig varslede Gru, Harpyen Celæno,
„Ret unævnelig Skræk, og trued med frygtelig Vrede,
„Samt en ulidelig Sult) hvad Fare afværger jeg fremmest?
„Følgende hvad, skal jeg vorde istand til at kue mit Uhæld?

Efterat Hélenus først har Ungqvæg slagtet, som Skik er,
Søger han bønligen Gudernes Hjelp; sit hellige Hoveds
Vindsler han løser, og fører mig hen til dit Tempel, o Phæbus!
Selv ved sin Haand, skjøndt ængstet i Sind ved den mægtige Guddom;
Mæler derpaa i begeistret Hu, og varsler som Spaamand:

„Guddomssøn! at paa Dybet du gaaer mod et høiere Formaal,
„Skuèr jeg klart udi Gudernes Vink: saa Gudernes Konge
„Ordner din Skjæbne, bestemmer dens Gang, og jævner dens Udfald.
„Lidt af Meget, at gjæste du kan de fremmede Havne
„Mere betrygget, og ende dit Løb i Ausoniens Havne,
„Vil jeg berette dig her; at Hélenus mælder dig mere,
„Ønske de Parcer ei, og ikke Saturnia Juno.

„Først Italiens Land, som du formener er tætved,
„Og hvis Havne saa nær du taabeligt troer at erlange,
„Fjerner en lang og en farlig Vei ved Lande saa vide.
„Først skal Aarerne bøie sig krumt i Trinacriens Bølge,
„Først med Snækken du varligen gaae ad Ausoniens Vover,
„Skue den colchiske Circes Øe, og Søer i Orcus,
„Førend du kan i et roligt Land opbygge dig Mure.
„Dog vil jeg give dig Tegn, men gjem og behold dem i Sinde.

„Naar i Bekymring du gaaer ved den eensomt bølgende Flodstrøm,
„Og du en frygtelig Soe har ved Egene funden paa Stranden,
„Som, med sin talrige Yngel af tredive Grise, sig hviler,
„Hvid, udstrækkende sig, med Grise, saa hvide, om Yvret,
„*Der* skal stande din Bye, *der* hviler du sikkert fra Arbeid.

„Ei for de kommende Vid udi Bordene gyse dit Hjerte!
„Skjæbnen anviser dig Trøst, og Apollo vil hjelpe dig anraabt.
„Dog maa du Kysterne *hist*, og *det* af Italiens Strandkyst,
„Hvilket, ei fjernet, vort eget Hav opskyller med Bølgen,
„Flye; thi de Grækeres nedrige Folk er i Byerne bosat.
„Her de Locrer fra Naryx' Bye har Murene opreist,
„Idomeneus fra den lyctiske Bye har med Krigere taget
„Egnen omkring Salent; *der* liden Petelia kneiser,
„Som Philôctêtes, Melibøas Drot, har befæstet.

„Men, naar Snækkerne staae hiinsides af Havet, paa Landjord,
„Naar du har Altere reist, og betaler dit Løfte paa Stranden,
„Ganske tilhyllet, i Purpurgevandt du dække dit Hoved,
„For at der ei, ved den hellige Ild, under Gudernes Offring,
„Møde dig skal et forstyrrende Syn, og forvirre dit Varsel!
„Denne vor Offringsskik haandhæve du selv og dit Følge:
„Denne, med gudeligt Sind, dine Efterkommere følge!

„Men naar Stormen har ført dig hen til Siciliens Kyster,
„Og naar Sundet udvides igjen ved det snævre Pelorum,
„Maa det Venstre af Bølge og Land, endogsaa ved Omvei,
„Søges af dig; tilhøire du skye baade Kyster og Landjord!
„Egnene der, fraskilte ved Vold, og ved vældige Jordskjælv,
„(Hvad kan Tidernes Gang udi Løbet ei mægte at ændre?)

„Brast, som man siger, i to, skjøndt Landene begge var fordum
„Samled' i eet; thi Voverne steeg udi Midten og Bølgen
„Splitted Hesperiens Kyst fra Sicûlerne: Byer og Marke
„Skilledes nu ved en Strand, som de ængede Vover beskylle.

„Scylla i Sundet til høire, til venstre den grumme Charybdis
„Sidder, som dybt i det rædsomme Svælg tre Gange opsluger
„Vældige Bølger som ned i en Tragt, og atter mod Himlen
„Kaster dem vexlende op, og rammer de Stjerner med Voven.

„Scylla er dybt i en Hule forbulgt i et dæmrende Natmulm,
„Stinger kun Hovedet frem, og drager mod Klipperne Snækken.
„Oven i Menneskeform, liig en Møe med de herligste Bryster,
„Er hun til Bæltet; dog neden en Hval, med et grueligt Legem;
„Thi til en Vom af en Ulv sig slutter en Hale af Marsviin.
„Heller du nærme dig maa Siciliens Klippe Pachŷnum,
„Skjøndt med Dvælen, og bugtende gaae ad en længere Omvei,
„End, i det vældige Fjeld, den rædsomme Scylla blot eengang
„Selv at see, under Klippernes Brag af de blaanende Hunde.

„Ejer endvidere Hêlenus Klygt, fortjener han Tiltroe,
„Naar han varsler, og fyldes hans Sind af Apollo med Sandhed:
„Da ikkun eet, af Alting eet, o Søn af en Guddom,
„Raader jeg dig, og mangen engang gjentages min Varsel:
„Først og fremmest du røre ved Bøn den mægtige Juno!
„Bring dine Ønsker til Juno med Lyst: den mægtige Dronning
„Tvinge du maa ved ydmygelig Skjænk; da vil du med Seiren
„Mod den Italiske Kyst, naar du gaaer fra Trinacria, sendes.

„Naar du er kommen derhen, og nærmer dig Muren om Cuma
„Samt den hellige Søe, og Averna, med susende Skove,
„Da vil du fange Spaaqvinden at see, der ved Foden af Klippen
„Synger om Skjæbnen, og skriver hvert Ord og hver Tanke paa Løvværk.
„Alle de Spaadomsord, som Pigen paa Bladene skriver,
„Ordner hun nøie i Tal, og lader dem ligge i Grotten.
„Løvet beholder urokket sit Sted, og forandrer ei Pladsen.
„Men saa ofte den ringeste Vind fra den dreiede Hængsel
„Løvet har rørt, og Bladene smaa tilpustes fra Døren,
„Dog, i den Hvælving huul, naar de flaggre, hun griber dem ikke,
„Ordner dem aldrig paanye, og knytter ei Varselet mere.
„Mange maae gaae uden Svar, og Sibyllas Bolig de hade.

„Dog ei angre du her selv Tab af et længere Tidsrum,
„Om end Sællerne knurre derved, og med Magt imod Dybet
„Løbet dig kalder, og fylde du kan dine Seil udi Medbør.
„Dog til Præstinden du gaae, og fordre med Bønner Oraklet,
„Samt at mundtlig hun spaaer, og naadig oplader sin Stemme.
„Hun Italiens Folk, og alle de kommende Krige,
„Samt, hvorlunde du flyer, og bestaaer de enkelte Kampe,
„Lære dig vil: for din ydmyge Bøn hun vil give dig Medbør.
„Der har du alt, som ved Hjelp af mig, du øvner at vide.
„Drag nu herfra, og hæv imod Skye det forstørrede Troja."

Da med en venlig Røst den Spaamand mælede Saadant,
Mangen en Gave af vægtigt Guld og af snittede Filsbeen,
Lader han bringe til Skibene ned. Han pakker paa Snækken
Talrig Mængde af Sølv, samt dodonæiske Gryder,
Derhos et Pandser trefoldigen gjort af Guld og af Hager,

Samt en Hjelm, med en kostelig Knap og med zirende Haarpynt,
Alt Neoptólemi Dragt. Til min Fader er passende Gaver.
Heste han giver, samt Karle dertil;
Fylder de Søemænds Tal og forsyner vor Skare med Aarer.

Nu at berede til Snækkerne Seil, befaler Anchises,
For at, naar mueligen Vinden er god, Forhaling ei opstaaer.

Ham tiltaler Apollos Tolk paa en hædrende Maade:
„Du, som er værdiget Kjærlighedsbaand med Venus, Anchises!
„Gudernes Ven, som af Pergami Fald to Gange er ræddet,
„See! hist ligger Ausoniens Land: did styre dit Skibsseil!
„Nu dog byder Nødvendighed selv, at du seiler forbi det;
„Den Ausoniens Deel, som Apollo dig aabner, er fjernet.
„Gaae! dit Hæld er en elskende Søn. Ei videre vil jeg
„Ved forlængede Ord den Vind, som begynder, forsinke.“

Ei var Andromacha mindre beklemt udi Afskedens Time,
Medens hun bringer til Skjænk, udi Guld baldyrede, Klæder,
Samt til Jülus en phrygisk Dragt, at han intet skal miste.
Selv, da hun giver ihob de vævede Gaver, hun mæler:

„Om mine Hænders Værk til Erindring tage du dette,
„Og som Vidne, min Dreng! om Andromachas varige Omhed,
„Hectors elskede Viv. Tag sidsten Gave af Dine,
„Du som alene erindrer mig end om Astyanax' Billed.
„Saa var hans Blik, saa teed han sig med Hænder og Aasyn,
„Og, udi jævnlige Aar, nu stod han i Ungdommens Alder.“

Medens jeg Afskeed tog, jeg mæled med rullende Taarer:
„Gid I maa leve med Hæld, for hvem Eders Skjæbne er fuldbragt!
„Vi fremdeles skal tumles omkring fra Skjæbne til Skjæbne.

„I erlangede Roe; ei Bølgen af Eder skal pløies;
„Ei skal Ausoniens Mark, der bestandigen viger tilbage,
„Søges af Eder. Et Billed I see af Xanthus og Troja,
„Som I har dannet med egen Haand, under skjønnere Varsler
„Ønsker jeg Eder, og mindre betrængt, end det Første af Græker.
„Naar jeg engang ved Tiberens Flod, og ved Tiberens Omegn,
„Lander, og skuer den Bye, som mit Folk forundtes at eie,
„Skal de beslægtede Folk, og de fordum samlede Stæder,
„Hisset Epirus, Hesperien her, som fra Dardanus stamme,
„Og oprinde fra samme Rod, forenes i Eendragt
„Til e e t Troja: dog denne min Plan tilfalder min Afæt.“

Tæt ved de nære Cerauniske Skjær vi seile paa Havet,
Hveden tilsøes mod Italiens Land er den nærmeste Gjenvei;
Solen tillige gaaer ned, og de mørknede Bjerge fordunkles.
Tæt ved Bølgen vi tage os Roe i de ønskede Egne,
Kastende Lod om at roe; omkring paa den tørrede Strandbred
Strække vi os, og den trættede Krop forfriskes i Søvnen.

Natten, i Timernes Gang, var ei kommen til Midten af Banen,
Før Palinurus, i virksomt Hu, sig kaster af Leiet,
Forsker om Vinden, og griber hver Luft med det lyttende Øre;
Mærker sig Stjernernes Hær, der glide paa Himlen saa tause,
Snart Arcturus, snart Bjørnenes Par, og de vaade Hyader,
Snart han vender sit Blik mod Orion, som væbnes med Guldsværd.
Da han nu mærker, at Luften er klar og bebuder ham Tryghed,
Giver han tydeligt Tegn fra sin Stavn: da flytte vi Leiren,
Prøve at reise paanye, og sprede de vingede Seil ud.

Rødmende hæved Aurora sig op, og Stjernerne svunde,
Da i det mørknede Fjerne vi see Italiens Lavland,
Samt dets Høie. „Italien!" først udraaber Achates,
Og med et frydeligt Raab Italien hilser mit Krigsfolk.
Flux en Kumme, saa stor, med Krandse min Fader Anchises
Pynter, og fylder tillige med Viin, samt beder til Himlen,
Medens han staaer paa den høinede Stavn:

„Guder, som herske paa Søe og paa Land, hvem Stormene lyde,
„Giver en Vei, som i Vinden er let: tilblæser os Medbør!"

Da forstærkes den ønskede Vind: ei fjernet sig aabner
Havnen, og høit paa et Fjeld vi see til Minerva et Tempel.
Fællerne sænke vort Seil, og vriste de Stavne mod Stranden.
Her, mod den østlige Strøm, en Havn, som en Bue, sig krummer,
Skiærene ligge foran, og skumme bestænkte af Saltvand.
Selv er den skjult: kun i dobbelt Rad taarnspidsede Klipper
Strække som Arme sig ud, og Tempelet svinder fra Stranden.

Gangere fire i Tal, som det første Varsel, jeg skued,
Gnavende Græsset af Marken omkring, som Sneen saa lyse.
„Krig du bringer os, fremmede Land!" skreeg Fader Anchises,
„Hestene væbnes i Krig; Krig varsle de græssende Hjorde.
„Stundom man vænner dog Dyrene til, samspændte for Vognen,
„Roligt at gaae, samt bære i Aag eendrægtige Bidslet.
„Altsaa, han sagde, er Haabet om Fred." Derpaa vi anraabe
Pallas, de Krigeres Møe, der først i vor Glæde modtog os.
Ved hendes Altere hylle vi os i de Phrygiske Klæder,

Og, som Hêlenus bød, ja ret paalagde med Iver,
Brænde vi fromt den befalede Skjænk til Juno i Argos.

Uden Forhaling i Hast, da Bønnerne vare fuldbragte,
Dreie vi Stængerne frem, med Seil omvundne, mod Vinden,
Og fra Grækernes Hjem, og de farlige Marker, vi ile.
Herculis Bugt ved Tarent, hvis Rygtet ei lyver, vi skue,
Mens paa en modsat Kant Lacinia hæver sig herligt,
Caulons Borg, Scylacêums Fjeld, hvor Skibene strande.

Op af Bølgerne øine vi fjernt Trinacrias Ætna,
Medens en frygtelig Bragen i Søe og Klippernes Gjenlyd,
Samt imod Kysterne brækkede Lyd, vi høre i Afstand.
Bølgerne væltes i Spring, og Sandet i Brændingen syder.

Derpaa Anchises skreeg: „Jeg mærker det: her er Charybdis;
„Her er de Klipper og rædsomme Skjær, som Hêlenus varsled.
„Vel, Kammerater, nu frelse I os: nu bruge I Aaren!"
Gjerne de gjøre hans Bud, og først Palinurus med Møie
Dreier til Venstre, mod aaben Søe, den knagende Forstavn,
Og den samtlige Trop gaaer til Venstre med Seil og med Aarer.
Snart paa det hvælvede Svælg vi løftes mod Himlen, og atter
Trække sig Bølgerne bort, og vi synke til Aandernes Rige.
Tregang lød der et Brag imellem de hulede Klipper,
Tregang saae vi det sprøitede Skum, og de dryppende Stjerner.

Trætte vi vare, da Solen gik ned, og da Vinden sig lagde:
Glide saa, uden at kjende vor Vei, til Cyclopernes Kyster.
Havnen er selv for Stormene fri, og af rummeligt Omfang,

Men med et frygteligt Brag høit Ætna tordner ved Siden.
Snart det slynger mod Himmelens Skye fordunklende Taage,
Hvirvlende Røgen som Beeg, opfyldt med gløende Emmer,
Medens det kaster med Klumper af Ild, som Stjernerne slikke.
Snart Indvolde af Fjeldene selv, og de mægtige Klipper
Slynger det frem i sin gjærende Harm, og fordunkler med Lava
Luften i stønnende Brag, og syder fra nederste Grundlag.

Rygtet har sagt, at Enceladi Krop, halvbrændt udi Lynet,
Trykkes af Stenenes Vægt, og at Ætnas mægtige Ildbjerg,
Over ham sat, af sin bristende Ovn udvælder sin Lue,
Medens, naar trættet han skifter sin Plads, Trinacrias Øeland
Skjælver i rullende Brag, og spreder paa Himmelen Røgdamp.

Natten igjennem det rædsomme Brag, omgivne af Skove,
Døie vi maa; dog skue vi ei, hvad i Larmen er Aarsag.
Ikke der lysed en Stjerne saa blank; ei klaredes Himlen
Ved den stjernige Luft; paa den mørknede Himmel var Taage,
Og i en ublid Nat var Maanen indhyllet i Skyer.

Alt i den tidlige, dæmrende Øst sig hævede Dagen,
Og udi Skye Aurora forjog de fugtige Taager,
Da gjennem Skoven med eet, fortæret af yderlig Mathed,
Usel i Klæder, en sælsom Figur af en Mand, vi ei kjende,
Træder os nær, og strækker mod Søe ydmygeligt Haanden.
Nøie vi see: dybt hænger hans Skjæg, han er rædsomt ureenlig;
Ene ved Torne samholdes hans Dragt; for øvrigt en Græker,
Samt udi Krigen mod Ilium sendt i de fædrene Vaaben.

Som Dardanernes Dragt og de troiske Vaaben han fjernet
Skued, han standsed i Gang, ved den første Beskuelse skræmmet.

Hæmmende alt sine Trin: dog snart imod Stranden han hurtigt
Iler med Graad og med Bøn: „Ved Stjernerne beder jeg Eder,
„Ved den øverste Gud, og ved Luften, som lyser og aandes,
„Teucrer, I tage mig med! hvorhen I end ville, mig fører!
„Jeg er med *Alt* tilfreds. At jeg tjente paa Grækernes Flaade,
„Og imod Iliums Bye har stormet i Krigen, tilstaaer jeg;
„Dersom i *dette* min Brøde er stor, og min Daad har fortjent det,
„Splitte I mig udi Søe, og sænke mig ned udi Bølgen!
„Selv i min Død vil det skaffe mig Trøst, at ved *Mennesker* faldt jeg."

Saa han taler, omfavner vort Knæe, og til Fødderne klynger
Tæt sig fast. Vi spørge ham nu, hvo han er, af hvad Slægtsbyrd
Runden han er, samt nævne os flux, i hvad Skjæbne han stædes.
Fader Anchises selv, ei dvælende saare, den Yngling
Byder sin Haand, samt livner hans Mod ved saa synlig Opmuntring.
Denne, da Frygten omsider er glemt, beretter os Saadant:

„Ithaca fødtes jeg paa; med den arme Ulysses jeg fulgte.
„Mig, Achemênides kaldt, Adamâstus avled, den Arme,
„Som — hvi blev jeg i Armoden ei? — mig sendte til Troja.
„Her, da i ængstelig Hast vi drog fra den grusomme Bolig,
„Fællernes glemsomme Hu, i Cyclopens rædsomme Hule,
„Levnede mig. Af Ædder og Blod opfyldes hans Baaning,
„Som i det Indre er dunkel og stor: mod de høinede Stjerner
„Rank han slaaer (bortfjerner fra Jord, I Guder, det Udyr!)

„Thi han er farlig at see, og venlig mod Ingen i Tale;
„Kun de Usaliges Kjød og sortnende Blod er hans Næring.

„Selv jeg har seet, at Mennesker to af Skibenes Mandskab,
„Grebne med vældige Haand, da i Midten af Hulen han hviled,
„Selv mod Klippen han slog, saa i Blod de bestænkede Døre
„Svømmed; jeg saae hvor de Lemmer, som flød med den dunklede Blodstrøm.
„Graadig han tygged, og Kjødet, end varmt, under Tænderne bævred.

„Straf dog fulgte hans Daad; thi sligt ei taalte Ulysses,
„Heller ei glemte Ithaceren sig i saa farlig en Stilling.
„Thi da han, mættet af Mad, og dybt begravet i Vinen,
„Lagde sin krummede Hals, og strækked sig hen udi Grotten
„Frygteligt stor, og ræbede Blod udi Søvne og Stumper
„Blandt den blodige Viin, anraabte vi Gudernes Almagt,
„Kasted saa Lod om vor Dont, og med eet, fra samtlige Kanter,
„Styrte vi frem, og med skjærpede Spyd udstinge det store
„Øie, som under de trodsige Bryn sig eenligen skjuled,
„Liig et argolisk Skjold, eller og den lysende Soelrand.
„Saa vi hævne med Fryd Kammeraternes Skygger, han myrded.

„Flygter, I Arme, o flygter i Hast, og hurtigen kløver
„Touget fra Land!
„Som Polyphêmus, i Væxt og i Sind, udi hvælvede Huler
„Lukker i Fold sine uldede Faar, og malker dem Yvret,
„Hundrede Slige omdrive iflæng paa den krummede Strandbred,
„Fule Cycloper, og vandre omkring paa de høinede Fielde.

„Alt har Maanens oplysende Horn forenet sig tregang,
„Medens i Skovenes Lye og i Huler, hvor rædsomme Udyr
„Søgte sit Hjem, jeg slæber mit Liv, efter vilde Cycloper
„Titter fra Fjeldet, og hører med Skræk deres Stemme og Fodtrin.

„Ene en sørgelig Kost, kun Bær og de stenige Hyben
„Yder mig Grenen; jeg næres af Græs og de Rødder, jeg oprev.
„Medens jeg speidende gik, jeg snart bemærked en Flaade
„Nærme sig hid: i hvilken den var, jeg beslutted at følge
„Denne: min Glæde var stor, naar jeg slap fra de rædsomme Væsner.
„Heller maa I, ved en udvalgt Død, berøve mig Livet."

Som han mælede sligt, vi skue fra Toppen af Bjerget,
Med sin rædsomme Vært at røre sig mellem sin Qvæghjord
Hyrden selv, Polyphêmus, og ile mod Stranden, han kjender,
Ret som en vild og uformelig Trold, hvem Synet er røvet.
Granen, han holder i Haand, ham styrker og leder hans Fodtrin.
Uldige Faar ledsage hans Gang: kun disse ham glæde,
Og husvale hans Tab.

Som han nu møder det bølgende Dyb, og kommer til Havet,
Vasker han Blodet, der strømmende gaaer fra det Øie, de udgrov,
Medens han Tænderne skjærer med Suk. Skjøndt hen imod Dybet
Alt han træder, han vædes dog ei om de mægtige Sider.
Fjerned', dog bange, vi skynde paa Flugt, og tage den Arme
Velfortjente ombord: i Stilhed kløve vi Touget,
Og, under anstrængt Kraft, vi feie med Aarerne Bølgen.
See! da mærked han os, og dreied sin Gang efter Lyden.

Men, da der ikke forundes ham Magt at gribe med Haanden,
Og han er ikke istand til at bunde de joniske Bølger,
Hæver han høit et umaadeligt Skrig, saa Havet og alle
Voverne skjalv, saa Italiens Land i det Indre blev ængstet,
Og i de hvælvede Hulers Svælg dybt brølede Ætna.
Flux Cyclopernes Folk fra Skoven og Bjergenes Toppe
Styrter til Havnen, forfærdet af Skræk, og de flokkes paa Stranden.
Der vi see dem at staae, forgjæves med truende Miner,
Ætnas Brødre, som løfte mod Skye det kneisende Hoved,
Ret en frygtelig Hob, som naar paa Toppen af Klippen
Stammer af kneisende Eeg, eller og Cypresser med Kupler
Stande som Jupiters luftige Skov, eller Artemis' Lunde.

Voldsom Skræk tilskynder os flux at klare vort Tougværk,
Og opfylde vort Seil, hvorhen vi end stande, ved Medbør.
Derimod varsler os Héleni Ord: „Charýbdis og Scylla
„Ere til Døden den sikkreste Vei, paa det ringeste Haarbred,
„Om man forlader sit Løb" og brat vi beslutte at vende.
See da kommer fra Nord, fra Pelorums ængende Forbjerg,
Just en lykkelig Vind. Pantâgias klippige Munding
Fares forbi, og Megâras Bugt, samt det skakkede Thapsus.
Denne, paanye beseilede, Strand Achæmênides atter
Saae og forklarede mig, hiin Svend hos den arme Ulysses.

I den sicaniske Bugt, ved Plemmýriums bølgede Forbjerg,
Strækker en Oe sig frem, af de Ældre Ortýgia kaldet.
Hid beretter et Sagn, at en Flod i Elis, Alphêus,
Drev under Havet en hemmelig Vei, og at denne sig blander
Nu, Arethusa! med dig, mellem dine siculiske Bølger.
Stedets de mægtige Guder opfordred' vi dyrke, og derpaa
Seile vi hen ved Pelori Flod med sit herlige Marskland.

Næst Pachyni opstigende Fjeld, og de kneisende Klipper
Glide vi tæt forbi; derpaa Camarina, hvis Sumpe
Skjæbnen har aldrig at røre forundt, samt Marken om Gela,
Gela, den mægtige Bye, som med Navn opkaldes af Floden.
Acragas' luftige Fjeld sin vældige Bye i det Fjerne
Viser, der avled i fordumstid de modige Heste.
Dig vi forlade med gunstig Vind, palmrige Selinus,
Og Lilybæum jeg seiler forbi med de farlige Grundskjær.

Herpaa Drépani Havn, og de vilde, udyrkede Kyster
Møde min Vei. Just her, omtumlet af Storme paa Havet,
Miste min Fader jeg maa, min Trøst udi Kummer og Uhæld,
Ak, min Anchises selv! Her, ædleste Fader, du svigted
Mig, som var træt, og forgjæves du selv fra Farerne frelstes.
Varsleren Hêlenus ei, skjøndt mangen en Rædsel han varsled,
Sagde mig denne min Sorg, ei heller den vilde Celæno.
Sligt var den sidste Kamp, og et Maal for min vildsomme
Reise,
Thi imod Eders Kyst mig Guderne drev ved min Bortgang.

Saa berettede her, og enhver var Øre, Æneas
Hvad beskikket ham var, derhos sine Vandringer hidtil.
Helten endelig taug: og, da alt var til Ende, han hviled.

Fjerde Sang.

Indhold.

Under denne Fortælling er Dido endnu mere bleven indtagen af Helten, og fatter den Beslutning, at betroe sig til sin Søster Anna. Denne, som ikke finder noget Upassende deri, opmuntrer hende til at ægte den fremmede Helt (v. 1 — 89). Juno, som troer at have faaet en passelig Leilighed til at holde Æneas fra Italien, foreslaaer paa en træbsk Maade Venus, at forene Dido med Æneas (— 128), og paa en Jagt, som foranstaltes, forener hun dem virkeligen, skjøndt under meget ugunstige Tegn (— 172). Imidlertid overhænger Jarbas, den Gætuliske Konge, en af Didos forrige Beilere, Jupiter om at skaffe sig Hævn paa Dido, og nu sendes Mercurius ned til Æneas med Opfordring, at han skal reise til Italien (— 278), hvilket han ogsaa laver sig til at efterkomme. Da Dido mærker, hvad der er i Gjære, og seer, at han vil seile bort, prøver hun deels selv (— 392) ved Bønner og Graad, deels ved Hjelp af Anna (— 449) at afraade ham derfra. Men nu faaer Æneas atter et Bud igjennem Mercurius fra Jupiter, og ifølge dette letter han Anker (554 — 583). Dido, som allerede før har besluttet at døe, tilbereder i Slottet, ved Søsterens Hjelp, som dog ikke veed hendes Hensigt, et Baal, for ved forstilte magiske Tryllekonster at blive sin Kjerlighed qvit (— 521). Da Dido nu til sin forøgede Harme seer, at Troerne ere borte (— 553) forbander hun Æneas (— 629), sender sin Amme Barce bort, og dræber sig selv. Sangen endes med Annas og de forladte Carthageres Jammer og Klage.

Dronningen, alt forlængst dybt saaret af Kjærligheds Kummer,
Nærer sit Indres Saar, og tæres af hemmelig Lue.
Ofte hun mindes i Hu den kraftige Helt, og hans Slægtsbyrds
Herlige Glands: udi Hjertet fast sig hæfter hans Aasyn,
Samt hans Ord: i den trykkende Qval har ei Lemmerne Hvile.

Alt oplyste Aurora paanye med sin luende Fakkel
Jorden, og splitted fra Himmelens Bryn de samlede Skyer,
Da den daarede Viv tiltaler den elskende Søster:

„Anna, min Søster, hvad ængstelig Drøm forfærder med Skræk mig?
„Hvo er den sjeldne Gjæst, der nærmed sig nylig vor Bolig?
„Hvor han er ædel at see, hvdr modig i Hjerte og Vaaben!
„Sikkert jeg troer — og jeg skuffer mig ei — han er Gudernes Afæt.
„Kun vanartede Sjæl ved Frygtsomhed røbes: i hvilke
„Hændelser tumledes han! hvor han talte om Kampe, han udstod!
„Havde jeg ei i min Sjæl urokket og sikkert besluttet,
„Aldrig i Samlivs Baand at ville mig oftere fængsle,
„Saasom min Kjærligheds *første* Ven mig skuffed i Døden;

„Var jeg ei fuldelig leed af Samlivs Leie og Bryllup;
„Ene for denne Feil maaskee jeg muligen nedsank.

„Anna! (jeg dølger det ei) fra den Stund min arme Sychæus
„Fandt sin Død, og min Broders Last forjog mine Larer,
„Bøied han ene mit Sind, og bevæged mit vaklende Hjerte;
„Ja! jeg kjender igjen nye Spor af den slukkede Flamme!
„Før dog ønske jeg vil, at Jorden maa aabne sin Afgrund,
„Almagts Gud nedstyrte mig før ved sin Straale til Orcus,
„Mellem de Skygger saa blege, til Erebi dybeste Natmulm,
„End jeg vil krænke, Blyfærdighed, dig! og forhaane dit Lovbud.
„Han, som knytted det første Baand, min Kjærlighed modtog;
„Han beholde den nu, og gjemme den hos sig i Graven."
Saa hun talte, og fyldte sin Barm med de rullende Taarer.

Svared saa Anna: „Min Søster kjær, meer elsket end Livet!
„Skal du, bestandig i Sorg, alene henleve din Ungdom?
„Kjende ei elskede Børn, og Frugten af Kjærligheds Favntag?
„Troer du, at Aander sig ængste ved sligt, og den jordede Aske?
„Vel! da du sørged for ham, dig bøied af Elskere Ingen:
„Ikke fra Tyros, ei Libyen selv: du haaned Järbas,
„Samt de øvrige Mænd, som Africa, riig paa Triumpher,
„Nærer i Skjød: hvi strider du hardt mod den Elskov, du ynder?

„Randt dig aldrig i Hu, i hvad Land du fæster din Bolig?
„Hist Gætulerne boe, et Folk, som i Krige ei tvinges,
„Vilde Numidere trænge dig hist, og det vildsomme Syrtis.
„Her er et Land, af Tørke forladt; hist rase saa vide,
„Barcas' Folk: ei tale jeg vil om Krigen fra Tyros,
„Ikke din Broders Harm.

„Derfor jeg troer, at ved Gudernes Bud, og den hjelpende Juno,
„Styrede Iliums Skibe herhid, under Stormenes Medfør.
„Søster, o see hvilken Bye! hvor mægtigt et Rige vil opstaae,
„Styret ved slig en Pagt! forenet med Teucrernes Vaaben
„Stolt til Hæder og Magt sig hæver det puniske Rige.
„Søg blot Gudernes Gunst, og ere de bøied' ved Offring,
„Mildt du beværte din Gjæst, og finde ham Grund til at tøve.
„Storme jo rase paa Havet saa vildt; af den vaade Orion
„Skibene slaaes i Qvag, og Himmelen truer med Uveir.“
Talende sligt, oppusted hun meer det luende Hjerte,
Gav hendes vaklende Sind nyt Mod, og forjog hendes Blyhed.

Først til Templerne ile de hen, nedbede ved Altret
Naaderig Hjelp, og offre de Lam, som de valgte, til Phoebus,
Samt til Ceres, der ordner vort Liv, og til Fader Lyæus;
Dog til Juno især, som Ægteforeninger knytter.
Selv, med en Offringsskaal i sin Haand, den yndige Dido
Ned mellem Hornene øser sin Viin paa den snehvide Qvie.
Snart hun træder for Gudernes Blik ved de dampende Altre,
Stifter ved Gaver en Fest paanye, og stirrer fordybet
Ned i det aabnede Dyr, og beseer de rygende Lunger.

Præster, ukyndige Mænd! hvad gavne vel Løfter og Templer
Hendes bedaarede Sind? Alt tærer den smigrende Lue
Legemets Marv, og et hemmeligt Saar dybt lever i Hjertet.

Dido, den Arme, fortæres af Ild, og liig en Forvildet
Løber hun Byen omkring, som en Hind, der er truffen af Pilen;
Hvem i sin rolige Gang, udi Cretas Lunde, i Frastand
Hyrden har rammet paa Jagt, men forlod den flyvende Piilspids

Uden at vide han traf: paa sin Flugt gjennem Skoven paa Dicte
Farer den frem, skjøndt det myrdende Staal har i Siden sig hæftet.

Ofte, tillige med sig, gjennem Byen hun fører Æneas:
Viser den Skat, hun fra Sidon har bragt, sin Bye, som er færdig;
Prøver at tale, men standser igjen udi Midten af Talen.
Naar nu Dagen er endt, begynder hun atter et Festlag,
Hvor, affindig, hun higer paanye at høre hver Trængsel,
Ilium leed; og hun lytter igjen til den Talendes Stemme.

Skilles de endelig ad, og den dunklere Maane forjager
Lysende Dag; indbyde til Søvn de synkende Stjerner,
Klager hun eensom i tomme Gemak; paa det Leie, hun hader,
Segner hun: Fjernet endog den Fjernede seer hun og hører.
Ofte Ascanius selv, indtagen af Faderens Billed,
Løfter hun høit paa Skjød, for at skuffe sin voldsomme Elskov.

Halvendt Taarn ei hæver sig meer; den væbnede Ungdom
Øver sig ei; man danner ei Havn; ei værnende Mure
Bygges mod Krig; Alt staaer ufuldendt; de vældige Mures
Truende Tind, ja Slottet endog, som steeg imod Himlen.

At hun betoges af slig en Sot knap fuldeligt mærked
Jupiters elskede Viv, og i Elskov trodsed sit Rygte,
Før med følgende Ord til Venus Saturnia taler:

„Ret en fortræffelig Roes, og et mageløst Bytte I fange,
„Du og din mægtige Søn! en stor og en mærkelig Gudskraft,
„Naar af Guderne to een dødelig Qvinde beseire!
„Ikke mig ganske undgik, at for denne vor Bye du har frygtet,

„Og udi Mistroe holdt det høie Carthagos Palladser.
„Dog — naar vorder det endt? hvortil saa vældig en Stridskamp?
„Heller en evig Fred, og den alt bestemte Forening
„Knytte vi fast! du haver jo Alt, hvad du hæftigen ønsked.
„Dido fortæres af Ild, udi Marven hun føler sin Elskov.
„Fælleds regjere vi her! hendes Folk vi eie med lige
„Vælde, imedens hun Selv er lænket af Phrygiens Elsker,
„Og, som en Morgenskjænk, dig bringer det tyriske Rige!"

Hende (thi snart hun saae, at med svigefuldt Hjerte hun talte,
For til Libyens Kyst at bringe Italiens Rige)
Venus svarede saa: „Hvo vil, vanvittig i Sindet,
„Nægte dig sligt, eller hellere see, at bekjæmpe med Magt dig,
„Naar, hvad du nylig har sagt, geleides af Hæld og af Lykke?
„Skjæbnen alene forvirrer mit Hu; om Jupiter ønsker,
„At de Tyrier enes i Bye med de vandrende Troer,
„Om han vil, at de blandes ihob, og forenes i Forbund?
„Du er hans Viv, du mægter ved Bøn at fritte hans Hjerte.
„Prøv, jeg følger dig flux."

Da svared den mægtige Juno:
„Denne Bekymring paatager jeg mig: kun Maaden paa hvilken
„Dette kan skee, vil jeg sige dig kort: mærk vel paa min Tale!
„Alt er Æneas beredt, og med ham den usalige Dido,
„Til udi Skoven en Jagt, naar Titan sig hæver imorgen
„Atter paanye, og har atter oplyst vor Jord med sin Straale.
„Over dem ned, fra den sortnende Skye, regnblandede Hagelveir,
„Medens hver Rytter har travlt, og Lunden omringes af Jagtgarn,

„Øser fra Skyen jeg ned, og brager i Himlen med Torden.
„Følget adsplitter sig flux, og hylles i dunklende Natmulm.
„Dido vil søge sit Lye udi samme Grotte som Helten.
„Did jeg begiver mig selv, og, er paa dit Ønske jeg sikker,
„Knytter jeg dem med et varigt Baand og skjænker ham hende.
„Her skal Foreningen staae!"

Slig Bøn ei nægtede Cypris,
Skiænked sit Bifald, og loe ad den List, hun saa tydeligt mærked.

Alt Aurora opsteeg, og forlod Oceani Strømme.
Frem i dens stigende Glands nu iler den kaarede Ungdom
Med sine Garn og den maskede Snoer, samt de spidsede Jagtspyd,
Medens Massyleren styrter tilhest med de snusende Hunde.
Dronningen tøver i Salen endnu; ved Dørene vente
Pønernes ypperste Mænd; behængt med Purpur og Guldpragt
Staaer den trodsige Hest, og tygger det skummende Bidsel.

Endelig triner hun frem, omringet af talrige Skarer,
Klædt i sidonisk Dragt, ydziret med purpurne Bræmmer.
Koggeret hænger af Guld; opknyttet er Haaret i Guldbaand,
Og med et Spænde af Guld opbindes den purpurne Kjortel.
Ogsaa de Phrygeres Hob, og med dem den glade Jülus
Ride nu frem: mellem Samtlige skjøn fremtræder Æneas,
Som ledsagende Helt, og samles i Trop med de Andre.

Phoebus liig, som fra Xanthi Strøm, eller Lyciens Vinter
Stundom iler for atter at see sit mødrene Delos,
Og anstiller et Chor, imedens Dryoper og Creter
Brumme forened' i Sang med en farvet Sværm Agathyrser.
Selv han stander paa Cynthi Top, og de bølgende Lokker
Dækkes af lette Løv, som han pynter og fæstner med Guldnaal,

Ziret med raslende Pile paa Ryg: Ænéas fremtraadte
Munter som hiin, og det herlige Blik udstraalede Ynde.

Da man nu kom til det høie Fjeld, og det veiløse Vildnis,
Saae man den vilde Geed, opjagen fra Klippernes Spidse,
Styrte fra Aasene ned, mens over de jævnede Marke
Hjortene styrte med Fart ad Sletten i sluttede Troppe,
Og, udi støvfuld Flugt samtrængede, ile fra Bjerget.
Glad sin modige Hest Ascanius tumler i Dalen,
Og fortrænger i hurtig Fart nu hine, nu disse:
Dog han ønsker ei modløse Dyr, men et fraadende Vildsviin,
Og fra Bjerget at see nedstige den gulige Løve.

Alt udi lydeligt Brag begyndtes en Vælten i Luften.
Flux paafølger en styrtende Regn i Forening med Haglslag.
Snelt de Tyriers Hær, og, med dem den Phrygiske Ungdom
Frygtsomme hen over Mark, med Cyprias troiske Ætling,
Søge forskjællige Skjul; Regnstrømmene styrte fra Bjerget.
Dido og Troernes Drot i den samme Hule sig hastigt
Søge et Lye. Da hørtes fra Jord, og fra Juno, som Fører,
Pagtens Tegn; klart flammede Lyn; medvidende Æther
Lyste ved Pagten; paa Bjergenes Top høit Nympherne hyled.

Denne uhældige Dag til Død og de kommende Onder
Virked som Grund. Hun røres ei meer ved Rye eller Anstand;
Heller ei tænker nu Dronningen meer at skjule sin Elskov;
Samliv kalder hun Sligt, og dølger ved Navnet sin Brøde.

Fama nu iler paastand gjennem Libyens mægtige Byer,
Fama, en gruelig Pest, der søger sin Lige i Snelhed:
Hurtighed er hendes Iid, ved sin Fart hun skaffer sig Kræfter.
Først er hun liden og blye, men snart hun stiger i Luften,
Og, naar hun stander paa Jord, hun skjuler sit Hoved i Skyen.

Tellus gav hende Liv, som, gramt imod Guderne opbragt,
Fødte, som Sagnet gaaer, Encêladi Søster, og Coei,
Som den Sidste, med hurtige Been og med iilsomme Vinger.

Frygtelig er hendes Form; hvert Duun hun bærer paa Kroppen,
Skjuler (Fortællingen lyder os sær) et vaagende Øie,
Derhos Tunger og skrigende Gab, samt spidsede Ører.
Naar det er Nat, hun flyver i Mulm mellem Himlen og Jorden,
Hvislende, medens til styrkende Søvn hun bøier ei Øiet.
Naar det er Dag, da holder hun Vagt paa den øverste Huustind,
Eller paa Taarnenes Spids, og skræmmer de mægtige Byer,
Vel saa gridsk efter Løgn og Tant, som Melder af Sandhed.

Denne med sælsom Snak opfylder nu glædelig Folket;
Hvad der var skeet, og der ikke var skeet, hun beretter tillige.
At, oprunden af Troernes Æt, Æneas var kommen,
Samt at denne var kaaret til Mand af den yndige Dido;
At de Vinterens langsomme Tid hendrive i Vellyst,
Glemmende Rigernes Tarv, indtagne af væmmelig Brynde.

Sligt udspreder den Onde omkring udi Folkenes Munde.
Strax derpaa hun dreier sin Gang til Drotten Järbas,
Samt opluer ved Ord hans Sjæl, og øger hans Harme.

Denne, ved Hammon fød af en ranet Møe, Garamantis,
Bygged til Zeus i sit mægtige Land med Altere Templer,

Store og hundred' i Tal; han vied de vaagende Luer,
Gudernes evige Vagt: af Offerdyrenes Blodstænk
Jorden var feed; hver Dør var behængt med de brogede Krandse.
Han, med et opbragt Sind, antændt ved det smertende Rygte,
Siges ved Altrenes Fod, imellem de mægtige Guder,
Meget at have til Jupiter bedt med hævede Hænder:

„Jupiter, Almagts Gud! til hvem Maurusiens Stamme
„Offrer lenæisk Viin paa brogede Bolster i Festlag,
„Skuer du sligt? Naar du svinger dit Lyn, mon vi taabeligt frygte,
„Fader! din Magt? er det blindt, det lysende Glimt, som i Skyen,
„Skræmmer vort Sind? mon uskadeligt Brag henruller i Luften?

„Qvinden, som flygtende kom til denne vor Grændse og bygged
„Mod Betaling en uselig Bye, hvem Stranden at pløie,
„Derhos Magt over Egnen, vi gav, hun vægrer at ægte
„Mig, men tager dog selv mod Æneas som Hersker i Riget.
„Medens nu denne, en Paris paanye, med sit Følge af Halvmænd,
„Med sin Mæoniske Hat, der om Kind og de salvede Lokker
„Bindes saa fast, nu nyder sit Rov, maae vi i dit Tempel
„Bringe dig troligen Skjænk, og ruge paa Navnet af Fromhed.“

Ham, som mælende sligt høit bad, omfattende Altret,
Hørte den mægtige Gud, og dreied sit Øie til Slottet,
Ned til det elskende Par, som glemte sin Hæder og Navnrye.
Derfor han kalder Mercurius frem og giver ham Lønbud:

„Iil, min Søn, kald Zephyrus frem, nedglid paa din Vinge!
„Flux Dardanernes Drot, som nu udi Tyri Carthago

„Dvæler, og skuer ei meer mod den Bye, ham skjænktes af Skjæbnen,
„Saa tiltal, og bring ham mit Ord gjennem hurtige Luftstrøm:
„Ei som en saadan Helt hans yndige Moder ham loved,
„Hveden hun frelsede ham to Gange fra Grækernes Vaaben;
„Men at han vilde Italiens Land, magtsvanger og krigssyg,
„Styre med Kraft, forplante sin Æt, nedledet fra Teucers
„Herlige Slægt, og den mægtige Jord paalægge sit Lovbud.

„Om han luer ei selv for saa stor og saa hæderlig Kraftdaad,
„Og for sin egen Roes ei selv sig vender til Arbeid,
„Under som Fader han ei Ascanius Romernes Kongsgaard?
„Hvad er hans Meed? hvad haaber han her mellem fjendtlige Stammer?
„Skuer han ei mod Ausoniens Slægt? mod Laviniums Marker?
„Seile han skal! det er nok! Han her skal være vort Budskab."

Sligt han sagde. Mercurius gik, for at lyde sin Faders
Mægtige Bud, og bandt under Fod de gyldne Talarer,
Som i den øverste Luft, paa Vingerne, snart over Havet,
Snart over Landene, bære ham frem, liig den hurtige Stormvind.
Derpaa han griber sin Stav, med hvilken han kalder fra Orcus
Blegnende Skygger, og bringer dem bort til Tartari Qvaler;
Giver og røver os Søvn, og lukker vort Øje i Døden.

Tryg forjager han Storme ved den, og iler igjennem
Mørknende Skye. Han seer paa sin Fart den mægtige Atlas'
Ludende Sider og Top, hvis Tinde maae Himmelen støtte,
Atlas, skjult til evindelig Tid af de dunklende Skyer,
Mens den granige Top af Stormene pidskes og Regnen.

Skulderen dækkes af drysſende Snee: fra Olbingens Hage
Styrter en Flod, og det strittende Skjæg er en stivnende Jistap.

Her sig støtted Cyllênes Gud paa jævnere Luftslag;
Standsed en Stund, men hurtig han foer, nedstyrtet med Kroppen,
Ud over Bølgen, og ligned en Fugl, der ved Klippen og Stranden,
Riig paa Fiske, henskyder sig lavt ad den rolige Flade.
Denne grandgiveligt liig, hensløi mellem Jorden og Himlen,
Langs med Libyens sandige Strand, og skjar udi Vinden,
Hiin Cylleniske Søn, der iled fra Moderens Fader.

Som han kom imod Hytterne ned paa de vingede Saaler,
Øined han Helten flux, der grunded sig Borge, og bygged
Atter en Bye. Udi stjernig Form med den gulige Jaspis
Ziredes Sværdet; om Skuldrene hang af det Tyriske Purpur
Kappen saa brændende rød, en Skjænk, som den gulbrige Dido
Ydede ham, med det fineste Guld indvirket i Garnet.

Flux anfalder han ham: „Hvordan? Til det stolte Carthago
„Lægger du Grund? Som en Qvindekjær du fører en Bye op,
„Herlig og skjøn? har du glemt dig selv og dit kommende Rige?
„Gudernes Drot nedsender mig selv fra det lyse Olympus,
„Han som med Almagts Kraft regjerer i Himlen og Jorden.
„Selv han bød, i den hurtige Luft at bringe sit Magtbud:
„Hvad er dit Meed? Hvi spilder du brat udi Libyen Tiden?
„Røres du ikke Selv af saa stor og saa hæderlig Udsigt,
„Vil du til egen Roes ei Selv henile til Arbeid,
„Dog paa din Arvings, Jülus' Haab, paa Ascanii Ungdom

„Tænke du maa, hvem Romernes Bye og Italiens Rige
„Er til Eie bestemt.“

Saa mæled cylleniske Guden,
Medens i Ordenes Løb han svandt for det jordiske Øie,
Og for hans stirrende Blik opsteeg i den finere Luftstrøm.

Rystet Æneas stod, og ved Synet hans Stemme forlod ham;
Haaret sig hæved af Skræk, og Røsten blev hæmmet i Ganen.
Flux han ønsker at flye, og forlade de elskede Lande,
Tordnet til Jord ved saa mægtigt et Vink, og ved Gudernes Magtbud.
Hvad er at gjøre? Ved hvilket Ord tør han vove at omgaae
Dronningens elskende Hu? Hvorfra skal Begyndelsen søges?
Snarligen hid og snarligen did han bevæger sin Tanke,
Rives til mangen en Kant, og tumler sig hen gjennem Alting.

Medens han vaklende stod, sligt Raad ham tyktes det bedste:
Mnestheus byder han, samt Sergest med den tappre Cloanthus,
Flaaden at ordne i Smug, samt hente til Kysterne Folket:
Samle saa Vaaben, dog hvad der er Grund til saa brat en Forandring
Tie de med; imedens han selv, naar den kjærlige Dido
Ahner og fatter ei grant, at saa inderlig Elskov kan brydes,
Vil forsøge en passelig Stund, den beqvemmeste Adgang,
Samt den heldigste Tid til at melde det Hele. De lyde
Samtlige glade hans Bud, og i Hast fuldbyrde hans Ordre.

Snart dog Dronningen seer (hvad undgaaer Kjærligheds Øie?)
Listen, og ahner i qvalfuldt Sind de kommende Uveir.

Ængstelig selv i sin Roe. Alt melder det grusomme Rygte
Hende, der elsker, at Flaaden er klar, og at Reisen er afgjort.
Brat forvirret i Sind hun raser, og styrter fortumlet
Gjennem sin Bye, som Thyaden, opkaldt ved begyndende Offring,
Naar under Bacchusraab til Treaarsfesten hun hidses,
Medens i natlig Stund Cithæron vinker med Bulder.

Dreven af eget Hu hun Selv tiltaler Æneas:
„Nærer du ogsaa et Haab, Troløse! at kunne fordølge
„Denne din Niddingsdaad, og i Smug forlade mit Rige?
„Binder ei Kjærlighed meer, ei Haanden, jeg rækked dig fordum,
„Dido ei heller selv, der fanger en gruelig Dødsstund?

„Selv udi Vinterens Tid du stræber at takle din Flaade,
„Og udi Nordens Storm du higer at seile paa Dybet,
„Grusomme Mand! Hvordan? Om ikke til fremmede Lande
„Nu du drogst og en ukjendt Bye, men Troja ved Magt stod,
„Burde du ikke til Ilium gaae ad den bølgende Vove.
„Flyer du for mig? Ved denne min Graad, ved den Høire, du gavst mig,
„(Ak, jeg har jo ei levnet mig Selv, jeg Usalige! Andet)
„Ved vort Kjærlighedsbaand, ved den Pagt, som er nyligen sluttet;
„Har jeg behandlet dig vel, ifald du har Nydelse fundet
„Ogsaa hos mig: du ynke mit Folk, som synker, og bortjag
„(Ømt jeg beder) din Plan, hvis end mig undtes at bede.

„Du har skaffet mig Libyens Folks, de numidiske Kongers,
„Samt de Tyriers Harme og Had: alene for din Skyld
„Sank min Uskyld og Dyd, og, hvad ene mig hæved mod Himlen,
„Fortids Rye — hvem, fremmede Mand! skal jeg levnes i Døden?
„Fremmed! det eneste Navn, der levnedes mig af en Mage.

„Hvorfor tøver jeg end? til min Broder Pygmalion styrter
„Denne min Bye? til i Lænker jeg gaaer hos Gætuleren Jarbas?
„Havde jeg blot det Hæld, at føde som Moder en Pode
„Førend din Flugt; ak leged der blot udi Salen et libet
„Billed, Æneas! af dig, som ligned dig saare i Aasyn,
„Ikke saa ganske tabt og forladt jeg syntes at være."

Saa hun talte, men Han, ved Jupiters Varsel urokket,
Fæsted sit Øie mod Jord, og skjuled sin Kummer i Barmen.
Endelig mæler han kort: „End ei hvad mere du mægter
„At opregne, fornægte jeg vil, o Dronning! du gavst mig.
„Aldrig fortryde jeg vil, at erindre Elissa med Glæde,
„Medens jeg mindes mig selv, og Livskraft rører mit Legem.

„Kort er mit Ord i saa vigtig en Sag. At skjule som Tyvsdaad
„Denne min Flugt, har jeg aldrig tænkt; til Brylluppets Fakkel
„Ikke jeg beiled; til Ægteskabspagt jeg styred ei herhid.
„Undte min Skjæbne mig blot, at leve de kommende Dage
„Efter min egen Hu, og ordne selvstændig min Fremtid,
„Først og fremmest til Troernes Bye, til de elskede Minder
„Om mine Kjære jeg drog; da stod end Priami Høisal,
„Og med min egen Haand jeg Pergamus reiste af Gruset.

„Nu til Italiens mægtige Land Gryneus Apollo,
„Nu til Italien Lyciens Svar os byder at stunde.
„Der er min Elskov, mit Fædreneland! Carthagos Palladse,
„Libyens Byer indtage dit Blik, skjøndt fød af Phoenizer,
„Hvi, naar Troernes Slægt i Ausoniens Lande sig hvile,
„Skuer du skeelt? Vort Hjem har vi Ret i det Fjerne at søge.

„Sligt min Fader Anchisis Aand, naar i dugfulde Skygger

„Natten bedækker vor Jord, og de lysende Stjerner sig hæve,
„Byder i Søvne mig tit, naar hans ængstede Billed mig skræmmer,
„Ja Ascanius selv, den elskede Dreng, jeg fornærmer,
„Hvem jeg røver Hesperiens Land, og de skjænkede Marker.
„Sligt har Gudernes Bud, der selv af Jupiter sendtes,
„(Dette jeg sværger ved begges Liv!) i den hurtige Luftstrøm,
„Nyligen sagt; jeg skued ham selv i sin lysende Klarhed,
„Der han stod i din Bye; mit Øre har Stemmen fornummet.
„Derfor du ende, med klagende Ord at forbittre os begge:
„Ikke jeg glad til Italien gaaer."

Medens han talede Sligt, alt længe hun skuer ham fravendt,
Kastende Øiet nu hid og nu did. Hun betragter ham ganske
Med sit tiende Blik, til i Harm hun mæler saaledes:

„Du er ei Guders Søn! ei Dardanus stifted din Stamme,
„Troløse! Nei, af ubøielig Flint har Caucasus fød dig,
„Og i Hyrcaniens Land har en Tiger dig næret ved Brystet.
„Hvi fordølge min Harm? hvad kan jeg vel haardere vente?
„Sukked han over min Graad? mon bort han vendte sit Øie?
„Mon han Taarer bevæget har fældt? Har han ynket min Elskov?
„Kan man tænke sig meer? alt seer den mægtige Juno
„Og Saturnius selv ei Sligt med venlige Øine.

„Hvem dog bygger man paa! Opskyllet paa Standen og fattig,
„Tog jeg mod ham, ja skjænked ham Deel, jeg Daare, i Riget,
„Medens hans Folk og hans mistede Skib jeg frelste fra Døden.
„Ha, jeg tumles af Furiers Ild! Nu varsler Apollo,

„Nu maa Lyciens Svar, og hiin fra Jupiter sendte
„Gudeherold ham bringe fra Skye saa rædsomt et Budskab!
„Det er vel Guder en Nød! Slig Sorg vist ængster de Trygge!

„Gaae! jeg holder dig ei, vil ei gjendrive dit Opspind.
„Leed udi Storm om Italiens Land! søg Riger paa Bølgen!
„Dog jeg haaber endnu (hvis kjærlige Guder regjere)
„At mellem Klipper du henter din Straf, og ofte vil kalde
„Dido ved Navn. Med en frygtelig Ild vil jeg fjernet dig følge,
„Og, naar den isnende Død har skilt fra Legemet Sjælen;
„Følger jeg dig som en Aand; thi Straf skal du, Nedrige! lide:
„Sligt vil jeg høre, saa herligt et Rye vil trænge til Orcus."

Midt under saadant Ord afbryder hun Talen, og sorgfuld
Lyset hun flyer; med fravendt Blik hun vender sit Øie
Bort fra ham, der tøver i Frygt og forsøger at tale.
Tærnerne løfte den Segnende op; og de slappede Lemmer
Bære de hen til et Marmorgemak, og lægge paa Tepper.

Skjøndt Æneas, den fromme Helt, ret ønsker at lindre
Dronningens Qvide med Trøst, og ved Ord at fjerne hver Kummer,
Sukkende dybt, og bevæget i Sind ved sin hæftige Elskov,
Dog han Gudernes Bud fuldbyrder og søger til Flaaden.

Der anstrænge de Troere sig; fra Stranden de trække
Snækker saa høie; den salvede Kjøl gjennem Bølgerne svømmer.
Aarer de slæbe med Bladene paa, samt Skovenes Ege,
Ei tilhugged', af Lyst til at gaae.
Alle man vandrende seer, imedens de styrte fra Byen.

Myrerne liig, der i talrig Sværm om Dyngen af Kornet
Trænge sig tæt, naar de tænke paa Kuld, og de slæbe til Hjemmet.
Sorten Trop over Markerne gaaer: gjennem Græsset de trække
Hvad de har ranet, ad trangen Stie: Man vælter de svære
Korn, som bæres paa Ryggen med Slid: mens Andre, som følge,
Dadle enhver, som er lad; Fodstien af Virksomhed syder.

Dido! hvorledes var du tilsinds, da du skuede dette?
Ak, hvor sukkede du, ved at see fra Toppen af Borgen
Hobene vrimle saa vide paa Strand, og see for dit Øie
Havet omkring i Bevægelse sat, under vældige Tilraab?
Grusomme Amor! hvad mægter du ei over Menneskets Hjerte!
Atter hun tvinges at gribe til Graad, og atter at friste
Helten ved Bøn, samt bøie sin Harm under Kjærlighed ydmygt,
At uprøvet hun ei skal levne sig noget i Døden.

„Anna, du skuer dem Selv at ile paa Stranden og rundtom
„Stimle herhid overalt, da Seilet indbyder hver Luftning,
„Medens en festlig Krands paa sin Bagstavn Søemanden sætter.
„Dersom jeg ventede før, at skue saa rædsom en Qvide,
„Vilde jeg bære den nu. Kun eet, da jeg stædes i Kummer,
„Anna, opfylde du mig! Dig ene høiagted den Utroe,
„Dig meddeelte han tit, hvad han skjult fordulgte i Sindet.
„Ene du kjendte hans blidere Stund, og hans mildere Adgang.

„Søster, gaae hen, og ydmygeligt siig til den stolte Fornærmer:
„„Ei med de Grækeres Folk at hærje Trojaneres Stamme
„„Svoer jeg i Aulis: mod Pergamus selv jeg sendte ei Flaader.

„„Ei opgrov jeg Anchisis Støv, eller krænked hans Manes.
„„Hvi bortjager han haard mit Ord fra sit grusomme Øre?
„„Hvortil Iil? Som den sidste Skjænk han forunde mig Arme,
„„Her at vente paa lettere Flugt, og paa gunstige Vinde.
„„Ei om vor gamle Pagt, som han Selv forraadte, jeg beder;
„„Ei, han vil Latium skye, og forlade sit herlige Rige.
„„Kun om en ringe Tid, kun om Roe til at standse mit Vanvid,
„„Til jeg af Skjæbnen har lært ved Tvang at bære min Smerte.""
„Det er det Sidste jeg beder dig om, (du beklage din Søster!)
„Har du opfyldt mig Sligt, jeg i Døden gjengjælder det dobbelt."

Saa hun bad: hendes Søster gik, og med sørgende Hjerte
Bragte hun Taarer paany og igjen: dog røres han ikke
Ved hendes Graad; hendes Ord ei meer vil den Grusomme høre;
Skjæbnen forbyder, og Guderne selv tillukke hans Øre.

Ret som en vældig Eeg, i kraftfuld Ælde, naar Stormen
Styrter fra Nord og fra Alperne ud, og i vexlende Vindkast
Søger at rykke fra Roden den op; under Hvinen de sprede
Løvet fra Kronen saa vide paa Jord ved den rokkede Stamme.
Dog den hæfter i Klippen fast. Saa høit som i Æthren
Toppen sig hæver, med Roden saa dybt den trænger mod Orcus.
Ret som denne, ved idelig Bøn til forskjællige Sider
Tumles Helten, og dybt udi Sind han ahner sin Kummer;
Dog er han fast; det gavner dem ei, at de Taarerne fælde.

Skræmmet af Skjæbnens forfølgende Gang den usalige Dido
Ønsker sin Død, og kjedes ved Syn af den hvælvede Himmel.
For at hun mere skal følge sin Plan, samt ile fra Livet,
Seer hun, i det hun vil offre sin Skjænk paa de dampende Altre,
(Rædsom Fortællingen er!) de hellige Vædsker at sortne,
Og til et væmmeligt Blod Viinstrømmen at vorde forvandlet.
Dog fortalte hun ei sit Syn, end ikke til Søstren.

Just udi Borgen stod, af Marmor bygget, et Tempel,
Viet den forrige Mand, som i synderlig Ære hun agted,
Prydet med Krands af det festlige Løv, og med snehvide Uldbaand.
Her hun syntes at høre en Røst, og en kaldende Stemme
Af sin Mage, naar dunklende Mulm tilhyller vor Jordkreds.
Tidt fra Taarnenes Spids i en Gravsang hørte man Uglen
Eensom at klage, og ende med Suk sine langsomme Toner.

Derhos talrige Ord af de forhen varslende Præster
Ængste nu hende med ahnende Gru. Den grumme Æneas
Tumler i Drømme det rasende Sind; hun synes at vandre
Eensomt forladt; bestandig hun troer, ugeleidet at ile
Hen i det Fjerne, og midt i en Ørk at opsøge sit Tyrus.
Pentheus liig, der i Vanvid saae Eumenidernes Troppe,
Saae den dobbelte Sol, og tillige det dobbelte Theben:
Liig Agamemnons Søn, Orest, naar han raser paa Scenen,
Naar for sin Moder, med Fakkel i Haand og med sortnende Slanger,
Brat han flyer, og ved Dørene staae de hævnende Direr.

Alt, betvungen af inderlig Sorg, har hun fattet sin Udaad,
Og besluttet at døe; paa Tiden og Stedet hun nøie
Tænker, og mæler med følgende Ord til den sørgende Søster,
Medens hun skjuler sit Meed, og med Haab opklarer sin Pande:

„Søster! (lykønsk mig nu!) tilsidst dog fandt jeg en Udvei,
„Som gjengiver mig ham, eller og forjager min Elskov.
„Tæt ved Oceani Rand, ret nær ved den dalende Solild,
„Blandt Æthioperne er der et Sted, hvor den mægtige Atlas
„Bærer paa Skulder vor Pol, besat med de funklende Stjerner.

„Her jeg skuede nys en Massylisk Qvinde, der fordum
„I Hesperidernes Tempel stod, som Vogter, og rækked
„Dragerne Føde, en skjærmende Vagt for de hellige Grene,
„Spredende Kager af Honningens Saft og den døsige Valmu.
„Hun er mægtig ved Troldomsord at trøste hvad Hjerte,
„Selv hun ønsker, og inderlig Sorg at sende til Andre;
„Standse de Floders Gang, ja Stjernen at drive tilbage.
„Aander hun vækker ved natlig Tid; man mærker, at Jorden
„Brager, imedens man staaer, og Bøgene stige fra Bjerget.

„Elskte! ved Gudernes Magt, og ved dig, min Søster! jeg sværger!
„Ja ved dit elskede Liv, kun nødigen bruger jeg Troldom.
„Hæv uden Støi i det indre Gemak imod Himlen et Ildbaal!
„Krigerens Vaaben, der hænge paa Væg, som han glemte, den Falske!
„Ja tillige hans samtlige Dragt, vort Ægteskabsleie,
„Hvor jeg endte, du lægge derpaa! thi skjænde hvert Minde
„Om den nedrige Mand, befaler og byder Præstinden.“

Saa hun mæled og taug, mens Bleeghed dækkede Kinden.
Anna formoder dog ei, at hun ønsker ved sælsomme Offre
Blot at skjule sit Mord: hun fatter ei Kampen i Sjælen,
Frygter ei heller en større Sorg, end nys for Sychæus;
Derfor hun gjør, hvad hun bød.

Dronningen selv, da et mægtigt Baal i det Indre af Slottet
Var imod Himmelen reist af Fyrr og den fældede Steeneeg,
Hænger paa Stædet Guirlander omkring, og med Dødningekrandse
Zirer hun Alt; dog Krigerens Dragt og Sværdet, han glemte,
Samt hans Billed, hun lægger derpaa; thi hun ahner sin Fremtid.

Rundtom Altere staae: Præstinden med bølgende Lokker
Tordner mangfoldige Guder ved Navn, med Erebus Chaos,
Samt treformede Hecate selv og Diana i Treform.
Rundt hun stænkede Vand, fra Averni hyklede Kilde;
Urter i Ungdomskraft, med kobberne Segle i Maanskin
Meiede, søger hun op, som svulme med sortnende Giftsaft.
Hvad man rev fra det kastede Føl tillige man søger,
Den, fra Moderen ranede, Lyst.

Dido ved Alteret staaer, med Korn og med foldede Hænder,
Baandene løst' paa den ene Fod; i den løsnede Kjortel
Beder hun Guderne, vis paa sin Død, og Stjernen, der kjender
Skjæbnens Bud, og hvis ellers der er for ulykkelig Elskov
Retfærds Guder, som minde sig sligt, dem beder hun Alle.

Nat det var: den rolige Søvn forfrisked de trætte
Lemmer paa Jordens Ring: hver Skov, hver larmende Søegang
Hviled i Roe; thi midt i sit Løb stod Stjernen paa Himlen.
Stilhed ruged paa Mark: hvert Dyr, og de brogede Fugle,
De, som boe ved det klare Væld, eller sidde paa Marken,
Dækked' af Krat, dybt hviled i Søvn i det rolige Natmulm,
Medens hver Sorg fik Roe, og Hjerterne glemte sin Møie.

Kun den Usalige selv, Phoenizerinden, husvales
Aldrig af Søvn, da hverken i Bryst eller Øie hun føler
Natlig Roe. *Da* øges hver Sorg; den stigende Elskov
Raser igjen, og hun tumles paanye af en sydende Harme.
Dog forbliver hun fast, og grunder saalunde i Hjertet:

„Ak, hvor finder jeg Raad? Skal jeg haanet opsøge min Fortids
„Beilere? Skal jeg om Samlivsbaand Nomadere trygle,
„Dem jeg af egen Drift saa tit forkasted som Mage?
„Skal jeg da flye paa de Troeres Skib, og lyde de Teucrers
„Trykkende Bud? *det* hjelper vel stort, at jeg skjænked dem Bistand!
„Mon i taknemmelig Hu end stander den viste Velgjerning?

„Sæt jeg vilde — tillodes mig det? Paa kneisende Snekker
„Tager han vragede Viv? *End* ei, usalige Qvinde!
„Veed og kjender du fuldt Laomedons troløse Afæt.
„Hvad? skal jeg ene, paa Flugt, ledsage de trodsige Søemænd?
„Eller, omgjærdet med tyriske Mænd og mit samtlige Nyfolk,
„Følge i Trop? og dem, jeg har nys udrevet af Sidon,
„Drive til Søen igjen, og byde dem atter at seile?

„Hellere døe, som du bør! ved et Sværd afværge du Smerten!
„Du, som jeg vandt ved min Graad, var den første, o Søster! som styrted
„Mig, som elsked, i denne min Nød: *du* gav mig til Fienden.
„Ak, hvi undtes mig ei, uden Skyld, uden Samliv at leve

„Hen, som det eensomme Dyr, men fri for saa nagende Kummer?
„Hvi blev Eden ei holdt, som jeg gav Sychæus som Aske?"
Saa udgjød hun i Ord sit Hjertes trykkende Kummer.

Høit paa Skibet i bagerste Stavn, bestemt til at reise,
Slumred Æneas i Ro, da alt var rigtigen ordnet.
See! da viste sig Guden igjen, udi Mine som forhen,
Medens i Søvne han laae, og syntes at varsle det Samme.
Alt var Mercurius liigt, hans Røst og tillige hans Aasyn;
Haaret, som dennes, var guult: hans Legeme straaled i Ungdom.

„Søn af Gudinden, i denne din Nød kan du mægte at sove?
„Evner du ikke at see de Farer, som stande omkring dig?
„Hører du, Rasende! ei, Zephyrerne blæse dig Medbør?
„Ene paa Svig, og bedragelig List hun grunder i Sindet;
„Fast i at døe, udi bølgende Kamp hun af Harme bevæges.
„Iler du ei udi Hast, imedens du evner at bortflye?
„Snart du Bølgerne seer under Skibene sqvulpe, og vilde
„Fakler at blusse, af Baalenes Glimt Søekysten at brænde,
„Hvis Aurora paa denne Kyst har seet dig at dvæle.
„Derfor stat op! ei tøve du meer! en Qvinde er altid
„Svag og af vaklende Sind." Sligt talt, forsvandt han i Natten.

Derpaa Æneas, forfærdet i Hu ved saa pludseligt Gjensyn,
River af Søvne sit Legeme ud, og jager paa Folket.
„Flux opvaagner, I Mænd! og sætter Jer hurtigt paa Bænken!
„Seilene klare ihast! en Gud fra den øverste Æther
„Hurtig at ile med Flugt, afskjære det snoede Landtoug,
„Atter mig bød: thi følge vi dig, du hellige Guddom!
„Hvo du end est; vi lyde med Fryd dit fornyede Magtbud;

„Kraft du forlehne, samt naaderig Hjelp, og sende paa Himlen
„Stjerner, som lede til Held!“

Saa talt, det lynende Slagsværd
Reev han af Skeden, og Tougene sprang under Klingen, han uddrog.
Lignende Lue begeistrer Enhver; de gribe, de styrte,
Ile fra Strand, og med Snækkernes Tal ere Voverne dækked';
Kraftigt i Skummet de slaae, og feie de blaalige Bølger.

Alt oplyste Aurora paanye med sin tidlige Straale
Jorden, og ilede bort fra Tithoni Leie af Safran.
Da nu Dronningen saae fra sin Slotstind Dagningen dæmre,
Samt de Snækker at gaae med jævnede Seil imod Dybet;
Mærked tillige at Havnen ved Strand var øde for Sømænd:
See! da slog hun den yndige Barm gjentaget med Haanden,
Samt afrev sine lyse Haar: „Ved Jupiter! skreeg hun,
„Skal han gaae, den fremmede Mand, og bespotte mit Rige?
„Gribes til Vaaben ei flux? Forfølges han ikke fra Byen?
„Løsner ei Nogen sin Snække fra Land? O! iler dog skyndsomt!
„Bringer mig hurtigen Ild! afsted! arbeider med Aaren!

„Dog — hvad vil jeg? hvor er jeg? hvi raser min Hu i Forvirring?
„Ak, ulyksalige Dido! nu først du angrer din Udaad?
„Sligt du burde, da Sceptret du gavst! saa holder man Løfter!
„Han, fortalte jo Folk, har baaret de fædrene Guder!
„Han har baaret paa Ryg sin høitbedagede Fader!

„Hen, som det eensomme Dyr, men fri for saa nagende Kummer?
„Hvi blev Eden ei holdt, som jeg gav Sychæus som Aske?“
Saa udgjød hun i Ord sit Hiertes trykkende Kummer.

Høit paa Skibet i bagerste Stavn, bestemt til at reise,
Slumred Æneas i Ro, da alt var rigtigen ordnet.
See! da viste sig Guden igjen, udi Mine som forhen,
Medens i Søvne han laae, og syntes at varsle det Samme.
Alt var Mercurius liigt, hans Røst og tillige hans Aasyn;
Haaret, som dennes, var guult: hans Legeme straaled i Ungdom.

„Søn af Gudinden, i denne din Nød kan du mægte at sove?
„Evner du ikke at see de Farer, som stande omkring dig?
„Hører du, Rasende! ei, Zephyrerne blæse dig Medbør?
„Ene paa Svig, og bedragelig List hun grunder i Sindet;
„Fast i at døe, udi bølgende Kamp hun af Harme bevæges.
„Iler du ei udi Hast, imedens du evner at bortflye?
„Snart du Bølgerne seer under Skibene sqvulpe, og vilde
„Fakler at blusse, af Baalenes Glimt Søekysten at brænde,
„Hvis Aurora paa denne Kyst har seet dig at dvæle.
„Derfor stat op! ei tøve du meer! en Qvinde er altid
„Svag og af vaklende Sind.“ Sligt talt, forsvandt han i Natten.

Derpaa Æneas, forfærdet i Hu ved saa pludseligt Gjensyn,
River af Søvne sit Legeme ud, og jager paa Folket.
„Flux opvaagner, I Mænd! og sætter Jer hurtigt paa Bænken!
„Seilene klare ihast! en Gud fra den øverste Æther
„Hurtig at ile med Flugt, afskjære det snoede Landtoug,
„Atter mig bød: thi følge vi dig, du hellige Guddom!
„Hvo du end est; vi lyde med Fryd dit fornyede Magtbud;

„Kraft du forlehne, samt naaderig Hjelp, og sende paa Himlen
„Stjerner, som lede til Held!“

Saa talt, det lynende Slagsværd
Reev han af Skeden, og Tougene sprang under Klingen, han uddrog.
Lignende Lue begeistrer Enhver; de gribe, de styrte,
Ile fra Strand, og med Snækkernes Tal ere Voverne dækked';
Kraftigt i Skummet de slaae, og feie de blaalige Bølger.

Alt oplyste Aurora paanye med sin tidlige Straale
Jorden, og ilede bort fra Tithoni Leie af Safran.
Da nu Dronningen saae fra sin Slotstind Dagningen dæmre,
Samt de Snækker at gaae med jævnede Seil imod Dybet;
Mærked tillige at Havnen ved Strand var øde for Sømænd:
See! da slog hun den yndige Barm gjentaget med Haanden,
Samt afrev sine lyse Haar: „Ved Jupiter! skreeg hun,
„Skal han gaae, den fremmede Mand, og bespotte mit Rige?
„Gribes til Vaaben ei flux? Forfølges han ikke fra Byen?
„Løsner ei Nogen sin Snække fra Land? O! iler dog skyndsomt!
„Bringer mig hurtigen Ild! afsted! arbeider med Aaren!

„Dog — hvad vil jeg? hvor er jeg? hvi raser min Hu i Forvirring?
„Ak, ulyksalige Dido! nu først du angrer din Udaad?
„Sligt du burde, da Sceptret du gavst! saa holder man Løfter!
„Han, fortalte jo Folk, har baaret de fædrene Guder!
„Han har baaret paa Ryg sin høitbedagede Fader!

„Kunde jeg gribe ham kun, og, naar han var søndret, i Bølgen
„Splitte hans Krop, og tillige hans Folk, ja Ascanius selve
„Slagte med Sværd, og sætte som Ret paa de fædrene Borde!
„Dog var Lykken maaskee i Slaget ei gunstig? Nu vel da:
„Hvem, i min Død, skal jeg ændse med Frygt? Da brændte jeg Leiren,
„Fyldte hver Snække med Ild; og naar da med Faderen Sønnen
„Laae ved sin samtlige Æt, jeg styrtede selv udi Luen.

„Sol, hvis luende Glands hver Daad oplyser paa Jorden!
„Du, som har stædt mig i denne min Nød, medvidende Juno!
„Du, til hvilken paa natlig Stie, o Hecate! hyles!
„Direr, Gudinder for Hævn, Elissas, den døendes, Guder,
„Hører mit Ord, og virker med Straf mod de Onde, som syndeb,
„Samt opfylder mig denne min Bøn: Hvis i Havne at komme,
„Samt at styre til Land Umennesket ikke kan nægtes:
„Er den Time bestemt, og Jupiters Skjæbne det fordrer,
„Gid da et dristigt Folk ham plage med Vaaben og Krige!
„Fjern fra sit Land, ja endogsaa skilt ved Ascanii Favntag
„Bede han ydmyg om Hjelp! sine Folks de rædsomme Mandfald
„Skue han selv! og faaer han da Fred paa ubillige Vilkaar,
„Aldrig han nyde i Roe sin Magt og den ønskede Hvile.
„Endnu før Skjæbnens Dag lad ham døe, ujordet, i Støvet!
„Det er min Bøn, og det sidste Ord, som jeg mæler i Døden.

„Tyriske Folk! I plage hans Slægt og hans kommende Afæt
„Stedse med Had! I sende til mig slig elskelig Gave,
„Naar jeg er Støv! ei Ømhed, ei Pagt lad der blive blandt Folket!
„Een af mit eget Blod opstaa som min Hævner i Tiden,
„Som forfølger med Ild og med Sværd det dardaniske Nyfolk,
„Nu, og i kommende Tid, naar Kraft ved Leilighed øges!
„Strand sig hæve mod Strand, mod Bølge sig Bølgerne reise,
„Sværd mod Sværd, er min Bøn: gid de kjæmpe i fjerneste Slægtled!

Saa hun taler, og bølger i Sind til mangfoldige Sider,
Medens hun ønsker, i Hast at forlade et Liv, som hun hader.
Derfor hun mæler til Barce kort, som ammed Sychæus;
Thi i det gamle Hjem hendes *egen* hviled i Gravmuld:

„Anna, min Søster, du bringe mig hid, du elskede Amme!
„Siig, at hun hurtig bestænke sig maa med Vand af en Flodstrøm,
„Samt hidbringe mig Lam, og Alt, til den Soning, hun kjender.
„Saa hun komme! du dække dit Haar med de hellige Bindsler!
„Thi til den stygiske Zeus et Offer, jeg kjærligt begyndte,
„Nu at fuldende, mig lyster i Hu, ja ende hver Kummer,
„Samt paa luende Baal Dardanerens Hoved at brænde."

Saa hun mæled; skjøndt vaklende, gik den Bedagede hurtigt.
Dido, med zittrende Bryst, og vild ved sit rædsomme Forsæt

Ruller sit blodige Blik, imedens de bævende Kinder
Tegnes med Pletter; nu skuer hun bleg mod den kommende Dødsstund.
Ind i det indre Gemak hun styrter, og stiger forvildet
Op paa det høinede Baal; det vældige troiske Slagsværd
Drager hun ud, skjøndt i saadant Meed ei Gaven var ydet.

Dog da hun saae den troiske Dragt og det venlige Leie,
See, da tøved hun endnu en Stund udi Minder og Taarer,
Kasted paa Leiet sig ned, og Sligt, det Sidste, hun mæled:

„Elskede Kjærlighedsskjænk, mens Guder og Skjæbnen tillod det,
„I modtage min Sjæl! fra denne min Kummer I frie mig!
„Ja, jeg *leved* — fuldbragte det Løb, som min Skjæbne bestemte:
„Dybt under Jordens Ring nu gaaer min herlige Skygge.
„Vældige Bye, dig bygged jeg op; jeg saae dine Mure!
„Hævned min Mand, og æskede Straf af min nedrige Broder.
„Ja! lyksalig jeg var, vel *alt for* salig, hvis aldrig
„Hid til denne min Strand var kommen den troiske Skibskjøl."
Trykked saa Panden i Hynderne dybt: „Vi døe da uhævnet?
„Dog lad os døe! Selv *saa* er det Lyst at ile til Orcus.
„Fjernt udi Søe den troiske Mand forlyste sit Øje
„Ved mit Baal! ham følge hvert Sted med Varsel min Dødsstund!"

Saa hun talte, og midt i sit Ord at hun segned for Sværdet,
Saae hendes Følge, tillige det Sværd, som skummed af Blodet,
Samt hendes Hænder, bestænkte med Blod. I de mægtige Sale

Lyder et Skrig; i den rystede Bye fremvælter sig Rygtet.
Høit af Klager og Suk, samt Skrig af de grædende Qvinder,
Husene lyde; de mægtige Hviin gjenlyde i Luften
Vildt, som under en fjendtlig Magt det hele Carthago,
Eller det aldrende Tyros sank, og de rasende Luer
Tumled sig hen gjennem Gudernes Huus, gjennem Menneskets Bolig.

Søsteren hører med Bæven derpaa; forfærdet hun løber
Ængstelig did, forriver sin Kind, og slaaer sig for Brystet,
Splitter den samlede Hob, og kalder ved Navn paa den Døde:

„Var da *dette*, o Søster, dit Meed? *mig* vilde du skuffe?
„Altsaa til *dette* beredte jeg Baal, samt Alter og Ildblus?
„Hvad beklager jeg Svigtede først? at din Søster som Følge
„Vraget du har i din Død? Var jeg kaldet til lignende Bortgang,
„Myrded os *samme* Stund, og det fælleds smertende Mordstaal.
„Selv med Haand har jeg bygget dit Baal: har de fædrene Guder
„Anraabt høit, for paa grusom Viis dig i Døden at svigte!
„Mig, o Søster, og dig du har dræbt, dit Folk og dit Sidons
„Fædre, samt hele din Bye. I bringe mig Vand til at rense
„Saaret, og er der endnu det mindste af Aande tilbage,
„Sluger jeg det."

Under slige Ord opsteeg hun ad Trinet,
Medens sin Søster, der aanded endnu, hun trykked i Favntag
Saare med Suk, samt tørred med Liin den mørknede Blodstrøm.

Hiin forsøger paanye at hæve sit Øie, men atter
Synker det ned, og det dybe Saar fremqvælder ved Brystet.

Tregang hæved hun sig ved anstrængt Styrke af Armen,
Tregang sank hun paa Leiet igjen: med vildsomme Blikke
Søgte hun Himmelens Lys, men sukkede dybt, da hun fandt det.

Juno selv, den mægtige, rørt ved de smertende Qvaler,
Samt den langsomme Død fra Olympus sendte sin Iris,
For den kjæmpende Sjæl at løse fra Legemets Lænker.
Da hun ei sank ved en retlig Død, ei heller ved Skjæbnen,
Havde Proserpina ei afklippet den gulige Haarlok
Fra hendes Isse, og dømt hende selv til den stygiske Orcus.

Iris, omgiven af Dug, gjennem Luften med Vinger som Safran,
Medens hun drog i den skinnende Sol vel tusinde Farver,
Ved hendes Hoved, nedsvævende, stod. „Befalet jeg offrer
„Dette til Dis, og løser dig selv fra Legemets Lænker."
Sligt hun taled, og klipped en Lok; tilligemed Denne
Slukkedes Legemets Ild, og bort foer Livet i Vinden.

Femte Sang.

Indhold.

Efterat Æneas har forladt Carthago, driver en Storm ham over til Sicilien, hvor han modtages paa det venligste af Acestes, og beslutter derfor, at anstille den aarlige Gravfest til Anchises' Ære, som han Aaret iforveien havde mistet ved Døden. Han bestemmer de Lege som skulle holdes, og udsætter de behørige Belønninger (v. 1 — 103) I Søekampen seirer Cloanthus (v. 103 — 285); i Veddeløbet Euryalus, men ved List af Nisus (— 362); og uagtet Dares viser sig som en overmodig og ung Nævefægter, seirer dog Entellus i Kamp med Ce, stus (— 484). I Veddekamp med Bue og Piil burde egentlig Eurytion erholdt Præmien for bedste Skud, men da et sælsomt Jertegn lod sig see ved den gamle Acestis Skud, giver Æneas Denne, hvis Piil geraadede ibrand i Luften, den udsatte Priis. Endelig sluttes Legene med en Maneuvre tilhest af Flaadens fornemste Ynglinge, anførte af den unge Ascanius (— 603): men denne Øvelse er endnu ikke til Ende, før man seer en Deel af Skibene at staae i Brand, eftersom Juno har igjennem Iris trædskeligen forført Iliums Qvinder til at stikke Ild paa Flaaden, for selv at slippe for videre Seilads, og derved bidrage til Junos Plan, at Æneas ikke skal komme til Italien. Dog hjelper Jupiter i denne Nød, og ved Hjelp af en voldsom Regn frelses de øvrige Skibe, saa at kun fire fortæres (— 699). Næste Nat viser Anchises sig for ham, raader ham at lade den svage Deel af Mandskabet blive paa Øen, og selv begive sig til Italien (— 704), hvilket han ogsaa tilbørligen udfører (— 778). Han seiler bort, og Neptunus giver Venus sit Ord paa, at han skal komme lykkelig til Italien (— 834), og, paa Palinurus nær, der falder over Bord, gaaer ogsaa hans Løfte i Opfyldelse.

Sligt var skeet, og Æneas laa med sin Flaade paa Dybet,
Fast udi Hu; den dunklede Søe han skjar i en Kuling.
Liet mod Murene vendt, som nu af den arme Elissas
Baal høit lue i Glands. Hvad tændte saa mægtigt et Ild-blus,
Kjender man ei; dog Kjærligheds Qval, som, bedragen, er mægtig,
Og da man veed, hvad en Qvinde formaaer, naar hun sæ-des i Vanvid,
Leder til Ahnen om sørgelig Død de Troeres Hjerter.

Da nu Snækkerne laae paa Dybet, og ikke man skued
Kysterne meer, kun Luft overalt, kun Havet saa vide,
Over hans Hovede brat sig hæved en mørknende Regnsky,
Bringende Kulde og Mulm; i Mørket sig Bølgerne krummed.

Selv Palinurus, den Styrmand, skreeg fra den knei-sende Bagstavn:
„Ei! hvi dækker saa mægtigt et Mulm den lysende Æther?
„Hvad er dit Meed, o Fader Neptun?" Saalunde han mæled,
Byder at samle hvert Toug, samt kraftigt at virke med Aaren;
Dreier for Kulingen Seilet paaskraa, og taler saalunde:

„Ædle Æneas! om Jupiter selv mig lovede Saadant,
„Troer jeg dog ei, at i slig t et Veir vi kom til Italien.

„Vinden er vendt og blæser paaskiøns: fra det dæmrende Vesten
„Stiger en Storm; til en truende Skye samtrænger sig Luften.
„Ei til at kjæmpe imod, og saa bjærvt at stride med Kræfter,
„Strække vi til: did drage vi hen, hvor Skjæbnen os viser,
„Og, hvor den vinker, vi styre vort Løb! den kjærlige Eryx'
„Brødrene Strand ei fjernet jeg troer og Sicanernes Havne,
„Hvis jeg mindes i Hu de grant bevarede Stjerner."

Svared Æneas, den fromme Helt: „At Stormene byde,
„Og, at du frugtløst kjæmper imod, har jeg længe bemærket.
„Skift da Seilet og Cours! Kan et Land velkomnere være,
„Hvor jeg hellere vil, at de trættede Skibe kan hvile,
„End det Land, som gjemmer i Lye den Troer Acestes,
„Og, min Faders, Anchisis, Been omfavner i Skjødet?"

Saa han bød, og de søge til Havn. De milde Zephyrer
Fylde hans Seil; det hurtige Skib hensvæver ad Dybet,
Og de vende tilsidst deres Stavn mod de Kyster, de kjende.

Undrende seer, skjøndt fjernet endnu, fra den kneisende Fjeldspids
Vennernes Skibe Acest, og flux han iler imod dem,
Raa, omgjordet med Spyd, iført den libyske Bjørnhud,
Hvem, undfanget ved Crimisi Flod, en Moder fra Troja
Skjænkede Livet. Ei glemme han kan sine Slægtninge gamle,
Hilser de kommende Mænd, og med Fryd i sin landlige Rigdom
Gjæster han dem, samt trøster ved Hjelp sine mattede Venner.

Medens den nye og lysende Dag bortfjerned i Østen
Stjernernes Hær, paa den hele Strand sine Sæller til Møde
Kalder Æneas, og ned fra en Høi saalunde han taler:

„Dardani vældige Folk, en Slægt fra Gudernes Høiæt!
„Alt har Maaneders Tal fuldendt det aarlige Kredsløb,
„Siden hver dødelig Rest samt Been af min gudlige Fader
„Her vi skjuled i Jord, og med Sorg opbygged ham Altre.
„Feiler jeg ikke, er Dagen alt nær, som altid i Kummer,
„Altid i Hæder (thi sligt I bød, I Guder!) jeg holder.

„Randt mit Liv landsflygtigen hen i Gætuliens Syrter,
„Var jeg stædt i Argoliens Hav, i Byen Mycene,
„Der dog aarligen Bøn, og med Pragt høitidelig Festpomp
„Offred jeg ham, og med passelig Skjænk betynged hans Altre.
„Nu er jeg Selv til min Faders Støv og hans jordede Aske,
„Ei jeg troer uden Gudernes Bud og almægtige Villie,
„Sendt herhid, og, bragt udi Havn, er jeg kommen til Venner.

„Derfor, velan! udi samlet Hob vi feire hans Festdag!
„Vindene bede vi først! og Festen han aarligen fordre,
„Naar jeg har bygget min Bye, sig bragt i de hellige Templer!
„Øxne tildeelte I faae af Acest, de Troeres Afæt,
„To til et enkelt Skib. Man bringe til Festen sin Huusgud,
„Ikke vort Fødelands blot, men dem, Acest har i Ære!
„Naar saa niende Gang Aurora sit venlige Dagskjær
„Viser for Menneskets Børn, og med Glands opklarer vor Jordkreds,
„Sætter jeg først for de Teucrer en Priis i de hurtige Skibe.
„Den, som er stærk udi Føddernes Løb, som dristig i Kræfter,
„Samt udmærket i Spyd gaaer frem og i hurtige Piilskud,
„Eller tør vove en Dyst med Cestus, dannet af Huder,
„Alle de komme og vente den Løn, som de vunde ved Seiren!
„Siger nu gunstige Ord, og med Løv bekrandse man Issen!"

Saa han taler, og dækker sit Haar med den mødrene Myrthe,
Helymus ligesom Han, og den alderstegne Acestes,

Samt den unge Ascan: dem følger den øvrige Ungdom.
Bort fra Pladsen han gaaer, ledsaget af Tusindes Skare,
Hen til Graven; i Midten han sees, ledsaget af Flokken.

Her to Skaaler af stærken Viin han offrer, som Pligt er,
Samt to Skaaler af Melk, og to med Blodet af Offret;
Spreder saa brogede Blomster omkring, og mæler saalunde:
„Hil dig, hellige Fader, igjen! Hil være dig, Aske,
„Som jeg frelste omsonst, du Geist og Aand af min Fader!
„Ei mig undtes, Italiens Land og forjættede Marke,
„At opsøge med dig, og Ausoniens fjernede Thybris!“

Sligt var hans Ord: fra den dybe Grav glatskindet en Slange
Trak sig vældig i Bugter syv, der krummed sig syvfold,
Og, med Graven i Favn, sig strækkede venlig om Altret.
Ryggen var spraglet, med Pletter besat af blaanende Farve;
Dog fremlued dens Skjæl udi Guld, liig Buen, der kaster,
Rammet af Solen i Skye, vel tusinde brogede Farver.
Skræmmet Æneas ved Synet stod; udtrukken i Længden
Rulled den sig mellem Skaalerne frem og de glatte Pokaler;
Nipped af Maden, og iled igjen, men uden at skade,
Bort til den inderste Grav og forlod de begnavede Altre.

Derfor han ordner end meer den, Faderen ydede, Høitid,
Skjøndt ei vis, om en Omegnsgud, eller Faderens Skytsaand,
Han bør mene, det er. To Faar han slagted, som Skik er,
Sviin udi lige Tal, dertil sortryggede Stude;
Øste af Skaalerne Viin, imedens han bad til Anchisis
Mægtige Skygge og Aand, just nu fra Acheron løsladt.
Folket, saa froe som han, ifølge de Midler, de eie,
Stable paa Altrene Gaver i Hob, mens Studene offres.
Kjedler de sætte i Orden omkring, og, strakte i Græsset,
Lægge nu Gløder og Ild under Spid, samt riste sig Brade.

Alt sig nærmed den ventede Dag; udi lysnende Dagskjær
Phaëtons Gangere steeg, og bragdè den niende Morgen.
Rygtet herom og Acestis Navn de Naboer lokked,
Hvilke nu fylde, i lystelig Sværm, de samtlige Kyster,
For Æneåder at see, og deels for at prøve paa Kampen.

Prisene sætter man flux, paa Midten af Banen, for Øine:
Først Trefødder, til helligt Brug, saa grønnende Krandse,
Derhos Palmer, de Seirendes Løn, samt Vaaben og Klæder,
Farved' i Purpur; af Sølv og af Guld vægtsvære Talenter.
Snart lød Hornet fra Høi, som et Tegn, at Festen begyndte.

Lige ved Aarernes mægtige Slag, sig vise til Kampen
Snækkerne, fire i Tal, udvalgte blandt samtlige Skibe.
Mnestheus fører med kraftige Slag den hurtige Pristis:
Mnestheus, snart en Italer, fra hvem de Memmier stamme.
Med sin Chimæra er Gyas næst, en frygtelig Bygning,
Liig et Castel, som i trefold Rad Dardaniens Ungdom
Driver afsted; udi trefold Rad sig Aarerne hæve.
Derpaa Sergest, som de Sergiers Æt meddeelte sit Tilnavn,
Hæver sig frem paa den store Centaur; paa den blaalige Scylla
Kommer Cloanth; ham stammer du fra, du Romer Cluentus!

Fjernt sig hæver i Søen et Fjeld mod den skummende Strandbred,
Hvilket er stundom skjult, og rammet af svulmende Bølger,
Naar en nordvestlig Vind bedækker de lysende Stjerner.
Taus det ligger i roligt Veir, naar den jævnede Bølge
Strækker sig glat, som et lysteligt Hjem for Maagen i Solskin.
Her, til et Maal, en løvriig Green af en grønnende Steeneeg
Planter Æneas, som Seilernes Tegn, hvorfra de kan vide
Flux at vende, samt Kampens Løb, det lange, at bøie.

Derpaa de vælge sig Pladse ved Lod; paa Stavnen i Guldpragt
Styrerne stande, og straale saa vidt i det skinnende Purpur.
Dækket med Krandse af Poplernes Løv er den øvrige Ungdom,
Som, af Olie vaad, fremskinner med blottede Skuldre.
Alle nu sidde tilbænks; om Aaren de Armene strække,
Vente med Higen paa Tegn, imedens det bankende Hjerte
Smægter i zittrende Angst af Lyst til at skaffe sig Prisen.

Da nu den klare Basun gav Tegnet, fra Pladsene Alle
Styrte ustandsede frem; mod Ætheren stiger fra Søemænd
Skrig, og ved anstrængt Arm de Bølger omvæltes og skumme.
Side om Side de fure sig frem; Havfladen saa vide
Gaber, af Aarerne brudt, og af trefold kløftede Snabler.

Ei saa brat fremstyrte i Kamp tvespændige Vogne
Hen over Marken i Fart, naar de talrige fare fra Skranken;
Kudsken ei ryster saa flinkt de bølgende Tømmer, naar Spandet
Bruser afsted, og med ludende Krop han Pidsken bereder.
Flux af Klappen og Mændenes Skrig, samt Vennernes Bifald
Toner den samtlige Lund; fra de bakkede Strande sig vælter
Lyden, og runger igjen med Skrald fra de rystede Høie.

Foran de Andre gaaer, og fremmest paa Bølgerne glider
Gyas, ledsaget af larmende Skrig; ham følger Cloanthus,
Bedre ved Aarernes Slag, men tungt det langsomme Grantræe
Sinker hans Skud. I ligelig Fart Centaurus og Pristis
Stræbe at vinde den forreste Plads, skjøndt bagved de Andre.
Snart Hvalfisken har Magt; snart glider den store Centaurus
Seirende frem; snart gaaer deres Løb med forenede Stavne,
Medens den lange Kjøl dybt furer i Bølgen af Søevand.

Alt de Klippen er nær; alt have de Maalet ihænde,
Da, foran Alle, paa Midiedyb, den seirende Gyas
Saa tiltaler med Raab sin Snækkes Styrer, Menoetes:
„Hvi vil du dreie til Høire saa stærkt? Hid styre du Farten!
„Hold imod Klippen! lad Aarerne slaae imod Skjæret til Venstre,
„Medens de Andre mod Dybet gaae!" Saa skreg han; Menoetes
Dreied dog, bange for bækkede Skjær, Forstavnen mod Havet.

„Hvor vil du atter hen? Hold ind imod Klippen, Menoetes!"
Gyas skreeg med fordoblede Raab. Alt seer han Cloanthus,
Som sig trænger fra Styrbord frem, og skaffer sig Pladsen.
Ind mellem Gyæ Skib og den larmende Klippe han dreier
Tættere frem paa den venstre Vei, og iler den Første
Brat forbi, og med Maalet i Ryg han seiler i rum Søe.

See! da lued i Ynglingens Been en voldelig Smerte;
Taarerne selv ei standsed paa Kind. Den dorske Menoetes,
Glemmende saare sin Værdighed selv, og Fællernes Frelse,
Styrter han ud paa Hoved i Søe fra den høinede Bagstavn.
Selv ved Roret han tager sin Plads, som Styrer og Herre,
Vækker de Roendes Mod, og dreier mod Stranden sin Roerpind.
Tungt, og med Nød, Menoetes opsteeg fra det nederste Havsvælg,
Alt bedaget af Aar, med Klæder, som dryppred af Søevand;
Op imod Toppen han krøb, og satte sig der paa det Tørre.
Teucrerne loe, da han faldt; de loe, imedens han svømmed;
Dog end mere de loe, da de saae, hvor han spyede Søevand.

Nu sig hæved et frydeligt Haab hos begge de Sidste,
Mnestheus samt Sergest, at tvinge den dvælende Gyas.

Forreste Række Sergestus faaer, og nærmer sig Klippen,
Dog er han ei med det hele Skib den Første i Løbet,
Kun med en Deel; thi den kjæmpende Hval fremtvinger sit Bugspryd.

Mnestheus selv gik frem paa sit Skib mellem samtlige Fæller:
Og opmuntrede dem: „Nu, Nu I virke med Aaren,
„Hectors Folk, som jeg valgte mig selv udi Iliums sidste
„Stund til Følge; nu vise I her de herlige Kræfter,
„Med det Mod, I fordum har viist i Gætuliens Syrter,
„Samt i det joniske Hav, og Malêas svulmende Bover.
„Ei jeg higer mod første Plads, eller kjæmper for Seiren;
„Skjøndt — dog, Palmen er hans, hvem du, Neptunus! har undt den!
„Men det er Skam som den Sidste at gaae; sligt hindre I, Venner!
„Sligt afværge I maa!" Hans Folk i den yderste Kraftkamp
Lægge sig ned; under vældige Slag Ertsstavnene knage.
Bølgerne drage sig bort; en idelig Stønnen bevæger
Kroppen og Munden saa tør; mens Sveeden nedruller i Strømme.

Hændelsen selv tildeler hans Folk den forønskede Hæder;
Thi da, trodsig i Mod, Sergestus tvinger sin Forstavn
Inderst mod Klippen, og trænger sig frem mod det farlige Leie,
Driver den Arme paa Grund ved en langtudstaaende Fjeldkant.
Skjærene braged, ja Aarerne selv mod den spidsede Steenrand
Stødte, og knagende brast; men fast stod Stavnen, som anløb.
Op sprang Folket og dvæled end meer ved et Skrig af Forundring.

Stænger, beslagne med Jern, Baadshager med hvæssede Spidser
Gjører man klar, og samler i Søe de knækkede Aarer.

Mnestheus froe, og ved dette sit Hæld end mere besjælet,
Under en voldsom Fart med Aarer, og Bønner til Vinden,
Søger nu rummelig Søe, og glider ad Bølgen saa roligt.
Ret som af Hulen i pludselig Fart fremstyrter en Due,
Hvilken har Huus og et ynderigt Boe i den skyggende Pimpsteen;
Flyver saa hen over Mark, og giver, forjaget fra Hjemmet,
Høit med Vingen et Bask; men, skydende rolig i Luften,
Stryger saa hen ad den lysere Vei, og rører ei Vingen.
Saaledes Hvalen og Mnestheus selv de øverste Bølger
Furer i Løbet: den hurtige Fart den Flyvende bærer.

Først Sergestus han iler forbi, som kjæmper mod Fjeldet
Samt den sidere Grund og frugtløst beder om Bistand,
Medens han prøver at føre sit Skib med de knækkede Aarer.
Gyas næst, og Chimæra selv, med den vægtige Masse,
Henter han ind; selv Denne har tabt, thi den misted sin Styrmand.

Nu er Cloanthus alene til Rest paa den yderste Bane,
Hvem han følger, og stræber at naae, med de yderste Kræfter.
Stærkere hører man Raab, og Alle opmuntre ved Bifald
Helten, som stræber; ja Ætheren selv gjenlyder af Raabet.
Hine forbittres, om Seiren, de vandt, og den Hæder, de eie,
Miste de skulle, ja Livet endog de vil bytte mod Palmen.
Hine opflammes af Hæld; de *kan*, da de *synes* at kunne.
Muligt de havde Belønning erholdt for jævnede Snabler,
Havde Cloanthus ei, udstrækkende Haanden mod Havet,
Udgydt Bønner, og Guderne selv anraabt under Løfter:

„Guder, som herske paa Søe, hen over hvis Bølger jeg seiler!
„Eder med Glæde paa Stranden jeg hist for Alteret stiller

„Snehviden Tyr, om mit Ønske jeg naaer; dens Indre jeg kaster
„Ud i den salte Søe, samt øser en flydende Viinstrøm."

Sligt var hans Ord; paa Bølgernes Dyb Nereiderne hørte
Alle hans Bøn, samt Phorci Chor, og den unge Panope.
Fader Portunus selv med kraftfuld Haand udi Farten
Støder ham frem; som den flyvende Piil, som den hurtige Sydvind,
Farer den ind imod Land, og skjuler sig dybt udi Havnen.

Nærmest Anchisis Søn fremkaldende Alle, som Skik er,
Nævner Cloanth som den seirende Helt, ved den mægtige Stemme
Af en Herold, og med Laurens Grønt han bedækker hans Tinding.
Men til Skibenes Folk, som en Gave, han giver at vælge
Viin eller Oxne tre, med en stor Talent udi Sølvmynt.

Næst til Førerne selv han yder en mærkelig Hæder;
Ham, der vandt, en Kappe med Guld, om hvilken der løber
Udi Mæandre to, meliboeisk Purpur i Mængde.
Vævet man skued den drotlige Søn paa det løvrige Ida,
Som med Spyd og i Løb udmatter de hurtige Hjorte,
Flink, og en Stønnende liig, hvem Jupiters egen og snelle
Vaabensvend, med sin hurtige Kloe, opløfted fra Ida.
Frugtløst løfter mod Stjernernes Hjem det bedagede Følge
Hænderne op, medens Hundenes Glam sig taber i Luften.

Den, som eied den nærmeste Plads ved Kræfternes Fylde,
Et med Kroge og hamret Guld trefoldigen tvundet
Pantser, som Helten med egen Haand Demóleos afdrog,

Da, nær Simois' rullende Strøm, han ved Ilium seired.
Dette er Heltens Skjænk, et Værn og en Ziir udi Kampen.
Begge hans Svende med Nød, Phêgeus og Sâgaris, slæbte
Vægten paa Skuldren i foldede Lag, skjønt rustet i Dette,
Fordum Demôleos drev de splittede Troer foran sig.
Som den tredie Skjænk to Gryder han giver af Kobber,
Dertil Skaaler, uddanned' i Sølv, ophøied' med Kunstværk.

Alle nu finge den lovede Skjænk; ret stolte ved Gaven
Gik de omkring, og det purpurne Baand var om Tindingen slynget,
Da fra det stenige Fjeld, med Nød og med Møie befriet,
Svag ved Aarernes enkelte Rad og de mistede Stænger,
Frem, uden Priis, Sergêstus drev sin forhaanede Snække,
Slangen liig, som man stundom seer paa den høinede Jordvei,
Hvem det kobberne Hjul paaskraae har knust, eller Steenkast
Fra den vandrende Mand forlod lemlæstet og knuset.
Frugtløst slaaer den, imedens den flyer, sit Legem i Bugter,
Vild ved den øverste Deel, ved funklende Øine og udstrakt
Hvislende Hals: men saaret og lam dens Nedre den sinker,
Medens den bugtende gaaer, og i egne Lemmer sig folder.

Langsom ved Aarernes døsige Slag sig nærmede Snækken,
Dog, ved svulmende Seil, som hidses, den nærmer sig Stranden.
Ogsaa den lovede Skjænk Sergest af Æneas erholder,
Over det reddede Skib, og de frelsede Fæller, fornøiet;
Thi en Slavinde han faaer, med Athênes Sysler fortrolig,
Phôloe, cretisk fød, som died to Spæde ved Brystet.

Flux Æneas, den kjærlige Helt, da Kampen fuldendt var,
Gaaer til en græsrig Eng paa hvis rundtomløbende Høie
Skove beskjærmende stod; Theatrets midterste Dybning

Var der en Bane, hvor Helten selv, udi Tusindes Følge,
Vandred, og satte sig ned paa Leiet, der stod udi Midten.

Hver, som vover at prøve en Dyst i det hurtige Kampløb,
Baade ved Bøn, og ved udsat Priis, han sætter i Aande.
Strømme da Alle forened' i Hob, Sicaner og Teucrer;
Med Euryalus Nisus først.
Eûryalus, ved Ynde berømt, og ved blomstrende Ungdom,
Nisus, ved Godhed for Drengen bekjendt; Dem fulgte derefter,
Runden af Priami herlige Blod, den ædle Diores.
Salius denne, og Pâtron næst: hiin var en Acarner,
Denne var født af arcadisk Blod, Tegeâter af Stamme.
Hêlymus næst og Panôpes kom, siculiske Helte,
Vante til Skovenes Liv, i Acestis, Oldingens, Følge;
Derhos mangen en Svend, som det dunklere Rygte fordulgte.

Rundt omringet af dem, saalunde begyndte Æneas:
„Lægger nu dette paa Sind, og med Lyst I høre min Tale!
„Ingen af Samtliges Tal forlader jeg uden Belønning.
„Tvende cretensiske Spyd, med glatte og spidsede Odder,
„Samt en Øxe, graveret i Sølv, jeg skjænker til Alle;
„Sligt er de Samtliges fælleds Priis. Dog vinde sig Tvende
„Særskilt Løn, og erlange en Krands af den gule Oliven.
„Første Seirer erholder en Hest med det herligste Dække;
„Fyldt med thraciske Pile, de Amazoneres Kogger
„Faaer den Næste, om hvilket der gaaer et Bælte med Guldkant,
„Og som knytter sig fast med en aflang-Steen, som er kostbar.
„Kun med dette argoliske Skjold maa den Tredie nøies."

Sligt han mæler; man tager sin Plads; og pludseligt styrte
Alle ad Marken, da Tegnet er hørt. De Pladsen forlade,
Spredte omkring som en Uveirsskye, og sigte mod Maalet.
Nisus udvikler sig først, og fremfor de samtlige Fæller
Straaler han fjernet, som Vindene snel og den vingede Lynild.

Nærmest til Denne, dog ikkun nær i en fjernere Afstand,
Salius kommer; i affat Maal ham følger derefter
Eûryalus som den tredie Mand.
Efter Euryalus Hêlymus gaaer, og tæt efter Denne
Flyver Diores, o see! og træder ham Hælen med Hælen,
Skuldren paa Skuldrene lagt; var mere tilovers af Banen,
Iled han enten forbi, eller levned det sikkerlig tvivlsomt.

Alt, paa den yderste Kant, afmattede, henimod Maalet
Nærme de sig, da i levret Blod den uhældige Nisus
Glider; thi Hændelsen bød, at d e r af de offrede Stude
Jorden var vaad, og det grønnende Græs befugtet med Blodstænk.
Her, af Glæde, den seirende Svend sit vaklende Fodspor
Holdt til Jorden ei fast, men forlæns styrter i samme
Muddrede Dynd, og glider omkuld i den hellige Blodstrøm.

Dog han glemte Euryalus ei, og ikke sin Elskling:
Thi paa det Glatte han reiste sig op, og til Salius stødte,
Saa at han styrted omkuld, omvæltet i Dynger af Sandstøv.
Frem Euryalus gaaer, og, Seirer ved Kjærligheds Bistand,
Fanger han Prisen, og flyver afsted under Mumlen og Bifald.
Helymus følger paa h a m, og den tredie Priis er Diores.

Flux den store Forsamlings Kreds, og de aldrende Fædres
Forreste Rad med ét larmende Skrig af Salius fyldes,
Som forlanger den Priis, han ved Lumskhed tabte, sig givet.
Eûryalûs beskyttes af Gunst, og af yndige Taarer,
Samt af Kraften, der yttrer sig skjønt i et ynderigt Legem.
Ogsaa Diores ledsager hans Bøn, og skriger med høi Røst,
Som forgjæves til Palmerne kom og den sidste Belønning,
Hvis det træffer, at Salius faaer den øverste Kamppriis.

Fader Æneas da mælede flux: „Belønningen stander
„Ynglinge! fast; ei Pálmernes Gang skal rokkes af Nogen.
„Dog, at jeg ynker min Ven, og hans Fald, vil Ingen forbyde."
Sligt var hans Ord, og et mægtigt Skind af Gætuliske Løven
Salius faaer, ved den gyldne Kloe og ved Børsterne vægtigt.

Mælte da Nisus: „Er slig en Priis for Hine, som tabte,
„Og du ynker Enhver, som faldt, hvor har du en Gave,
„Nisus værd, som den første Priis erholdt for sin Snelhed,
„Dersom han ikke, som Salius selv, var geleidet af Uheld?"
Viser tillige med saadanne Ord sit Ansigt og Legem,
Saare besølet af Vand og af Dynd. Den venlige Fader
Loe, og befaled at bringe et Skjold (Didymáon det danned)
Af de Grækere hængt paa Neptuni hellige Dørpost.
Denne udmærkede Skjænk han giver den herlige Yngling.

Efterat Løbet var endt, og Gaverne samtlige deelte,
„Hver som har kraftig Krop, og i Brystet bevægelig Aandskraft,
„Komme og løfte nu Armene op med bevæbnede Næver!"
Raaber han høit, og en dobbelt Priis han sætter for Kampen;
Dækket med Bændler og Guld en Stud til den Første, som seirer,
Samt et Sværd, og en kostelig Hjelm til Trøst for den Anden.

Ei man dvæler: op stiger paastand med de vældigste Kræfter
Dares, som hæver sin Krop under Heltenes larmende Mumlen.
Ene han pleied at vove en Dyst mod den ævede Paris:
Og ved den Grav, hvor man lagde i Jord den mægtige Hector,
Butes han slog, der med gruelig Krop mellem Samtlige seired,

Og, som Amyci Svend, Bebrycernes Konges, sig kroed,
Ja udi gulen Sand udstrakte den døende Kjæmper.
Saa var Dares, der hævede først sit Hoved til Striden,
Og fremstiller sin kraftige Ryg, imedens han udstrakt
Brouter med Armenes vexlende Slag, og sauger i Luften.

Flux man søger en Mage til ham; dog ingen i Hæren
Vover at træde ham nær, eller trække paa Hænderne Cestus.
Modig ved sligt, da han saae, at Enhver frasagde sig Palmen,
Stiller han sig ved Ænêæ Fod, og, uden at dvæle,
Griber med Venstre han Tyren ved Horn, og mæler saalunde:

„Guddomssøn! naar ingen har Mod til at vove paa Kampen,
„Hvi skal jeg ventende staae? Er det smukt, at sinke mig længer?
„Byd mig, at bringe min Gave tilhuus." De Troere mumled
Alle tillige, og bød, at Løftet bør holdes til Helten.

See, til Entellus et kraftigt Ord da mæler Acestes,
Saasom de sadde som Naboer ned paa det grønnende Sæde.
„Entêllûs! forgjæves du varst en drabelig Kjæmper,
„Hvis taalmodig du vil, at den herlige Gave skal tages
„Bort, uden Kamp. Hvor er nu din Gud, hvor er nu din Lærer,
„Eryx, om hvem du forgjæves har talt? hvor er nu dit Navnrye
„Over Siciliens Land, samt Byttet, som hænger i Borgen?"

Svared han saa: „For Hæder og Roes er ei Følelsen vegen,
„Dreven af Frygt; men det koldere Blod er i Aarenes Aftag
„Isnet og mat, den sløvede Kraft hendøer i mit Legem.
„Havde jeg nu som før — det er det, paa hvilket den Frække

„Trodser og stoler — ja havde jeg end mine Ynglingedage,
„Ikke bevæget ved Skjænk, og ei ved det herlige Ungnød
„Mødte jeg; Gaver bevæge mig ei."

Saalunde han mæled,
Og paa Kjæmpernes Plads to rædsomt vægtige Cestus
Kasted han frem, i hvilke til Kamp den hidsige Eryx
Pleied at stinge sin Haand, og sin Arm at spænde i Remmen.
Alle forundrede taug, syv mægtige krængede Oxers
Ryg fremstivnede laae, beslagne med Jern og med Blyvægt.
Dares forbauses af Alle dog meest, og ræddes for Kampen;
Medens den ædle Anchisis Søn snart trækker i Vægten,
Snart, ad forskjællige Strøg, i Remmenes vældige Bugter.

Da fremtrængte sig følgende Røst fra Oldingens Hjerte:
„Hvad? om I Alle fik Hercules selv, hans Vaaben og Cestus
„Her at see, og den rædsomme Kamp, der holdtes paa Stranden?
„Saadanne Vaaben ifordumstid din Broder har baaren,
„Pletterne seer du endnu af Blod og den knusede Hjerne.
„*Han* mod Alciden med *disse* stod: *jeg* pleied det ogsaa,
„Medens det sundere Blod gav Kraft, og misundelig Ælde
„Krøb ei graanende frem ved de enkelte Haar om min Tinding.
„Dog, om Dares, den troiske Mand, forkaster min Rustning,
„Om det er frommen Æneas kjært, og Acestes tillader,
„Ville vi jævne vor Kamp. Jeg Eryx' Vaaben dig skjænker,
„(Vær kun freidig), men aftag *du* de troiske Cestus."

Sligt han taled: fra Skuldren han slog den dobbelte Kappe,
Og de vældige Been, de kraftige Knokler og Arme,
Viste han frem, og paa Kjæmpernes Plads han stod i sin Styrke.

Flux fremtager Anchisis Søn eensartede Cestus,
Samt ombinder de Kjæmpendes Haand med de eenslige Vaaben.

Hurtigen træde de frem; paa Tæerne hæve sig begge,
Og, uden Angst, mod den øvre Luft, de Armene hæve;
Trække da, langt fra Stødene bort, de forlængede Halse;
Blande med Hænderne Haand, og æske hinanden til Kampen.
Hiin er bedre ved Foddernes Trin, og kry ved sin Ungdom:
Denne ved Kroppen og Vægten er stærk, men de kraftløse Knæer
Ryste og dirre, og sygeligt Gisp udmatter hans Legem.

Frugtløst mangt et Saar de Kraftige give hinanden.
Sende fordoblede Stød mod den bøiede Side og Brystet,
Som gjenlyder af Slag, mens hyppigt om Tinding og Ører
Hænderne gaae, og af hæftige Klask Kindbakkerne knage.

Vægtig Entellus staaer, og stemmer sig fast i sin Stilling,
Medens med Krop og med speidende Blik han dukker for Stødet.
Denne, som en, der beleirer med Vold den kneisende Fæstning,
Eller belægger med krigerisk Magt Castellet paa Klippen,
Prøver nu hist og nu atter her, og speider det hele
Sted med Kunst, og i verlende Løb, skjøndt forgjæves, han stormer.

Brat sig reiser Entellus, opløfter den Høire og hæver
Armen tilveirs. Hiin ahner det Slag, der vil komme fra oven,
Og, da han hurtigen bøier sin Krop, undslipper behændigt.
See, da spilder Entellus sin Kraft udi Vinden; ved Farten,
Svær som han var, udi vældig Vægt, med Tyngde mod Jorden,

Styrter han ned, liig en hulet Gran, der, rykket med Rode,
Paa Erimanthi Bjerg eller Toppen af Ida maa synke.

Teucrerne reise sig ivrigen op, og Trinacrias Ungdom.
Høit de skrige mod Skye, og først sig nærmer Acestes,
For jævnaldrende Ven at løfte fra Jorden med Veemod.
Dog blev Helten ved dette sit Fald ei sinket, ei skræmmet,
Kjæmper med gjævere Mod; thi Harmen opvækker hans Kræfter,
Medens hans Mod oplues ved Skam og Bevidsthed om Evne.
Hidsig han driver paa Marken omkring den flygtende Dares:
Dobbelte Slag han med høire Haand, og med Venstre uddeler,
Uden at yde ham Rist eller Roe. Som de talrige Haglkorn
Rasle paa Taget i Storm, i saa tætte og hyppige Anfald
Helten med vexlende Haand omtumler og driver paa Dares.

Nu tillader Æneas ei meer, at Vreden regjerer,
Og at i grusomt Sind Entellus raser saa voldsomt.
Derfor han ender den grusomme Kamp, og frelser den matte
Dares, imedens han trøster med Ord, og mæler saalunde:
„Hvi betages, o Arme! dit Sind af saa mægtig en Galskab?
„Mærker du ei en formindsket Kraft, og forandrede Magter?
„Vig for en Gud!" Med dette sit Ord afgjorde han Striden.
Flux jævnaldrende Venner saa tro, da han vakler i Knæet,
Kaster sit mattede Hoved omkring, og spytter af Munden
Blodet, som styrknes, ja Tænder endog, som er' blanded' i Blodet,
Bringe til Skibet ham ned, og tage mod Sværdet og Hjelmen,
Medens Entéllus selv de levne som Tyren, saa Palmen.

Denne, som vandt, ret trodsig i Hu, og stolt af sin Kamppriis,
Siger: „Gudindeson! og Troer! nu mærke I nøie
„Kræfternes Fylde, jeg eied engang udi Ungdommens Dage,
„Samt fra hvilken en Død I har frelst den reddede Dares!"

Saa han talte, og stilled sig frem, ret lige for Studen,
Hvilken som Gave for Kæmperne stod; med den løftede Høire
Slynger han ind mellem begge Horn den vældige Cestus,
Hævende sig, samt støder dens Been i den knækkede Hjerne.
Brat den segner; i døende Gisp den glider mod Jorden,
Og ved dens Fald man hører ham selv saalunde at mæle:
„Denne, o Eryx! en bedre Sjæl for den slaanede Dares,
„Offrer jeg dig: her ender min Kunst, her hænger min Cestus."

Flux Æneas paanye at kjæmpe med hurtige Pile
Byder Enhver, som muligen vil, og bestemmer en Kamppriis.
Hjulpen af talrige Mænd, af Seresti Snække en Skibsmast
Reiser han høit, og en Due saa snel, ombunden med Snoren,
For deres Pile et Maal, han hænger paa Toppen af Masten.

Mændene samle sig flux; en Hjelm af Kobber modtager
Lodderne, kasted' deri: under lydelig Raaben af Mængden,
Førend de Andres, man seer Hyrtaciden Hippôcoons Skudlod.
Den, som seirede nys udi Kampen med Snækkerne, Mnestheus
Følger paa denne, med Oliekrands endnu om sin Tinding.
Eúrytiôn er den tredie Helt, din Broder, berømte
Pandarus! som, da Befaling du fikst, at krænke vort Forbund,
Sendte som første Helt din Piil mod de flokkede Græker.
Sidst, og paa Hjelmens fordybede Bund, nedsynker Acestes,
Vovende selv, udi Ynglinges Hob, at prøve en Kampdyst.

Flux med umaadelig Kraft nu krumme de bøiede Buer
Heltene, hver for sig, og tage saa Pilen af Koggret.

Først Hyrtacidens, den Ynglings, Piil fra den hvinende Sene
Baner sig Veien i Skye, og splitter den flydende Luftstrøm,
Kommer til Maalet, og hæfter sig fast i det forreste Masttræe.
Masten blev rystet: den skræmmede Fugl slog baskende Vingen,
Medens det Hele gjenlød af Forsamlingens stormende Bifald.

Mnestheus hidsigen stod med sin alt udstrammede Bue,
Sigtende høit, og spænder sit Blik, tilligemed Senen;
Dog, at ramme den Vingede selv, d e t mægted den Arme
Ikke med Pilen; de linnede Baand og Knuden han sprængte,
Knyttet i hvilke ved Foden den hang fra Toppen af Masten.
Denne med Stormenes Fart foer op i de dunklere Skyer.

Eurytiôn, i en hurtig Fart, paa den færdige Bue
Pilen alt længe har holdt, og, imedens han Broderen beder,
Sigter mod d e n, som i aaben Luft sig fryder, og rammer
Duen, som basker med Vingernes Slag i de mørknende Skyer.
Livløs synker den ned; mellem Himmelens Stjerner den taber
Livet, og, dalende ned, medbringer den borede Piilstok.

Ene af Alle, da Seiren var tabt, stod Acestes tilbage.
Dog den Gamle afskyder sin Piil mod den himmelske Luftegn,
Blot for at vise sin Kunst, og tillige sin bragende Bue.
See, da skuer vort Øie saa brat et pludseligt Varsel,
Egnende sig til et Fremtidstegn; seent kjendtes dets Udfald,
Og først silde Forklaring vi fik af de skræmmende Spaamænd.
Thi i den flydende Luft klart flammed den ilende Piilstok,
Banede sig udi Luerne Vei, til den atter, fortæret,
Svandt i den tynde Luft; som ofte, fra Himmelen løsnet,
Stjernen, der daler, fremskyder sin Vei, og drager en Hale.

Ængsted' i Sinde de stod, og gjorde til Guderne Bønner
Iliums samt Trinacrias Mænd: den høie Æneas

Viste ei Varselet bort, men, favnende gladen Acestes,
Hædrer han ham med betydelig Skjænk, og mæler saalunde:
„Modtag, Fader! — Olympens Drot, den Mægtige, vilde
„Ved sine Varsler, at uden Kamp, du vandt en Belønning;
„Derfor du eie en hæderlig Skjænk af min Fader Anchises,
„Denne, med Kunst indgravede, Skaal, som den thraciske Cisseus,
„Mellem de øvrige talrige Skjænk, min Fader Anchises
„Bød at eie til Minde om sig, og som Pant paa sin Omhed."

Saa han taler; med Lauren grøn han dækker hans Tinding,
Samt udraaber Acestes selv, som den første, der seired.
Ei Eurytion, ædel i Sind, misunder ham Æren,
Skjøndt han ene fra Himmelens Skye nedstyrtede Fuglen.
Næst ham vandrer i Gaverne den, som Knuderne sprængte:
Fulgt af den Sidste, hvis hurtige Piil sig bored i Masten.

Fader Ænéas selv, før Kampen var ganske tilende,
Kalder den gamle, ledsagende Ven af den unge Jülus,
Epyti Søn, samt hvisker ham flux fortroligt i Øret:
„Skynd dig at gaae, og Ascanius siig, at om Ynglingeskaren
„Færdig han har, og til krigerisk Løb sine Heste beredte,
„Føre han Tropperne hid, og vise sig her udi Rustning."

Selv han byder ved disse Ord, at den strømmende Mængde
Flux forlader den Bane saa viid, og at Marken er ryddet.
Parviis ride de Ynglinge frem: paa de bidslede Heste
Straale de foran Forældrenes Blik, og Rytterne alle
Hilses af Raab fra de troiske Mænd, og Trinacrias Ungdom.
Samtliges Haar paa den vanlige Viis nedtrykkes af Krandse,
Medens, med paasat Spids, to Landser de svinge af Hyben.

Glattede Kogger har Andre paa Ryg, og ovenom Brystet
Løber af tvundet og bøieligt Guld trint Halsen et Bælte.

Rytternes Hobe er trende i Tal: tre Førere fare
Foran dem Alle, og efter Enhver tolv Drenge, som følge,
Straale i afdeelt Trop, mens Lærerne følge dem alle.
Forreste Ynglingetrop af den liden Priamus føres,
Med Farfaderens Navn, d i n herlige Pode, Polites!
Engang bestemt til Italiens Pryd: den thraciske Ganger,
Spættet, med Plætter af Hvidt, ham bærer, som stolteligt viser
Begge de forreste Been, og Halsen tillige, saa hvide.

Atys er nærmest: (de Attiers Slægt nedstammer fra Denne)
Atys, der, lille, dog elskes som Dreng af Drengen Iülus.
Sidst, dog i yndig Form den første af Alle, Iülus
Tumler en Ganger fra Sidons Bye, som den venlige Dido
Skjænkede ham, som erindrende Pant paa sin varige Omhed.
Ynglingehoben hos gamle Acest paa trinacriske Heste
Rider tillige med dem.

Disse, som ængstes, modtager med Klap, og betragter med Glæde,
Dardani Folk, og kjender igjen Forældrenes Aasyn.
Da nu de Rytteres Hob med Glæde har mønstret den hele
Samling, og helst deres Slægtningers Blik, da gives Signalet
For de Beredte ved Skrig, og Epŷtides knalder med Pidsken.

See, da splittes de ligeligt ad, og, delede trefold,
Løse de Troppen i spilede Chor, og atter, paa Ordre,
Gjøre de Sving, og paa fjendtlig Viis mod hinanden de sprænge.
Snart de begynde et andet Løb, og forandrede Gjenløb,

Front imod Front; paa vexlende Viis de slynge i Kredse
Kredsene ind, og et Billed af Kamp under Vaaben de vække.
Snart de Ryggene blotte paa Flugt; snart vende de harmfuldt
Spydene frem; i en fredelig Hob snart ride de sammen.

Saa, man siger, paa Cretas Øe, Labyrinthen har eiet
Af usynlige Vægge en Vei, samt tusinde Snirklers
Tvivlsomme List, hvor samtlige Tegn, som kan lede en Vandrer,
Løste sig op i forvirrede Tvivl; uden Traad, uden Frelse.
Ikke med andet Løb de Teucrers Sønner indvikle
Hestenes Gang, der i spøgende Leeg nu kjæmpe, nu flygte,
Liig Delphiner, der, svømmende hen gjennem bølgende Have,
Midt i den libyske Søe, eller ogsaa carpathiske, lege.

Lignende Skikke, samt Kampe og Løb har Ascanius fordum
Medens han Alba, den lange Bye, omgjærded med Mure,
Indført, samt de Latinere lært, at feire den ganske
Som han feirede den, som Dreng, med den troiske Ungdom.
Albas Sønner den lærte igjen, og det mægtige Roma
Fik den af dem, og som fædrene Skik bevared den helligt.
Troja det kaldes endnu, og Drengene, troiske Toget.
Saavidt feiredes Kampenes Leeg til den hellige Fader.

Brat sig ændrede Lykkens Gunst ved at svigte sit Løfte.
Medens ved Graven i vexlende Leeg de feire hans Festdag,
Juno Saturnia selv nedsender fra Himmelen Iris
Til de Troeres Leir, ja vifter ad hende, som iler,
Tænkende Ondt udi Hu, i sin gamle Harme ei mættet.
Ilende hurtigen frem ad Buen med tusinde Farver,
Løber den Pige, af Ingen seet, ad den skraanende Nedgang.

Der hun skuer en flokket Hob, og, speidende Kysten,
Seer hun, at Havnen er tom, og Snækkerne ligge forladte.

Fjernt paa den eensomme Strand de troiske Qvinder i Enrum
Græd ved den tabte Anchisis Død, og stirred med Taarer
Ud mod den dybe Søe. „Saa talrige Have og Bølger
„Staae for os Arme tilbage endnu!" slig mæle de Alle,
Ønske en Bye, da de ævne ei meer paa Bølgen at tumles.
Midt iblandt disse — med flygtigt Hu til at skaffe dem Skade —
Styrter hun frem, samt skjuler sin Form og sin Dragt som Gudinde;
Bliver saa Bêroë, aldrende Viv af den Tmarer Dorŷclus,
Eengang eiende Slægt og Navn samt haabefuld Afæt.

Saa hun styrtede sig imellem Dardânernes Mødre,
Medens hun skreeg: "Usalige Kjøn! hvem Grækernes Hær ei
„Slæbte til Døden i Krig ved de fædrene Mure! o arme
„Slægt! til hvilket et rædsomt Fald har Skjæbnen dig ræddet?
„Siden vort Ilium sank, alt væltes den syvende Sommer.
„Talrige Have og Lande vi saae; ja Klipper og Storme
„Har paa Seiladsen vi taalt, imedens vi søge paa Havet
„Efter Italiens flygtende Land, og væltes paa Bølgen.
„Eryx er her med sin brødrene Strand; vor Vert er Acestes;
„Hvorfor bygges ei Muur, og gives ei Borgerne Hjemstavn?

„Fædreneland! I Penater selv! som forgjæves vi rædded,
„Skal ei mere en Bye faae Navn af Troja? skal aldrig
„Hectors Strømme vi see, en Simoïs eller en Xanthus?
„Altsaa velan! opbrænder med mig de usalige Skibe!
„Thi udi Søvne, Cassandras Aand, den Seerske, tyktes
„Selv at række mig brændende Blus: „„her søge I Troja!

„„Hiemstavn, sagde hun, finde I her!““ Det er Tid at vi handle!
„Ikke vi sinke saa herlige Tegn! Her staae til Neptunus
„Altere fire: ja Fakler og Mod forlehner os Guden.“

Mælende sligt, hun griber med Kraft den hærjende Ildbrand,
Hæver den høit med den løftede Haand, og slynget med Kræfter
Kaster hun den. Forbausede staae, med forvirrede Tanker,
Iliums Mødre; da høres en Røst fra en aldrende Qvinde,
Pyrgo, en Kongelig Amme hos Priami talrige Afkom:

„Hun er ei Bêroë selv; ei, Mødre, I skue Dorycli
„Troiske Viv; det synlige Tegn paa guddommelig Skjønhed
„Mærke I bør, og det funklende Blik. Hvilken kostelig Aande,
„Klangfuld Stemme, indtagende Blik, og Gang, naar hun vandrer!
„Bêroë selv har jeg nylig forladt, da jeg vandrede hidhen,
„Syg og bedrøvet, at saadan en Fest hun ene skal mangle,
„Og den billige Skjænk tør ei tilbyde Anchises!“
Saa hun talte.

Mødrene, stædte i Tvivl, med Blik, som varsle det Onde,
Stirre mod Skibene hen: mellem sørgelig Omhed de vakle
Til Siciliens Oe, og det Land, som vinker ved Skjæbnen.
See, da stiger Gudinden i Skye paa de spilede Vinger,
Og, i sin Svæven, en Bue saa stor hun skjærer i Skyen.
Rystede dybt ved et saadant Tegn, og fortumled' af Vanvid
Skrige de høit, og forskaffe sig Ild fra den hellige Arne.
Andre udøve mod Altrene Rov, og kaste med Brande,
Qvas og Løv; ubændig i Kraft Vulcanus sig vælter
Hen over Bænke, samt Aarer og Stavn af det farvede Fyrtræe.

Hen til Anchisis Grav og Theatrets Pladse, som Budskab,
Melder Eumêlus om Skibenes Brand: de see sig tilbage,
Og udi Skyer af Røg de øine de dunklede Emmer.
Flux Ascanius selv, der just anførte med Glæde
Rytternes Løb, udi hurtigt Trav til den larmende Leirplads
Skynder sig bort; ei holde ham kan det bestyrtsede Følge.

„Hvilken en Galskab," han raaber, „paanye! hvad søge I arme
„Landsmændinder! ei Fjender det er, ei fjendtlige Grækers
„Leire, I brænde, men *eget* Haab. Seer! *Jeg* er jo Eders
„Ascaniûs!" den blottede Hjelm han til Fødderne kaster,
Dækket med hvilken han nylig for Spøg fremstilled en Stridskamp.
Helten Æneas paaskynder sin Gang, og de teucriske Hobe.

Qvinderne selv i et splittet Løb over Stranden saa vide
Skilles af Frygt; i Skovenes Skjul, i de hvælvede Klipper
Søge de Lye; ved Luernes Blus fortryde de Daaden;
Kjende nu Folket igjen, og Juno er rystet af Hiertet.
Derfor dog ikke den luende Brand neddæmper sin vilde
Graadige Kraft; den ulmer endnu i de vædede Planker,
Dampende døsigt fra Skibenes Hamp. De Snækker fortæres
Langsomt i Røg, og det samtlige Skrog hjemsøges af Branden:
Lidt kun gavner de Heltes Kraft, eller Vandet, man øser.

See! da splitter den fromme Helt sine Klæder fra Skuldren,
Raaber de Guder om Hjelp, og strækker mod Himmelen Haanden:
„Jupiter, Almagts Gud! hvis ikke du hader os Alle,

„Troernes Børn; hvis, ligesom før, misfundelig Godhed
„Skuer paa Menneskets Nød, da unde du. Fader! at Flaaden
„Ræddes fra Ild! vore trængende Kaar af Luen du rædde,
„Eller med grusomme Lyn nedstyrt vor Hob udi Døden,
„Haver jeg sligt fortjent, ja knuus mig her med din Høire!"

Neppe var Ordene talt', før brat udi styrtende Regnskyl
Raser et sjeldent og frygteligt Veir; udi Tordenen bæve
Sletter og Høie paa Jord; fra Ætheren styrter saa vide
Regn med sit muddrede Vand i den tykttilhyllende Sydvind.
Stavnene fyldes til øverste Rand; halvtærede Planker
Dryppe af Vand; snart Dampen er slukt, og de samtlige Snækker
Frelste fra hærjende Brand, og ikkun de fire man tabte.

Frommen Æneas, der rystedes dybt af saa bittert et Uhæld,
Vælter i Sinde, snart hist, snart her, de vægtige Sorger,
Uvis i Sind, om at sætte sig fast paa Siciliens Marker,
Glemmende Skjæbnens Bud, eller søge Italiens Kyster.
Derpaa Nautes, en aldrende Mand, som Tritonia Pallas
Havde belært, og i mangen Kunst forsynet med Kræfter,
Gav ham et tydeligt Lys, om det, som de mægtige Guders
Vrede bebuded, hvad Skjæbnens Gang bestemte som afgjort.
Derfor han trøster med saadanne Ord Æneas, og mæler.

„Søn af Gudinden! hvor Skjæbnens Traad veileder, vi følge!
„Hvad der end skeer, vi seire dog kun, ved at bære det taaligt.
„Her, af gudommelig Æt, du haver en Troer Acestes;
„Ham du tage paa Raad! han gjerne forener sig med dig.
„Denne du give, hvad levnedes nys fra de mistede Snækker,
„Samt hver Enkelt, som kjedes ved dig, og dit mægtige Idræt.

„Oldinge, mætted' af Aar, de Mødre, som trættes af Havet,
„Alle, som kjende ei Mod eller Kraft, samt bæve for Farer,
„Vælge du bør, for her at skjænke de Svækkede Hjemstavn.
„Fange de Ret dertil, vil Byen de kalde Acesta."

Vist nok rørte den aldrende Ven ved sin Tale hans Hjerte,
Dog det vakler endnu, og bølger i vexlende Planer,
Alt som Natten paa Tvespandsvogn fremkjørte paa Himlen.

See! da skues Anchisis Aand, og fra Himmelen svæver
Faderens Skygge mod Jord, og mæler med Hurtighed til ham:
„Søn, udi fordums Tid, imedens jeg stædtes i Livet,
„Kjær som mit eget Liv, afhærdet i Iliums Uhæld,
„Hid jeg kommer paa Jupiters Bud, som mod Luerne værned
„Snækkerne selv, og fra Himmelens Skye forlehner sin Naade.
„Trygt du lyde de herlige Raad, som den aldrende Nautes
„Nys dig gav! De kjækkeste Folk, udkaarede Krigsmænd,
„Bring til Italiens Kyst, thi et haardt, og i Sæder uslebet,
„Folk skal bekjæmpes i Latiums Land. Dog først du besøge
„Plutos Borg under Jordens Ring, og ad dyben Avernus
„Søge du Møde med mig, min Søn! Ei Tartari Afgrund
„Skjuler mig dybt i sit rædsomme Mulm: i Elysiums skjønne
„Egne jeg boer i de Dydiges Hjem. Den kydske Sibylla,
„Fører dig did, naar de sortlige Faar du har Guderne offret.
„Da vil du høre din Slægt og den Bye, dig undes i Tiden.
„Nu et Farvel! den fugtige Nat er paa Midten af Himlen,
„Og med sit stønnende Spand tilpuster mig Solen i Østen."
Brat, under saadanne Ord, han svandt, som en Taage i Luften.

Skreeg da Æneas: „Hvi styrter du bort? hvorhen saa iilfærdig?
„Hader du mig? fra en favnende Søn hvad kan dig fordrive?

Mælende sligt, opvækker han Ild i den døsige Aske,
Medens han Pergamas Lar, samt Vestas graanende Guddom
Soner med hellige Korn og den ydmygt offrede Virak.

Flux han samler sit Folk, dog fremfor Alle Acestes.
Jupiters tvingende Bud, og den elskede Faders Begjæring
Mælder han dem, og det kraftige Raad, han har fattet i Sindet.
Hurtigen skrides til Værk, og Acestes billiger Planen.
Mødrene sletter man ud; og Enhver, der ønsker at blive,
Levner man der, samt de øvrige Mænd, der ei trænge til Ære.
Bænkene sættes istand; Skibsplankerne, Luen fortæred,
Byttes mod friske; de danne af Nyt baade Aarer og Tougværk,
Saare forminsked' i Tal, dog Helte, der aande for Krigen.

Næst Æneas omridser med Ploug den Bye, som er udseet,
Deler de Huse ved Lod, og byder, at Stedet skal vorde
Trojas og Iliums Bye. Ved sin Tilvæxt frydes Acestes,
Stifter et Torv, og, da Raadet er valgt, han giver dem Love.
Høit imod Stjernen, paa Eryx' Top, grundlægges et Tempel,
Helliget Venus Idalia selv. Hvor Anchises er jordet,
Sættes til Vogter en Præst, og helliges Lunde saa vide.

Alt ni Dage i Rad de Fæller har levet i Festlag,
Samt til Altrene Offringer bragt; de venlige Vindpust
Bølgerne jævne, og atter mod Søe Sydvindene kalde.
Da gjenlyder umaadelig Graad paa den bugtede Strandbred,
Medens i Nat og i Dag de dvæle ved vexlende Favntag.
Ja! Matronerne selv, og Hine, hvem Synet af Havet
Tykkedes vildt, og som Bølgernes Navn ei mægted at høre,
Ville nu gaae, ja døie hver Nød, der kan møde paa Havet.

Disse med venlige Ord opliver den fromme Æneas:
Og til sin Frendes, Acestis, Gunst han med Taarer betroer dem.

Næst til Stormen et Lam, og af Kalvene trende til Eryx,
Byder han offrede her, og løser tilbørligen Touget.
Selv bedækket med Krands af en Oliegreen om sit Hoved,
Staaer han paa Stavnen med Skaalen i Haand, og kaster sit Offer
Fjernt udi salten Søe, samt øser den strømmende Viin ud.
Vinden, der kuler fra bagerste Stavn, ledsager Seiladsen,
Folkene kappes i Aarernes Slag, og feie ad Bølgen.

Venus sig vender, da dette er skeet, af Sorger omtumlet,
Til Neptunus, og letter sit Sind paa en klagende Maade:
„Junos trykkende Harm, og evig umættede Hierte
„Tvinge mig til at forsøge mit Held ved mangfoldige Bønner;
„Hende ei Aarenes Løb, ei Kjærlighed mægter at bøie;
„Selv ei knækket ved Jupiters Bud, og ved Skjæbnen, hun hviler.
„Ei var det nok, ved et grueligt Nag, at fortære de Phrygers
„Samtlige Folk samt Bye, og i alskens Qvaler at slæbe
„Borgernes Rest; nei! Iliums Been, og den Myrdedes Aske
„Tumler hun end; til saa vældig en Harm hun vide sin Aarsag!

„Selv et Vidne du varst, hvad Larm hun nyligen vækked
„Brat i den libyske Søe: med Himlen hun samtlige Have
„Blanded, imedens paa Æoli Storm hun byggede frugtløst.

„Bovende sligt i dit Hjem!
„Nys, da hun fristede lumsk de troiske Qvinder til Udaad,
„Brændte hun Stavnene skjændigen op, og, da Flaaden var mistet,
„Tvang hun de Fæller at bygge sit Hjem paa de fremmede Kyster.
„Lad nu de Andre (saa lyder min Bøn) over Bølgerne trygge
„Seile for dig! forund dem at naae den laurentiske Thybris!
„Ret er mit eneste Krav; der under dem Parcen at bygge."

Svared Saturni Søn, hiin Drot i det dybeste Havsvælg:
„Ja, Cytheréa, med fuldelig Ret paa mit Rige du bygger,
„Hveden du regner din Byrd: jeg fortjener det ogsaa, der ofte
„Standsed den vilde og voldsomme Harm af Havet og Himlen.
„Heller ei mindre paa Land — lad Xanthus og Simois vidne —
„For din Æneas jeg Omsorg bar, da de troiske Hobe
„Joges mod Byen i ængstelig Flugt af Achilles, der seired.

„Medens de faldt udi tusindeviis, og de spærrede Floder
„Fyldtes af Liig, og at finde sig Vei, for i Havet at rulle,
„Xanthus ei mægted: da prøved din Søn med den djærve Achilles
„Dristig en Kamp, ei voxen i Kraft, og ei hjulpen af Guder.
„See! da frelste jeg ham i en Skye, skjøndt jeg ønsked at styrte
„Brat den hele meenedige Bye, hvis Mure jeg bygged.
„End jeg nærer det samme Meed; ei mere du ængstes!
„Trygt han naaer til Averni Havn, hvor du ønsker at see ham.
„Een alene han savne skal, og i Bølgerne søge;
„Een for Mange skal finde sin Død."

Efterat saadanne Ord Gudinden har qvæget og trøstet,
Samler den Gamle sit Spand udi Guld, og med skummende Bidsler
Gangerne bindes, mens Tømmerne selv slapt hænge i Haanden.
Let i sin blaalige Karm han kjører ad Toppen af Bølgen.
Bølgerne synke; den svulmende Søe under tordnende Axel
Jævner sig roligt, og Skyerne flye fra den vældige Himmel.
Sælsomme Væsner i Følget man seer: de rædsomme Hvaler,
Glauci aldrende Chor, og Inos Pode Palæmon,
Snelle Tritoner, og Phorci Hær, som i Hobe forenes.
Thetis til Venstre man seer, og Melite og Pigen Panope,
Samt Nesæe og Spio, og Cymodocé med Thalia.

Fader Æneas, i Kummer bestædt, maa inderligt zittre
Af en uventet og kostelig Fryd; han byder, at hurtigt
Masterne hæves tilveirs, og at Seilene strammes paa Raaen.
Gjøres da Seilene klar; snart Lætredet hen imod Venstre,
Snart imod Høire er løst, og de kneisende Stænger sig dreie
Frem og tilbage, mens gunstig Vind fremdriver hans Snækker.
Skibenes hobede Sværm Palinurus, som Forrest af Alle,
Fører; de Øvrige gaae, hvorhen han styrer ad Bølgen.

Alt den fugtige Nat til sit Maal, paa Midten af Himlen,
Nærmede sig, og i qvægelig Roe udstrækked sit Legem
Hen ad den haarde Bænk, med Aaren bedækket, den Søe-mand,
Da fra Ætherens stjernige Hjem neddalede Søvnen,
Skillede let den fordunklede Luft, og splittede Taagen,
Søgende dig, Palinurus! og bringende dig, som var skyld-frie,
Net en bedrøvende Drøm. Paa Stavnen satte sig Guden,
Phorbas liig, og man hører hans Røst saalunde fra Læben:
„Jasi Søn, Palinurus; nu føre jo Bølgerne Flaaden;
„Medbør fylder vort Seil, nu er der en Tid til at hvile;

„Vovende sligt i dit Hjem!
„Nys, da hun fristede lumsk de troiske Qvinder til Udaad,
„Brændte hun Stavnene skjændigen op, og, da Flaaden var mistet,
„Tvang hun de Fæller at bygge sit Hjem paa de fremmede Kyster.
„Lad nu de Andre (saa lyder min Bøn) over Bølgerne trygge
„Seile for dig! forund dem at naae den laurentiske Thybris!
„Ret er mit eneste Krav; der under dem Parcen at bygge."

Svared Saturni Søn, hiin Drot i det dybeste Havsvælg:
„Ja, Cytherêa, med fuldelig Ret paa mit Rige du bygger,
„Hveden du regner din Byrd: jeg fortjener det ogsaa, der ofte
„Standsed den vilde og voldsomme Harm af Havet og Himlen.
„Heller ei mindre paa Land — lad Xanthus og Simois vidne —
„For din Æneas jeg Omsorg bar, da de troiske Hobe
„Joges mod Byen i ængstelig Flugt af Achilles, der seired.

„Medens de faldt udi tusindeviis, og de spærrede Floder
„Fyldtes af Liig, og at finde sig Vei, for i Havet at rulle,
„Xanthus ei mægted: da prøved din Søn med den djærve Achilles
„Dristig en Kamp, ei voxen i Kraft, og ei hjulpen af Guder.
„See! da frelste jeg ham i en Skye, skjøndt jeg ønsked at styrte
„Brat den hele meenedige Bye, hvis Mure jeg bygged.
„End jeg nærer det samme Meed; ei mere du ængstes!
„Trygt han naaer til Averni Havn, hvor du ønsker at see ham.
„Een alene han savne skal, og i Bølgerne søge;
„Een for Mange skal finde sin Død."

Efterat saadanne Ord Gudinden har qvæget og trøstet,
Samler den Gamle sit Spand udi Guld, og med skummende Bidsler
Gangerne bindes, mens Tømmerne selv slapt hænge i Haanden.
Let i sin blaalige Karm han kjører ad Toppen af Bølgen.
Bølgerne synke; den svulmende Søe under tordnende Axel
Jævner sig roligt, og Skyerne flye fra den vældige Himmel.
Sælsomme Væsner i Følget man seer: de rædsomme Hvaler,
Glauci aldrende Chor, og Inos Pode Palæmon,
Snelle Tritoner, og Phorci Hær, som i Hobe forenes.
Thetis til Venstre man seer, og Melite og Pigen Panope,
Samt Nesæe og Spio, og Cymodocé med Thalia.

Fader Æneas, i Kummer bestædt, maa inderligt zittre
Af en uventet og kostelig Fryd; han byder, at hurtigt
Masterne hæves tilveirs, og at Seilene strammes paa Raaen.
Gjøres da Seilene klar; snart Lætrebet hen imod Venstre,
Snart imod Høire er løst, og de kneisende Stænger sig dreie
Frem og tilbage, mens gunstig Vind fremdriver hans Snækker.
Skibenes hobede Sværm Palinurus, som Forrest af Alle,
Fører; de Øvrige gaae, hvorhen han styrer ad Bølgen.

Alt den fugtige Nat til sit Maal, paa Midten af Himlen,
Nærmede sig, og i qvægelig Roe udstrækked sit Legem
Hen ad den haarde Bænk, med Aaren bedækket, den Søemand,
Da fra Ætherens stjernige Hjem nedbalede S ø v n e n,
Skillede let den fordunklede Luft, og splittede Taagen,
Søgende dig, Palinurus! og bringende dig, som var skyldfrie,
Ret en bedrøvende Drøm. Paa Stavnen satte sig Guden,
Phorbas liig, og man hører hans Røst saalunde fra Læben:
„Jasi Søn, Palinurus; n u føre jo Bølgerne Flaaden;
„Medbør fylder vort Seil, n u er der en Tid til at hvile;

„Læg dit Hoved, og stiæl dine mødige Øine fra Møien,
„Mens, for en liden Stund, jeg selv paatager dit Arbeid.“

Knap Palinurus kan hæve sit Blik, dog mæler han Saadant:
„Kan du forlange, at jeg skal bygge paa rolige Vover,
„Eller paa Havets Syn? Skal jeg troe paa saa sælsom en Medbør?
„See mig engang! Jeg Helten betroe til den skuffende Sydvind?
„Jeg, som bedroges saa tit ved Svig af den lysende Himmel?“
Som han yttrede sligt, krampagtigen trykked han Roret
Saare, og ikke han slap, skjøndt Øiet han hæfted paa Stjernen.
See! da rystede Guden en Green, som af Dugen fra Lethe
Drypped, og Styx' søvndyssende Vand paa hans Tindinger begge;
Brat hans Øine, der rulled saa mat, han bedøvende lukker.

Knap har denne uventede Ro afslappet hans Lemmer,
Førend hiin afriver med Magt fra Stavnen et Stykke,
Samt, med Roret, udkaster ham selv i de flydende Bølger
Brat paa sin Hals, under frugtløst Skrig til de Andre om Bistand:
Stiger saa høit, som den vingede Fugl, i den høiere Luftegn.

Flaaden dog løber sin sikkrede Vei over Bølgernes Flade
Og (saa loved Neptuni Ord) ubehindret den seiler.
Alt, paa sin Fart, den nærmede sig til Sirenernes Klipper,
Fordum farlige Skjær, og af Dødningebenene hvide;
Nu gjenløde kun hæst de Fjelde af idelig Brænding.

Som nu Faderen saae, at Snekken, der misted sin Styrmand,
Svaier og vakler, da styrer han Selv i de natlige Bølger,
Sukkende dybt, og bevæget i Sind ved den Elskedes Uheld.
„Havets og Himmelens Ro du satte for meget din Lid til;
„Nøgen nu hvile du skalst paa en fremmed Strand, Palinurus!“

Sjette Sang.

Indhold.

Efterat Æneas er landet ved Cumæ, begiver han sig til Sibyllas Hule, fuldfører den vedtagne Offerhandling, og raadspørger Phoebi Orakel, hvorpaa han faaer de Farer at vide, som true, samt Udfaldet af Krigen (v. 1—160). I den Anledning opleder han Miseni Legeme, anstiller et Dødningeoffer, og begraver ham ved det Forbjerg, som efter ham bliver opkaldt (— 235). Ledsaget af et Par Duer, ledes han til den hellige Guldgreen, gjør Offring og Bøn til de Underjordiske, og tiltræder nu, fulgt af Sibylla, sin Vandring gjennem Avernus til Orcus (— 336). Paa denne møder han Palinurus, som ikke er utilbøielig til, da han endnu ei er jordet, at gaae op til Livet igjen med Æneas, men Sibylla forbyder det, og han faaer altsaa blot Cenotaphium og Gravfest (— 383). Han mildner Cerberus og Charon, og kommer endelig, efter flere Møder, til Deres Bolig, der af uhældig Kjærlighed have myrdet sig selv, og iblandt disse til Dido, som dog haanligen viger bort fra ham (— 476). Han har et langt Møde med Deïphobus, hvis Historie fortælles (— 534), hvorpaa Helten forlader Tartari Boliger, og vender sig mod Elysium, lige til Plutos eget Slot, hvor han fæster sin Guldgreen (— 636). Af Digteren Musæus føres han derefter til Anchises, som giver ham et Begreb om Sjælenes Væsen og Igjenfødelse, samt en Fortegnelse over de mærkeligste albanske og romerske Høvdinge, indtil Cæsar og August (— 860) med en tilføiet Klage over Marcelli tidlige Død (— 888). Endelig skilles han fra Anchises, og igjennem Elfenbeensporten gaaer han til Oververdenen, hvor han finder sine Folk, og seiler med dem fra Cumæ til Cajeta.

Saa han taler med Graad; til Snækkerne giver han Tøilen,
Og til Cumas euboeiske Kyst han sagteligt glider.
Forreste Stavne sig vende mod Søe; med stemmende Hager
Holde de Ankere Snækkerne fast; med krummede Kjøle
Kysten er skjult, og den fyrige Trop af Ynglinge springer
Ud paa Hesperiens Strand. Endeel opleder i Flintens
Aarer den skjulede Ild; deels samle de talrige Grene,
Vildtets bedækkende Huus, samt vise de Floder, de funde.

Frommen Æneas besøger det Fjeld, hvor den høie Apollo
Throner som Drot, og det eensomme Lye for den vilde Sibylla,
Midt i en Hule saa stor, hvis Tanker og høie Begeistring
Ledes af Deli prophetiske Gud, der Fremtiden aabner.
Alt de nærme sig Trivias Lund og de gyldene Tage.

Dædalus flygted, saa ganger et Rye, fra Minois Rige,
Og, da han voved med hurtige Fjær at stile mod Himlen,
Kom, paa den sælsomme Fart, han hen mod det koldere Norden,
Og paa sin Vinge saa let han stod over Borgen i Chalcis.
Da han nu atter neddaled mod Jord, han vied dig, Phæbus!
Vingernes Aarer, og byggede der et umaadeligt Tempel.

Foran paa Dør er Androgeï Død, og de arme Athener,
Tvungne at yde, til sørgelig Straf, syv Sønner om Aaret,
Ynglinge alle; med Loddet, man trak, stod Urnen der endnu.
Tvert for dette sig hæver af Søe det gnossiske Øeland.
Hvor til Tyren den grusomme Lyst, Pasiphaes Omgang,
Skjøndt i Smug, den blandede Slægt, samt Kjærlighedsfrugten,
Tveformskabt, Minotaurus, man seer, som Geilhedens Skamplet.

Her er det kunstige Huus med en uopløselig Irrgang:
Dog, da han ynksom saae hiin Dronnings mægtige Elskov,
Selv opklarede han sin Bygnings Bugter og Kroggang,
Saa at ved Traade hun styred sin Gang. Hvis Smerten tillod det,
Havde du, Icarus! eiet en Deel i det herlige Kunstværk.
Togang prøvede han udi Guld at forme hans Uheld,
Togang sank, som Fader, hans Haand.

Nu havde de sikkert
Alting nøie beseet, hvis ikke den sendte Achates
Alt var kommen igjen med Dëiphobe, Datter af Glaucus,
Der tiltaler ham saa, som Dianas og Phœbi Præstinde:
„Ikke et saadant Syn fremkalder nærværende Time;
„Nu af en urørt Hjord syv Stude at slagte, som Offer,
„Sømmer sig meer, samt lignende Faar, som man valgte, som Skik er."

Sligt Præstinden Æneas bød — ei Mændene tøve
Ved det hellige Bud — og kalder de Teucrer til Templet.
Dybt er hugget en Hvælving stor i euboeiske Fjeldet;
Gange, som føre derhen, er' i Tal, som Dørene, hundred,
Hveden Sibyllas Svar sig vælter i hundrede Gjenlyd.

Alt ved Døren vi stod, da Pigen udraabte: „Nu fordrer
„Skjæbnen betids! Seer Guden, o seer!“ Da hun mælede Saadant
Tæt ved Døren, blev Farven ei meer, ei Minen den Samme,
Heller ei bleve de pyntede Haar. Høit stønnede Brystet,
Hjertet svulmed i vildeste Færd, hun tykkedes større,
Stemmen ei heller fra Jord, da ved Gudens sig nærmende Almagt
Dybt bevæget hun stod. „Vil [illegible] dvæle med Løfter og Bønner?
„Dvæler du,“ skreeg hun, „du troiske Helt? Æneas! forinden
„Aabner ei Porten det varslende Huus!“ Da hun mælede Saadant,
Taug hun igjen. En isnende Skræk udbreder sig kurtigt
Gjennem de Troeres Been, mens Kongen ret inderligt beder:

„Du, som bestandig har skuet med Ynk paa Iliums Uheld,
„Phoebe! der styrede Paris' Haand og dardaniske Vaaben
„Mod Æaciderens Krop! Jeg seiled paa vældige Have,
„Hvilke om Jorden sig snoe, veiledet af dig, til de fjerne
„Folk i Massyliens Land, og de Marker, som grændse til Syrtis.
„Nu vi have i Haand Italiens flygtende Kyster;
„Ene til dette Punkt os Iliums Skjæbne ledsage!
„Eder paalægger nu Pligt, at bistaae Pergami Sønner,
„I Gudinder, og Guder, hvem Troja, og Iliums store
„Ære forvoldede Qval.

Præstinde, du hellige Qvinde!
„Som det Kommende veed, forund — jeg beder om Skjæbnens
„Mig forjættede Land — at i Latium Teucrerne hvile,
„Med deres flygtende Guder, og Trojas ængstede Magter.
„Da skal stiftes til Trivias Priis og til Phæbus et Tempel,
„Heelt af Marmor, og festlige Spil til Ære for Phoebus.

„Ogsaa for dig er et hæderligt Hjem i mit Rige beskikket;
„Thi dine hellige Svar og Vink om vor dæmrende Fremtid,
„Som du vil lære mit Folk, skal jeg gjemme, og give til Omsorg
„Hellige! kaarede Mænd. Kun ikke paa Blade du varsle,
„At de forvirred' ei vorde til Spot for de voldsomme Vinde!
„Spaa, jeg beder dig, Selv!" Herpaa han endte sin Tale.

Endnu ei ganske i Phoebi Vold, Præstinden sig tumler
Gjennem den mægtige Grotte saa vildt, og stræber at ryste
Ud af Hjerte den mægtige Gud: desmere han trætter
Munden, der fraader, og tæmmer med Magt det bankende Hjerte.
Alt sig aabne den mægtige Borgs de hundrede Døre
Ved sig selv; nu bringes i Luft den Varslendes Spaadom:

„Endelig est du forløst fra de mægtige Qvaler paa Havet;
„Værre dog vente paa Land! Til Laviniums Rige skal sikkert
„Troerne komme (lad saadan Sorg af dit Hjerte forsvinde!)
„Men de vil ønske, at ikke de kom; Kamp, rædsomme Kampe
„Seer jeg, og Tiberens Flod, der skummer saa saare af Blodet.
„Der ei Xanthus, ei Simois' Strøm, og de doriske Leire
„Savne du vilst; en Achilles paanye er i Latium baaren,
„Derhos selv af Gudinden en Søn; ei Teucrernes Fjende,
„Juno, forsømme sig vil! Du selv, nedtrykket og ydmyg,
„Hvilke italiske Byer og Folk vil du tigge ved Bønner!
„Atter en Viv, som er Troerne huld, er Aarsag i Nøden;
„Atter med Fremmede Kjærlighedspagt!
„Tab ei Modet i Nød! did vandre du dristig imøde,
„Hvor din Skjæbne anviser dig Vei! Udsigter til Frelse,
„Hvilket du vanskeligt troer, fra en Stad hos de Grækere aabnes!"

Dybt fra det Indre med saadanne Ord Cumæas Sibylla
Varsler i dunklede Svøb, og dybt fra Hulen hun brøler,
Viklende Sandhed i Mulm; saa styrer Apollo med Tøilen
Qvindens Begeistring, og trykker sin Braad i det Indre af Hjertet.

Alt er den fraadende Mine i Roe med den vilde Begeistring,
Da begynder Æneas, den Helt: „Ei viser, o Pige!
„Her sig et fremmed, uventet Syn af kommende Qvaler.
„Sligt jeg ahnede længst: til dette jeg længe beredtes.
„Eet er mit Ønske; man haver jo sagt, at til Kongen i Orcus
„Porten er her; at din muddrede Sump er et Acherons Udvæld.
„Lad mig da gaae for at skue og see min elskede Fader!
„Du veilede min Gang! du aabne de hellige Porte!

„Ham, gjennem Luernes Glød, gjennem tusind forfølgende Pile,
„Har jeg paa Skuldrene frelst, og revet fra Klynger af Fiender;
„Han ledsaged min Vei; med mig han samtlige Have,
„Alskens Trudsler af Himmel og Hav har modigen trodset,
„Skjøndt kun svag, med'en skjønnere Kraft end af Oldinger ventes.
„Ydmyg at ile herhen, og begive mig hid til din Tærskel,
„Ofte han bad mig, ja fordred endog. Hav Naade, du Høie!
„Baade med Fader og Søn; thi stor er din Vælde; ei frugtløst
„Satte dig Hecate selv over Lundene trindt om Avernus.
„Mægted jo Orpheus dog, at hente den Elskedes Skygge,
„Tryg ved sin thraciske Lyras Spil og de tonende Strænge.
„Kjøbte alt Pollux sin Broder løs fra den vexlende Dødssøvn,
„Gaaer jo og kommer ad Veien saa tit: hvi tale om Theseus,
„Eller Alcidens Kraft? Selv Jeg er af Jupiters Høiæt."
Saa han yttred sin Bøn, og lagde paa Alteret Haanden.

Mæled da Seersken saa: „Du Spire af Gudernes Stamme!
„Troer! Anchisis Søn! Nedgangen er let til Avernus.
„Døren til sorten Dis staaer aaben om Natten og Dagen,
„Men at forandre sin Gang, undslippe til Jorderigs Luftegn,
„Det er en Kunst, og en Daad. Kun Faa, som Jupiters Naade
„Elskede høit, eller glimrende Kraft opløfted mod Ætheren,
„Evnede dette, som Gudernes Børn. I Midten er Skove,
„Og med sin muddrede Bugt Cocytus omringer det Hele.

„Har du i Hjerte saa mægtig en Drift, og lyster dig saare,
„Togang at seile paa Styres Strøm, samt Tartari Natmulm
„Togang at see, og du finder en Fryd i saa rædsomt et Arbeid,
„Høre du hvad der forinden maa skee! Paa en skyggende Stamme
„Skjules en Green udaf Guld, med Blade og bøielig Vidbie,
„Viet til Juno i Dødningeland. Den skjules aldeles
„Dybt i Lunden, og hylles i Mulm af de dæmrende Dale.
„Dog erlanger man ei, at skue det Dunkle i Jorden,
„Før man af Træet har brudt hiin Green med det gyldene Løvværk,
„Saasom den væne Proserpina selv forlanger som Gave
„Denne sig bragt. Naar den Føiste er brudt, da følger den Anden,
„Ogsaa af Guld, og af samme Metal fremskyder en nye Green.

„Derfor i Veiret du bruge dit Blik, og har du den funden
„Bræk den tilbørligen af; selv følger den villig og gjerne,
„Er det beskikket; hvis ei, da seirer du ikke ved nogen
„Vold eller Kraft, du knækker den ei med det hamrede Glavind.
„Dog — end ligger din Vens ei hidtil jordede Legem —

„(Sligt formoder du ei) og pletter din Flaade med Dødssynd,
„Medens du spørger om Raad, og skiller dig ikke fra min Dør.
„Ham du bringe til Roe, og skaffe ham Hvile i Graven!
„Først naar du bringer mig sorte Faar til den første Forsoning,
„Undes dig Styxes Lund, samt Riget, de Levende see ei,
„Selv at skue.“ Saa talt, hun taug og dæmpede Stemmen.

Øinene hæfted' mod Jord, med Miner, som vidne om Kummer,
Iler fra Grotten Æneas afsted, og grunder i Tanken
Over de sælsomme Svar: ham følger den ømme Achates,
Og, under Gangen, af lignende Sorg han hæmmer sit Fodtrin.
Mangt et verlende Ord de mæled, imedens de vandred,
Hvilken afsjælet Ven, samt hvilket et Legem at jorde,
Seersken bød.

Paa den sandige Strand de skue Misenus,
Medens de nærme sig did, aflivet paa sørgelig Maade.
Ei var en bedre Mand, end Æoli Pode Misenus,
Til ved Malmet at samle de Mænd, eller muntre til Kampen.
Hector han fulgte, den herlige Helt, og tilligemed Hector
Kraftig han stod udi Strid med Landse og med sin Basune.
Dog, da Achilles, den seirende Helt, berøved ham Livet,
Med Æneas, de Troeres Drot, den kraftige Kjæmper
Flux forenede sig, og fandt ei mindre end fordum.
Medens nu Conchaen huul gjenlyder saa vide paa Havet,
Vorder han vild, ja æsker til Kamp selv Guder i Kunstspil.
Ak! da lurede Triton i Skjul (ifald det er troligt)
Og blandt Klipper i skummende Søe han sænkede Helten.

Høit istemmed Enhver et lydeligt, klagende Angstskrig,
Sær Æneas, den fromme Helt. Med Taarer de ile
Flux at lyde Sibyllas Ord; paa Graven et Alter

Bygget af Træe, flux kappes Enhver at hæve mod Himlen.
Veden man gaaer til den ældede Skov, hvor Vildtet har Leie.
Fyrrene segne; ved Øxernes Slag Steenegene knage;
Stammer af Ask, ja Bulle af Eeg, som ved Kilerne kløves,
Fælder man flux, og den mægtige Avn nedruller af Bjerget.

Fremmest og først ved et saadant Værk opmuntrer Æneas
Samtlige Fæller, ja virker endog med et lignende Værktøi,
Medens han grunder paa følgende Viis i sit sørgende Hjerte,
Ved at beskue den mægtige Skov, samt bedende mæler:
„Gid nu Grenen af Guld maa her paa Træet sig vise,
„Midt i den vældige Skov; thi Seersken yttred desværre
„Kun for sandt, hvad hun sagde om dig, min arme Misenus!"

Just som Helten udtalede sligt, to Duer sig hurtigt
Nærmed sig saare hans Blik, i det de flaggred fra Himlen,
Dalende ned paa den grønnende Eng. Den vældige Kjæmper
Kjender de mødrene Fugle igjen, og beder med Glæde:
„Viser mig Veien, ifald der er Vei, og styrer i Luften
„Did Eders Flugt, hvor den kostbare Green beskygger i Lunden
„Jorden, saa feed: ei svigte du mig i min haarde Betrængsel,
„Moder! Gudinde!" Med saadanne Ord fortsatte han Gangen,
Mærkende Tegnet de gav, og hvorhen de styre i Flugten.

Hine, som aade imedens de fløi, fremiled ei længer,
End de følgende Blik var istand til at følge med Synet.
Men da de kom til Averni Svælg og forpestede Dampe,
Stege de hurtigt i Skye; ved et Skud i den lysende Luftegn
Daled de Begge henover et Træe, mod det ønskede Sæde,
Hvor gjennem Træernes Grønt frembrød en skimrende Guldglands,

Mistelen liig, som, i Vinterens Tid, udi Skovene skyder
Frem med sit grønnende Løv, skjønt ikke den næres af Træet,
Og med sit gulige Skum bedækker de fyldige Stammer.
Saa var den grønnende Guldgreens Syn paa den mørkere Steeneeg,
Saa i den venlige Vind Guldbladene hørtes at rasle.
Flux Æneas har Grenen fat, og graadig han bryder
Bøielig Qvist, som han bringer ihast Spaaqvinden Sibylla.

Just i den samme Stund Misenus af samtlige Teucrer
Vorder begrædt, og med sørgende Hu de hædre hans Aske.
Først af fældede Eeg, og af Fyrr, som Luerne fænger,
Hæve de høit et umaadeligt Baal; med sørgende Løvværk
Ziirligen pynter man Siderne ud; Dødstegnet, Cypressen,
Stilles foran, og man hænger som Pynt hans blinkende Vaaben.
Andre det varmede Vand, og Kjedler, som syde paa Ildbaal,
Holde tilrede, og Kroppen, saa kold, de vaske og salve.
Sukke gjenlyde; man lægger med Graad hans Legem paa Baalet;
Derhos mangen en Dragt af Purpur, og Klæder, man kjender,
Kastes i Ilden.

Nu løfter en Deel den mægtige Baare,
Ak, en bedrøvelig Dont! og bortvendt holder man Faklen
Ind under Baalet, paa Fædrenes Viis, da brændes tilhobe
Hvad man af Virak og Røgelse gav, samt Krukker med Olje.
Da nu Asken er sjunken istak, og Luerne hvile,
Kjøles med Vinen den øvrige Rest, og de tørstige Emmer,
Og i en Urne af Erts Corynêus bevarer hans Aske.
Tregang bydes det hellige Vand til den samlede Skare,
Og ved en frodig Olivengreen, besprængte med Vandstænk,
Renser han Alle og hver, samt tager til Slutningen Afsked.

Derpaa en Høi af umaadelig Vægt den fromme Æneas
Lægger paa Helten, hans krigerske Dragt, hans Basun og hans Aare,
Nær det luftige Bjerg, der endnu benævnes Misenus,
Ham til Minde, og bærer hans Navn udi evige Secler.

Alt er endt, og Sibyllas Raad fuldbyrder han hurtigt.
Nær var en Hule saa dyb, med en rædsomt slugende Nedgang,
Skraa, af den muddrede Søe og af dæmrende Lunde beskjærmet,
Hen over hvilken med uskadt Liv ei Fuglen har mægtet
Med sine Vinger at bane sig Vei; saa hæved sig Dunster
Op fra dens sortnende Svælg, og steeg imod Himmelens Luftegn,
(Hveden de Grækere Stedet har kaldt med Navnet Aornos.)

Studene, fire i Tal, sorthaarige hen over Ryggen,
Stiller han; Seersken selv paagyder dem Vinen i Panden.
Flux mellem Hornene river hun løs de øverste Totter,
Hvilke hun kaster paa Altrenes Ild til den første Forsoning,
Kaldende Hecate høit, der i Himlen og Erebus virker.
Knivene holdes af Andre beredt' og Blodet, som damper,
Tages i Skaalerne op. Selv slagter Æneas et sort Lam
Til Eumenidernes Moder og til hendes vældige Søster
Med sit Staal, og en Qvie, dog gold, til Proserpinas Ære.
Natlige Altere bygger han flux til den Stygiske Konge;
Lægger de Tyres udelede Krop i de flammende Luer,
Medens han Olie seed paagyder det brændende Ister.

See! ved den stigende Soel, og den første oplysende Straale,
Jorden gjenlyder, imedens de staae; paa Bjerget begynder
Skoven at røres, og Hunde man seer, der hyle i Mulmet,

Thi Gudinden er nær! „Vanhellige, iler, o iler!"
Lyder fra Seerskens Mund, „bort, bort fra Lunden saa vide!
„Du begynde din Vei! drag ud af Balgen dit Slagsværd!
„Nu kan du bruge dit Mod og dit mandige Hjerte, Æneas!"
Sligt hun mæled, og styrted sig vild mod den aabnede Hule,
Medens, med rolige Trin, han følger den vandrende Viser.

Guder, som har over Aanderne Magt! forstummede Skygger!
Egne, som tie saa vide i Nat! o Phlegethon, Chaos!
Giv, hvad Jeg hørte, udtale jeg tør! lad det være mig tilladt,
At oplyse de Ting, som sænkes i Jorden og Mulmet.

Begge nu gik i den eensomme Nat, indhylled' i Skygger,
Frem udi Ditis det øde Gebeet, og hans luftige Rige,
Som, naar i Maanens ustadige Skin, ved dens glimrende Straaler
Hen under Træer man gaaer, naar Himlen af Jupiter dækkes
Tykt udi Mulm, og den sortnende Nat affarver det Hele.

Foran den fremmeste Dør, udi Orci forreste Porte,
Opslog Kummer sin Boe, og Angerens nagende Qvaler.
Der den blegnende Sygdom boer, og den traurige Ælde,
Frygt, og Hunger, som raader til Ondt, og den trykkende Armod,
Aander, for Synet saa vilde at see, samt Døden og Trængsel,
Dødens Broder, den døsige Søvn, det fordærvede Hjertes
Rædsomme Fryd. Den myrdende Krig man skuer i Døren,
Samt Eumenidernes Kammer af Jern, og den rasende Tvedragt,
Som med blodige Baand opbinder sit Haar udi Øgler.

Midtveis strækker en skyggende Elm sine mægtige Grene,
Samt bedagede Arme omkring; som de luftige Drømme

Siges at eie til Hjem, da de hænge paa samtlige Blade.
Her tillige man seer forskjellige rædsomme Væsner:
Forrest i Døren Centaurerne staae, og Scylla i Toeform;
Her Briâreus sees med hundrede Arme, og Lernas
Rædsomt pibende Snog, Chimæra, bevæbnet med Luer,
Samt Gorgoner, Harpyer, og du, treformede Udyr! —
Greben af pludselig Frygt sit Slagsværd pludselig griber
Helten, og holder den blinkende Odd mod de kommende Væsner,
Og, hvis ikke den ledende Møe ham klogeligt lærte,
At, uden Legem, den finere Aand omflaggred som Skygge,
Frugtløst havde med Sværd han styrret og fægtet mod Aander.

Her er Veien til Acherons Flod og til Tartari Rige.
Her, i en Hvirvel saa dyb, med Dynd det muddrede Flod-svælg
Syder, imedens Cocytos' Søe opbruser med Bundsand.
Nær ved Floden og Bølgernes Gang, som en rædsom Be-vogter,
Charon stander, uhumsk og fæl; thi over hans Hage
Hænger det tykke, upyntede Skjæg; klart luer hans Øie,
Medens den snavsede Dragt i en Knude nedhænger fra Skuldren.
Selv med en Stage han styrer sit Skib, og Seilene ordner,
Naar i sin rustede Baad han færger de luftige Aander.
Skjøndt han er gammel, er Guden dog stærk og flink i sin Alder.

Hid den talrige Hob fremiler til Bredden i Mængde;
Mødre, tilligemed Mænd, samt Aander af mægtige Helte,
Hvilke har Livet udstridt; med Ynglinge ugifte Piger,
Samt de Unge, der sattes paa Baal i Forældrenes Paasyn;
Som, naar i tidligste Efteraarskuld udi Skovene Løvet
Talrigt synker mod Jord; som Fuglene flokkes i Mængde

Op fra den dybnede Sump imod Land, naar den koldere Aarstid
Jager dem hen over Søe til Egne, som varmes af Solen.
Bønligt de Forreste stod, og ønskede Farten at ende,
Strækkende Armene ud, af Lyst til den fjernede Flodbred.
Dog modtager den knurrende Gut snart hine, snart disse,
Medens han jager en Anden derfra, og fordriver fra Stranden.

Helten, som undres i Hu og tillige ved Larmen forfærdes,
Mæler: „Fortæl mig, o Møe! hvi stimle de Alle til Floden?
„Hvad er Aandernes Meed? Er det vigtigt, om de forlade
„Bredderne *her*, eller aare *did hen*, ad den gulige Bølge?“

Seersken, graa udi Alder og Aar, ham korteligt svared:
„Du, umiskjendelig Æt af Guderne, Søn af Anchises!
„*Her* du skuer Cocyti Søe, og de stygiske Sumpe,
„Hvilken de Himmelske selv ved en Meeneed frygte at krænke.
„Hele den Skare, du seer, er af arme, ujordede Væsner:
„Charon, den færgende Gud: hvem Bølgerne bære, Begravne.
„Over den rædsomme Flod, og Voven, der ruller saa døsigt,
„Tør han ei bringe dem frem, før Benene hvile i Hjemmet.
„Hundrede Aar paa en vildsom Viis de maa flaggre om Bredden,
„*Da* først fange de Ret, at besee de forønskede Sumpe.“

Pludselig standsed Anchisis Søn, samt hæmmede Gangen,
Grandskende meget, med ynksom Hu, paa den grusomme Skjæbne.
Der han sørgende seer, den sidste Ære berøved',
Med Leucáspes Orontes selv, de Lyciers Høvding,
Hvilke, saasnart de fra Ilium kom, over stormende Have,
Stormene grebe og skjuled i Søe, som Folket saa Skibet.

See, da nærmede sig Palinurus Snækkernes Styrmand,
Hvilken for nyelig ved Libyens Strand, da han Stjernen beskued,
Sank fra Stavnen, og styrtede ud i de dybeste Bølger.
Efterat Helten med Nød gjenkjender i Hoben den Arme,
Mæler til denne han først: „Palinurus! hvilken af Guder
„Skilte os ad, og sænked dig ned udi Midten af Dybet?
„Svar mig tilfulde; thi ikke tilforn blev han fundet at svige,
„Og kun i *dette* Svar har Apollo bedraget min Tanke,
„Som mig varslede Tryghed paa Søe, og at sikkert du skulde
„Naae Ausoniens Land. Er sligt at holde sit Løfte?"

Hiin gjensvarede ham: „Dig skuffed ei Phœbi Orakel,
„Høvding! Anchisis Søn! ei en *Gud* mig sænked i Bølgen.
„Med en umaadelig Kraft mit Roer mig reves af Haanden,
„Fast ved hvilket som Vogter jeg hang, og hvis Løb jeg bestyred,
„Samt trak synkende med. Ved de brusende Bølger jeg sværger,
„Ei for mit *eget* Lod jeg følte saa vældig en Rædsel,
„Som, for at *nu*, berøvet sit Roer, og skilt ved sin Styrer,
„Kjæk mod den mægtigen stigende Søe din Snække ei holdt sig.
„Trende Nætter i Vinterens Tid ad de mægtige Have
„Førte mig Storme med Haardhed paa Søe; da det fjerdegang lysned,
„Saae jeg Italiens Land, tilveirs paa den toppede Vove.
„Sagtelig svømmed jeg ind imod Land; paa det Tørre jeg stod alt,
„Da et ugudeligt Folk, mens dryppende Klæder mig tynged,
„Medens min krummede Haand holdt fast i den takkede Fjeldkant,

„Røved mig Livet med Sværd; thi som Bytte de Daarer mig ansaae.

„Nu er jeg Bølgernes Rov: nu tumler mig Stormen mod Kysten:
„Derfor ved Himmelens yndige Lys, og ved Luften, jeg beder,
„Samt din Fader, det stigende Haab af den voxende Julus,
„Frie mig fra Nøden, du seirende Helt! og enten du dække
„Mig, da du mægter, med Jord, og iil saa til Veliums Havne,
„Eller, ifald der er Vei, ifald din almægtige Moder
„Viste dig nogen (thi det er dog vist, at foruden en Guds Hjelp,
„Svømmer du ei paa saa mægtig en Flod og den stygiske Bølge)
„Ræk den Forladte din Haand! paa Voven du tage mig atter,
„For i behagelig Roe, i det mindste i Døden, at hvile!“

Saadant mælede han, men strax greeb Seersken Ordet:
„Hveden oprinder hos dig saa rædsom en Lyst, Palinurus?
„Ønsker du Styres Vand, Eumenidernes trykkende Vove,
„Skjøndt ujordet, at see, og betræde den nægtede Aabred?
„Ikke du haabe, at Gudernes Bud kan ved Bønner forandres!
„Dog du erindrende gjemme mit Ord, som Trøst i dit Uheld!
„Vidt og bredt de Naboers Folk, som ved Gudernes Varsler
„Drives i samtlige Stæder til Sligt, skal forsone din Aske,
„Kaste dig Gravhøi op, samt Offringer sende til Graven,
„Og Palinurus Navn skal Stedet evindeligt bære.“
Sorgen blev dæmpet ved saadanne Ord: fra det sørgende Hjerte,
Joges omsider hans Qval; han var stolt, at Egnen blev opkaldt.

Derpaa de ile ad Veien, som før, og de nærme sig Floden.
Dog, saa hurtigt dem Færgeren saae fra den stygiske Bølge,
Alt som de gik i den eensomme Lund, og Bredden sig nærmed,
Bryder han løs udi Ord, og med Trods tiltaler dem haanligt:

„Hvo du end er, som i krigerisk Dragt vore Bølger dig nærmer,
„Siig, hvi kommer du hid? Nu brat du standse dit Fodtrin!
„Her er Skyggernes Hjem, den døsige Hviles og Søvnens.
„Ei fik de Levende Ret, at færge paa stygiske Kjølen.
„Lidt kun baadede mig, at jeg tog Alciden, der vandred,
„Op i min Baad, eller Pêrithoûs, tilligemed Theseus,
„Skjøndt de fødtes af Gudernes Æt med de vældigste Kræfter.
„Hiin forsøgte ved Vold at fængsle vort Tartari Vogter,
„Ja! bortslæbte den bævende Hund, fra den drotlige Throne;
„Medens et Ran af vor Dronning endog paatænktes af Disse."

Dog den amphrysiske Seerske kort gjensvarede denne:
„Ikke vi tænke paa slige Bedrag; ei frygte du Saadant!
„Vaabnene bringe ei Vold; lad i Hulen den mægtige Vogter
„Gjøe til evindelig Tid, og skræmme de blegnende Skygger,
„Medens Proserpina kydsk bevarer sit Leie med Onclen!
„Her, udi Fromhed og Krig berømt, den Troer Æneas,
„Stiger til Erebi dybeste Mulm, for at skue sin Fader.
„Dog, om ikke du røres i Hu ved Tanken om Fromhed,
„See, (hun viste ham brat den Green, som hun skjuled i Kjortlen)
„Kjender du *denne* Green?"

Da sank den svulmende Harme,
Heller ei tvisted han meer; med Beundring han skuede Qvistens

Ret ærværdige Skjænk, som ikke han nyligen skued,
Vender den blaalige Bagstavn til, og nærmer sig Bredden.
Aandernes øvrige Hob, som sad paa de Bænke saa lange,
Gjenner han bort, og da Rummet er klart, den stærke Æneas
Tager i Skibet han op. Svært knager den raadnede Barke
Under sin Vægt, og det muddrede Vand gjennem Sprækkerne trænger.
Flux, uden Meen, den Seerske selv samt Helten han sætter
Midt i uformeligt Leer, hiinsides, og blaanende Sivgræs.

Cerberus, vældig og stor, som gjør trefoldigt af Struben,
Larmer saa vide, og strækker sin Krop i den forreste Grotte.
Seersken mærked, hvor Nakkerne steeg med de strittende Øgler,
Derfor en Kage, af Honning saa sød, med bedøvende Urter,
Kaster hun frem; udi rædsom Sult tre Flabe den aabner,
Snapper sin Fangst, og strækker i Mag sit mægtige Legem
Hen over Jord, og dens vældige Krop udbredes i Hulen.
Flux Æneas i Porten alt staaer, da Vogteren slumrer,
Og undslipper ihast den Bred, som af ingen forlades.

Stemmer nu høres, og lydelig Røst af de skrigende Spæde,
Derhos Aander af Børn, som græde i forreste Indgang,
Hvilke forinden de Livet nød, fra Mødrenes Øje,
Sank paa den dræbende Dag, og styrted for tidligt i Graven.
Tæt ved disse man skuer Enhver, som dømtes med Uret.
Dog ei finge de saadan en Plads, uden Dom, eller Retfærd.
Minos, som Dommer, har Urnen i Haand; han samler de stumme
Aander i Hob; deres Synder og Liv han kjender tilfulde.
Nærmeste Plads, ved Siden af dem, de Bedrøvede eie,
Som, uden Skyld, tildeelte sig Død, og af Lede til Livet
Ændsed ei Sjælen; hvor ønske de nu i den jordiske Luftegn
Livet, endog under Armods Tryk og Bekymringers Trængsel!

Skjæbnen tillader det ei; med sørgende Bølger den fule
Søe dem standser, og Styx, der nigang slynges omkring dem.

Vidt udstrakt i en mægtig Kreds man seer i det Fjerne
Det, som kaldes i Dødens Land, de sørgende Marke.
Hver, som sank for ulægelige Sot af ulykkelig Elskov,
Skjuler sig her paa den dæmrende Stie, og i Skove af Myrther
Hylle de sig; thi Kjærlighedsqval end lever i Døden.
Procris og Phædra bemærker han her, samt hende, der viser
Saaret, hun fik af sin grusomme Søn, Eriphÿle, den Arme.
Disse Evadne og Pâsiphaê, samt Laodamīa
Følge, og Cæneus, Yngling engang, nu atter en Pige,
Saasom igjen til sin gamle Gestalt han af Skjæbnen er omskabt.

Midt iblandt disse — end Saaree var nyt — den phoenīciske Dido
Vandred omkring i den mægtige Skov. Brat Helten fra Troja
Standser ved Siden af hende sin Gang, og i dæmrende Skygger
Kjender igjen hendes Aand, som naar i begyndende Maaned
Tit man seer, eller mener at see, gjennem Skyerne Maanen.
Græde han maatte, og talede først med en hjertelig Omhed:

„Altsaa mældte mig Budskabet Sandt, ulykkelige Dido!
„Om din Død, at du søgte ved Sværd at endige dit Formaal!
„Ak til Mordet jeg Aarsag var! ved Himlen jeg sværger,
„Ja ved Guderne selv, hvis Ærlighed er under Jorden,
„Sværger jeg: Dronning! med sørgende Sind jeg forlod dine Strande.
„Gudernes Bud, som i denne Stund, gjennem Natten at vandre

„Midt udi Skimmel og Mulm og det dybeste Mørke mig tvinge,
„Bød med trykkende Magt. Desuden jeg kunde ei vente,
„At du kjæmped saa svarlig en Kamp, naar jeg fjerned mig fra dig.
„Stands dine Trin, og vægre dig ei for at møde mit Øie!
„Mig du flyer? det er sidstegang vi forenes af Skjæbnen."

Hende, som flammed i Sind, og kasted et truende Øie,
Søgte Æneas at mildne med Ord, medens Taarerne rulled.
Dog hun hæfter med fravendt Blik sit Øie mod Jorden,
Og ei mere hun røres i Sind ved den yttrede Tale,
End, som stod hun af haardeste Flint, af Marpêsias Marmor.
Endelig fatter hun sig, og med harmfuldt Øie hun iler
Ind i den dæmrende Lund, hvor den første Mage Sychæus
Svarer den Elskendes Qval, og lønner med ligelig Omhed.
Dog var Æneas ei mindre rørt ved det trykkende Uhæld,
Og henstirrer med taarefuldt Blik imod hende, som svinder.

Frem han gaaer paa den skjænkede Vei. Mod de fjernede Marke
Nærme de sig, hvor i eensom Ro Krigsheltene dvæle.
Der han seer Diomedes selv, der Parthenopæus,
Herlig i Krig, ja Skyggen han seer af den blege Adrastus.
Talrige Troer, som Jorden begræd, da de segned i Kampen,
Møder han her, og medens i Rad han beskuer dem Alle,
Sukke han maa; thi Glaucus han seer, og Thersilochus, Medon,
Tre af Antênors Børn, og Ceres' Præst Polyphoetes,
Samt Idæus, der vogter endnu sin Vogn og sin Rustning.

Talrige Skygger sig stille omkring, til Høire og Venstre.
Synet ei ene er nok; det morer dem, længe at dvæle,
Gaae i forenede Skridt, og spørge om Grund til hans Komme.
Som Agamemnons Hær, og de Grækeres samlede Fyrster
Helten saae, og hans Rustnings Glands, der lyste i Mulmet,

Finge de Alle en svarlig Skræk. En tænkte paa Flugten,
Som, da de fordum mod Skibene løb; En løfter et frygtsomt,
Kraftløst Skrig, men det løftede Raab forstummer i Gabet.

Her Deïphobi, Priami Søns, mishandlede Legem
Skuer hans Blik. Paa en gruelig Viis er forrevet hans Ansigt,
Samt hans Hænder tilligemed det; fra Tindingen ere
Ørene revne; med haanlige Saar er hans Næse opreven.
Neppe han kjendte den ængstede Aand, som søger Bedækning
For sine rædsomme Meen. Med sin kjendte Stemme han mæler:

„Vaabenmægtige Helt! Deïphobus! Ætling af Teucer!
„Hvo har ønsket i Hu at tage saa frygtelig Blodhævn?
„Siig, i hvis Magt du stodst? Mig Rygtet har meldt at i Trojas
„Rædsomme Nat, af et drabeligt Mord paa Pelasgere trættet,
„Ned du døende sank paa en blandet Hob af de Dræbte.
„Selv jeg har paa Rhoetêums Strand opstillet en Gravhøi,
„(Uden dit Legeme dog) og trefold kaldt dine Manes.
„Stedet bevarer dit Skjold og dit Navn: dog fandt jeg dig ikke,
„Kunde ei heller i fædrene Jord, ved min Reise, dig gjemme.“

Mæled da Priami Søn: „Min Ven! slet intet du undlodst;
„Alt har du ydet Deïphobi Aand og den Myrdedes Skygge:
„Ikkun mit eget Lod, og fordærvelig Sviig af Helena
„Stødte mig ned i min Nød: Hun levned mig dette til Minde.
„Livet vi førte den sidste Nat, i forfængelig Glæde,

„Mindes du selv; mig tvinger min Nød til en bitter Erindring.
„Da den usalige Hest med et Spring over Pergamas Høimuur
„Hævede sig, og svanger i Bug de Bevæbnede bragte,
„Hiin, under Maske af Chor, de sværmende Phrygiske Qvinder
„Førte i natligt Tog, mens selv i Midten hun svinged
„Mægtige Blus, og fra Borgenes Tind de Grækere kaldte.

„Mig, som var mat af Bekymring og Sorg, og betynget af Søvnen,
„Holdt den usalige Seng, ja under min Hvile jeg følte
„Ret en blid og behagelig Roe, der var Døden ei ulig.
„Ak, min herlige Viv bortfjerned i Denne fra Huset
„Samtlige Vaaben, ja listed endog fra mit Hovede Sværdet:
„Leder saa flux Menelaus derind, og aabner ham Døren,
„Menende, sligt var en herlig Fest for den elskende Mage,
„Samt, at Mindet om Fortids Synd saa kunde fortæres.
„Kort, de bryde i Værelset ind: dem følger Ulysses,
„Hvilken ophidsed de Andre til Ondt. Gjengjælder, I Guder!
„Grækerne Sligt, da med gudeligt Sind jeg raaber om Hævnen! —
„Nu berette dit Gjengjældsord hvad Hændelse bringer
„Dig, som Levende hid, ombreven forvildet paa Havet,
„Eller ved Gudernes Bud? siig, hvilken Skjæbne nødsager
„Dig at søge vort Hjem, som er mørkt, forvirret og solløst?"

Under de vexlende Ord med sit rosenfarvede Fiirspand
Alt til Midten Aurora kom paa sin himmelske Bane.
Vist de havde ved Samord spildt det forundede Tidsrum,
Havde Sibylla ei mindet derom, og korteligt mælet:

„Natten forsvinder, min Helt! ved at græde, vi spilde kun Tiden.
„Veien sig deler paa dette Sted udi dobbelte Arme;
„Til den mægtige Plutos Borg vi gaae ad den Høire,
„Som til Elysium bringer os hen; den Venstre os viser
„Niddingers Straf; thi den bringer os frem til Tartari Afgrund."

Mæled Deïphobus flux: „Ei vredes du, høie Præstinde!
„Bort jeg gaaer, for at fylde et Tal, og forsvinder i Mørket.
„Gaae, vor Prydelse! gaae! dig følge en blidere Skjæbne."
Sligt er hans Ord, og han dreier sin Gang ved det Sidste af Talen.

Helten sig vender med eet, og skuer ved Klippen tilvenstre
Byen, der strækker sig langt, trefoldigen skjærmet af Mure,
Hvilken en rivende Strøm med luende Bølger omgiver,
Phlegethon, Tartari Flod, der ruller de larmende Stene.
Bygget af kraftigt Staal er den forreste Port, med Colonner,
At ei Heltenes Kraft, ja selv ei Gudernes Glavind
Evner dens Fald; et Taarn af Jern sig hæver i Skyen,
Medens opkiltret, i blodige Dragt, Tisiphone sidder,
Vaagen om Nat og om Dag, som Vagt udi Bygningens Forgaard.

Her man hører de stønnende Suk; her lyder saa rædsomt
Pidskenes Slag, samt Hvinen af Jern, og Lænker der slæbes.
Helten nu iler ei meer, men lytter med Rædsel til Larmen.
„Hvilke Forbrydelsers Syn! du sige mig, Pige! af hvilke
„Straffe de trykkes til Jord? hvi lyder den Jammer saa saare?"

Tog Præstinden til Ord: „du Teucrernes herlige Høvding!
„Ei til de Ondes Dør vil Skjæbnen at Gode sig nærme:

„Men, da som Vagt ved Averni Lund mig Hecate satte,
„Tolked hun selv den himmelske Straf, og forklared mig alting.
„Dette saa rædsomme Hjem Rhadamanth, den Gnosier, eier;
„Han forhører og dadler Sviig: han tvinger at tilstaae,
„Hvis, i det jordiske Liv, ret fro ved en hemmelig Udaad,
„Een har til Dødens Stund opsat for en Brøde sin Soning.

„Trodsig, med Svøben i Haand, som en evig hævnende Gudom,
„Tisiphonê paa den Skyldige slaaer; de rædsomme Øgler
„Løfter hun truende op, og kalder de Søstre saa vilde.
„Da først, under et frygteligt Brag, paa den larmende Hængsel
„Aabner sig høit den hellige Port. Mon i Døren du skuer
„Grant den rædsomme Vagt? og Gestalten der værner om Porten?
„Hydra'en, stor ved de fortnende Gab, halvhundred i Tallet,
„Haver forinden, end vildere, Plads; og Tartarus selve
„Strækker saa langt sig i Grundene ned, og synker i Mulmet,
„Som mod Olympen og Ætheren selv man skuer i Veiret.

„Her er Jordens bedagede Slægt, Titanernes Afkom;
„Her de væltes i dybeste Bund, nedstyrted' af Lynet.
„Her Aloïdernes Tvillingebørn, de rædsomme Kroppe,
„Skuet jeg har, som den vældige Skye med Haanden at splitte
„Prøvede paa, samt Jupiter selv at styrte fra Himlen.
„Salmonêus jeg saae, som bøder med grusomme Straffe,
„At han Jupiters Lyn, og Olympens Bragen forsøgte.
„Med sine Gangere fire for Vogn, og med slyngede Fakler,
„Gjennem de Grækeres Folk, ja selv gjennem Byer i Elis,
„Trodsig han drog, og æskede stolt selv Gudernes Hæder.
„Daarlige Mand! som den knugende Skye og den evige Straale
„Søgte ved Hestenes hornede Fod og ved Kobber at ligne.
„See! da slyngede Almagts Gud, gjennem mørknende Skyer,

„Selv sit Spyd; det var ingen Brand, det var ikke af Fyrret
„Dampende Blus; i en Hvirvel saa vild han slog ham til Jorden.

„Tityus ogsaa, opfostret Søn af Tellus den hulde,
„Skuer man der; hans Legem er strakt over Agere vide,
„Ni udi Tal. Med det krummede Næb den vældige Rovfugl
„Gnaver hans Lever, der aldrig forgaaer, og hans Legem, der voxer
„Stedse til Straf; den roder om Suul, og boer i hans Hjertes
„Dyb; han fanger ei Rist; thi Fibrerne voxe dog atter.
„Ixion ei, og Perithous selv med Lapither, jeg nævner,
„Ned over hvilke et frygteligt Fjeld fremluder, og synes
„Styrtningen nær. Fra den kostbare Bænk, under herlige Bolster
„Straale de gyldene Been, ja Retter de skue foran sig,
„Laved' med kongelig Pragt; dog sidder de Furiers Ældste
„Ved deres Side, og hindrer med Haand, at de røre ved Bordet,
„Hæver sin Fakkel iveir, og brøler med tordnende Stemme.

„Den som i Livets Gang forfulgte sin Broder med Avind,
„Stødte Forældrene bort, eller listigen skaded Klienten,
„Den som med graadigt Hu kun ruged paa samlede Skatte,
„Uden at yde sin Næste en Deel (en klækkelig Skare!)
„Den, som dræbtes i Ægteskabssynd, eller fulgte en Nidings
„Banner, og frygted ei Brud af et Løfte, han skyldte sin Herre,
„Vente indspærrede Straf. Dog kræve du ikke at vide
„Maaden af Straffen, ei heller den Form, under hvilken de bøde!
„Nogle maa rulle en gruelig Steen; til Hjulenes Eger
„Surres en Anden saa stramt; her sidder den sørgende Theseus,
„Og han vil sidde til evig Tid, mens Phlégyas varsler.
„Stædt udi Nød, og med lydelig Røst til Skyggerne raaber:

„„Dyrker Retfærdighed! det er mit Raad, og foragter ei Guder!""

„Hiin forraadte for Guld sit Land, og skaffed Tyranner
„Vælde, imedens med Lov og med Ret han skalted for Penge:
„Denne sig listed til Datterens Seng og forbudne Forening.
„Alle forsøgte paa gruelig Daad, og erholdt, hvad de voved.
„Havde jeg Tunger, selv hundred i Tal, samt hundrede Munde,
„Dertil en Stemme af Jern, dog alle forskjellige Synder,
„Hver Afstraffelses Navn, jeg mægted dog ikke at nævne."

Som nu, gammel og graae, den Seerske mælede Saadant,
„Hurtig! ad Veien afsted! fuldend nu Daaden, du paatogst!"
Raaber hun, „lader os gaae! thi Muren jeg øiner, der støbtes
„I de Cycloperes Ovn, og i forreste Hvælvinger Porten,
„Hvor det tvingende Bud befaler at lægge vor Gave."

Sligt hun mæled; forened' i Trin ad de mørknede Veie
Vinde de hurtigt det ønskede Maal, og nærme sig Porten.
Først sig nærmer Æneas derhen, og stænker med frisk Vand
Legemet, medens han hæfter sin Green paa den forreste Dørkarm.

Da nu det Hele var endt, og Gaven var ydet Gudinden,
Nærme de sig til en gladere Egn, til den yndige Tykning
Af de Saliges Lund, og tillige de Signedes Bolig.
Markerne klædte man seer udi rigelig Æther og herligt
Straalende Skin, da en særlig Sol samt Stjerner de eie.
Nogle i Græsset, paa Fægternes Viis, deres Legemer øve,
Kjæmpe for Spøg, og i gulen Sand forsøge at brydes:
Andre, som stampe mod Jorden i Dands, istemme en Chorsang.
Hist de Thraciers Præst, i en dybtnedhængende Kaabe,
Synger i afmaalt Tact til sin syvfoldtonende Lyra,

Slaaet med Fingrene snart, og snart med et Plecter af Filsbeen.

Her er Teucers den herlige Æt, en Stamme fra Oldtid,
Helte med kosteligt Mod, opfødte i skjønnere Tider,
Ilus, Assåracus selv, og Dardanus, Stifter af Troja.
Fjernt han skuer de Krigeres Dragt og de luftige Vogne.
Spærene stande nedrammed' i Jord, og hen over Marken
Græsse de Gangere løsned' islæng. Som i Livet de følte
Lyst til Vogne og Sværd, og med Omhed at pleie de fede
Heste, det følger dem end, uagtet de hvile i Jorden.
Flux paa Engen han Andre seer, til Venstre og Høire,
Som udi Lag, under muntert Chor, afsjunge Pæaner,
Midt i de duftende Laurbærs Lund, gjennem hvilken fra oven,
Brat som en Fos, under Træernes Løv, Eridanus styrter.

Hver, som annammede Saar, imedens han streed for sin Hjemstavn,
Præsten, der viste sig ædel og reen, da han slædtes i Live;
Barden, med gudeligt Sind, der qvad, hvad der egner Apollo,
Hver, som forskjønned det jordiske Liv ved sit Opfind og Kunstflygt,
Samt sig stifted et Minde saa kjært udi gavnlige Idræt,
Disse omgives med sneehviden Baand trint Hovedet Alle.

Dem, som trænge i stimlende Hob, tiltaler Sibylla,
Dog Musæus især; den talrige Skare omringer
Ham udi Midten, som hæver sig høit ved de kneisende Skuldre.
„Siger, I salige Aander! og du, høihjertede Barde!
„Hvor Anchises har Hjem eller Sted, da ene for hans Skyld
„Hid vi komme, og seilede frem over Erebi Strømme?"

Hende med korteligt Ord saalunde gjensvarede Helten:
„Ingen har fastsat Hjem; vi boe i de skyggende Lunde.

„Flodernes Rand er vor Seng; paa Engen, der kjøles af Bækken,
„Stander vort Huus; dog, er udi Sind Eders Ønske saa rodfast,
„Op ad Høien I gaae, hvor jeg viser en magelig Fodstie!“

Saa han talte og iled foran: fraoven han peged
Ned paa Marker i Glands; hvorefter de ile fra Høien.
Fader Anchises selv, dybt skjult i den grønne Fordybning,
Sjælene, hvilke indspærrede nu, snart stige til Jorden,
Nøie randsager med grandskende Hu: just nu han betragter
Rækken af hele sin Æt, og den samtlige elskede Affkom,
Samt deres Skjæbne paa Livets Vei, deres Sæder og Kraftdaad.

Som han skuer ad græsrig Mark Æneas at stile
Lige mod sig, da hæver han glad sine Hænder mod Himlen;
Taarerne rinde paa Kind, og man hører en Røst fra hans Læbe:

„Kommen du est! dit kjærlige Sind, som din Fader har prøvet,
„Seirede over den møisomme Vei; lad mig skue dit Aasyn,
„Elskede Søn! som i fordumstid lod mig høre dig tale.
„Sligt jeg vented i Sind, og sligt jeg ahned i Fremtid,
„Nøie beregnende Tidernes Gang; ei blev jeg bedragen.
„Ak hvor rigeligt Land, hvor mægtige Have bestodst du,
„Førend jeg møder dig her! hvor kjæmped du modig i Faren!
„Dog jeg ængsteligt skjalv, at Libyens Rige dig hilded.“

Svarede denne: „o Fader, saa kjær! dit sørgende Billed
„Drev mig at vandre til Portene her, da det mødte mig ofte.
„Flaaden er lagt paa Tyrrheniens Hav. Lad mig trykke din Høire!
„Ræk mig den, Fader! og drag dig ei bort fra det kjærlige Favntag!“

Mælende sligt, med en rigelig Graad han væder sit Ansigt.
At omslynge hans Hals med sin Arm, forsøger han tregang:
Tregang griber han Skyggen omsonst; thi den flygted fra Haanden,
Ret som en luftig Vind, og liig den bevingede Søvngud.

Dybt i den eensomme Dal Æneas skuer tillige
Susende Skove og Krat, med en eensomt liggende Lystskov,
Samt, ved de Saliges Hjem, den roligt flydende Lethe.
Talløse Slægter og talløse Folk omsvævede denne,
Ret som over en Eng, i den venlige Sommer, de Bier
Sidde paa Blomster islæng, og trint om Lilier hvide
Fare i Hobe, mens Marken omkring gjenlyder af Summen.
Ængstet ved første, uventede Syn, forundret Æneas
Spørger om Grunden til Sligt, hvad det er for en rullende Flodstrøm,
Samt om hine, hvis talrige Hob sig flokker paa Bredden.

Mæled Anchises, den Olding graae: „De Sjæle, som Skjæbnen
„Atter forunder et Legem paanye, ved den strømmende Lethe
„Nyde den dyssende Saft, og drikke Forglemsel for lang Tid.
„Nævne dig disse ved Navn, ja vise dem ogsaa personligt,
„Var jo alt længe min Lyst, samt nævne din kommende Afkæt,
„At, naar du finder Italiens Land, du end mere kan glædes.

„Er det, o Fader! at troe, at Sjælene atter kan stige
„Nede fra her til den himmelske Luft, og i Legemets Tyngde
„Vende tilbage? Saa voldsom en Lyst kan de nære til Livet?

„Søn! jeg vil sige dig alt: udi Tvivl skal du ikke bestædes“
Tager den Gamle til Ord, og tyder i Orden ham Alting:

„Himmelen først, samt Jorderigs Kreds, og de flydende Sletter,
„Maanens oplysende Kugle af Ild, det titaniske Solblus
„Nærer en aandelig Kraft: i de samtlige Dele en udbredt
„Sjælskraft sætter det Hele i Gang, som i Massen er indlagt.
„Deden er Dyrets og Menneskets Slægt, og de flyvende Fugles,
„Samt i den lysende Søe hvad Udyr Bølgerne dække.
„Funklende Kræfter af Ild, samt Gnist af det Høie tildeeltes
„Sædekornene hver, naar det sinkende Legem ei skader,
„Samt den jordiske Krop med de svagere Lemmer ei sløver.

„Deden er Frygt og Begjær, er Sorger og Glæder: men Lyset
„Skue de ei, indslutted' i Mulm, og det mørknede Fængsel.
„Ja, naar endog i den sidste Stund dem Livet forlader,
„Endes ei ganske de Armes Nød; ei Legemets Pletter
„Svinde fra Grunden bort; det er saare nødvendigt, at meget,
„Voxende fast i den rindende Tid, har forenet sig sælsomt.
„Derfor de stædes i trykkende Straf, og Fortidens Synder
„Bødes med Gjengjæld svar, da Nogle udspiles og strammes
„Ud i den luftige Vind; af Andre i rædsomme Bølger
„Skylles den hæftende Synd, eller ogsaa udbrændes i Ilden.

„Samtliges Aander maa bøde ved Sligt: til Elysiums Egne
„Sendes vi, ringe i Tal, for at eie de Saliges Marker,
„Til at den fjernere Dag, naar Tidernes Løb er tilende,
„Løsner det skorpede Saar, og levner i renere Klarhed
„Aanden forløst, som en luende Ild i sin skjønneste Lysglands.
„Dog, naar tusinde Aar har rullet sig hen i et Kredsløb,
„Kalder en Gud dem, i mægtigt Tal, til Floden af Lethe,
„For at de atter — da Mindet er glemt — kan Hvælvingen skue,
„Samt begynde paanye at ville i Legemet dvæle."

Sligt var Anchisis Ord: sin Søn og tillige Sibylla
Trækker han ind i den midterste Hob, og de larmende Sværme;
Tager saa Plads paa en Høi, hvorfra man i Rækker saa lange
Kan deres Ansigt see, samt lære de Kommendes Aasyn.

„Altsaa den Ære, der følger engang Dardaniens Afkom,
„Hvo, af Italiens Æt, mig venter som Sønner af min Søn,
„Herlige Mænd, der i Tidernes Gang vore Navne skal arve,
„Vil jeg forklare med Ord, og tillige udvikle *din* Skjæbne.
„Skuer du Ynglingen hist, der stander ved Scepteret støttet?
„Han til Lyset har nærmeste Plads, til Jorderigs Luftegn
„Iler han først; af Italisk Æt er hans Fødsel oprunden;
„Silvius er hans Albaniske Navn, *din* sildigste Pode.
„Ham, naar du stiger i Aar, skal din Kone Lavinia føde,
„For udi Skoven at vorde en Drot, og til Konger en Fader,
„Runden fra hvilken vor Slægt skal i Alba det lange regjere.
„Procas vil følge paa *ham*, en Ziir for de Troeres Stamme,
„Capys derefter; saa Numitor næst; saa atter din Navner
„Silvius Æneas, saavel udi Dyd som i Krigsdaad
„Ædel og stor, hvis ellers han faaer over Alba at herske.
„See dog! hvilken en Kraft de Ynglingers Legemer vise,
„Skjøndt deres Pande er skjult af en borgerlig, fredelig Eegkrands!

„Disse opbygge de Gabiers Bye, Nomentum, Fidena,
„Samt paa Bjergenes Aas Collatias taarnede Fæstning,
„Inuus' Borg, Pometii Bye, samt Bola og Cora:
„*Saa* man kalde dem vil; *nu* ere de navnløse Egne.

„Til Morfaderens Hielp fremstaaer den Pode af Mavors,
„Romulus, som, af Assâraci Æt, skal af Ilia fødes.
„See, hvor den pragtfuldt staaer paa hans Isse, den dobbelte Hielmbusk!
„See, hvor Gudernes Drot ham zirer med Himmelens Ære!
„Søn! ved dennes veiledende Magt, vil det herlige Roma
„Kun med Jorden begrændse sin Magt, og sit Mod med Olympen,
„Samt opføre om Borgene syv de forenede Mure,
„Riig paa Heltenes ynglende Æt, liig Moder Cybele,
„Taarnbekronet, der kiører sin Vogn giennem Phrygiens Byer,
„Stolt af de talrige Guddomsbørn, omfavnende hundred
„Guder, som Børnenes Børn, der Alle i Himmelen throne.
„Kast nu hid et opmærksomt Blik! Her skue du Folket,
„Samt dine Romeres Slægt! Skue Cæsar, og hele Jüli
„Æt, som stiger engang til Himmelens mægtige Axel!

„Her er den Vældige, her, hvem ofte du hørte forjættes,
„Cæsar Augustus, af Gudernes Æt, der i Latium skaber
„Længst forsvundne Guldalder paany, i de Lande Saturnus
„Fordum bestyred som Drot. Iblandt Garamanter og Inder,
„Vil han befæste sin Magt, i Landet som ligger bag Stjernen,
„Udenfor Solens og Aarenes Vei, hvor den bærende Atlas
„Dreier paa Skuldrene rundt den Axel, der zires med Stjerner.
„Alt i det caspiske Land, ifølge de himmelske Varsler,
„Ja i Mæoternes Hjem, man frygter hans nærmende Ankomst,
„Medens i ængsteligt Løb sig rører syvmundede Nilstrøm.
„Selve Alciden har ikke forsøgt at vandre saa vide,
„Skjøndt han rammed en Hind med kobberne Fødder, og freded
„Om Erymanthi Lund, og ængstede Lerna med Buen:
„Liber ei heller, som dreier sit Spand med Tømmer af Viinløv,

„Naar fra Nysas den luftige Top han med Tigrene kjører.
„Hvorfor tøver du end, udi Daad at vise din Aandskraft?
„Hvi afholder dig Frygt, at boe i Ausoniens Rige?

„Hvo er Konningen hist, der, ziret ved Oliegrenen,
„Bærer de hellige Ting? Paa hans Haar og den graanende Hage
„Kjender jeg Romernes Drot, der først grundfæster ved Love
„Byen, uagtet fra Armodens Hjem, og det smaalige Cures,
„Frem til sin vældige Magt han gaaer. Ham følger derefter
„Den, som bryder sit Fødelands Roe, som vækker de dorske
„Helte til Krig, Kong Servius selv, og de Hære som længe
„Savned Triumphernes Glands. Ham følger den pralende Ancus,
„Hvilken alt nu sig qvæger for dybt ved Pøbelens Vindgunst.

„Mon Tarquinerne selv du ønsker at skue, samt Bruti,
„Hævnerens, modige Aand, og de gjenerobrede Fasces?
„Consulsmagt erlange han skal, som den Første, der bærer
„Strænghedens Øxe; som Fader han skal sine Sønner, der mytte,
„Stæde til gruelig Straf for Vold mod den herlige Frihed.
„Tungt er dit Lod! hvad den kommende Slægt end dømmer om Daaden,
„Seirer dog Hæderens voldsomme Lyst og Omhed for Hjemmet.
„Skue de Druser og Decier hist, og med Øxen Torquatus,
„Samt Camillus, der bringer igjen sine Faner til Hjemmet.
„Begge de Aander, du glimrende seer udi ligelig Rustning,
„Ere vel enige nu, saalænge de knuges af Mørket,
„Men — hvor rædsom en Krig, naar Lyset de fange at skue,
„Derhos Hævn og Kamp, gjensidigen ville de vække!
„Ned fra Alpernes mægtige Vold, og fra Mônaci Borge
„Svigerfaderen gaaer: hiin kjæmper med østlige Stridsmænd.

„Vænner dog ei, mine Børn! Jert Hu til saa rædsomme Krige!
„Bruger ei heller mod Eget Land Eders herlige Kræfter!
„Skaan du først, som drager din Slægt fra det høie Olympus!
„Kast dine Vaaben af Haand! du est jo oprunden af mit Blod. —
„Hiin, ved Corinthens Fald, skal kjøre sin stolte Triumphvogn
„Til Capitoliums Tind, berømt ved Achæernes Blodbad.
„Argos omstyrte han skal, ja selv Agamemnons Mycene,
„Samt Æacidernes Æt, en Slægt af den Kriger Achilles,
„Troernes Stamme til Hævn, og Minervas skjænkede Templer.

„Hvo kan tie om dig, du herlige Cato! og Cassus?
„Hvo om Gracchernes Slægt, de to Scipiader i Krigen,
„Vældige Lyn til Libyens Nød? om Fabricius, mægtig
„Selv i det Smaae? Serranus, om dig, som i Furerne saaed?
„Hvorhen rive I mig, som er træt, I Fabier? Du est,
„Maximus! den, som ved langsom Daad vore Sager opretter.
„Andre ved tækkelig Kunst ville Kobberet hamre tillive,
„Ja indpræge i Marmoret selv det levende Aasyn.
„Sproget og Talen forbedre man vil; og Himmelens Bane
„Maale med jordiske Maal, og bestemme, naar Stjernen vil opstaae.
„Helst dog erindre, at byde med Magt over Folkene, Romer!
„Sligt bør være din Lyst, at give Nationerne Love,
„Skaane det svagere Folk, men bekrige de Stolte til Enden."

Sligt var Anchisis Ord, og, medens de undres, han siger:
„See, Metellus gaaer stolteligt frem, med det herligste Bytte,
„Prydet som seirende Helt, og hæver sig høit over Alle.
„Under en stor og forvirrende Krig, skal Romernes Velfærd

„Styrkes af ham; som Høvding han slaaer de Poener og Galler,
„Samt ophænger til Romuli Priis den tredie Rustning.“
Mæled saa atter Æneas, som saae, at tillige en Yngling
Fulgte ham, skjøn ved sin herlige Form og den blinkende Rustning,
Dog med mørknede Bryn, og med Blik, som stirred mod Jorden:
„Hvo er vel denne, min Fader, o siig! som vandrer med Helten?
„Er det hans Søn, eller muligt et Led af hans senere Afkæt?
„Hvilket et larmende Følge han har! hvilken Værdighed har han?
„Dog omflaggrer ham dæmrende Nat med sin rædsomme Skygge.“

Mæler da Fader Anchises flux, og begynder med Taarer:
„Spørg ei, Søn! om en mægtig Qval, som vil ramme din Afkom!
„Denne vil Skjæbnen kun vise vor Jord, men ikke tillade,
„At han bliver; de Romeres Held de Himmelske tyktes
„Alt for stor, om saa herlig en Skjænk vedvarende blev dem.
„Hvilke fortvivlede Suk vil lyde paa Marken om Mavors'
„Mægtige Bye! hvad Liigsfærdspragt vil du see, Tiberinus,
„Naar du skal rulle forbi hans Grav, som er nyligen opsat!
„Ei skal en Yngling af Iliums Slægt til saa herlig Forhaabning
„Hæve sin Æt udi Latiums Land; ei Romuli Rige
„Skal fremvise en ædlere Søn, naar det praler med Affom.
„Kjærlig han var; som i Oldtiden troe; hans Haand var i Krigen
„Seirende stærk: uden rigelig Straf ham mødte vist Ingen,
„Naar han var rustet, hvad enten han gik imod Fienden som Fodkarl,
„Eller sin Spore han borede dybt i den skummede Ganger.

„Kan du, usalige Dreng! din grusomme Skjæbne forandre,
„Skal en Marcellus du vorde! Nu rækker mig rigeligt Liljer!
„Her vil jeg brogede Blomster udstrøe; i det mindste en slig Skjænk
„Sprede jeg vil for min Ætlings Sjæl, og en Gave ham yde,
„Skjøndt kun svag." Saa drage de hen overalt udi Egnen,
Over den store, men taagede Mark, og speide om Alting.

Da nu Anchises har ledet sin Søn i de enkelte Dele,
Samt opflammet hans Aand med Lyst til det kommende Navnrye,
Melder han ogsaa den Fremtids Helt de vordende Krige,
Dertil Latini Bye, de Laurentineres Stammer,
Samt hvorlunde han flyer, og bestaaer de enkelte Kampe.

Dobbelte Porte til Søvnen gaae, af hvilke man siger
Een er af Horn, en Udgang let for Skyggerne selve;
Blank er den anden og skjøn, uddannet i skinnende Filsbeen,
Hveden de Aander opsende mod Jord de bedragende Drømme.
Hid geleider den Gamle sin Søn og tillige Sibylla,
Medens han taler, og sender dem bort gjennem Porten af Filsbeen.

Flux han baner sig Vei til sin Flaade, og skuer sit Følge;
Iler saa atter, hvor Stien man seer, til Cajêta og Havnen:
Foran er Ankeret lagt, Bagstavnene stande paa Stranden.

Æneiden,

et Heltedigt

af

Publius Virgilius Maro.

Oversat

i Originalens Versemaal

ved

S. Meisling,

Doctor i Philosophien og Rector for Slagelse lærde Skole.

Andet Bind,

som indeholder

de sex sidste Sange.

Kjøbenhavn 1826.

Forlagt af Fr. Brummer. Trykt hos C. Græbe.

Fortale.

Man vil neppe finde det upassende, at jeg, ved at fremlægge den sidste Halvdeel af et Værk af saa betydeligt Omfang, med hvilket jeg i meer end et Decennium har under forskjællige Stillinger og Meninger syslet, tilføier i Korthed nogle Ord, saavel om Original som Copie. Hvad Digtet selv angaaer, da har det, som ethvert menneskeligt Arbeide, sine Feil, og dette følte vel Ingen tydeligere, end den beskedne Digter, som i sin Dødsstund vilde have det tilintetgjort, uagtet det udgjorde Frugten af hans Livs kjæreste Stræben; og man veed ikke, om det er mere utaknemmeligt end anmassende, naar æsthetiske Caligula'er ville paa vor Tid fordømme vor Epiker, tanquam poetam nullius doctrinæ minimique ingenii. Skulde det ikke ligne utidig Letsindighed, at ville nedsætte et Værk, der holdt Prøve i saa mange Secler, og hævdede sit Værd selv da, naar Modedomme vilde stundom vove at nedsætte det? Vel er Virgil ingen Homer, saalidet som Augusti forfinede Periode var en heroisk Tidsalder; men Miltons correcte Digt lever ogsaa et evigt Liv, om end folkelig Naturpoesie træder kraftigere frem i den høilandske Bardes Sange. Hvorfor atter fornye de taabelige Disputer, som forlængst burde være bragte til Ro efter hine sælsomme Kampe, om, hvilket var at foretrække, den phantastiske, djærve, stundom drøie Orlando, eller det gratieuse, fiint udtænkte og ædelt udførte Gerusalemma liberata? Selv da, naar vi have fulgt med samme Glæde, som vi følge Gangen i et godt Eventyr, den heltemodige Bradamantes Heltefærd for sin Ruggiero i Ariostos Ridderbog, lukke vi ikke Øiet for Torquato's zarte Fremstilling af en Olintos og Sofronia's Kjærlighed; og jeg skulde dog troe, at en Dido — for ei at tale om den herligt udkastede Camilla, hvis Forbillede man vil have ondt ved at oplede — kan vel maale sig med en homerisk Andromacha, og at den ædelt udførte Turnus kan maale sig med Natursønnen Diomedes.

Desuden viser mangen smuk Episode og mangen indtagende Skildring, hvad vor Digter evnede at producere, naar han stundom ligesom tvang sig selv til at rive sig løs fra det poetiske Ledebaand (studii circa Homerum nimietas, for at bruge Macrobii Udtryk), hvilket enten personlig Forkjærlighed for den græske Epiker, eller den romerske Tidsaand, som i Digtekunsten saa gjerne tyede hen til græske Forbilleder, eller maaskee begge Dele forenede, havde tilraadet ham som ønskeligt.

Dog forblande man aldrig sin Dom over Digterens Bucolica med den over Æneiden! Dette vilde være ligesaa ubilligt, som at ville nedsætte den modnede Manddomsalders kjærnefulde Arbeide, fordi Ynglingen leverede Stykker uden Hold; eller fordi vor Digter, — for at blive ved dette Tilfælde — forledet af alt for stor Mistillid til egne Kræfter, et Eiendommelighedstræk hos Virgil, som vi aldrig bør tabe af Sigte, bragtes til at støtte sig mere end billigt, ja meer end han havde fornødent, til et græsk Forbillede.

Var desuden Homer, for at bruge Herders Udtryk, ein Günstling der Zeit, da var Virgil i mange Henseender det sikkerligen ikke; og at hos denne det frie Digterliv ved udvortes politiske Omstændigheder, ved det afmaalte Hofliv, ved beregnede Forhold til Keiseren og hans Familie, blev saare indskrænket, kan dog ikke ganske skrives paa hans Regning. Dog — det klinger sælsomt, at ville forsvare et Digterarbeid, der med Rette kan siges at have udholdt Ildprøven, og i Tidernes Gang, gjennem saa afvexlende æsthetiske Anskuelser, har værnet om sig selv ved sit eiendommelige Værd. Og ville vi endogsaa kjæmpe med Autoriteter, da kunne alene Dante's og den herlige Torquatos opveie dem, som i vore Dage formene, at den ægte skabende Digteraand ikke vel skulde lade sig forene med en omhyggelig og i det Enkelte gaaende Afrunding og Udglatning af Formen.

Hvad min Copie angaaer, da har jeg med Omhu søgt, at gjengive Originalens stolte og ædle Form i et Udvortes, der, saavidt Modersmaalet og Evnerne tillode det, kunde nogenlunde svare dertil. Troskab og Skjønhed søgte jeg at forene, samt at udstyre Versene saaledes, at de — uden at Originalen derved kom til at udrede Omkostningerne — skjøndt fremmede af Herkomst, kunde lyde venligt og bekjendte for det danske Øre. At dette ikke var let, vil alene Digterens kunstige og slyngede Periodebygning kunne overbevise om; og uagtet jeg som oftest mere har maattet beundre end kunnet opnaae

Vosses mageløse Evne til at gjengive denne uden Skade for Skjønheden, — noget, som dog stundom fik mere Udseende af et interessant Kunststykke, end var af Værdie for Digterens Roes eller Læserens Fornøielse — troer jeg dog, at, mens Germaneren staaer uefterligneligt høit, Romeren dog ikke i den Henseende vil kunne klage saa meget over sin danske, som over sin svenske, Dragt. Thi ihvor vigtig end Versenes Velklang er, især hos en saadan Digter, hos hvem vi lytte med Velbehag til ethvert af hans fuldtonende Vers, saa er Troskab dog vort første Krav, og, hvor denne mangler, nytter Copiens Pynt kun lidet, naar Originalen ikke vil kjende sig ved den.

Ihenseende til Versenes Bygning, da har jeg søgt at undgaae nogle af de farligste Klipper, hvorpaa vore ferfødbede Vers ikke sjeldent bemærkes at strande. Dertil hører, for at begynde med første Fod, at til forreste Stavelse bruges ikke altid en anerkjendt lang Stavelse, hvorved let indsniger sig andre Fodmaal, eller en ubehagelig Art Kleistisk Fortact. Især har jeg i Begyndelsesstavelsen vogtet mig for at bruge eet og samme Ord, som usus, penes quem norma loquendi, havde givet forskjellig Betydning, paa en vilkaarlig Maade: „At" f. Ex. i Betydning af ut (paa det at) kan bruges; men „at", som Tegn paa Infinitiv ikke; saaledes bliver det rigtigt at sige: „āt, naar han kommer" og „forbød ham ăt elske." Ligeledes er af baade det engelske of og off, og bliver i første Tilfælde kort, i sidste langt. Især feiler man gjerne med da i Begyndelsen af Verset, eftersom det som Conjunction bliver kort, som Adverbium langt.

Jeg vil ikke nægte, at man ogsaa her føler Sandheden af den gamle Bemærkning, at det er det første Skridt, der koster, og at man ved disse og lignende Smaaord — især ved det uheldige da — ikke altid kan overholde Reglen. Eftersom den sidste Conjunction især falder hyppig, har jeg dog, hvor ingen Misforstaaelse var at befrygte, heller valgt at bruge „som" (als) eller det forældede „der" (der han nu kom o. s. v.), skjøndt man burde i saadanne Tilfælde ved Længdes- eller Korthedsr-Tegn antyde, om man meente Conjunctionen eller Adverbiet, saaledes som Voss altid ved et lignende Tegn antyder Forskjel paa einmāhl og einmăhl.

Et andet Skjær for Hexametret troer jeg en usikkert angiven Cæsur at være; hvilket især bliver farligt, naar man anbringer mange, i Midten af Verset sammenstødende, Eenstavelsesord. Just vort Sprogs Lighed med det engelske, i

den Henseende, at begge ere rige paa disse, gjør det nødvendigt at fjerne disse, ikke blot der, hvor Cæsuren kommer paa sit sædvanlige Sted, først i tredie Fod, men især deleshed der, hvor den, ikke sjeldent hos Virgil, flytter sig til fjerde, og paa samme Tid beholder et Indsnit efter første. Hvor det endelig, formedelst vort Modersmaals omtalte Rigdom paa saadanne Smaaord, var uundgaaeligt, der har jeg benyttet saadanne Eenstavelsesord, om hvis virkelige Længde Ingen kunde tvivle. Saadanne Vers som: „Nu vil jeg *til* at forsone ham, *og* naar det lykkes mig ganske," bør af denne Grund ansees for slette; hvorimod følgende bliver rigtigt: „Nu vil jeg *gaae*; thi jeg elsker ham *ei*." Overhovedet er intet ubehageligere i det sexføddede Vers, end i en Hob af ubetonede Smaaord at lege en Art Blindebuk, uden sikkert at vide, hvilket man skal gribe som det rette.

Det er for det Tredie en nødvendig, men ikke derfor altid overholdt Betingelse for et velbygget sexføddet Vers, at man paaagter den hexametriske Sveitsning, hvorved det, skjøndt bestaaende af enkelte Dele, dog bliver et uadskilleligt Heelt, hvilket udgjør just een af de herligste Egenskaber ved Hexametret. At Homer, langt hyppigere end Virgil, byder os, især i Verssets Begyndelse, Anstød i denne Henseende, er unægteligt, og, som Beviis for det naturlige i denne Sammensveitsning, der aabenbarer sig selv for det mindre uddannede Øre, er det vist ikke undgaaet nogen Skolemand, at selv den mere øvede Lærling standser ofte ved slige Tilfælde, hvor Digteren lader feilagtigen et enkelt Fleerstavelsesord udgjøre en udløbende Fes. Imidlertid er i vore danske Vers saavel den derved opstaaende Standsning, som og den Hiatus, som bevirkes ved Sammenstød af Vokaler, meget at undgaae.

Den fjerde og almindeligste Klippe ere knudrede Dactyler, som støde vort Øre i en saa meget høiere Grad, som vort Modersmaal er af Naturen blødt og vellydende. Dette Misgreeb bevirkes især ved den Omstændighed, at man ikke noksom henvender sit Øie til Positionen: og at denne kræver sin Rettighed ligesaavel i vort, som i ethvert Sprog, vil man aldrig kunne afvise os — non enim attinet repugnare naturæ. Hvor et haardt Sammenstød af Consonanter træffer sammen efter en Vokal, der bør de samlede ikke bruges til Dactyler, eftersom Udtalen af flere deslige medfører for Stemmen en Anstrængelse og for Øret en Haardhed, som saare lidet passer til den gratieuse og lette Bølgebevægelse af Dactyler.

Dog gaaer det i dette, som i Alt, at det er lettere at indsee det Sande og Rigtige, end i Udførelsen at overholde det; og jeg vil gjerne troe, at disse Regler muligen ikke altid ere i dette Arbeide blevne overholdte. Dog føler jeg tillige, at, hvor dette er Tilfældet, da er det ikke udelukkende paa saadanne Steder, som incuria fudit, aut humana natura parum cavit, skjøndt jeg vel har vogtet mig for, at den gamle Buggesang skulde her lade sig høre: in opere longo fas est obrepere somnum, men meest paa saadanne Steder, hvor det, efter mange gjentagne Forsøg, dog ikke var mig muligt at gjøre det anderledes.

Med alle de Feil, som saavel denne, som lignende Oversættelser af Oldtidens Mesterværker kunne have, mener jeg dog, at fuldstændige, og i det mindste med Flid og med Agtelse for Originalens Indre og Ydre udarbeidede, Versioner af disse, vilde være vor Litteratur ikke blot til Ære, men ogsaa til Gavn; og at det er et Særsyn, at vi hidtil besidde saa faa. Ikke at tale om den almindelige Nytte for Sproget, og den humanistiske Indflydelse, som Originalernes uforgjængelige Værdie maa medføre, — og hvor stor denne har været, viser Culturens Gang os tilfulde, samt især Poesiens Historie hos de enkelte Nationer — saa er denne stadige Tilnærmelse i det Sande og Skjønne — Oversættelseskunstens eiendommelige Væsen — saare gavnrig, da den stedse mere befæster Ideen hos os om sikkre og skjønne Former, samt bibringer os uformærket Agtelse for disse i vore nationale Frembringelser. Just denne Stræben hos den tydske Nation, som i talrige Versioner af de Gamles Værker søgte at tilnærme sig disse Forbilleder med stigende Anstrængelse og Held, har havt uberegnelig Indflydelse paa den nationale Litteratur til at bevirke ikke blot Grundighed i Anskuelser, men tillige Værdighed, forbundet med Ynde, i Formen.

Den slappe Indolence, der anseer det for ligegyldigt, om man giver et Oldtidens Mesterværk som dette, med sin stolte, med høieste Anstand fremtrædende, hexametriske Form, enten i bombastisk Prosa eller i sludskede Jamber, kan neppe være uden Indflydelse paa den indenlandske Litteratur. Hvor hine evige Forbilleder, fra hvilke Nationerne gjennem Secler have hentet Grundlaget for deres aandige Dannelse, traade saaledes frem, at de saare meget kom til at ligne „antiquity in mascarade,“ der maatte man paa anden Haand henvende sig til

andre Nationer for at erlange det, som disse havde skaffet sig, ved selv at øse af hine uforgjængelige Kilder.

Maatte dette Arbeide af Kyndige ansees som et ringe Bidrag til dette Formaal, da har jeg opnaaet Lønnen for min Flid.

Slagelse d. 27de Januarii 1826.

S. Meisling.

Syvende Sang.

Indhold.

Æneas begraver sin Amme Cajeta, og seiler forbi Circe's Bolig (v. 24), hvorefter han nærmer sig Tiberen, og lander endelig paa det laurentiske District (v. 36). Efter en forudskikket Udsigt over Latiums Tilstand paa den Tid (v. 106) beretter Digteren Varslet med de opspiste Borde, hvoraf Æneas lærer, at Alt er gaaet i Opfyldelse. Helten sender derfor hundrede Gesandter til Latinus med Foræringer, for af ham at erholde Tilladelse til at anlægge sig en By (v. 159). Latinus opfylder gjerne denne Bøn, ja tilbyder Helten endog sin Datter, som Faunus havde spaaet, burde ægte en fremmed Helt (v. 285). Da udsender Juno den Furie Alecto for at hindre denne allerede sluttede Pagt (v. 340), og denne opirrer først Amata (v. 405) dernæst Turnus (v. 434) og forlokker endelig Ascanius til at skyde en tam Hjort, som den kongelige Røgter Tyrrhi Børn holdt meget af; og dette giver Anledning til en blodig Kamp (v. 510). Nu flokkes Amata, Turnus og Folket om Latinus med Bøn, om at paaføre Trojanerne en formelig Krig (v. 590); og da han ikke vil det, sprænger Juno selv Krigens Porte (v. 622). Nu stiller Turnus sig i Spidsen for Hæren (v. 654), og fra v. 678 indtil Sangens Ende giver Digteren en Fortegnelse over de Helte, samt de med disse følgende Tropper, som tage Deel i Kampen mod Trojanerne.

Du har jo ogsaa til denne vor Strand, du Æneiske Amme!
Givet til fjerneste Tid udi Døden et Minde, Cajeta.
Hæderen nævner endnu om din Plads: end minder os Navnet
Om dine Been i Hesperiens Land, hvis Sligt er en Hæder.

Alt var om Liget tilbørligen endt af den fromme Æneas;
Graven sig hæved, opdynget af Jord. Da Bølgen nu rolig
Jævner sin Flade, udspænder han Seil, før at ile fra Havnen.
Vindene øges mod Aftningens Tid, og den lysende Maane
Svigter dem ikke: med bævende Glands den i Bølgerne blinker.

Landet, som nærmest de glide forbi, er Circæiske Kysten,
Hvor i den eensomme Lund Solkonningens Datter, saa guldrig,
Sjunger med kostelig Røst, og tillige i prægtige Sale
Tænder som Lys i den natlige Stund sine herlige Cedre,
Naar gjennem Væven saa fiin hun trækker de raslende Spoler.

Her kan man høre de stønnende Skrig af de Løver, saa vrede,
Kjæmpende mod deres Baand, som i Natten saa sildigen brøle:
Børstebedækkede Sviin, samt Bjørne, som stande ved Krybben,
Rase, imedens man hører et Hyl fra de vældige Ulve,
Hvilke fra Menneskeform den vrede Gudinde forvandled
Brat ved en tryllende Urt til Krop og til Aasyn af Udyr.
At nu et lignende Lod ei hændes de kjærlige Troer,
Hvis de i Havnene kom, eller søgte den rædsomme Strandbred,

Fyldte Neptunus med lykkelig Vør de samtlige Skibsseil,
Skjænkte dem Flugten, og førte dem bort fra de farlige Vande.

Bølgerne rødmed igjen i den lysende Sol; og fra Æthren
Straaled Aurora saa lys, med sit Spænd, som er ziret med Roser.
Vindene lagde sig brat: de Luftninge ginge til Hvile,
Og i det Marmorspeil man Aarene krænger saa langsomt.

See! da skuer Æneas fra Søe, hvorlunde en mægtig
Lund sig hæver, og Tiberens Strøm, i sin yndige Rende,
Frem udi hvirvlende Gang, og guul ved det hyppige Flodsand,
Styrter sig hurtig i Søe. De brogede Fugle foroven,
Samt ved Siden, til Bredderne vant' og til Randen af Floder,
Livnede Luften med Sang, imedens de flaggred i Lunden.
Derfor at dreie de Stavne mod Land og at bøie Seiladsen,
Byder han Folket, og styrer saa froe mod den dunklere Flodstrøm.

Hvo der, Erato! var Drot, og hvad Tider der vare for Riget,
Samt i hvad Stilling var Latiums Land, da den fremmede Krigshær
Nærmede sig paa de Snækker til Land ved Ausoniens Kyster,
Vil jeg fortælle, og Kampenes Gang fra det første berette.
Du, Gudinde! din Sanger veiled! jeg vil sjunge om Krigsfærd,
Sjunge om Slag, og om Konger, hvis Mod dem i Døden har styrtet,
Om Tyrrheniens Hær, og om hele Hesperien samlet
Ene til Leding. En høiere Gang af Bedrifter begynder,
Større de Sysler, som ligge forhaand.

Sine Marker og Byer
Styred Latinus, den aldrende Drot, i den dybeste Fredsroe,
Fød, saa siger et Rye, af en Nymphe Marica og Faunus
Midt i Laurentias Egn. Fauns Fader var Picus, som nævner
Dig som Fader, Saturn! du er Stammens det tidligste Ophav.

Sønner, og Æt udi mandlige Børn, efter Gudernes Villie,
Eied han ei; hvad han tidligt besad, blev ham røvet i Ungdom.
Ikkun en Datter bevared hans Huus og den mægtige Bolig,
Giftefærdig i Aar, samt moden alt længe en Mage.

Mange fra Latiums Land og Ausoniens samtlige Egne
Fried til hende: dog beiled især den Skjønne blandt Alle,
Turnus, saa mægtig ved Ahner og Æt, hvem Dronningen kaared
Med en forunderlig Lyst til Gemahl for den elskede Datter;
Dog afskrækked dem Gudernes Vink i forskjællige Varsler.

Midt udi Borgen en Laurus stod, i de høie Gemakker,
Skaanet af Frygt, i de talrige Aar, som bevared sit Løvværk,
Hvilken Latinus, den Aldrende, fandt, da han byggede Borgen,
Samt indvied (saa mælder et Sagn) til Phoebus Apollo,
Ja tildeelte sit Nyefolk Navn, de Laurenter, af dette.
Her af Bier en Sværm (det tykkes mig sælsomt at sige),
Dragne igjennem den flydende Luft med umaadelig Sværmen,
Satte sig fast i den øverste Top; med de slyngede Fødder
Hænge man saae fra den grønnende Green den uventede Biesværm.
Flux en Seer udtolkede Sligt: „Jeg skuer en fremmed
„Helt at begive sig hid: fra *de samme* Kanter en Krigsmagt
„Nærmer sig hid til *den samme* Kant, for at herske i Borgen.“

Medens paa gudelig Viis han tænder paa Altrene Ildblus,
Just som Pigen Lavinia staaer, med sin Fader ved Siden,
Synes (et frygteligt Syn!) hendes Lokker at fanges af Ilden,
Og hendes herlige Pynt i de knitrende Luer at brændes.
Flammerne gribe Fyrstinden i Haar, ja de fange i Kronen,
Prydet med Stene: ombølget af Røg og af Luernes gule,
Lysende Skimmer, udbreder hun Ild i den samtlige Hofborg.
Sligt dem tykkes et frygteligt Syn, men tillige mærkværdigt;
Thi, at hun vilde fremtræde i Glands ved sin Skjæbne og Navnrye,
Tolkede Alle; dog Folkene selv Sligt varslede Ufred.

Kongen, beængstet ved saadanne Syn, til Fauni Orakel,
Til sin Fader, der varslede, drog, og i Lunden han søger
Raad ved Albûneas Dyb, hvis stærke og hellige Flodstrøm
Larmer i Lunden, og damper i Mulm med en frygtelig Peststank.
Hêden Italiens Folk, samt alle Oenotriens Egne
Skaffed sig Raad udi tvivlsomme Ting. Præstinden maa offre
Hellige Skjænk: i den natlige Stund maa hun Faarene slagte,
Samt sig lægge til Roe paa de hellige Skind, for at sove.
Da kan hun skue paa synderlig Viis rundt flaggrende Syner,
Høre forskjællige Lyd, samt pleie med Guderne Samqvem,
Ja gjennem dyben Avernus' Søe hun til Acheron taler.

Her den gamle Latinus selv, som kræved Orakler,
Offrede hundrede Lam, med Uld bedækked', som Skik er,
Og, udstrakt over Lammenes Hud og de bredede Uldskind,
Lagde han sig. Flux hørtes en Røst fra det Dybe af Lunden:

„Ei til en Fyrste fra Latiums Land maa du knytte din Datter,
„Elskede Søn! ei fæste du Liid til den Beiler, hun *nu* har!
„Frieren kommer fra Fremmedes Land; og denne ved Slægtsbyrd

„Løfter mod Himlen vort Navn: udsprungen fra denne, vor Æt vil
„Skue, saa vide den vandrende Sol Oceanet belyser,
„Under sin mægtige Fod Alt dreie for Vælden sig ydmygt."

Slige, den kjærlige Fauni Svar, og i eensomme Midnat
Yttrede Varsler, bevarede ei Latinus i Hjertet;
Gjennem Ausoniens Byer omkring af den flyvende Fama
Spredtes de Sagn overalt, dengang Laomedons Afkom
Bandt deres Snækker til Land paa en græsklædt Skraaning af Stranden.

Folkenes Fyrster og Høvdingen selv med den smukke Julus
Kaste sig ned ved et mægtigt Træe, under Grenenes Skygge.
Her berede de Mad, samt dynge i Græsset paa Skiver,
Ælted' af Meel, deres Suul (saalunde dem Juppiter varsled),
Medens paa Flader af Korn de stable de landlige Frugter.

Mangen, da Sulet var spiist, til at vende sit graadige Mundbid
Mod sine Skiver af Korn blev tvungen af Lyst til at spise,
Samt antaste med Haand og med dristige Kjæver sin Skorpes
Skjæbneopfyldende Rand, ved at gnave paa Kagernes Fiirkant.

„Eia! nu spise vi ogsaa vort Bord!" udbryder Julus,
Uden at spøge end meer; sligt Ord var det første, som trøsted
Folket i Nøden: hans Fader især optager det hurtigt
Ud af den Talendes Mund, og han byder forbauset ham Taushed.
Derpaa han mæler; „Hil være dig Land, som vor Skjæbne har undt mig.
„Hil Eder ogsaa, Penater, o hil! I var' troe imod Troja.
„Her er vor Bolig, ja her er vort Hjem. Min Fader Anchises,
„Husker jeg nøie, meddelede mig sligt Tegn paa min Skjæbne:

„„Naar til de fremmede Kyster, min Søn! du er kommen, og tvinges
„„Af en usigelig Sult til at spise med Bradene Bordet,
„„Da i din Nød kan du vente et Hjem: der maa du erindre
„„Flux at bygge dig Volde af Jord, samt Huse til Folket.““
„Dette var Hungeren hist: ja det var det Sidste, som trued,
„Og som endte vor Nød.
„Altsaa velan! med den tidlige Sol vi ville saa glade
„Samtlige Steder, samt Folket, her boer, og hvad Byer de bygged,
„Nøie bespeide, og søge vor Vei langt borte fra Stranden.
„Juppiter bør I nu offre en Skaal, og min Fader Anchises
„Vorde med Bønner paakaldt! flux sætte man Vinen paa Bordet!“

Medens han mælede sligt, en løvrig Green om sin Tinding
Slynger han tæt: til Genien her, og til Gudernes Ældste
Tellus, og Nymphernes Slægt, og til samtlige fremmede Strømme
Gjør han en Bøn: ja Natten endog og de natlige Stjerner,
Idas Juppiter beder han fromt, og den phrygiske Moder,
Næst Forældrene to, udi Erebus, samt udi Himlen.

Høit i den lysende Luft kan man høre den mægtige Faders
Torden at gaae: han selv med sin Haand fremfører og viser
Høit udi Æther en Skye, som funkler i Straaler og Guldglands.
Pludseligt breder et Rygte sig ud mellem Troernes Skarer,
At nu Dagen de see, da de bygge de ventede Mure.
Derfor omkaps de begynde et Lag: under heldige Varsler
Stille de Kummer med Viin, som de glade behænge med Krandse.

Medens nu aarle den følgende Dag, som er stegen i Lysglands,
Straaled paa Jorden, om Folkenes Bye, deres Grændser og Strande
Speides paa særskilt Tog. Til Numici Kilde man kommer,
Samt til Tiber, og seer, at de kjække Latinere boe der.
Derpaa Anchisis Søn udvælger af samtlige Skarer
Hundrede Mænd: til Konningens Borg, den høie, han byder
Dennem at gaae, med Minervas Green udzirede Alle,
Bringe den Konning en Skjænk, samt bede om Gunst for de Teucrer.

Hurtigen gaae de Beordrede frem, og i ilende Skridtgang
Vandre de bort. Med en maadelig Grav han betegner alt Byen,
Samt udkaarer sig Plads: de forreste Huse paa Stranden
Dækkes, paa Leirenes Viis, med en Vold og med værnende Tinder.

Ynglingehoben alt Veien har endt, og den seer de Latiners
Taarne og kneisende Bye; thi de nærme sig alt imod Staden.
Ynglinge, alle i Ungdommens Blomst, samt Drenge sig øve
Trint om Byen tilhest, hvor de dreie den Ganger i Støvet.
Enkelte spænde den strammede Stræng, eller slynge med Armen
Bøieligt Spyd, eller æske til Kamp udi Bryden og Løben.
Flux til den gamle, bedagede Drot fremrider et Budskab,
Som tilhvidsker ham sagte, at Mænd, udi fremmede Vaaben,
Store af Væxt, sig nærmede hid. Han byder dem føres
Ind i sin Borg, og han sætter sig selv paa sin fædrene Throne.

Slottet, saa rummeligt, ædelt og høit, med hundrede Søiler,
Var paa Fæstningen bygt, en Borg for Laurenteren Picus,
Skjærmet af frygtelig Skov og af Fædrenes kjærlige Omhu.

Scepteret toge de her: her først opløfte de Fasces
Maatte den kaarede Drot: udi Tempelet var deres Raadhuus,
Samt til de hellige Feste et Sted: var Vædderen slagtet,
Pleiede Fædrene her at sidde om Bordet i Rækker.

Her man Billeder saae af Fortidens Helte i Orden,
Snitted' af Ceder. Her Italus stod og den gamle Sabinus,
Rankernes Pleier (ved Bůsten var lagt den bøiede Krumkniv):
Janus' Hoved, tvedannet i Form, og den gamle Saturnus
Staae i den forreste Sal, og de andre bedagede Drotte,
Som, udi Kampen for Fædreneland, fik Vunder i Krigen.

Rustninge mange man saae paa de hellige Stolper at hænge,
Hist de Vogne, man tog udi Kamp, samt krummede Øxer,
Hjelme, med prydelig Kam, ja mægtige Bomme til Porte,
Skjolde og Spær, samt vægtige Spryd, som man skilte fra Kjølen.
Selv, med en Romulusstav, i en kort men en kostelig Kappe,
Sad opkiltret, paa venstre Arm med Ancile bedækket,
Picus, en Kriger tilvogns: hvem, lokket af Brynde, hans Mage
Circe berørte med Staven af Guld, og tillige ved Giftsaft
Fik forvandlet til Fugl, og bespætted hans Vinger med Farver.

Inde i Gudernes Huus, paa Fædrenes Throne, Latinus
Sad, dengang han befoel de Trojaner at nærme sig Huset:
Og, da de nærmede sig, med en venlig Stemme han talte:

„Siger, dardaniske Mænd! (thi grant Eders Mure jeg kjender
„Samt Eders Slægt; skjøndt I komme fra Søe, er' I saare bekjendte;)
„Hvad I forlange? Af hvilken en Grund, samt arme paa hvilket
„Er' mod Ausoniens Strand ad den blaalige Flade I dragne?

„Foer' I paa Bølgerne vild? eller drives af Stormen I herhid,
„(Hvilket jo tit paa det mægtige Dyb Søemændene døie)
„Saasom I trængte Jer ind i vor Flod, samt tælte ved Havnen?
„Lader os slutte en fredelig Pagt! fra Saturnus, I vide,
„Stammer Latinernes Slægt, som, from uden Lænker og Love,
„Dyrker af inderlig Drift, liig Fortidsguden, hvad Ret er.

„Selv jeg mindes (skjøndt Mindet er svagt udi Aarenes Række),
„At en bedaget Aurunker har sagt, at fra denne vor Hjemstavn
„Dardanus baned sig Vei til Phrygiens Byer ved Ida,
„Samt (Samothracia kaldes det nu) til Thraciens Samos.
„Denne, som drog fra Corythus' Bye og Tyrrhenernes Hjemstavn,
„Haver nu Himmelens Bolig af Guld, paa sin straalende Throne,
„Taget imod, og forøget ved ham de Himmelskes Antal".

Sligt han mæled, og Ilioneûs gjensvared hans Tale:
„Konge, du Fauni fortrinlige Æt! ei tumled' af Bølgen
„Tvang os et frygteligt Veir, ved din Strand at forsøge vor Tilflugt:
„Ei i den rigtige Vei os skuffede Kysten og Stjernen.
„Just med Beraad, og med higende Sind, vi Samtlige droge
„Hid til din Bye, da vi misted et Land, det største, som eengang
„Solen har seet, naar den hæved sig høit fra den dybeste Jordrand.

„Zeus er Kilden til hele vor Slægt: Dardanernes Ungdom
„Glædes ved ham, som en Fader: af Juppiters ypperste Slægtsbyrd,
„Sender vor Konge os hid til din Borg, den Trojaner Æneas.

„Hvilket et frygteligt Veir, fra det vilde Mycene oprundet,
„Haved sig høit over Idas Mark; og i hvilket et Samstød,
„Drevne af Skjæbnen, Europas Strøg, samt Asiens mødtes,
„Hørtes endogsaa af den, som fjernt paa den yderste Jordkreds
„Boer ved Ocêani Svælg, og af ham, som den brændende Solild
„Stædte i vildene Ørk udi Midten af samtlige Zoner.

„Efter den voldsomme Nød, omdrevne paa Have saa vide,
„Bede vi nu om et tarveligt Hjem for de fædrene Guder,
„Fredelig Strand, og om Luft og om Vand, som er aaben for Alle.
„Knap vi geraade jert Rige til Skam: ei lidet vil Rygtet
„Sige derom; for saa ædel en Daad vil ei Takken forsvinde.

„Aldrig du angrer, at Troja du gavst i Ausonien Tilflugt.
„Svar er min Eed ved Æneas' Held, ved hans mægtige Høire,
„Enten i Vaaben og Kamp man prøved den, eller i Løfter:
„Talrige Folk, ja mangent et Land (du foragte os ikke,
„Om vi end komme med Grenen i Haand, og med bedende Tale!)
„Ønskede tit, ja forlangte endog, at forene sig med Os.
„Men kun at søge om Eders Land, har Gudernes Villie
„Æsket i bydende Ord. Nu Dardanus, født mellem Eder,
„Søger til Hjemmet igjen! heel kraftigen driver Apollo
„Os til Tyberens Flod og Numicii hellige Kilde.

„Her fremdeles en uselig Skjænk af Fortidens Riigdom
„Sender han, ene en Rest, udreven af Iliums Luer.
„Gamle Anchises med Guldet, du seer, har ved Altrene offret:
„Denne var Priami Stav, naarhelst han samlede Folket

„Retlig i Hobe til Thing: hans hellige Hue og Scepter
„Seer du, og Dragt, Troerindernes Værk."

Medens Ilioneus talede sligt, nedkasted Latinus
Stive og stirrende Blik: urokket han hæfter sit Øie
Anspændt fast imod Jord. Dog ikke det brogede Purpur
Drotten bevæger, ei Priami Stav saalunde ham rører,
Som han dvæler i Hu ved Tanken om Datterens Bryllup,
Samt begrunder i Sind hiint Svar af den aldrende Faunus.
Sikkerligt denne, der spaaedes ham fra de fjerneste Lande,
Kommer ved Skjæbnen nu hid som hans Søn, for i ligelig Deling.
Riget at faae: *ham* venter en Æt, navnkundig og tapper;
Han ved Kræfter og Mod skal erobre den samtlige Verden.

Endelig svarer han glad: „Gid Guderne nyde vor Idræt,
„Samt de Varsler, de gav! Hvad du ønsker, skal gives dig, Troer!
„Ikke jeg vrager din Skjænk: saalænge Latinus er Konge,
„Hverken den frodige Mark eller Iliums Fylde I savne.
„Selve Æneas, den Helt, (hvis han ønsker at see os, og meget
„Higer mod gjæstlige Baand, samt lyster at kaldes vor Fælle)
„Komme herhid! Ei frygte han os; thi han træffer kun Venner.
„Ikkun at trykke din Konning i Haand, skal være vort Fredstegn.

„Dog nu bringe I dette mit Ord tilbage til Drotten:
„Jeg har en Datter; men ægte en Mand af vor Stamme i Landet,
„Ei tillade mig Svar fra min Fader i Hallen, ei Himlen
„Med sine talrige Tegn. Fra *Fremmede* Elskeren kommer,
„Spaaed de, *dette* er Latiums Lod: hans herlige Afæt

„Hæver mod Himlen vort Navn. At Skjæbnen forlanger Æneas,
„Det er min Troe og mit Haab, om mit Hjerte kan ahne det Sande."

Oldingen mælede sligt, samt valgte af Hobene Heste,
Hvor trehundrede glindsende stod' ved de kneisende Baase.
Strax til Teucrernes samlede Hob udi Orden han fører
Vingede Gangere frem, belagte med Guld og Tapeter.
Ned fra Bringerne hænge af Guld det dinglende Halsbaand,
Og, bedækked' med Guld, de gnave i gyldene Bidsler.

Selve Æneas, som ikke var her, en Vogn og et Tvespænd
Faaer af æthêrisk Art, som spruder med Luer fra Næsen,
Af de Gangeres Æt, som Circe, en trædskelig Troldqvind,
Lumsk fra Faderen stjal ved de Hopper, hun førte til Hingsten.
Flux Æneadernes Trop med Latini Ord og Foræring
Vende paa Gangerne stoltelig hjem; thi Freden de bringe.

Just fra Inachi Rige, fra Argos, vendte tilbage
Juppiters trodsige Viv. Alt svæved hun hen gjennem Luften,
Da hun fra Ætherens Top, og Siciliens Spidse Pachynus
Seer, at Æneas er froe, og bemærker Dardanernes Flaade.
Alt hun opdager, de bygge sig Huus, og forvissed' om Landet,
Ile fra Snækken: af skjærende Harm som forundret hun standser,
Ryster sit Hoved, og saadanne Ord hun sender fra Brystet:

„Ha, du forhadte Slægt! I Phryger, hvis Skjæbne for evig
„Virker mod min! mon til Grunde de gik paa sigeiske Marker?
„Fangne — mon fangne de blev'? Mon Troja, som brændte, har opbrændt
„Heltene selv? Nei, midt udi Kamp, ja midt gjennem Luer

„Finde de Vei. Vist neppe de slap, fordi jeg som Guddom
„Kraftløs laae, eller, mættet af Had, jeg skjænkte dem Hvile —!
„Jeg har berøvet dem Hjem: jeg forsøgte dem fjendtlig at jage
„Hen over Søe, paa det samtlige Hav de Forløbne jeg trodsed:
„Spilte paa Teucrerne blev' som Himmelens, Bølgernes Kræfter.
„Hvad har det vilde Charybdis' Svælg, eller Scylla og Syrtis
„Gavnet? Nu skjule de sig udi Tiberens ønskede Flodstrøm,
„Sikkre for Havet og mig. Krigsguden har mægtet at styrte
„Selve Lapithernes trodsige Folk; ja Gudernes Fader
„Opgav Calydons ældede Bye til den vrede Diana,
„Skjøndt udi hvad var Lapithernes Synd? hvad Calydons Brøde?
„Jeg, som er Juppiters mægtige Viv, jeg Fortabte, som levned
„Intet, som ikke forsøgt, samt haver til Samtlige vendt mig,
„Har imod Troerne tabt. Nu vel! naar da ikke min Guddom
„Ene kan virke, ei tvivle jeg bør, om at prøve paa Alting.
„Mægter jeg intet i Himmelens Borg, vil jeg Acheron røre.

„Dog fra Latinernes Land jeg driver ham ikke — kan være!
„Muligen stander det fast, at Lavinia vorder hans Mage:
„Dog at sinke saa herlig en Ting, og forhale den, kan jeg;
„End jeg mægter de Konningers Folk at spolere i Stridskamp.
„Og under saadanne Kaar den Elsker og Fader sig nærme!

„Pige! din Morgenskjænk er Rutulers og Troeres Blodstrøm,
„Brudemøen alt stander beredt, Bellona! Ei ene
„Hecuba, svanger ved Ild, undfanged en Brand i sit Samliv;
„Venus har ogsaa undfanget en liig; her Paris er gjenfødt,
„Som en fornyet Brand for Troja, som atter skal synke."

Saa hun mæled og daled mod Jord i en frygtelig Harme.
Flux fra Søstrenes Hjem, de bedrøvende Dirers, Alecto
Kalder hun op over Dybenes Mulm, hvem sørgelig Krigsfærd,
Vrede og lumskelig Svig, samt rædsomme Synder fornøie.

Faderen Pluto, ja Søstrene selv udi Tartari Bolig
Hade den grusomme Qvind: *saaledes* hun ændrer sit Aasyn,
Saa hendes Øie er vildt, *saa* yngler den Sorte med Øgler.

Hende vil Juno ophidse med Ord; thi mæler hun Saadant:
„Pige! hvem Natten har født! *nu* særlig en Tjeneste viis mig,
„Samt *saalunde* din Gunst: lad ikke min Ære og Navnrye
„Plat forsvinde — i Ægteskabspagt Æneaderne ikke
„Frie til Latinus! ei finde de Hjem paa Italiens Grændse!

„*Du* har jo Kraft til at ægge til Strid eendrægtige Brødre,
„Samt under Splid at forstyrre en Slægt: udi Huse din Svøbe
„Samt dine Fakler indføre du kan. Du har tusinde Evner,
„Tusinde Veie til Ondt. Thi ryst dit klygtige Hoved!
„Split den sluttede Pagt! Strøe krænkende Grunde til Ufred!
„Ungdommen ville kun Krig — den gribe og fordre kun Vaaben!"
Af de Gorgoneres Gift ophidset i Sinde, Alecto
Først imod Latiums Land og Laurenternes Kongegemakker
Iler i Skye. Ved Amâtas Dør hun sætter sig stille;
Thi over Turni Pagt, samt Teucrernes hurtige Ankomst
Qvindelig Harme og Angst omtumlede hende, som flammed.

Flux af det blaalige Haar henkaster Gudinden en Øgle,
Hvilken sig skjuler i Dronningens Barm, ret lige ved Hjertet;

For at hun, vild ved dens rasende Gift, kan forstyrre sit Hjemlivet.
Denne, som lister sig frem mellem Barmen, den glatte, og Kjortlen,
Kryber, men rører dog ei: og forvirret kan mærker den ikke,
Skjøndt, som en Øgle, den aander sin Gift. Den mægtige Slange
Vorder om Halsen en Kjæde af Guld med de flaggrende Slaifer,
Knytter sig trint hendes Hals, hver den bugter sig glat over Barmen.

Medens den kommende Sot, som sniger med vædskende Giftsaft,
Zittrer kun sagteligt frem, udviklende Ilden i Kroppen,
Og hendes Sjæl i dens samlede Kraft end føled ei Luen,
Taled hun venlig og blid paa de Mødres sædvanlige Maade,
Grædende over sit Barn, samt over den phrygiske Elsker:

„Skal da Lavinia kastes som Skjænk til landflygtige Teucrer?
„Ynkes som Fader du ei over dig eller over din Datter?
„Ei over Moderens Nød, hvem snart i den kommende Nordvind
„Røveren lumskeligt flyer, som stræber mod Dybet vor Datter?
„Til Lacedæmons Bye saa listed sig Phrygiens Hyrde,
„Da han til Ilium drog med Leda's Datter, Helena.

„Hvor er dit hellige Ord, og din fordums Ømhed for Dine,
„Samt den Høire, du rækked saa tit til Turnus, din Ætling?
„Skal fra de Fremmedes Slægt de Latinere søge en Brudgom,
„Er det bestemt, og du bindes ved Bud fra den varslende Faunus,
„Vel! hver anden Provinds, som frie ei lyder vort Scepter,

„Kalder jeg fremmed — *saa* mener jeg selv, at Himlen forstaaer det.
„Ja, vil du spørge om Turnus' Æt og hans tidligste Udspring,
„Finder du Inachi Slægt, Acrisius, selve Mycene."

Men da hun prøver forgjæves med Ord, og hun seer, at Latinus
Stridet imod; da med stærkere Kraft den forpestede Giftsaft
Kryber i Kroppen fra Furiens Snog, og hun ganske befænges;
See! da bruser den sørgende Viv ved de sælsomme Syner,
Og i den mægtige Bye vanvittig hun raser, utæmmet,
Ret som en Top, naar den svinger sig rundt for den snoede Svøbe,
Hvilken saa vide i Kreds ei langt fra den eensomme Borggaard
Drengene dreie, med syslende Leeg: omsnurret af Snærten
Farer den rundt udi bugtede Løb: ei Hoben kan fatte
Grunden, og studser, saa ofte den seer paa det dandsende Buxbom,
Medens de vinde ved Pidskene Mod. Saa hurtigt, som denne,
Tumled hun hen gjennem krigerske Folk, gjennem Midten af Byer.
Ja udi Skovenes Dyb, som af Bacchus hun monne begeistres,
Ynglende mere fordærvelig Synd, end vildere Vanvid,
Farer hun ud; ja hun skjuler sit Barn paa de løvrige Fjelde,
Blot for at styrre de Troeres Pagt, for at sinke de Fakler.
„Evoe! Bacchus!" udraaber hun høit: „du ene," hun skriger,
„Pigen er værd: alene for *dig* skal hun bære sin Thyrsus,
„Dandse for *dig* udi Chor, samt nære de hellige Lokker."

Rygtet har travlt: af Furiers Ild antændte i Brystet,
Drives de Mødre af lignende Lyst til at ile fra Hjemmet.
Haaret er løsnet og Halsen er bar, da de Huset forlade.

Andre opfyldte med dirrende Hyl den hjemlige Æther,
Og, indhyllede i Skind, de svinge med Stænger af Vinløv.

Selv, ophidset, en brændende Gran midt i Midten af Hoben
Svinger hun, medens hun synger et Qvad om sin Datter og Turnus,
Vältende Øiet saa blodigen vildt. Brat skriger hun rædsomt:
„Mødre tilhobe fra Latinus Land, hvor I ere, I hører!
„Dersom I nære med kjærligt Sind for den arme Amata
„Huldhed, og Moderens krænkede Ret kan vække til Harme,
„Løsner de Bindsler om Haar, samt feirer nu Orgier med mig!“

Saa udi Skovenes Dyb, mellem Dyrenes eensomme Huler,
Tumler Alecto den Dronning afsted, under Bacchi Begeistring.
Nu, da hun mener, at Vanvidsaand for det første er ægget,
At hun har styrtet det samtlige Huus og Latini Beslutning,
Hæver den fule Gudinde sig flux paa de brunlige Vinger
Hen til de djerve Rutulerers Borg, hvis Bye man fortæller
Danaë stifted engang ved sin Fader Acrisii Nyefolk,
Bragt didhen ved den hurtige Syd. Ardea blev Stedet
Fordum af Fædrene kaldt; end eier Ardea sit Tilnavn,
Medens dets Lykke forsvandt.

— Her Turnus i mægtige Sale
Nyder om Midienat udi Mulm den rolige Hvile.
Flux Alecto sit rædsomme Syn, og sit Furielegem
Lægger, og klæder sig brat udi Form af en aldrende Kone:
Furer med Rynker de hæslige Bryn, omlægger sig Bindsler
Trint det graaenende Haar, omslynget med Green af Oliven.
Nu Præstinden Calybe hun blier, den Gamle hos Juno,
Og, da hun træder for Ynglingen nær, saalunde hun taler:

„Vil du tillade, saa mangen en Kamp forspildes, min Turnus!

„Og at dit Scepter man flytter fra dig og til Dardani Nyefolk?
„Dig forholder nu Kongen den Brud, som du beiled ved Blod til,
„Medens han leder den Fremmede op, for at arve dit Rige.
„Haanede, gaa! udsæt dig for Kamp, som belønner sig ikke!
„Slaae de Tyrrhenere ned og bedæk de Latiner med Fredsskjold!
„Sligt dig selv, imedens jeg laa i den blideste Slummer,
„At berette ihast, mig bød Saturnia Juno.

„Derfor, at Ungdommen ruster sig flux, samt drager bevæbnet
„Ned imod Havnen, befal! for de phrygiske Drotte, som sidde
„Nær ved den yndige Flod, du brænde de malede Kjøle!
„Sligt er de Himmelskes mægtige Bud. Lad Drotten Latinus,
„Hvis han bekjender, han nægter dig Brud, og vil bryde sit Løfte,
„Turnus forsøge engang, samt prøve ham selv udi Kampen!“

Dog, til den Seerskes Spot, flux Ynglingen atter gjengjældte
Saa hendes Ord: „At i Tiberens Strøm opseiled en Flaade,
„Slig en Melding har ei, som du troer, undgaaet mit Øre.
„Mig til Skræk ei digte du maa! den mægtige Juno
„Glemmer ei mig.

„Alderen ene, brøstfældig og svag, afsløvet for Sandhed,
„Plager dig, Moder! med taabelig Sorg; ja! Seersken selve
„Skuffer sig her, under Kongernes Kamp, med en Frygt, som er Opspind.
„Værne om Gudernes Huus, samt Gudernes Billed, er din Pligt:
„Fred og Krig skal ordnes af Mænd.“

Hurtig ved saadanne Ord høit flammed Alecto i Harme.
Pludselig Skjælven i Legemet foer paa den trodsende Yngling:
Øinene stivned: saa Furien peeb med de talrige Snoge,
Saa udvikled hun mægtig sin Form. Flux, medens hun rulled
Lynende Blik, og imedens han stod og forlangte at tale,
Jog hun ham bort: to Øgler hun lod mellem Haarene stige,
Skraldede høit med sin Pidsk, og hun talte med fraadende Læber:

„Jeg, hvem Alderen, skimlet og fuul, afsløvet for Sandhed,
„Gjøglende skuffer i Kongernes Kamp med en Frygt, som er Opspind,
„Kommer (betragt mig engang!) fra Søstrenes rædsomme Bolig:
„Krig jeg fører i Haanden og Død."

Sligt hun talte og slynged sin Brand mod den Unge, og hæfted
Faklen, som ulmed med luende Glands, dybt under hans Hjerte.
Gruelig Rædsel hans Hvile forjog: hans Been og hans Lemmer
Sveden bedækked, der styrted sig frem over hele hans Legem.
„Vaaben" han mumler, og leder i Huus og paa Leiet om Vaaben.
Gruelig Higen mod Krig, samt Begjær efter Sværde ham driver,
Vrede tillige: som naar under Brag den flammende Lue
Næres ved Træe, der om Siden er lagt af det sydende Ertskar,
Boblende svart med det kogende Vand, hvis Strømme forinden
Rase, og hæve sig høit udi Skum og med dampende Emmer:
Bølgen ei tæmmer sig meer; brat Røgen opstiger i Luften.

Altsaa, da Freden er brudt, imod Konning Latinus at drage
Byder de Unge han flux, og befaler at gribe til Vaaben,

Skjærme Italiens Land, og forjage fra Grændserne Fjenden;
Han var jo Helt imod to, naar han stred mod Latiner og Teucrer.
Saa udbrød han i Ord, anraabende Himlen med Løfter,
Mens de Rutuler, i vexlende Hast, opmuntre til Leding.
Een hans yndige Form, og hans Ungdomslegeme rører,
Denne hans drotlige Slægt: en Anden hans herlige Krigsrye.

Medens med krigerisk Mod de Rutuler fyldes af Turnus,
Iler paa stygiske Vinger afsted til de Troer Alecto.
Egnen om Søen med trædskelig Svig hun beseer, hvor den smukke
Iulus sig tumler, med List og med Vold, imod Dyrene vilde.
Her i hans Hunde en pludselig Sot Cocyti Gudinde
Jager; med Lugten, de kjende saa vel, hun berører dem Næsen,
Saa at de, vilde, opjage en Hjort. Til Kampen var dette
Grunden, som tidligst det trodsige Mod opflued til Krigsfærd.

Skjøn af Gestalt og af Horn, der gik en umaadelig Kronhjort,
Hvilken de unge Tyrrhidere selv fra Moderens Yver
Fanged og klækked, ja Tyrrhus endog; thi den drotlige Qvæghjord
Adlød Tyrrhus, og Marken saa viid var hans Pleie betroet.
Søsteren Silvia selv (til at lyde Befaling den vant var)
Hornene pynted saa tit, omfletted' med venlige Krandse,
Kjæmmed paa Dyret dets Haar, ja vasked det ofte i Kilden.

Hjorten, som vantes til Haand, samt mødte ved Bordet hos Herren,
Drev udi Skoven omkring: dog atter til Døren, saa velkjendt,
Iled den villigen hjem, skjøndt ofte lidt silde paa Natten.
Denne, som vandrede fjernt, den jagende Iuli besatte

Hunde nu dreve afsted, imedens den svømmed ad Strømmen,
Og paa den grønnende Eng sig hæved fra Bølgerne opad.

Selv antændt af en brusende Lyst til saa kostelig Ære,
Sigter Ascanius flux med sin Piil paa den krummede Bue.
Guden ei svigter den irrende Piil: med en lydelig Hvinen
Røret i Bugen blev skudt, og det borred sig dybt udi Vommen.
Truffet nu ilede Dyret afsted til sit Hjem, som det kjendte,
Nærmed sig Stalden med Suk, og fyldte forblødende Huset
Med sit vemodige Gisp: som med Klynken, den tigged om Bi-
stand.

Søsteren Silvia først, som slog sine Arme med Haanden,
Raaber om Hjelp, og hun kalder med Skrig paa de hærdede
Landmænd.
Disse (thi Trolden saa vild end skjules i Skovenes Tykning)
Komme uventede frem. Eens Vaaben er Branden, han afsveed,
Eens en Kølle, med Knuder besat — kort hvad man i Hastværk
Fandt, det vorder i Harme til Sværd. Frem Tyrrhus dem
kalder,
Hvilken med Kilernes Kraft den fiirfold kløvede Træbul
Spalted og aandede vildt, imedens han snappede Øren.

Vilden Gudinde paa Udkig stod, og med Evne at skade
Stiger hun høit over Rygningen op: fra den øverste Tagtind
Blæser hun Hyrdernes vanlige Tegn, og fylder det Krumhorn
Med sin Helvedesrøst, ved hvilken de dybeste Lunde
Bævede svart, og den tykkeste Skov heel frygteligt braged.
Trivias Damme fornumme det fjernt, Narfloden det hørte,
Hviid ved sit svovlede Vand, samt Kilden til Floden Velinus;
Ja deres Spæde med Skræk de Mødre trykked til Brystet.

Altsaa ved Lyden ihast, saa vide det rædsomme Krumhorn
Angav Tegn, fra det hele District, med de snappede Vaa-
ben

Styrte sig Bønderne trodsigen frem, og den troiske Ungdom
Iler nu selv fra den aabnede Leir til Ascanii Bistand.
Hærene stille sig op. Ei længer, som Bønder i Kampdyst,
Bruger man Knipler af Træe, eller Pæle, som brændtes for Enden;
Nei! man fægter med æggede Sværd; af de blottede Klinger
Stivner faa vide en blaasort Mark: mens Kobberet funkler,
Ægget af Solen til Kamp, og kaster sit Glimt imod Skyen,
Som, naar en Storm er begyndt, de Bølger alt tidligen hvidne,
Søegang hæver sig gradeviis op, og Voverne stige
Stedse tilveirs; thi fra dybeste Grund de mod Ætheren voxe.

See! ved en hvinende Piil, ret lige i forreste Stridsrad,
Den, som var ældst mellem Tyrrhus' Børn, den frodige Almo
Fældes til Jord: dybt Pilen er sat udi Struben og standser
Stemmens den fugtige Gang, og hans Ungdomsliv ved en Blodstrøm.

Talrige falde om Kjæmperens Liig, ja den gamle Galæsus,
Medens i Hoben han mægler om Fred. Retfærdig blandt Alle
Var han, og mellem Ausonernes Folk den rigeste Landmand,
Saasom af brægende Faar fem Hjorde, som ogsaa af Hornqvæg,
Gik i hans Stald, og han vendte sin Jord med et Hundrede Plouge.

Medens nu dette i ligelig Kamp udøves paa Marken,
Selve Gudinden, som Løftet har holdt, (da nu Krigen med Blodstrøm
Alt er begyndt, og Slaget er holdt, hvor Nogle alt fulde)
Bort fra Hesperien gaaer; udi Luften mod Himmelens Hvælving
Mæler hun flugt, med en trodsende Røst, som Seirer, til Juno:

„Se! din forønskede Krig er begyndt med en sorgelig Tvedragt.
„Neppe de atter forliges saa let og forenes i Venskab,
„Da med Ausonernes Blod jeg selv har bestænket de Teucrer.
„Det fuldbyrder jeg end, hvis sikker jeg er paa din Villie:
„Samtlige Byer omkring jeg vækker til Krig ved mit Opspind,
„Samt opflammer dem alle med Lyst til den rasende Stridskamp,
„Medens de stimle til Hjelp; ja Krig vil jeg saae over Landet."

Svared da Juno igjen: „Af Rædsel og Svig har vi fuldt op:
„Grunden til Krigen er lagt: alt fægtes med Vaaben i Nærstrid:
„Sværdet, som Hændelsen gav, vil altid bestænkes med nyt Blod.
„Slig da vorde den Pagt, og sligt det Bryllup, som feires
„Her af Cyprias herlige Søn, og af Konning Latinus.
„Dog, at du vandrer saa dristigen om i den himmelske Luftegn,
„Gudernes Fader ei vil, hiin Drot i det store Olympen.
„Altsaa gaa bort! Om der muligen er end mere at gjøre,
„Vil jeg bestyre det selv." Saa lød Saturnia's Tale.
Hiin udfolder ihast sine Vinger, som hvine med Slanger,
Søger Cocytus' Hjem, og forlader den himmelske Luftegn.

Midt i Italiens Land, ved Foden af kneisende Bjerge,
Ligger en mærkelig Egn, omtalt udi Lande saa vide,
Kaldet Amsancti Dal. Med rædsomme Tykninger stige
Lunde paa samtlige Kanter omkring, og i Midten med Bragen
Larmer fra Klippen en rivende Strøm i et hvirvlende Vandfald.
Just det rædsomme Svælg, som Dis', den Gruesommes, Lufthul,
Viser man her: den mægtige Kløft, som til Acheron aabnes,
Danner sig her til et frygteligt Gab. Der Furien nedgled,
Medens fra Himmel og Jord bortdrog den fule Gudinde.

Gudernes Dronning, Saturnia selv, ei mindre for dette
Lægger paa Krigen den yderste Haand. Til Byen sig styrter
Lige fra Kampen de Rygteres Hob, som de Myrdede bære,
Almo i Ungdommens Aar, og Galæsus, skjændet i Aasyn:
Bede de Guder om Hjelp, samt kalde Latinus til Vidne.

Turnus for Portene staaer, og, midt under Vreden, han øger
Frygten for Myrden og Brand — „at Teucrer man kaldte til Riget —
Phrygeres Stamme man knytted sig til — ham jog man paa Døren."
Hine, hvis Mødre i Skovenes Dyb, opglued' af Bacchus,
Tumles i brusende Sværm, (høit stander Amata i Navnrye)
Stimle fra samtlige Egne ihob, og Krigen de æske.
Flux, imod Varslerne, kræver Enhver en usigelig Stridskamp,
Skjøndt imod Gudernes Bud, og tiltrods for de Himmelskes Misgunst,
Medens i vexlende Kamp omstimles Latinus i Borgen.
Liig et urokkeligt Fjeld udi Havet han sætter sig mod dem;
Ret som i Søen et Fjeld mod det mægtigt kommende Vandskyl,
Som, naar Bølgerne larme omkring, liig gjøende Hunde,
Staaer ved sin Kraft: forgjæves de Skjær og de skummende Stene
Larme omkring, og det slyngede Tang opskyller dets Sider.

Dog, da der ikke forundes ham Kraft til at standse de vilde
Fattede Raad; da Alt er i Gang ved den harmfulde Juno,
Kalder den Gamle den himmelske Luft, og de Guder til Vidner,
Sigende: „Skjæbnen forlanger vort Fald: udi Stormen vi segne.
„Dog vil I selv med forbrydersk Blod Gjengjældelsen yde,
„Lidelsers Børn! Dig, Turnus! din Synd, dig venter din Gjengjæld,
„Rædsom og stor: engang i din Nød vil du raabe til Himlen.

„Jeg erlangede Ro; udi Mundingen staaer jeg af Havnen;
„Ene jeg røves Begravelsens Held." — Ei mæled han mere:
Skjulte sig dybt i sin Borg, og forlod Bestyrelsens Tøiler.

Længst i Hesperiens Land er en Skik: i Albanernes Byer
Holdes den end udi Hævd, ja selv i det mægtige Roma
Dyrkes den nu, saa ofte til Kamp Krigsguden de kalde,
Enten de bringe en sørgelig Strid imod Geter i Hærmagt,
Eller de ordne et Tog imod Inder, Hyrcaner, Araber,
Samt fra de Partheres østlige Folk gjenfordre vort Banner.
Krigens Tempel (saa lyder dets Navn) har en Dør, som er dobbelt,
Helligt ved gudeligt Brug, samt Frygt for den rædsomme Krigsgud.
Hundrede Stænger af Erts og med Jern forhamrede Planker
Lukke det i: ei fjernes fra Dør den bevogtende Janus.
Have de Fædre om Krig udkaaret en sikker Beslutning,
Pynteligt klædt udi Romuli Dragt og Gabiniske Kaaben,
Monne da Consulen selv oplukke de hvinende Porte.
Selv han kalder til Kamp: ham følger den øvrige Ungdom,
Medens de kobberne Horn samtone saa hæse med Gjenklang.

Flux at erklære de Troere Krig paa en lignende Maade,
Tvinge Latinus man vil, og at aabne de rædsomme Porte.
Dog den Gamle ei yder dem Hjelp: han flygter med Afsky
Bort fra den skjændige Dont, og han skjuler i dæmrende Mulm sig.

See! da synker fra Himmelens Egn selv Gudernes Dronning,
Støder med Haand til den dvælende Dør, og paa dreiede Hængsler
Sprænger Saturnia flux den jernforhamrede Krigsport.

Flux oplues Ausoniens Land, nys roligt og fredsomt.

Nogle er' rede at vandre tilfods; paa Gangere stolte
Andre sig tumle, bedækked' med Støv: hver skaffer sig Vaaben.
Nogle polere det glattede Skjold og den lysende Piilspids
Tykt med Ister, og Øxernes Eg de ved Sliben forøge:
Brat dem lyster, med Faner at gaae, og at høre Basuner.

Stæder, i Antal fem, paa Ambolt hamre sig Vaaben,
Med Ardêa Atinas Bye, og det knejsende Tibur,
Samt Crustumêriums Stad, og Antemna med mægtige Taarne.
Hjelme man huler til Hovedets Værn, og man krummer sig Skjolde,
Flætted' af bøielig Piil: mens Andre de kobberne Pantsre
Hamre af bøieligt Sølv, og tillige til Benene Skener.
Segle og Plougjern, holdte i Priis, kort Ømhed for Landbrug,
Monne nu vige: det fædrene Sværd omsmedes i Ovnen.
Alt Basunerne klang: Budstikken alt løber om Krigen:
Een fra Loftet har snappet sin Hjelm; en Anden i Angst
Spænder den fnysende Hest; hiin klædes i Skjold og i Pantser,
Trefold virket af Guld, med det sikkrende Glavind i Belte.

Helikon aabne I nu, I Gudinder! og nævner i Sangen
Drottene alle, som ginge til Krig, samt Tropperne, hvilke
Fulgte Enhver, opstilled' paa Mark; hvor Italiens hulde
Egne alt da vare zired' med Mænd, hvor de flammed i Vaaben!
I, Gudinder! kan tale derom, da I har det i Minde,
Medens til os, som et Püst gjennem Luft, kun Rygterne glide.

Først, fra Tyrrheniens Kyst, sig nærmer til Krigen den vilde
Gudernes Spotter, Mezentius, selv, og bevæbner sin Horde.
Ham ledsager hans Søn; og skjønnere Yngling end Lausus,

Sikkerligt mødte man ei, undtagen Laurenteren Turnus.
Lausus, en Helt imod Dyr og de Gangeres stærke Betvinger,
Fører forgjæves de tusinde Mænd, som forened sig med ham,
Ud fra Agyllas Bye; til en ædlere Fader at lyde,
Værdig han var, at Mezentius ei han nævned som Fader.

Nærmest paa Marken nu viser sin Vogn, som er ziret med Palmer,
Samt sit seirende Spand, hiin Søn af den væne Heracles,
Aventinus, den ydige Svend. Udi Skjoldet han førte
Faderens Mærke, en Vandsnog fuul, med de hundrede Slanger.
Paa Aventini Høi, udi Skoven, den hellige Rhea
Bragte ham, født paa en hemmelig Viis, til den straalende Verden,
Elsket som Møe af en Gud, dengang den tirynthiske Seirer
Hen mod Laurentiums Mark sig nærmed som Geryons Bane,
Og i Tyrrheniens Flod afvasked Iberiens Øxne.
Stager de bar udi Haand, samt vilde Stiletter til Krigen,
Kjæmped tillige med stumpede Sværd og sabiniske Forke.
Selv han svøbte sig ind i et Skind af den rædsomme Løve,
Stridigt og ru, og bedækket med Haar: med de Tænder saa hvide
Havde han Hovedet skjult; saa klædt han nærmer sig pyntløs
Konningens Borg, og hans Skulder er skjult med herculiske Dragten.

Tvillingebrødrene næst bortile fra Muren om Tibur,
Samt det Folk, der erlangede Navn af den Ene, Tiburtus,
Ynglinge, fødte i Argos' Bye, Catillus og Coras.
Forrest i forreste Rad, mellem Spydenes Hobe, de fare,
Som naar, fødte i Skye, fra Bjergenes luftige Isse
To Centaurer gaae ned, naar Othri og Hômoles Sneetop
Brat de forlade med Fart: de mægtige Skove dem yde
Plads, naar de gaae, og i knækkende Brag Smaabuskene vige.

Heller ei svigtede han, som byggede Byen Præneste.
Saasom han, født ved det landlige Qvæg, dog senere fandtes
Lagt ved Arnen, formeente hver Slægt, han var Søn af Vulcanus,
Cæculus. Bøndernes Sværm ham følge saa rede i Hobe,
Baade af dem, som Prænestes Top, samt Gabii Marker,
Æred' af Juno, beboe, Aniêne det kolde, og Fjelde,
Rige paa Vand, i Hernicernes Land, hvem Anagnias Riigdom
Nærer, og du, Amasener! Ei Samtlige have de Vaaben:
Larme ei heller med Skjold og med Vogn. De talrigste slynge
Graalige Kugler af Blye: to Spyd udi Hænderne bære
Andre, og Hjelme, bedækked' med Skind af de gulige Ulve,
Har de som Hovedets Værn: paa Benet tilvenstre de træde
Blottede frem; ugarvede Skind er det høire til Dække.

Gangernes Styrer, Messâpus saa gjæv, hiin Søn af Neptunus,
Hvilken at fældes ved Ild eller Sværd ei Skjæbnen forundte,
Samtlige rolige Folk, alt længe afvante fra Krigen,
Kalder til Vaaben nu pludselig frem, og beføler sit Slagsværd.
Disse Fescenniums Rækker, Falisceer tillige og Volscer
Danne: de eie Soractes Top og Flaviniums Marker,
Samt med Cîmini Bjerg de capeniske Damme og Lunde.
Ordnede gik de i Tact, istemmende Sange til Kongen:
Net som stundom i lysende Skye de sneehvide Svaner,
Naar de fra Engen begive sig hjem, fra de Halse saa lange
Give den tonende Lyd: den Flodbred lyder og rundtom
Asias rammede Marsk.
Neppe saa mægtig en Hob, samt skjoldbedækkede Rækker
Meente man ginge til Kamp; men at frem fra det mægtige Havdyb
Fugle saa hæse i luftige Skye sig trængte mod Stranden.

See! af de gamle Sabineres Æt fremfører nu Clausus
Talrige Tropper, og selv har han Kraft som en rigelig Hærtrop:

Claudiers Stamme og Claudiers Slægt gjennem Latium bredes
Ene fra ham, da man aabnede Rom til Sabinernes Andeel.
Hen Amitérnes Cohort, og de gamle Quiriter ledsage,
Hæren fra Ereti Bye, og Mutúscas Oliehaver:
De som Noménti Stad og Velini Rosenmarker
Eie og Tétrici rædsomme Fjeld, samt Bjerget Severus,
Som i Casperia boe, i Foruli, og ved Himellas
Flod, samt Tibers og Fábaris' Strøm; ja de, som det kolde
Nursia sendte og Hortas Bye, samt Latinernes Stammer,
Hvem den usalige Alliasflod tilgrændser og vader.
Ret som i Libyens Søe de talrige Bølger sig rulle,
Naar i det stormende Hav sig skjuler den vilde Orion:
Som ved den vaarlige Sol fremmodnes de talrige Korner,
Enten paa Hermus' Eng eller Lyciens gulnende Hovmark.
Skjoldene brage: den engstede Jord under Fodderne ryster.

Hist Agamémnons Søn, som haver de Troer af Navnet,
Spænder sin Ganger for Vogn, Halésus, og bringer vel tusind
Trodsige Stammer til Turnus' Hjelp: først hine, der grave
Massikerjorden, saa frodig paa Viin, saa hine, som sendtes
Ned af de gamle Aurunker fra Fjeld ved Sidicini Marker:
Andre, som droge fra Cales' Bye; nu hine, som leve
Nær ved den side Volturni Flod: den Saticuler haardfør
Fulgte med ham, og den osciske Hær. Smaalandser til Kastning
Ere dem Vaaben; dem har de for Skik at forsyne med Remme;
Armen er dækket med Skind: Krumsabler de bruge til Nærstrid.

Heller ei Du udi dette mit Digt ubesjungen skal bortgaae,
Oebalus! Avlet du blevst ved en Nymphe Sibethis af Telon,
Mens Teleboernes Land og Capréa han styred som Konning,
Saare tilaars. Med sin fædrene Magt dog ikke var Sønnen
Noiet i Sind, og han styred alt da med sit mægtige Scepter

Baade Sarrastus' Folk og de Marker, som vandes af Sarnus,
Dem, som i Rufra og Batulum boe, og Celennernes Marker,
Samt hvor man skuer fra Murene ned om Abella, saa frugtriig.
Længere Spyd paa Teutonernes Viis er' de vante at slynge:
Hovedets dækkende Værn er en Bark, som de trække af Korktræe:
Skjoldene funkle af Erts; blankt skinner det lysende Slagsværd.

Du er jo ogsaa til Kampene sendt fra det bjergige Nersa,
Ufens, saare navnkundig i Krig, og ved lykkelig Kampdaad.
Hans er især et ubøieligt Folk, til Jagt udi Skoven
Hærdet og vant, de Æquîculers Folk, fra den stenige Jordbund.
Væbned' de grave med Spaden i Mark: og altid at samle
Bytte paa Bytte, det skaffer dem Fryd: thi de leve af Hærværk.

Hid fra Marubiens Folk en Præst sig nærmer tillige,
Pyntet med Løv paa sin Hjelm, og desuden med frodig Oliven,
Umbro, den kjækkeste Helt, udsendt af sin Konning Archippus.
Over de Fiirbeens Æt, og de farlige aandende Slanger
Slummer at brede, han saare forstod ved sin Haand og ved Troldsang;
Mildnede tit deres Harm, samt lindrede Bidet ved Kunstklygt.
Dog Dardaniens Spyd, og dets mægtige Vunde at læge
Mægted han ikke: ei Saaret fik Ro ved de dyssende Sange,
Heller ei Urterne hjalp, som han fandt paa de marsiske Bjerge.
Dig Angvitias Lund, samt Fûcini Bølge saa glasklar,
Dig de Søer, saa blanke, begræd.

Selve Hippôlyti yndige Søn bortdrog for at kjæmpe,
Virbius. Herlig han var: fra Aricia sendte hans Moder
Ham, som var født i Egerias Lund ved de bølgende Bredder,

Hvor man har bygget et Alter saa rigt til den milde Diana.
Dengang Hippólytus, melder et Rye, ved den listige Phædra
Sank udi Graven, og mætted med Blod den fædrene Hævnlyst,
Splittet af Gangernes skræmmede Spand; flux atter han fremsteeg
Under de Stjerner i Skye, under Himmelens øverste Luftegn,
Reddet ved Artemis' Huld, og tillige ved Urter af Pæon.
See! da harmedes Almagts Gud, at en Dødelig mægted
Atter at stige til Liv og til Lys fra det nederste Mørke.
Flux Opfinderen selv af et saadant Middel og Kunstgreeb,
Sønnen af Phoebus, han styrted ved Lyn til det stygiske Natmulm.
Trivia skjuled dog, venlig i Sind, Hippolytus i Eenrum,
Samt anviste ham Plads i en Lund hos Egerias Nympher;
At i Italiens Skov han kunde som fremmed og eensom
Leve, og under sit ændrede Navn der Virbius vorde.
Derfor endogsaa fra Trivias Huus og de hellige Lunde
Jages de Heste med hornede Fod; da disse ved Stranden,
Skræmmed' ved Dyret fra Søe, adsplitted den Yngling og Vognen.
Sønnen dog, ikke bevæget ved Sligt, ad de jævnede Marker
Jog med sit fnysende Spand, samt styrted tilvogns imod Fienden.

Turnus, begavet med elskelig Form, blandt de forreste Helte
Iler med Vaaben i Haand, og hæver sig høit ved sin Isse.
Hjelmen saa mægtig, trefoldig besat med den haarrige Hjelmbusk,
Bærer Chimæra, som spruder af Gab de ætnæiske Luer.
Stedse den bruser end meer, ja trodser med rædsomme Ildsvælg,
Alt som i strømmende Blod de Kampe sig nærme til Vildhed.
Skjoldet, han brugte, var glat; med Hornene ziret dog Io

Pryded det, formet i Guld, end dækket med Haar, som en Qvie.
Stykket var stort; selv Argus man saae, der bevogtede Pigen,
Samt hendes Fader, der øste sin Flod af den kunstfulde Urne.
Ham ledsager af Kjæmper en Skye; skjoldbækkede Hobe
Skjule i Mængde de Marker omkring: Argivernes Ungdom,
Gamle Sicaner, Aurunkernes Hær, med Rutulerne alle:
Labicums Mænd med det brogede Skjold, og Sacranernes Hobe:
Alle, som boe i din Skov, o Fader i Tiber! og pløie
Nûmici Strand, eller syßle med Ploug i Rutulernes Høie
Og det circæiske Fjeld; de Marker, som Juppiter Anxur
Kraftigen skytter, og Lunden saa grøn, hvor Feronia glædes:
Alle fra Såturas muddrede Dam, hvor den kjølige Ufens
Baner sig Vei gjennem Dalen saa dyb, og i Havet sig styrter.

Endnu af Volscernes Æt forenes med disse Camilla,
Ledende Rytternes Trop, samt Hæren, der funkler med Kobber,
Skjoldmøe selv: til Minervas Teen og den huuslige Syekurv
Vante hun ikke, skjøndt Qvinde, sin Haand, men at døie som Ungmøe
Kampen saa haard, og i Føddernes Løb over Stormen at seire.
Hen over Urternes øverste Top, selv uden at røre,
Svæve hun kunde: de spædeste Ax hun i Flugten ei krummed:
Ja udi Bølgernes Midiedyb, over svulmende Vover,
Gik hun i Svæven, og vædet ei blev hendes hurtige Fodsaal.

Hele den Ynglingesværm, som styrter fra Huus og fra Hytte,
Undres ved hende, samt Mødrenes Hob; naar hun vandrer, da staae de
Gabende høit, og forvirred' i Hu: hvor den drotlige Kaabe
Dækker med Purpur den Skulder saa glat! hvor den yndige Guldnaal
Knytter de Lokker! hvor yndigt hun bær det lyciske Kogger,
Samt det landlige Spær af Myrthe, med Spidsen foran sig!

Ottende Sang.

Indhold.

Turnus udstikker nu Krigsbanneret fra den laurentiske Borg, og trækker Hjelpetropper til sig fra Latium og den hele Omegn, ja sender endog et Gesandtskab til Diomedes for at bede om Hjelp (v. 17). Æneas, bevæget ved dette, og tillige opmuntret ved en Aabenbarelse af Flodguden Tiber, seiler opad Strømmen til det Sted, hvor Rom senere blev anlagt, og hvor Grækeren Evander havde paa mons Palatinus anlagt den lille Bye Pallanteum (v. 100). Evander, som faaer Grunden til hans Ankomst at vide, modtager ham vel, og anmoder ham om, at tage Deel i den Fest til Hercules, som de just ere i Begreb med at feire; fortæller ham Cacus' Historie (v. 185—267) og viser ham tillige nogle af Omegnens vigtigste Steder (v. 369). Æneas faaer 400 Mand af ham, under Anførsel af Evanders eneste Søn Pallas, og, efter at have sendt det halve Mandskab tilbage til Leiren, drager han til Agylla, Tyrrhenernes Stad, hvilke dengang laae i Kamp med den fordrevne Konge Mezentius (v. 519). Imidlertid bevæger Venus sin Mand Vulcanus til at gjøre Æneas en kostelig Rustning (omtalt fra v. 370 til 453), og nu (v. 520) bringes denne fuldfærdig til Helten, som med Beundring beskuer de afbildede Gjenstande, der alle sigte til det, som af hans Efterkommere skal vorde udført.

Ud fra laurentiske Borg høit løftede Turnus til Stridskamp
Tegnet, og Hornene lød udi Toner, der gjaldred saa hæse,
Medens han spored sin fnysende Hest, og han ægged sit Krigsfolk;
See! da flammed Gemytterne flux; med en ængstelig Uro
Flokke sig Latiums Stammer ihob, og den trodsige Ungdom
Raser ubændig. De Høvdinge først, Messapus og Ufens,
Samt den Trodser af Himmelens Magt, Mezentius, samle
Tropper omkring sig, og hærge hver Mark under Dyrkerne selve.

Til Diomêdis, den Mægtiges, Bye man Venulus sender
Flux, for at bede om Hjelp: „at i Latium Teucrerne stande,
„At med en Flaade Æneas er *her*, for sin tabende Huusgud
„Hid at bringe; at Skjæbnen ham gjør, som han siger, til Konning,"
Melde han skal, og at talrige Folk med den Troer tillige
Ere forened', hvis Rye gjenlyder i Latium vidtom.
Det, som han fører i Skjold, samt hvilket (om Lykken ham føier)
Maal for sin Kjæmpen han sætter i Hu, maa sikkerligt være
Klart, langt mere for *ham*, end for Turnus og Konning Latinus.

Sligt gjennem Latium gaaer: den Helt af Laomedons Stamme

Skuer det Hele, og bølger i Sind under brusende Husfud.
Kummeren deler hans hurtige Sind nu heden nu deden,
River hain bort til forskjællige Raad, saa han vexler i Alting:
Liig med den skimrende Glands, som fra Vandet i Karret af Kobber,
Truffet af Sol, eller Gjenspeilsglimt af den straalende Maane,
Flimrer saa vide paa Væggen omkring, ja stiger i Luften,
Eller beskakkrer det tavlede Loft i den mægtige Borgsal.

Natten opsteeg, og saa vide paa Jord var den trættede Skabning,
Fugles og Dyrenes Æt, dybt sjunken i Søvnen saa rolig,
Da, ved den rindende Flod, under Himmelens kjølige Bue,
Fader Æneas, forvirret i Hu ved den rædsomme Ufred,
Lægger sig ned, for at yde sin Krop, skjøndt sildigen, Hvile.
See! fra den yndige Flod, Tiberinus, for Egnen en Skytsgud,
Gammel og graa, mellem Poplernes Løv at begive sig opad,
Skuer hans Blik: udi Lærred saa fiint, og i blaanende Klædning
Hyllet han var, og de skyggende Rør omslynged hans Haarlok.
Flux han mælede sligt, og hans Ord formindskede Sorgen:

„Du, som er avlet af Gudernes Æt, og fra Fjenden har atter
„Hjembragt Troja, og Pergama frelst for den evige Fremtid,
„Du, som forjættedes Laureas Bye og Latinernes Marker,
„Her er betryggende Hjem; her staae de Penater; thi frygt ei!
„Ængstes ei heller ved truende Krig; thi de harmende Guders
„Brusen er endt.
„For at du ikke skal troe, at en Drøm dig gjækkende skuffer,
„Finde du skal en forfærdelig Soe, under Egen paa Stranden:
„Tredive Grise den kastede nys; nu ligger den hos dem,
„Hvid, udbredt over Jord, med de Grise saa hvide ved Yvret.

„[Der skal stande din Bye: der hviler du sikker for Møie.]
„Hveden, naar tregange ti af Aarene runde, en nye Bye
„Stifte Ascanius skal, opkaldt som det herlige Alba.
„Ei er min Spaadom et Tant. Dog Maaden, du Faren, som truer,
„Seirende trodser, jeg siger dig brat: mærk vel paa min Tale!

„Her paa vor Kyst de Arcadere boe, som stamme fra Pallas,
„Hvilke ledsaged Evander, en Drot, og hans Bannere fulgte:
„Boliger kaared de her, samt reiste paa Bjerget en Bye op,
„Pallantêum benævnt, Oldfaderen Pallas til Ære.
„Disse kun syssle med idelig Krig mod Latinernes Stamme.
„Disse du bringe som Fæller til Leir, og forbind dig med disse.

„Langs med Bredden jeg føre dig vil gjennem Bølgerne opad,
„At du kan fare ved Aarenes Brug som en Seirer mod Strømmen.
„Søn af Gudinden, stat op! saa hurtigt, som Stjernerne dale,
„Juno du yde tilbørligen Bøn! hendes truende Vrede
„Mildne din ydmyge Skjænk! Mig selv, om du seirer, du bringe
„Ogsaa en Gave! Du skuer i mig den vandrige Flodstrøm,
„Hvilken bespyller den mægtige Mark, samt stryger mod Bredden,
„Tiberen, klar som det himmelske Blaa, hvem Guderne elske.
„Her er mit vældige Huus: i den kneisende Bye er mit Udspring."

Sagt var hans Ord: i den dybeste Søe Flodguden sig skjuler,
Dukkende ned. Brat Søvnen og Nat forlade Æneas.
Op han stander, og skuer i Luft, hvor den straalende Sollis

Sikkerligt mødte man ei, undtagen Laurenteren Turnus.
Lausus, en Helt imod Dyr og de Gangeres stærke Betvinger,
Fører forgjæves de tusinde Mænd, som forened sig med ham,
Ud fra Agyllas Bye; til en ædlere Fader at lyde,
Værdig han var, at Mezentius ei han nævned som Fader.

Nærmest paa Marken nu viser sin Vogn, som er ziret med Palmer,
Samt sit seirende Spand, hiin Søn af den væne Heracles,
Aventinus, den yndige Svend. Udi Skjoldet han førte
Faderens Mærke, en Vandsnog fuul, med de hundrede Slanger.
Paa Aventini Høi, udi Skoven, den hellige Rhea
Bragte ham, født paa en hemmelig Viis, til den straalende Verden,
Elsket som Møe af en Gud, dengang den tirynthiske Seirer
Hen mod Laurentiums Mark sig nærmed som Geryons Bane,
Og i Tyrrheniens Flod afvasked Iberiens Øxne.
Stager de bar udi Haand, samt vilde Stiletter til Krigen,
Kjæmped tillige med stumpede Sværd og sabiniske Forke.
Selv han svøbte sig ind i et Skind af den rædsomme Løve,
Stridigt og ru, og bedækket med Haar: med de Tænder saa hvide
Havde han Hovedet skjult; saa klædt han nærmer sig pyntløs
Konningens Borg, og hans Skulder er skjult med herculiske Dragten.

Tvillingebrødrene næst bortile fra Muren om Tibur,
Samt det Folk, der erlangede Navn af den Ene, Tiburtus,
Ynglinge, fødte i Argos' Bye, Catillus og Coras.
Forrest i forreste Rad, mellem Spydenes Hobe, de fare,
Som naar, fødte i Skye, fra Bjergenes luftige Isse
To Centaurer gaae ned, naar Othri og Hómoles Sneetop
Brat de forlade med Fart: de mægtige Skove dem yde
Plads, naar de gaae, og i knækkende Brag Smaabuskene vige.

Heller ei svigtede *han*, som byggede Byen Præneste.
Saasom han, født ved det landlige Qvæg, dog senere fandtes
Lagt ved Arnen, formeente hver Slægt, han var Søn af Vulcanus,
Cæculus. Bøndernes Sværm ham følge saa rede i Hobe,
Baade af dem, som Prænestes Top, samt Gabii Marker,
Æred' af Juno, beboe, Aniêne det kolde, og Fjelde,
Rige paa Vand, i Hernicernes Land, hvem Anagnias Rigdom
Nærer, og du, Amasener! Ei Samtlige have de Vaaben:
Larme ei heller med Skjold og med Vogn. De talrigste slynge
Graalige Kugler af Blye: to Spyd udi Hænderne bære
Andre, og Hjelme, bedækked' med Skind af de gulige Ulve,
Har de som Hovedets Værn: paa Benet tilvenstre de træde
Blottede frem; ugarvede Skind er det høire til Dække.

Gangernes Styrer, Messâpus saa gjæv, hiin Søn af Neptunus,
Hvilken at fældes ved Ild eller Sværd ei Skjæbnen forundte,
Samtlige rolige Folk, alt længe afvante fra Krigen,
Kalder til Vaaben nu pludselig frem, og befaler sit Slagsværd.
Disse Fescenniums Rækker, Falisker tillige og Volscer
Danne: de eie Soractes Top og Flaviniums Marker,
Samt med Cîmini Bjerg de capeniske Damme og Lunde.
Ordnede gik de i Tact, istemmende Sange til Kongen:
Ret som stundom i lysende Skye de snehvide Svaner,
Naar de fra Engen begive sig hjem, fra de Halse saa lange
Give den tonende Lyd: den Flodbred lyder og rundtom
Asias rammede Marsk.
Neppe saa mægtig en Hob, samt skjoldbedækkede Rækker
Meente man ginge til *Kamp*; men at *frem* fra det mægtige Havdyb
Fugle saa hæse i luftige Skye sig trængte mod Stranden.

See! af de gamle Sabineres Æt fremfører nu Clausus
Talrige Tropper, og *selv* har han Kraft som en rigelig Hærtrop:

Claudiers Stamme og Claudiers Slægt gjennem Latium bredes
Ene fra ham, da man aabnede Rom til Sabinernes Andeel.
Ham Amitêrnas Cohort, og de gamle Quiriter ledsage,
Hæren fra Ereti Bye, og Mutûscas Oliehaver:
De som Nomênti Stad og Velîni Rôseamarker
Eie, og Têtrici rædsomme Fjeld, samt Bjerget Severus,
Som i Casperia boe, i Foruli, og ved Himellas
Flod, samt Tibers og Fâbaris' Strøm; ja de, som det kolde
Nursia sendte og Hortas Bye, samt Latiums Stammer,
Hvem den usalige Alliaflod tilgrændser og væder.
Ret som i Libyens Søe de talrige Bølger sig rulle,
Naar i det stormende Hav sig skjuler den vilde Orîon:
Som ved den vaarlige Sol fremmodnes de talrige Kornax,
Enten paa Hermus' Eng eller Lyciens guulnende Hovmark.
Skjoldene brage: den ængstede Jord under Fødderne ryster.

Hist Agamêmnons Søn, som haver de Troer af Navnet,
Spænder sin Ganger for Vogn, Halêsus, og bringer vel tusind
Trodsige Stammer til Turnus' Hjelp: først hine, der grave
Massikerjorden, saa frodig paa Viin, saa hine, som sendtes
Ned af de gamle Aurunker fra Fjeld ved Sidîcini Marker:
Andre, som droge fra Cales' Bye; nu hine, som leve
Nær ved den side Volturni Flod: den Saticuler haardfør
Fulgte med ham, og den osciske Hær. Smaalandser til Kastning
Ere dem Vaaben; dem har de for Skik at forsyne med Remme;
Armen er dækket med Skind: Krumsabler de bruge til Nærstrid.

Heller ei Du udi dette mit Digt ubesjungen skal bortgaae,
Oebalus! Avlet du blevst ved en Nymphe Sibethis af Telon,
Mens Teleboernes Land og Caprêa han styred som Konning,
Saare tilaars. Med sin fædrene Magt dog ikke var Sønnen
Nøiet i Sind, og han styred alt da med sit mægtige Scepter

Baade Sarrastus' Folk og de Marker, som vandes af Sarnus,
Dem, som i Rufra og Batulum boe, og Celennernes Marker,
Samt hvor man skuer fra Murene ned om Abella, saa frugtriig.
Længere Spyd paa Teutonernes Viis er' de vante at slynge:
Hovedets dækkende Værn er en Bark, som de trække af Korktræe:
Skjoldene funkle af Erts; blankt skinner det lysende Slagsværd.

Du er jo ogsaa til Kampene sendt fra det bjergige Nersa,
Ufens, saare navnkundig i Krig, og ved lykkelig Kampdaad.
Hans er især et ubøieligt Folk, til Jagt udi Skoven
Hærdet og vant, de Æquîculers Folk, fra den stenige Jordbund.
Væbned' de grave med Spaden i Mark: og altid at samle
Bytte paa Bytte, det skaffer dem Fryd: thi de leve af Hærværk.

Hid fra Marubiens Folk en Præst sig nærmer tillige,
Pyntet med Løv paa sin Hjelm, og desuden med frodig Oliven,
Umbro, den kjækkeste Helt, udsendt af sin Konning Archippus.
Over de Fiirbeens Æt, og de farlige aandende Slanger
Slummer at brede, han saare forstod ved sin Haand og ved Troldsang;
Mildnede tit deres Harm, samt lindrede Bidet ved Kunstflygt.
Dog Dardaniens Spyd, og dets mægtige Vunde at læge
Mægted han ikke: ei Saaret fik Ro ved de dyssende Sange,
Heller ei Urterne hjalp, som han fandt paa de marsiske Bjerge.
Dig Angvitias Lund, samt Fûcini Bølge saa glasklar,
Dig de Søer, saa blanke, begræd.

Selve Hippôlyti yndige Søn bortdrog for at kjæmpe,
Virbius. Herlig han var: fra Aricia sendte hans Moder
Ham, som var født i Egerias Lund ved de bølgende Bredder,

Hvor man har bygget et Alter saa riigt til den milde Diana.
Dengang Hippólytus, melder et Rye, ved den listige Phædra
Sank udi Graven, og mætted med Blod den fædrene Hævnlyst,
Splittet af Gangernes skræmmede Spand; flux atter han fremsteeg
Under de Stjerner i Skye, under Himmelens øverste Luftegn,
Reddet ved Artemis' Huld, og tillige ved Urter af Pæon.
See! da harmedes Almagts Gud, at en Dødelig mægted
Atter at stige til Liv og til Lys fra det nederste Mørke.
Flux Opfinderen selv af et saadant Middel og Kunstgreeb,
Sønnen af Phoebus, han styrted ved Lyn til det stygiske Natmulm.
Trivia skjuled dog, venlig i Sind, Hippolytus i Eenrum,
Samt anviste ham Plads i en Lund hos Egerias Nympher;
At i Italiens Skov han kunde som fremmed og eensom
Leve, og under sit ændrede Navn der Virbius vorde.
Derfor endogsaa fra Trivias Huus og de hellige Lunde
Jages de Heste med hornede Fod; da disse ved Stranden,
Skræmmed' ved Dyret fra Søe, adsplitted den Yngling og Vognen.
Sønnen dog, ikke bevæget ved Sligt, ad de jævnede Marker
Jog med sit fnysende Spand, samt styrted tilvogns imod Fjenden.

Turnus, begavet med elskelig Form, blandt de forreste Helte
Iler med Vaaben i Haand, og hæver sig høit ved sin Isse.
Hjelmen saa mægtig, trefoldig besat med den haarrige Hjelmbusk,
Bærer Chimæra, som spruder af Gab de ætnæiske Luer.
Stedse den bruser end meer, ja trodser med rædsomme Ildsvælg,
Alt som i strømmende Blod de Kampe sig nærme til Vildhed.
Skjoldet, han brugte, var glat; med Hornene ziret dog Io

Prydet det, formet i Guld, end dækket med Haar, som en Qvie.
Stykket var stort; selv Argus man saae, der bevogtede Pigen,
Samt hendes Fader, der øste sin Flod af den kunstfulde Urne.
Ham ledsager af Kjæmper en Skye; skjolddækkede Hobe
Skjule i Mængde de Marker omkring: Argivernes Ungdom,
Gamle Sicaner, Aurunkernes Hær, med Rutulerne alle:
Labicums Mænd med det brogede Skjold, og Sacranernes Hobe:
Alle, som boe i din Skov, o Fader i Tiber! og pløie
Nûmici Strand, eller sysle med Ploug i Rutulernes Høie
Og det circæiske Fjeld; de Marker, som Juppiter Anxur
Kraftigen skytter, og Lunden saa grøn, hvor Feronia glædes:
Alle fra Sâturas muddrede Dam, hvor den kjølige Ufens
Baner sig Vei gjennem Dalen saa dyb, og i Havet sig styrter.

Endnu af Volscernes Æt forenes med disse Camilla,
Ledende Rytternes Trop, samt Hæren, der funkler med Kobber,
Skjoldmøe selv: til Minervas Teen og den huuslige Syekurv
Vante hun ikke, skjøndt Qvinde, sin Haand, men at døie som Ungmøe
Kampen saa haard, og i Føddernes Løb over Stormen at seire.
Hen over Urternes øverste Top, selv uden at røre,
Svæve hun kunde: de spædeste Ax hun i Flugten ei krummed:
Ja udi Bølgernes Midiedyb, over svulmende Vover,
Gik hun i Svæven, og vædet ei blev hendes hurtige Fodsaal.

Hele den Ynglingesværm, som styrter fra Huus og fra Hytte,
Undres ved hende, samt Mødrenes Hob; naar hun vandrer, da staae de
Gabende høit, og forvirred' i Hu: hvor den drotlige Kaabe
Dækker med Purpur den Skulder saa glat! hvor den yndige Guldnaal
Knytter de Lokker! hvor yndigt hun bær det lyciske Kogger,
Samt det landlige Spær af Myrthe, med Spidsen foran sig!

Ottende Sang.

Indhold.

Turnus udstikker nu Krigsbanneret fra den laurentiske Borg, og trækker Hjelpetropper til sig fra Latium og den hele Omegn, ja sender endog et Gesandtskab til Diomedes for at bede om Hjelp (v. 17). Æneas, bevæget ved dette, og tillige opmuntret ved en Aabenbarelse af Flodguden Tiber, seiler opad Strømmen til det Sted, hvor Rom senere blev anlagt, og hvor Grækeren Evander havde paa mons Palatinus anlagt den lille Bye Pallanteum (v. 100). Evander, som faaer Grunden til hans Ankomst at vide, modtager ham vel, og anmoder ham om, at tage Deel i den Fest til Hercules, som de just ere i Begreb med at feire; fortæller ham Cacus' Historie (v. 185—267) og viser ham tillige nogle af Omegnens vigtigste Steder (v. 369). Æneas faaer 400 Mand af ham, under Anførsel af Evanders eneste Søn Pallas, og, efter at have sendt det halve Mandskab tilbage til Leiren, drager han til Agylla, Tyrrhenernes Stad, hvilke dengang laae i Kamp med den fordrevne Konge Mezentius (v. 519). Imidlertid bevæger Venus sin Mand Vulcanus til at gjøre Æneas en kostelig Rustning (omtalt fra v. 370 til 453), og nu (v. 520) bringes denne fuldfærdig til Helten, som med Beundring beskuer de afbildede Gjenstande, der alle sigte til det, som af hans Efterkommere skal vorde udført.

Ud fra laurentiske Borg høit løftede Turnus til Stridskamp
Tegnet, og Hornene lød udi Toner, der gjaldred saa hæse,
Medens han spored sin fnysende Hest, og han ægged sit Krigsfolk;
See! da flammed Gemytterne flux; med en ængstelig Uro
Flokke sig Latiums Stammer ihob, og den trodsige Ungdom
Raser ubændig. De Høvdinge først, Messapus og Ufens,
Samt den Trodser af Himmelens Magt, Mezentius, samle
Tropper omkring sig, og hærge hver Mark under Dyrkerne selve.

Til Diomêdis, den Mægtiges, Bye man Venulus sender
Flux, for at bede om Hjelp: „at i Latium Teucrerne stande,
„At med en Flaade Æneas er *her*, for sin tabende Huusgud
„Hid at bringe; at Skjæbnen ham gjør, som han siger, til Konning,"
Melde han skal, og at talrige Folk med den Troer tillige
Ere foreened', hvis Rye gjenlyder i Latium vidtom.
Det, som han fører i Skjold, samt hvilket (om Lykken ham føier)
Maal for sin Kjæmpen han sætter i Hu, maa sikkerligt være
Klart, langt mere for *ham*, end for Turnus og Konning Latinus.

Sligt gjennem Latium gaaer: den Helt af Laomedons Stamme

Skuer det Hele, og bølger i Sind under brusende Huskud.
Kummeren deler hans hurtige Sind nu heden nu deden,
River ham bort til forskjællige Raad, saa han verler i Alting:
Liig med den flimrende Glands, som fra Vandet i Karret af Kobber,
Truffet af Sol, eller Gjenspeilsglimt af den straalende Maane,
Flimrer saa vide paa Væggen omkring, ja stiger i Luften,
Eller beflakkrer det tavlede Loft i den mægtige Borgsal.

Natten opsteeg, og saa vide paa Jord var den trættede Skabning,
Fugles og Dyrenes Æt, dybt sjunken i Søvnen saa rolig,
Da, ved den rindende Flod, under Himmelens kjølige Bue,
Fader Æneas, forvirret i Hu ved den rædsomme Ufred,
Lægger sig ned, for at yde sin Krop, skjøndt sildigen, Hvile.
See! fra den yndige Flod, Tiberinus, for Egnen en Skytsgud,
Gammel og graa, mellem Poplernes Løv at begive sig opad,
Skuer hans Blik: udi Lærred saa fiint, og i blaanende Klædning
Hyllet han var, og de skyggende Rør omslynged hans Haarlok.
Flux han mælede sligt, og hans Ord formindskede Sorgen:

„Du, som er avlet af Gudernes Æt, og fra Fjenden har atter
„Hjembragt Troja, og Pergama frelst for den evige Fremtid,
„Du, som forjættedes Laureas Bye og Latinernes Marker,
„Her er betryggende Hjem; her staae de Penater; thi frygt ei!
„Ængstes ei heller ved truende Krig; thi de harmende Guders
„Brusen er endt.
„For at du ikke skal troe, at en Drøm dig gjækkende skuffer,
„Finde du skal en forfærdelig Soe, under Egen paa Stranden:
„Tredive Grise den kastede nys; nu ligger den hos dem,
„Hvid, udbredt over Jord, med de Grise saa hvide ved Yvret.

„[Der skal stande din Bye: der hviler du sikker for Møie.]
„Hveden, naar tregange ti af Aarene runde, en nye Bye
„Stifte Ascanius skal, opkaldt som det herlige Alba.
„Ei er min Spaadom et Tant. Dog Maaden, du Faren, som truer,
„Seirende trodser, jeg siger dig brat: mærk vel paa min Tale!

„Her paa vor Kyst de Arcadere boe, som stamme fra Pallas,
„Hvilke ledsaged Evander, en Drot, og hans Bannere fulgte:
„Boliger kaared de her, samt reiste paa Bjerget en Bye op,
„Pallantêum benævnt, Oldfaderen Pallas til Ære.
„Disse kun sysle med idelig Krig mod Latinernes Stamme.
„Disse du bringe som Fæller til Leir, og forbind dig med disse.

„Langs med Bredden jeg føre dig vil gjennem Bølgerne opad,
„At du kan fare ved Aarenes Brug som en Seirer mod Strømmen.
„Søn af Gudinden, stat op! saa hurtigt, som Stjernerne dale,
„Juno du yde tilbørligen Bøn! hendes truende Vrede
„Mildne din ydmyge Skjænk! Mig selv, om du seirer, du bringe
„Ogsaa en Gave! Du skuer i mig den vandrige Flodstrøm,
„Hvilken beskyller den mægtige Mark, samt stryger mod Bredden,
„Tiberen, klar som det himmelske Blaa, hvem Guderne elske.
„Her er mit vældige Huus: i den kneisende Bye er mit Udspring."

Sligt var hans Ord: i den dybeste Søe Flodguden sig skjuler,
Dukkende ned. Brat Søvnen og Nat forlade Æneas.
Op han stander, og skuer i Luft, hvor den straalende Sollid

Hæver sig høit: med den hulede Haand af de Bølger i Floden
Øser han fromt, og løfter sin Røst saalunde mod Æthren:

„Nympher! laurentiske Møer! fra hvem Flodguderne stamme;
„Tiber, o Fader saa mild, som er Gud i den hellige Flodstrøm!
„Tager Æneas i Favn, og beskytter ham eengang i Faren!
„Hvor du endogsaa i Søe — o du, som har ynket vor Qvide —
„Skjuler din Kilde — i hvilket et Land du oprinder, du Bæne!
„Stedse et Offer af mig, ja stedse du Gaver erlanger,
„Du, for Hesperiens Bølger en Drot, hornzirede Flodgud!
„Svigt blot ikke! ved nærmere Daad du bevise din Almagt!"

Sligt er hans Ord, og han vælger paastand mellem Snækkerne tvende,
Sætter paa Skibene Folk, og forsyner de Fæller med Vaaben.
See! da skuer hans Øie et brat og forunderligt Jertegn:
Frem gjennem Skoven, en sneehvid Soe, med de Grise saa hvide,
Kommer, og lægger sig ned for hans Blik paa den grønnende Strandbred:
Hvilken Æneas, en Kjæmper saa from, dig, Juno! alene
Slagter og offrer, ja stiller den flux med sin Yngel om Altret.

Tiberen selv, udi Natten saa lang, sine svulmende Bølger
Mildned, og, sænkende sig, udglatted de Vover saa tause.
Ret som en fredelig Dam, som en venligt hvilende Indsøe,
Jævned han Vandet saa glat, for at lette de Roendes Arbeid.

Snart med en lykkelig Fart de ende den Vei, de begyndte:
Vædet af Bølgen fremglider hans Skib. Da undres de Vover,

Skovene selv, ei vante til Sligt, med Forundring beskue
Heltenes blinkende Skjold, og de malede Kjøle, som svømme.
Bølgen de trætte ved Dag og ved Nat med de samtlige Aarer,
Seile de krummede Bugter forbi, af de brogede Træer
Skjulte, og skjære paa Strømmen saa blid gjennem grønnende Skove.

Solens oplysende Ild alt steeg mod den midterste Hvælving,
Da i det Fjerne en Muur og en Borg, samt enkelte spredte
Huse de see — ved de Romeres Magt er' de senere hæved'
Høit imod Skye; men da var det smaat, da Evander var Herre.
Stavnene vende de hurtigt mod Land, for at nærme sig Byen.

Den Dag just de Arcaderes Drot en høitidelig Offring
Bragte den stærke Amphîtryos Søn, og de samtlige Guder,
Lige ved Bye i en Lund. Med Pallas, hans Pode, de Første
Mellem de Ynglingers Flok, og tillige det fattige Statsraad
Røgelser yded, mens Blodet saa varmt høit damped paa Altret.
Da de nu øined den Snække saa høi, som de grønnende Skove
Glider forbi, medens stille de roe heel kraftigt med Aaren,
Skræmmes Enhver ved saa pludseligt Syn, og de reise sig alle
Op fra det svigtede Bord. Dog djærvt forbyder dem Pallas
Festen at standse; han griber et Spyd, for at flyve imod dem,
Og fra den fjernede Høi: „Hvad Grund, I Ynglinge! tvang Jer,
„At forsøge saa fremmed en Vei? Hvad vil I?" han raaber:
„Hvor har I Frænder og Hjem? Er det Krig eller Fred, som I bringe?"

Taler da flux fra den bagerste Stavn den fromme Æneas,
Medens en Oliegreen, som Freden bebuder, han rækker:

„Iliums Sønner du seer, samt Sværde, vi drog' mod Latiner,
„Hvilke med trodsende Krig bortjog de Landflygtige fra sig.
„Nu er Evander vor Mand; thi kalder ham hurtigt, og siger:
„ „Troiske kaarede Mænd, som æske Forening, er' komne." "

Studsed da svart ved det mægtige Navn den forbausede Pallas.
„Stiig fra din Snække, ihvo du end est," han mæler, „og tal selv
„Frit med min Fader! træd ind i vort Huus, som varst du vor Ven alt."
Haanden han fatted, og, trykkende den, han klynged sig til ham:
Bort fra Floden de gaae, og de nærme sig frem imod Lunden.

Her udi venlige Ord til Konningen mæler Æneas:
„Ædleste Mand mellem Grækernes Folk! hvem Skjæbnen befoel mig,
„At anraabe, og byde min Green, som er flettet med Uldbaand;
„Ikke jeg skjalv, skjøndt Arcader du est, og de Grækeres Høvding,
„Ja med de tvende Atridere selv forenet i Frændskab.
„Nu har mit kraftige Mod, samt Gudernes hellige Raadsvar,
„Fædrenes Slægtskabsbaand, og dit Ry, som paa Jorden er udbredt,
„Ledet mig hid. Jeg ønsked det selv, og min Skjæbne har ført mig.

„Dardanus, Stifter af Iliums Bye, og dens tidligste Ophav,
„Søn af Electra (af Atlas født), som de Grækere melde,
„Skiled mod Teucrernes Land: af den mægtige Atlas Electra
„Fødtes, af ham, som den himmelske Kreds omdreier paa Skuldren.

„I fra Mercurius regne Jer Æt, som den yndige Maja
„Fjernt paa Cyllenes den kjølige Top undfanged og fødte.
„Om vi nu troe, hvad vi ofte har hørt, da avled jo Atlas
„Maja, den mægtige Gud, der bærer de himmelske Stjerner.
„Saa udspringer for Begge vor Æt af forenede Slægtled.

„Rolig ved dette, jeg sendte ei Bud; ei heller jeg satte
„Listigen Prøve paa dig: mig selv, mig selv, og mit Hoved
„Byder jeg frem: med ydmygelig Bøn til din Bolig jeg kommer.
„Just det samme Appuliens Folk har i rædsomme Krige
„Feidet mod os og mod dig: naar vi fjernes, da mene de, Intet
„Hindre dem kan, at belægge med Aag det samtlige Vestland,
„Eie det øverste Hav, samt det, som beskytter forneden.
„Tag da mod vor, og forlehn os din Hjelp! vi eie forvovne
„Helte, og mangle ei Mod; thi vor Ungdom er prøvet i Kampe."

Slige var Heltens Ord. Hiin speider alt længe den Talers
Øie og Mine, ja løber med Blik over hele hans Legem.
Mæler da korteligt saa: „Hvor gjerne, du kjækkeste Troer!
„Hilser jeg dig, som jeg kjender igjen! hvor kan jeg nu mindes
„Ord, samt Miner og Røst af din mægtige Fader Anchises.
„Grant jeg mindes, da Søsterens Land, Hesiónes, blev gjæstet
„Af Laômedons Søn, der søgte til Salamis' Øeland:
„Da besøgte han og Arcadiens koldere Fjeldegn.

„Ungdomsaarene dækked min Kind med de tidlige Roser:
„Teucrernes Fyrster med Studsen jeg saae; paa Laomedons Pode
„Stirred jeg saare: blandt Alle dog meest fremraged' Anchises.
„Inderligt brændte min Sjæl af en frisk og ungdommelig Lyst, at

„Tale til Helten et Ord, og lægge min Haand udi hans Haand:
„Klynged mig tæt til hans Arm, samt førte til Pheneï Bye ham.
„Dragende beden han gav mig i Skjænk et fortræffeligt Kogger —
„Lyciske Pile — indvævet med Guld en Talâr til en Krigsmand,
„Samt to Tøiler af Guld, som begge jeg skjænked min Pallas.

„Altsaa min Haand er beredt til den Pagt, om hvilken I søge,
„Og, naar den kommende Dag udbreder sig hen over Jorden,
„Sender jeg modige Folk til din Hjelp og forlehner dig Bistand.
„Dog, da som Venner I kom, i vor Fest, som vi aarligen feire,
„Hvilken at standse er Synd, deeltager i Venlighed med os,
„At, til at dele som Brødre vort Bord, I kan vænne Jer nu alt."

Sligt er hans Ord; og den fjernede Brad samt de Bægere atter
Kræver han frem: og paa græsrige Mark han Heltene sætter.
Sær paa et hæderligt Sted, paa et Skind af den haarrige Løve,
Sættes Æneas: ham ydes en Plads paa en Throne af Baldbirk,
Medens udkaarede Unge med Lyst, samt Præsten ved Altret,
Bringe af Studen den ristede Brad, og i Kurvene stable
Cereris længst tillavede Skjænk, og berede en Viindrik.
Helten Æneas, og lige med ham de Trojaneres Ungdom,
Nyde af Studenes mægtige Ryg, og den hellige Indmad.

Efter at Lysten til Maden var endt, samt Hungeren stillet,
Lyde Evanders, den Drotliges, Ord: „Ei saadan en Festdag,
„Vedtægtsoffringen her, samt Gudens, den Mægtiges, Alter,
„Haver en taabelig Troe, der kjendte ei Fortidens Guder,
„Os paabyrdet. Nei, fremmede Helt! fra de haardeste Farer
„Frelste, vi feire den her, og fornye med Rette vor Festdag.

„Skuer du Fjeldene hist, der hvælve sig ud over Klippen?
„Seer du, hvor Blokkene sprængtes saa fjernt, hvor Huset forladt staaer
„Øverst paa Fjeldet, hvor Klippernes Fald drog Styrtningen med sig?
„Der laa Hulen engang, med en fjerntudgaaende Krumning,
„Som Halvmennesket Cacus besad, et forfærdeligt Udyr.
„Did sig nærmed ei Solen med Lys: bestandig af friskt Blod
„Jorden var lunken, og, naglede fast til de grusomme Døre,
„Hoveder hængte af Mænd, afbleged' og rædsomt forraadned'.
„Fader til Trolden var selve Vulcan; hans dampende Ildblus
„Aandede Sønnen af Mund, og bevæged sig, rædsom i Høide.

„Medens vi ønskede Hjelp, erlanged vi ogsaa med Tiden
„Trøstende Gavn af en nærmende Gud, den mægtige Hævner,
„Stolt ved Geryons Drab, og den Trefeldformedes Bytte.
„Hercules nærmede sig, og de mægtige Tyre han gjænned
„Seirende frem, indtil Øxnene stod i en Dal ved en Kilde.

„Cacus, i Sind af Forbrydelse vild, for i Lumskhed og Ondskab
„Intet at lade foruden Forsøg og foruden sit Anslag;
„Fire, af kostelig Krop, Qvægshøveder lister fra Stalden,
„Derhos Qvier, de samme i Tal, af en seirende Skjønhed.
„At der nu ikke skal findes et Spor, hvis Foden gaaer fremad,
„Trækker han disse ved Halerne hjem; og da Sporet til Veien
„Dreies, han skjuler det ranede Qvæg i sin Hule saa dunkel.
„Derfor, da Qvæget blev søgt, ei førte mod Hulen et Fodspor.

„Men da fra Stalden igjen sine Hjorde, saa mættede, bortdrev
„Djærven Amphitryos Søn, og beredte sig atter til Bortgang,
„Brøled de Stude, imedens de gik, og de samtlige Skove
„Fyldtes af Klage, saa Brølene lød hiinsides af Fjeldet.

„See! da svarede Køernes Røst: fra den mægtige Hule
„Brøled de høit, og hans Haab om at passe paa Qvæget blev skuffet.

„Flux opbruste med Galde saa sort hos Alciden i Hjertet
„Frygtelig Harm: han griber med Haand sine Vaaben, en Kølle
„Tung af Knuder, og stiler i Fart til den luftige Bjergtop.
„Aldrig vort Øie bemærkede før, at den rædsomme Cacus
„Bæved og skjalv. Han flygter afsted, som den hurtige Østvind,
„(Medens hans Fødder bevinges af Angst) for at naae til sin Hule.

„Der indslutted han sig; reev Lænkerne løs, for at sænke
„Ned den vældige Steen, som i Jern, ved Faderens Kunstflygt,
„Hængte, og værned som Slaae for Døren, som støtted sig til den.
„Dog — den vilde tirynthiske Helt alt staaer der, og speider
„Hvert tilgjængeligt Sted; og til samtlige Sider han kaster,
„Skjærende Tænder, sit Blik. Tregange i sydende Harme
„Vandrer han trint Aventinus' Bjerg; tregange han ryster
„Frugtløst Døren af Steen, og sætter i Dalen sig kraftløs.

„Brat fremraged en Klippe saa hvas, mellem skraanende Fjelde,
„Som, opstigende høit, sig hæved i Ryggen af Hulen,
„Ikkun en Rede og passeligt Hjem for en gruelig Rovfugl.
„Denne, som hældte med skraanende Aas imod Venstre til Floden,
„Rokker med Kræfter til Høire han løs, og bryder den, revnet
„Dybt i dens nederste Rod. Nu støder han pludseligt til den,
„At ved hans Stød udi Ætheren selv det lyder saa vide,
„Bølgerne skylle paa Land, og de ængstede Floder gaae baglænds.

„See! afdækket er Røverens Skjul og hans vældige Hofborg;
„Hulerne, nylig belagte med Mulm, i det Indre kan skues.
„Ret saalunde, som bristed med Vold imod Dybet vor Jordkreds,
„Samt Afgrundenes Bolig oplod, at vi skued de Dødes
„Gustne, af Guder afskyede, Hjem; og den rædsomme Dybde
„Laae for vort Blik, medens Aanderne sprang i den dalende Lysning.

„Denne, som her ved det hurtige Lys opspores uventet,
„Som, udgivende rædsomme Brøl, var i Fjeldene fængslet,
„Knuger fra oven Alciden med Spyd, og benytter som Vaaben
„Alt, samt trænger sig frem med de vældige Stammer og Stene.
„Denne (thi Flugten forundes ham ei fra den truende Fare)
„Ud af sin Hals en forfærdelig Røg (det er sælsomt at sige)
„Spyer, og i dækkende Damp indvikler tillige sin Hule,
„Tagende Synet fra Øinene bort; mens dybt udi Grotten
„Taage han tykner i Mulm, udi hvilket sig Luerne blande.

„Sligt ei taaled Alciden i Hu; med det modigste Nedspring
„Styrted han flux gjennem Luerne frem, hvor den bølgende Røgdamp
„Væltede op, og den sortnende Skye ret syded i Hulen.
„Cacus, som stander i Mulmet og spyer med de frugtløse Ildblus,
„Griber han brat, for at knuge ham ængt; og imedens han hænger,
„Qvæker han Øiet af Hovedet ud, saa hans Gane er blodløs.

„Dørene sprænger han flux, samt aabner den rædsomme Bolig:
„Køerne bringer han frem; af Byttet, som førtes saa lumsk bort,

„Bringes for Dagen, ja Aadselet selv, det rædsomme, slæbes
„Frem ved dets Been. Ei mættes man kan ved behørigt at skue
„Øiet, saa vildt, de oprørende Træk, og det tottebedækte
„Vildmandsbryst, og tillige den Ild, som er dæmpet i Struben.

„Sligt blev erindret paa Landet ved Fest, og de Unge saa glade
„Mærked sig Dagen i Hu: Potitius selv var den første,
„Samt de Pinariers Slægt, der bevogtede Herculis Gudshuus,
„Hvilke i Lunden har Alteret bygt, som bestandig det Største
„Selv vi har kaldt, og i Tidernes Løb vil forblive det Største.

„Ynglinge! altsaa velan! til et Minde om saadan en Kraftdaad
„Dækker med Løv Eders Haar, samt løfter Pokalen i Høire!
„Freidigen offre I Viin! vor Frelser anraabe I med os!"

Sligt var hans Ord, medens Herculis Løv tvefarved bedækked
Tæt med Skygge hans Haar, samt hængte i flettede Blade.
Skaalen, saa hellig, opfyldte hans Haand; udi Hurtighed Alle
Offre saa glade den Viin over Bord, samt bede til Guden.

Aftningen kommer alt længere frem paa den hvælvede Himmel:
Træde da Præsterne nær, med Potitius selv udi Spidsen,
Og, efter Skikkene, belted' med Skind, frembære de Ildblus.
Offringens Retter opdiskes paany: den sidste Anretning
Yder en kostelig Skjænk, og med Fade er Alteret dækket.
Trint om Altrenes Offringsild de Salier komme
Frem til Sang, og af Popler en Green er om Tindingen slynget.

Choret af Unge og Gamle bestaaer; udi Sange de prise
Herculis Roes og hans Daad: hvorlunde Stedmoderens Udyr,

Slangernes rædsomme Par, han i Hænderne knuged og qvalte:
Deels hvorlunde han styrted i Gruus selv herlige Stæder,
Trojas, og siden Oechalias Bye; samt tusinde Kampe
Ved den ubillige Junos Bud, og ved Konning Eurystheus
Døie han maatte. Du, seirende Helt! tveformede Skyemænd
Pholus har dræbt og Hylæus med Kraft, ja det cretiske Udyr,
Samt den Løve, saa frygtelig stor, ved nemæiske Fjeldet.
Dig har den stygiske Søe, samt Orcus' Vogter med Skræk seet,
Medens den laae paa de gnavede Been i den blodige Hule.
Dig forfærdede aldrig et Syn, end ikke Typhoeus,
Mægtig af Væxt og med Vaaben i Haand; ei sank din Bevidsthed,
Da den lernæiske Snog omgav dig med Hoveders Vrimmel.
Hil dig, Juppiters værdige Søn! som er Himmelens Hæder!
Os og din Fest med naaderigt Blik du besøge med Mildhed!

Sligt man synger i festligt Qvad; til det Hele de føie
Cacus' Grotte og vise ham selv, hvorlunde han Ild spyer;
Lundene tone med livelig Støi under Høienes Gjenklang.

Da nu den hellige Handling var endt, i Forening tilhobe
Atter til Byen de gaae. Bedækket med Alder, den Konning
Vandred, og under sin Gang han trak til sin Side Æneas,
Samt sin Søn, og i Samqvemsord han forkorter dem Veien.
Undres da maatte den Helt: sine spillende Øine han kaster
Rundt paa det Hele; hvert Sted er ham kjært, og med Glæde han spørger,
Samt erfarer de enkelte Ting, som erindre om Fortid.
Taled den Stifter af Romernes Borg, hiin Konning Evandrus:

„Fauner og Nympher, opfostrede her, har Lundene eiet,
„Samt en Race af Mænd, udsprungne af Stammer og Ege.
„Ikke de eiede Skik og Maneer: samspende de Tyre
„Ei de forstod, eller samle sig Gods, og bevare det Vundne:
„Træet alene og Jagten saa vild tildeelte dem Næring.

„See! da nærmed Saturnus sig først fra det lyse Olympen,
„Flygtende Juppiters Vold, og forviist, da hans Rige var mistet.
„Han den trodsige Slægt, som paa Toppen af Bjerge var udspredt,
„Ordned og skjænkede Lovenes Ret, samt ønsked, at Landet
„Latium heed, da i Egnene der han forduIgte sig sikker.
„Det, som man kalder den gyldne Tid, var i dennes Regjering,
„Saasom han styred sit Rige og Folk i den venligste Fredsro,
„Til, udi Tidernes Gang, affarvede, ringere, Slægter
„Kom med den rædsomme Krig og fordærvelig Lyst til at eie.

„Da fremtrængte Ausonernes Hær og Sicanernes Stammer,
„Og det saturniske Land bevared ei længer sit Tilnavn.
„Hersked da Konger, og Thybris saa vild, med et frygteligt Legem,
„Efter hvis Navn vi Italere selv Flodstrømmen har opkaldt,
„Hvilken ei længer, som før, bevared af Albula Tilnavn.

„Mig, som er jagen fra Fædrenes Hjem og som trodsede Havsnød,
„Skjæbnens alvældige Gud, og det altbetvingende Fatum
„Bragte til Egnene hid: min Moders, den Nymphe Carmentas,
„Rædsomme Varsel mig drev; Tilraader var Guden Apollo."

Neppe han mælede sligt, da han viser paa Veien et Alter,
Samt den Port, som man kalder endnu med det romerske Tilnavn
Carmentalis, i Oldtiden bygt til Carmentas' Ære,
Nymphens, som øvned at spaae, og tillige den første, som varsled
Om Æneadernes Magt og det mægtige Pallantêum.

Derpaa den mægtige Lund, hvor den virksomme Romulus stifted
Fordum Asyl; og ved Klippen saa kold han viser Lupercal,
Efter Lycæi parrhasiske Skik indviet de Paner.

Næst Argiletus' hellige Lund han viser ham ogsaa,
Samt udpeger et Sted, hvor den fremmede Argus var Dødsens.
Fører ham næst Capitolium nær, og tarpejiske Fjeldet,
Hvilket, *nu* prydet med Guld, var i hiin Tid dækket med Smaakrat.
Ret en besynderlig Agt for Stedet forfærded alt dengang
Bøndernes ængstede Sind: alt frygted de Klippen og Skoven.
„Hist du øiner en Lund, og en Høi, løvdækket paa Toppen:
„Hvilken af Guder det eier," han siger, „er skjult; men Arcader
„Troe, at de Juppiter selve har seet, naar han rystede ofte
„Skjoldet saa stort, og han hylled sig ind udi Mulm ved sin Haandskraft.
„Hist du skuer *to* Byer endnu, hvor de revnede Mure
„Samt *de* Levninger staae, der minde om Fortidens Helte:
„Janus den gamle opbygged hiin Borg, men denne Saturnus,
„Derfor man kalder Janiculum hiin og Saturnia denne."

Midt under saadanne Samqvemsord til den arme Evanders
Vaaning de kom, hvor de Hjordene saae udi Flokke at drive
Over det romerske Torv, og brøle i stolten Carinæ.
Da til hans Bolig de kom, han mæler: „Just *her* gjennem Døren
„Hercules seirende kom; *saa* ringe var Borgen, han gjæsted.
„Fremmede! vov at foragte Zirat! du danne dig værdig
„Hiin, vor Gud, og ikke med Haan du foragte vor Armod!"

Sligt var hans Ord, og ind under Tag i den Bolig saa kneben
Førtes Æneas den Kjæmpe saa høi, hvor man viser ham Pladsen

Blødt i det dryssede Løv, som er skjult med den libyske Bjørnshud.
Natten gaaer frem, og bedækker vor Jord med sin mørknende Vinge.

Venus, den Moder, som ei uden Grund er i Sindet forfærdet,
Deels ved den krigerske Larm og deels ved Laurenternes Trudsler,
Flux, i sin Mages forgyldte Gemak, tiltaler Vulcanus,
Og udi hvert hendes Ord tilviftes ham kostelig Kildren:

„Medens de Konger fra Argos i Krig imod Pergama styrted,
„Samt, som Fjender, med Ild mod de Borge, som skulde forsvinde,
„Ei for de Arme jeg bad dig om Hjelp, ei heller om Bistand
„Af din Evne og Kunst: ei ønsked jeg, elskede Mage!
„At forgjæves du ivrede dig og forspildte din Møie,
„Om jeg end stod i betydelig Gjæld til Priami Sønner,
„Samt saa ofte har grædt ved Æneas' trykkende Uheld.

„Nu, ved Juppiters Bud, han staaer paa Rutulernes Kyster:
„Derfor jeg kommer ydmygelig frem, som en Moder for Sønnen,
„Og anraaber dig, hellige Gud! Dig Nereï Datter
„Mægted at bøie ved Graad, og Gudinden, der ægtede Tithon.
„See, hvilke mægtige Hobe af Folk! bag de lukkede Porte
„Hvæsses i Byerne Sværd til en Plage for mig og for Mine."

Sligt Gudinden har talt: da han dvæler, med Arme saa hvide
Inderligt kryster hun ham i sin venlige Favn, og paa Timen
Fænger, som altid, han Ild; den venlige Kjærlighedslue
Trænger i Marven, og baner sig Vei gjennem Benet, som bæver:
Ret som man stundom i Tordenen seer med en blinkende Lysglands

Glimtet at fare med lysende Ild gjennem Skyen, som brister.
Konen, sin Ynde bevidst, bemærked det, froe ved sit Paafund.

Hildet, som før, udi Kjærligheds Baand, flux mæled den Gamle:
„Hvi vil du støtte paa Ælde din Bøn? hvorhen er din Tillid
„Svunden, Gudinde, til mig? Hvis dit Ønske du havde betroet mig,
„Magt jeg havde vel havt til ogsaa at væbne de Troer!
„Om den almægtige Gud, samt Skjæbnen ei undte, at Troja
„Stod, jeg kunde vel Priamus skjænkt t i Aar til de andre.
„Dersom de altsaa er rede til Krig, og de sligt har besluttet,
„See! hvad der findes af Klygt i min Kunst, er jeg villig at love,
„Alt, hvad man evner at gjøre ved Jern, eller smeltet Electrum,
„Kort, hvad man danner ved Bælg og ved Ild. Lad være, ved Bønner
„Selv at betvivle din Kraft."
Da Guden udtalede sligt Ord,
Tog han den ønskede Lyst: i den Elskedes Arme han styrted,
Samt forfrisked sit Legem derpaa i en blidelig Slummer.

Efterat Natten sig fjernede bort fra det Halve af Banen,
Og i dens Hvile han endte sin Søvn; naar en Qvinde saa aarle,
Hvilken det faldt udi Lod ved Teen og ved fineste Uldspind
Livet at friste, opvækker den Glød, som i Emmerne slumrer,
Læggende Nat til sin Tid, og befaler de Tærner ved Lys at
Sysle med Spindet saa langt, for saa at bevare sin Mages
Leie i Tugt, og de Rollinger smaa at ernære tilbørligt:
Just liig hende, Ildsluernes Gud, heel virksom, paa den Tid
Reiser sig op fra sit Leie saa blødt, for at sysle ved Essen.

Nær den sicanske Kyst, og ved Æoli Bolig Lipara,
Stiger af Vandet en Øe, heel strunk ved de dampende Klipper.
Neden for den er et Dyb, samt bragende Huler af Ætna,
Halvt opbrændt' af Cyclopernes Ovn: Kraftslaget paa Ambolt
Høres og gungrer ved Eccho saa vidt: i Chalybernes Huler
Syder det gloende Jern, mens Luen i Ovnene vifter:
Her Vulcanus har Hjem; selv Øen man kalder Vulcani.
Hid fra den luftige Skye Ildsluernes Hersker begav sig.

Jern udhamrede her de Cycloper i vældige Grotter,
Brontes, samt Steropês og med blottede Arme Pyracmon.
Hænderne formede Alt: tildeels polerede laae der
Enkelte blinkende Lyn, som mod Jord fra sin Himmel saa vide
Faderen slynger; dog laae der en Deel, som var endnu ei færdig.
Straalerne trende er' takked' af Hagl; af det fugtige Regnskyl
Føies end trende, og tre af de vingede Storme og Lynet.
Glimtet, som bringer os Skræk, dets Knittren og Rædsel de blanded
Ind udi Værket, ja Harmen endog, som med Lynilden følger.

Andre udhamred til Mars de rullende Hjul og en Vognkurv,
Hvilke han bruger, naar Stæder og Folk han til Kampene vækker.
Hist den Ægide saa vild, Krigsdragt for den vilde Athene,
Ivrigen gnide de blank, med Guld og med Skjællet af Slanger;
Danne tillige den bugtede Snog udi Midten af Pantsret,
Samt Gorgonen, hvis Øine end gaae i det Hoved, man afskjar.

„Tager nu Alt," er hans Ord, „bortflytter det øvrige Arbeid,
„Svende paa Ætna's Bjerg! og tager paa Ordene vare!
„Sværd til en kostelig Helt skal i Værk. Nu bruge vi Kræfter,
„Nu den hurtige Haand og tillige vor sindrige Kunstklygt:
„Frem til Essen paastand!"
Ei taler han mere, og Hine

Tage nu samtlige hurtigen fat, imedens de Værket
Dele saa lige. I Strømme nu gaae Guldstænger og Kobber;
Ja det skjærende Staal i de mægtige Ovne man smelter.
Derpaa de hamre et frygteligt Skjold, som alene kan staae sig
Mod de Latineres samtlige Spyd, syvfoldigen smedet
Lag over Lag. Med den flugende Bælg staae Andre, som give
Pust, som de standse igjen, medens Andre med Bølgen bestænke
Sydende Malm; hvor en Ambolt staaer, det brager i Grotten.
Med en forfærdende Kraft afvexlende hæve de Armen
Alle i Tact, og med Tangen saa skarp omdreie de Massen.

Mens paa Æolia's Kyst slig ordner den lemniske Fader,
Vækker den venlige Sol, i den Hytte saa ringe, Evander,
Samt i den tidlige Stund under Taget de qviddrende Fugle.
Oldingen reiser sig op: med en Vams han bedækker sit Legem,
Og under Foden han slynger saa fast den tyrrheniske Fodsaal;
Knytter derefter til Skulder og Lænd det arcadiske Slagsværd,
Kastende Pantherens Skind over Ryg, saa det hænger til Venstre.
Frem fra Døren saa lav nu komme de Vogtere begge,
Hundene, hvilke ledsage ad Vei deres vandrende Herre.
Hen til den fremmede Helt, til Æneas' eenlige Bolig
Stiler nu Drotten, som mindes hans Ord og den lovede Gave.

Helten Æneas ei mindre er flink i det tidlige Daggrye;
Sønligen slutted sig Pallas til hiin, og Achates til denne.
Hænderne byde ved Mødet de flux, og i Midten af Borgen
Sætte de sig, for at nyde i Ro det forønskede Samqvem.
Konningen tager til Ord:

„Teucrernes mægtigste Drot! saalænge du lever, jeg aldrig
„Mener, at Troernes Sag, eller Iliums Rige er sjunket.

„Yde dig Hjelp udi Krig, ret efter dit herlige Navnrye,
„Mægte vi ei. Af den tusciske Flod hist vorde vi fængslede,
„Her de Rutulere staae, som med Sværd omlarme vor Ringmuur.

„Dog med et mærkeligt Folk, med en Leir, som er rig og er mægtig,
„Vil jeg forsøge at knytte dig Pagt: der viser dig Skjæbnen,
„Hvad du ei ventede, Hjelp: den vinker dig, følg hvor den kalder!

„Ikke saa fjernet herfra, opbygget paa Klipper fra Oldtid,
„Ligger Agyllas den mægtige Bye, hvor de Lyderes Stammer,
„Stolte i Krig, sig fæstned engang paa Etrusceernes Fjelde.
„Denne, som blomstred i talrige Aar, har Mezentius siden
„Taget til Eje ved fuult Tyrannie og ved grusomme Vaaben.
„Hvi skal jeg melde hans rædsomme Mord, eller nævne den Blodhunds
„Grusomme Daad? til ham selv, og hans Slægt vil det gjemmes af Himlen.
„Kroppe, afsjælede længst, han knytted til levende Offre,
„Læggende Haand udi Haand, samt trykkende Læbe mod Læbe,
„(Ogsaa en Piinsel!), og medens de flød i Forraadnelsens Edder,
„Dræbte han dem ved den langsomme Død i et sørgeligt Favntag.

„Borgerne, kjede tilsidst af en Drot, som usigeligt raser,
„Gribe til Vaaben, og trænge sig frem imod ham og hans Hofborg,
„Slaae hans Drabanter ihjel, og bestorme med Luer hans Slotstind.
„Medens de myrde, han lister sig bort til Rutulernes Ager;
„Did han flygted, og Turnus, hans Vert, ham beskytter med Vaaben.

„Hæver sig derfor Etruriens Land i en Harme, saa billig,
„Og beredte til Kamp, de fordre den Konning til Døden.

„See, min Æneas! jeg stille dig vil som de Tusinders Høvding.
„Talrige ligge de Snækker paa Strand, og man knurrer saa vide,
„Æskende Leding og Kamp. Dog standser en aldrende Spaamand
„Alle, imedens han spaaer: „„Mæoniens elskede Ungdom!
„„Kraften og Kjærnen af Fortidens Mænd, hvem en Harme, saa billig,
„„Kalder til Striden! hvis Vrede med Ret mod Mezentius luer!
„„Ei maa Italiens Søn anføre saa mægtige Stammer!
„„Ønsker en Drot fra de Fremmedes Land!““ Det etrusciske Hærtog
„Standsede brat i sin Gang, opskræmmet ved Gudernes Varsel.
„Nylig Gesandter til *mig*, samt Kronen, et Billed paa Magten,
„Tarcho har sendt; ja Scepteret selv og Insignier budt mig:
„Søge jeg skulde hans Leir og Tyrrheniens Rige erlange.
„Dog mine Aar, som har svækket min Kraft, med sin Kuld og sin Træghed,
„Kronen forunde mig ei: og til Daad er min Evne for langsom.

„Gjerne jeg valgte min Søn; dog født af en Sabinerinde
„Landet tildeels er hans fædrene Hjem. *Dig* ene tilsmiler
„Skjæbnen i Fødsel og Aar: dig ene har Guderne udseet.
„Træd da nu frem, som en kostelig Drot for Italer og Teucrer!
„Pallas fremdeles, som staaer for dit Blik, som min Trøst og Forhaabning,
„Vil jeg forene med dig: under *dig*, som en Leder, han taale

„Leding og Krigens besværlige Dont! til at skue din Kraftdaad
„Vænne han sig, og fra tidligste Aar han beundrende see dig!
„Ham jeg forlehner arcadiske Mænd, tohundrede Valgte,
„Ungdomsstærke; et lignende Tal du erlanger af Pallas."

Medens han mælede sligt, imod Jorden de stirrende Øine
Hæfted Æneas, Anchisis Søn, og den brave Achates.
Længe, bedrøved' i Sind, de havde paa Sorgerne grublet,
Om Cytherea i Luften saa klar ei skjænked dem Jertegn.
Heel uventet sig slynger et Lyn, som fra Ætheren kommer,
Under et lydeligt Brag: flux synes det Hele at styrte,
Medens i Ætheren lød Krigslyd af tyrrhenske Basuner.

Opad de skue: den vældige Larm, som en Torden forøges.
See! da øiner man Vaaben i Skye: i den lysere Luftegn
Straale de rødt i det Blaae, og, stødte tilsammen, de runge.
Brat forstummed de øvrige Tre: men Helten fra Troja
Braget forstod, og Forjættelsen selv af hans himmelske Moder.
Derfor han mæler:
„Ei spørge du, Ven! nei, sandelig ikke,
„Hvad der antydes ved saadant et Tegn; mig vinker Olympen.
„Sende mig saadant et Tegn, har min himmelske Moder forjættet,
„Da, naar Kampen var nær; gjennem Luft de vulcaniske Vaaben
„Bringe hun vilde, til Hjelp.
„Ha! hvilket frygteligt Mord har de arme Latiner ivente!
„Turnus! hvor skalst du erlægge mig Straf! hvor talrige Heltes
„Skjolde og Hjelme og modige Krop skal du rulle i Bølgen,
„Fader i Tiber! Nu æske de Kamp! Nu bryde de Pagten!

Brat, som han mælede sligt, han forløb sit høinede Sæde.
Først den slumrende Ild, som til Hercules ulmed paa Altret,
Vækker han op: Skytsguden igaar og de ringe Penater

Søger han glad udi Bøn, medens Faarene valgte, som Skik er,
Offres saavel af Evander paastand, som af Troernes Ungdom.
Deden han styrer til Snekkerne ned, og besøger sit Mandskab:
Samt udkaarer sig nogle af dem, for at drage i Krigen,
Alle af kosteligt Mod. Over Strømmen bevæge sig nedad
Alle de Andre, som seile i Mag ad den rolige Bølge,
At de om Faderens Togt kunne bringe Ascanius Budskab.
Hine, som gaae til Tyrrheniens Egn, tildeler man Heste:
Helten erlanger et kosteligt Dyr; og den gulige Løves
Skind, som straaler med Kløer af Guld, omdækker det ganske.

Pludseligt iler det vandrende Rye gjennem Byen saa lille,
At til Etruriske Kongens Pallads flux Ryttere drage.
Mødre fordoble af Skræk deres Bøn; under Faren sig nærmer
Frygten: i større Gestalt sig viser nu Tanken om Krigsfærd.

Slog da den gamle Evander sin Arm om de vandrende Helte,
Hænger sig fast med ustandselig Graad, samt mæler saalunde:

„O! gid Juppiter skjænkte mig nu mine Dage, som bortsvandt?
„Gid jeg var atter, som dengang jeg slog ved Præneste den første
„Række, og brændte, som seirende Helt den stablede Skjoldhob,
„Samt nedsendte Kong Herilus selv ved min Styrke til Orcus.
„Ham Feronia gav, da han fødtes til Verden, trefoldigt
„Liv (et forfærdeligt Sagn!) og at kjæmpe trefoldig med Vaaben.
„Tregang maatte han styrtes i Død — dog denne min Høire
„Raned de samtlige Liv og tillige de samtlige Vaaben.
„Ach! da skiltes jeg ikke fra dig og dit elskede Favntag,
„Søn! da skulde Mezentius ei, med ulidelig Trodsen,

„Haane sin Naboe, udøve med Sværd saa utallige frække
„Mord; ei heller berøve vor Bye saa mangfoldige Stridsmænd.

„O I Magter i Skye! du, Gudernes vældige Styrer!
„Juppiter! viser en naaderig Hjelp mod Arcadernes Konning,
„Og paa en Fader I høre med Gunst! Hvis Eders Almagt
„Taaler, at Pallas beholder sit Liv, og han reddes af Skjebnen,
„Om jeg skal leve at see ham igjen, og vil atter ham møde,
„Da I forunde mig Liv; hver Qval vil jeg vide at bære.

„Men om du truer, Fortuna! i Hu med et frygteligt Uheld,
„Und mig, at nu, just nu, jeg sprænger den grusomme Livstraad,
„Mens i Beraad er mit Hu, og mit Haab om det Kommende uvist,
„Medens jeg, elskede Dreng, som min sidste og eneste Glæde,
„Holder dig end udi Favn! Gid ikke et tungere Budskab
„Saare mit Øre!" Her skiltes de ad, medens Faderen udgjød
Saadanne Ord. Da han segned til Jord, hans Svende ham bortbar.

Alt gjennem Byens oplukkede Port Hestfolkene drage:
Helten, imellem de Forreste, selv, og den ædle Achates;
Næst de statlige troiske Mænd: udi Midten af Toget
Pallas, saa kostelig skjøn ved sin Dragt og de brogede Vaaben,
Lucifer liig, naar af Badet han gaaer i Oceani Strømme,
(Hvilken er Cypria kjær, langt meer end de øvrige Stjerner)
Viser sit hellige Hoved i Skye, og forjager det Mørke.
Bange de Mødre paa Murene staae, og med Øiet de følge
Skyen, som stiger af Støv, samt Flokken, der blinker med Ertset.
Hen gjennem Krattet, hvor Veien er nær til det ønskede Formaal,

Ride de Væbnede frem: under Raab og i sluttede Rækker
Trampes med Hov af de Gangeres Been paa de støvende Marker.

Nær ved den kjølige Flod Cerêtanus ligger en mægtig
Lund, som er fredet ved Fædrenes Troe; fremhvælvende Høie
Dække den rundt; mellem dæmrende Fyrr er den lagt udi Midten.
Oldtids Pelasger, saa ganger et Rye, til Silvânus den vied,
Qvægets og Markernes Gud; og med Lunden tillige en Festdag,
Saasom de tidligen eied en Deel af Latinernes Grændser.

Tarcho, med hele Tyrrhenernes Folk, ei fjernede herfra
Slog en betryggende Leir. Alt saae man fra Toppen af Høien
Hver Legion, som i Telte saa vidt over Marken er udbredt.
Hid de Ynglinge, valgte til Krig, samt Fader Æneas
Nærme sig trætte: de hvile sig selv og de Heste tillige.

Venus, Gudinden saa skjøn, gjennem Ætherens Skyer sig nærmer
Ned for at bringe sin Skjænk: sin Søn udi Skjødet af Dalen
Fjernet hun alt udi Luften har seet ved den kjølige Flodstrøm.
Derfor hun iler ham nær, imedens hun taler saalunde:
„See! den Gave, jeg lovede dig, af min kunstfulde Mage
„Alt er fuldendt: ei længer, min Søn! de forvorpne Laurenter,
„Eller og Turnus saa vild, du betænke at æske til Kampen!“.
Mælende sligt, Cytherea gik hen, for at favne sin Ætling,
Og paa den forreste Eeg hun hængte den straalende Rustning.

Han, som var glad ved en Ære saa stor, og Gudindens Foræring,
Neppe kan skue sig mæt; thi hans Øie henruller paa Alting.
Saare han undres og dreier omkring mellem Hænder og Arme

Hjelmen, der zires med frygtelig Kam, og som glimrer i Luer,
Næst det myrdende Sværd — det Harnisk, hamret af Kobber,
Stort og blodigen rødt, som er liigt den blaalige Stormsky,
Farvet af Solens opluende Glands, naar den funkler i Gjenskin;
Næst Beenskenen, saa glat, af det renfede Guld og Electrum,
Landsen og Skjoldet, paa hvilket er gjort et usigeligt Kunstværk.

Der de italiske Ting og tillige de Romeres Seire,
Selv en Seer saa klar, vel kyndig i Fremtidens Dage,
Dannede Luernes Gud; der saae man de kommende Slægtled,
Som fra Ascanius skjød, og i Orden de Kampe, man udstreed.
Midt i Mavortis den Hule saa grøn, Ulvinden han danned
Slunken, som strækked sig frem; imedens om Yveret begge
Børnene hængte, og leged saa fro. Naar den moderligt slikked,
Skrege de ei; med sin Nakke saa trind, den bøied sig til dem,
Viste dem verlende Gunst, samt dannede Kroppen ved Tungen.

Lige ved disse han føiede Rom og Sabinernes Døttre,
Raned' ved Vold paa Theaterets Bænk, imedens man feired
Lege paa Circus; den farlige Krig, som Romuli Nyefolk
Døied med Tatius, Konge tilaars, og det hærdede Cures.
Lige ved dette de Konninger to, da Kampen var bilagt,
Endnu i Rustning, med Skaaler i Haand, nær Juppiters Alter,
Stode, og sluttede Pagt ved en Galt, som var nyligen slagtet.

Fiirspandsvognen med Fart, ei fjernet fra disse, adsplitted
Metii Legem (hvi brødst du dit Ord, du albaniske Høvding?):
Snapped da Tullus ihast hver Part af den listige Krigsmand,
Og fra Tornen, som spired i Skov, nedrundte hans Blodstænk.

Hist Porsenna befoel, Tarquin, som man nyligen bortjog,
Atter at kaare, samt plaged vor Bye med en rædsom Beleiring,
Medens til Sværd Æneaderne greeb, for at værne om Frihed.
Denne, der ligner en Arrig i Sind, og er rede til Trudsler,
Skued man her; til at bryde hans Broe sig dristed jo Cocles,
Og, da hun sprængte sit Baand, bortsvømmede Cloelia fra ham.

Manlius stod som et Værn paa en Tind af tarpejiske Klippen,
Vogted om Tempelets Dør, medsamt Capitoliets Fjeldtop,
[Der, hvor Romuli Huus stod friskt, og bedækket med Straatag.]
Medens nu Gaasen, med sølverne Glands, i de gyldne Portaler
Basked med Vingen og skreeg, at Gallerne stode ved Porten,
Vare i Krattet alt Gallerne nær, og forraskede Borgen,
Vid geleided' af Mulm, og ved Hjelp af den natlige Dæmring.
Hovedets Lokker hos disse er Guld, selv Kjortlen er gylden;
Kappen er tavlet og lys, og trint om de Nakker saa hvide
Knytte de Guld: to alpiske Spyd hver Mand udi Hænde
Blinker, og Legemet selv er bedækt med de Skjolde saa lange.

Salier her udi Dands, og tillige de nøgne Luperker,
Huer med Duske af Uld, og Ancilier, faldne fra Himlen,
Dannede Guden: de Mødre saa fromt det Hellige førte
Ømt gjennem Byen paa Vogne i Pomp. Fjernt føied han hertil
Ditis mægtige Port, samt Tartari Bolig; tillige
Udaadsmændenes Straf, samt dig, Catilina, der hænger
Under det truende Fjeld, samt gyser for Furiens Aasyn:
Ogsaa de Dydiges eensomme Hjem, hvor en Cato er Dommer.

Midt iblandt dette et Billed saa stort af det svulmende Havvand

Gik udi Guld; dog Skummet var blaat paa den graanende Bølge;
Hvor de Delphiner, saa lyse af Sølv, udi vexlende Kredse
Basked med Halen i Søe, naar frem udi Bølgen de skjare.
Midt udi Havet hiint Actiumsslag og de Snækker med Kobber
Kunde man see: det Leucadiske Fjeld under Skibenes Rækker
Syntes at skvulpe, mens Bølgerne selv fremlued i Guldglands.

Hist de Italere føres til Kamp under Cæsar Augustus,
Fulgt af Senat og af Folk, Huusguder og Himmelens Magter.
Selv har han Plads paa en Stavn, og en Lue saa frodigen vælter
Ud fra hans Tindinge to: Slægtsstjernen ham straaler for oven.

Hist, geleidet af Vør og af heldige Guder, Agrippa
Modigen fører sin Togt; et hæderligt Tegn udi Krigen
Skinner hans Tindinge rundt, den Krone, udziret med Snabler.

Hjulpen af brogede Vaaben, Antôn, og barbariske Tropper,
Hid fra det østlige Land og tillige fra Havet det røde
Fører Ægypter og Østlandsfolk, samt de fjernede Bactrer
Frem udi Kamp; ham fører (o Skam!) den ægyptiske Qvinde.

Alle nu styrted i Kamp: høit skummede Havet saa vide,
Kløvet af Aarernes Slag og tillige af forkede Snabler.
Dybet de søge; fast skulde man troe, at Cycladerne, splitted',
Svømmed paa Søe, eller Bjergenes Tind imod Bjergene stødte:
Frem paa den taarnede Stavn saa vældigen trænge de Helte.
Hamp udi Luer fra Haand, samt flyvende Pile fra Buen
Spredes omkring; af usigeligt Blod Søefladerne rødme.

Midtveis Dronningen staaer, for at live med fædrene Sistrum,

Uden at mærke, at bag hendes Ryg fremliste to Slanger.
Sælsomme Former af Guder man seer: den Bjeffer Anubis
Selve mod Venus og Bølgernes Gud, ja endogsaa Minerva,
Vaabnene holder: vildt tumler sig Mars udi Midten af Kampen,
Jernforhamret: i Ætheren sees de rædsomme Direr.
Frydelig vandrer Discordia frem i sin søndrede Kappe,
Hvem med den blodige Pidsk den vilde Bellona geleider.

Sligt udi Actium skued Apoll: da spændte han Buen
Over dem ned: udi saadan en Skræk de Ægypter og Inder
Samt Sabæas arabiske Folk flux vendte os Ryggen.
Selv man Dronningen saae, at bede til Vindene ydmygt,
Hidse sit Seil, og at slappe ihast det løsnede Tougværk.
Hende, som blegned i Midten af Drab for den kommende Dødsstund,
Formede Luernes Gud, hvor hun foer gjennem Bølgen i Vestvind;
Lige for denne, med frygtelig Krop, den bedrøvede Nilstrøm,
Hvilken oplukked sin Barm, samt vinked med hele sin Klædning
Hid til sin blaanende Barm, til de skyggende Floder, de Slagne.

Cæsar nu gaaer til de Romeres Stad, med de trende Triumpher,
Hvor et udødeligt Løfte han gjør til Italiens Guder,
Rundt i den mægtige Bye trehundred Capeller at bygge.
Gaderne fyldes nu saare af Fryd, af Leeg og af Haandklap.
Nu i hvert Tempel af Mødre er Chor; udi hvert er et Alter,
Og foran Altrene ligger paa Jord det fældede Ungqvæg.

Siddende selv i den straalende Dør hos den lysende Phoebus,
Kaster han Øiet paa Folkenes Skjænk, som paa Tempelets stolte
Stolper han hænger. De tabende Folk udi Rækker sig nærme,
Saare ulige i Sprog, og tillige i Vaaben og Klædning.

Her de Nomaders Slægt, og de Afrer, saa lette, Hoftebaandsløse,
Hist de Leleger og Cariens Mænd, og Geloner med Pile,
Formede, saae Euphrats Flod, som rulled med mildere Bølger,
Hist tvehornede Rhin, og Moriner fra Randen af Verden,
Daher, som kiende ei Aag, samt Volga, der taaler ei Broer.

Sligt paa Vulcani Skiold, af hans Moder en herlig Foræring,
Maa han beundre: han fatter det ei, dog fornøier ham Synet.
Naar han løfter om Ryg sine Ætlingers Ry og Bedrifter.

Niende Sang.

Indhold.

Medens Æneas er borte, og opholder sig hos Tyrrhenerne for at skaffe sig Hielp, lader Juno Turnus vide igiennem Iris, at han ikke bør lade denne Leilighed slippe sig af Hænder, men strax falde Trojanerne an (v. 32). Da disse holde sig inden for deres Vold, og ikke ville komme ud, for at prøve en Dyst paa Marken, forsøger han paa at stikke Ild i deres Flaade, for at betage dem alt Haab om Flugt (v. 76). Da imidlertid disse Skibe vare byggede af Planker fældede paa Idas hellige Bierg, bevæger Cybele Zeus til at lade dem skaane, og de forvandles alle, i det Dieblik, de skulle antændes, til Søegudinder (v. 122). Derpaa sætter, ved Nattens Anbrud, Turnus en Vagt under Messapi Anførsel (v. 167). Man raadslaaer nu om at sende Bud efter Æneas, og Nisus samt Euryalus paatage sig dette farlige Ærinde (v. 313), og efter at være komne ud, dræbe disse et betydeligt Antal af de sovende Fiender (v. 366). Da imidlertid Dagen nærmer sig, støde de paa Volscens med en Afdeling af Latinerne, som gribe Euryalus og dræbe ham (v. 437), samt derefter Nisus (v. 444); hvorpaa deres Hoveder føres paa en Stage hen imod Troernes Leir, hvor det opvækker en hæftig Sorg (v. 502). Turnus nedlægger mange (v. 589); dog ogsaa Ascanius er heldig (v. 671). Just nu vove tvende Helte at aabne Porten, men da styrter Turnus ind og jager dem paa Flugt (v. 777); dog omringes han tilsidst, og tvinges til at kaste sig i Floden for at redde sig ved at svømme (v. 818).

Medens nu dette fuldbyrdedes her, i de fjernede Egne,
Skikkedes Iris fra Himmelens Borg af Saturnia Juno
Ned til den djerve Rutuliske Helt. I sin Faders, Pilumni,
Hellige Lund, i den dybnede Dal, sig hviilede Turnus
Just, da med rødmende Mund sligt mæled Thaumantiske Pigen:

„Det, som vel ingen af Guderne selv, om du ønsked det, Turnus!
„Voved at love, har Tidernes Gang frivilligen bragt dig.
„Alt har Æneas forladt, sine Folk og sin Leir og sin Flaade,
„Medens han drog til Evanders Palads, Palatiniske Kongens.
„Sligt er ei nok! Han fordyber sig selv til det fjerne Corythus,
„Hvor han de Lyderes Hær og de samtlige Bønder bevæbner.
„Tøver du? Nu er det Tid! Kald frem dine Heste og Vogne!
„Spræng nu hver Tøven paastand! forvirret er Leiren; thi tag den!“
Sligt hun taled, og stiled mod Skye paa de jævnede Vinger;
Medens hun skjærer i Skye i sin Svæven den mægtige Bue.

Hurtigt hun vorder af Ynglingen kjendt; sine Hænder mod Himlen
Løfter han høit, og imedens hun flyer, hans Ord hende følge:
„Iris, o Himmelens Ziir, som svæver i Skyen! hvo har dig
„Sendt imod Jord? Til det lysende Veir, som saa pludseligt skinner,
„Hvad er vel Grund? at spaltet jeg seer den Midiehimmel,
„Medens de Stjerner omdrive i Skye? Jeg følger dit Varsel,
„Hvo du end est, som har kaldet til Kamp.“ Sligt talt, til en Kilde

Iler han bort, af den øverste Rand opøser han Vandet,
Bedende mangen en Bøn, ja trættende Himlen med Løfter.

Alt ad de jævnede Marker afsted fremrykker den Krigstogt,
Riig paa Heste, samt ogsaa paa Guld og de brogede Tepper.
Mêssapus forreste Togt, men den bagerste ave de unge
Tyrrhi Børn; i den midterste Togt Storhøvdingen Turnus
Prunker med Sværdet i Haand, og hæver sig høit med sin Isse:
Som naar i syv jævntflydende Væld fremruller den dybe
Gangis saa rolige Strøm, eller Nilen med dyndede Flodløb,
Naar den fra Markerne gaaer, for at skjule sig atter i Renden.

Pludselig her en fortykkende Skye af en stigende Støvdamp
Teucrerne skue, mens hen over Mark udbreder sig Natmulm.
Raaber da først fra en Bakke, som laae imod hine, Caïcus:
„See hvilken Kugle, I Borgere! hist fremvælter i sort Røg!
„Bringer nu hurtigen Spyd — kom med Sværd og bestiger nu Muren!
„Eia! vor Fiende er der!" Under frygtelig Raaben de Teucrer
Styrte ad samtlige Porte sig ind, og besætte hver Skandse.
Sligt, da han vandrede bort, den Helt udi Kampen Æneas
Ordnede selv; at om muligt et Træf tildrog sig forinden,
Ikke de maatte forsøge paa Kamp, og betroe sig i Marken,
Ene bevare hans Leir, samt værne om Volden og Muren.
Om nu end Harme og Skam tilraade dem Strid i den frie Mark,
Spærres dog Porten med Bom; thi de gjøre, hvad Helten befoel dem,
Og i det hulede Taarn skjoldvæbned' de vente paa Fienden.

Turnus, der flyver afsted, gaaer frem for den langsomme Krigstogt:
Fulgt af en Snees blandt de kaarede Mænd, han stander uventet

Murene nær: paa den thraciske Hest, som er hvidligen plettet,
Rider han; Hjelmen er Guld, som er skjult af den rødlige Hjelmbusk.
„Karle! hvo følger mig nu? Hvo styrter nu først imod Fjenden?"
Raaber han, „See!" og han slynger sit Spyd, som han kaster i Luften.
Kampen er altsaa begyndt, og han tumler sig stolt udi Marken.

Svendene hilse ham flux ved et Skrig, og med frygtelig Feldtlarm
Følge de hannem: med Undren de see mod de døsige Teucrer,
Hvilke ei vove at træde i Mark, eller mandigen byde
Spidsen af Klingen, men ruge i Leir. Opirret han speider
Trint om Muren tilhest, og han leder i Kroge om Indgang.
Ret som en Ulv, naar den sniger sig lumsk om de pakkede Folde,
Snøftende rundt om et Hegn, naar den lider af Stormen og Regnen,
Langt over Midienat: skjøndt Lammet er trygt ved sin Moder,
Bræger det høit, medens denne saa vild, og af Hunger opluet,
Raser mod Qvæget, den ikke kan see, da en gruelig Slugsult
Piner den svart, og tillige dens Hals, som ei lædskes af Blodet.
Saa de Rutuleres Drot, som speider om Muren og Leiren,
Gnistrer af Harm; i de kraftige Been opluer hans Smerte.
Ach! hvorledes opdages en Dør? hvorledes af Skandsen
Jages de teucriske Mænd, for at vælde de kan over Sletten?

Flaaden, som laae udi Skjul, dog lige ved Siden af Leiren,
Dækket saa vide med Vold og tillige med Bølger i Søen,
Vækker hans Mod; sine trodsige Folk han kalder til Hærværk,
Og med en luende Brand opfylder han stormende Haanden.
Flux de gribe sig an: det virker, at Turnus er nær dem,
Og med den sodede Brand udrustes den samtlige Ungdom.
Arnerne plyndres: den rygende Fyrr udkaster i Beegmulm
Glands, og Vulcanus i Skye en Damp, som er blandet med Emmer.

Hvilken af Guder, I Muser! den rædsomme Ild fra de Teucrer
Fjerned, og hvilken en Magt bortvendte fra Snækkerne Luen,
Siger I! Tingen i Oldtid er troet, og dens Minde er varigt.

Medens, i fjerneste Tider, Æneas paa Phrygiens Ida
Bygged sin Flaade, og laved sig til, over Dybet at seile,
Gik Berecyntia frem, de Guders Moder, og talte
Sligt, saa siges, til Zeus:
„Forund mig, Søn! hvad jeg beder,
„Samt, da Olympen er *dit*, fuldbyrd hvad din Moder forlanger.
„See! af de Graner en Skov, ret kjær udi Aarenes Række,
„Stod, som en Lund paa den øverste Borg, hvor de bragte mig Offre,
„Sort ved den mørknende Fyrr og tillige ved Stammer af Valdbirk.
„*Den* til den unge dardaniske Mand, da han trængte til Flaade,
„Skjænkte jeg villig: *nu* trykkes mit Sind af en ængstende Kummer.
„Split da min Frygt, og din Moder forund, at hun dette kan mægte,
„At ukrænked' paa Søe, de aldrig ved Vindenes Hvirvler
„Knuges: dem være til Gavn, at de Lyset har skuet paa *mit* Bjerg."

Svared da Sønnen igjen, som Verden og Stjernerne styrer:
„Moder! hvad ønsker du her? hvorhen vil du Skjæbnen forandre?
„Skal da et Skib, som en Dødeligs Haand har forfærdiget, eie
„Evigheds Præg? Skal Æneas da gaae som betrygget i Kampens
„Uvisse Dyst? Siig, hvilken en Gud har besiddet saa stor Kraft?

„Nei! naar Løbet er endt, naar ved Maalet de stande og hvile

„Trygt i Ausoniens Havn, skal hine, som frelstes af Stormen,
„Naar de har ført den dardaniske Drot til laurentiske Strande,
„Miste tilhobe den jordiske Form; thi jeg vil, at de alle
„Vorde Gudinder i Søe, lig Doto, en Datter af Nereus,
„Samt Galatea, der skjærer med Barm gjennem Bølgen, som skummer."

Sligt er hans Ord; at urokket det staaer, ved hans stygiske Broders
Floder og Bække af Beeg, samt Strømme med sortnende Hvirvler,
Lyder hans Vink, og det hele Olymp dybt rystes ved Nikket.

Brat sig nærmed den lovede Dag, og de Parcer opfyldte
Tidens tilbørlige Maal, da Gudernes Moder ved Turni
Trodsen blev mindet at værne med Ild om de hellige Skibe.
For deres Øine udbredte sig først en usigelig Lysglands,
Og over Himmelen løb, fra Aurora, en Sky saa mægtig,
Under Idæiske Chor: gjennem Luften en frygtelig Stemme
Tonede ned, som Rutulernes Hær og Trojanernes fyldte:
„Ilte, Trojaner! I ængstes i Hu med at værne om Flaaden;
„Vaabner ei heller en Haand! For Turnus skal Bølgerne brænde,
„End ham forundes det hellige Skib. I løses — bortiler!
„Synker, Gudinder! I Søe!"

Den Moder befaler, og hurtigt
Springe de Stavne, som ligge paa Strand, deres enkelte Touge,
Og, mens Snablerne stinges i Søe, paa Delphinernes Maade,
Søge de Bund. Som Piger i Form (et forunderligt Jertegn!)
Samtlige Stavne, som stode af Erts ret nylig paa Stranden,
Vise sig, lige saa mange i Tal, da de svømme ad Bølgen.

Skræmmed' Rutulerne bleve i Sind; ja endogsaa Messapus
Sjøs, og hans Gangere ængstligen fnøs: den Flod Tiberinus
Standser med hæsere Brag, og han trækker sin Fod fra det Dybe.
Turnus alene, den driftige Helt, har ei mistet sit Mandsmod:
Selv han giver dem Kraft ved sit Ord, selv dadler han fyndigt:

„Ene mod Teucrerne Varselet gaaer! dem Juppiter selve
„Nægter den vanlige Hjelp. Ei mere de vente paa vort Spyd,
„Eller Rutulernes Ild: ei længer kan Teucrerne seile:
„Haabet om Flugt er forbi, og den ene af Stokkerne nedsank.
„Landet har *vi* i vor Magt. Nu talrige Tusind, ja hvert Folk
„Her i Italien drager sit Sværd: ei Himlens Oracler,
„Hvilke de Phryger anføre som Trøst, eller Skjæbnen mig skræmmer.

„Skjæbnen og Venus indrømmedes nok; thi Troerne kom jo
„Hid til Ausoniens frugtbare Mark: dog ogsaa *mig* leder
„Skjæbnen, som byder, at knuse med Sværd den elendige Stamme,
„Hvilken vil rane min Brud. Ei ene Atriderne føle
„Harm over *Sligt*: *da* gribes til Sværd ei blot i Mycene.

„Sagtens var nok, at de *eengang* forgik — men nøiedes Disse
„Blot med den enkelte Synd? dem maatte jo samtlige Qvinder
„Være til Had! kun *Skandserne* hist kan forlehne dem Mandsmod!
„Graven, der sinker, men kun for en Stund vil forhale dem Døden,
„Gjør dem saa krye! Men har de ei seet selv Iliums Mure
„Synke i Luerne ned, uagtet Neptunus dem bygged?

Her de Nomaderes Slægt, og de Afrer, saa lette, Hephaestus,
Hist de Leleger og Cariens Mænd, og Geloner med Pile,
Formed, samt Euphrats Flod, som rulled med mildere Bølger,
Hist tvehornede Rhin, og Moriner fra Kanten af Verden,
Daher, som kjende ei Aag, samt Volga, der taaler ei Broer.

Sligt paa Vulcani Skjold, af hans Moder en herlig Foræring,
Maa han beundre: han fatter det ei, dog fornøier ham Synet.
Flux han kaster om Ryg sine Ætlinges Ry og Bedrifter.

Niende Sang.

Indhold.

Medens Æneas er borte, og opholder sig hos Tyrrhenerne for at skaffe sig Hielp, lader Juno Turnus vide igiennem Iris, at han ikke bør lade denne Leilighed slippe sig af Hænder, men strax falde Trojanerne an (v. 32). Da disse holde sig inden for deres Vold, og ikke ville komme ud, for at prøve en Dyst paa Marken, forsøger han paa at stikke Ild i deres Flaade, for at betage dem alt Haab om Flugt (v. 76). Da imidlertid disse Skibe vare byggede af Planker fældede paa Idas hellige Bierg, bevæger Cybele Zeus til at lade dem skaane, og de forvandles alle, i det Øieblik, de skulle antændes, til Søegudinder (v. 122). Derpaa sætter, ved Nattens Anbrud, Turnus en Vagt under Messapi Anførsel (v. 167). Man raadslaaer nu om at sende Bud efter Æneas, og Nisus samt Euryalus paatage sig dette farlige Ærinde (v. 313), og efter at være komne ud, dræbe disse et betydeligt Antal af de sovende Fiender (v. 366). Da imidlertid Dagen nærmer sig, støde de paa Volscens med en Afdeling af Latinerne, som gribe Euryalus og dræbe ham (v. 437), samt derefter Nisus (v. 444); hvorpaa deres Hoveder føres paa en Stage hen imod Troernes Leir, hvor det opvækker en hæftig Sorg (v. 502). Turnus nedlægger mange (v. 589); dog ogsaa Ascanius er heldig (v. 671). Just nu vove tvende Helte at aabne Porten, men da styrter Turnus ind og jager dem paa Flugt (v. 777); dog omringes han tilsidst, og tvinges til at kaste sig i Floden for at redde sig ved at svømme (v. 818).

Medens nu dette fuldbyrdedes her, i de fjernede Egne,
Skikkedes Iris fra Himmelens Borg af Saturnia Juno
Ned til den djærve Rutuliske Helt. I sin Faders, Pilumni,
Hellige Lund, i den dybnede Dal, sig hvilede Turnus
Just, da med rødmende Mund sligt mæled Thaumantiske Pigen:

„Det, som vel ingen af Guderne selv, om du ønsked det, Turnus!
„Voved at love, har Tidernes Gang frivilligen bragt dig.
„Alt har Æneas forladt, sine Folk og sin Leir og sin Flaade,
„Medens han drog til Evanders Palads, Palatiniske Kongens.
„Sligt er ei nok! Han fordyber sig selv til det fjerne Corythus,
„Hvor han de Lyderes Hær og de samtlige Bønder bevæbner.
„Tøver du? Nu er det Tid! Kald frem dine Heste og Vogne!
„Spræng nu hver Tøven paastand! forvirret er Leiren; thi tag den!"
Sligt hun taled, og stiled mod Skye paa de jævnede Vinger;
Medens hun skjærer i Skye i sin Svæven den mægtige Bue.

Hurtigt hun vorder af Ynglingen kjendt; sine Hænder mod Himlen
Løfter han høit, og imedens hun flyer, hans Ord hende følge:
„Iris, o Himmelens Ziir, som svæver i Skyen! hvo har dig
„Sendt imod Jord? Til det lysende Veir, som saa pludseligt skinner,
„Hvad er vel Grund? at spaltet jeg seer den Midiehimmel,
„Medens de Stjerner omdrive i Skye? Jeg følger dit Varsel,
„Hvo du end est, som har kaldet til Kamp." Sligt talt, til en Kilde

Iler han bort, af den øverste Rand opøser han Vandet,
Bedende mangen en Bøn, ja trættende Himlen med Løfter.

Alt ad de jævnede Marker afsted fremrykker den Krigstogt,
Riig paa Heste, samt ogsaa paa Guld og de brogede Tepper.
Mêssapus forreste Togt, men den bagerste ave de unge
Tyrrhi Børn; i den midterste Togt Storhøvdingen Turnus
Prunker med Sværdet i Haand, og hæver sig høit med sin Isse:
Som naar i syv jævntflydende Væld fremruller den dybe
Gangis saa rolige Strøm, eller Nilen med dyndede Flodløb,
Naar den fra Markerne gaaer, for at skjule sig atter i Renden.

Pludselig her en fortykkende Skye af en stigende Støvdamp
Teucrerne skue, mens hen over Mark udbreder sig Natmulm.
Raaber da først fra en Bakke, som laae imod hine, Caïcus:
„See hvilken Kugle, I Borgere! hist fremvælter i sort Røg!
„Bringer nu hurtigen Spyd — kom med Sværd og bestiger nu Muren!
„Eia! vor Fjende er der!“ Under frygtelig Raaben de Teucrer
Styrte ad samtlige Porte sig ind, og besætte hver Skandse.
Sligt, da han vandrede bort, den Helt udi Kampen Æneas
Ordnede selv; at om muligt et Træf tildrog sig forinden,
Ikke de maatte forsøge paa Kamp, og betroe sig i Marken,
Ene bevare hans Leir, samt værne om Volden og Muren.
Om nu end Harme og Skam tilraade dem Strid i den frie Mark,
Spærres dog Porten med Bom; thi de gjøre, hvad Helten befoel dem,
Og i det hulede Taarn skjoldvæbned' de vente paa Fjenden.

Turnus, der flyver afsted, gaaer frem for den langsomme Krigstogt:
Fulgt af en Snees blandt de kaarede Mænd, han stander uventet

Murene nær: paa den thraciske Hest, som er hvidligen plettet,
Rider han; Hjelmen er Guld, som er skjult af den rødlige Hjelmbusk.
„Karle! hvo følger mig nu? Hvo styrter nu først imod Fjenden?"
Raaber han, „See!" og han slynger sit Spyd, som han kaster i Luften.
Kampen er altsaa begyndt, og han tumler sig stolt udi Marken.

Svendene hilse ham flux ved et Skrig, og med frygtelig Feldtlarm
Følge de hannem: med Undren de see mod de døsige Teucrer,
Hvilke ei vove at træde i Mark, eller mandigen byde
Spidsen af Klingen, men ruge i Leir. Opirret han speider
Trint om Muren tilhest, og han leder i Kroge om Indgang.
Ret som en Ulv, naar den sniger sig lumsk om de pakkede Folde,
Snøftende rundt om et Hegn, naar den lider af Stormen og Regnen,
Langt over Midienat: skjøndt Lammet er trygt ved sin Moder,
Bræger det høit, medens denne saa vild, og af Hunger opluet,
Raser mod Qvæget, den ikke kan see, da en gruelig Slugsult
Piner den svart, og tillige dens Hals, som ei lædskes af Blodet.
Saa de Rutuleres Drot, som speider om Muren og Leiren,
Gnistrer af Harm; i de kraftige Been opluer hans Smerte.
Ach! hvorledes opdages en Dør? hvorledes af Skandsen
Jages de teucriske Mænd, for at vælde de kan over Sletten?

Flaaden, som laae udi Skjul, dog lige ved Siden af Leiren,
Dækket saa vide med Vold og tillige med Bølger i Søen,
Vækker hans Mod; sine trodsige Folk han kalder til Hærværk,
Og med en luende Brand opfylder han stormende Haanden.
Flux de gribe sig an: det virker, at Turnus er nær dem,
Og med den sodede Brand udrustes den samtlige Ungdom.
Arnerne plyndres: den rygende Fyrr udkaster i Beegmulm
Glands, og Vulcanus i Skye en Damp, som er blandet med Emmer.

Hvilken af Guder, I Muser! den rædsomme Ild fra de Teucrer
Fjerned, og hvilken en Magt bortvendte fra Snækkerne Luen,
Siger I! Tingen i Oldtid er troet, og dens Minde er varigt.

Medens, i fjerneste Tider, Æneas paa Phrygiens Ida
Bygged sin Flaade, og laved sig til, over Dybet at seile,
Gik Berecyntia frem, de Guders Moder, og talte
Sligt, saa siges, til Zeus:
„Forund mig, Søn! hvad jeg beder,
„Samt, da Olympen er *dit*, fuldbyrd hvad din Moder forlanger.
„See! af de Graner en Skov, ret kjær udi Aarenes Række,
„Stod, som en Lund paa den øverste Borg, hvor de bragte mig Offre,
„Sort ved den mørknende Fyrr og tillige ved Stammer af Valdbirk.
„*Den* til den unge dardaniske Mand, da han trængte til Flaade,
„Skjænkte jeg villig: *nu* trykkes mit Sind af en ængstende Kummer.
„Split da min Frygt, og din Moder forund, at hun dette kan mægte,
„At ukrænked' paa Søe, de aldrig ved Vindenes Hvirvler
„Knuges: dem være til Gavn, at de Lyset har skuet paa *mit* Bjerg."

Svared da Sønnen igjen, som Verden og Stjernerne styrer:
„Moder! hvad ønsker du her? hvorhen vil du Skjæbnen forandre?
„Skal da et Skib, som en Dødeligs Haand har forfærdiget, eie
„Evigheds Præg? Skal Æneas da gaae som betrygget i Kampens
„Uvisse Dyst? Siig, hvilken en Gud har besiddet saa stor Kraft?

„Nei! naar Løbet er endt, naar ved Maalet de stande og hvile

„Trygt i Ausoniens Havn, skal hine, som frelstes af Stormen,
„Naar de harført den dardaniske Drot til laurentiske Strande,
„Miste tilhobe den jordiske Form; thi jeg vil, at de alle
„Vorde Gudinder i Søe, liig Doto, en Datter af Nereus,
„Samt Galatea, der skjærer med Barm gjennem Bølgen, som skummer."

Sligt er hans Ord; at urokket det staaer, ved hans stygiske Broders
Floder og Bække af Beeg, samt Strømme med sortnende Hvirvler,
Tyder hans Vink, og det hele Olymp dybt rystes ved Nikket.

Brat sig nærmed den lovede Dag, og de Parcer opfyldte
Tidens tilbørlige Maal, da Gudernes Moder ved Turni
Trodsen blev mindet at værne mod Ild om de hellige Skibe.
For deres Øine udbredte sig først en usigelig Lysglands,
Og over Himmelen løb, fra Aurora, en Lue saa mægtig,
Under Idæiske Chor: gjennem Luften en frygtelig Stemme
Tonede ned, som Rutulernes Hær og Trojanernes fyldte:
„Ikke, Trojaner! I ængstes i Hu med at værne om Flaaden;
„Væbner ei heller en Haand! Før Turnus skal Bølgerne brænde,
„End ham forundes det hellige Skib. I løses — bortiler!
„Synker, Gudinder! I Søe!"

Den Moder befaler, og hurtigt
Sprænge de Stavne, som ligge paa Strand, deres enkelte Touge,
Og, mens Snablerne slinges i Søe, paa Delphinernes Maade,
Søge de Bund. Som Piger i Form (et forunderligt Jertegn!)
Samtlige Stavne, som stode af Erts ret nylig paa Stranden,
Vise sig, lige saa mange i Tal, da de svømme ad Bølgen.

Skræmmed' Rutulerne bleve i Sind; ja endogsaa Messapus
Gjøs, og hans Gangere ængstligen frøs: den Flod Tiberinus
Standser med hæsere Brag, og han trækker sin Fod fra det Dybe.
Turnus alene, den dristige Helt, har ei mistet sit Mandsmod:
Selv han giver dem Kraft ved sit Ord, selv dadler han fyndigt:

„Ene mod Teucrerne Varselet gaaer! dem Juppiter selve
„Nægter den vanlige Hjelp. Ei mere de vente paa vort Spyd,
„Eller Rutulernes Ild: ei længer kan Teucrerne feile:
„Haabet om Flugt er forbi, og den ene af Støtterne nedsank.
„Landet har *vi* i vor Magt. Nu talrige Tusind, ja hvert Folk
„Her i Italien drager sit Sværd: ei Himlens Oracler,
„Hvilke de Phryger anføre som Trøst, eller Skjæbnen mig skræmmer.

„Skjæbnen og Venus indrømmedes nok; thi Troerne kom jo
„Hid til Ausoniens frugtbare Mark: dog ogsaa *mig* leder
„Skjæbnen, som byder, at knuse med Sværd den elendige Stamme,
„Hvilken vil rane min Brud. Ei ene Atriderne føle
„Harm over *Sligt: da* gribes til Sværd ei blot i Mycene.

„Sagtens var nok, at de *eengang* forgik — men nøledes Disse
„Blot med den enkelte Synd? dem maatte jo samtlige Qvinder
„Være til Had! kun *Skandserne* hist kan forlehne dem Mandsmod!
„Graven, der sinker, men kun for en Stund vil forhale dem Døden,
„Gjør dem saa krye! Men har de ei seet selv Iliums Mure
„Synke i Luerne ned, uagtet Neptunus dem bygged?

„Altsaa, udkaarede Mænd! hvo laver sig til at bestorme
„Skandsen, og knuse, anførte af mig, den beængstede Leirvold?
„Ei til en krigerisk Dragt fra Vulcan, eller tusinde Skibe,
„Har jeg mod Troer behov; naar blot de Etruscere alle
„Stande mig bi udi Hob. For Mulm og Palladiums lumske
„Ran, eller hemmeligt Mord paa en Vagt i den øverste Borgsal,
„Frygte de ikke! Vi skjule os ei udi Gangerens Lønbug;
„Djærvt og ved Dagen vi ville med Ild omgive dem Muren.
„Mange jeg vil, at med Dânaer ei, eller unge Pelasger,
„Mene de skulle at slaaes, hvem Hector bespotted i ti Aar.

„Nu da velan! thi af Dagen jo alt er forløben en god Deel,
„Altsaa forresten, med lystigt Hu, da det Hele er godt endt,
„Pleier nu Kroppen, I Mænd! men beredte I vente paa Kampen!"

Flux tillige med Poster og Vagt trint Porten at vaage
Giøes Messâpus i Dont, samt lægge om Byen en Vagtild.
Høvdinge, to Gange syv, udvælges at passe paa Muren
Med de Rutuleres Magt; hver Enkelt ledsages af hundred
Unge med purpurne Buske paa Hjelm, i en skinnende Guldpragt.
Disse har travlt; snart løses af Vagt, snart, strakte i Græsset,
Nyde de Viin, eller dreie paa Spid deres kobberne Kjedler.
Baalene lue ihob; og Vagten, som ikke tør sove,
Natten bortdriver i Spøg.

Troerne skue paa dette fra Vold og bedække med Vaaben
Samtlige Høie; af ængstelig Frygt de randsage tillige
Portene alle, og Taarnene selv de befæste med Broer;
Vaaben de samle. Den flinke Serest og Menesthëus sysle,
Hvilke, om Nøden det muligen bød, nys Fader Æneas
Satte til Ynglingens Hjelp, og til Høvdinge over hans Tropper.

Hele Besætningen ligger paa Vold, loddeler sin Fare,
Vaager og over sit Kald udi vexlende Viis, som det falder.

Nisus, i krigerisk Syssel saa flink, stod Vagt udi Porten,
Hyrtaci Søn: med Æneas paa Tog ham sendte hans Moder
Ida; thi hurtig han skjød med sit Spyd og de flyvende Pile.
Denne Euryalus fulgte som Ven, og en skjønnere Yngling
Saae Æneaderne ei, eller de med de troiske Sværde,
Frodig, og visende Ungdommens Aar i et skjæggeløst Aasyn.
Begge sig elskede ømt, og tilsammen de ginge i Kampen,
Ligesom *nu* de forenede stod udi Porten, som Vagtmænd.

Taled da hiin: „Mon en Gud i vor Aand indlægger et sligt Mod?
„Eller vor egen ustyrlige Lyst sig hæver til Gudskraft?
„Enten at prøve en Dyst, eller andet, som skaffer mig Navnrye,
„Ønsked alt længe min Aand; jeg er kjed af den fredsomme Hvile.
„Selv har du skuet det trodsige Mod, de Rutulere vise;
„Enkelte skinne de Lys: inddyssed' i Viin og i Slummer
„Ligge de nu; vidt tier vor Egn; thi lytte du derfor
„Til mine Raad, samt Planen, som *nu* i mit Hjerte sig hæver!
„Helten at hente paastand, sligt Folket og samtlige Fædre
„Kræve, men savne et Bud, der bringer tilbage det Sande.
„Ville de love til *dig* den Løn, jeg forlanger, (thi mig er
„*Æren* alt nok) er jeg sikker i Hu, under Foden af Høien
„Ene at bane mig Vei til Pallântiums Mure og Borge."

Rammet af seirende Lyst til saa hæderlig Stræben, forbauses
Eûryalûs; og han mæler paastand til den luende Yngling:

„Hvad? i saa vigtig en Ting, som en Fælle at tage mig med sig,

„Ønsker ei Nisus? i saadan en Kamp skal jeg kaste dig ene?
„Ikke saalunde, til Krigene vant, har min Fader Opheltes,
„Midt under Iliums Nød, og under Argolernes Kampe,
„Dannet og klækket mig op. Ei sligt udførte jeg med dig,
„Dengang jeg døied den yderste Nød med den ædle Æneas.
„Een har du fundet, ja Een, som Livet foragter, og mener,
„At paa den Vei, du har valgt, let kjøber man Æren for Livet."

Svared da Nisus: „Ret aldrig hos dig har jeg frygtet for Saadant.
„Nei! det var Synd! som Seirer saa sandt mig føre den store
„Zeus, eller hvilken, der skuer paa sligt med et naaderigt Øie.
„Dersom maaskee (hvad du ofte jo seer i saa vigtig en Stræben)
„Dersom en Guddom maaskee eller Skjæbne mig styrter i Døden,
„Ønsker jeg dig i Behold: din Alder fortjener at leve.

„Een, om man frelser min Krop, eller kjøber den løs for Betaling,
„Stæde den ned, efter Skik, udi Jord: eller undes mig Sligt ei,
„Hædre han mig med en Grav, samt yde mig fjernet en Dødsfest.
„Ei vil jeg skabe saa svarlig en Nød for din Moder den arme,
„Hende, som voved, min Dreng! af de samtlige Mødre alene
„Hid dig at følge, samt ændsede ei Acest og hans Mure."

Mæled da denne: „Det gavner kun lidt, at du knytter mig Paaskud;
„Ikke min Mening forandres saa let, og du rokker den ikke.
„Lader os gaae," er hans Ord. Flux vækker han Vagten, og denne
Løser ham af, ved at rykke paa Post. Vagtstedet forlades,
Og, som en Fælle, med Nisus han gaaer, for at lede om Kongen.

Samtlige Skabninger hen over Jord afrysted i Søvnen
Mangen en Kummer, og Hjertet fik Ro, ved at glemme sit Uheld.
Teucrernes ypperste Mænd og med disse den kaarede Ungdom
Holdt om de vigtige Ting, og tillige om Riget, et Møde,
Hvad der maa gjøres, og hvilken, som Bud, til Æneas man sender.

Støtted' de staae til de mægtige Spær, og paa Skjoldet de holde,
Midt udi Leiren paa Mark. Flux Nisus forlanger, og med ham
Euryalus, med en livelig Hast, fremstædte at vorde:
Tingen er stor — i Forhalingen Tab. Flux tager Jülus
Selv mod de hastende Mænd, og befaler, at Nisus skal tale.

Taled da Hyrtaci Søn: „O! hører med villige Hjerter!
„Ei, Æneader! betragte I blot efter Alderen ene
„Det, som vi bringe! Inddysted' i Viin og i Søvn de Rutuler
„Slumre paa Jord. Et Sted til vor List udkaared vi selv os,
„Hvor udi Porten sig deler en Vei, og som nærmer sig Havet;
„Der Vagtilden er slukt; thi høit imod Stjernerne stige
„Qvalmende Dampe. Tillader man nu, at vi prøve vor Skjæbne,
„Samt ved Pallantiums Bye om vor Konge Æneas at lede,
„Hurtigt med Bytte igjen, naar endt er et mærkeligt Blodbad,
„See I os her. Ei Veien saa let skal bedrage vor Vandring;
„Fjernt i en dæmrende Dal vi bemærked den forreste Stadsmuur
„Paa en utrættelig Jagt, og vi øinede Floden, som løb der."

Mæled Aletes, af Alder saa tung, og erfaren af Tanke:
„Fædrene Guder, hvis himmelske Magt om vort Ilium værner!
„Altsaa er ei Eders Meed, at fordærve de Troere ganske,
„Saasom I vise et kosteligt Mod og paalidelig Aandskraft

„Selv hos de Unge.“ Ved saadanne Ord omfavner han begges
Skulder og Haand; ja han væder med Graad sine Kinder og Aasyn.

„Hvilken Belønning, I Mænd! fuld værdig saa herlig en Kraftdaad,
„Yde vi?“ bryder han ud. „Den skjønneste har I erlanget,
„Den, som af Himlen og Dyden I faae! men den fromme Æneas
„Snart vil erlægge den anden paastand, og tillige Jülus,
„Flink udi Aar, som ei glemmer saa let en saa kostelig Bistand.“

„Nei! jeg selv, hvis eneste Hjelp er at skue min Fader,“
Bryder Ascanius ud, „ved de store Penater, o Nisus!
„Ved Assäraci Lar, samt Vestas Tempel fra Oldtid,
„Beder dig saare: (mit kommende Held, samt Fremtidens Tiltroe
„Lægger jeg Eder i Skjød!) o bringer mig atter min Fader!
„Hannem I bringe! thi have vi ham, er jo Intet paafærde.

„Tvende Pokaler af Sølv, udzired' med Billedfigurer,
„Gives Jer, hvilke min Fader erholdt, da han stormed Arisba,
„To Trefødder, og derhos af Guld to store Talenter,
„Samt, den sidoniske Didos Skjænk, en Kumme fra Oldtid.

„Hvis at erobre Italiens Land, og dets Scepter at fange,
„Bliver i Seiren os undt, og vi selv kunne kaare vort Bytte:
„Skuet du haver jo Turnus' Hest, og hvor gylden i Rustning
„Frem han træder, just den, og hans Skjold, ja den rødmende Hjelmbusk
„Forlods vælges til dig: det er din Belønning, min Nisus!
„Derhos to Gange sex Udkaarne af samtlige Qvinder
„Giver min Fader, samt fangede Mænd med den Rustning, de eie,
„Ja! tillige den Mark, som Konning Latinus besidder.

„Dig, hvorom Alt, hvem i nærmende Aar jeg selv udi Alder
„Ligner, min Yngling, ærværdig og god! ret saare af Hjerte
„Elsker jeg alt, og jeg vælger dig her til min Fælle i hver Kamp.
„Hvor jeg end virker, forenet med dig vil jeg søge min Hæder,
„Enten jeg stædes i Krig eller Fred. Udi Ord og i Handling
„Bygger jeg ene paa dig."

Til denne Euryalus atter
Mæled saalunde: „Saa værdig en Daad uværdig ei finde
„Mig den kommende Tid, naar ene det ønskede Formaal
„Falder ei smerteligt ud. Dog meer end de samtlige Gaver
„Ønsker jeg inderlig eet: af Priami Æt er min Moder,
„Hvilken ei Iliums Land, den Usalige! mægted at standse,
„Dengang jeg gik; ei Konning Acest og hans rolige Mure.
„Ikke hun ahner, at Faren er nær, som er muligen stor nok.
„Uden Farvel maa jeg ile herfra: lad Nat og dit Haandslag
„Vidne, jeg ikke har Mod til at skue min grædende Moder.
„Skjænk du den Arme (jeg beder) din Trøst! du hjelpe den Svegne!
„Lad mig beholde det sikkrende Haab: da gaaer jeg med større
„Mod udi Farer og Kamp."
Med rystede Hjerter de Troer
Brast udi Taarer, dog meer end Enhver den livsalige Iulus.
Svarligen rørtes hans Sjæl af den barnlige Kjærligheds Billed.
Derfor han mæler:

„Alt jeg lover dig her; thi dit herlige Mod har fortjent det!
„Da skal hun være en Moder for mig; da mangler hun ene
„Navnet Creüsa! Dog at hun har født en saa kostelig Yngling,
„Kræver vor Tak. Hvad Skjæbne endog vil ledsage dit Idræt,

„Høit ved mit Hoved jeg svær, ved hvilket min Fader var vant til:
„Alt, hvad jeg loved dig nys, om du heldigen vender tilbage,
„Skal, forenet ihob, tilfalde din Slægt og din Moder.“

Sligt han mæler med Graad, og han tager fra Skuldren et Guldsværd,
Hvilket med synderlig Kunst af Lycâon den Gnosier gjort var,
Let, samt haandeligt nok, og forsynet med Skede af Filsbeen.
Mnestheus rækker til Nisus et Skind og en Løves Bedækning,
Tottet og striid; med den gjæve Alet omtusker han Hjelmen.

Frem de bevæbnede gaae, og imedens de vandre, en talrig
Sværm af de Bedste — med Ynglinge Mænd — dem følge til Porten,
Under en velmeent Bøn. Mellem Alle den fagre Jülus,
Over sin Alder alt Mand udi Mod og tillige i Tanker,
Giver dem talrige Bud for at bringe hans Fader; men Vinden
Splitter dem alle, og veirer dem hen udi Skyerne frugtløst.

Ud over Graven de Vandrende gaae, og i natlige Skygger
Søge de Fjendernes Leir: dog skulde forinden de bringe
Mangen sin Død. Udstrakte i Ruus og i Søvn over Græsset
Skues Soldater isflæng: ved Stranden stod Vogne paa Enden,
Og mellem Tømmer og Helte og Hjul laae Vaabnene splitted',
Samt Pokaler. Flux Hyrtaci Søn udbryder saalunde:

„Eûryalûs! nu bruge vi Haand — nu vinker os Kampen.
„Veien er her; og at ikke en Trop kan bevæge sig bag os,
„Maa du besørge — pas paa! nu brug dine Øine saa vide!
„Her vil jeg meie med Sværd, for at lede dig frem ad en bred Vei.“

Sligt han mæler, og standser sit Ord. Mod den trodsige Rhamnes

Styrter han frem med sit Sværd, som just paa de høie Tapeter
Udstrakt laa, og i mægtige Drag udpustede Søvnen.
Selv var han Drot og en Augur kjær for den mægtige Turnus;
Men at forhindre sin Død ved at varsle han mægtede ikke.
Tre af hans Fæller, som slumred iflæng mellem Sværd ved hans Side,
Dræbes, tilligemed Remus' Svend, samt Kudsken, som træffes
Hestene nær; med sit Sværd afsnitter han Halsen, der hænger.

Konningens Hoved afhugger han næst, og forlader som Bul ham,
Gispende midt udi Blod: af den sorte og lunknede Blodstrøm
Dryppe nu Bænke og Jord. Tillige Lamyrus og Lamus,
Samt den unge Sarrân, som nyligen havde i Natten
Spøget saa munter, heel fager af Form, som beruset i Søvn laae,
Med den mægtige Gud i sin Krop. Hvi spøged han ikke
Natten igjennem? Hans Lykke var gjort, om han svæ med til Daggrye.

Saa under Mord gjennem Staldene gaaer den forhungrede Løve:
Hunger tilraader den rædsomme Ting; den tygger og slæber
Qvæget, end spædt, som forstummer af Skræk: høit knurrer dens Blodmund.

Mindre var ikke Euryali Drab. Selv han udi Harme
Raser, og talrige, navnløse Mænd af den midterste Stridshob
Falde, Herbêsus og Fadus, samt Abaris lige ved Rhoetus;
Hine i Søvne, kun Rhoetus foer op og beskued det Hele.
Bag ved en Kumme saa tung han skjuled sig hurtigt i Angsten;
Men i den forreste Deel af hans Bryst hiin skjulte sin Klinge,
Just som han reiste sig op; mordlysten han atter uddrog den
Blodigen rød. Ud gav han sin Aand, samt spyede Blodet,

Blandet med Viin, i sin Død. Hiin flink fortsætter sit Snigmord.
Alt har han banet sig Vei til Messapi Hob, hvor den sidste
Vagtilds Luer at ulme han seer, medens Gangerne, bundne,
Æde af Engenes Græs. Da raaber heel korteligt Nisus
(Saasom han mærked, han førtes for vidt udi Drab og i Mordlyst):
„Lader os standse nu her; thi den fiendtlige Dag er forhaanden:
„Ganske tilfulde erlanged vi Hævn: vi har trængt gjennem Fienden."

Talrige Vaaben af Mænd, af gediegneste Sølv, de forlade,
Kummer tillige, det herligste Værk, og de skjønne Tapeter.
Rhamnis Saddel, og Bælte, besat med de gyldene Bukler,
(Hvilket engang som en Skjænk til Remulus, født udi Tibur,
Cædicus, mægtig og riig, da han ønsked sig, fjernet, en Gjæstpagt,
Sendte: i Døden foræred nu hiin det atter sin Søns Søn;
Hvilket, da denne var død, de Rutuler erobred i Kampen:)
Tager Euryalus selv, samt hænger (hvad hjalp det?) paa Ryggen.
Ogsaa Messāpi den passende Hjelm, som er ziret med Fjerbusk,
Sætter han paa; og fra Leiren de gaae, for at nærme sig Tryghed.

Just fra Latinernes Mure man sender en Skare af Hestfolk,
Medens den øvrige Hær, som er stillet paa Markerne, dvæler.
Frem de ride, for Konningens Svar at berette til Turnus,
Alle med Skjolde, trehundred i Tal, anførte af Volscens.
Leiren de vare alt nær, og tæt imod Muren de ride,
Just som de mærke de To, som vil liste ad Stien tilvenstre.

Hjelmen tillige forraader saa let i det natlige Halvlys
Euryalûs, som erindrer sig ei, at han funkler i Gjenskin.

Ikke forgjæves de sees; fra Troppen tilraaber dem Volscens:
„Standser, I Mænd? Hvi vandre I der? Hvo ere I, Krigsmænd?
„Siger, hvor gaaer Eders Vei?"
Dog disse ham svarede Intet;
Men gjennem Skoven de ile paa Flugt, da de stole paa Natten.
Styrte da Rytterne frem, som kjende saa nøie hver Afvei,
Medens de, spredte omkring, tilspærre med Poster hver Udgang.

Dengang laae der en Skov, som med Krat var begroet og Steeneeg,
Rædsom og sort; thi forgroede Tjørn den bedækkede rundtom,
Medens en eenlig Stie fremstak i det virrende Skovstrøg.
Grenenes Mulm og den vægtige Dragt maa Euryalus hindre,
Og, da han gribes af Angst, han bemærker ei Strøget af Veien.

Nisus er frie, og, af Ingen forfulgt, uden Fiender, han standser
Nærved en Lund, som er senere kaldt, efter Alba det lange,
Alba's Lund, som var dengang en Stald, der var Konning Latini.
Standser nu *der*; men den savnede Ven maa han søge forgjæves.
„Euryalus! udi hvilken en Egn har jeg Arme forladt dig?
„Siig mig, hvor følger jeg dig?"
Han søger den forrige Irrgang
Midt i den skuffende Skov; og tillige de Spor, han bemærked,
Samler han omvendt op, da i Krattet, det tause, han irrer.
Heste han hører — nu mærker han Støi og de Følgendes Fodtrin.

Neppe forgaaer der en synderlig Tid, før hans Øre fornemmer
Skrig — og han skuer Euryalus selv. Den forenede Krigstrop,
Hjulpen af Svig og af Nat, og den bratte forvirrende Krigslarm,
River besnæret ham bort, som forgjæves vil prøve paa meget.

Hvad skal han gjøre? hvor eier han Kraft eller Sværd for at skaffe
Ynglingen frie? Mon i Krigernes Hob, for at ende, han selv skal
Styrte sig ind, og erlange ved Saar en utimelig Bortgang?
Hurtigt med udstrakt Arm han løfter sin Landse i Veiret,
Skuer mod Luna i Skye, imedens han beder saalunde:

„Naadigt, Gudinde! du sende os Hjelp udi denne vor Qvide!
„Pryd mellem Stjerner! du, Lundenes Værn! du latoniske Guddom!
„Haver i Tider, som svundne, min Fader paa Alteret bragt dig
„Gaver til Baade for mig; har jeg selv dig prydet ved Jagtfald,
„Hængt udi Hvælvingen op, eller ogsaa ved Porten af Templet,
„Skjænk mig at splitte hiin Sværm, samt styr mine Skud gjennem Luften!“

Sligt er hans Ord; og han griber sig an med sit Legem, og slynger
Spydet, som, farende frem, adsplitter de natlige Skygger.
Bagfra rammer det Sulmo i Ryg, hvor det knækkes i Skaftet,
Dog, om end Træet er brudt, i hans Hjerte det trænger sig fremad.
Brat maa han segne, og spyer af sit Bryst den dampende Blodstrøm,
Strækker sig stiv, og i udspændt Pust han bevæger kun Bugen.

Splitted' de Ryttere see sig omkring: end flinkere denne
Slynger fra Ørets den øverste Rand, som den anden, en Landse:
Medens de ængstede staae, har han boret med hvinende Spydodd
Tagus' Tindinge to, da den fæsted sig lunknet i Hjernen.

Rase da maatte nu Volscens vild, skjøndt han skuer saa lidet
Helten, der Spydet har sendt, som han veed, hvor han vender i Harm sig.
„Vel da! saalænge skal du for dem begge erlægge mig Boden,"
Raaber han høit, „ved dit Ungdomsblod," og med Sværdet, han uddrog,
Iler han flux mod Euryalus frem. Udi Skræk, og bevidstløs,
Giver da Nisus et Skrig; thi at skjule sig længer i Mørket
Nænner han ei; og saa mægtig en Qval kan han ikke fordrage.

„Jeg, som har gjort det, er her: vender Sværdet mod *mig*, imod *mig* kun.
„Listen, Rutuler! er min; hiin Yngling har vovet paa Intet;
„Himlen skal vidne, ja Stjernerne hist, at han ævner ei Saadant;
„Kun, at han elsked for høit sin usalige Ven, er hans Brøde."

Sligt udtalede han; dog Sværdet, som stødtes med Kraft ind,
Dybt gjennem Benene gik, og det sprængte ham Barmen, den hvide.
Ynglingen krymper sig tungt i sin Død; ad de yndige Lemmer
Løber hans Blod, og den segnende Hals paa hans Skulder sig hviler.
Ret som en Blomst, der er broget og væn, som er rammet af Plougen,

Visner i Døden; som Valmuens Urt, der med segnende Stængel
Sænker sit Hoved, naar Draaber af Regn nedtrykke den svarligt.

Farer da Nisus i Klyngerne ind; mellem Alle kun Volscens
Søger hans Øie; hans Tanke har Ro kun alene ved Volscens.
Fienderne pakke sig tætte omkring, og fra samtlige Sider
Stødes han nærstrids bort: dog styrter han fremad og svinger
Sværdet, som lyner; i Munden saa dybt paa den skrigende Høvding
Klingen han borer; og selv i sin Død har han fældet sin Fiende.
Flux han kaster sig ned over Liget af Vennen, som dræbtes,
Og, under Spydenes Stød, udi Døden han iler med Glæde.

Ja, I lyksalige To! ifald mine Digte formaae det,
Ikke ved Tiden berøves I skal et erindrende Minde,
Mens Æneadernes Æt Capitoliums Klipper urokket
Eier, og Scepteret har over Jorden de Romeres Fader.

Vaaben og Byttet erobre nu flux de Rutuler, som seired;
Medens de bringe til Ro, under Taarer, den myrdede Volscens.

Sorgen ei mindre i Leiren er stor, da man finder den dræbte
Rhamnes, og nær ved hans Liig endmere de mægtige Helte,
Numa, ja selve Sarrân. Flux stimle de talrige Skarer
Hen til de neppe Afsjælædes Liig, og til Stedet, som damper
Endnu af Blodet, saa frisk, til de skummende blodige Bække.
Byttet erkjendes af Een og Enhver, og tillige Messâpi
Glimrende Hjelm, og det Bælte, de fik ved saa hæftig en Stridskamp.

Alt udi Morgenens Stund Aurora udbredte sin Lysglands
Atter paa Jord, da hun Tithon forlod og hans Leie af Safran.
Solen udbreder sig flux, og i Straalerne klarer sig Alt op,

Medens til Vaaben sit Folk, indhyllet i Rustningen, Turnus
Kalder, og samler til Kampen igjen skjolddækkede Rader.
Krigerne samler Enhver, samt ægger ved Ord deres Mod op.
Flux paa en Spids af en oprakt Stang (et bedrøveligt Skue!)
Sætte de, medens de følge derpaa, under lydelig Raaben,
Nisi Hoved samt Euryali.

Hen imod Venstre ad Murenes Streg Æneaderne færdes,
Stilled' i Rækker til Værn (da den høire bedækkes af Floden),
Dække den mægtige Grav, samt staae paa de luftige Taarne,
Saare bekymred' i Hu: meest røre dem Heltenes Hoved,
Hvilket de Arme jo kjende saa godt; og som drypper af sort Blod.

Gjennem den ængstede Bye fremfarer den vingede Fama,
Meldende Alt, hvad er skeet; ja selv til Euryali Moders
Øren hun trænger. Flux Varmen forlod den Usaliges Lemmer:
Spolerne segned af Haand, mens Spindet henrulled ad Jorden.
Flyver den Arme da ud, og, under en qvindelig Hylen,
Splitter hun Haaret, og iler som vild til de forreste Rækker,
Øverst paa Murenes Rand, ja hverken for Mænd eller Farer,
Ikke for Spyd har hun Sands, medens Luften hun fylder med Klager:

„Er det, Euryalus! dig, som jeg seer, mine aldrende Dages
„Støtte og Hvile? hvi nænte du dog, at forlade mig ene?
„Dengang du sendtes, ufølsomme Dreng! til saa rædsomme Farer,
„Undte den sørgende Moder du ei i det mindste en Afskeed?
„Ach i det fremmede Land maa du ligge, for Latiums Hunde
„Eller dets Fugle et Rov! Din Moder ei spandt dig en Liigdragt;

„Trykked dit Øie ei fast i din Død, eller baded din Vunde;
„Dækked med Linet dig ei, som, syslende Dage og Nætter,
„Trolig jeg spandt, da i Vævet var Trøst for den Gamles Bekymring.

„Hvad skal jeg følge? hans søndrede Krop og hans knusede Legem —
„Ach! i hvad Land er den Elskedes Been? Søn! lønner du saadan
„Moderen? var det for Sligt, at jeg fulgte tillands og tilvands dig?
„Støder mig ned, om I have mig kjær! udskyder, Rutuler!
„Samtlige Spyd imod mig; mig først maae I dræbe med Sværdet.
„Ynk mig, du Gudernes mægtige Drot! ret snart ved din Lynild
„Styrte du mig, som du hader saa svart, udi Tartari Afgrund,
„Ach! thi mit grusomme Liv jeg mægter ei ellers at sprænge."

Rysted' de bleve ved saadan en Graad; en bedrøvelig Hulken
Lyder fra Alle: Stridskraften er svag og begynder at sløves.

Saasom hun altsaa udbreder kun Sorg, Idæus og Actor,
Efter Jülus, den grædendes, Vink, samt Ilioneï,
Bære paa Hænder den Klagende bort, som de bringe til Hjemmet.

Alt i det skingrende Erts udstødte Basuner i Frastand
Rædsomme Toner; nu følger et Raab, saa det runger i Skyen.
Skjoldtag dannes; og pakked' i Hob fremrykke de Volscer.
Graven de prøve at fylde med Jord, og at rokke de Pæle:
Nogle oplede en Port, eller klattre ad Stiger paa Muren,
Der, hvor en Række er tynd, eller Heltenes Skare, ei pakket,
Viser et lysere Gab. Dog Teucrerne øse med alskens
Værge mod disse, og puffe saa flink med de kraftige Stager,
Længe jo vante at værne om Muur i den varige Krigstid.

Stene endogsaa af gruelig Vægt nedvæltes, om muligt
Disse kan knuse den dækkede Hob; dog roligt at taale,
Under det tættende Skjold, hvad der rammer, forskaffer dem Glæde.

Dog maae de segne tilsidst; overalt, hvor den mægtige Trop gaaer,
Styrte og vælte de Troere ned en umaadelig Dynge,
Hvilken bedækker Rutulernes Mænd; ja det værnende Skjoldtag
Løsnes tilsidst. Nu ønskes ei meer af de tappre Rutuler,
Kampen at føre paa Blindmands Viis; men forsøge med Spydkast
Ned dem at jage fra Vold.

Hist paa den fjernede Kant den vilde Mezentius slynger
Høit den etruriske Gran, og han kaster en dampende Ild ind.
Medens Messāpus, den Kjæmpe til Hest, som er Søn af Neptunus,
Sprænger i Muren sig Hul, samt lægger ad Murene Stiger.

Eder, Calliope! beder jeg nu! I begeistre min Sangkunst!
Nævner de talrige Mord — hver Bloddaad, hvilken med Sværdet
Turnus bedrev — hvem Enkeltes Stød nedstyrted til Orcus —
Ja I maae skue med mig paa de mægtige Dele af Kampen!
Sligt, Gudinder! erindre I kan, og tillige fortælle.

Høit med en kneisende Top og de mægtige Broer et Taarn stod,
Sat paa et passeligt Sted; dog dette med samlede Kræfter
Alle Italiens Mænd at bestorme og styrte ved Mandsmod
Stræbte med Iver, mens Teucrernes Folk det beskytted med Steenkast,
Eller udslynged ihob deres Spyd gjennem Hullernes Aabning.

Svinged da Turnus, af Heltene først, imod dette sit Ildblus;

Knytted endogsaa til Siderne Ild: udi Stormen den bredes,
Griber i Plankerne fat, samt hænger i Døren, den opaad.
Mændene trippe derinde i Angst, og de søge forgjæves
Frelse fra Nøden. Mens pakked' de staae, og de klynge sig bagtil,
Hen imod Siden, for Luerne frie, ved saa pludselig Tyngde
Taarnet slaaer om, og et frygteligt Brag imod Himmelen lyder.
Halvafsjæled' mod Jord, da den vældige Masse de følge,
Borede med deres egne Spyd, eller knuste for Brystet
Hardt mod de vægtige Planker, de gaae. Kun ene Helênor
Slipper med Lycus derfra. Mellem dem er Helenor den Yngste,
Hvem for Mæoniens Drot den Tærne Licymnia fødte
Skjult, og sendte, uagtet kun ung, for at kjæmpe for Troja,
Let ved sit blottede Sværd, og forsynet alene med hvidt Skjold.
Som han nu finder sig brat mellem Turni de talrige Tusind,
Og de Latineres Linier seer paa de samtlige Kanter:
Ret som et Dyr, der af Jægernes Kreds er saa ængeligt sluttet,
Raser mod Spydene frem, og, ganske beraad udi Sindet,
Kaster i Døden sig ind, og i Spring over Garnene farer;
Saare som dette mod Fjendernes Hob frem Ynglingen styrter
Blot for at døe, og begiver sig did, hvor han tykkeste Spyd seer.

Lycus, en Helt udi Fødderness Løb, gjennem Fjendernes Hobe
Samt mellem Vaaben til Murene flyer, og forsøger med Haand at
Gribe den øverste Tind, for at naae Kameradernes Hænder.
Turnus med Vaaben og Fart ham følger ved Siden, og raaber
Høit som Seirer: „Affindige Mand! har du haabet at kunne
„Slippe min Kraft?" og med saadanne Ord han griber ham selv, som
Hængte, og rykker ham løs med et kjendeligt Stykke af Skandsen:

Som, naar Juppiters Svend med de bøiede Fødder har snappet
Haren, og stiger i Skye, eller ogsaa med Svanen af hviid Lod:
Ret som et Lam, der med klageligt Bræg bliver søgt af sin Moder,
Men af den krigerske Ulv er snappet fra Stalden.

Et høit Skrig
Hæves; thi storme de vil, samt Graven opfylde med Jordlag,
Medens med Fakler i Brand de Andre mod Tindene slynge.
Ilioneûs med en Steen og en frygtelig Stump af en Fjeldkant
Knuser Lûcetius brat, da han nærmer sig Muren med Ildblus.
Liger Emathion traf, samt hist Corynæus Asylas,
Dygtige, hiin udi Spyd, som denne i rammende Pile.
Cænus Ortygius traf; dog Turnus den seirende Cænus,
Itys, og Prômolus, lige ved ham, Dioxippus og Clonus,
Idas, og Sâgaris selv, skjøndt de kjæmpe fra Toppen af Taarnet.
Capys Privernus: nys ridset han blev af Temillas den lette
Landse; og hurtig han kasted sit Skjold, som en Vild, for at dække
Saaret med Haanden. Da kom der en Piil saa bevinget og hurtig;
Flux til hans Side den nagled hans Haand, samt dybt i hans Indre
Sprængte ved dødeligt Saar hvert Middel, vi har, til at aande.

Frem i en kostelig Dragt sig stilled nu Sønnen af Arcens,
Kappen, baldyret med Naal, stak frem ved Iberiens Purpur;
Smuk var han *selv* udi Aasyn at see, hvem Faderen sendte,
Fostret i Moderens Lund, omkring de symæthiske Bølger,
Der, hvor et Alter, forsonligt og fedt, nu staaer til Palicus.
Hurtig Mezentius lægger sit Spyd, og den susende Slynge

Dreier han tregange rundt udi Snorene over sit Hoved;
Hiin vil nu vende sig frem, da stødes med smeltede Blyklump
Tindingen ind, og han kaster ham ned udi Sandet saa vidtstrakt.

Dengang siges Ascanius først udi Kampen at have
Sendt sin bevingede Piil, kun vant til at jage det bange
Vildt udi Skoven. Han fældte med Haand den kjække Numanus,
Hvilken tillige var Remulus kaldt, og som nyligen knytted
Sig, som en Ægtegemahl, til Turnus' Søster, den yngre.
Denne i forreste Rad, hvad der passed, og ikke, fortalte,
Sqvaldred, og, trodsig i Hu ved det nylig erhvervede Slægtskab,
Nærmed sig fræk, for at gjøre sig krye under følgende Pralsnak:

„Blues I ei ved at stædes igjen bag en Vold i Beleiring,
„Togang fangne? og fægte med Muur imod Fjenden, I Phryger?
„Er det ei Eder, som fordre ved Krig vore Døttre til Ægte?
„Hid til Italiens Land hvilken Gud, hvilken Daarskab har bragt Jer?
„Ei er' Atridere her, eller, fiffig i Talen, Ulysses!
„Haard er vor Stamme fra Rod; vore Sønner vi bære til Floden,
„At de kan hærdes saavel udi Vand, som i bitterlig Kulde:
„Drengene vaage paa Jagt! udi Skoven de sysle bestandig,
„Og deres Leeg er at tumle en Hest, eller skyde en Piil af.
„Ynglingen, hærdet i Arbeid og Slid, samt vænnet til Lidt kun,
„Tvinger med Hakken sin Jord, eller ryster de Byer i Krigsfærd.
„Hele vor Tid under Vaaben gaaer hen, og med Landsen vi vende,
„Prikke vi Studenes Ryg: end ikke den sløvende Alder
„Svækker vor Kraft og vort Mod, eller mægter at ændre vor Raskhed.

„Graae Haar trykke med Hjelmen vi ned; bestandig at samle

„Bytte paany, see! det er vor Lyst, og at leve af Rovgods.
„Safranskjortlen, baldyret ved Naal, og det straalende Purpur
„Skaffer Jer Lyst: som uvirksomme Folk kun I sysle med Chordands.
„Kjortlen har Ærmer endog! Eders Hat er jo pyntet med Bændler!
„Phrygiske Qvinder, ei phrygiske Mænd! over Dindymi Bjergtop
„Klattrer, hvor Fløiten, som før, udbreder sin Tone med Tvehul.
„Tys! Berecyntiske Buxbomshorn, og Gudinden paa Idas
„Trommer Jer kalder! men viger for Sværd; thi kun Helte har Vaaben."

Denne, som praled med saadanne Ord, samt varslede rædsomt,
Døied Ascanius ei; fremvendt, med en Hestehaars Line
Spænder han Buen med Kraft; sine Arme han stiller nu flux ad,
Stemmet mod Jorden, og Juppiter selv han ydmygeligt beder:

„Juppiter! mægtige Gud! skue venligen ned til mit Idræt!
„Selv ved dit Tempel opstille jeg vil en betydelig Gave!
„Qvien, saa hvid som en Snee, vil jeg føre som Offer til Altret,
„Pyntet om Hornet med Guld, der kneiser som Moderen statligt,
„Hvilken at stange formaaer, og at sparke i Sandet med Foden."

Faderen hørte hans Bøn, og tilvenstre paa Himmelens lyse
Side han braged: i Tordenen klang den fortærende Bue,
Og med et frygteligt Hviin foer Pilen afsted, som blev afskudt.
Tvert gjennem Remuli Hoved den gaaer, og den hvælvede Tinding

Spaltes. „Nu, Kryster! nu gaae! for at spotte de Stærke med Pralord!
„Sligt er det Svar, som Rutulerne faae, skjøndt vi fangedes togang."
Dette var ene Ascanii Ord: høit Troerne skrige,
Larme af Glæde, og stolt imod Skye deres Hjerter de hæve.

Just fra sin Æther og Himmelens Egn skjønlokket Apollo
Kaster fra oven et Blik paa Ausoniens Byer og Kampen,
Høit udi Skyen, og taler nu sligt til den seirende Julus:
„Hil dig, min Dreng! til saa kostelig Daad! saa gaaer man mod Himlen!
„Du, som af Guder er født, og som Guder vil avle: med Rette
„Kommende Krige skal bringes til Ro ved Assäraci Afæt.
„Ilium rummer dig ei."
Sligt talt, fra den øverste Æther
Daler han ned; og den luftige Skye han splitter, da flux han
Hen mod Ascanius gaaer. Udi Væxt og i Mine han vorder
Butes, en aldrende Mand, der tjente den Troer Anchises
Fordum i Krige som Svend, og som trolig Bevogter af Døren
Nu var han sat til Ascanii Ven af hans Fader. Apollo
Gik, og var Oldingen liig udi Alt, udi Stemme og Farve,
Samt i det graanende Haar og den svarligt raslende Rustning.
Denne tiltaled saalunde med Ord den flammende Julus:

„Søn af Æneas! dig være det nok, at du fældte Numanus,
„Uden at bøde for Sligt! den store Apollo dig skjænker
„Denne din tidligste Roes; som hans egne han under dig Pile.
„Skaan dig herefter, min Søn, udi Krig!"
Sligt mæled Apollo,
Og for de Menneskers Blik han svandt udi Midten af Talen,
Medens fra Øiet han steeg i den fjerne og finere Luftegn.

Kjendte da Troernes Høvdinge flux deres Gud og hans Vaabens
Himmelske Glands, og fornam, i hans Gang hvor det rasled i Koggret.
Altsaa Ascanius, gridsk efter Kamp, (sligt bød jo med Gudssprog
Phoebus!) betvinge de flux; medens selv udi Kampen de atter
Ile, og stæde med Mod deres Liv i den synlige Fare.
Over den samtlige Muur, gjennem Skandserne løber et Krigsskrig.
Buerne spændes med Kraft, og Flint med de Remme man slynger.
Jorden bedækkes med Spyd; medens Skjolde og buggede Hjelme
Give i Huggene Skrald, og en Kamp, hvor det koster, begynder.
Som, under Kiddenes Stjerner, med Regn udi Vesten et Uveir
Stiger og pidsker vor Jord: saa talrigen Stormene slynge
Hagelkorn ned udi Søe, naar Juppiter, svøbt i en Sydvind,
Driver den vaade Orkan, samt sprænger de Skyer i Luften.

Pandarus, samt Bitiás, Alcânors Sønner fra Ida,
Hvem udi Juppiters Lund opfostred den vilde Hiêra,
Ynglinge, ranke, som Stammer af Fyrr paa de fædrene Bjerge,
Aabne den Port, som ved Høvdingens Bud var dem given at vogte,
Medens, ved Sværdenes Krye, de æske de Fjender til Muren.
Begge derinde som Taarne de staae, imod venstre og høire,
Væbned' med Glavind, og Hjelmen saa blank paa det kneisende Hoved;
Ret som ved Floder, som flyde saa klart, udi Luften sig hæve,
Enten ved Athesis yndige Bred, eller ogsaa ved Padus,
Tvillingestammer af Eeg, der løfte mod Himlen den høie
Vildtbevoxede Top, og i Skyerne nikke med Kronen.

Frem sig styrter Rutulernes Hob, som den aabnede Port seer.

Quercens først udi Hast, og Aquicolus, smuk i sin Rustning,
Tmarus tillige, med brusende Mod, og den krigerske Hæmon
Vendte tildeels deres Ryg med de samtlige Tropper og flygted,
Eller de lod deres Liv, ret lige ved Døren og Porten.
Harme nu luer i fuldere Grad i de brusende Hjerter:
Alt de Trojaner forenes ihob, samt flokke sig didhen,
Vove i Kampen at gaae, og fordriste sig længere fremad.

Turnus, de Krigeres Drot, da han raser saa vildt paa en Udkant,
Stædende Fienden i Nød, tilmeldes ved Bud, at saa rædsomt
Troerne rase med Drab, og i aabnede Porte har viist sig.
Flux han slipper sit Meed, og, flammende vildt udi Harme,
Styrter han frem mod Dardanernes Port og de trodsige Brødre.

Nærmest Antiphates lægger han ned, som den Første, han mødte,
Slegfredavlet af Sârpedon selv ved en Moder fra Theben,
Brat ved sit slyngede Spyd. Den italiske Hyben sig trænger
Frem i den viftende Luft: udi Halsen, foroven ved Brystet,
Farer den ind; fra det sortnende Saar, som en Hule, sig valte
Skummende Bølger, og Jernet er varmt i den rammede Lunge.
Erymas fælder han næst ved sin Haand, med Aphidnus og Merops;
Bitias ogsaa, der syder af Harm, i det luende Øie,
Ei ved et Spyd; thi med Landser og Spær han berøvedes Liv ei;
Men Hellebarden kom susende frem med en lydelig Hvinen,
Slynget saa brat som et Lyn; imod dette to Rygge af Oxer,
Samt hans Pantser, saa troligt belagt med de dobbelte Guldskjæl,
Værnede ei; og den mægtige Krop sank ned i en Bunke.

Gungred da Jorden, og Skjoldet med Larm nedstyrtede paa ham,
Ligesom sank der engang paa euboeiske Kysten ved Bajæ
Brat af Granit en Pilar, som, huggen af mægtige Blokke,
Frem man stilled som Værn udi Søe; naar denne nu forlæns
Trækker sit Fald, ved at styrte med Pladsk udi Vandet, til Hvile,
Bølgerne muddres, og Sandet saa sort opstiger fra Bunden;
Høien Prochyta gjenlyder af Brag, og det vægtige Bolster
Inarimê, som, paa Juppiters Bud, paa Typhoeus er udbredt.

Mars, som er mægtig i Krig, udbreder nu Kræfter og Kamplyst
Blandt de Latiner; den hvæssede Odd imod dennem han vender,
Samt udbreder blandt Teucrerne Flugt og forblindende Rædsel.
Alle de flokkes nu hid, da de finde til Kampen en Adgang;
Guden for Krig har besat deres Hu.

Efter at Pandarus seer med det knusede Legem sin Broder,
Ogsaa hvorlunde det Hele er fat, i hvad Stilling er Tingen,
Porten med frygtelig Kraft paa den dreiede Hængsel han knuger,
Stemmet imod, med sin Skulder saa breed; skjøndt mangen en Landsmand,
Spærret af Muren, han støder forladt i den grusomme Stridskamp,
Medens de Andre, som trængte sig ind, han beholder og fængsler.
Daarlige Kriger! som ikke har seet, at i Midten af Sværmen
Styrted Rutulernes Drot, for i Leiren at spærres med Forsæt,
Ret som en Tiger saa vild, som er stødt i den feigere Qvæghjord.

Flux et usigeligt Lys dem funkler for Øiet, og rædsomt
Løde de Vaaben; den blodige Busk fremzittrer paa Issen,

Og fra det mægtige Skjold udsendes de blinkende Lynglimt.
Kjende da maatte det rædsomme Syn og de vældige Lemmer
Helten Æneas' fremmede Mand. Frem Pandarus springer,
Mægtigen stor: da han luer af Harm for sin myrdede Broder,
Skriger han: „*Her* du ei seer Amata's Borg og din Medgift!
„Ikke med fædrene Muur Ardêa omslynger sin Turnus!
„Fjender du skuer i Leir! *herfra* skal du ikke saa let gaae."

Rolig og freidig i Sind tilsmiled ham Turnus, og sagde:
„Eier du Mod i dit Bryst, saa begynd! lad os prøve paa Kampen!
„Melde du Priamus kan, at I ogsaa fandt *her* en Achilles."

Taled saa Denne. Af Knuder ujævn og bedækket med raae Bark
Svinges en Landse af Hiin, og de samtlige Kræfter han bruger.
Luften optager dens Saar; thi hurtig Saturnia Juno
Dreier den kommende bort, saa den hæfter sig fast udi Porten.

„Eia! men dette mit Spyd, som slynges imod dig af *min* Haand,
„Neppe undslippe du skal; *saa* styrer *jeg* Sværdet og Saaret!"
Sligt er hans Ord; og han løfter sig høit med sit hævede Glavind:
Lige i Midten han deler hans Brask med sit Sværd, mellem begge
Tindinge, samt med umaadeligt Saar de uskjæggede Kjæver.
Braget man hører; saa mægtigt et Fald monne Jorden bevæge:
Lemmerne synke ihob, og sin Rustning, plettet af Hjernen,
Kaster han døende ned; udi ligeligt Stykke hans Hoved
Sænker sig ned over Skuldrene, deelt, imod høire og venstre.

Flux udi bævende Frygt sig vende de Troer og flygte.
Ja! hvis den seirende Helt flux havde betænkt udi Sinde,

Porten at sprænge med Haand, samt aabne for Fællerne Adgang,
Sikkert den yderste Dag var kommen for Krigen og Folket.
Men en usigelig Lyst efter Blod, og Forvildelse fører
Ham, der luer, mod Enkelte frem.
Phaleris rammer han først, samt, skjaaren i Haserne, Gyges;
Snapper saa Spyd fra den flygtende Hob, som han støder Ryggen.
Juno forskaffer ham Mod, og forlehner ham Styrke tillige.

Halys han føier til disse, og Phegeus, rammet i Skjoldet;
Samt, da de stode paa Muren og streed, skjøndt i Kampen uøved',
Halius hist og Alcander, med Prytanis ogsaa Noêmon.
Lynceus kjæmper imod, og han raaber tillige paa Sine;
Dog, med sit lynende Sværd, oplænet tilhøire mod Muren,
Kommer han først: udi Nærstridskamp ved et eneste Sværdhug
Ruller hans Hjelm med hans Hovede bort. Næst fældes Amycus,
Dyrenes Bane, hvis Lige var ei i at væde med Haanden
Spydet, og dyppe tillige i Gift Jernpilenes Odder:
Clytius, Æoli Søn, samt Musernes Elskede, Cretheus,
Cretheus, Musernes Ven, for hvilken bestandigen Lyren,
Samt at digte, var Lyst, og at stemme til Tonerne Strengen,
Naar han om Gangere qvad, om Heltenes Vaaben og Kampdyst.

Endelig komme, da Budet er bragt om de Ringeres Mandsfald,
Teucrernes Høvdinge frem, Mnestheus og den flinke Serestus,
Hvilke de Fæller omsplittede see, og at Fjenden er blandt dem.
Mnestheus raaber: „Hvorhen vil I flye? og hvorhen vil I stile?
„Hvor faae I Mure paany? har tilovers I atter en Ringmur?

„Skal da en eneste Helt, indzirklet, I Borgere! rundtom
„Her af vor Skandse, saa rædsomt et Mord udøve i Leiren
„Plat uden Straf? skal han styrte i Død vore herligste Svende?
„Kan vort usalige Land — vore evige Guder — Æneas,
„Kraftig og ædel, ei vække Jer Ynk eller Blussel, I Feige?"

Ægged' ved saadanne Ord de bestyrkes, og, flokked' i Hobe,
Stimle de sammen. Fra Kampen nu gaaer, men saa lempeligt, Turnus,
Baner til Vandet sig Vei, og til Kanten, som Floden omringer.
Derfor de Teucrer, med stærkere Skrig, angribe sig hæftigt,
Saare fortykked' ihob: som en Skare, der plager den vilde
Løve med rammende Spyd, medens denne, som bliver forfærdet,
Trækker sig bort udi Harm, med et truende Øie; at vende
Ryggen, forbyder dens Trods og dens Kræfter; men vove en Moddyst,
(Hvilket den ønsker) det evner den ei imod Jægernes Vaaben.
Turnus, som denne, ei ganske bestemt, dog uden at ile,
Trækker tilbage sin Gang, medens Harme ham syder i Hjerte.

Selv under dette mod Fjendernes Hob fremstyrter han togang;
Togange jog han den ængstede Flok over Muren paa Flugten.
Brat forenes dog Hæren paany og forsamler sig hurtigt.
Ogsaa at yde ham saadan en Kraft Saturnia Juno
Drister sig ikke, da Juppiter selv den luftige Iris
Sendte fra Skyen til Søsteren ned, med en haardelig Trudsel,
Dersom fra Troernes mægtige Muur bortiled ei Turnus.

Ynglingen altsaa har Kræfterne tabt til at bøde med Skjoldet,
Haanden har Styrken forliist, og, under saa vældig en Spydregn,

Segne han maa. Med et ideligt Brag om den hulede Tinding
Knager hans Hjelm, og det hamrede Erts under Stenene sprækker.
Spaltet fra Hovedet synker hans Busk, og ved Huggene knuges
Knappen paa Skjoldet: frem trænge med Spyd de Trojaner og selve
Mnestheus, Helt som et Lyn. Brat strømmer fra Legemet trintom
Sveden, som driver i Strømme saa fort, (til at aande, ham undes
Neppe en Frist!) og hans mattede Krop under Stønnen bevæges.

Nu var det først, med et styrtende Spring, under samtlige Vaaben,
Med han i Bølgerne foer. Flodguden den Kommende tager
Op i sin gulige Strøm, og i venlige Vover ham vugger,
Vasker hans blodige Stænk, og geleider ham froe til hans Krigsfolk.

Tiende Sang.

Indhold.

Juppiter sammenkalder en Forsamling af Guderne, hvori han formaner dem til Enighed (v. 15); hvorimod Venus paataler Trojanernes Ret, og viser, at de have lidt nok, til eengang at faae Ro (v. 62), skiøndt Juno paa sin Side troer, at det er Trojanerne, som have været Skyld i den nærværende Krig, eller vel endog Venus selv, som er den allerførste Grund (v. 95). Da Juppiter ikke kan bevare Enighed mellem Gudinderne, erklærer han sig selv for neutral, og overlader Alt til den retfærdige Skiæbne (v. 117). Imidlertid storme Rutulerne løs mod Skandsen, som Trojanerne forsvare saa godt, det lader sig giøre (v. 145); men paa samme Tid kommer Æneas tilbage fra Etrurien, og paa 30 Skibe bringer han mangfoldige Hielpetropper med sig (v. 214), og af de forvandlede Nympher faaer han at vide, hvorledes Sagerne staae (v. 255). Han vil giøre Landgang, men Rutulerne vende sig nu imod ham; et hæftigt Slag tager sin Begyndelse (v. 364), og iblandt de Mange, som dræbes, fældes ogsaa Pallas, Evanders Søn, af Turnus (v. 509). Da opflammes Æneas, og hele Hobe af Døde optaarnes under hans Sværd (v. 601), og i det samme giør ogsaa Ascanius Udfald fra Leiren. Nu ængstes Juno for Turnus, og danner et Phantom, liig Æneas, som hun lader ham forfølge; men da Phantomet er flygtet op paa et Skib, og Turnus forfølger det ogsaa der, sprænges Landtouget, og Turnus drives ene ned til Ardea (v. 688). Nu styrter Mezentius ind, men saares; og da Lausus vil forsvare sin Fader, fældes han af Æneas (v. 832). Da styrter Mezentius selv ind paa Helten, imod hvilken han finder sin Død (v. 908).

Slottet sig aabnede alt udi Almagtens Hjem i Olympen;
Gudernes Fader og Menneskers Drot samkalder et Møde
Her udi Stjernernes evige Hjem, hvor de samtlige Lande
Skue man kan, de Dardaneres Leir og Latinernes Stammer.
Salen, med dobbelte Døre, er fyldt; strax Selv han begynder:

„Mægtige Guder i Skye! hvad haver saa ganske forandret
„Al Eders Tanke? Hvi kjæmpe I saa med ubillige Hjerter?
„Jeg har forbudt, udi Kamp de Italer at mødes med Troer;
„Hvilken Uenighed trodser mit Bud? Hvilken Angst eller Rædsel
„Driver da dem eller hine, til Vaaben at æske og Glavind?
„Kampenes retlige Stund — o henter den ikke! — vil komme,
„Naar mod de Romeres Borg det vilde Carthago vil eengang
„Bringe forfærdelig Nød gjennem Alperne, hvilke det aabned:
„Da kan I kjæmpe med Had; først da vil jeg unde, man raner;
„Nu maae I taale, at fredelig Pagt udi Glæde vi slutte."

Taled saa Juppiter kort; ham svared den gyldene Venus,
Saare udførligen, sligt:

„Du, mellem Guders og Menneskers Æt alvældige Fader!
(„Er der vel Anden, til hvilken vi tye, som vi vende vor Bøn til?)
„Skuer du ikke Rutulernes Trods? eller Turnus, som styrter
„Stolt paa sin Ganger i Hobene frem, medens, heldig i Slaget,

„Trodsig han stormer? den spærrede Muur kan ei sikkre de Troer;
„Inden for Portene selv — paa Murene — lige paa Skandsen,
„Yppe de Strid, og de fylde med Blod udi Strømme den Voldgrav.

„Fjernt er Æneas, som ahner det ei. Fra Beleiring at frelses,
„Vil du ei unde dem meer? Frem trænger sig atter en Fjende,
„Ind mod det stigende Iliums Muur; fornyet en Hær staaer,
„Og imod Teucrer sig hæver igjen fra Ætolernes Arpi
„Hist Tydiden! Nu mangler kun det, at jeg atter skal saares,
„Og at din Datter maa ængstelig flye for en Dødeligs Vaaben.

„Dersom imôd dine Vink, eller Gudernes Ønske, de Troer
„Søge Italiens Land, da lide de Straffen, og ikke
„Monne de fange din Hjelp! Men fulgte de Varsel af Skjæbnen,
„Hvilke dem Guder og Aanderne gav, hvi mægter da Nogen
„Plat at forandre dit Bud, eller danne dem Skjæbne som forfra?
„Hvad vil jeg tale om Snækkernes Brand paa Siculernes Strandkant?
„Eller om Vindenes Drot og de brusende Stormes Orcan, som
„Kom fra Æolias Øe; eller Iris, som foer gjennem Skyen?
„Selve de Maner endog (den Deel var i Skabningen endnu
„Ikke forsøgt!) har hun vakket til Liv! fremsendt imod Jorden,
„Raser med eet, som en Vild, mod Italiens Byer Alecto.

„Ei for at seire, nu kjæmper jeg meer; sligt haabed jeg, dengang
„Lykken var mild; den seire, hvem du har befalet at seire!
„Gives der ikke en Egn, som din grusomme Kone vil unde

„Teucrernes Stammer — ved Iliums Brand, ved den styrtede Bye jeg,
„Fader! anraaber dig her: forund, at Ascanius slipper
„Frie for Vaaben og Spyd! Lad ham blive tilovers, mit Barns Barn!
„Selv i den fremmede Egn omtumlet da vorde Æneas;
„Hvor udi Skjæbnen anvises ham Vei, did vandre han fremad,
„Naar imod Ulivs Kamp kun Denne jeg frelser og skytter!

„Paphos jeg eier, det høie, med Amathus ogsaa Cythere,
„Samt mit Idalia's Lye: uden Roes, uden Ære han bringe
„Livet til Ende hos *mig*! da befael, at Carthago med Voldsmagt
„Trykker Ausoniens Land; imod Tyriers Byer vil Intet
„Vove at kjæmpe. Hvad gavned det vel, at de frelstes fra Krigens
„Trykkende Nød, at de flygtede trygt gjennem Grækernes Ildbaal,
„At de bestode i Kamp imod Søe og de mægtige Lande,
„Naar udi Latiums Land *det* Troja, de søge, skal styrtes?
„Heller de sidde i Fædrenes Egn paa de Jordedes Aske,
„Der, hvor Troja dog *fordum* stod! Giv atter de Arme
„Xanthus og Simoïs' Strøm! Und, Fader! de Troere atter,
„Hist at begynde paa Iliums Nød!"

Den mægtige Juno,
Dreven af gruelig Harm, udbrød: „Skal jeg tvinges at bryde
„Taushed, og yttre i Ord den Qval, som jeg længe fordulgte?
„Hvilken af Guders og Menneskers Æt har befalet Æneas
„Krig at yppe, og styrte med Vold mod Latinernes Konning?
„„Skjæbnen ham tvang til at drage herhid, til Italien —"" vel da!
„Var det ei heller Cassandras Vink?! Men have vi bedt ham,
„Selv at forlade sin Leir, eller Livet betroe til en Stormvind,

„Anfortroe til en Dreng Krigslykken og Værnet om Muren,
„Samt forvirre Tyrrhenernes Pagt og de rolige Stammer?
„Hvor er den Gud, som forlokkede ham? Ja hvor er mit haarde
„Tvangsbud? Siig, hvad gjorde vel *jeg*, eller Iris fra Skyen?

„Er det en Skam, at Italernes Folk omgive med Ildblus
„Teucrernes voxende Bye? at Turnus maa staae i sin Hjemstavn,
„Hvem Pilumnus er Æt, og Gudinden Venilia Moder?
„Skal da med dampende Blus de Trojanere hærge Latiner,
„Bringe de fremmede Marker i Aag, eller drage med Ran bort?
„Kaare sig Svigerforældre, og liste fra Elskeren Bruden?
„Tigge om Fred udi Ord, men fæste paa Stavnene Vaaben?

„Bort fra de Grækeres Haand *du* mægted at skaffe Æneas,
„Samt i den Kjæmpendes Sted Luftsyner at skabe og Taager,
„Ja udi ligeligt Tal deres Snekker at danne til Nympher:
„Er det en gruelig Synd, at forlehne Rutuler lidt Bistand?
„Intet Æneas den fjernede veed — lad ham Intet da vide!
„Naar du Idalium har, samt Paphos og høien Cythere,
„Hvi vil du tirre en krigerisk Bye og de modige Krigsmænd?

„Stræber da *jeg* at fordærve de synkende Troeres usle
„Vælde? Mon jeg? Nei, snarere *den*, som de arme Trojaner
„Jog imod Græker. Hvis Skyld er det vel, at mod Asien opstod
„Hele Europa i Krig? hvo krænkede Pagten ved Tyvsdaad?
„Ledtes den troiske Elsker af *mig* til at storme mod Sparta?
„Finge de Vaaben af mig? fortsatte *jeg* Krigen med Glæde?
„Da var det saare tilpas, at du frygted for Dine; *nu* lyder
„Klynken utidigen her; nu vækker forgjæves du Ufred!"

Juno erklærede Sligt, og de samtlige himmelske Guder

Mumled iflæng, udi Meninger deelt', som det tidlige Vindkast,
Hvilket man mærker at suse i Skov, naar det vælter med dump Lyd;
Hveden de Gutter bebudes paa Skib, at Orkanen er nær dem.
Flux den mægtige Gud, hvem Magt over Alt er betroet til,
Taler, og Gudernes vældige Borg ved hans Tale forstummed.
Jorden, saa vægtig, er taus; brat tier den rugende Æther;
Zephyrus lægger sin Vold; taus hviler den jævnede Søegang.

„Hører nu dette mit Ord! samt fæster det nøie paa Hjerte!
„Saasom at knytte Ausoniens Folk til de Troer ved Fredspagt,
„Lykkedes ei, og Uenighed her, mellem Eder, ei ender:
„Hvad der end træffer i Dag, samt hvilken Forhaabning man nærer,
„Troerne selv og Rutulernes Mænd skulle gjælde mig lige;
„Enten Italernes Skjæbne er Skyld, at blokeret er Leiren,
„Eller det skeedße ved Troernes Skyld og forfeilede Gudssvar.
„Ogsaa Rutulerne skaaner jeg ei. Som Enhver har begyndt det,
„Døie han Skjæbne og Nød; thi Zeus for dem Alle er Konge.
„Skjæbnen vil bane sig Vei!"
Ved sin Broders de stygiske Bølger,
Ja ved de Strande, som syde med Beeg og med sortnende Hvirvler,
Nikker han; og ved sit Nik han bevæger det store Olympen.
Intet man talede meer; thi Juppiter selv fra sin Guldstôl
Reiste sig op, og de Guder ihob ham fulgte til Døren.

Nu de Rutulere stræbe saa flink ved de samtlige Porte
Helte at myrde ved Sværd, samt Muren at hærge ved Luer,
Medens, omgjærdet af Vold, Æneadernes Skare er fangen,
Blottet for Haabet at flye. Forgjæves paa Taarnenes Tinde
Stande de Arme til Murenes Værn med fortyndede Rækker.

Asius, Imbrasi Søn, Hicetâons Pode, Thymoetes,
Af de Assaraker to, samt Thymbris den gamle med Castor,
Danne den forreste Rad. Dem tvende af Sarpedons Brødre,
Clarus og Themon, forene sig med, fra det lyciske Høiland.

Ret en forfærdelig Steen, med sit Legemes samtlige Kræfter,
Ikke den ringeste Deel af et Bjerg, den lyrnesiske Acmon
Løfter, som Faderen Clytius stærk, og som Broderen Mnestheus.
Hist man søger med Spyd, og her at forsvare med Steen sig;
Andre berede et Blus, eller lægge paa Strængene Pile.

Frem af den midterste Hob, som Idalias værdige Yndling,
See! Dardaniens Prinds, som har blottet det yndige Hoved,
Blinker nu frem, som en kostelig Steen, der i Guldet er indsat,
Enten for Hals eller Hoved en Pryd. Som ofte, med Kunstklygt
Fattet i Burbomstræe eller Orici Træe Terebinthus,
Filsbeen straaler: saa hvid er hans Hals, hvor de rullende Lokker
Bølge sig frem, skiøndt de knyttes med Baand af det hamrede Guldslag.

Ismarus! ogsaa bemærkedes du, høimodige Krigshelt!
Medens du stilede Saar, og du dypped din Piil udi Giftsaft,
Helt fra Mæoniens Land! hvor de pløiede Marker saa fede
Dyrkes af Mænd, og hvor Pactoli Flod fremruller med Guldsand.
Ogsaa var Mnestheus nær, hvem Æren, at nylig han bortjog
Turnus fra Leiren og Skandsernes Vold, opløfter med høit Mod.
Capys tillige er nær, som forlehned Campaniens Bye Navn.

Medens nu disse gjensidigen svart udi haardelig Ufred

Mødtes i Kamp, gjennem Bølgerne skjar udi Natten Æneas.
Da fra Evander han kommer alt nær de Etrusceres Leirplads,
Søger han Kongen, samt melder sit Navn og tillige sin Herkomst,
Hvad han forlanger, og bringer dem Selv; hvilke Hære nu atter
Samlet Mezentius har. Om den trodsige Turnus han taler;
Viser tillige, at Menneskers Ting er kun lidet at troe paa;
Knytter saa Bøn til sit Raad. Da tøver ei længere Tarcho:
Slutter en Pagt, og forener sin Hær. Løsbundne fra Skjæbnen,
Stege, som Guderne bød, de Lydere alle paa Snækker,
Anfortroed' den fremmede Drot.
Den æneiske Bagstavn
Skyder sig fremmest: Bugsprydet er klædt med de phrygiske Løver;
Ida foroven man seer, som er kjær for de vandrende Troer.
Her har Æneas, den kraftige, Plads, som i Tankerne vælter
Krigens ustadige Gang. Ret lige ved Siden tilvenstre
Klynger sig Pallas; grant stirrer hans Blik paa de Stjerner, som vise
Vei i den dæmrende Nat; paa Land og paa Bølge han stridt har.

Lukker, Gudinder! nu Helicon op! fortæller i Sangen,
Hvilke de Hære nu var', som hid fra Etruriens Kyster
Helten ledsage, bemande hans Skib og paa Søen ham følge!

Bølgerne spaltes af Massicus først, paa den kobberne Tiger;
Tusinde Ynglinge staae under ham, som Clusiums Mure
Eller som Cosa forlod': de bære til Vaaben paa Skuldren
Pile, og Kogger saa let, og tillige den myrdende Bue.
Abas, den barske, er næst; hvem, klædte i kostelig Krigsdragt,
Følger en Skare; Apollo af Guld fremsmiler paa Stavnen.
Ham Populonia gav (hans Hjem) sexhundrede Ungmænd,

Alle erfarne i Krig; trehundrede Andre ham skjænked
Ilvaøen, utømmeligt riig paa Staal i sin Bjergschacht.

Guders og Menneskers Tolk ledsager dem nærmest, Asylas,
Hvilken de Stjerner i Skye adlyde, samt Dyrenes Fibrer,
Fuglenes skrigende Røst, og de Glimt af den varslende Lynild.
Tusind han fører, sampakked' i Hob med de rædsomme Landser.
Pisa at lyde dem bød, som haver Alphêus til Udspring,
Skjøndt den er Bye i Etruriens Land: den yndige Astur,
Astur, stolt ved sin Hest og de prægtige Vaaben, ham følger.
Alle med Lyst til at gaae, sig føie, trehundrede, til ham,
De, som i Cære har Hjem, eller fødtes paa Minions Marker,
Pyrgus' bedagede Bye og det saare usunde Gravisca.

Heller ei dig, du fortrinligste Drot for Ligurer i Kampen,
Gaaer jeg, Cinyras! forbi, og Cupavo, som følges af faa kun.
Han over Issen er ganske bedækt, liig en Svane, med Duunfjer,
Straffen for Kjærligheds Lyst, samt et Minde om Faderens Skabning.
Cycnus, man siger, af Sorg over Phaëthon, hvilken han elsked,
Mens, under Søstrenes Lye, han, dækket af Poplernes Løvværk,
Klager i Qvad, og i Kjærlighedssorg Sangpigen ham trøster,
Vorder bedaget, og dækket paa Krop med de blødeste Fjerduun,
Just som han iler fra Jord, og med Toner opstiger mod Himlen.
Sønnen, som bringer paa Snækkerne frem Jævnaldrendes Krigshob,
Skyder den store Centaurus afsted under Aarer; Centauren
Farer i Vandet, og truer den Søe med et frygteligt Steenkast,
Svimlende høi, og med Kjølen saa lang Havdybet den furer.

Ocnus med disse, fra fædrene Kyst, fremkalder sin Krigshob,

Avlet af Tuscernes Flod og tillige af Seersken Manto,
Hvilken, som Moderens Navn, saa Mure dig, Mantua! skjænked,
Mantua, riig ved sin Æt. Dog Slægten var ikke den samme;
Stammerne vare kun tre; fiirdobbelt hver enkelt var afdeelt;
Selv var den Hoved for Alle; af Tuscernes Stamme var Hæren.
Her femhundrede Mand Mezentius væbner imod sig:
Mincius, Søn af Benâcus, omgiven med blaalige Sivrør,
Fører dem ud imod Søe, afmalt paa den fjendtlige Snække.

Tung er Aulestes' Gang, som kraftigt med hundrede Aarer
Bølgerne slaaer; naar han rører i Søe, flux skummer det Saltvand.
Ham fremfører en Triton saa stor, som med Concha forfærder
Dybet, det blaae; indtil Siderne ned, naar han svømmer, det laadne
Væsen har Menneskeform, men hans Bug er til Enden en Hvalfisk,
Og mod den Vildmands Bryst dump murre de skummende Bølger.
Disse de kaarede Høvdinge gik paa de tredive Snækker
Troja til Hjelp, og de skjære med Erts Saltbølgernes Flade.

Dagen og Lyset fra Himmelen sank; i sin natlige Vognstoel
Midt paa Olympen nu agede frem den velsignede Phoebe.
Helten (da Kummer og Angst forunde ei Lemmerne Hvile)
Stiller sig selv, for at styre, tilroers, og han hjelper ved Seilet.
See! udi Midienat, som et Chor, ham møde hans egne
Selskabssøstre, de Nympher i Flok, som den hulde Cybele,
Søen at eie til Guddomshjem, og fra Snækker at vorde
Nympher, befoel. De svømmed ham nær, og de skjær gjennem Bølgen,
Just saa mange, som nylig paa Strand stod kobberne Stavne.

Konningen kjende de fjernt, og de svæve omkring ham Chordands.
Den, som af disse er bedst som en Talerske, Cymodocêa,
Følger og griber med Høire hans Stavn; medens Ryggen hun hæver
Høit, og hun pladsker tilvenstre med Haand i de rolige Bølger.
Snarligt hun taler den Studsende til:

„Er du vaagen, du Guds Søn?
„Vaagn, vor Ænéas! o vaagn! hæng Tougene løs paa dit Skibsseil!
„Granerne skuer du her, fra de hellige Toppe paa Ida,
„Nylig din Flaade — nu Nympher i Søe. Da den lumske Rutuler
„Stormed saa voldeligt frem med sit Sværd og tillige med Luer,
„Sprængte vi (ikke med Lyst!) vore Baand, og vi søgte paa Søe dig.
„Ynkes da maatte vor Moder i Hu: hun forlehned os nye Form,
„Gav som Gudinder os Liv, og at leve bestandig i Bølgen.

„Bunden ved Muur og ved Grav din Ascanius holder man fangen,
„Midt iblandt Spyd og Latinernes Folk, som med Sværdene trodse.
„Alle de Steder, du bødst, alt tog' med de kjække Etruscer
„Dine Arcader tilhest; men at kaste sig ind mellem begge
„Turnus besluttede djærvt, for at ei de forenes i Leiren.
„Altsaa velan! med den stigende Sol maa du være den Første,
„Hvilken befaler til Vaaben at gaae. Grib Skjoldet, som selve
„Luernes Gud dig utvingeligt gav og omringed med Guldkant.
„Dagen imorgen (om ikke du troer, at min Tale kun Tant er)
„Vil en umaadelig Hob af de dræbte Rutuler beskue."

Talende iled hun bort; men hun skjød med sin Høire til Stavnen,

Just paa den rigtige Viis; den ilede hen gjennem Søen,
Flink som et Spyd eller Piil, naar den ligner de Vinde i Enelhed.
Ogsaa de andre fremile med Fart. Den Trojaner Æneas
Undres og fatter det ei; men han hæver dog Modet ved Varslet.
Korteligt gjør han en Bøn, med sit Øie mod Himmelens Bue:

„Moder til Guder! hvem Ida er kjær, samt Dindymi Bjergtop,
„Tvespandsløver, som gange i Aag, og de taarnede Stæder!
„Du skal føre mig an i min Kamp! tilbørligen opfyld
„Varslet, Gudinde! Kom naaderig nær, for at hjelpe de Troer!"

Sligt han korteligt bad. Den atter oprindende Dagning
Styrted alt frem med et fuldere Lys mod det svindende Natmulm.
Nærmest han byder de Fæller især, at de Fanerne følge;
Tankerne vendes til Krig; thi de lave sig alle til Kampen.
Her for sit Øie han skuer sin Leir og tillige de Teucrer,
Medens han staaer paa den kneisende Stavn. Med sin Venstre han hæver
Høit sit funklende Skjold; da løfte de Troer fra Muren
Op imod Himlen et Skrig: Harm vækkes ved Haabet, som øges.

Pile de slynge med Haand; som naar, under mørknende Skyer,
Traner fra Strymon bebude, de gaae, og i Ætheren svømme,
Syngende høit, og med lysteligt Skrig de fra Stormene bortflye.

Sligt for Rutulernes Drot og Ausoniens Høvdinge tykkes
Sælsomt; men hurtigt de Stavnene see, som bevæges mod Stranden,
Medens saa vide den Søe fremruller med rolige Bølger.

Kuppelen luer paa Hovedet blank; Hjelmbusken paa Issen
Straaler med Ild; Skjoldknappen af Guld fremvælter en vild Glands.
Som, naar engang udi Natten, saa klar, skrækfulde Cometer
Varsle om Ondt paa en sørgelig Viis, eller Sirii Lue;
Feber den bringer jo med, samt Tørst for de Arme paa Jorden,
Alt som den stiger, og skræmmer i Skye ved sin varslende Lysglands.

Turnus, den modige Helt, dog tabte ei Planen saa ganske,
Kysten at gjøre til sin, og de Kommende jage fra Landet:
[Selv han giver dem Mod ved sit Ord, og han dadler dem syndigt.]
„Hvad I har ønsket saatit, nu ligger den knusende Haand nær;
„Krigen I har udi Hænderne, Mænd! Nu minde sig Alle
„Baade de elskede Koner og Hjem! med et svulmende Mod I
„Tænke paa Fædrenes Hæder og Daad! Lad os møde dem freidigt,
„Medens de vakle paa Strand, samt Fødderne glide paa Landjord!
„Skjæbnen vil hjelpe den modige Helt!"
Sligt er hans Ord; og han grunder i Hu, hvem i Kampen han helst skal
Føre, samt hvilken en Helt han betroer de beleirede Mure.

Flux fra den kneisende Stavn-landsætter Æneas ad Trapper
Fællerne. Andre bevogte den Stund, naar den mattere Søegang
Trækker sig bort, og ihast ved et Spring paa det Side de stande:
Andre har Aarernes Hjelp. Kun Tarcho har speidet om Stranden,
Hvor det ei gjærer mod Land, hvor de knækkede Vover ei bruse,
Og ved den stigende Flod Havbølgerne fredeligt glide.
Pludseligt vender han Stavnene ind, og til Folket han taler:

„Nu maae I lægge Jer, kaarede Mænd! paa de kraftige Aarer!
„Løfter og hæver vort Skib! I maae kløve det fjendtlige Jordsmon
„Med vore Snabler! Lad Kjølene selv frembore sig Furer,
„Knager end Skuden i Qvag — sligt rører mig ei, ved at lande,
„Har jeg kuns først paa det Tørre min Fod!“

Ret lige som Tarcho
Mælede dette, de Svende med Kraft sig reise ved Aaren,
Og mod Latinernes Mark fremjage de skummende Snækker,
Til paa det Tørre alt Snablerne staae, og de samtlige Kjøle
Hæfte sig fast uden Meen. Kun ikke din Snække, o Tarcho!
Haardt den støder paa Grund, og den hænger sig fast paa en Sandryg.
Længe, men vaklende, holder den Stand, og den trætter de Bølger;
Men, da den brister, den sætter hans Folk fast midt udi Dybet,
Hvilke af Aarer, som gik udi Qvag, og af drivende Bræder
Sinkes; mens Fødderne glide dem bort i den skyllende Søegang.

Turnus forsinkes dog ei ved en døsig Forhaling; men hidsig
Fører han hele sin Hob mod de Teucrer, og stiller paa Strand dem.
Tegnet man giver. Mod Bøndernes Hob, er den Første, som styrter,
Selve Æneas (sligt varslede godt!), og Latinerne slaaer han,
Efter at Thero var dræbt, som, størst iblandt Heltene, trængte
Ind paa Æneas; dog denne med Sværd, gjennem Kobberets Øgning,
Ind i hans Vams, som var dækket med Guld, dybt bored hans Side,
Lichas, som skjares af Moderens Liig, er den næste, han fælder,
Phoebus, indviet til dig; dog slippe for Død ved et Sværdslag
Undtes han ene som Barn.

Naar denne, den kraftige Cisseus,
Lige ved Gyas, saa vild, som Rakkerne knuste med Kjølle,
Styrter i Graven han ned: dem gavned ei Herculis Vaaben,
Ikke den kraftige Haand, ei heller den Fader Melampus,
Herculis Fælle, saalænge vor Jord ham bereded en svar Dyst.
See! imod Pharus, som hist henkaster i Veiret kun tom Snak,
Slynger han Spydet, der rammer hans Mund, saa det standser hans Skrigen.

Cydon! du Arme! imedens du gaaer med den elskede Yngling,
Clytius, neppe bedækket om Kind med det tidligste Guldduun,
Snarligen, rammet af Troerens Haand, mod din Kjærlighed glemsom,
Hvilken du stedse til Ynglinger bar, Ulyksalige! laae der,
Dersom ei Brødrenes pakkede Hob, de Sønner af Phorcus,
Havde ham mødt; selv syv udi Tal, de monne med Pile
Syvfolds skyde. Dog prelled de bort fra hans Hjelm og hans Skjoldknap
Let, uden Meen; deels streg de hans Krop, men den venlige Venus
Dreied dem bort.

Flux mæled den Helt til den brave Achates:
„Skaf mig nu Vaaben paany! Forgjæves ei slynger min Høire
„Mod de Rutuler de Spyd, som har siddet i Grækernes Kroppe
„Hist paa den iliske Mark!" Flux greeb han en Landse saa vægtig,
Hvilken han kasted: den sprængte med Fart Skjoldlaget af Kobber,
Samt udi Mæons Bryst, gjennem selve hans Pantser, det trængte.
Hurtig hans Broder Alcanor er nær, som den synkende Broder
Støtter med Haanden: et flyvende Spyd i det samme sig trænger

Tvert gjennem Armen, og, stænket med Blod, den beholder sin Ilfart,
Medens den døende Haand kun i Senerne hænger fra Skuldren.
Numitor rykker nu Spydet ihast af den myrdede Broder,
Og mod Æneas han slynger det ud; dog ikke ham undtes,
Helten at ramme; kun Laaret han strøg paa den gjæve Achates.

Stolt af et Legem i Ungdommens Kraft sig nærmer fra Cures
Clausus, som træffer, skjøndt fjernet endnu, med sin hærdede Landse
Dryops i Hagen. Haardt presses den ind, og berøver ham Mælet,
Just som han taler, og Liv, ved at kløve hans Strube: med Panden
Slaaer han mod Jord, og han spyer af sin Mund den fortykkede Blodstrøm.

Ogsaa af Thracere tre, som fra Boreas stamme i Slægtled,
Trende, som Idas som Fader har sendt, fra Ismari Hjemstavn,
Strækkes til Jord i forskjællige Fald. Frem løber Halesus,
Samt de Aurunkeres Hær; frem farer den Søn af Neptunus,
Stolten Messapus tilhest. Gjensidigen stræbe nu begge,
Bort at jage hinanden af Mark; i Ausoniens Indgang
Kampen er haard. Som i Ætherens Syn de uenige Vinde
Ofte begynde en Strid, heel lige i Kamp og i Kræfter:
Selv ei vige de vil, ja Bølgen ei heller og Havet;
Kampen er tvivlsom og lang; fast stemmed' de staae mod hinanden.
Ligesom disse de Troeres Hob og Latinernes Rækker
Trænge sig frem; Fod stander ved Fod.— Helt knuges mod Helten.

Hist paa en modvendt Kant, hvor de rullende Stene saa vide

Drives af Bakken, ved Buskvækskrat, som er skillet fra Bredden,
Staae de Arcaderes Trop, ei synderligt øvet i Fodstrid.
Pallas, som seer, at de Ryggen har vendt til de flinke Latiner,
Og paa det hvasse Terrain har besluttet tilhobe at slippe
Gangerne løs, i den trængende Nød har alene tilovers,
Baade ved Bønner og bidende Ord at bevæge til Kamp dem.

„Fæller! hvor flygte I hen? Ved Jer selv og Jer Kjækhed i Fortid!
„Ved Eders Konning Evanders Navn, og de Krige, vi endte!
„Ja ved det Haab, at jeg maale mig kan med min Fader i Hæder,
„Stoler dog ikke paa Flugt! Med vort Sværd gjennem Fienden skal banes
„Veien, just der, hvor den tykkeste Hob samtrænges af Krigsfolk.
„Der gaaer Veien for Eder og mig — sligt byder vort Hjemland.
„Guderne hindre os ei; kun af Mennesker standses vi ene,
„Mennesker selv, som i Kræfter og Tal er' jo lige med disse.
„See! med sin mægtige Bom omringer os Bølgen og Havet;
„Flugten er spærret tillands; nu i Søe eller ogsaa til Troja!"
Sligt er hans Ord, og han styrter sig frem udi Midten af Fienden.

Dreven af sørgeligt Lod, er den første, som møder dem, Lagus,
Hvilken, imedens han rykker med Kraft i en Steen, som er vægtig,
Dybt han rammer med Spydet, han svang, hvor den skillende Rygrad
Gaaer udi Midten af Sidernes Been; og den hængende Landse
Tager han op i sin Krop. Fra oven ham saarer ei Hisbo,
Skjøndt han jo haabede sligt; thi Pallas belurer hans Fremfart,

Og da han raser ubændig i Hu for sin myrdede Fælle,
Seer han sit Snit, og han skjuler sit Sværd i den svulmende Lunge.

Sthenelus søger han næst, og, af Rhoetus' bedagede Stamme,
Anchemolus, som beplettede frækt Stedmoderens Leie.
Ogsaa I, Tvillinger! sank paa Rutulernes Marker i Døden,
Brødre hinanden saa lig', du, Daucus' Laris, og Thymber.
Frænderne skilled Jer knap, og Forældrene feiled med Smiil tit;
Ach! men af Pallas tildeeltes I her et bedrøveligt Mærke,
Saasom dit Hovede sank for Evandriske Sværdet, o Thymber!
Medens den kløvede Haand dig søger som Eier, o Laris!
Fingrene krumme sig endnu med Liv og de famle om Sværdet.

Modoplived' ved Ord, og ved Synet af Høvdingens Kraftdaad,
Væbnes tillige af Harm og af Skam de Arcader mod Fienden.
Rhoetens jager forbi med sit Spand udi Flugten; men Pallas
Støder ham ned; saa Ilus fik Tid, og en Plads til at flygte.
Fjernet tilrede mod Ilus han stod med sin vældige Landse,
Hvilken i Livet nu Rhoeteus fik, da, du herlige Teuthras!
Dig og din Broder han flygtede for: fremrullet af Vognen,
Støder han, segnende død, med sin Hæl mod Rutulernes Marker.

Som, naar i Sommerens Tid de forønskede Storme sig reise,
Naar over Stubber den Hyrde har spredt sine Luer saa vide,
Hurtig i Midten de trænge sig ind; over Markerne brede
Spreder den vilde vulcaniske Hær sine Tropper med Rædsel,
Medens, som Seirer, han sidder og seer paa de trodsige Luer.
Saa dine Fællers forenede Kraft samtrænger sig om dig,
Pallas! og yder dig Hjelp.

Dog flux, kamptrodsig, Halesus
Styrter mod Hæren sig frem, og bedækker sig tæt med sin Rustning;
Støder Demôdocus ned, samt Pheres tilligemed Ladon:
Hugger med blinkende Sværd af Strymonius Haanden, der just blev
Løftet mod Struben; ja slynger en Steen udi Øiet paa Thoas,
Splittende Benene rundt, som bestænkes med Hjernen saa blodig.

Faderen gav udi Skovene Svar, men fordulgte hans Dødsstund,
Og, da han lukked sit varslende Blik, som en Olding, i Døden,
Fatted ham Parcernes Haand, som bestemt for en Piil af Evanders.
Ganger da Pallas mod Kjæmperen løs; men han beder forinden:
„Und mig, at denne min Piil, som jeg svinger, o Fader i Tiber!
„Finder en lykkelig Vei mod den haarde Halesus i Brystet!
„Flux da bærer din Eeg den Stridsmands Rustning og Bytte.“
Guden opfylder hans Bøn; Halesus, der dækker Imaon,
Blotter (den Arme!) sit Bryst, uden Lye mod Arcaderens Piilskud.

Lausus, den mægtige Støtte i Krig, ei taaler, at Hæren
Skræmmes ved Fald af saa kraftig en Helt; og den mødende Abas
Fælder han først, udi Kampen en Muur og en Knude saa farlig.
Ned da stødes Arcadiens Mænd; ned stødes Etruscer;
Helte endogsaa blandt Jer, hvem Grækerne skaaned, I Teucrer!
Lige ved Kræfter og Drot, Stridshobene møde hinanden.
Linien knuges af bagerste Togt: ei Massen tillader
Brugen af Haand eller Spyd. Hist trænger den stormende Pallas,

Lausus igjen imod ham: ei saare forskjællig' i Alder,
Vare, som Helte, de fagre af Form; dog Skjæbnen tillod dem
Ikke, at see deres Hjem. At de mødte hinanden i Tvekamp,
Sligt forundte dem ei hiin Drot i det store Olympen;
Under en stærkere Helt deres Dødsstund stander tilrede.

See! da vinked den Søster saa væn, for at værne om Lausus,
Turnus, som skjærer den midterste Hob med sin flyvende Vognkarm.
Som han nu Fællerne seer: „Det er Tid, at I vige fra Kampen:
„*Jeg* vil alene mod Pallas gaae løs; *mig* skyldes alene
„Pallas: jeg ønskede blot, at hans Fader beskuede Kampen."
Sligt er hans Ord, og de Krigere gaae, som han byder, fra Pladsen.
Ynglingen selv ved Rutulernes Gang og den stolte Befaling
Undres, og studser ved Turnus at see: paa det vældige Legem
Ruller hans Blik, og han stirrer paa Alt med et trodsende Øie.

Hurtig med saadanne Ord gjengjælder han Høvdingens Tale:
„Enten erlanger *jeg* Roes, ved at rane din Rustning, o Krigsmand!
„Eller ved hæderlig Død. Da min Fader paa begge beredt er,
„Spar dine Trudsler!" Med saadanne Ord han træder i Marken.

Isne da maatte det skuddrende Blod i Arcadernes Hjerter.
Turnus fra Vognen sig kastede ned, og beslutter en Nærstrid,
Selv tilfods; og er Løven saa liig, naar den skuer fra Varen
Fjernet paa Marken at stande en Tyr, som er rede til Kampen.
Ganske i denne et Billed du har af den kommende Turnus.

Just, som han tykkes ham rammelig nær for den slyngede Landse,
Pallas tilbyder sig først; om Skjæbnen vil muligen hjelpe
Ham, som er modig med svagere Kraft, og han taler til Æthren:

„Her, ved min Faders det gjestlige Bord, som du, Fremmed, har nydt af,
„Beder, Alcide! jeg *dig*: skjænk Hjelp til mit dristige Idræt!
„Døende skue han mig, naar jeg raner hans blodige Vaaben,
„Og, med sit bristende Blik, mig Turnus betragte, som Seirer!"

Hercules hørte den Yngling, som bad, og dybt i sit Hjerte
Qvæler han Sukket; selv Taarerne randt, skjøndt de hjelpe ham ikke.
Taler da hurtig med venlige Ord Alfader sin Søn til:

„Døden er Alle bestemt; kun et kort, uopretteligt Tidsrum
„Ydes til Liv for Enhver; men ved *Daad* at forplante sit Minde,
„*Det* er den Kraftiges Maal. Under Iliums kneisende Mure
„Styrted saa mange af Gudernes Børn; ja Sarpedon faldt der,
„Skjøndt han var Søn af mig selv. Snart kalder den ventende Dødsstund
„Turnus endog; i det skjænkede Liv snart staaer han ved Maalet."
Sligt er hans Ord, og han stirrer igjen paa Rutulernes Marker.

Sender nu Pallas med hele sin Kraft den svingede Landse,
Medens af Balgen saa huul han river det blinkende Slagsværd.
Flyvende sætter sig hiin, hvor om Skuldrene stiger det øvre
Dækkende Værn; og den baner sig Vei mod den yderste Skjoldkant,
Hvor, i den mægtige Krop, den ridsede Turnus i Huden.

Denne sin Landse af Eeg, og besat med den hvassede Piilodd,
Svinger ret længe; nu sendes den ud, og han mæler tillige:
„Døm nu engang, om en Landse fra mig fremtrænger lidt bedre.“
Sligt var hans Ord. Gjennem Skjoldet, belagt med de talrige Ertslag,
Skjøndt af Tyre de hyppige Skind samfolded' omgaae det,
Trænger den Landse i Midten sig frem med sit dirrende Indhug,
Borende sig gjennem Pantserets Værn og det mægtige Brystbeen.
Denne nu river det brændende Spyd, men forgjæves, af Vunden,
Saasom hans Liv og hans Blod udstrømme forened' tillige.
Rammet, han glider omkuld; og hans Vaaben, de raslet omkring ham.

Alt som han segner som død i sit Blod mod den fjendtlige Jord ned,
Turnus sig nærmer hans Liig.
„Mindes,“ han siger, „arcadiske Mænd, at I bringe Evander
„Dette mit Ord! Som han selv har fortjent, jeg sender ham Pallas.
„Allen Begravelsespragt, hver Trøst, ved at skue ham skrinlagt,
„Undes ham gjerne; det kosted ham nok, at han knutted med Troer
„Gjestevenspagt.“

Saa lyde hans Ord, da han sætter sin venstre
Fod paa Liget, og raner med Vold det vægtige Bælte.
Her var dannet den rædsomme Synd, da de Ynglinger alle
Dræbtes ihob i Formælingens Nat paa de blodige Bolstre,
Formet af Clonus, hiin Euriti Søn, i den mægtige Guldklump.
Hvilket nu Turnus erobrer saa glad, og hoverer ved Byttet.
Ach! ei Menneskets Sjæl kan formode sit Lod og sin Fremtid,
Ei, naar han løftes af Medgang og Held, beobagte, hvad Skjæl er!

Turnus vil leve den Stund, da han ønsker at kjøbe sig fri
Pallas' Drab, udi hvilken sit Ran, og Erindring om Dag
Hade han vil.

Under Taarer og Suk flux løfte de Fæller
Pallas paa Skjolde, og bære ham bort, tætpakked' i Hobe.
Ach! hjemvende du skalst som en Sorg og en Ziir for din Fader
Dagen, som stødte dig først udi Kamp, var tillige din Dødsdag;
Skjøndt af Rutuler en vældelig Hob du lodst ved din Bortgang.

Om et saa mærkeligt Tab ei Rygtet alene, men Vished,
Kom til Æneas — at Folket i Nød, ja i yderste Fare,
Stædtes — at Tiden var nær, for at hjelpe de flygtende Teucrer.
Alt, hvad der møder, han meier med Sværd; gjennem Hæren saa vide
Baner han hidsig en Fure med Jern; imedens med vildt Mod,
Turnus, du Stolte! han søger om dig! Kun Evander og Pallas
Staae for hans Blik, og tillige det Bord, han som Fremmed besøgte,
Samt de Hænder, man ærligt ham bød. Først Ynglinger fire,
Sulmo's Sønner, og fire derhos, opfostred' af Ufens,
Fanger han levende flux, for at slagte, den Døde til Offer,
Samt de Erobredes Blod over Baalet og Flammen at gyde.

Næst, i det Fjerne, han svinger sit Spær udi Harme mod Magus:
Spydet, som dirrer, dog flyver for høit, da han dukker sig listigt.
See! da slynger han Armen om Knæe, og han beder saa ydmygt:

„Helt! ved din Fader, som Aand, ved dit Haab i den voxende Julus!
„Beder jeg dig: for min Fader og Søn maa du unde mig Livet.

„See! jeg besidder saa mægtig en Borg; udi Jorden jeg nedgrov
„Mangen Talent af det formede Sølv: forhamret, og ikke,
„Har jeg en Mængde af Guld. Ei dreier sig Troernes Frelse
„Ene om mig: mit enkelte Liv kan ei bringe dig Udslag."

Saadant havde han talt: da svared ham atter Æneas:
„Hvad du fortæller om Sølv og om Guld og de mange Talenter,
„Gjemme du til dine Børn! thi Naade i Krigen har Turnus
„Selv, som den første, heel voldeligt brudt med at dræbe min Pallas.
„Julus er enig med mig, og min Fader Anchises, som døde."
Sligt han taler; omfatter hans Hjelm med den Venstre, og bøier,
Midt under Bønnen, hans Hals, hvor han skjuler til Skjæftet sit Slagsværd.

Phoebi og Trivia's Præst, Hæmonides, stander ei langtfra,
Ziret om Tinding med præsteligt Baand og med hellige Bindsler,
Ganske beklædt med en lysende Dragt og med skinnende Rustning.
Denne han jager ad Marken i Kamp, og den Faldne han myrder,
Dækkende ham med sin Skygge saa stor: Serestus hans Vaaben
Samler og tager paa Ryg, dig, Konning Gradivus! til Ære.

Rækkerne ordnes paany under Cæculus, Søn af Vulcanus,
Samt under Umbo, en Helt, som er kommen fra Marsernes Bjergegn.
Vildt dog raser Dardaniens Mand. Af Anxur med Sværd han
Hugged den Venstre, ja kløved til Jord med sit Glavind hans Skjoldrand.
Pralerisk havde han talt, og formeent, at i Ord har man Kraft nok,

Løfted vel ogsaa lidt høit imod Skye sine stigende Tanker,
Medens han loved sig Oldingeaar og tillige et langt Liv.

Tarquitus, trodsig i Sind, og bedækket med straalende Vaaben,
Avlet af Faunus, den Gud udi Skov, og af Nymphen Dryope,
Møder ham just, som han raser i Hu. Med den svingede Landse
Øger han mere den tyngende Vægt af hans Skjold og hans Harnisk,
Og, da han beder omsonst, og er rede til meget at sige,
Trykker han Hovedet ned imod Jord; og imedens han sparker
Bort den dampende Bul, saalunde han taler med gramt Hu:
„Lig nu, Rædsomme, der! thi ikke din Moder, den ømme,
„Jorde dig skal, eller tynge din Krop med den fædrene Gravsteen.
„Levnes du skalst til den graadige Fugl, eller, sænket i Havet,
„Føres af Bølgen, mens hungrige Fisk afslikke din Vunde."

Nu han jager de forreste Mænd, Antæus og Lucas,
Turni Helte, samt Numa saa kjæk og den blonde Camertes,
Selv den høimodige Volscens' Søn, som iblandt de Ausoner
Eied den rigeste Jord og bestyred det tause Amyclæ.
Lig med Ægæon, som, Rygtet har sagt, har et Hundrede Arme,
Hundrede Hænder tillige, samt Ild udblæser af Munde,
Vist halvhundred i Tal, naar han rasler mod Juppiters Lynild
Med sine Skjolde, saa talrige selv, som de Glavind, han drager;
Saa over Marken, saa viid, udraser Æneas som Seirer,
Nu, da hans Værge er varmet af Blod. Frem styrter han ogsaa,
See! mod Niphæi den Firspandsvogn, og den Agendes Bryst selv.
Neppe dog Spandet hans mægtige Trin og hans rædsomme Krigsraab

Hørte og saae, før de vendte af Frygt; ved at styrte tilbage,
Kaste de Drotten til Jord, og med Vognen de ile mod Stranden.

See! da styrter sig Lûcagus frem, med sit sneehvide Tvespand,
Fulgt af sin Broder, af Liger, i Kamp: hans Broder ved Tøilen
Dreied hans Heste, mens Lûcagus flink omslynged sit Slagsværd.
Dog, at de rased saa vildt, og med Trods, ei taaled Æneas:
Frem han foer, og han stod, som en Rise, med Landsen, han fældte.

Taled da Liger:
„Ei Diomedes du seer, og Achilles ei heller paa Vognen,
„Ikke den phrygiske Mark; men Ende paa Krigen og Livet
„Finder du *her* i vort Land!“
Slig larmende Tale udflyver
Liger, afsindig i Hu: dog ikke den troiske Krigshelt
Ændser at svare hans Ord; men han svinger sin Landse mod Fjenden.
Just som Lûcagus hælder sig frem, og er rede med Spydet
Flink at muntre sit Spand ved et Slag, og har rustet til Kamp sig,
Stemmet med Foden tilvenstre, da trænger sig Spydet forneden
Dybt i det lysende Skjold, samt borer sig ind udi Bugen.
Daende styrter han ud af sin Vogn, og han ruller ad Marken.

Denne med haanlige Ord tiltaler den fromme Æneas:
„Lucagus! ikke din Vogn af de nølende Heste forraadt blev;
„Ikke fra Fjendernes Hob dem skræmmed et skuffende Blændværk;
„Selv fra Hjulet du sprangst og forlodst dine Heste!“ Med sligt Ord
Griber han Spandet. Da strækker sin Haand uden Vaaben den arme

Broder saa bønligt; thi ogsaa var han nedstyrtet af Vognen.
„Ved de Forældre, som avled dig, Helt! og tillige ved dig selv,
„Livet forund mig, trojanske Drot! o forbarm dig, jeg beder!"
Svared Æneas, da mere han bad: „Ei saadan en Tale
„Førte du nyligt — nu døe! bør en Broder ei følge sin Broder?"
Aabned derefter med Dolken hans Bryst, som bevared hans Livskraft.

Saadanne Mord udøved paa Mark de Dardaneres Høvding,
Medens han vildt, som en rivende Bæk, eller mørknende Uveir,
Raser saa vide. Da styrte sig frem, og forlade den Leirvold
Baade den unge Ascan og den frugtløst spærrede Ungdom.

Medens nu sligt er i Gang, først Juppiter taler til Juno:
„Søster, du kjære! som er mig en Viv, som jeg elsker saa saare,
„Ei var din Mening saa vrang; som *du* formeente, har *Venus*
„Hjulpet de Troeres Sag, og *ei* deres Kræfter som Helte,
„Ei deres Styrke i Kamp, eller Mod, som kan staae sig i Farer."

Juno ham svarede blye: „Hvorfor, o du yndige Mage!
„Ængster du mig, som er syg, og som frygter din skræmmende Tale?
„Havde jeg end, hvad jeg havde engang, og hvad have jeg burde,
„Kraft ved vor Elskov, du sikkerligt ei var istand til at afslaae,
„Almagts Gud! at jeg reddede *her*, udi Kampene, Turnus,
„Samt hjembragte ham frelst til hans Fader, den aldrende Daunus.
„Nu lad ham døe, og med redeligt Blod for de Troere bøde!
„Ach! men er ikke hans Æt nedrunden fra selve vor Stamme?

„Fjerde Led i hans Slægt er Pilumnus; og ofte han pryded
„Baade med rigelig Haand og med talrige Gaver din Tærskel."

Drotten i lysen Olymp gjensvarede korteligt hende:
„Hvis for den Unge, der sikkert skal døe, du forlanger en kort Tid,
„Samt en Forhaling af Døden saa nær, og du ønsker kun slig Hjelp:
„Frelse du Turnus ved Flugt, og befrie ham en Stund fra sin Skjæbne!
„Ikkun i dette jeg føie dig kan. Hvis en høiere Fordring
„Skjuler sig her under denne din Bøn, og du mener, at hele
„Krigen kan ændres, og skifte sin Gang, da haaber du frugtløst."

Taled da Juno med Graad: „O! gid, hvad du nægter med Læben,
„Hjertet mig gav, og at Turnus erholdt uforkrænket at leve!
„Nu ham bestemtes en sørgelig Død, skjøndt han Intet forbrudt har,
„Hvis jeg ei skuffer mig selv — o gid jeg maa hellere skuffes!
„Gid, da du kan, du vil ændre dit Raad, som er lagt, til det Bedre!"

Just som hun talede slig, fra den vældige Himmel hun nedfoer,
Medens, indhyllet i Skye, hun bragte i Luften et Uveir,
Ret som den iliske Hær og Laurenternes Volde hun søgte.
Flux af den hvælvede Skye udformer Gudinden et kraftløst
Billed af Taage; Æneas saa ligt, (det var sælsomt at skue!)
Rustet med troiske Spyd. Hans Skjold og det herlige Hoveds
Hjelmbusk former hun ligt; forlehner den Skygge at tale,
Giver den Røst, uden Aand, ja ordner dens Gang, som han selv gaaer.

Just som man skildrer Afsjæledes Trin, naar de stædtes i Døden,
Og naar en gjøglende Drøm har bedraget de slumrende Sandser.

Nærmest den forreste Rad sig tumler Phantomet saa lystigt,
Tirrer den Helt ved sit Spyd, samt æsker tillige med Ord ham.
Trænger da Turnus afsted, og sin hvinende Landse alt fjernt-fra
Kaster han — Spøgelset vender ham Ryg, og forlader ham hurtigt.
Tænker nu Turnus paastand, at Æneas har vendt sig og flygter,
Hveden han bruser i Sind, samt former sig sælsomme Tanker.
„Hvor vil, Æneas! du hen? svigt ikke den Brud, du har kjøbt dig!
„Her ved min Høire du finder den Jord, som du søgte paa Bølgen."
Mælende sligt, han forfølger ham flink, og sit blottede Slagsværd
Svinger han, uden at see, at i Luften bortveires hans Hovmod.

Nær ved et kneisende Fjeld var en Snække ved Stranden fortøiet:
Alt med en Trappe tilrede den stod, og en Broe var istandgjort,
Saasom de Clusiers Drot, Osinius, der var ilandsat.
Hid det forsagte Phantom af Æneas, som flygter, heniler,
Skjulende sig i en Krog. Dog følger ham Turnus, ei langsom,
Svinger ad Broen sig op, samt knuser med Mod, hvad der finker.
Neppe han Stavnen har rørt — da sprænger Saturnia Touget;
Bølgerne rulle mod Søe, og de rive det løsnede Skib med.
Nu, da han øines ei meer, ham æsker Æneas til Kampen,
Og, naar der møde ham Mænd, dem sender han flux udi Døden.

Ikke det lette Phantom opleder sig længer et Smuthul;

Høit det stiger i Skye, og forgaaer i den mørkere Luftegn,
Medens ad Midiedyb Drot Turnus af Hvirvelen føres.
Intet han fatter og seer sig omkring: han er vred paa sin Redning,
Og, da han taler, han løfter mod Skye sine Hænder tillige:

„Fader! almægtige Gud! hvorfor har du kaaret mig værdig
„Saadan en Haan? hvi er det din Lyst, at jeg bøder paa slig Viis?
„Hvor gaaer jeg hen og hvorfra? Hvilken Flugt — og som hvilken — mig redder?
„Undes mig Synet paany af Laurentiums Volde og Mure?
„Hvad er nu Heltenes Lod, som ledsagede mig og min Leding,
„Hvilke — o Skjændsel! — jeg nu har forladt i en frygtelig Dødskamp?

„Seer jeg de Flygtende ei? Mon ikke de Segnendes Dødssuk
„Høre jeg kan? Hvad gjør jeg vel nu? mon Jorden kan noksom
„Aabnes, og sluge mig dybt? Nei heller I ynkes, o Storme!
„Ind imod Klipper og Skjær — med Glæde anraaber Jer Turnus —
„Jager mit Skib, eller driver mig ind paa den rædsomme Sandrevl,
„Hvor ei Bevidsthed om Skam, og hvor ingen Rutuler mig følger."

Talende sligt, han bevæges i Sind snart heden, snart deden.
Skal han forsøge sin Dolk, for at ende fortvivlet sin Skjændsel,
Eller det blodige Sværd dybt bore sig selv i sin Side?
Skal han i Bølgerne styrte sig ud, og forsøge ved Svømning
Landet at naae, for at træde paany mod de Teucrer i Stridskamp?

Tregange gjør han med begge Forsøg; men den mægtige Juno
Tregange standser hans Iid; hun er rørt, og hun tæmmer den Unge.
Sagteligt glider han frem; thi Strømmen og Bølgen er gunstig,
Og ved sin Faders, Kong Danni, Bye, den forældede, slaaer han.

Nu, som Juppiter bød, Mezentius hidsigt i Kampen
Tager hans Plads, ja han trænger sig frem mod de seirende Teucrer.
Samles da hele Tyrrheniens Hær; h a m ene af Alle,
Ham alene de møde med Had og med talrige Piilskud.
Denne, som Fjeldet, der hæver sig høit i den mægtige Flade,
Plaget af Vindenes voldsomme Stød, og for Bølgerne udsat,
Trodser de samtliges Vold, samt Trudsler af Himlen og Havet,
Medens det stander saa fast, nedstøder mod Jord Dolichaon's
Søn, og tillige med ham Latagûs og den flygtende Palmus.
Latagus rammer han dog med en Steen og en frygtelig Fjeldstump
F o r f r a, mellem hans Øine saa haardt; men den døsige Palmus
Lader han rulle, dybt snittet i Has, og forunder sin Lausus
Rustningen, hvilken han bar, og at sætte paa Issen hans Hjelmbusk.

Nærmest Euânthes, den phrygiske Helt, samt Jævningen Mimas,
Paris' Fælle i Krig, hvem just udi Natten Theano
Gav, ved Amycus, til Jorderigs Lys, da, med Fakkelen svanger,
Cisseï Datter undfangede hiin: i sit fædrene Hjemland
Slumrer nu Paris: Laurenternes Kyst har den fremmede Mimas.
Vassen han ligner, hvem Hundenes Bid har fra Bjergenes Toppe
Tumlet omkring, skjøndt i Rækker af Aar den Vêsulus granrig

Skjænkede Lye: fra Laurentiums Søe, hvor den skjultes i mangt Aar,
Drager den mættet, fra Skove af Rør: naar den nærmer sig Garnet,
Standser den hurtigt; da brummer den vild, medens Bovene stritte.
Ingen besidder dog Kraft til at harmes og nærme sig til den;
Kun i det Fjerne ved Raab og ved Landser de drille den, trygge.
Sligt dog skræmmer den ei; thi den dvæler mod samtlige Kanter,
Medens den skjærer med Tand, samt ryster sig Spæret af Ryggen.

Disse, som hine, skjøndt saare med Grund de Mezentius hade,
Eie dog ikke det Mod, at møde med løftede Slagsværd:
Kun i det Fjerne de drille med Spyd og med frygteligt Tilraab.

Kommen tillige var Acron, en Helt, fra det gamle Corythus,
Græker af Æt, som var ilet herhid fra den Elskedes Favntag.
Just som han saaes af hiin, da han tumled sig midt udi Hæren,
Ziret med purpurne Fjer, og en Dragt, som hans Pige baldyred —
Ret som en Løve, der, hungrig endnu, gjennem Foldene stormer,
(Rasende Hunger tilraader den sligt) naar den øiner en Gjed, som
Iler afsted, eller ogsaa en Hjort, som vil trodse med Hornet;
Froe den aabner sit rædsomme Gab, opløfter sin Manke,
Springer og hænger sig fast i dens Kjød, mens en frygtelig Blodstrøm
Skyller dens glubende Flab —
Saa imod Fjendernes Sværm fremstyrter Mezentius modigt.
Acron, den arme, nedkaster han flux; med sin Hæl, i sin Dødsstund,
Støder han Jorden, saa svart, blodfarvende Sværdet, som knækked.

Ikke han finder det smukt, at fælde Orodes, som flygter,
Eller med Spydet, han svinger, at bringe ham Saar, som han seer ei:
Lige han træder imod, saa mand han møder: som Helt han
Kjæmper med Helten; han sejrer ei Snig, men de kraftige Vaaben:
Trykker derefter med paasat Fod og med Landsen den Faldne:
„Kampens ei ringeste Deel, den høie Orodes, er falden,“
Raabte de Fæller med Skrig, og gialede ham saa med en Paean.
Taler da hiin i sin Død: „Min Hevn vil du sikkert ei spare,
„Hvo du end est! din Glæde er kort; thi en lignende Skjæbne
„Venter dig brat; og paa Marken, som jeg, skal du snarligen hvile.“
Smile da maatte Mezentius selv, skjøndt tillige i Harme:
„Du er dog først! Lad saa Menneskers Drot samt Gudernes Fader
„Siden bestemme om mig!“ Sligt talt, han trækker sit Spyd ud.
Haardt han hviler i Ro; thi en Søvn, som af Jern, ham betvinger;
Og for den evige Tid tillukkes hans Øine i Døden.

Cædicus fælder Alcathous ned, og Sacrator Hydaspes;
Rapo Parthenius slaaer, samt Orses, den stærke i Kræfter,
Messapus Clonius, og Arcadernes Helt Ericetes:
Hiin, da paa Jorden han laae ved et Fald fra den stormende Ganger,
Denne i Kampen tilfods. Frem traadte den Lycier Agis,
Hvilken, ei ganske forladt af de fædrene Kræfter, Valerus
Fælder: Anthronius Salius slaaer, men denne Nealces,
Kostelig Helt udi Spyd, og i Pile, som ramme i Afstand.

Mord gjensidigt og Kamp alt jævned den grusomme Mavors
Ligeligt: huggende ned de styrtede selv udi Kampen,
Midt udi Seier og Tab; Flugt kjende ei de eller hine.

Guderne ynke i Juppiters Borg de forenede Hæres
Frugtløse Harm, og at Menneskets Børn maae saa svarligen lide.
Venus har Øinene did, men Saturnia Juno dem hid vendt,
Og mellem Tusinders Sværm den gustne Tisiphone raser.

See! da ryster Mezentius selv den vældige Landse,
Trædende frem udi Harme paa Mark, liig den store Orîon,
Naar han tilfods over Nereï Søe og de mægtige Bølger
Træder, og baner sig Vei, samt hæver sin Skulder fra Boven,
Eller fra Bjergenes Top hjembringer den aldrende Avnbøg,
Sætter paa Jord sine Been, medens Hovedet skjules i Skyen:
Saa fremtræder Mezentius her med de vældige Vaaben.

Helten Æneas, som øiner ham snart i de Rækker, saa lange,
Ordner sig flux til at møde i Kamp. Hiin standser med Mandsmod,
Medens han venter sin Fiende saa gjæv: med sin Masse han staaer der,
Og, da med Øiet han maaler det Rum, som er nok til hans Landse,
Siger han: „Haanden, som er mig en Gud, og det Spyd, som jeg svinger,
„Hjelpe mig nu! da lover jeg her, at i Røverens Rustning,
„Dragen af Kroppen, iføres du selv, som Tropæe over Helten,
„Lausus, du kjære!“
Saa lyde hans Ord, og den susende Landse
Fjernet han kaster: fra Skjoldet dog bort den præller i Farten,
Og mellem Side og Bug den borer sig dybt udi Antor,
Antor, som fordum med Hercules gik, og var kommen fra Argos,
Fulgte Evander og satte sig ned i Italiens Rige.

Ned ved den fremmede Vunde han sank; imod Himlen den Arme
Skuer, og selv i sin Død paa det yndige Argos han tænker.

Kaster nu frommen Æneas sit Spær; gjennem Skjoldet det hules
Trefolds Erts, gjennem Lærredets Lag, og de Hude, som trefold
Værket bedække, den gaaer, og sætter i Bugen sig nederst.
Kræfterne tabte dog Landsen tilsidst. Nu Helten sit Glavind,
Glad ved at skue, at Blodet dog randt fra Tyrrhenernes Krigsmand,
River fra Laaret, og trænger med Magt mod den ængstede Kamphelt.

Lausus, der elsked sin Fader saa ømt, dybt maatte bedrøves,
Seende sligt; over Kinderne randt de bekymrede Taarer.
Ei din grusomme Ende og Død, dine store Bedrifter,
Hvis til din herlige Daad Fremtiden vil skjænke mig Tiltroe,
Heller ei dig fortie jeg vil, du fortrinlige Yngling!

Hiin sig listede bort, uden Kraft, og som hildet i Landsen;
Sneeg sig fra Kampen, og bar i sit Skjold paa den fjendtlige Landse.
Styrted da Ynglingen frem, for at blande sig kjækt udi Kampen.
Medens nu Helten opløfter sin Arm, for at bringe en Vunde,
Trænger han ind mod hans Sværd, og just ved at skaffe en Standsning,
Sinker han Stødet. Med larmende Skrig ham følge de Fæller,
Og, da han dækkes af Sønnen med Skjold, bortsniger den Fader,
Mens i det Fjerne de kaste med Spær, eller stræbe med Smaaspyd
Fienden at ængste. Da raser den Helt, og han skjuler bag Skjold sig.

Som, naar engång, under styrtende Hagl, Stormhvirvlerne rase
Voldsomt, og hen over Mark sig styrte i Hobe de Landmænd,
Baade fra Ploug og fra Eng, og en Vandrer i Borgen saa sikker
Skjuler sig, eller ved Flodernes Rand, og i Klippernes Huler,
Medens det regner paa Jord, for atter, naar Solen er kommen,
Flittigt at virke: saalunde den Helt, som af Pilene knuges,
Slagets den stormende Skye, til dens Torden tilfulde har lagt sig,
Taaler: men Lausus bebreider han haardt, og mod Lausus han truer:
„Hvi vil i Døden du gaae? hvi vover du meer, end du evner?
„Fromhed bevirker, Forvovne! dit Fald."

Dog trodser ei mindre
Hiin, som forvildet: hans grusomme Harm opbruser end mere
Mod de Dardaneres ypperste Helt. Da spunde de Parcer
Lausus' yderste Traad; thi Sværdet det store han stinger
Tvært gjennem Ynglingens Krop, og han skjuler det ganske derinde.
Gjennem den Truendes Skjold, og de Vaaben saa lette, hans Spyd gik,
Samt gjennem Trøien, som Moderen spandt af det fineste Guldtraad.
Blodet opfyldte hans Barm; gjennem Luften bekymret hans Sjæl foer
Ned imod Aandernes Hjem, og hans Legem forlod den paa Jorden.

Som han nu skued den Segnendes Træk og hans Aasyn i Døden,
Sælsomt bleegt paa forunderlig Viis, da maatte Æneas
Drage med Ynk et medlidende Suk; han rækked ham Haanden,
Saasom den barnlige Kjærligheds Syn brat stod for hans Øie.

Sligt er hans Ord; opstegen paa Ryg, som sædvanligt, han ordner
Kroppen, og fylder med eggede Spyd sine Hænder tillige.
Blankt er hans Hoved ved Erts, samt laadent ved Busken af Hesthaar.
Saa han styrer sit Løb udi Midten saa hurtig. I Hjertet
Syder den mægtige Harm, samt Sorg, som er blandet med Galskab,
[Ømhed for Sønnen, saa vild, og Bevidsthed om Kraften, han eier.]

Tregang raaber han høit paa Æneas med dundrende Stemme.
Denne ham kjender paastand, og hurtigt han beder med Glæde:
„Gudernes Fader mig unde saasandt, og den høie Apollo,
„At du begynder en Kamp!“
Sligt er hans Ord, og han trænger sig frem med den fjendtlige Landse.

Mæled da denne: „Hvi skræmmer du mig, da du røved min Søn mig?
„Sligt var den eneste Vei, ad hvilken du kunde mig fælde.
„Døden forfærder mig ei: selv ingen af Guder jeg skaaner.
„Spar dine Ord; for at døe, er jeg her: dog bringer jeg først dig
„Denne min Skjænk!“

Sligt talt, han slynger mod Fjenden sin Landse;
Derpaa han fæster en anden igjen, saa atter en ny een,
Alt i umaadelig Kreds: Skjoldfladen den gyldne dem standser.
Tregang om Helten, som staaer, han rider tilvenstre i Kredsgang,
Slyngende Spyd med sin Haand; tregange den troiske Kjæmper
Bærer af Pile en rigelig Skov i det kobberne Skjoldlag.

Helten dog kjedes tilsidst ved det langsomme Spil, og at rykke

Spydene ud; han befinder sig slet ved en Kamp, som er planløs.
Meget han grunder i Sind, og tilsidst ved et frygteligt Udfald
Støder han Landsen i Krigerens Hest ved den hulede Tinding.
Steiler da Gangeren lige tilveirs: imod Luften den slaaer sin
Hov, og da Rytteren kastes til Jord, brat følgende selv med,
Knuger den ham; thi den løftede Bov fremvælter sig paa ham.

Skrige da maatte i Skye de Latiner og Troer tillige.
Iler Æneas nu frem, udriver af Balgen sit Slagsværd:
„Hvor er den vilde Mezentius *nu*," han mæler, „og Modets
„Trodsige Kraft?" Den tyrrheniske Helt, saasnart han har atter
Skaffet sig Aande, har stirret mod Skye, og kan sandse som forhen,
Siger:

„Du Fiende, saa beedsk! hvi Spot eller Trudsel med Døden?
„Dræb mig — du synder dog ei: *saalunde* jeg kom ei til Kampen;
„Heller ei slutted min Lausus med *dig* en Forening paa slig Viis.
„Eet vil jeg bede dig om, hvis en Fiende, som tabte, tør bede —
„Und dog mit Legem, at dækkes med Jord! Jeg veed jo, at Mine
„Stande omkring med et glødende Had; standś dette, jeg beder!
„Ja! du forunde mig Plads i den Grav, hvor min Søn er til Ro lagt!"

Sligt er hans Ord; og han tager det Sværd, som han vented, i Struben,
Samt udgiver sin Aand i det Blod, som paa Rustningen strømmer.

Ellevte Sang.

Indhold.

Efter at Mezentius er dræbt, opreiser Æneas et Seierstegn til Mars, og lader den dræbte Pallas' Legeme med stor Pragt bringe til Evander, i hvis Bye der i den Anledning opstaaer en betydelig Sorg (v. 99). Gesandter komme imidlertid fra Latinus, for at bede om 12 Dages Stilstand, til at jorde de Døde; dette erholdes og Begravelsen anstilles (v. 224); ved hvilken Tid Venulus kommer tilbage, for at berette, at Diomedes ikke ønsker at deeltage i Krigen (v. 295). Skilt ved dette Haab, samler Latinus sit Rigsraad, og proponerer, at sende Gesandter til Æneas, for at bede om Fred (v. 335), og i den Anledning fare Drances og Turnus med stor Ordheftighed ind paa hinanden (v. 444). Under dette deler Æneas sine Tropper og lader sit lette Rytterie rykke mod Byen ad Sletten, medens han selv, med den øvrige Hær, vil gjennem en tyk Bjergskov trænge ovenfra ned paa Byen. Ved denne Efterretning iler man fra Raadet til Kampen (v. 485). Turnus faaer Æneas' Plan at vide, deler sin Hær, sender Camilla mod Rytterne, og besætter selv med et Baghold den omtalte Bjergskov (v. 531). Derefter følger den bekjendte Episode om Skjoldmøen Camillas Daad, Skjønhed, Kamp og Død (v. 532—835); dog lever Aruns, som fældte hende, ikke længe; thi Nymphen Opis, udsendt af Diana, for at hevne Camilla, fælder ham (v. 867). Forfærdede ved hendes Død, flye Rutulerne; og Troerne trænge sig ind mod Byen (v. 895). Om denne Fare underrettes Turnus af Camilla's Veninde Acca, og iler nu hurtig bort, just som Æneas rykker ind i Skoven; da det imidlertid er blevet mørkt, forskandse begge Hærene sig til næste Dag i en Leir.

Alt Aurora, som stiger paany, Oceanet forlader.
Helten, uagtet han ønsker i Hu, at forskaffe sig Tid til
Fællernes Legem at stæde i Jord, og af Sorg er forvirret,
Yder som Seirer sin Tak, medens Lucifer stiger, til Himlen.

Flux paa en kostelig Eeg afhugger han Grenene rundtom;
Stiller den saa paa en Høi, iført med de prægtige Vaaben,
Hele den Høvdings, Mezentii, Dragt; som Tropæe skal den stande,
Dig til Ære, du Krigenes Drot! Hjelmbusken, saa blodstænkt,
Hænges ved Heltens de knækkede Spyd, og hans Pantser, vel tolvgang
Rammet og boret; hans Skjold, som er Erts, han opbinder tilvenstre,
Medens han trint om dens Hals omhænger hans Sværd, som er Filsbeen.
Derpaa de Fæller, som glædes i Hu, (thi de Høvdingers Skare
Tætomstimlende dækker ham selv) saalunde han muntrer:

„Meget, ret meget, I Helte! er gjort; hvad der end er tilbage,
„Ikke forfærde Jer bør: her skue I Byttet, vi først fik
„Over en Konge saa fræk; ved min Kraft er Mezentius nedlagt.
„Nu maae vi drage herfra til Latinernes Konning og Mure.
„Krigslyst samler i Hu, og drager med Haab udi Kampen,
„At, naar de Himmelskes Bud tilraader at løfte vor Fane,

„[illegible]
„[illegible]

„[illegible]
„[illegible]
„Ja!" han sagde: „[illegible]
„[illegible]
„[illegible]
„Pallas ni bringe! [illegible]
„[illegible]

Dette han taler med Graad, og han drager sig hen imod Leiren,
Der, hvor det dampende Lig af den myrdede Pallas Acoetes var
Vogter, alt gammel og graa: engang som den Gamles Evanders
Krigsvæbner havde han tjent, men nu, i en sørgelig Time,
Blev han tilkaaren at følge som Svend med den elskede Yngling.
Trindtom stande de Tjeneres Hob og den troiske Skare,
Samt, som vanligt, med løsnede Haar, de Qvinder fra Troja.

Som nu Æneas begiver sig ind ad de mægtige Porte,
Banke de Bryster, opløfte med Skye et umaadeligt Veeskrig,
Og under Sorgens bedøvende Lyd gjentoner den Borgsal.
Som han nu seer den Yngling saa skjøn, og hans støttede Hoved,
Samt hans Træk og hans Vunde saa dyb udi Brystet det fine,
Gjort ved Ausoniens Spyd, frembryder hans Graad, da han mæler:

„Altsaa har Lykken, usalige Svend! som har nyligen viist sig
„Gunstig, misundet mig dig, for at ikke mit Rige du skulde

„See, eller kjøre som seirende Helt til din fædrene Hjemstavn.
„Dette var ikke det Ord, som jeg gav til din Fader Evander,
„Dengang jeg gik, og i Afskedens Favn han sendte mig fra sig
„Hid til min vigtige Dont, og han ahnende gav mig et Vink om
„Fjendens fremluende Mod, og at Folket var hardt til at slaaes med.

„Ach! nu staaer han maaskee, og, bedragen af skuffet Forventning,
„Løfter til Guderne gjør, og bestabler de Altre med Gaver,
„Medens vi Alle den livløse Svend, som skylder nu Himlen
„Intet, ledsage med Sorg og med Hæder, som gavner ham ikke.
„Olding, du arme, som skuer din Søn, som er myrdet saa grusomt!
„Vende vi saa til dit Hjem? Er det den Triumph, som vi vented?
„Holder jeg saa et ubrødeligt Ord? Dog seer du, Evander!
„Ikke ham rammet med haanlige Saar: ved en Søn, som er uskadt,
„Ei han behøver at ønske sig død. O vee mig! hvormeget
„Taber Ausonien ei! hvormeget ei mister min Julus!"

Efter at sligt er bejamret med Graad, han befaler den Armes
Legem at fjernes: et Tusinde Mænd, som af Hæren er' kaared',
Sender han frem, som geleide ham skal med de Myrdedes Ære,
Samt bivaane den fædrene Sorg. Slig Trøst er vel ringe,
Midt i saa mægtig en Vee; dog haver den Fader fortjent den.
Piil oplede de Øvrige flinkt, og de danne en løvblød
Baare af Qviste af Hegebærtræe og af Grene fra Ege,
Medens om Leiet saa høit de plante det skyggende Løvværk.

Ynglingen, ædel og stor, paa den landlige Baare de lægge,
Ret som en elskelig Blomst, som en Møe har med Fingrene afbrudt,

Ja som en venlig Viol og den smægtende Blomst Hyacinthus,
Hvilken ei Glandsen forlod, ei heller det yndige Ydre,
Skjøndt den mødrene Jord ei nærer og livner den mere.

Derpaa af Kjortler et Par, som stivned af Guld og af Purpur,
Hented Æneas: det var til ham selv, at, fornøiet ved Værket,
Dido, den Viv fra Sidonernes Bye, udi Dage, som svunde,
Havde dem syet, og blandet sin Traad med det fineste Guldgarn.
Ynglingen klædes blandt disse i een; thi han yder ham sorgfuld
Sligt, som den yderste Skjænk, og bedækker hans Lokker til Baalet.

Mangen Belønning tillægger han selv, fra Laurenternes Kampe,
Og i høitideligt Tog han befaler sit Bytte at føres.
Lægger saa Heste og Rustninge til, som han raned fra Fjenden.
Hænderne bindes paa Ryggen af dem, som han Skyggerne medgav,
For at bestænke med Blod, naar de offres, de Myrdedes Gravbaal.
Bulle, beklædt' paa hans Bud med erobrede Vaaben, maae Fjendens
Høvdinge bære, og Eierens Navn har man hæftet foran dem.

Stakkels Acoetes fremlede man maa; thi af Aar er han svækket;
Brystet han skjænder med Haand, og tillige med Nægle sit Aasyn,
Og med sit Legems Vægt han synker udstrakt imod Jorden.
Ogsaa de trække hans Vogn, som er plettet med Blod af Rutuler:
Nærmest hans Ganger i Krig, dog uden dens Prydelse, Aethon

Vandrer med Graad, og den fugter sin Kind med de vægtige Taarer.
Andre optage hans Landse og Hjelm; thi den seirende Turnus
Raned det Andet: den sørgende Hob og de Troer ham følge,
Samt Tyrrheniens Mænd og Arcader med Landserne vendte.

Efter at Skaren saa lang af hans Følge er dragen forbi ham,
Standser Æneas, og raaber endnu, med et Suk fra sit Indre:
„Bort fra *dig* og til Taarer paany den rædsomme Krigsfærds
„Skjæbne os vinker — lev evigen vel, du, min herlige Pallas!
„Evigen leve du vel!" Han taler ei mere, men stiler
Frem til den mægtige Muur, og han vender sin Gang imod Leiren.

Alt fra Latinernes By de Gesandtere vare tilstede,
Dækked' med Oliegreen; for at søge Forlov til at tale.
Ligene alle, som, splitted' ved Sværd, over Markerne laae nu,
Maatte han unde og skjænke Forlov til at stædes i Jorden.
Ei med de Faldne han havde jo Strid, eller dem, som var' dræbte,
Skaansom mod dem, han benævnede nys Gjestvenner og Frænder.

Ei de forlange ubillige Ting, og den ædle Æneas
Yder dem gjerne Forlov, ja han føier endogsaa i Ord til:

„Hvilket saa sørgeligt Lod, I Latinere! har i saa rædsom
„Krigsfærd viklet Jer ind, at I flygte for os, Eders Venner?
„Kun for de *Døde* I bede om Fred, og for Hine, som faldt i
„Martis Kamp? til de Levende selv jeg vilde den yde.
„Undte mig Skjæbnen ei Boliger *her*, var jeg sikkert ei kommen;
„Ikke mod Folket jeg ligger i Krig: Eders Konning har svigtet
„Gjesteretsbaand, og til Turni Partie har han hellere holdt sig,

„Hvad, du usalige Svend! som en Løn for saa elskelig Stræben,
„Yder den fromme Æneas dig her, som er værdigt dit Hjerte?
„Rustningen, hvilken du bar, du beholde! dig selv vil jeg sende,
„Dersom i sligt er en Gunst, til din Forælds Aander og Aske.
„Dette, du Arme! dog trøste dig bør i den rædsomme Dødsstund,
„At for den store Æneas du faldt." Flux kalder han selv de
Nølende Fæller; han hjelper ham op, som paa Jorden er udstrakt,
Og som bepletter med Blod det Haar, som er ordnet, som Skik er.

Lige ved Tiberens rindende Strøm hans Fader saalænge
Tørred med Vand sine Saar, samt qvæged sit Legem tillige,
Op mod en Bul af et Træ: fjernt hænger af Kobber paa Grenen
Hjelmen; paa Engen nu hviler i Ro hans mægtige Rustning.
Kaarede Ynglinge stande omkring: selv stønnende, kraftløs,
Støtter han Halsen, mens Skjægget saa langt frembølger ad Brystet.

Meget han spørger om Lausus Enhver; bort sender han Mange,
For, som den sørgende Fader befoel, at bevæge til Flugt ham.
Ach! han var død, og de Fæller ham bar' under Taarer paa Skjolde,
Ham, som var mægtigen stor, og som faldt ved en Vunde saa mægtig.
Hjertet, som ahnede ondt, alt fjernet forstod sine Klager:
Derfor han skjænder med Støv sine graanende Lokker, og løfter
Hænderne begge mod Skye, samt klynger sig tæt til hans Legem.

„Har da saa heftig en Lyst, o min Søn! til at leve mig grebet,

„At til at møde for mig imod Fiendernes Hænder jeg sendte
„Dig, som jeg avlede selv? Skal din Fader da frelses ved dit Saar,
„Levende kun ved din Død? Nu først jeg Usalige føler
„Rædsomt Landflygtighedsløb — nu først jeg annammed et dybt Saar.
„Ogsaa dit Navn har jeg plettet, min Søn! ved en Daad, der var skjændig,
„Skilt, som forhadt, ved min fædrene Magt og mit fædrene Scepter.
„Ja! til mit Land og mit Folk, som mig hader, jeg Straffen forskyldt har,
„Og udi alskens Død jeg gjerne opoffred mit Liv selv.
„Nu maae jeg leve, og skilles ei end fra mit Liv og fra Jorden —
„Dog — adskilles jeg vil."

Sligt talt, han staaer paa det syge
Been, og, uagtet hans Kraft kun er svag ved den Vunde saa farlig,
Uden at skræmmes, han kræver sin Hest. Just den var hans Hæder,
Denne hans Trøst: udi mangen en Kamp, som en Seirer, paa denne
Reed han; den yttrer sin Sorg ved hans Ord, da han mæler saalunde:
„Rhoebus! alt længe — om Noget er langt i en Dødeligs Levnet —
„Levet vi har; men idag skal du enten mig bringe Æneæ
„Blodige Vaaben og Hoved med Seir, ved at hævne min Lausi
„Smertende Saar, eller — har jeg ei Kraft til at bane mig Veien —
„Segne tillige med mig. Du er kjæk, og du værdiger ei, at
„Lystre de Fremmedes Bud, eller taale Trojaner, som Herrer."

Sligt er hans Ord; opstegen paa Ryg, som sædvanligt, han ordner
Kroppen, og fylder med eggede Spyd sine Hænder tillige.
Blankt er hans Hoved ved Erts, samt laadent ved Busken af Hesthaar.
Saa han styrer sit Løb udi Midten saa hurtig. I Hjertet
Syder den mægtige Harm, samt Sorg, som er blandet med Galskab,
[Ømhed for Sønnen, saa vild, og Bevidsthed om Kraften, han eier.]

Tregang raaber han høit paa Æneas med dundrende Stemme.
Denne ham kjender paastand, og hurtigt han beder med Glæde:
„Gudernes Fader mig unde saasandt, og den høie Apollo,
„At du begynder en Kamp!“
Sligt er hans Ord, og han trænger sig frem med den fjendtlige Landse.

Mæled da denne: „Hvi skræmmer du mig, da du røved min Søn mig?
„Sligt var den eneste Vei, ad hvilken du kunde mig fælde.
„Døden forfærder mig ei: selv ingen af Guder jeg skaaner.
„Spar dine Ord; for at døe, er jeg her: dog bringer jeg først dig
„Denne min Skjænk!“

Sligt talt, han slynger mod Fjenden sin Landse;
Derpaa han fæster en anden igjen, saa atter en ny een,
Alt i umaadelig Kreds: Skjoldfladen den gyldne dem standser.
Tregang om Helten, som staaer, han rider tilvenstre i Kredsgang,
Slyngende Spyd med sin Haand; tregange den troiske Kjæmper
Bærer af Pile en rigelig Skov i det kobberne Skjoldlag.

Helten dog kjedes tilsidst ved det langsomme Spil, og at rykke

Spydene ud; han befinder sig slet ved en Kamp, som er planløs.
Meget han grunder i Sind, og tilsidst ved et frygteligt Udfald
Støder han Landsen i Krigerens Hest ved den hulede Tinding.
Steiler da Gangeren lige tilveirs: imod Luften den slaaer sin
Hov, og da Rytteren kastes til Jord, brat følgende selv med,
Knuger den ham; thi den løftede Bov fremvælter sig paa ham.

Skrige da maatte i Skye de Latiner og Troer tillige.
Iler Æneas nu frem, udriver af Balgen sit Slagsværd:
„Hvor er den vilde Mezentius *nu*," han mæler, „og Modets
„Trodsige Kraft?" Den tyrrheniske Helt, saasnart han har atter
Skaffet sig Aande, har stirret mod Skye, og kan sandse som forhen,
Siger:

„Du Fiende, saa beedsk! hvi Spot eller Trudsel med Døden?
„Dræb mig — du synder dog ei: *saalunde* jeg kom ei til Kampen;
„Heller ei slutted min Lausus med *dig* en Forening paa slig Viis.
„Eet vil jeg bede dig om, hvis en Fiende, som tabte, tør bede —
„Und dog mit Legem, at dækkes med Jord! Jeg veed jo, at Mine
„Stande omkring med et glødende Had; standss dette, jeg beder!
„Ja! du forunde mig Plads i den Grav, hvor min Søn er til Ro lagt!"

Sligt er hans Ord; og han tager det Sværd, som han vented, i Struben,
Samt udgiver sin Aand i det Blod, som paa Rustningen strømmer.

Ellevte Sang.

Indhold.

Efter at Mezentius er dræbt, opreiser Æneas et Seierstegn til Mars, og lader den dræbte Pallas' Legeme med stor Pragt bringe til Evander, i hvis Bye der i den Anledning opstaaer en betydelig Sorg (v. 99). Gesandter komme imidlertid fra Latinus, for at bede om 12 Dages Stilstand, til at jorde de Døde; dette erholdes og Begravelsen anstilles (v. 224); ved hvilken Tid Venulus kommer tilbage, for at berette, at Diomedes ikke ønsker at deeltage i Krigen (v. 295). Skilt ved dette Haab, samler Latinus sit Rigsraad, og proponerer, at sende Gesandter til Æneas, for at bede om Fred (v. 335), og i den Anledning fare Drances og Turnus med stor Ordheftighed ind paa hinanden (v. 444). Under dette deler Æneas sine Tropper og lader sit lette Rytterie rykke mod Byen ad Sletten, medens han selv, med den øvrige Hær, vil gjennem en tyk Bjergskov trænge ovenfra ned paa Byen. Ved denne Efterretning iler man fra Raadet til Kampen (v. 485). Turnus faaer Æneas' Plan at vide, deler sin Hær, sender Camilla mod Rytterne, og besætter selv med et Bagholdt den omtalte Bjergskov (v. 531). Derefter følger den bekjendte Episode om Skjoldmøen Camillas Daad, Skjønhed, Kamp og Død (v. 532—835); dog lever Aruns, som fældte hende, ikke længe; thi Nymphen Opis, udsendt af Diana, for at hevne Camilla, fælder ham (v. 867). Forfærdede ved hendes Død, flye Rutulerne; og Troerne trænge sig ind mod Byen (v. 895). Om denne Fare underrettes Turnus af Camilla's Veninde Acca, og iler nu hurtig bort, just som Æneas rykker ind i Skoven; da det imidlertid er blevet mørkt, forskandse begge Hærene sig til næste Dag i en Leir.

Alt Aurora, som stiger paany, Oceanet forlader.
Helten, uagtet han ønsker i Hu, at forskaffe sig Tid til
Fællernes Legem at stæde i Jord, og af Sorg er forvirret,
Yder som Seirer sin Tak, medens Lucifer stiger, til Himlen.

Flux paa en kostelig Eeg afhugger han Grenene rundtom;
Stiller den saa paa en Høi, iført med de prægtige Vaaben,
Hele den Høvdings, Mezentii, Dragt; som Tropæe skal den stande,
Dig til Ære, du Krigenes Drot! Hjelmbusken, saa blodstænkt,
Hænges ved Heltens de knækkede Spyd, og hans Pantser, vel tolvgang
Rammet og boret; hans Skjold, som er Erts, han opbinder tilvenstre,
Medens han trint om dens Hals omhænger hans Sværd, som er Filsbeen.
Derpaa de Fæller, som glædes i Hu, (thi de Høvdingers Skare
Tætomstimlende dækker ham selv) saalunde han muntrer:

„Meget, ret meget, I Helte! er gjort; hvad der end er tilbage,
„Ikke forfærde Jer bør: her skue I Byttet, vi først fik
„Over en Konge saa fræk; ved min Kraft er Mezentius nedlagt.
„Nu maae vi drage herfra til Latinernes Konning og Mure.
„Krigslyst samler i Hu, og drager med Haab udi Kampen,
„At, naar de Himmelskes Bud tilraader at løfte vor Fane,

„Samt med de Unge at drage fra Leir, uventet en Standsning
„Sinke ei skal, eller Frygtsomhedsaand feendrægtig os standse.

„Nu vore Fællers ujordede Liig bør i Graven vi lægge;
„Sligt udi Acherons dybeste Grund er den eneste Ære.
„Iler!" han siger: „de herlige Mænd, som ved Døden har skaffet
„Eder et Fædreneland, bør I hædre ved Gaver i Døden.
„Fremmest og først til Evander, hvis Bye udi Græmmelse stædt er,
„Pallas vi bringe! vel var han en Helt, som ei manglede Mandsmod;
„Skjæbnens Time dog slog, som drog ham i Døden den bittre."

Dette han taler med Graad, og han drager sig hen imod Leiren,
Der, hvor det slumrende Liig af den myrdede Pallas Acoetes
Vogted, alt gammel og graae: eengang som den Græker Evanders
Krigssvend havde han tjent, men nu, i en sørgelig Time,
Blev han udkaaren at følge som Svend med den elskede Yngling.
Trintom stande de Tjeneres Hob og den troiske Skare,
Samt, som vanligt, med løsnede Haar, de Qvinder fra Troja.

Som nu Æneas begiver sig ind ad de mægtige Porte,
Banke de Brystet, opløfte mod Skye et umaadeligt Veeskrig,
Og under Sorgens bedøvende Lyd gjentoner den Borgsal.
Som han nu skuer den Yngling saa skjøn, og hans styttede Hoved,
Samt hans Træk og hans Vunde saa dyb udi Brystet det fine,
Gjort ved Ausoniens Spyd, frembryder hans Graad, da han mæler:

„Altsaa har Lykken, usalige Svend! som har nyligen viist sig
„Gunstig, misundet mig dig, for at ikke mit Rige du skulde

„See, eller kjøre som seirende Helt til din fædrene Hjemstavn.
„Dette var ikke det Ord, som jeg gav til din Fader Evander,
„Dengang jeg gik, og i Afskedens Favn han sendte mig fra sig
„Hid til min vigtige Dont, og han ahnende gav mig et Vink om
„Fjendens fremluende Mod, og at Folket var hardt til at slaaes med.

„Ach! nu staaer han maaskee, og, bedragen af skuffet Forventning,
„Løfter til Guderne gjør, og bestabler de Altre med Gaver,
„Medens vi Alle den livløse Svend, som skylder nu Himlen
„Intet, ledsage med Sorg og med Hæder, som gavner ham ikke.
„Olding, du arme, som skuer din Søn, som er myrdet saa grusomt!
„Vende vi *saa* til dit Hjem? Er det *den* Triumph, som vi vented?
„Holder jeg *saa* et ubrødeligt Ord? Dog seer du, Evander!
„Ikke ham rammet med haanlige Saar: ved en Søn, som er uskadt,
„Ei han behøver at ønske sig død. O vee mig! hvormeget
„Taber Ausonien ei! hvormeget ei mister min Julus!"

Efter at sligt er bejamret med Graad, han befaler den Armes
Legem at fjernes: et Tusinde Mænd, som af Hæren er' kaared',
Sender han frem, som geleide ham skal med de Myrdedes Ære,
Samt bivaane den fædrene Sorg. Slig Trøst er vel ringe,
Midt i saa mægtig en Vee; dog haver den Fader fortjent den.
Piil oplede de Øvrige flinkt, og de danne en løvblød
Baare af Qviste af Hegebærtræe og af Grene fra Ege,
Medens om Leiet saa høit de plante det skyggende Løvværk.

Ynglingen, ædel og stor, paa den landlige Baare de lægge,
Ret som en elskelig Blomst, som en Møe har med Fingrene afbrudt,

Ja som en venlig Viol og den smægtende Blomst Hyacinthus,
Hvilken ei Glandsen forlod, ei heller det yndige Ydre,
Skjøndt den mødrene Jord ei nærer og livner den mere.

Derpaa af Kjortler et Par, som stivned af Guld og af Purpur,
Hented Æneas: det var til ham selv, at, fornøiet ved Værket,
Dido, den Viv fra Sidonernes Bye, udi Dage, som svunde,
Havde dem syet, og blandet sin Traad med det fineste Guldgarn.
Ynglingen klædes blandt disse i een; thi han yder ham sorgfuld
Sligt, som den yderste Skjænk, og bedækker hans Lokker til Baalet.

Mangen Belønning tillægger han selv, fra Laurenternes Kampe,
Og i høitideligt Tog han befaler sit Bytte at føres.
Lægger saa Heste og Rustninge til, som han raned fra Fjenden.
Hænderne bindes paa Ryggen af dem, som han Skyggerne medgav,
For at bestænke med Blod, naar de offres, de Myrdedes Gravbaal.
Bulle, beklædt' paa hans Bud med erobrede Vaaben, maae Fjendens
Hevdinge bære, og Eierens Navn har man hæftet foran dem.

Stakkels Acoetes fremlede man maa; thi af Aar er han svækket;
Brystet han skjænder med Haand, og tillige med Nægle sit Aasyn,
Og med sit Legems Vægt han synker udstrakt imod Jorden.
Ogsaa de trække hans Vogn, som er plettet med Blod af Rutuler:
Nærmest hans Ganger i Krig, dog uden dens Prydelse, Aethon

Vandrer med Graad, og den fugter sin Kind med de vægtige Taarer.
Andre optage hans Landse og Hjelm; thi den seirende Turnus
Raned det Andet: den sørgende Hob og de Troer ham følge,
Samt Tyrrheniens Mænd og Arcader med Landserne vendte.

Efter at Skaren saa lang af hans Følge er dragen forbi ham,
Standser Æneas, og raaber endnu, med et Suk fra sit Indre:
„Bort fra dig og til Taarer paany den rædsomme Krigsfærds
„Skjæbne os vinker — lev evigen vel, du, min herlige Pallas!
„Evigen leve du vel!" Han taler ei mere, men stiler
Frem til den mægtige Muur, og han vender sin Gang imod Leiren.

Alt fra Latinernes Bye de Gesandtere vare tilstede,
Dække'd' med Oliegreen; for at søge Forlov til at tale.
Ligene alle, som, splitted' ved Sværd, over Markerne laae nu,
Maatte han unde og skjænke Forlov til at stædes i Jorden.
Ei med de Faldne han havde jo Strid, eller dem, som var' dræbte,
Skaansom mod dem, han benævnede nys Gjestvenner og Frænder.

Ei de forlange ubillige Ting, og den ædle Æneas
Yder dem gjerne Forlov, ja han føier endogsaa i Ord til:

„Hvilket saa sørgeligt Lod, I Latinere! har i saa rædsom
„Krigsfærd viklet Jer ind, at I flygte for os, Eders Venner?
„Kun for de Døde I bede om Fred, og for Hine, som faldt i
„Martis Kamp? til de Levende selv jeg vilde den yde.
„Undte mig Skjæbnen ei Boliger her, var jeg sikkert ei kommen;
„Ikke mod Folket jeg ligger i Krig: Eders Konning har svigtet
„Gjesteretsbaand, og til Turni Partie har han hellere holdt sig,

„Skjøndt, om Retten var skeet, han burde sig vovet i slig Død.
„Stræber han Krigen at ende med Magt, og forjage de Teucrer,
„See! da sømmed ham vel, udi Kampen at træde mod mit Sværd;
„Leve da skulde kun den, hvem Himlen og Kraften tillod det.
„Iler nu bort, for at lægge paa Baal Eders faldede Landsmænd."

Sligt var Æneas' Ord; men Hine forstummed i Undren;
Vendt' mod hinanden de stod med det stirrende Øie og Aasyn.
Drances (den aldrende Helt, som med Had og Beskyldning forfulgte
Turnus bestandig, en Yngling mod ham) saalunde hans Tale
Atter besvarer:
„Navnkundig ved Rye, end mere ved Krigsdaad,
„Troiske Kjæmper! med hvilket Berøm kan jeg hæve mod Skye dig?
„Skal jeg beundre din Billighed meest, eller Daad udi Kampen?
„Snart vi ville din Skjænk hjembringe til fædrene Byen,
„Samt, om Skjæbnen forunder os sligt, til Latinernes Konning
„Knytte dig fast; lad Turnus da see om en Pagt med en Anden!
„Selv de Mure, som Skjæbnen befoel, og de mægtige Masser
„Ville vi bygge, ja slæbe paa Ryg de Trojaneres Grundsteen."
Sligt er hans Ord, og forened' i Raab samstemte de Alle.

Dage betinged de to Gange sex: i den midlede Fredstid
Mellem Latiner de teucriske Mænd gjennem Skoven saa trygge
Vandre ad Bjergene hen. Dybt rammet af Øxernes Odder
Toner den Ask, ja de vælte den Gran, som er skudt imod Himlen.
Ege at fælde ved Kilernes Hjelp og den duftende Ceder
Prøve de flinkt, og paa knagende Vogn hjemages den Avnbøg.

Alt berettes saa rædsom en Sorg ved den flyvende Fama

Selve Evander; hun fylder hans Bye og hans Bolig med Kummer,
Skjøndt hun bragte til Latium nys, som en Seirende, Pallas.
Flux de Arcader til Portene fløi, og, som Skik var i Fortid,
Liigtogsfakler de greeb. Nu straaler i Rækker saa lange
Flammernes lysende Vei, som skjælner de Agre saa fjerne.

Phrygernes Skarer nu komme dem nær, og de jamrende Hobe
Slutte sig an: da nu Mødrene see, at de nærme sig Byen,
Ach, da sætte de Städen i Brand med de klagende Veeskrig.
Ingen med Magt er istand til at holde Evander tilbage;
Mellem de Midterste trænger han frem, og da Baaren er nedsat,
Segner mod Pallas han ned, fastklamret med Suk og med Taarer,
Og, under Smerten, med Nød, fremtrænger hans Stemme tilsidst sig:

„Ikke saalunde, o Pallas! du gavst til din Fader dit Løfte,
„At du forsigtig dig vilde betroe til den grusomme Krigsgud.
„Ach — men jeg ahnede vel, hvad ungdommelig Hæder i Kampen,
„Og hvad den kildrende Roes kan formaae udi Ynglingens Holmgang.

„Førstegrøden var tung af min Dreng — i det nærlige Krigstog
„Svarligt han yded sin Lærlingsløn. Ach! ingen af Guder
„Hørte mit Løfte, min Bøn! Ja Held dig, elskede Huustroe!
„Salig du varst i din Død; thi du leved til saadan en Qval ei.
„Jeg, ved at leve, beseired min Død, for at leve som Fader
„Efter min Søn!
„O havde jeg fulgt mine troiske Frænders

„Togt, for at døe ved Rutulernes Sværd, *da* myrdedes *jeg* kun,
„Og i høitideligt Tog man bragte ei Pallas, men *mig*, hjem.
„Ikke jeg dadled, I Troer! vor Pagt, og ei heller vort Haandslag,
„Hvilket som gjestlige Venner vi gav; thi de aldrende Dage
„Kræved alt længe min Død.

„Dog — vented saa tidlig en Bortgang
„Alt paa min Søn: at han myrded med Sværd vel tusinde Volscer,
„Trøster mig, samt at han faldt, da han førte til Latium Troer.
„Sikkert ei skjønnere Liigtogspomp kan jeg skjænke dig, Pallas!
„End hvad den fromme Æneas dig gav og de kraftige Troer,
„Hele Tyrrheniens Hær og tillige Tyrrhenernes Drotte.
„Stolte Tropæer de bær' over hine, du styrted i Døden;
„Ogsaa du selv, som en frygtelig Bul, *nu* stodst udi Vaaben,
„Hvis han *din* Alder besad, og med Aarene ogsaa din Styrke,
„Turnus!

„Jeg Arme! hvi sinker jeg her de Trojaner i Krigen?
„Iler, og mindes, at bringe Jer Drot saalunde min Tale:
„„At jeg end sinker mit Liv, saa forhadt, skjøndt min Pallas er myrdet,
„„Dette bevirker *din* Kraft, som skylder til Fader og Sønnen
„„Turni Liv, som du seer. Ikkun *her* er en Vei til at virke
„„Aabnet for Skjæbnen og dig. Udi Livet jeg søger ei Glæde;
„„Sligt er en Synd; jeg vil bringe den ned til min Søn udi Døden.""

See! for de sørgende Menneskers Børn gjenbragte Aurora
Atter sit styrkende Lys, skjøndt Sysler hun bragte og Arbeid.
Alt paa den bugtede Strand ved den fromme Æneas og Tarcho

Reiste sig Baal; hid bragte nu Hver, efter Fædrenes Skikke,
Liget af Sine, som faldt: man lægger den dampende Ild til,
Og, under Røgen, selv Himmelen høi indhylles i Mørke.

Tregang vandre de rundt, omgjærded' af luende Vaaben,
Trint det blussende Baal; tregange det sørgende Gravblus
Drage tilhest de omkring, alt under en sørgelig Hylen.
Jorden de væde med Graad; selv Rustningen vorder befugtet;
Mændenes Skrig imod Himmelen gaaer og Basunernes Toner.
Byttet, som Enkelte tog udi Kamp fra de faldne Latiner,
Kaste i Baalet de ind, samt Hjelme og herlige Slagsværd,
Bidsler og rullende Hjul; og, som Skjænk, hvad de elsked i Livet,
Selve de Myrdedes Skjold og de Vaaben, som frelste dem ikke.

Stædet nu vorder ret mangen en Krop af de Øxne til Døden.
Børstede Sviin og en Mængde af Faar, som fra Markerne ranes,
Dræbe de ogsaa, og kaste paa Ild: over Stranden saa vide
Skue de Fællerne, lagte paa Baal, og bevogte nu Asken,
Halvopbrændt; og de gjænnes ei bort, før den fugtige Aften
Dreier vor Himmel omkring, som er ziret med lysende Stjerner.

Ligesom her, paa den fjernede Kant de Latiner saa sorgfuldt
Bygge utallige Baal: de talrige Kroppe af Helte
Grave de deels, hvor de faldt, udi Jord, deels føre de bort dem,
Ind paa den nærmeste Mark, eller age dem lige til Byen.
Hele den øvrige Hob, som er stor ved det hyppige Manddrab,
Brændes paastand uden Ære og Tal, og de Marker saa fjerne
Lyse nu klart overalt, som omkaps, ved de luende Gravblus.

Tredie Dagen alt fjerned fra Skye Nattaagen saa kjølig.
Sorgfulde rage de nu i den Aske saa dyb, og i Baalets
Blandede Been, og bedække det Alt med den lunende Jordhøi.

Men i den rige Latinus' Bye og i Slottet tillige
Lyde dog Klager især, samt Meest af den varige Kummer;
Sørgende Koner og Mødrenes Hob, med de klagende Søstres
Kjærlige Hjerter, og Drengene smaae, som berøvedes Fædre,
Alle forbande den rædsomme Krig, samt Turnus' Elskov.
„Fægte han kunde jo selv — selv kunde han kjæmpe med Glavind,
„Saasom han kræver Italiens Magt og den ypperste Hæder."

Drances i Harme forøger det meer: at ene han æskes,
Vidner han høit, og at Turnus er den, som man kræver til Kampen.
Mangen en Mening dog yttres igjen, i de vexlende Samord,
Turnus til Ære: selv Dronningens Navn, som er stort, ham beskytter,
Heltens navnkundige Rye og fortjente Tropæer ham hjelpe.

Midt under saadan en Larm, og midt i den flammende Uro,
Fra Diomedis, den Mægtiges, Bye — for at øge det Onde —
Bringe Gesandter med Kummer det Svar: at man Intet har udført,
Ved saa betydelig anvendt Flid; ei Guld eller Gaver
Virked, ei heller en inderlig Bøn — de Latiner maae søge
Fremmedes Hjelp, eller trygle om Fred hos de Troeres Høvding.

Ængste sig maatte af trykkende Sorg de Latineres Konning.
At under Gudernes Magt fremsendtes af Skjæbnen Æneas,
Viste jo Himmelens Harm, og de Grave, som laae dem for Øie.
Altsaa et Møde, heel talrigt og stort, af sin Stamme de Første,
Hented' ved Magtbudsord, han forsamler i Salen den høie.
Hine indfinde sig flux; gjennem Gader, saa fulde, de ile
Hen imod Konningens Borg: her sidder i Midten bedaget,
Ypperst ved Scepter og Magt, med en Pande saa rynket, Latinus.

Flux de Gesandter, som nyligen kom fra Ætolernes Bolig,
Byder han melde, hvad hid de har bragt; og han kræver nu atter
Svaret i Orden fortalt. Flux bleve de Tunger saa tause,
Og, for at lyde hans Ord, strax Vênulus taler saalunde:

„Borgere! ja vi har seet Diomed og Argivernes Ringmuur;
„Veien vi have fuldendt, og beseiret de Farer, som mødte.
„Selv vi berørte den Haand, som har styrtet det troiske Rige!
„Der Argyrîpa, en Bye, som har Navn af den fædrene Hjemstavn,
„Seirende haver han bygt paa japygiske Gargani Marker.

„Alt som vi træde ham nær, og fik Lov til at melde vort Ærind,
„Bringe vi Gaverne frem, og berette vort Navn og vort Hjemland,
„Hvo der har Krigen begyndt, og hvad Grund har til Arpi os hidbragt.
„Rolig af Mine han hører derpaa, og han svarer os atter:

„„O I lykfalige Folk fra et Land, hvor Saturnus har hersket,
„„Gamle ausoniske Mænd! hvilket Træf har forstyrret Jer Fredsro,
„„Samt fremkaldet en Kamp, om hvis Ende vel Ingen kan dømme?
„„Jeg og Enhver, som har krænket med Sværd de Trojaners Marker,
„„(Ei vil jeg tale om, hvad vi har lidt udi Kampen om Muren,
„„Eller de Helte, som hvile i Simoïs) rædsomme Straffe
„„Har udi Livet erlagt og tilstrækkelig Løn for vor Brøde.
„„Priamus selv kunde ynke vor Nød! Sligt vidned Minerva's
„„Storm, det euboeiske Fjeld, og tillige *din* Harme, Caphêreus!

„„Krigen til Ende var bragt, da vi joges til fjernede Egne:
„„Atreï Søn, Menelaus, ret lige til Proteï Støtter
„„Dreves landflygtig: Ulysses fik seet de Cycloper om Ætna.
„„Skal Neoptólemi Magt og Idómenis styrtede Hjemland
„„Her jeg berette? de Locrer, som boe paa de libyske Strande?
„„Selv den myceniske Helt, hiin Drot for de store Achæer,
„„Ret som i Borgen han stod, ved et Mord af sin rædsomme Qvinde
„„Segned; og Asiens seirende Helt kuldkasted en Boler;
„„Samt at de Guder forundte mig ei, ved de fædrene Altre
„„Atter at skue den savnede Viv og mit yndige Hjemland?

„„Endnu forfølge de Varsler mig her med et frygteligt Jertegn:
„„Folket, jeg mistede hist, opstege paa Vinger mod Himlen;
„„Skabte som Fugle de flagre om Søe (ach! rædsomt mit Folk blev
„„Straffet!) og fylde med klagende Skrig rundtliggende Klipper.
„„Sligt forvente jeg kunde jo alt, ret lige fra Tiden,
„„Dengang jeg styrted, afsindig i Hu, mod de himmelske Guder,
„„Samt antasted med saarende Spyd Aphrodite i Haanden.

„„Derfor opmuntrer mig ei — ach nei! — til en lignende Kampdyst!
„„Ikke jeg fører mod Teucrerne Krig efter Pergamas Grundsfald;
„„Ei vil jeg mindes, hvad længst er forbi, eller glædes ved Uheld.
„„Hele den Skjænk, som I bringe til mig fra den fædrene Hjemstavn,
„„Sende Æneas I flux!
„„Med Spyd mod hinanden vi stode,

„„Fægted i staaende Kamp; men, troer den Erfarne! med løftet
„„Skjold er han gram; som Orkanen med Fart kan han slynge sin Landse.
„„Dersom de Egne om Idas Bjerg to lignende Helte
„„Havde undfanget, til Inachi Bye da vilde vel selve
„„Dardanus kommen, og Hellas begrædt sin forandrede Skjæbne.
„„Hele den Tid, da vi dvælende stod ved de iliske Mure,
„„Blev ved Æneas' og Hectors Kraft de Helleners Erobring
„„Standset, og selv til det tiende Aar blev den trukken tilbage.
„„Ypperste vare de begge ved Mod og den glimrende Rustning;
„„Denne dog meest af et elskeligt Hu. Lad dem mødes til Fredspagt,
„„Hvis det forundes; men vogter Jer vel for at mødes i Kampleeg!" "

„Konning, du gode! nu haver du hørt, som Høvdingens Gjensvar,
„Ogsaa tillige, hvad Mening han har om den farlige Leding."

Neppe de Sendinge mælede sligt, før en vexlende Murren
Løb saa beklemt fra Ausonernes Mund; ret liig, naar en Klippe
Standser en brusende Strøm, og ved Standsningen volder en Bragen,
Mens af det skyllende Vand de Fjelde gjenlyde i Nærhed.
Efter at Raabene ere forbi, og Gemyttet er roligt,
Sender den Konning mod Himlen en Bøn, og han taler fra Thronen:

„Gid vi dog havde lidt tidligen talt, I Latiner! om dette!
„Sikkerligt bedre det var, end just udi saadan en Tidspunct
„Raadet at kalde, da Fjenderne staae trint Murene samled'.
„Ja en forsmædelig Krig, mine Venner! mod Gudernes Afkom

„Føre vi, samt imod Heltenes Æt: dem trætter jo ingen
„Kamp; om endog de har tabt, de kunne ei fjerne fra Sværd sig.

„Hvis I har næret et Haab om Ætolernes hjelpende Vaaben,
„Glemmer det ganske! Enhver er sit Haab: men hvor ringe, det see I.
„Ach! men det rædsomme Fald, som har styrtet det Hele til Grunde,
„Ligger jo nær Eders Blik; det har I jo Alle ihænde.
„Ingen beskylde jeg vil. Den Kraft, vi har mægtet at øve,
„Offred vi alt; thi vi kjæmpet jo har med vort samtlige Rige.
„Altsaa hvad Mening jeg fangede nys i min tvivlende Tanke,
„Vil jeg forklare og sige Jer kort — paa min Tale I mærke!

„Nær ved de Tuscerers Strøm jeg besidder en Ager fra Oldtid;
„Langt, imod Vesten, den strækker sig op mod Sicanernes Grændser.
„Den de Aurunker besaae og Rutuler; thi disse med Plouge
„Høien betvang, som er haard; og den buskede Egn har de Qvæg paa.
„Hele den Egn og det granfulde Strøg over Fjeldenes Tinde
„Falde de Troer, som Venner, til Deel! under ligeligt Vilkaar
„Slutte vi Forbundspagt, samt kalde dem Fæller i Landet!
„Har de saa mægtig en Lyst — lad dem blive og bygge sig Mure.
„Dog — om, at naae til et fjernere Land eller andre Nationer,
„Lystne de ere og kræve Forlov til at drage fra Landet,
„Snækker, i Tallet en Snees, af italiske Ege vi ville
„Bygge, ja fleer, om de have Behov.

Skibstømmer jo ligger
„Lige ved Stranden; selv Snækkernes Tal og Façon de bestemme,

„Medens vi give dem Alt, vort Kobber, vor Haand og vort Skibsværft.
„For nu at bringe vort Ord, og tillige befæste vort Forbund,
„Hundred Afsendinge flux, udkaarne af alle Latiner,
„Skulle nu gaae, for at række med Haand Fredsgrenen saa venlig,
„Bringende Gaver, af Guld en Talent og en Throne af Filsbeen,
„Dertil en Kaabe saa prud, som er Tegn paa min drotlige Vælde.
„Kaarer nu fælleds et Raad, for at hjelpe paa Riget, som synker."

Drances nu atter, med harmeligt Hu, hvem Turni Berømthed
Plaged med skelende Had og tillige med Braade saa bittre,
Mægtig ved Skatte, end mere ved Ord, men i Kampene haandsvag,
Dog i at give sit Raad erkjendt som en priselig Ordmand,
Mægtig i borgerlig Tvist, (ved sin mødrene Æt var han anseet,
Samt af en kostelig Slægt, men om Faderen vidste man Intet)
Reiser sig op, og forstørrer sin Harm, som han øger ved slige Ord:

„Ei om en Ting, som er Alle bekjendt, som ei trænger til min Røst,
„Spørge du Raad, du retsindige Drot! Hver troer jo at vide
„Det, som er Folket til Gavn, men berette det, ville de nødigt.
„Hiin til at tale forunde os Ret! han dæmpe sin Stolthed,
„Som ved et useligt Mod og en jammerlig Styring forvoldt har,
„(Ja! jeg vil tale det ud, skjøndt han truer med Sværd og med Død mig)

„Fald af saa mangen og glimrende Drot, og at Byen vi skue
„Tæt samknuget af Sorg, imedens han Troernes Leirvold
„Frister — men stoler paa Flugt, samt skræmmer kun Luften med Sværdet.

„Derfor til Gaverne hist, som du byder i Mængde at bringes
„Samt tildeles de troiske Mænd, een, elskede Konning!
„Een tilføie du bør: lad Ingen dig skræmme ved Frækhed
„Fra til saa ædel en Drot og saa værdig en Mage at knytte
„Datteren din, og for evigt en Pagt og Forening at slutte.
„Dog, om saa mægtig en Skræk har betaget dit Sind og din Tanke,
„Trygle vi ville ham selv, af hannem udbede os Naade;
„*Her* han vige, og give vor Drot og vort Rige, hvad dets er!

„Hvi har du styrtet i Farernes Gab dine sørgende Landsmænd,
„Du, som er Kilden og ypperste Grund til Latinernes Uheld?
„Frelsen er ikke i Krig; kun om Fred vi anraabe dig Alle,
„Turnus! samt Pant — men ukrænkeligt Pant — paa en Fred, som er varig.

„Jeg, som du tænker dig stedse som fjendsk, og betragter som Uven,
„Kommer saa freidigt med inderlig Bøn: over Dine du ynkes!
„End dog din Trods og forjagen gaae bort! Under Flugten vi skued
„Noksom af Blod, medens øde blev lagt den fortrinligste Markjord.

„Rører dit Rye dig maaskee — kan i Sjælen du fatte saa mægtig
„Kraftiid — eller Fyrstinden, som Brud, er dit Hjerte saa vigtig —
„Vov da en Dyst, og mod Fjenden dit Bryst frembyd, som en Helt bør!

„Skulle maaskee, for at Turnus kan faae til sin Brud en Fyrstinde,
„Vi, som en uselig Æt, som en Hob, der fortjener ei Graad, ei
„Gravmuld, knuses paa Mark? Nei *selv*, om du Mod har i Hjerte,
„Hvis du har Gnist af din fædrene Kraft, træd frem for hans Øie!
„Høit han kalder dig frem."

Harmen hos Turnus opluede flux under saadan en Tale:
Dybt han drager et Suk, og hans Røst fremstormer af Brystet:

„Altid paa Snak var du riig, ja ret i en rigelig Maade,
„Helst naar Krigen udfordrede Kraft; naar de Fædre forsamles,
„Est du den første. Dog ikke med Ord skal vi fylde vort Raadhuus,
„Om de end flyve med pralende Støi, medens Muren og Volden
„Fjerner den Fiende, og endnu ei Blod gjennem Gravene strømmer.

„Derfor du tordne med Ord! sligt er jo din Vane, og skjæld mig,
„Drances! som frygtsom og feig, da saa talrige Dynger af Faldne
„Stabledes hist ved din seirende Haand, og de Marker saa vide
„Zires med *dine* Tropæer, min Helt! Hvad du mægter ved Mandsmod,
„Kan du forsøge paastand; thi vor Fiende, jeg mener, ei fjernet
„Søge vi kunne: de stimle omkring vore Mure paa hver Kant.
„Kom! lad os møde dem, Ven! Du betænker dig? Skal da din Kamplyst
„Kun i de løbende Been, eller kun i din vindige Tunge
„Finde sit vanlige Hjem?

„Flygtede jeg, du elendige Karl? Hvo siger, jeg flygted,
„Naar ved de Troeres Blod den svulmende Tiber at voxe
„Selv han saae, og den samtlige Æt af Evander at synke,
„Samt de arcadiske Mænd, som berøvedes plat deres Rustning?
„Bitias — Pandarus, mægtig og stor, ei kunde mig saadan,
„Eller de tusinde Mænd, som jeg sendte til Tartarus hiin Dag,
„Skjøndt jeg var hildet af Fjendernes Muur og var spærret i Leiren.

„„Krigen ei skaffer os Hjelp."" „Du Afsindige! sligt kan du varsle
„For den dardaniske Helt og dig selv! Ei! skynd dig at skræmme
„Alt med en gruelig Angst, og at have den Stamme, som togang
„Segnende faldt, og at trykke til Jord de Latineres Folkslag.
„Nu Myrmidonernes Høvdinge selv for de Phrygere skjælve,
„Ogsaa Tydiden er ræd og Achilles fra Byen Larissa,
„Medens for Adria's Søe den forfærdede Aufidus flygter!

„Selv naar han stiller sig an, som var han saa inderlig ængstlig,
„Er det kun Trædskhed og Sviig, for at øge ved Frygt sin Beskyldning.
„Aldrig saa ussel en Sjæl (frygt Intet!) ved denne min Høire
„Miste du skalst; lad den hvile hos dig, og forblive i dit Bryst.

„Nu vil jeg vende mig, Konning! til dig, og din store Beslutning.
„Dersom du sætter fremdeles ei Haab udi dette mit Slagsværd —
„Ginge forlorne vi plat — hvis ene ved dette vort Krigstab
„Alt vi har tabt, og vor Skjæbne ei meer kan tilbage sig vende —

„Da kan vi bede om Fred — da strække den kraftløse Haand ud;
„Skjøndt, om vi eied en Gnist af det Mod, vi besad udi Fortid,
„Den mig tyktes uligeligt meer i sin Skjæbne lyksalig,
„Samt af et kosteligt Mod, som, blot for at slippe for Synet,
„Styrted sig brat i sin Død, samt beed under Kampen i Græsset.

„Men — naar vi Midler besidde endnu, usaarede Ungmænd,
„Hele Italiens Byer og Folk, som er' rede til Bistand —
„Naar de Trojaner med rigeligt Blod tilkjøbte sig Seiren,
„(Ogsaa hos dem ere elskede Liig; thi over os Alle
„Stormen drog hen!) hvi, dækked' med Skam i den forreste Indgang,
„Tabe vort Mod? hvi zittre for Kamp, før Basunerne klinge?

„Tid og urokkeligt Mod har i Livets omskiftende Vexel
„Hjulpet saa Mange i Nød; under Vexelbesøg har Fortuna
„Skuffet den Ene, men stillet igjen paa det Tørre den Anden.
„Hjelp vi erlange vel ei fra Ætolerne eller fra Arpi;
„Vel da! Messapus er her, og Tolumnius, Søn af Fortuna,
„Samt de Drotte, som Mange har sendt. Ei langsom vil Æren
„Følge med Latiums Mænd og Laurenternes kaarede Skarer.
„Ogsaa af Volscernes herlige Æt vi besidde Camilla,
„Forrest i Rytternes Togt og de Skarer, som funkle i Rustning.

„Dersom de Teucrer forlange mig selv, for at stride, som Enkelt,
„Ønske I sligt, og jeg skader saa svart den forenede Fordeel,
„See! da haver ei Seiren, i Harm, fra min Høire sig listet,
„At, for saa mægtigt et Haab, jeg skulde ei prøve en Tvekamp.
„Modig jeg træder i Dyst, om han stilled den stolte Achilles,
„Ja, om han dækked sig selv med en Rustning, der ligned Vulcani
„Hamrede Dragt.

„Jeg offrer mig selv til Latinus og Eder!
„Turnus sig offrer, ei mindre i Kraft, end de Helte fra Fortid.
„Ene mig vinker Æneas til Kamp — hvor jeg ønsker, han kaldte!
„Dersom da Himlen er vred, da slipper jo Drances for Døden,
„Og, om jeg vinder ved Seiren mig Roes, skal han ikke den dele."

Medens nu disse udgrundede Raad i de tvivlsomme Sager,
Ei uden Harme: fremrykker med Leir og med Tropper Æneas.
Flux med en frygtelig Larm, gjennem Konningens høie Gemakker,
Styrter et Bud, som med gruelig Skræk over Byen udspreder,
At, udi opstilt Rad, de Trojaner, fra Tiberens Flodbred,
Samt de Tyrrheneres Hær, fremrykke ad samtlige Marker.

Brat de Gemytter bestædes i Nød; det bedrøvede Hjerte
Banker, og Harmen sig hæver paastand med en frygtelig Tirren;
Heftigt forlanger man Sværd, og de Ynglinge mumle: Til Vaaben!
Fædrene græde og knurre af Sorg, medens Raaben saa vide
Hæver sig høit i forvirrende Tvist over Skaren mod Himlen;
Ligesom stundom i Lunden saa dyb, naar en Mængde af Fugle
Sætter sig ned udi Flok, eller naar, om Padusa saa fiskriig,
Hen ad den tonende Søe gjenlyde de syngende Svaner.

„Ret i betimelig Tid," udraaber den heftige Turnus,
„Samle I Raadet, og sidde i Mag, for at snakke om Freden,
„Medens de trænge med Sværd i vort Land!" Ei talende mere,
Styrter han bort, og han iler ihast fra den kneisende Hofborg.

„Hurtigt, Volusus! bring Ordre om Kamp til de Volsceres Hære!"
Raaber han; „før de Rutulere frem! Messāpus og Coras,
„Samt hans Broder, flankere ad Mark med de væbnede Hestfolk!

„Nogle besætte nu Veien til Bye, og beskytte dens Taarne!
„Hele den øvrige Hær fremtrænge sig der, hvor jeg byder!"
Flux i den samtlige Bye man splitter sig hen imod Muren.

Fader Latinus forlader sit Raad, og sin store Beslutning
Sætter han op; thi han ængstes i Hu ved den rædsomme Tidspunkt.
Saare fortryder han nu, at han ikke med Venlighed modtog
Troiske Helten, og drog ham til Bye, som Lavinia's Brudgom.

Nogle nu grave for Porten en Grav, eller kjøre med Steen samt
Pæle til Hjelp; og den hæse Trompet udstøder sit Blodtegn.
See! i en vexlende Hob til de samtlige Mure sig skynde
Mødre og Børn; thi den yderste Kamp fremlokker nu Alle.
Op til den øverste Borg, og tillige til Palladis Tempel,
Føres af Dronningen selv en usigelig Skare af Qvinder,
Alle med Gaver. Lavinia gaaer udi Følget, den Ungmøe,
Hun, som i Nøden er Skyld, med de deilige Øine mod Jorden.
Mødrene træde nu frem, og af Røgelse Tempelet damper,
Mens i den høie Portal de bedrøvede Stemmer de løfte:
„Guddom i Krig, som er mægtig i Kamp, Tritonia! Ungmøe!
„Knæk for den phrygiske Røver hans Spyd ved din Styrke, og fæld ham
„Selv, nedstyrtet til Jord, henslængt ved de høie Portaler!"

Turnus, som raser i Sind, ombælter til Kampen sig hurtigt.
Med det rutuliske Pantser bedækt, i den kobberne Skjældragt,
Funkler han alt, og har Læggene spændt udi Skener af Guldmalm;
Blottet om Tinding endnu: til sin Lænd har han passet sit Glavind,
Og i sin gyldene Glands vil han hurtigen ile fra Borgen,
Krigerisk vild udi Mod, med sin Tanke alene til Fienden.

Hesten han ligner, som flygter fra Stald, og har sprængt sine Liner,
Som, uden Lænker, nu frie, over Marken sig tumler saa vide,
Enten til Hjorden den iler afsted, eller Hoppernes Græsgang,
Eller, til Bølgerne vant, den styrter i Fart til sit Vandsted:
Op imod Skyen sin kneisende Hals den løfter med Vrinsken,
Medens ad Halsen og ned ad dens Bov fremsbølger dens Manke.

Hannem — og hele de Volsceres Hær er i Følget — Camilla
Møder; og Dronningen selv, ret lige i Porten, fra Hesten
Springer: den øvrige Hob, med hendes Exempel for Øie,
Styrter fra Gangerne ned imod Jord. Flux mæler hun saadant:

„Turnus!" saasandt som den Kjække med Ret kan forlade paa Mod sig,
„Vover, og lover jeg her, de Trojaneres Skarer at møde;
„Dertil alene at drage tilfeldts mod Tyrrhenernes Hestfolk.
„Und da mig selv og min Hær, at vi ere de første i Kampen,
„Medens du, Byen til Værn, trint Murene staaer med dit Fodfolk."

Fæster da Turnus sit Blik paa den rædsomme Pige, og mæler:
„Pige! du Ziir for Italiens Land! hvor kan jeg med Ord dig
„Takke, hvad heller med Daad? Dog nu, da du eier et Mod, som
„Trodser mod Alt, maa du dele med mig, udi Kampen, vor Møie.
„Rygtet beretted mig alt, og de Speidere, hvilke jeg sendte,
„At sine Ryttere, væbnede let, den elendige Troer
„Sendte, for Marken at trave omkring, medens selv over Bjergets
„Toppe saa øde fremtrænge han vil, for at styrte paa Byen.

„Derfor i Skovens den hvælvede Gang har jeg ordnet et Baghold,
„Og med bevæbnede Mænd tilspærret den dobbelte Indgang.

„Altsaa i staaende Kamp du møde Trojanernes Stridsmænd!
„Følge dig skulle Messåpus saa flink, og Latinernes Hobe,
„Samt hvad Tiburnus har sendt, og som Høvding du styre dem Alle!“
Dette han mæler; med lignende Ord han opmuntrer Messåpus,
Samt de Forenedes Drotte, til Kamp, og han iler mod Fjenden.

Krum udi Bugter sig trækker en Dal, som til List eller Baghold
Saare er skikket i Krig, hvor med dæmrende Skygger en tyk Skov
Trænger fra Siderne frem, hvor en uselig Stie kun er Adgang,
Veien sig lister saa ængt, med en snæver, indknibende Indgang.
Høit over den, paa en Tind og den øverste Aas af en Fjeldkant,
Ligger en Slette, som neppe er seet, hvor man sikkert kan flye fra,
Enten til høire forsøge man vil, eller venstre, en Kampdyst,
Eller paa Fjeldet vil staae, for at vælte de mægtige Steen ned.
Hid, gjennem Veien saa kjendt, har den Yngling besluttet at ile,
Tager sin Post udi Hast, og besætter den farlige Skovegn.

See! udi Himmelens øverste Hjem til den hurtige Opis,
Een af den hellige Hob og de Nymphers ledsagende Skare,
Taler Latonia sligt, og med klagende Stemme hun siger:

„See! i den grusomme Krig, udi Kampen nu træder Camilla,

„Pige! og selv i min Rustning, hun fik, er hun ikke beskyttet,
„Hun, som jeg elsker saa høit; ei heller saa nyligt Diana's
„Ømhed hun vandt; ei Sjælen blev rørt ved en pludselig Sødhed.

„Efter at, rammet af Nid og forhadt for sin farlige Vælde,
„Mêtabus iled, fordreven, paa Flugt fra det gamle Privernum,
„Tog han i Kampenes rædsomme Nød selv hende, som Lille,
„Med, for at følge landflygtig hans Vei: hendes Moder Casmilla's
„Navn hun erholdt; lidt Forandring det fik, og hun kaldtes Camilla.

„Foran paa Hjertet den Lille han bar, naar i eensomme Skove
„Høit over Fjelde han gik, medens Spydene fore saa vide,
„Og med Soldater, som mylred omkring, ham trængte de Volscer.

„Alt var han, midt paa sin Flugt, ved den vældige Flod Amasenus,
„Just som den steeg til sin øverste Rand; en saa rigelig Pladskregn
„Styrted fra Skyen. Nu staaer han beredt til at svømme; men Barnet
„Sinker ham, rørt. For den elskede Vægt er han bange. Da grubler
„Saare uroligt hans Sind, og med Nød hans Beslutning er fattet.
„Spydet, saa tungt, som han bar som en Drot i sin kraftige Høire,
„Ganske af Eeg, og med Knaster belagt, som var hærdet ved Ilden,
„Op imod dette han surrer sit Barn, som med Bast og med Skovbark

„Røie var svøbt, og han knytter beqvemt til sin Landse den Lille.
„Svinger saa den i sin kraftige Haand, og mod Ætheren taler:

„„Hulde latoniske Møe! til dig, som i Lundene throner,
„„Vier som Fader jeg Pigen til Møe! hun holder saa ydmygt
„„Fast ved dit Spyd, for sin Fjende at flye. Saa tag da, Gudinde!
„„Hende, som din, hvem jeg nu maa betroe til den uvisse Luftstrøm!“ “

„Sligt er hans Ord, og med anstrængt Arm den slyngede Landse
„Sender han ud; udi Bølgen det klang; over Floden, saa oprørt,
„Flyver afsted paa det susende Spær den forladte Camilla.
„Mêtabus selv, da en frygtelig Hob er ham lige i Sporet,
„Styrter i Floden sig ud, og som Seirer sit Barn paa sin Landse
„Rykker han op fra den græsrige Eng, som en Skjænk til Diana.

„Endnu har aldrig en Bye med sit Tag eller skjærmende Mure
„Ydet ham Lye; end aldrig han bød til et Menneske Haandem
„Ene paa Hyrdernes eensomme Bjerg har han Dagene tilbragt.
„Derfor sin Datter, i Skovenes Krat og i Bjergenes Huler,
„Midt udi Hjorden, ved Dyrenes Melk og ved Hoppernes Yver
„Died han; Læben saa spæd har kun suget af Dyrenes Vorter.

„Dengang hun først, som et Barn, med sin Fod kunde Sporene trykke,
„Tynged han flux hendes Haand med et Spyd, som var hvæsset til Jagten,
„Hængte tillige om Skuldren et Spær paa den Lille, og Bue.

„Haaret ei skjultes af Guld; og, istedetfor dækkende Kaabe,
„Slynged hun Tigerens Skind om sin Ryg, fra sit Hoved og Isse.
„Tidligt hun svang, som en Dreng, sine Spyd med de barnlige Hænder;
„Og, naar en Slynge hun drev med den dreiede Snor om sit Hoved,
„Faldt den strymoniske Trane som død, og de Svaner saa hvide.

„For deres Sønner de Mødre saa tit i Tyrrheniens Byer
„Ønskede hende (forgjæves) til Viv. Med Diana hun nøies:
„Ene til Spyd og til ugift Stand hun bestemmer sin Fremtid,
„Altid en urørt Møe. Ach! nødigt jeg seer hende reven
„Her udi Kamp, da hun prøver en Dyst med de modige Troer!
„Skjøndt i mit Følge hun kunde mig tjent, som en Pige, jeg elsked.

„Altsaa velan! hun er stædt udi Nød ved den grusomme Skjæbne —
„Nymphe! fra Himmelen gliid og besøg de Latineres Grændser,
„Hvor, i en sørgelig Stund, man er stædt i den rædsomme Kampleeg!
„Tag imod dette, og vælg dig en Piil af mit Kogger til Hævner!
„Lad saa Enhver, som har krænket med Saar den Indviedes Legem,
„Lide tilbørligen Straf, om Italer, hvad heller en Troer!
„Da vil jeg selv, i den hvælvede Skye, den Usaliges Legem
„Samt uforkrænkede Spyd udi Graven nedlægge i Hjemmet."

Atter hun taug; gjennem Himmelens Luft flux susede Nymphen,
Styrtende ned, om sit Legeme svøbt i den mørknende Stormskye.

See! imod Murene nærme sig alt de Trojaneres Skarer,
Samtlige Rytteres Hob og tillige Etrurernes Drotte,
Ordned' i Flok efter Tal. Høit fnyse paa Markerne rundtom
Heste saa modigt, og stride med Kraft mod den strammede Tøile,
Dreied' snart hid og snart did. Under Landserne stivner saa vide
Marken af Jern, og de funklende Spyd over Engene blinke.
Ogsaa Messapus tilhest og Latinernes hurtige Skarer,
Coras og Broder, den samtlige Fløi under Pigen Camilla,
Vise sig, stilled' mod disse paa Mark: frem stinge de Landser
Med deres løftede Arm, og de svinge tillige med Smaaspyd.

Heltenes Komme frembruser alt meer: under Gangernes Fnysen
Begge bevæge sig frem til et Skud af et Spyd, hvor de standse.
See! med et pludseligt Skrig fremstyrte de hurtigt, og muntre
Hesten, som fnyser af Harm; fra de samtlige Kanter de øse
Spyd, som den hyppige Snee, medens Luften omspændes af Mørke.

Flux med de fældede Spær Tyrrhenus og flinken Aconteus
Styrte med Kraft mod hverandre i Kamp: med en frygtelig Bragen
Faldt imod Jorden de først, og de Gangere knuse i Farten
Brystet, som stødte mod Bryst. Brat styrted fra Hesten Aconteus
Snelt, som et lynende Glimt, liig en Steen, som Balisten har svinget;
Slynges et Stykke derfra, og i Luften han splitter sin Livskraft.

Rytternes Rækker forvirres paastand: de Latinere vende,
Kaste paa Ryg deres Skjold, og til Byen de Hestene dreie.
Troerne gjenne dem frem; med sin Hob er Asylas den første.
Lige til Porten de nærme sig alt, da Latinerne atter
Løfte til Kampen et Skrig, samt dreie den villige Ganger.

Flygte da hine, og fare afsted med de hængende Tøiler:
Som naar i vexlende Gang de Bølger fremrulle fra Dybet,
Styrte sig snart imod Land, samt kaste de skummende Vande
Ind over Fjeld, og det yderste Sand under Skvulpen befugte;
Stundom tilbage, med Fart, de beskyllede Stene med Branding
Slikkende føre, og med synkende Flod bortile fra Stranden.

Tuscerne joge mod Byen de vendte Rutulere togang,
Togange, jagne, de værne mod Skud deres Rygge med Angstblik.
Efter at tredie gang de styrtede sammen i Kampen,
Mand udkaared sig Mand, og de Linier flynged i Strid sig;
Ach! da hørte man Døendes Suk; og i rigelig Blodstrøm,
Midt udi Vaaben og Liig, mellem Heltenes myrdede Kroppe
Heste sig vælte i Død; thi begyndt er en frygtelig Kampdyst.

Ind imod Rêmuli Hest — thi bekjæmpe ham selv, tør han ikke —
Svinger Orsilochus Spyd, som han levner i Dyret ved Øret.
Steiler da Gangeren, vild ved sit Saar, og den kaster i Veiret,
Vred over Vunden, den fik, med sit løftede Bryst, sine Forbeen.
Hiin, som er styrtet, henruller ad Jord. Catillus Iolas
Kaster, og ham, som er mægtig af Mod, samt i Kræfter og Vaaben,
Hêrminiûs, paa hvis Isse, saa bar, er det lysende Guldhaar,
Hvem, ubedækket om Skulder og Ryg, ei Saarene skræmme,
Ret som et Maal for en Piil. Dog gjennem hans Lænder saa brede
Dirrer den Landse, som traf, og som krummer den Helt under Smerte.

Strømmer nu Blodet saa sort overalt, og med Sværdet de røve
Livet omkaps; mod en hæderlig Død gjennem Vunder de hige.

Midt i de Myrdendes Hob, omtumler sig, glad ved sit Kogger,
Medens hun blotter til Kampen sit Bryst, Amazonen Camilla.
Snart med sin Haand mod den knugede Hob sine Landser hun sender,
Snart, uden Hvile, hun svinger i Haand tveeggede Øxer.
Buen om Skuldren gjenlyder af Guld, som Artemis' Vaaben.
Selv naar hun drives paa Flugt, og maa vende sin Ryg imod Fjenden,
Dreier hun Buen, og sigter fra den med de flygtende Pile.

Kaarede Piger med Skjoldmøen gaae: Amazonen Larina,
Tulla, Tarpeja, som fægter i Haand med en Øxe af Kobber,
Samtlige født' i Italiens Land, som den væne Camilla
Kaared til Hjelp udi Fred og i Krig, sig selv til en Hæder.
Som, naar de thraciske Qvinder ihob over Thermodons Iislag
Trave; og, zired' med brogede Skjold, Amazonerne kjæmpe;
Eller omkring Hippolyte de gaae; eller Penthesilea
Krigerisk iler paa Vognene hjem, og med hylende Stridsraab
Qvinderne drage i stormende Hob med de Skjolde, som Maaner.

Hvilken som først, eller hvilken som sidst, har du, trodsige Skjoldmøe!
Fældet? hvor mange til Jord har du lagt af de Døendes Kroppe?
Først Eunæus, hiin Clytii Søn: da han nærmed sig fremad,
Foer i hans blottede Bryst den Landse saa lang af et Fyrretræ.
Segnende spytter han Strømme af Blod, i det blodige Grønsvær
Tygger han, medens i Vee over Saaret han krummes i Døden.
Liris og Pâgasus næst; da hans Hest under Ridtet er saaret,
Samler den Første sin Tøile, imedens han synker, og Denne
Hjelpende strækker den blottede Arm til den segnende Stridsven;
See! da fældes de begge til Jord.

Nu traf hun Amastris,
Hippoti Søn; i det Fjerne, med Kraft, ved sin Landse hun henter

Tereus, Hàrpalycus, med Demôphoon endelig Chromis.
Alt som en Landse af Pigen er sendt, som hun slynged med Haanden,
Falde tillige de phrygiske Mænd. Udi sælsomme Vaaben
Ornytus farer, den Jæger, saa fjernt paa japygiske Hesten;
Saasom om Skuldren, saa bred, den Hud, som er reven af Oxen,
Krigeren kaster; hans Hoved saa stort det spilede Ulvgab
Skjuler, ved Kjæben tillige, besat med de Tænder saa hvide;
Medens det landlige Spyd har bevæbnet hans Haand. I den tykke
Skare han gaaer, og han hæver sig høit ved sin kneisende Isse.
Denne belurer ham snart — det var let, da hans Tropper har vendt sig —
Rammer, og taler nu sligt med et Hjerte, som aander af Fjendskab:

„Har du, Tyrrhener! formeent, at du jogst efter Vildt udi Skoven?
„Dagen er kommen, du seer, paa hvilken en Pige med Vaaben
„Standser dit pralende Ord. Dine Fædre blandt Aander du melde
„Sligt som en kostelig Roes: for Camilla du faldt under Spydet!"

Butes derefter hun traf med Orsîlochus, mægtige Navne
Mellem de Troer; den Første hun jog med sit Spyd gjennem Ryggen,
Just mellem Pantser og Hjelm, hvor Halsen paa Rytteren skinner,
Og hvor det dækkende Skjold nedhænger tilvenstre paa Armen.
Men for den Anden hun flygter i Kreds, i betydeligt Omridt,
Spotter i ængere Ring, og forfølger nu ham, som forfulgte;
Til, ved at hæve sig høit, gjennem Rustning og Benet hun driver

Øren den svære — uagtet hans Bøn, da han trygler saa saare —
Ideligt ind; med hans Hjerne saa varm hun befugter hans Aasyn.

Hende nu møder — dog skræmmet han staaer ved den første Besknen —
Fra Apenninernes Bjerg den krigerske Pode af Aunus,
Medens end Skjæbnen forundte ham Svig, ei den sidste Ligurer.
Som han nu mærker, at ikke ved Løb han kan ile fra Kampen,
Seer, at han ikke kan liste sig bort fra den kommende Dronning,
Prøver han flux at forsøge en List ved et trædskeligt Opspind.

Derfor han mæler: „En kostelig Sag, om en Qvinde tør stole
„Blot paa sin herlige Hest! standß Farten! forsøg udi Nærstrid
„Kamp paa den jævnede Jord! prøv Lykken engang udi Fodstrid!
„Kjende du snarligen skalst, hvem Pral har forskaffet en Ufærd!"

Taled han: denne, som vild, opluet af rasende Harme,
Giver Veninden sin Hest, for at kjæmpe med ligeligt Vaaben,
Blot med sin Sabel, tilfods, uforfærdet med Skjoldet alene.
Flyver da Ynglingen bort, som formener ved Snelhed at staae sig;
Frem uden Hvile han styrter afsted med de dreiede Tøiler,
Medens med Hælen af Jern han trætter den hurtige Ganger.

„Dumme Ligurer! af trodsende Mod du forgjæves er opblæst!
„Ei til din Baade forsøgte du her paa dit Fødelands Kunster;
„Svig ledsager dig ei i Behold til Bedrageren Aunus."

Møen udtalede sligt; som et Lyn, paa de hurtige Fødder,
Iler hun Hesten foran, som hun griber i Tøilerne forfra,
Fælder ham selv, og det fjendtlige Blod maa betale sin Bøde;
Hurtig og let, som en Høg, den hellige Fugl, som fra Klippen

Henter med Vingernes Fart, skjøndt høit udi Skyen, en Due,
Griber og holder den fast, samt splitter den ad med sin Krumkloe,
Medens dens Blod og de nuppede Duun nedglide fra Æthren.

Ei uden grandskende Blikke de Guders og Menneskers Skaber
Skuer paa sligt, da han sidder som Drot paa en Tind af Olympen.
Ind i det rædsomme Slag den Fader Tyrrheneren Tarcho
Hidser, og giver ham vredeligt Hu med en trodsig Begeistring.
Frem i de Flygtendes Hob, ja selv gjennem Ligene, Tarcho
Styrter tilhest, og med vexlende Raab han Fløiene livner,
Nævnende hver ved sit Navn, samt muntrer de Jagne til Kampen.

„Aldrig for Skam har I Sands, I Tyrrhenere, lade bestandigt!
„Hvi vil I frygte? hvi sank udi Hu en saa knugende Dorskhed?
„Driver en Qvinde den flygtende Hob? kan hun vende Jer Stridshob?
„Hvad er da Sværdet? hvi holder vor Haand den unyttige Klinge?
„Dorske til Venus dog findes I ei, eller natlige Kampe,
„Ei naar en Pibe saa krum paabyder den bacchiske Chordands,
„Hvor I kan vente Jer Brød, eller Viin paa de herlige Diske.
„Sligt er Jer Syssel og Lyst, naar den varslende Præst har bebudet
„Lykkeligt Svar, og et Offer, saa fedt, har til Lundene vinket."

Mælende sligt, imod Hoben sin Hest, for at finde sin Død selv,
Jager han; voldsom i Hu, han styrter mod Venulus fremad,
Snapper i Haanden ham op fra hans Hest, omfatter sin Fjende,
Ja, som forvildet af Kraft, han lægger paa Skjødet ham for sig.

Løftes da høit imod Himlen et Skrig, og Latinerne alle
Vende sig did; som fortumlet af Ild over Sletten han jager,
Baade med Vaaben og Mand: af hans Landse han knækker fra Enden
Spidsen af Jernet, og leder i Mag om de blottede Dele,
Hvor han kan give ham dødeligt Saar, medens denne med Modstand
Jager fra Struben hans Haand, og vil Kraften afbøde med Kræfter.

Som, naar den gulige Ørn paa sin Fart gjennem Skyen en Slange
Snapped, og vikler den fast i sin Fod, hvor den hænger om Kloen;
Saaret den Slange nu dreier sig rundt udi krummede Bugter,
Stritter med Skjællet, som hæver sig høit, samt hvisler med Munden,
Hævet med Kroppen i Luft: dog kuger med krummede Næb hiin
Denne, som kjæmper; thi høit udi Skye med sin Vinge den basker.
Ligesom denne, sit Ran fra Tiburternes Linier Tarcho
Bærer med Trods. Medens Høvdingens Held og Exempel de følge,
Løbe Mæonerne frem.

Indviet til Kererne Arruns
Lister den snelle Camilla forbi med sit Spyd og med Trædskhed,
Medens han søger med List om et Sted, hvor han lettest kan ramme.
Naar i den midterste Hob den modige Pige sig styrter,
Da fremtrænger sig Arruns i Smug, og belurer hvert Fodtrin;
Men, naar hun seirende trækker sig bort, og fra Fjenden sig fjerner,

Dreier den Yngling ihast sine hurtige Toiler til Siden.
Adgangen hisset og Adgangen her, ja den samtlige Omkreds,
Har han nu noie forsøgt, saa hans Landse maa træffe med Vished.

Wiet Cybele, samt nys hendes Præst, udmærked sig Chloreus
Ved sine straalende Vaaben saa vidt i de Phrygeres Rækker,
Stolt paa sin skummende Hest: guldhægtet et Skind, som bedækked
Denne, var prydet med Skjæl, dunnformede alle af Kobber.
Selv var han kostelig klædt i det dunkle og fremmede Purpur,
Og de gortyniske Spyd han skyder fra Lyciernes Armbrøst.
Buen ham klinger paa Skuldren af Guld, og paa Hoved den Præst har
Hjelmen af Guld: hans Safransdragt med de raslende Skjøder,
Alt af det fineste Liin, sammfoldet han hæfter med Guldkrog.
Vamsen var yndigt broderit, og hans Plade paa Benet var fremmed.

Enten for Troerens Dragt at forære til Guden i Templet,
Eller for selv, som en Moe, med det Guld, hun erobred, at prunke,
Ham, i den samtlige kjæmpende Hob, Jægerinden, som blændet,
Følger, og, uden at sikkre sig selv, gjennem Hæren saa vide
Flammer hun hoit af ein qvindelig Lyst efter Byttet og Dragten,
Just som et Spyd, da omsider en Tid er beleiligen funden,
Aruns sender i Smug, med en Bøn til de himmelske Guder:

„Gudernes Fyrste! du hellige Vagt paa Soracte, Apollo!
„Hvem vi tilbede især, hvem Luer af Graner i Stabler
„Næres til Ære; hvis Dyrker formaaer, ved at bygge paa Fromhed,
„Selv gjennem Luer at gaae, og at træde paa talrige Gløder;

„Und mig, o Fader! almægtige Gud! at ene ved mit Skud
„Fældes den skjændige Møe! Dog ei hendes Dragt, om hun falder,
„Ei hendes Vaaben jeg æsker til Pomp. Hvad jeg virker i Fremtid,
„Skaffe mig Roes! naar saa rædsom en Qvind, som er rammet ved mit Skud,
„Falder, da vandrer jeg glad, uden Roes, til min fædrene Hjemstavn."

Phoebus hans Bønner fornam, og beslutted i Tanken, det Halve
Skulde gelinge; men fjernt udi Luft han splitted det Halve.
Brat ved en pludselig Død den forvirrede Pige at dræbe,
Dette han under hans Bøn; men at skue sin herlige Hjemstavn,
Undes ham ikke; hans Bøn bortveired den stormende Sydvind.

Medens nu Landsen, som foer fra hans Haand, gjennem Vindene sused,
Samtlige Volscer det ængstede Hu og det frygtsomme Øie
Vendte mod Dronningen hen. Dog ikke hun ændsed det Lufttryk,
Lyden ei heller, og Landsen, som sank gjennem Ætheren nedad,
Før, end det dalende Spyd udi Brystet, som viser sig blottet,
Hæfter, og drikker det Jomfrueblod ved at bore sig dybt ind.
Ængsted' Veninderne trænge sig frem, og den segnende Dronning
Løfte de op.

Skrækslagen især bortflygtede Arruns,
Stædt udi Fryd og i Angst; paa sin Landse han vover ei meer at
Bygge, og Dronningens Spyd han vover ei heller at møde.
Ret som en Ulv, før de fjendtlige Spær har ledsaget hans Bortgang,

Skjuler sig hurtigt paa Bjergenes Top ad de veiløse Steder,
Naar den har skillet det mægtige Nød eller Hyrden ved Livet.
Hele sin Frækhed bevidst, den stryger sin zittrende Hale
Ind under Bugen af Angst, medens hurtigt den lusker til Skoven.
Bange som denne, af Syne sig drog den forvirrede Arruns,
Naier sig gjerne med Flugt, og forputter sig dybt udi Hæren.

Hun, med en Døendes Haand, vil befrie sig fra Spydet; men Odden
Stander i Benene fast; dybt Saaret har naaet hendes Ribbeen.
Blodløs segner hun ned; udi Døden de Øine saa kolde
Briste, og Farven, som Purpuret rød, bortviger fra Kinden.
Døende taler hun sligt til een af Veninderne, Acca,
Hvilken af Søstrenes Hob var meer end de Andre Camilla
Trolig hengiven, og deelte hver Sorg: saalunde hun mæler:

„Søster! saalænge jeg virked med Kraft; nu standser den bittre
„Vunde min Stræben; nu sortner mig Alt i et frygteligt Mørke.
„Iil da at bringe mit Ord — det er jo det sidste! — til Turnus!
„Selv maa han træde i Kamp, for at fjerne de Troer fra Byen.
„Nu — mit Farvel!“

Under saadanne Ord sank Tøilen af Haanden,
Medens hun nødigen gleed imod Jord. Udi Døden, den kolde,
Vikled hun sig fra sit Legeme løs; den kraftløse Nakke
Lagde hun ned, og sit Hoved saa mat; da sank hendes Glavind,
Og hendes sørgende Aand, under Sukke, til Skyggerne bortdrog.

See! da stiger et frygteligt Raab, som de lysende Stjerner
Rammer, og Kampen begynder paany, da Camilla er falden.
Troernes Hobe, sampakkede tæt, fremtrænge sig atter,
Alle Arcader, Evander har sendt, og Tyrrhenernes Drotte.

Opis, som Trivia's Vagt, paa den øverste Top af en Fjeldtind
Længe har siddet paa Luur, og med Rolighed skuet paa Kampen.
Da nu i Midten af frygteligt Raab, mellem rasende Krigsfolk,
Selv hun har seet i en frygtelig Død den bestædte Camilla,
Sukker hun dybt, og af inderste Sjæl hun beklager den Arme:

„Pige! desværre for haardt — for haardt har du bødet med Livet,
„Ret som en Straf, da du voved en Dyst med de Troer at prøve.
„At i den eensomme Skov, som en Møe, du har dyrket Diana,
„Baaded dig ei; skjøndt du Koggeret bar over Ryggen, som Jagtmøe.
„Dog uden Ære dig svigtede ei den Dronning, du tjener,
„Selv i din yderste Time og Død: gjennem Folkene vorder
„Ikke dit Fald uden Rye; uhevnet du ikke skal kaldes.
„Den, som dit Legem forkrænkede her med en dræbende Vunde,
„Bøder, forskyldt, med sin Død."

Ved den taarnende Klippe en mægtig
Gravhøi kneised med Dynger af Jord over Konning Dercennus,
Fordum Latinernes Drot, som var dækket med skyggende Ege.
Der, med en ilende Fart, har den væne Gudinde sig stillet,
Hvor, fra den øverste Gravhøitop, hun vil lure paa Arruns.
Da hun nu øiner ham, taabeligt krye, i den glimrende Rustning,
Raaber hun:

„Hvi vil du liste dig bort? Hid styre du Ganger!
„Kom — du est dødsens! her fange du skal for Camilla en
værdig
„Løn. Vil du tøve endnu? For Diana's Piil skal du falde."

Taled den thraciske Møe, og frem af sit Kogger, det gyldne,
Tog hun en flyvende Piil, medens Hornet hun spændte i Harme.
Trak saa med Kraft, indtil Spidserne to af den krummede
Bue
Mødte hinanden; hun rørte med Haand tillige paa eengang
Odden med Venstre, og Vorten paa Bryst med den Høire og
Strængen.
Pilen, som hvinede frem, og en Susen i Luften tillige
Arruns bemærked, da Pilen alt dybt udi Hjertet var hæftet.
Gispende ligger han der; og imedens han drager sit Dødssuk,
Glemme de Fæller ham snart, og forlade paa Fremmedes
Mark ham.
Opis paa Vingerne flyver afsted mod Olympen og Æthren.

Flux, da Camilla er dræbt, bortflygte de Skarer, saa lette;
Ængsted' Rutulerne flye; ja den vilde Atinas maa flygte;
Drottene splittes, og Krigernes Hob, som er levnet alene,
Søger sig Lye, og til Murene tyer paa de Gangere vendte.
Ingen de Teucrer, som trænge sig frem, og bebude kun Døden,
Mægter at standse ved Sværd, eller vover at stille sig mod dem.
Bag over Ryggen saa dorsk de slappede Buer de slænge,
Medens den støvede Mark tungt gungrer ved Hestenes Hove.

Frem sig vælter det mulmende Støv imod Byen med
sort Nat,
Og, hvor de ventende stode, de Mødre nu slaae sig for Brystet,
Medens de løfte mod Stjernen i Skye de fortvivlede Angstskrig.
Hvilke sig styrtede først udi Fart ad den aabnede Port ind,
Disse forfølger den fjendtlige Hob udi klyngede Skarer.
Ikke de skaanes for ynkelig Død; thi i Portene selve,

Næsten i Fædrenes Bye, mellem Husenes sikkrende Gjemmer,
Stødes de ned og maae døe.

Nu lukkes de Porte af Andre,
Og, for de Fæller at aabne en Vei, eller løfte paa Vold dem,
Vove de ei, skjøndt de bede saa ømt; og et frygteligt Blodbad
Bliver af dem, som vil styrte sig ind, eller værne om Porten.
Medens de Fædre med Graad maae betragte det, lukkes de ude,
Og, for en Deel, ved et rullende Fald i de Grave saa steile
Styrtes de ned, medens Andre saa blindt udi ilende Fremtrav
Fare mod Portene løs, og de Stolper og Bomme saa haarde.

Mødrene selv fra den kneisende Muur, i en kappende Samstrid,
(Fædrelandskjærlighed rører sig høit, da Camilla de skue)
Slynge nu Spyd fra den virksomme Haand; og, istedetfor Jern, de
Fægte med Køller saa flinkt, med Eeg og med Pæle, som fortil
Brændtes; og flamme af Lyst, som de Første, at falde for Byen.

Turnus opfyldtes i Skovene alt af det rædsomme Budskab,
Og udi Ynglingens Sind har Acca Bekymringer opvakt.
„Slagen," hun melder, „er Volscernes Hær, og Camilla er falden;
„Fienderne trænge forbittrede frem; ved det heldige Feldtslag
„Styrte de Alt; ja til Murene selv fremtrænger sig Angsten."
Han, som besat, (sligt Juppiters Magt, den fortørnedes, byder)
Iler fra Skovene bort, og forlader de Høie, han stod paa.

Neppe af Syne han gik, og bedækked de jævnere Marker,
Før udi Skoven, som holdes ei meer, fremrykker Æneas,
Trænger sig frem over Fjeld, og forlader de Skove saa dunkle.

Begge, med stormende Iil, og af Tropperne fulgte, mod Byen
Skynde sig frem; kun et maadeligt Rum adskiller dem begge.

Nu i det Fjerne Æneas kan see, hvor de Marker af Støvet
Rygende dampe, og mærker af sligt de laurentiske Krigsmænd,
Just som Turnus Æneas kan see, som er gram udi Vaaben,
Medens han Gangernes Fnys kan høre og Føddernes Anmarsch.
See! da vilde de Kampe begyndt, da stod der et Slag alt,
Havde den rødmende Phoebus ei brat i Hiberiens Vandstrøm
Dyppet sit trættede Spand, samt Natten fremkaldt efter Dagen.

Begge nu rykke ved Byen i Leir, som de skandse med Pæle.

Tolvte Sang.

Indhold.

Da de Latiner og Rutuler begynde at tabe Modet, beslutter Turnus sig til at afgjøre den hele Tvist ved en Tvekamp, hvortil han udæsker Æneas (v. 106), som modtager Tilbudet og slutter Pagten med behørig Ceremonie (v. 215). Dette faaer dog Juno forstyrret ved Nymphen Juturna, Turni Søster, som, forvandlet til en Rutuler, ophidser dem til at skandse Forbundet, i det Præsten Tolumnius tillige, spaaende dem et heldigt Udfald, begynder Kampen (v. 276), og da dette er skeet, fare begge Armeer igjen sammen (v. 310). Just som Æneas, der ikke indseer Aarsagen til denne Urolighed, vil tale dem tilrette, saares han, uden at man seer af hvem, og maa gaae ud af Slaget (v. 323), hvorpaa Turnus raser vildt mod Troerne (v. 383). Dog snarligen læger Venus sin Søn (v. 429), som nu iler Sine til Hjelp, og raaber Turnus frem til Tvekamp (v. 445). Men Juturna søger at redde sin Broder, ved at forestille hans Kudsk (v. 485), og da Æneas ikke kan naae ham, stormer han løs paa Byen og slynger Ild over Murene (v. 592). Amata troer nu, at Alt er tabt, og at Turnus er falden, hvorefter hun hænger sig selv (v. 613). Da Turnus faaer dette at vide, indseer han nok, at han ikke længer kan værge sig for Kampen, da det ellers snart vil være ude med Latinerne, og udæsker nu Æneas selv til en Kamp (v. 696); men her taber han. I det han segner saaret til Jorden, vil Æneas dog, efter hans Anmodning, skaane hans Liv; men da han i det samme bliver vaer, at Turnus bærer det Gehæng, som han fratog Pallas, da han dræbte ham, bruser han hæftigen op, af Lyst til at hevne sin Ven, og støder Sværdet i Turnus.

Svækket ved sidste uheldige Slag, de Latineres Mod sank:
Sligt bemærker Rutulernes Drot; nu kræves hans Løfte,
Nu man peger med Blikket ham ud: usorsonlig han brænder,
Medens han løfter sit trodsige Mod. Som i Pœnernes Egne,
Saaret i Brystet ved Jægernes Spyd med en frygtelig Vunde,
Løven sig rører nu først til en Kamp, ved at ryste saa munter
Musklerne, dækked' om Nakken med Haar, ved at knække saa roligt
Røverens hæftede Spyd, under Brøl fra den blodige Strube;
Turnus annammer i Hu, ret ligesom denne, et vildt Mod.

Atter han taler til Konningen sligt, og begynder med Uro:
„Venter paa Turnus ei meer! Æneaderne selve, de sløve,
„Holde nu blot deres Ord! hvad de loved, de skulle nu vedgaae.
„Jeg vil i Kamp — kom, Fader! nu frem med dit Offer til Pagten!
„Enten ved denne min Haand vil jeg sende den Troer til Orcus,
„Ham, som fra Asien løb, (I kan sidde, Latiner! og see det!)
„Medens jeg ene med Sværd gjendriver hans Haan mod os Alle,
„Eller de Slagne han faae, og Lavinia vinde til Brud sig!"

Med et beroliget Sind gjensvarede hannem Latinus:
„Herlige, freidige Svend! saameget du, fyrig af Mandsmod,
„Hæver dig høit, saameget bør jeg, med en inderlig Omsorg,

„See paa dit Vel, og med ængsteligt Hu afveie hvert Hensyn.
„Selv efter Daunus et Rige du har, samt talrige Stæder,
„Som du erobred; Latinus har Guld og har Kjærlighed for dig.
„Mangen en Moe er i Latiums Land og Laurénternes Egne,
„Ei af de Ringeres Stand. Hvad der muligen klinger dig ukjært,
„Und mig at sige — jeg sviger dig ei — læg det vel paa dit Hjerte!

„Give min Datter, som Brud, tileen af de Beilere fordum,
„Skjæbnen forbød; vi Mennesker blot, men de Guder afslog det.
„Bøiet ved Slægtskabsbaand, og bevæget af Kjærlighed til dig,
„Ogsaa ved Graad af min sørgende Viv, mine Lænker jeg sprængte,
„Raned Æneas sin Brud, samt greeb, gudtrodsig, til Vaaben.

„Alt, hvad der siden har, Turnus! mig fulgt — hvilken Krig — hvilket Uheld,
„Skuer du selv; ja tillige den Nød, du maa særligen døie.
„Togang lede vi Tab; knap *her*, i den mægtige Bye, vi
„Hævde Italiens Haab; af vort Blod end Tiberens Flodstrøm
„Damper saa varmt, og den mægtige Mark under Benene hvidner.

„Hvi vil jeg vakle saatit? hvi skifte mit Hu, som i Vandvid?
„Er jeg beredt til at slutte min Pagt, naar af Dage er Turnus,
„Hvorfor ei heller bilægge vor Tvist, imedens han lever?
„Hvad bør Rutulers beslægtede Æt, hvad Italiens andre
„Stammer vel sige, naar Døden — dog Skjæbnen forstyrre mit Udsagn! —
„Lumsk du erlanged ved *mig*, skjøndt du bad om min Datter og Slægtskab?

„Mind dig, at Lykken afverler i Krig! din bedagede Fader
„Ynke du bør: i Ardêa saa fjern han beklager sig eensom,
„Fjernet fra dig."

Men det trodsige Sind kan ei bøies ved sligt Ord.
Vreden sig hæver end meer; ved at læges forøges hans Sygdom,
Og, da han atter har Stemmen i Magt, han begynder saaledes:

„Hele den Kummer, du bærer for mig, maa du lægge, du Ædle!
„Und mig alene, at tinge om Roes, imod Livet at miste!
„Jeg har jo ogsaa et Spær; min Haand kan jo ogsaa et Kraftspyd
„Slynge; der følger jo Blod endogsaa af Saaret, som jeg gav.
„Modergudinden ei hjelper ham stort, som i qvindelig Taage
„Hyller den flygtende Søn, da hun skjuler sig selv udi tom Luft."

Dronningen, skræmmet i Hu ved den nys udkaarede Kampart,
Græd, og, bestemt til at døe, omfavned den modige Elsker:

„Turnus! ved denne min Graad, ved den Agtelse, hvilken du eengang
„Viste Amata, (kun du er mit Haab, min bedrøvede Alders
„Eneste Støtte; Latinus som Mand og som Konning jo bygger
„Ene paa dig; som en Pille, paa dig har Familien lagt sig)
„Eet er min Bøn: mod den troiske Mand gaae ei ene i Kampen!
„Hvad der i saadan en Strid kan vente dig selv for et Uheld,
„Turnus! det venter og mig! fra det Liv, som jeg hader, jeg flyer da;
„Ei som min Datters Gemahl, liig en Fange, jeg skuer Æneas!"

Men Lavinia hørte med Graad paa sin Moders Beslutning,

Vaad paa den blussende Kind, og en Rødme saa mærkelig frembrød,
Ret som en Ild, og den bredte sig ud paa det brændende Ansigt.
Filsbeen liig, fra det indiske Land, som er stænket med Purpur,
Eller, som Lilljen hvid, der, blandet med Roser i Mængde,
Rødmer tillige; saalunde den Møe omskiftede Farven.

Flux han hæfter paa Pigen sit Blik; som forvirret af Elskov,
Flammer han mere af Lyst til en Kamp, og han svarer Amata:

„Moder, du kjære! ei maa du med Graad eller sørgeligt Varsel
„Følge mig bort, naar jeg gaaer udi Kamp og ubøielig Holmgang.
„Turnus besidder ei Magt til at standse sig selv udi Døden.
„Idmon! du være mit Bud, og de Phrygeres Konning du bringe
„Dette mit Ord, som behager ham ei: „ „naar Aurora imorgen,
„ „Kjørt paa sin purpurne Vogn, har begyndt over Himlen at rødme,
„ „Ei mod Rutuler med Teucrer han gaae! lad Rutulers og Teucrers
„ „Vaaben beroe; thi med Blod af os selv vil vi ende vor Tvedragt.
„ „Ene paa Markerne hist skal Lavinia vindes som Kone.“ “

Brat, som han mælede sligt, han begav sig tilbage i Borgen:
Kræver sit Spand, og fornøier sig ret ved at see, hvor de fnyse,
Hvilke Orithya skjænkede selv, som en Pryd, til Pilumnus;
Disse beseirede Luften i Fart, Sneeflokken i Hvidhed.
Kudskene stille sig flinke omkring, og med hulede Hænder
Klappe det kladskede Bryst, samt strigle de mankede Halse.
Selv sit Pantser, som stivner af Guld og af skinnende Bjergerts,
Knytter han fast om sin Ryg, og, beqvemme til Bruget, han griber

Sabel og Skjold og den Kuppel paa Hjelm, med den rødlige Busk, og
Sværdet, som Luernes Gud til Daunus, hans Fader, foræred,
Medens han dypped det gloende heedt i den stygiske Bølge.

Derpaa en Landse, som hviled paaskraa, udi Midten af Salen,
Op mod en Søile saa stor, den griber han flux, da den stærk er,
Bytte fra Actor, Aurunkernes Helt: saa den bæved, han svang den,
Medens han raaber:

„End aldrig, o Spær! har du svigtet mit Tilraab!
„Nu er det Tid! du var baaren engang af den mægtige Actor,
„Nu skal du bæres af Turnus i Haand. Lad mig fælde hans Legem,
„Samt med den vældige Haand nedslænge hans splittede Pantser,
„Ja paa den phrygiske Halvmandshelt udi Støvet besudle
„Haaret, han kruller med gloende Jern, og som dufter af Myrrha."

Slig er hans Tanke saa vild; overalt fra den Luendes Aasyn
Sprudle de Funker; der luer en Ild fra hans Øine saa vilde,
Ret som en Tyr, naar den ganger i Strid, en usigelig Brølen
Løfter, og stræber at vække sin Harm imod Hornene selve,
Hvilke den støder mod Træernes Bul; udæsker ved Stangning
Stormen, og prøver paa Kampen for Spøg med det splittede Sandsløv.

Klædt udi Dragten, som Moderen gav, er Æneas ei mindre
Vild og til Kampen beredt: han tirrer sig selv til at vredes,
Skjøndt han er glad, at ved saadan en Pagt Krigsluen kan endes.

Derpaa de Fæller, og Julus især, som er bange, han trøster,
Viser, hvad Skjæbnen befoel, samt sender til Konning Latinus
Folk med et endeligt Svar, og Betingelser ogsaa om Freden.

Neppe paa Bjergenes Top udbredte den kommende Dag sin
Lysende Glands, og af Bølgernes Dyb Solkonningens Heste
Haved sig op, som fnyse med Ild fra de spilede Næser,
Førend en Mark til den eenlige Kamp, under Muren af Staden,
Teucrernes Mænd og Rutulernes Folk afmaale tilrette:
Sætte tillige en Arne med Ild, og til samtlige Guder
Altre af Græs; medens Andre med Vand og med Luer sig nærme,
Dækked' med Bælte om Liv, og med hellige Grene om Tinding.

Rykke Ausonernes Hobe nu frem, og de Skarer med Skjolde
Øse sig ud af den aabnede Port. Flux Troerne alle,
Samt de Tyrrheneres Hær fremrykke, saa draged' i Rustning,
Ganske forsyned' med Vaaben og Spyd, som kaldte dem Martis
Truende Kamp. — I den midterste Hob af de Tusinde flyve
Drottene selve, udzired' med Guld og med kosteligt Purpur,
Baade Assåraci Æt, Mnestheus, og den kjække Asylas,
Samt Messâpus, en Rytter saa kjæk, og en Søn af Neptunus.

Dog, da Signalet er hørt, gaaer Enhver til sit Sæde tilbage,
Sættende Landsen paa Enden i Jord, hvor de Skjoldene lægge.
Qvinder, som strømme begjærligen ud, med de Kraftløses Hob, og
Oldinger svage paa Taarnenes Tind og paa Husenes Tage
Flokkes; de Andre opstille sig nær ved de høie Portaler.

Juno fra øverste Top af en Klippe, som kaldes Albanus,

(Dengang et Fjeld uden Navn, uden Ære og dyrket af Ingen)
Kaster fra øverste Tind sine Blik over Marken og Begges,
Baade Laurenters og Troeres, Hær, samt Latinus' Hofborg.
Flux Gudinden tiltaler med Ord hiin Søster af Turnus,
Selv en Gudinde, som throner i Søe blandt de brusende Bølger,
Saasom den mægtige Drot udi Ætheren yded til hende
Saadan en Hæder, som Løn for Uskyldighedsblomsten, han raned.

„Nymphe, mit Hjerte saa kjær! du Ziir mellem samtlige Kilder!
„Sikkert du føler, at du er især mellem Latiums Piger
„(Som hos den mægtige Zeus opstege paa Leiet til min Haan)
„Elsket af mig, som jeg undte med Lyst en Plads udi Himlen.
„Hør nu — at ikke fortænkes jeg skal i din Qvide, Juturna!

„See! saameget som Skjæbnen tillod, samt Parcen, at Krigen
„Lykkedes Latium's Land, har din Bye jeg beskjærmet og Turnus.
„Nu jeg Ynglingen seer fremstyrte mod Skjæbnen, som svigter;
„Parcernes Dag og det fiendtlige Stød er desværre forhaanden.
„Ikke med Øiet fordrage jeg kan slig Pagt og Forening.
„Du — om du vover en nærmere Hjelp for din Broder — da bliv her!
„Dig kan det klæde. I Arme maaskee har et Held, som er bedre!"

Neppe hun endte, før Taarerne randt for Juturna fra Øiet,
Medens den yndige Barm hun banked med ideligt Haandslag.

„Nu er ei Tider til Graad," gjenmæled Saturnia Juno;
„Skynd dig, at redde din Broder fra Død, paa hvad Maade end skee kan.
„Ægg dem ihast til en Krig! kuldkast den begyndte Forening!
„Jeg skal betrygge din dristige Daad." Opmuntrende gaaer hun
Bort fra den Vange, saa ængstelig stødt med sin Vunde i Hjertet.

Kongerne kjøre nu hid, og Latinus i kosteligt Optog
Ager nu frem paa sin Fiirspandsvogn, medens trint om hans Tinding
Dannes en lysende Kreds af tolv Guldstraaler, den Solguds
Mærke, han stammede fra, mens Turnus sig nærmer med hvidt Spand,
Svingende stolt i sin Haand to Spyd med de Spidser saa brede.
Nærmest Æneas, den herlige Helt og de Romeres Ophav,
Straalende stolt ved sit lysende Skjold og de himmelske Vaaben,
Siddende ved sin Ascân, nyt Haab for det mægtige Roma,
Rykker fra Leirene frem. Den Præst, udi Klæder saa hvide,
Bringer en Galt af det børstede Sviin, og et Faar med sin Uld paa,
Og imod Alterets luende Ild fremdrager han Qvæget.
Hen mod den stigende Sol fremstirrer nu Samtliges Øie;
Kornet det salte man ryster med Haand, samt snitter med Kniven
Totter af Dyrenes Tindingehaar, og liberer paa Altret.

Drager nu frommen Æneas sit Sværd, da tillige han beder:
„Vidne du være mig, Sol! samt Jord, som jeg kalder med Bøn paa,
„Hjulpen af hvilken jeg eiede Kraft til at bære min Modgang!
„Fader, almægtige Gud! samt du, Saturnia Juno,
„Mildnede Guddom! du høre min Bøn! du herlige Mavors,

„Fader, som styrer al Jorderigs Kamp med din mægtige Guddom!
„Kilder og Floder anraaber jeg her og den mægtige Æthers
„Religion! og de Guder, hvis Magt er i blaanende Bølger!

„Skeer det, at Seiren tilfalder maaskee den ausoniske Turnus,
„Da er det Pligt, at de Tabende tye til Evander og hans Bye;
„Julus opgiver sin Plads; Æneaderne aldrig ved Oprør
„Gribe til Vaaben igjen, eller tirre Fert Rige ved Krige:
„Men, om Victoria nikker med Gunst til mig selv udi Kampen,
„(Hvilket jeg hellere troer, og i Naade de Guder beslutte!)
„Ei vil jeg byde Italiens Mand de Trojaner at lystre,
„Scepter ei kræver jeg selv. Lad begge de gjæve Nationer
„Flux udi ligelig Ret samknyttes til Pagt for bestandig.
„Templer jeg kaarer og Guder; men Vælden Latinus skal have.
„Svigerfaderen eie sin Magt! mig Teucrerne bygge
„Mure, og Byen erlanger et Navn til Lavinia's Ære."

Helsen saa talede først; ham følger derefter Latinus:
Øiet han vender mod Skye, og han strækker sin Haand imod Stjernen:

„Dette ved Himmel, ved Hav og ved Jord jeg besværger, Æneas!
„Sligt ved Latona's den dobbelte Æt og ved Janus i Tveform,
„Gudernes Magt under Jord, og ved Dis' den rædsommes Templer.
„Fader! du høre det hist, som bestyrker med Lynet hver Fredspagt!
„Altret jeg rører, og kalder din Ild og din Vælde til Vidne.

„Tiden ei ævne at sprænge vor Fred og Italernes Sampagt,
„Hvad der end træffe sig maa! mig rokker ei Vold i min Villje,
„Slynged endogsaa en voldelig Kraft udi Bølgen vort Jordland,
„Smelted end Himlen i Tartarus ned i forvirrende Vandflod.

„Ligesom Scepteret her" (thi han holdt udi Haanden et Scepter)
„Aldrig vil skyde en Green, eller let og beskyggende Løvværk,
„Da, udi Skovenes Dyb, fra den midterste Stamme det skjæres,
„Røvet sin Moder, ved Armene skilt og ved Haaret af Kniven:
„Fordum et Træe; nu Kunstnerens Haand har i skjønne Metaller
„Fattet det ind, og Latinernes Mænd tildeelt det at bære."

Pagten fuldbyrde de her, under saadanne Ord, med hinanden,
Medens de mægtige Fyrster var' nær. Det viede Ungqvæg
Offres ved Altrenes Ild; Indvoldene rives af Dyret,
Medens det lever, og kastes paa Fad, før at stables paa Altret.

Længe det tyktes Rutulernes Folk, at Kampen var ulig,
Og med urolige Slag de Hjerter alt længe bevæges,
Stedse dog mere, da Kampen er nær, og de Kræfter saa ueens.
Turnus det øger end meer, da han taus fremtræder og stille,
Samt med ydmygeligt Blik tilbeder ved Alteret Himlen,
Mager i Kinden, og bleeg over hele det kraftige Legem.

Medens Juturna, den Søster, nu seer, at der mumles end mere,
Mærker tillige, at Krigernes Sind, som er ængsteligt, ændres:
Træder hun flux mellem Hærene frem, udi Formen af Camers,
Stolt ved de Slægtninges Æt, navnkundig ved Faderens Kraftdaad,
Hvilken forlehned ham Navn, dog selv udi Kampene modig.
Frem hun træder i Krigernes Hob, hvor hun, kyndig om Alting,
Spreder forskjællige Rygter omkring, medens dette hun mæler:

„Blues I ikke, rutuliske Mænd! for en Skare af sligt Folk
„Een at bestæde i Nød? Er' i Tal eller Kræfter vi ikke
„Vorne? See, hist er den samtlige Hob af Arcaders og Troers
„Hele den farlige Hær, og Etrurien, vred imod Turnus!

„Sloges vi Een imod Een, knap Alle erlanged en Fiende.
„Op til de Eviges Hjem, til hvis Altre han haver sig offret,
„Stige han vil udi Rye, og ilive lovprises paa Jorden,
„Medens vi miste vort Fædreneland, samt tvinges at lystre
„Stolte Tyranner, da hen over Mark udi Mag vi os strække."

Brat under saadanne Ord ophidses de Ynglingers Tanker,
Stedse fornyet og meer; gjennem Rækkerne løber en Murren;
Ogsaa Laurenterne skifte nu Sind; ja selv de Latiner.
Nylig de ønsked sig Hvile i Kamp og for Staten en Lise;
Nu de begjære blot Krig, og forlange, at Pagten er ugjort,
Medens de skue med Ynk paa det Lod, som er Turnus beskjaaret.

Dette bestyrker Juturna end meer; thi hun giver fra høien
Himmel et klarere Tegn, end hvilket ei Noget saa virksomt
Ængsted Italernes Sind, eller skuffed dem meer, som et Jertegn.
Juppiters gulige Fugl, som fløi i den rødmende Dagning,
Tumled Søefugle ihob, samt hele den larmende Skare
Af det bevingede Tog, da den pludselig styrted sig dristigt
Ned paa en Svane saa væn, som den greeb med sin bøiede Krumkloe.
See! da steeg de Italeres Mod; de samtlige Fugle
Vende tilbage fra Flugten med Skrig (et forunderligt Skue!),
Mørkne med Vingerne Ætheren selv, og i sluttede Hobe
Klemme de Fienden i Skye, til, trykket af Magten og Vægten,
Modet forlader den mægtige Fugl, saa den kaster fra Kloen
Byttet i Floden, og skjuler sig dybt, paa sin Flugt, udi Skyen.

Hilse da flux de Rutuler med Skrig paa det herlige Varsel,
Viklende Hænderne løs; mellem Alle Auguren Tolumnus
Raaber:
„Just dette — just det har jeg altid med Ønsker begjæret!
„Ja jeg fornemmer og kjender en Gud. Mig — mig skal I følge!
„Griber nu Sværdet, elendige Mænd! hvem en uselig Fremmed

„Skræmmer med Krig, som de Fugle saa skye, ja den samtlige Strandkant
„Plyndrer med Vold. Lad ham tænke paa Flugt! lad ham flux over Dybet
„Ile med Seil! Samknytted' i Aand bør I flokkes i Hobe,
„Samt udi Kampen udrive den Drot, som man ønsker Jer røvet!"

Sligt er hans Ord, og han slynger et Spyd imod Fjenden, som staaer der,
Løbende frem; høit lyder et Hviin fra den susende Hyben,
Skjærende Luften saa trygt. Under sligt, et umaadeligt Krigsraab
Stiger; hver Række er brudt; i Forvirring Gemytterne syde.

Landsen nu flyver. — ni Brødre der stod, af et kosteligt Legem,
Samtlige flokked' mod hine ihob, som Tyrrhena, den Huustroe,
Fødte alene, den trolige Viv, for Gylipp, den Arcader —
Brat udi Livet paa een mellem dem, hvor det syede Bælte
Gnides om Bugen, og Spændet saa fast udi Siden sig knytter.
Dybt paa den Yngling, saa herlig i Vært, med de lysende Vaaben,
Farer den ind i hans Been, og i Sandet det gule ham strækker.

Brødrene flux, som en modig Cohort, og som tirres ved Tabet,
Drage med Hænderne deels deres Sværd, deels snappe de Smaaspyd,
Medens de styrte forblindede frem. De Laurenteres Skarer
Kaste sig ind imod dem; og atter nu bølge i Hobe
Troer, agylliske Mænd og Arcader i brogede Vaaben.
Atter besjæles de Alle af Lyst til at fægte med Sværdet:
Altrene rives omkuld; over Himmelen farer saa vide
Spydenes brusende Storm, medens Haglen af Jernene voxer.

Skaaler man snapper og Ild: ja selve den Konning Latinus
Flyer fra den krænkede Pagt, med de haanede Guder, tilbage.
Heste man spænder for Vogn, medens Andre paa Gangerne kaste
Under et Spring deres Krop, samt fare med blinkende Sværd frem.

Ind mod Tyrrhenernes Drot, som er ziret med Krone, Aulestes,
Farer Messapus, forvovet af Lyst til at sprænge Forbundet,
Skræmmende ham ved sin mødende Hest; hiin styrter i baglænds
Op mod et Alter, som staaer ved hans Ryg; den Usalige ruller
Ned paa sit Hoved og Hals. Frem farer Messapus med Landsen,
Brusende, samt med et Spyd, som en Pæl, skjøndt han beder saa meget,
Hugger han tungt fra sin Ganger ham ned, da tillige han siger:
„Han har sin Rest! Sligt Offer er godt til de mægtige Guder!"
Strømme Italere til, for at plyndre de dampende Lemmer.

Hurtig en Brand, som var næsten et Kul, Corynæus fra Altret
Snapper, da Ebusus træder ham nær; med et truende Livssaar
Hurtig han bruger sin Brand, saa hans mægtige Skjæg stod i Lue,
Hvilket i Branden gav stinkende Dos. Flux trænger han selv ind,
Griber med Venstre sin Fiende i Haar, da han saare forvirres,
Knuger ham ned imod Jord med sit Knæe, som var sat paa hans Brystbeen;
Borer saa Sværdet, saa stivt, i hans Krop.

Podalirius følger
Alsus, den Hyrde, som styrter med Spyd gjennem forreste Række;

Men, da han hæver sig høit med sit blottede Glavind, en Øxe
Svinges af hiin, saa han spalter hans Brask og hans Hage tillige;
Hveden med blodige Stænk han væder saa vide hans Rustning.
Hannem bedækker den Hvile saa haard, og den dybeste Slummer,
Og i den evige Nat hans Øie sig lukker i Døden.

Lagde da fromme Æneas sit Sværd; høit løfted han Haanden,
Blotted sit Hoved, og kaldte med Raab paa de samtlige Fæller:

„Hvor vil I hen? hvilken snigende Tvist har begyndt sig at reise?
„Standser nu Vreden! fuldendt er vor Pagt, og de samtlige Vilkaar
„Bragte til Ende; jeg ene har Ret til at møde i Kampen.
„Lader kun mig — og forjager al Frygt! ved min Haand skal jeg knytte
„Freden end mere; vort Offer er gjort; og det skylder mig Turnus.“

Midt under disse hans Ord, just lige som dette han mæled,
See! da kommer en Piil paa sin hvinende Vinge mod Helten;
Ingen dog vidste, ved hvilken en Haand — hvo der yded den Lynfart,
Hvo — om en Gud eller Træf — de Rutuler forskaffede Æren,
Og for den dristige Daad Belønningen sank udi Glemsel,
Saasom man hørte ei een, som berømte sit Skud mod Æneas.

Turnus, som seer, at den saarede Helt maa forlade sin Hærtrop,
Mærker de Høvdingers Skræk — oplues af Haabet og bruser;
Kræver sit Spand og tillige sit Sværd; med et Spring som et Glimt han

Svinger sig op i sin Vogn, og han ordner nu Tømmen med Haanden.
Flyvende styrter han brat udi Død de talrige Helte.
Mange, halvlevende, vælter han ud; snart knuser hans Vognhjul
Hobe, snart kaster han Spyd, som han reev af de Flygtendes Hænder.

Som naar den blodige Mars, ved den kolde og bølgende Hebrus,
Rasler i brusende Harm med sit Skjold, og, med Tanken til Krigen,
Sætter sit rasende Spand udi Trav, medens disse paa jævn Mark
Notus og Zephyrus flyve forbi. Under Hestenes Hovslag
Sukker det fjerne af Thraciens Egn: trint svæver den sorte
Rædsel og Harme og List, der tumle som Følge om Guden.
Turnus, den flinke, som han, udi Midten af Kjæmperne jager
Spandet, som damper af Sveed, imedens han sørgeligt haaner
Fienden, som segner i Død. Blodstænkene farve hans Hestes
Hurtige Hov; thi de stampe i Blod paa den æltede Sandmark.

Alt har han styrtet i Død Sthenelûs, Thamyris og Pholus,
Begge de Sidste i Kamp, hiin fjernet; og fjernede begge,
Glaucus og Lades, Kong Imbrasi Børn, hvem Imbrasus selve
Pryded med ligelig Dragt, samt lærte i Lyciens Egne
Djærve at fægte tilfods, og tilhest over Stormen at seire.

Hist i den midterste Hob fremfarer Eumêdes i Kampen,
Saare fortrinlig i Krig og af Dolon den gamle et Afkom;
Faderen liig udi Kræfter og Mod, udi Navnet sin Fårfår,
Som, for at vandre til Grækernes Leir, som en Speider, jo fordum
Voved at æske som Løn *den* Vogn, som Peliden besteeg selv.

Men for den dristige Daad tilkendte Tydiden ham anden
Smertelig Løn; saa endtes hans Lyst til at eie Achill's Vogn!
Hen over Marken, den frie, i det Fjerne har Turnus ham øinet;
Flux med et flyvende Spyd gjennem Rummet saa vide han naaer ham,
Standser sit Spand for sin Vogn, nedspringer til Jorden, og iler
Did, hvor den Faldne og Gispende laa; ved at trykke hans Hals med
Foden, han vrister ham Spydet af Haand, og dette, som blinker,
Borer i Struben han dybt, imedens tillige han mæler:

„Der har du Marken, du søgte i Krig! nu kan du jo ligge,
„Troer! og maale Hesperiens Land! det er Lønnen, de fange,
„Hvilke sig dristed at true med Sværd. Saa stifte de Byer!"

Atter han slynger sit Spyd, og han giver ham Følge, Asbûtes,
Chloreus og Sybaris først, næstefter Thersilochus, Dares,
Samt Thymoetes, der segned til Jord fra den styrtende Ganger.
Som, naar Edoneren Boreas' Pust henstormende farer
Ud det ægæiske Dyb, og de Vover ham følge til Stranden,
Alt efter Vindenes Stød, medens Skyerne jage paa Himlen;
Saa maae Heltene flye; thi Turnus har banet sig Veien,
Og de Geledder sig vende til Flugt. Stormfarten ham fører,
Mens i den flyvende Busk de Luftninge ryste paa Vognen.

Taaled ei denne hans Vold og hans brusende Trodsighed Phegeus:
Brat han staaer for hans Vogn, og de skummende Gangeres Munde
Griber i Tøilen han flink, og han dreier dem bøied' til Siden.
Men da han slæbes ved Spandet saa fast, og han blotter sig, naaer ham

Landsen saa breed; den hæfter sig fast og den sprænger hans Pantsers
Dobbelte Traade, og ridser med Saar i det øverste Huudlag.
Denne, med Skioldet bedækt, mod sin Fiende sig vender, og iler
Frem, da han søger sin Hjelp i det Sværd, som han hurtigen drager.
See! da støder et Hjul og en bratfremrullende Axel
Ham, som vil frem, saa han segner mod Jord: flux nærmer sig Turnus,
Og ved den øverste Rand af hans Pantser, ved Kanten af Hjelmen,
Hugger han Hovedet af, medens Bullen han levner i Sandet.

Medens nu Marken bedækkes af Liig ved den seirende Turnus,
Føres Æneas, bedækket med Blod, af Achates, den troe Svend,
Bort til sin Leir, og af Mnestheus med, hvem Ascanius følger,
Medens han støtter med Spydet saa langt sine vexlende Fodtrin.
Vreed han forsøger med Magt ved det Skaft, som er brukket, at rokke
Pilen; ja søger en Vei, som ligger ham nærmest til Bistand:
Skjære de skulle hans Saar med en Kniv, og erfare ved dybt Snit
Pilens forborgene Sted, samt sende ham atter til Kampen.

Nærmed som Hjelper sig flux den Yndling af Phoebüs, Jäpis,
Jäsi Søn. Af en inderlig Lyst til den Unge betoges
Selve Apollo engang, og han skjænkte ham glad sine Evner,
Cithar og Varslen af Fuglenes Flugt, samt de hurtige Pile.
Dog, for at fjerne den truende Død fra den sygnende Fader,
Heller, at kjende til Urternes Kraft, og at virke som Læge,
Valgte han, samt, uden Ry, at begynde den stillere Kunstklygt.

Yttrende vredeligt Ord, samt støttet til Landsen den lange,

Midt i de stimlende Ynglingers Hob, ved den sørgende Julus,
Stilled sig Helten, urokket ved Graad. Den aldrende Læge,
Efter Pæoniernes Skik, opkiltrer nu ganske sin Kappe.
Denne med lægende Haand, og Apollos de mægtige Urter,
Prøver forgjæves paa meget med Angst, og forgjæves han rokker
Spydet, ja griber med Tangen saa fast efter Spidsen af Jernet.
Lykken vil ikke bestyre hans Vei, og hans Lærer Apollo
Hjelper ham ei, skjøndt det rædsomme Brag over Sletten bestandig
Voxer alt meer, og det Onde er nær. Alt Himlen man skuer
Staae udi Støv; Rytteriet er her, og i Midten af Leiren
Falde nu hyppige Spyd; imod Ætheren stiger et vildt Raab
Baade af dem, som maae falde for Mars, og af kjæmpende Ungmænd.

Venus, bekymret i Sind ved sin Søns den uværdige Smerte,
Plukker paa Creternes Bjerg, som en ængstelig Moder, Dictamnums
Stilke, som dækkes med spirende Løv og med purpurne Blomster.
Vildene Gjeder paa Fjeld, selv disse, til Urten har Kjendskab,
Naar fra en Jæger den hurtige Piil har i Kroppen sig fæstet.
Venus, som dækker sit Legeme tæt med den dæmrende Luftdragt,
Bringer nu Urten, og hælder saa Vand af den glimrende Urne
Ud, med en hemmeligt lægende Kraft; ja hun stænker den sunde
Saft af Ambrosia paa, og den duftende Urt Panacea.

Japis, den gamle, som ahner ei sligt, den Vunde med Vædsken
Bader; da flygter med eet fra den Saaredes Legem al Smerte,
Saasom det strømmende Blod i det Dybe af Saaret sig standser.
Pilen, som fulgte nu rolig hans Haand, uden Tvang eller Krafttræk,
Lempeligt gled, og en Kraft, som paany, kom istedetfor Afmagt.

„Hurtigt I række nu Helten sit Sværd! hvi staae I?" udbryder
Japis, og tænder især de Trojaneres Mod imod Fienden.
„Ikke ved Menneskers Kraft, og ei ved min hjelpende Kunstklygt
„Lykkedes dette: nei ikke min Haand har frelst dig, Æneas!
„Her er i Spillet en Gud, som bevarer til ædlere Daad dig."

Denne, som higer mod Kamp, har trint om Læggene spændt sig
Skener af Guld; han svinger sit Sværd, og han lider ei Standsning.
Efter at Pantseret dækker hans Ryg, og hans Skjold er ilave,
Breder han Vaabnene ud, for at trykke Ascan i sit Favntag,
Giver ham let gjennem Hjelmen et Kys, og han taler tillige:

„Tapperhed lære du, Yngling! af mig, og de ægte Strabadser,
„Lykken af Andre! min Høire vil snart udi Kampen forsvare
„Dig og din Frelse, og lede dig frem til en ædel Belønning.
„Dette du mindes, naar Tidernes Løb har dig modnet til Manddom:
„Stræb, naar du kalder i Hu dine Slægtningers herlige Mønstre,
„At du kan vækkes til Kraft ved din Fader Æneas og Hector."

Alt som han mælede sligt, bortvandred den Kjæmper fra Porten,
Svingende frygteligt Spyd i sin Haand: udi pakkede Hobe,
Antheus følge og Mnestheus med, ja de samtlige Skarer,
Ud fra den øde Leir. Over Marken den blændende Støvsky
Farer, ved Føddernes Trin nu gungrer det bævende Jordlag.

Turnus de Kommende seer, da de nærme sig lige fra Volden:
Dennem Ausonerne see, og en skuddrende Bæven sig trænger

Dybt udi Kroppen. Juturna dog først, førend alle Latiner,
Hører og kjender den Lyd, og forfærdet hun flygter tilbage.
Denne, i Fart, med sin støvede Hær fremrykker paa frie Mark.

Som, naar i bristende Skye en Orkan imod Jorden sig trænger,
Hen over Havenes Dyb — ach! længe den ængstede Landmands
Ahnende Hjerte har gyst; thi Fordærvelse vil den jo bringe
Træer og Sæden paa Mark, kuldkastes saa vide vil Alting;
Vinden jo iler foran, for at bringe dens Bragen mod Stranden.
Just som denne, mod Fiendernes Front den rhoetæiske Høvding
Fører sit Folk; sampakked' i Flok, udi sluttede Kiler
Rykke de frem.

Nu fælder med Sværd Thymbræus Osiris;
Mnestheus støder Archetius ned, og Achates Epulon,
Ufens falder for Gyas — nu selve Tolumnius segner,
Hvilken udslyngede først, imod Fiendernes Række, sin Landse.
Høit imod Skyerne løftes et Skrig; nu monne til Gjengjæld
Ogsaa Rutulerne flye, og bestøved' de ile ad Marken.
Styrte dem brat udi Død ved et Stød gjennem Ryggen han vil ei;
Ogsaa de Faa, som vil byde ham Trods, og vil kjæmpe med fast Fod,
Ændser han ei; i det dækkende Mulm kun alene om Turnus
Leder hans speidende Blik; ham ene han kræver til Tvekamp.

Rystet ved saadan en Frygt udi Hjerte, Juturna, den Ungmøe,
Støder Metiscus, som Tømmerne har, Vognstyrer for Turnus,
Ned, og forlader ham der, hvor han ligger kuldkastet ved Stangen.

Selv staaer hun op, for at styre med Haand de bølgende Liner,
Ret som Metiscus i Alt, udi Røst, udi Legem og Vaaben.

Som, naar en Svale saa sort i det mægtige Slot hos en Riigmand
Flagrer omkring, og i Flugten sit Blik gjennem Salene kaster,
Smaaligen samlende Mad, for at qvæge de pippende Unger,
Qviddrende snart i den tomme Portal, og snart ved en vandriig
Park udi Haven. — Juturna, som den, gjennem Midten af Fienden
Fører sit Spand, og bestyrer nu Alt fra sin flyvende Vognkarm.
Snart hun viser dem hist, snart her, den behjertede Broder,
Uden at taale, han vover en Dyst; da flyver hun fjernthen.

Samtlige slyngede Spor opleder Æneas dog virksom,
Søger om Helten, og raaber hans Navn i de splittede Rækker
Vildt og med Kraft. Saa ofte hans Blik har opdaget hans Fiende,
Og de bevingede Gangeres Fart udi Løbet han møder,
See! da vender Juturna paastand, for at flygte, sin Vognkarm.
Hvad er at gjøre? i brusende Harm han bevæger sig frugtløst,
Og i forskjælligt Beraad omtumles hans Hjerte saa saare.

Just i den Venstre Messapus har to, ret smidige, Landser,
Spidsede vel med et Jern, og af disse han hurtig i Anløb
Svinger med træffende Ram, velsigtet, mod Helten det ene.
Standsed Æneas sin Gang, for at bukke sig ned under Skjoldet,
Sænkende sig paa sin Has; men den susende Landse dog bortreev
Øverste Spids, og en Rand af hans Kam fra hans Isse den bortskjød.

Flux opluer hans Harm; da ved List han er bleven betvungen,

Og da han øiner den flygtende Vogn i de fjernede Egne,
Vidner han meget for Zeus, at ved Alteret krænkedes Pagten.
Nu først styrter i Hoben han ind, og ved lykkeligt Manddrab
Rædsom han vækker et frygteligt Mord, uden Maal, uden Ende,
Medens sit brusende Sind han forlehner nu Tøilerne ganske.

Hvilken af Guder formaaer udi Sang de mangfoldige Rædsler,
Særlige Mord, og de Høvdingers Drab, som paa Sletten saa vide
Snart af den troiske Helt, og snart under Turnus omjoges,
Klart at berette? Gav Juppiter Lov, i saa rædsom en Ufred
Stammer at mødes, der enes engang i ukrænkelig Fredspagt?

Sucro, en Drot af Rutulernes Flok, (thi de stormende Teucrer
Standsed i Kampen just her) af Æneas dybt bores i Siden
Brat, uden Rist, og hvor Veien er let til at fældes, han jager
Sværdet saa koldt i det hvælvede Bryst ved de flettede Ribbeen.
Amycus, styrtet af Hest, og hans Broder Diores, betvinger
Turnus tilfods: den Første, som kom, med sin Landse den lange
Slog han, og denne med Sværd. Han skiller dem begge ved Hovd,
Hvilke han fæster paa Vogn, samt fører dem blodige med sig.

Tanaïs fældes af hiin, og den kjække Cethegus og Talon,
Tre i en eneste Dyst, og tillige den barske Onytes,
Hædret ved Echions Navn; Peridîa han havde til Moder:
Denne det brødrene Par, som fra Lycien kom og Apolls Mark,
Samt, fra Arcadiens Land, den unge Menoetes, som frugtløst
Var imod Krigen et Nag. Ved de fiskrige Søer om Lerna
Sysled han; trangt var hans Kaar; ei Mægtiges Huse han søgte;
Og af en Anden var leiet den Mark, som hans Fader besaaed.

Svinger sig op i sin Vogn, og han ordner nu Tømmen med Haanden.
Flyvende styrter han brat udi Død de talrige Helte.
Mange, halvlevende, vælter han ud; snart knuser hans Vognhjul
Hobe, snart kaster han Spyd, som han reev af de Flygtendes Hænder.

Som naar den blodige Mars, ved den kolde og bølgende Hebrus,
Rasler i brusende Harm med sit Skjold, og, med Tanken til Krigen,
Sætter sit rasende Spand udi Trav, medens disse paa jævn Mark
Notus og Zephyrus flyve forbi. Under Hestenes Hovslag
Sukker det fjerne af Thraciens Egn: trint svæver den sorte
Rædsel og Harme og List, der tumle som Følge om Guden.
Turnus, den flinke, som han, udi Midten af Kjæmperne jager
Spandet, som damper af Sveed, imedens han sørgeligt haaner
Fjenden, som segner i Død. Blodstænkene farve hans Hestes
Hurtige Hov; thi de stampe i Blod paa den æltede Sandmark.

Alt har han styrtet i Død Sthenelûs, Thamyris og Pholus,
Begge de Sidste i Kamp, hiin fjernet; og fjernede begge,
Glaucus og Lades, Kong Imbrasi Børn, hvem Imbrasus selve
Pryded med ligelig Dragt, samt lærte i Lyciens Egne
Djærve at fægte tilfods, og tilhest over Stormen at seire.

Hist i den midterste Hob fremfarer Eumêdes i Kampen,
Saare fortrinlig i Krig og af Dolon den gamle et Afkom;
Faderen liig udi Kræfter og Mod, udi Navnet sin Fârfâr,
Som, for at vandre til Grækernes Leir, som en Speider, jo fordum
Voved at æske som Løn den Vogn, som Peliden besteeg selv.

Men for den dristige Daad tiltænkte Tydiden ham anden
Smertelig Løn; saa endtes hans Lyst til at eie Achill's Vogn!

Hen over Marken, den frie, i det Fjerne har Turnus ham øinet;
Flux med et flyvende Spyd gjennem Rummet saa vide han naaer ham,
Standser sit Spand for sin Vogn, nedspringer til Jorden, og iler
Did, hvor den Faldne og Gispende laa; ved at trykke hans Hals med
Foden, han vrister ham Spydet af Haand, og dette, som blinker,
Borer i Struben han dybt, imedens tillige han mæler:

„Der har du Marken, du søgte i Krig! nu kan du jo ligge,
„Troer! og maale Hesperiens Land! det er Lønnen, de fange,
„Hvilke sig dristed at true med Sværd. Saa stifte de Byer!"

Atter han slynger sit Spyd, og han giver ham Følge, Asbutes,
Chloreus og Sybaris først, næstefter Thersilochus, Dares,
Samt Thymoetes, der segned til Jord fra den styrtende Ganger.
Som, naar Edoneren Boreas' Pust henstormende farer
Ad det ægæiske Dyb, og de Vover ham følge til Stranden,
Alt efter Vindenes Stød, medens Skyerne jage paa Himlen;
Saa maae Heltene flye; thi Turnus har banet sig Veien,
Og de Geledder sig vende til Flugt. Stormfarten ham fører,
Mens i den flyvende Busk de Luftninge ryste paa Vognen.

Taaled ei denne hans Vold og hans brusende Trodsighed Phegeus:
Brat han staaer for hans Vogn, og de skummende Gangeres Munde
Griber i Tøilen han flink, og han dreier dem høied' til Siden.
Men da han slæbes ved Spandet saa fast, og han blotter sig, naaer ham

Landsen saa breed; den hæfter sig fast og den sprænger hans Pantsers
Dobbelte Traade, og ridser med Saar i det øverste Hudlag.
Denne, med Skioldet bedækt, mod sin Fiende sig vender, og iler
Frem, da han søger sin Hjelp i det Sværd, som han hurtigen drager.
See! da støder et Hjul og en bratfremrullende Axel
Ham, som vil frem, saa han segner mod Jord: flux nærmer sig Turnus,
Og ved den øverste Rand af hans Pantser, ved Kanten af Hjelmen,
Hugger han Hovedet af, medens Bullen han levner i Sandet.

Medens nu Marken bedækkes af Liig ved den seirende Turnus,
Føres Æneas, bedækket med Blod, af Achates, den troe Svend,
Bort til sin Leir, og af Mnestheus med, hvem Ascanius følger,
Medens han støtter med Spydet saa langt sine vexlende Fodtrin.
Vreed han forsøger med Magt ved det Skaft, som er brukket, at rokke
Pilen; ja søger en Vei, som ligger ham nærmest til Bistand:
Skjære de skulle hans Saar med en Kniv, og erfare ved dybt Snit
Pilens forborgene Sted, samt sende ham atter til Kampen.

Nærmed som Hjelper sig flux den Yndling af Phoebus, Jäpis,
Jäsi Søn. Af en inderlig Lyst til den Unge betoges
Selve Apollo engang, og han skjænkte ham glad sine Evner,
Cithar og Varslen af Fuglenes Flugt, samt de hurtige Pile.
Dog, for at fjerne den truende Død fra den sygnende Fader,
Heller, at kjende til Urternes Kraft, og at virke som Læge,
Valgte han, samt, uden Ry, at begrunde den stillere Kunstkløgt.

Yttrende vredeligt Ord, samt støttet til Landsen den lange,

Midt i de stimlende Ynglingers Hob, ved den sørgende Julus,
Stilled sig Helten, urokket ved Graad. Den aldrende Læge,
Efter Pæonernes Skik, opklitrer nu ganske sin Kappe.
Denne med lægende Haand, og Apollos de mægtige Urter,
Prøver forgjæves paa meget med Angst, og forgjæves han rokker
Spydet, ja griber med Tangen saa fast efter Spidsen af Jernet.
Lykken vil ikke bestyre hans Vei, og hans Lærer Apollo
Hjelper ham ei, skjøndt det rædsomme Brag over Sletten bestandig
Voxer alt meer, og det Onde er nær. Alt Himlen man skuer
Staae udi Støv; Rytteriet er her, og i Midten af Leiren
Falde nu hyppige Spyd; imod Ætheren stiger et vildt Raab
Baade af dem, som maae falde for Mars, og af kjæmpende Ungmænd.

Venus, bekymret i Sind ved sin Søns den uværdige Smerte,
Plukker paa Creternes Bjerg, som en ængstelig Moder, Dictamnums
Stilke, som dækkes med spirende Løv og med purpurne Blomster.
Vildene Gjeder paa Fjeld, selv disse, til Urten har Kjendskab,
Naar fra en Jæger den hurtige Piil har i Kroppen sig fæstet.
Venus, som dækker sit Legeme tæt med den dæmrende Luftdragt,
Bringer nu Urten, og hælder saa Vand af den glimrende Urne
Ud, med en hemmeligt lægende Kraft; ja hun stænker den sunde
Saft af Ambrosia paa, og den duftende Urt Panacea.

Japis, den gamle, som ahner ei sligt, den Vunde med Vædsken
Bader; da flygter med eet fra den Saaredes Legem al Smerte,
Saasom det strømmende Blod i det Dybe af Saaret sig standser.
Pilen, som fulgte nu rolig hans Haand, uden Tvang eller Krafttræk,
Lempeligt gleed, og en Kraft, som paany, som istedetfor Afmagt.

„Hurtigt I række nu Helten sit Sværd! hvi staae I?" udbryder
Japis, og tænder især de Trojaneres Mod imod Fienden.
„Ikke ved Menneskers Kraft, og ei ved min hjelpende Kunstklygt
„Lykkedes dette: nei ikke min Haand har frelst dig, Æneas!
„Her er i Spillet en Gud, som bevarer til ædlere Daad dig."

Denne, som higer mod Kamp, har trint om Læggene spændt sig
Skener af Guld; han svinger sit Sværd, og han lider ei Standsning.
Efter at Pantseret dækker hans Ryg, og hans Skjold er ilave,
Breder han Vaabnene ud, for at trykke Ascan i sit Favntag,
Giver ham let gjennem Hjelmen et Kys, og han taler tillige:

„Tapperhed lære du, Yngling! af mig, og de ægte Strabadser,
„Lykken af Andre! min Høire vil snart udi Kampen forsvare
„Dig og din Frelse, og lede dig frem til en ædel Belønning.
„Dette du mindes, naar Tidernes Løb har dig modnet til Manddom:
„Stræb, naar du kalder i Hu dine Slægtningers herlige Mønstre,
„At du kan vækkes til Kraft ved din Fader Æneas og Hector."

Alt som han mælede sligt, bortvandred den Kjæmper fra Porten,
Svingende frygteligt Spyd i sin Haand: udi pakkede Hobe,
Antheus følge og Mnestheus med, ja de samtlige Skarer,
Ud fra den øde Leir. Over Marken den blændende Støvsky
Farer, ved Føddernes Trin nu gungrer det bævende Jordlag.

Turnus de Kommende seer, da de nærme sig lige fra Volden:
Dennem Ausonerne see, og en skuddrende Bæven sig trænger

Dybt udi Kroppen. Juturna dog først, forend alle Latiner,
Hører og kjender den Lyd, og forfærdet hun flygter tilbage.
Denne, i Fart, med sin støvede Hær fremrykker paa frie Mark.

Som, naar i bristende Skye en Orkan imod Jorden sig trænger,
Hen over Havenes Dyb — ach! længe den ængstede Landmands
Ahnende Hjerte har gyst; thi Fordærvelse vil den jo bringe
Træer og Sæden paa Mark, kuldkastes saa vide vil Alting;
Vinden jo iler foran, for at bringe dens Bragen mod Stranden.
Just som denne, mod Fiendernes Front den rhoetæiske Høvding
Fører sit Folk; sampakked' i Flok, udi sluttede Kiler
Rykke de frem.

Nu fælder med Sværd Thymbræus Osiris;
Mnesthens støder Archetius ned, og Achates Epulon,
Ufens falder for Gyas — nu selve Tolumnius segner,
Hvilken udslyngede først, imod Fiendernes Række, sin Landse.
Høit imod Skyerne løftes et Skrig; nu monne til Gjengjæld
Ogsaa Rutulerne flye, og bestøved' de ile ad Marken.
Styrte dem brat udi Død ved et Stød gjennem Ryggen han vil ei;
Ogsaa de Faa, som vil byde ham Trods, og vil kjæmpe med fast Fod,
Ændser han ei; i det dækkende Mulm kun alene om Turnus
Leder hans speidende Blik; ham ene han kræver til Tvekamp.

Rystet ved saadan en Frygt udi Hjerte, Juturna, den Ungmøe,
Støder Metiscus, som Tømmerne har, Vognstyrer for Turnus,
Ned, og forlader ham der, hvor han ligger kuldkastet ved Stangen.

Selv staaer hun op, for at styre med Haand de bølgende Liner,
Ret som Metiscus i Alt, udi Røst, udi Legem og Vaaben.

Som, naar en Svale saa sort i det mægtige Slot hos en Riigmand
Flagrer omkring, og i Flugten sit Blik gjennem Salene kaster,
Smaaligen samlende Mad, for at qvæge de pippende Unger,
Qviddrende snart i den tomme Portal, og snart ved en vandriig
Park udi Haven — Juturna, som den, gjennem Midten af Fienden
Fører sit Spand, og bestyrer nu Alt fra sin flyvende Vognkarm.
Snart hun viser dem hist, snart her, den behjertede Broder,
Uden at taale, han vover en Dyst; da flyver hun fjernthen.

Samtlige slyngede Spor opleder Æneas dog virksom,
Søger om Helten, og raaber hans Navn i de splittede Rækker
Vildt og med Kraft. Saa ofte hans Blik har opdaget hans Fiende,
Og de bevingede Gangeres Fart udi Løbet han møder,
See! da vender Juturna paastand, for at flygte, sin Vognkarm.
Hvad er at gjøre? i brusende Harm han bevæger sig frugtløst,
Og i forskjælligt Beraad omtumles hans Hjerte saa saare.

Just i den Venstre Messapus har to, ret smidige, Landser,
Spidsede vel med et Jern, og af disse han hurtig i Anløb
Svinger med træffende Ram, velsigtet, mod Helten det ene.
Standsed Æneas sin Gang, for at dukke sig ned under Skjoldet,
Sænkende sig paa sin Has; men den susende Landse dog bortreev
Øverste Spids, og en Rand af hans Kam fra hans Isse den bortskjød.

Flux opluer hans Harm; da ved List han er bleven betvungen,

Og da han øiner den flygtende Vogn i de fjernede Egne,
Vidner han meget for Zeus, at ved Alteret krænkedes Pagten.
Nu først styrter i Hoben han ind, og ved lykkeligt Manddrab
Rædsom han vækker et frygteligt Mord, uden Maal, uden Ende,
Medens sit brusende Sind han forlehner nu Tøilerne ganske.

Hvilken af Guder formaaer udi Sang de mangfoldige Rædsler,
Særlige Mord, og de Høvdingers Drab, som paa Sletten saa vide
Snart af den troiske Helt, og snart under Turnus omjoges,
Klart at berette? Gav Juppiter Lov, i saa rædsom en Ufred
Stammer at mødes, der enes engång i ukrænkelig Fredspagt?

Sucro, en Drot af Rutulernes Flok, (thi de stormende Teucrer
Standsed i Kampen just her) af Æneas dybt bores i Siden
Brat, uden Rist, og hvor Veien er let til at fældes, han jager
Sværdet saa koldt i det hvælvede Bryst ved de flettede Ribbeen.
Amycus, styrtet af Hest, og hans Broder Diores, betvinger
Turnus tilfods: den Første, som kom, med sin Landse den lange
Slog han, og denne med Sværd. Han skiller dem begge ved Hoved,
Hvilke han fæster paa Vogn, samt fører dem blodige med sig.

Tanaïs fældes af hiin, og den kjække Cethegus og Talon,
Tre i en eneste Dyst, og tillige den barske Onytes,
Hædret ved Echions Navn; Peridia han havde til Moder:
Denne det brødrene Par, som fra Lycien kom og Apolls Mark,
Samt, fra Arcadiens Land, den unge Menoetes, som frugtløst
Var imod Krigen et Nag. Ved de fiskrige Søer om Lerna
Sysled han; trangt var hans Kaar; ei Mægtiges Huse han søgte;
Og af en Anden var leiet den Mark, som hans Fader besaaed.

Ret som en Lue, der breder sig ud fra forskjellige Kanter
Gjennem en Skov, som er tør, gjennem Buske af knagende Laurbær;
Eller, naar Floder fra Bjergenes Top med et styrtende Nedfald
Lyde med skummende Brag for at styrte sig ud imod Havet,
Banende hver sig en hærgende Vei; ei trægere begge,
Styrte Æneas og Turnus sig frem udi Kampene; nu — nu
Kaager det Indre af Harm; snart sprænger den Brystet, som ei kan
Beies; nu styrte de frem med de samtlige Kræfter mod Vunder.

Medens Murranus sig kroer ved sin Æt i de talrige Slægtled,
Og sin Families Gang fra Latinernes Drotte beregner,
Styrter Æneas ham plat ved et Fjeld, ved et hvirvlende Steenkast,
Medens han strækker ham hen over Jord: under Aaget og Tømmen
Vælte ham Hjulene ind, og med hyppige Spark og med Hove
Trampe de hidsige Dyr paa den Drot, som de mindes ei længer.

Hyllus, som stormer, og raser saa vildt med utvingeligt Mandsmod,
Turnus har mødt, og han slynger sit Spær mod hans Tinding saa guldprud,
Og i den borede Hjerne saa fast Spydodden sig hæfter.
Ikke din kraftige Haand udrev dig fra Turnus, o Cretheus,
Grækernes kjækkeste Mand! Ei Guderne dækked Cupencus,
Medens Æneas gik frem; han vendte sit Bryst imod Spydet,
Og den Usaliges kobberne Skjold kun gavned ham kort Tid.

Dig har jo ogsaa Laurenternes Mark, da du sank udi Døden,
Æolus! seet, da du strakte din Krop over Jorden saa vide.
Falde du maatte, hvem Grækernes Hob ei mægted at fælde,

Ikke den store Achill, da han styrtede Priami Rige:
Her var i Døden dit Maal; men dit Hjem var ved Foden af Ida;
Høit i Lyrnessus dit Huus, paa Laurenternes Marker din Gravhøi.

Rækkerne vare nu samtlige vendt'; imod alle Dardaner
Hele Latinernes Magt: Mnestheus og den flinke Serestus,
Ogsaa Messāpus, der kjæmper tilhest, og den kjække Asylas,
Tuscernes Række saa lang og Evanders arcadiske Fløie.
Ret af den yderste Kraft anstrænge sig Mændene alle,
Flinkt, uden Rist eller Ro; nu fægtes i morderisk Kampdyst.

Lægger da Moderen, yndig og skjøn, sin Æneas i Sinde,
Frem imod Byen at gaae, samt hurtigen føre til Muren
Hele sin Hær, og ved pludselig Nød at beængste de Byefolk.
Medens om Spor efter Turnus han seer i de fjendtlige Hobe,
Førende Hæren nu hist og nu her, da øiner han Byen,
Frie for saa rædsom en Krig, ja ganske ustraffet og rolig.
Brat om en stærkere Kamp undfanger hans Tanke et Billed.

Mnestheus kalder han frem og Sergest med den flinke Serestus,
Høvdinge hver, og bestiger en Høi: did samtlige Teucrers
Hærmagt samles — dog Spyd eller Skjold den forsamlede Mængde
Lægger ei ned. Fra den øverste Vold mellem Hoben han taler:

„Standse nu Ingen mit Bud! thi Juppiter stander paa vor Part;
„Ingen nu være mig træg, endskjøndt min Beslutning er hurtig!
„Byen, som Grund til vor Kamp — hiin Borg, hvor Latinus er Konning,
„Om de vil ikke antage vor Magt, og betvungne os lyde,
„Styrter jeg flux, og vil jævne med Jord hvert dampende Huustag.

„Vente jeg skulde maaskee, til Turnus behager at vove
„Kampen med mig, og at prøve en nye, skjøndt han tabte den sidste!
„Ja! for den nedrige Krig kun Staden er Hoved og Ophav —
„Bringer da Fakler ihast! thi med Flammer gjenfordre vi Pagten.“

Sligt har han talt; da de kappes i Mod, samtrængte de forme
Kiler, og fare mod Murene frem i en knugende Masse.
Stiger sig vise med eet, og et pludseligt Baal er tilrede:
Nogle ved Portene splitte sig om, hvor de myrde de Første;
Andre, som slynge med Jern, formørke den Æther med Pile.
Selv, i den forreste Togt, udstrækker sin Høire mod Muren
Helten, og klager med lydelig Røst over Konning Latinus;
Vidner for Guder i Skye, at han atter er tvungen til Kampen,
Atter man Pagten har brudt, og igjen er' Italerne Fjender.

See! da begynder en Tvist mellem Borgerne, ængsted' i Byen.
Staden at aabne, tilraader dem een, og at lukke hver Port op
For de dardaniske Mænd, ja slæbe den Konning til Muren:
Andre, med Vaaben i Haand, fortfare om Muren at værne.
Som, naar en Hyrde har mærket en Sværm af de Bier, som Pimpsteens
Grotten har skjult, som han fylder paastand med en qvælende Røgdamp;
Disse derinde med Angst gjennem Leiren, som dannes af Voxet,
Flagre, og hvæsse end meer deres Harm ved den øgede Summen;
Røgen sig vælter i Hulen saa fort; med en fagtelig Knagen
Toner det dybt udi Fjeld, medens Dampen opstiger i Luften.

Endnu et sørgeligt Træf for de arme Latiner sig hænder,
Hvilket den rystede Bye nedstøder tilfulde i Rædsel.

Just som Dronningen seer fra sin Borg, at de Fiender sig nærme,
Muren at stædes i Nød, og at Luer mod Husene flyve,
Ingen rutuliske Hære til Værn, eller Skaren om Turnus,
Mener den Arme, at Ynglingen selv har i krigerisk Kampdyst
Funden sin Død. Udi Sinde saa vild ved saa pludselig Smerte
Nævner hun sig, som en Grund, som en Skyldig og Kilden til Naden;
Klager sig meget, vanvittig i Hu, i sin vilde Bekymring,
Splitter, som een, der vil døe, med sin Haand sine purpurne Klæder,
Og til en Bjelke saa høi hun knytter det rædsomme Dødsbaand.

Da nu de Qvinder fra Latiums Land fik Tabet at vide,
Splitter Lavinia, Datteren, først sine gulige Lokker, og
Skaaner ei heller de Roser paa Kind. Den øvrige Skare
Raser om hende; det høie Pallads under Klagerne toner,
Hveden det smertende Rye gjennem Byen sig breder saa vidt om.
Modet forlader Enhver; sine Klæder Latinus har søndret,
Knuget ved Konens den rædsomme Død, ved sin Bye, som er Fald nær.
Skjænde han monne sit graanende Haar med den Aske, saa ureen:
[Dadler tillige sig selv, at Æneas, Dardanernes Høvding,
Ikke han agtede før, eller gav ham sin Datter til Ægte.]

Fjernt paa den yderste Mark under dette den krigende Turnus
Jager de Enkeltes splittede Flok, alt mindre begeistret,
Mindre og mindre besjælet af Fryd over Hestenes Fremfart.
See! gjennem Luften tilviftes ham her med forvirrede Rædsler
Blandede Skrig: da han lytter end meer, opfylder hans Øre
Larm fra den saare forvirrede Bye og en frygtelig Tummel.

„Vee mig! o Vee! udi hvilken en Sorg er vel Staden betrængt nu?
„Hvilket saa frygteligt Skrig opstaaer fra den fjernede Side?"
Sligt er hans Ord, og han standser sin Vogn ved et Ryk udi Tømmen.

Søsteren flux, som i Form er forvandlet til Kudsken Metiscus,
Saasom tillige hun styrer hans Vogn og hans Heste med Tømmen,
Møder med saadanne Ord:
„Her, Turnus! vi ville forfølge
„Jliums Børn, hvor den nylige Seir har beredet os Veien:
„Andre der findes jo nok, som med Kraft kunne værne om Muren.
„Troeren kynger Italerne hist i fortumlende Kampleeg;
„Bringe da ville vi her de Trojaner et frygteligt Blodbad.
„Ringere ei udi Tal, eller mindre som Kriger, du bortgaaer."
Svared da Turnus igjen:

„Søster! jeg kjendte dig længst — alt tidligt, dengang du ved Kunstgreeb
„Standsed vor Pagt, og du styrted dig selv udi denne vor Kampdyst;
„Ogsaa forgjæves du skjuler dig nu som en Nymphe. Hvo sendte
„Dig fra Olympen til Jord, for at døie saa svarlig en Kummer?
„Mon for at see i en grуelig Død din usalige Broder?
„Hvad er min Daad? eller hvilken en Kraft har min Lykke forundt mig?

„Ja! med mit Øie jeg saae — og med Stemmen han raabte til Hjelp mig —

„Selve Murranus — og hvor er en Ven, som jeg elsked saa meget? —
„Segne, den herlige Helt, som var faldet ved frygtelig Vunde.
„Ufens, den Arme, er ogsaa nu død, for at ikke han skulde
„Skue vor Skam: udi Troernes Magt er hans Krop og hans Rustning.

„Mon, at de brænde vor Bye, — sligt mangled i Nøden alene —
„Taale jeg skal? ei trodse ved Daad den bespottende Drances?
„Bør jeg da flye? Skal Italien see, at jeg iled fra Kampen?
„Er det saa rædsom en Skjæbne at døe? Afsjælede Aander!
„Staaer mig gunstigen bi, da de Himmelskes Naade mig svigter.
„Selv, som en pletfrie Aand, samt fremmed for saadan en Brøde,
„Gaaer jeg til Eder: min herlige Æt var jeg aldrig uværdig."

Neppe han mælede sligt, før, see! gjennem Fiendernes Hobe
Flyver paa skummende Hest, med et Saar af en Piil i sit Ansigt,
Saces, og styrter sig frem, anraabende navnligen Turnus:

„Turnus! hos *dig* er der Hjelp udi Nød — o beklag dine Landsmænd!
„Rustningen lyner om Troernes Drot; og han truer at styrte
„Brat de Latineres øverste Borg, og at lægge i Gruus den.
„Alt imod Taarnene flyve de Blus. Imod *dig* de Latiner
„Vende — mod *dig* — deres Blik. Taus grunder den Konning Latinus,
„Hvem han vil kaare til Datterens Mand, til hvis Pagt han bør slaae sig.

„Dronningen selv — som jo elsked dig høit — har desuden ved Selvmord
„Endt sine Dage: dybt rammet af Skræk, er hun ilet fra Livet.
„Ene Messäpus om Portene staaer med den flinke Atinas;
„Slaget udholde kun de; thi de præssede Rækker omkring dem
„Trænge sig tæt: af de blottede Sværd fremstritter en Jernsæd,
„Medens du tumler din Vogn paa en Kant, hvor der findes ei Fjender."

Studser da Turnus, forvirret i Hu ved de vexlende Tanker,
Om hvad der skeer; han stirrer saa taus: i hans Hjerte tillige
Syder umaadelig Skam; med hans Kummer forener sig Vanvid,
Kjærlighed, dreven af Furiers Magt, og Bevidsthed om Kraften.

Alt som det Mørke forsvandt, og et Lys udi Tankerne oprandt,
Vrister han Øiets det flammende Blik imod Byen med Uro,
Og fra den rullende Vogn han betragter de mægtige Mure.
See! under dette, indviklet i Ild, imod Himmelen stiger
Hvirvlende Røg over Bræderne hen, og bespænder et Krigstaarn —
Taarnet, han byggede selv af de Planker, han hæftede sammen,
Samt forsyned med Hjul, og belagte med vægtige Broer.

„Søster! nu vinder min Skjæbne sit Spil! ei maa du mig standse!
„Vid, hvor mit grusomme Lod og de Guder mig kalde; jeg følger.
„Selv mod Æneas jeg gaaer; det er vist — det er vist, jeg vil døie
„Alt i min Død, som er beedsk. Ei længer du skuer mig, Søster!
„Her, som en Feig; men tilläd mig en Bøn, at jeg raser min Dyst ud."

Talende gav han ihast fra sin Vogn imod Jorden et Nedspring;
Frem gjennem Fjender han trænger og Spyd: den bedrøvede Søster
Lader han staae, og med styrtende Hast gjennem Hoben han farer.
Ret som en Steen paa et Fjeld, naar den brat fra den øverste Tinde
Ruller, afreven af Blæst, eller skyllet ved muddrende Regn ned,
Muligen ogsaa af Aarene løst ved den snigende Ælde:
Stenen den store med frygtelig Fart over Skraaningen ruller,
Hoppende høit over Jord, hvor den vælter de Mennesker med sig,
Derhos Skove og Qvæg. Saa splittes nu Hobe af Turnus,
Medens mod Byen og Muren han gaaer, hvor de Marker saa vide
Fugtes af strømmende Blod, og det piber i Luften af Landser.

Hurtigt han vinker med Haand, og begynder tillige med høi Røst:
„Standser, Rutuliske Mænd! Evers Landser, Latiner! I ave!
„Skjæbnen, som rammer, er min; det passer sig bedre, at jeg kun
„Bøder for Pagten, vi brød, samt ender vor Tvist ved en Tvekamp.“
Alle til Siden fra Midten nu gik, for at yde ham Stridsrum.

Ogsaa Æneas, den Helt, ved at høre, man nævnede Turnus,
Iler fra Murene bort, og forlader den øverste Slotsborg.
Alt, hvad der sinker, afbryder han strax; det Begyndte han standser,
Og, med en stormende Fryd, han larmer saa vildt med sin Rustning.
Stor som et Eryx og Athos han staaer, eller ogsaa, omtonet

Med sine blinkende Toppe af Eeg, Apenninernes Fader,
Naar han med Glæde opløfter i Skye sin Isse med Sneelag.

Alle Rutuler og Troer omkaps, og tillige de andre
Mænd fra Italien Øiet har vendt: deels hine paa Murens
Tinde, og hine, som nede paa Jord Stormstøderen brugte,
Vaabnene lægge af Skuldrene ned. Latinus forbauses,
Saasom, i tvende fraliggende Strøg undfangede, Helte,
Begge saa store, nu møde sig her, for at fægte i Tvekamp.

Disse, da Marken sig aabner omkring til en rummelig Kampplads,
Flux, i et rivende Løb, udslynge de Landser alt fjerntfra,
Og med det larmende Erts og med Skjolde de æske til Kampdyst.
Jorden maa sukke; de hyppige Slag de fordobble med Sværdet.
Skjæbnens Befaling og Heltenes Kraft i Forening sig slynge.

Som, udi Sila saa dyb, eller ogsaa i høien Taburnum,
Naar, til en drabelig Kamp, af Tyre fremstille sig tvende,
Vendte med Horn imod Horn, og de ængstede Hyrder maae flygte.
Hjordene standse med Skræk, og de Qvier saa sagteligt brumme,
Hvo der skal byde i Skov, hvem samtlige Hjorde skal følge.
Disse med seirende Kraft afvexlende give sig Vunder;
Stanges og bore med Horn, imedens med rigelig Blodstrøm
Boven og Halsen er vaad, og af Brølet de Skove gjenlyde.
Ligesom disse den troiske Helt og den dauniske Krigsmand
Mødes med Skjoldet, og frygteligt Brag gjennem Ætheren lyder.

Løfter da Juppiter selv to Skaaler med ligelig Tunge,
Læggende ned udi dem to Lodder, forskjellig' af Udfald,
Hvem der maa stædes i Nød — hvor synker det vægtige Dødslod.

Turnus, som mener sig tryg, fremspringer, og, løftet med hele
Legemet, hæver han sig med sit Sværd, som i Luften han svinger
Høit til et Hug. De trojanske Mænd og de bange Latiner
Skrige, og Hærene stirre i Angst; men det troløse Slagsværd
Knækker, og svigter den modige Helt ret lige i Hugget,
Og udi Flugt maa han søge sit Held. Han flyer, som en Østvind,
Da i den blottede Haand han skuer et Fæste, ham ukjendt.

Rygtet har sagt, at ved Iil, da til Kampen han Hestene spændte,
Samt opsteeg i sin Karm, han glemte sit fædrene Slagsværd,
Medens han iled, og snapped et Sværd fra Metiscus, hans Styrer.
Dette, saalænge de Troere løb, og kun fægted med Ryggen,
Længe var nok; da imøde det kom de vulcaniske Vaaben,
Monne det jordiske Sværd, ret liig med en skrøbelig Iistap,
Springe ved Hugget; i Sandet saa guult er' de glimrende Stumper.

Fjernt over Marken nu iler paa Flugt den forvirrede Turnus,
Hvor han maa danne en vaklende Kreds til forskjellige Sider.
Hist med en knugende Hob tilspærrer de Troeres Rad ham;
Her er et frygteligt Vand; hist standse ham kneisende Mure.

Hurtig, Æneas, som han, skjøndt Knæet, som Pilen har rammet,
Sinker ham stundom, og hindrer hans Gang, og vil standse hans Fremløb,
Følger hans Trin, og den Ængstedes Fod han forfølger med Iver.
Som, naar en Jæger har truffet en Hjort, som er standset af Strømmen,
Eller betages af Skræk for de rødlige Fjere, der hænge,

Og han nu trænger sig frem udi Løb, med de gjøende Hunde.
Denne, som ængstes ved Jægerens List og den farlige Aabred,
Flygter og vender vel tusinde Gang; men den livfulde Umbrer
Gramser med Gabet — ja har den alt fat — og med Kjæbevne knager,
Net som han havde den fast; men den skuffes; dens Bid er i Luften.
See! da stiger et lydeligt Skrig; Aabredde og Damme
Svare med Eccho omkring; selv Himlen gjenlyder af Larmen.

Hiin i et flygtende Løb tilraaber Rutulerne alle,
Nævnende hver ved sit Navn, og forlanger sit vanlige Slagsværd;
Ach! men Æneas jo truer med Død, og med rammende Dødsstød
Den, som vil vove sig frem, og han skræmmer tillige de Bange,
Truende Byen med Fald, og, endskjøndt han er saaret, han iler.
Femgang løbe de rundt i en Kreds og i vexlende Retning,
Femgang tilbage igjen: ei Tant eller ussel Belønning
Søges i Løbet: om Turnus skal døe eller leve, de kjæmpe.

Faunus til Ære her spired engång, med de Blade saa bittre,
Af Oleaster et Træe, høit agtet af Søemænd i Fortid,
Hvor, naar de frelstes fra Bølgernes Nød, de sædvanligen hæfted
Skjænk til Laurenternes Gud, samt hængte de Klæder, de loved.
Troerne dog uden Skjæl oprøve den hellige Stamme,
At paa den ryddede Mark de kunde forenes til Kampdyst.
Her stod Troerens Landse i Jord: da den førtes i Farten,
Jog den i Dybet, og hæfted sig fast udi Roden, som seig var.
Kraften at bruge, samt rokke sit Spær ved sin Styrke, forsøger
Troernes Helt, for at kaste med Spyd mod den Kjæmper, han ikke
Mægter at naae udi Løb.

Som vild af Beklemmelse, Turnus
Raaber: „o Faunus! jeg beder dig, ynk! udi Jorden du naadig
„Holde hans Spær! paa dit hellige Sted har jeg troligen offret;
„Ene de troiske Mænd vanhelligen pletted med Blod det."
Sligt er hans Ord, og forgjæves han ei fremkaldte den Guds Hjelp;
Thi, skjøndt han rykker en Tid, og ved Roden, den seige, er sinket,
Ikke ved Legemets Kraft at betvinge den bidende Træerod
Evner Æneas.
Imedens han travlt vil forsøge sin Styrke,
Løber, forvandlet igjen udi Form til den Styrer Metiscus,
Nymphen fra Dauniens Land, for at bringe sin Broder hans Slagsværd.

Venus, opirret i Sind, at den dristige Nymphe formaaer det,
Nærmer sig did, og hun løsner hans Spyd, som er boret i Roden.
Disse, med krigerisk Mod, med fornyede Kræfter og Vaaben,
Denne saa krye ved sit Sværd, hiin hidsig og høi ved sin Landse,
Stille sig stønnende frem mod hinanden i krigerisk Tvekamp.

Just i det samme den vældige Drot i det store Olympen
Taler til Juno, og seer deres Kamp fra den gulige Luftskye:

„Hvad er tilbage, min Viv? naar vil du forunde os Hvile?
„At, som en Hjemlandsgud, til vor Himmel Æneas er kaaren,
„Samt er af Skjæbnen for Stjerner bestemt, det veed du, og tilstaaer.
„Hvad er dit Meed og dit Haab, da i Skyen den kolde du hænger?
„Sømmer det sig for en Gud, ved en dødelig Vunde at krænkes?
„Eller at Turnus (thi hvad uden dig kan Juturna vel mægte?)
„Fik sit berøvede Sværd, saa at Mod i den Tabende opsteeg?

„Endt nu det Hele engang! Da jeg beder dig, lad dig bevæges,
„Ikke saa mægtig en Sorg fortære dig stille! din Klage
„Hører jeg gjerne og tidt fra din yndige Læbe at lyde.

„Naaet nu Skranken bestemt! omtumle de Troer, du magted,
„Baade paa Land og paa Søe — antænde en frygtelig Krigsbrand —
„Styrte en Slægt og beplette med Blod det forventede Bryllup.
„Drille dem længer, tillader jeg ei!“
Sligt Juppiter talte,
Og med ydmygeligt Blik Gudinden Saturnia svared:

„Juppiter, mægtige Drot! hvad du ønsker, jeg veed jo tilfulde;
„Derfor jeg iled fra Jord og tillige fra Turnus, men nødigt.
„Ellers du saae mig ei, udi Himmelens Bolig alene,
„Lide med Ret eller ei! da stod jeg, omgiven af Luer,
„Selv udi Rækken, og Troerne drog i den fjendtlige Stridskamp.
„Hjelpe sin Broder i Nød, det nægter jeg ikke, Juturna
„Raadtes af mig; og jeg gav hende Roes, da hun vovede end mere.
„Dog, at hun skyred hans Piil, samt spændte hans Bue — det ikke —
„Høi er min Eed ved den stygiske Flods uforsonlige Kilde,
„Sikkert den eneste Frygt, som er skjænkt af de himmelske Guder.

„Nu vil jeg vige — nu iler jeg bort fra de Kampe, jeg hader.
„Eet alene (ei tvinges du der af den bydende Skjebne),
„Ønske jeg vilde for Latinus Land og din mægtige Æt:
„Naar ved en lykkelig Ægteskabspagt — thi det faaer jo at skee saa! —
„Sluttet er Fred, og ved ligelig Ret de forenes i Love,
„Latinus Hjemlandsfolk at forandre det ældede Landsnavn,

„Ikke du byde! Kald Troer dem ei! Lad dem Troer ei vorde!
„Mændene skifte ei Sprog! lad Nationen ei ændre sin Dragt om!
„Latium blive! I Seclernes Rad de Albanere herske!
„Spire de Romeres Folk, som et Skud fra Italiens Krafttræ!
„Troja er sjunket! det unde du mig, at dets Navn er forsvundet!"

Smile da maatte den Gud, som Verden og Mennesker formed:
„Søster til Juppiter selv, udsprungen som jeg fra Saturnus,
„Kan du ernære i Sind en saa frygteligt brusende Harme?
„Lyd mine Ord og din Vrede bekjæmp, som du nærer forgjæves!
„See! hvad du ønsker, du faaer: og som Tabende viger jeg gjerne.

„Fædrene Sæder og Sprog de Ausonere skulle beholde.
„Navnet skal blive, som nu; i de mægtige Stammer fordeelte,
„Teucrerne skulle forgaae. Vedtægter med Guder og Offre
„Vil jeg bestemme; forened' i Slægt til Latiner de vorde!
„Heden en Slægt, som vil hæve sig høit, med Ausonere blandet,
„Skue du vilst, som i Dyd over Guder og Mennesker stiger.
„Neppe du finder et Folk, som vil feire saa meget din Festdag."

Juno ham giver et Nik, og forandrer med Glæde sin Tanke,
Iler tillige fra Himmelen bort og sit Sæde i Skyen.

Faderen gransker nu selv, da sligt er til Ende, paa Andet,
Ganske at fjerne fra Broderens Hjelp hans Søster Juturna.
Rædsomme Væsener to opkaldes med Navnet af Direr,
Hvilke den rædsomme Nox, med Tartari Datter Megæra,
Fødte den selvsamme Stund, og forsyned med lignende Slanger,
Bugted' i Krøller, og yded dem selv de luftige Vinger.
Disse ved Juppiters Dør, hos den straffende Konning paa Thronen,
Stande som Vagt, samt Menneskets Børn, de bedrøvede, ængste,

Dersom paa Sot eller frygtelig Død den Drot mellem Guder
Pønser i Hu, og vil skræmme en Bye, som har syndet, med Krigsfærd.

Juppiter sender den ene af dem fra den øverste Æther
Hurtigt, med Bud, at som varslende Aand hun skal møde Juturna.

Flyver da hun, som en Hvirvel i Fart; og mod Jorden hun iler,
Ret som en Piil, der er faret fra Streng og mod Skyen er afsendt,
Hvilken en Parther bevæbnede først med den myrdende Giftsaft,
Parther, hvad heller Cydoner, og slynged ulægeligt ud, saa
Frem gjennem Mulmet den gik, useet, med en susende Dirren.
Hun, som af Natten er født, brat iler til Jorden, som denne.

Som hun nu Turnus og Hærene seer og de ilske Rækker,
Krymper hun sig udi Form, saa hun snarligen ligner den Smaafugl,
Som paa det eensomme Tag, eller ogsaa paa høinede Grave
Sidder om Natten, og skriger saa fælt i den sildige Midnat.
Dannet som den udi Form, det rædsomme Væsen om Turnus
Flagrer i Kreds under Skrig, medens Skjoldet det basker med Vingen.

Flux en usigelig Skræk opløser med Rædsel hans Lemmer;
Haarene stige ved Angst, og hans Røst udi Ganen sig hæfter.
Men, da hun kjender den Furie fæl paa den hvinende Vinge,
Splitter den arme Juturna sit Haar, som hun river saa saare,
Medens med Nægle hun søndrer sin Kind, og sit Bryst under Haandslag.

„Turnus! hvad er der vel *nu*, hvor din Søster kan hjelpe dig mere?

„Hvad har jeg nu, o jeg Haarde! til Rest? Mon jeg Evne besidder
„Nu til at frelse dit Liv? Kan jeg staae imod saadant et Udyr?
„Tys dog — jeg gaaer jo alt bort — forfærd dog ei mere med Skræk mig,
„Rædsomme Fugle! Jeg kjender jo grant Eders Basken med Vingen —
„Grant Eders Dødningeskrig; thi Juppiters mægtige Kraftbud
„Mærked jeg nok!

„Den høimodige Gud?! Er det Løn for min Uskyld?
„Hvi har han undt mig udødeligt Liv? ach! hvi er jeg røvet
„Evnen at døe? da eied jeg Magt til at ende min Smerte,
„Og udi Døden jeg gik, for at følge min Broder, den arme.
„Er jeg udødelig — jeg? mellem Alt, hvad jeg eier, mon Noget
„Broder! er kjært uden dig? Hvor kløver sig Jorden vel dybt nok
„For en Gudinde, at synke hun kan til de nederste Maner?"

Dette hun taler, og, sukkende dybt, hun bedækker sit Hoved
Ganske med blaaligt Gevandt, og Gudinden sig skjuler i Floden.

Ogsaa Æneas nu trænger sig frem, og han svinger sin Landse,
Høi, som et Træe, og han taler nu sligt; thi hans Sind er i Harme:
„Turnus! hvi tøver du nu? hvi drager fra Kampen du bort dig?
„Ei bør vi kjæmpe i Løb, men i Nærstrid, ene med Vaaben.
„Skab dig nu om, i hvad Former du vilst! nu samle du Alt, hvad
„Før du har mægtet ved List eller Mod? Forsøg, paa en Vinge
„Stjernen at naae udi Skye — eller skjul og forput dig i Dybet!"

Rysted paa Hovedet Hiin: „dine trodsige Ord, du Forvovne!
„Spotter jeg: Guderne kun er' min Skræk, og min Fiende er Zeus hist."

Intet han yttrede meer. Paa en Steen har han fæstet sit Øie,
Gammel, umaadelig stor, som en Hændelse lagde paa Marken,
Sat paa en Ager til Skjæl, for at sikkre de Jorder mod Ufred;
Kaarede Ynglinger to Gange sex ei letteligt bar' den,
Bygged' af Legem, som Mennesker nu frembringes paa Jorden.
Denne med bævende Haand han greeb for at slynge mod Fienden,
Medens den herlige Helt sig hæved og satte i Anløb.

Ach! men han kjendte ei mere sig selv udi Løb eller Skridtgang,
Ikke sin løftede Haand, som vil svinge saa vældig en Masse;
Knæerne vakle; det iisnende Blod udi Kulden sig hærder;
Helten udslynged sin Steen, men svagt gjennem Luften den rulled,
Ikke til Maalet den vandt, og bevirked ei heller en Vunde.

Som i en Drøm, naar den døsige Søvn i de natlige Timer
Lukker vort Øie, os tykkes saa tidt, at vi hidsigen ville
Prøve paa anstrængt Løb, men midt i vort ivrige Ønske
Slappe vi segne: vor Tunge er mat, og de vanlige Kræfter
Minke i Kroppen; ei Ord eller Røst vil ledsage vor Idræt.
Turnus saalunde, ihvor han vil hen, for at skaffe sig Bistand,
Nægtes al Hjelp af den Furie vild.

Udi Hjertet tillige
Bølger den vexlende Qval. Han seer mod Rutuler og Byen,
Dvæler tillige af Frygt, og er ræd for det kommende Spydkast.
Hvor skal han søge sig Lye? har han Kraft til at møde sin Fiende?
Vognen han øiner ei meer, eller Søsteren selv, som var Styrer.

Medens han dvæler, Æneas har alt den fuldendende Landse
Svunget, og kaaret med Øiet en Plads. Med Legemets hele
Styrke den farer. End aldrig en Steen, fra Beleireres Grovskyds
Kraftigen dreven, har braget saa høit; i en Torden saa vildt Skrald

Rulled ei frem. Liig den sorte Orkan fremflyver hans Landse,
Ach, for at bringe den rædsomme Død.

Udkanten af Pantsret
Sprænges, tilligemed yderste Rand af hans Skjold, som har syv Lag,
Hyeden den farer med Hviin i hans Laar. Den rammede Turnus
Segner med bøiede Knæe imod Jord, som en frygtelig Masse.
Reise sig alle Rutuler med Suk, og de samtlige Bjerge
Tone med Eccho; fra Skovenes Dyb gjenlyder et Veeskrig.

Fældet, med ydmyge Blik han strækker sin bedende Høire,
Medens han siger: „Jeg har det fortjent — jeg forlanger ei Skaansel.
„Brug nu din Lykke! men dersom maaskee en ulykkelig Faders
„Kummer bevæge dig kan, da beder jeg (ogsaa Anchises
„Var jo en Fader, som min), o beklag den bedagede Daunus,
„Medens du giver mig selv, eller ogsaa mit Legem, berøvet
„Livet, til Mine! Ja Seiren er din; thi Ausonerne saae mig,
„Tvungen at række min Haand, og Lavinia bliver din Kone.
„Driv nu ei længer dit Had!"

Der stod han i Vaaben, den bolde
Kjæmper Æneas, med rullende Blik, og han standsed sin Høire.
Stedse han dvælede meer, og begyndte ved Talen at røres;
Just som Gehænget desværre han seer, som er slængt over Skuldren,
Bæltet tillige, som skinner saa klart, med de Bukler, han kjender,
Pallas' den blomstrendes Dragt, hvem Turnus bedækked med Vunder,
Fældte, og hængte nu sligt om sin Ryg, som Triumph over Fjenden.

Funklende sluger hans Blik Krigspynten, som var ham et Minde

Den er forfærdelig Qval; han luer af Harme, og rædsomt
Stiger hans Vrede.

„Du skulde mig flye, som er prydet med Mines
„Kjæres Vaaben? Dødsvunden er her — og du offres af Pallas.
„Pallas forlanger sin Hevn; med dit Blod har han taget den, Usling!"

Sligt er hans Ord, og i glødende Harm han begraver sit Slagsværd
Dybt i hans Bryst. Da synker hans Krop med en Dødens Kulde,
Medens hans Sjel i et Suk, men forbittret, til Skyggerne iler.

Trykfeil.

Pag. 2. V. 3. nævner l. værner.
— 3. V. 28. } Karene l. Karerne.
— 37. V. 58. }
— 64. V. 728. Volga l. Vragets.

Med sine blinkende Toppe af Eeg, Apenninernes Fader,
Naar han med Glæde opløfter i Skye sin Isse med Sneelag.

Alle Rutuler og Troer omkaps, og tillige de andre
Mænd fra Italien Øiet har vendt: deels hine paa Murens
Tinde, og hine, som nede paa Jord Stormstøderen brugte,
Vaabnene lægge af Skuldrene ned. Latinus forbauses,
Saasom, i tvende fraliggende Strøg undfangede, Helte,
Begge saa store, nu møde sig her, for at fægte i Tvekamp.

Disse, da Marken sig aabner omkring til en rummelig Kampplads,
Flux, i et rivende Løb, udslynge de Landser alt fjerntfra,
Og med det larmende Erts og med Skjolde de æske til Kampdyst.
Jorden maa sukke; de hyppige Slag de fordobble med Sværdet.
Skjæbnens Befaling og Heltenes Kraft i Forening sig slynge.

Som, udi Sila saa dyb, eller ogsaa i høien Taburnum,
Naar, til en drabelig Kamp, af Tyre fremstille sig tvende,
Vendte med Horn imod Horn, og de ængstede Hyrder maae flygte.
Hjordene standse med Skræk, og de Qvier saa sagteligt brumme,
Hvo der skal byde i Skov, hvem samtlige Hjorde skal følge.
Disse med seirende Kraft afvexlende give sig Vunder;
Stanges og bore med Horn, imedens med rigelig Blodstrøm
Boven og Halsen er vaad, og af Brølet de Skove gjenlyde.
Ligesom disse den troiske Helt og den dauniske Krigsmand
Mødes med Skjoldet, og frygteligt Brag gjennem Ætheren lyder.

Løfter da Juppiter selv to Skaaler med ligelig Tunge,
Læggende ned udi dem to Lodder, forskjællig' af Udfald,
Hvem der maa stædes i Nød — hvor synker det vægtige Dødslod.

Turnus, som mener sig tryg, fremspringer, og, løftet med hele
Legemet, hæver han sig med sit Sværd, som i Luften han svinger
Høit til et Hug. De trojanske Mænd og de bange Latiner
Skrige, og Hærene stirre i Angst; men det troløse Slagsværd
Knækker, og svigter den modige Helt ret lige i Hugget,
Og udi Flugt maa han søge sit Held. Han flyer, som en Østvind,
Da i den blottede Haand han skuer et Fæste, ham ukjendt.

Rygtet har sagt, at ved Iil, da til Kampen han Hestene spændte,
Samt opsteeg i sin Karm, han glemte sit fædrene Slagsværd,
Medens han iled, og snapped et Sværd fra Metiscus, hans Styrer.
Dette, saalænge de Troere løb, og kun fægted med Ryggen,
Længe var nok; da imøde det kom de vulcaniske Vaaben,
Monne det jordiske Sværd, ret liig med en skrøbelig Iistap,
Springe ved Hugget; i Sandet saa guult er' de glimrende Stumper.

Fjernt over Marken nu iler paa Flugt den forvirrede Turnus,
Hvor han maa danne en vaklende Kreds til forskjællige Sider.
Hist med en knugende Hob tilspærrer de Troeres Rad ham;
Her er et frygteligt Vand; hist standse ham kneisende Mure.

Hurtig, Æneas, som han, skjøndt Knæet, som Pilen har rammet,
Sinker ham stundom, og hindrer hans Gang, og vil standse hans Fremløb,
Følger hans Trin, og den Ængstedes Fod han forfølger med Iver.
Som, naar en Jæger har truffet en Hjort, som er standset af Strømmen,
Eller betages af Skræk for de rødlige Fjere, der hænge,

Og han nu trænger sig frem udi Løb, med de gjøende Hunde.
Denne, som ængstes ved Jægerens List og den farlige Aabred,
Flygter og vender vel tusinde Gang; men den livsfulde Umbrer
Gramser med Gabet — ja har den alt fat — og med Kjæbene knager,
Net som han havde den fast; men den skuffes; dens Bid er i Luften.
See! da stiger et lydeligt Skrig; Aabredde og Damme
Svare med Eccho omkring; selv Himlen gjenlyder af Larmen.

Hiin i et flygtende Løb tilraaber Rutulerne alle,
Nævnende hver ved sit Navn, og forlanger sit vanlige Slagsværd;
Ach! men Æneas jo truer med Død, og med rammende Dødsstød
Den, som vil vove sig frem, og han skræmmer tillige de Bange,
Truende Byen med Fald, og, endskjøndt han er saaret, han iler.
Femgang løbe de rundt i en Kreds og i vexlende Retning,
Femgang tilbage igjen: ei Tant eller ussel Belønning
Søges i Løbet: om Turnus skal døe eller leve, de kjæmpe.

Faunus til Ære her spired engång, med de Blade saa bittre,
Af Oleaster et Træ, høit agtet af Søemænd i Fortid,
Hvor, naar de frelstes fra Bølgernes Nød, de sædvanligen hæfted
Skjænk til Laurenternes Gud, samt hængte de Klæder, de loved.
Troerne dog uden Skjæl oprevе den hellige Stamme,
At paa den ryddede Mark de kunde forenes til Kampdyst.
Her stod Troerens Landse i Jord: da den førtes i Farten,
Jog den i Dybet, og hæfted sig fast udi Roden, som seig var.
Kraften at bruge, samt rokke sit Spær ved sin Styrke, forsøger
Troernes Helt, for at kaste med Spyd mod den Kjæmper, han ikke
Mægter at naae udi Løb.

Som vild af Beklemmelse, Turnus
Raaber: „o Faunus! jeg beder dig, ynk! udi Jorden du naadig
„Holde hans Spær! paa dit hellige Sted har jeg troligen offret;
„Ene de troiske Mænd vanhelligen pletted med Blod det."
Sligt er hans Ord, og forgjæves han ei fremkaldte den Guds Hjelp;
Thi, skjøndt han rykker en Tid, og ved Roden, den seige, er sinket,
Ikke ved Legemets Kraft at betvinge den bidende Træerod
Evner Æneas.
Imedens han travlt vil forsøge sin Styrke,
Løber, forvandlet igjen udi Form til den Styrer Metiscus,
Nymphen fra Dauniens Land, for at bringe sin Broder hans Slagsværd.

Venus, opirret i Sind, at den dristige Nymphe formaaer det,
Nærmer sig did, og hun løsner hans Spyd, som er hæftet i Roden.
Disse, med krigerisk Mod, med fornyede Kræfter og Vaaben,
Denne saa kry ved sit Sværd, hiin hidsig og høi ved sin Landse,
Stille sig stemmende frem mod hinanden i krigerisk Tvekamp.

Just i det samme den vældige Drot i det store Olympen
Taler til Juno, og seer deres Kamp fra den gulige Luftsky:

„Hvad er tilbage, min Viv? naar vil du forunde os Hvile?
„At, som en Hjemlandsgud, til vor Himmel Æneas er kaaren,
„Samt er af Skjæbnen for Stjerner bestemt, det veed du, og tilstaaer.
„Hvad er dit Meed og dit Haab, da i Skyen den kolde du hænger?
„Sømmer det sig for en Gud, ved en dødelig Vunde at krænkes?
„Eller at Turnus (thi hvad uden dig kan Juturna vel mægte?)
„Fik sit berøvede Sværd, saa at Mod i den Tabende opsteeg?

Dersom paa Sot eller frygtelig Død den Drot mellem Guder
Pønser i Hu, og vil skræmme en Bye, som har syndet, med Krigsfærd.

Juppiter sender den ene af dem fra den øverste Æther
Hurtigt, med Bud, at som varslende Aand hun skal møde Juturna.

Flyver da hun, som en Hvirvel i Fart; og mod Jorden hun iler,
Ret som en Piil, der er faret fra Streng og mod Skyen er afsendt,
Hvilken en Parther bevæbnede først med den myrdende Giftsaft,
Parther, hvad heller Cydoner, og slynged ulægeligt ud, saa
Frem gjennem Mulmet den gik, useet, med en susende Dirren.
Hun, som af Natten er født, brat iler til Jorden, som denne.

Som hun nu Turnus og Hærene seer og de iliske Rækker,
Krymper hun sig udi Form, saa hun snarligen ligner den Smaafugl,
Som paa det eensomme Tag, eller ogsaa paa høinede Grave
Sidder om Natten, og skriger saa fælt i den sildige Midnat.
Dannet som den udi Form, det rædsomme Væsen om Turnus
Flagrer i Kreds under Skrig, medens Skjoldet det basker med Vingen.

Flux en usigelig Skræk opløser med Rædsel hans Lemmer;
Haarene stige ved Angst, og hans Røst udi Ganen sig hæfter.
Men, da hun kjender den Furie fæl paa den hvinende Vinge,
Splitter den arme Juturna sit Haar, som hun river saa saare,
Medens med Nægle hun sønderer sin Kind, og sit Bryst under Haandslag.

„Turnus! hvad er der vel *nu*, hvor din Søster kan hjelpe dig mere?

„Hvad har jeg nu, o jeg Haarde! til Rest? Mon jeg Evne besidder
„Nu til at frelse dit Liv? Kan jeg staae imod saadant et Udyr?
„Tys dog — jeg gaaer jo alt bort — forfærd dog ei mere med Skræk mig,
„Rædsomme Fugle! Jeg kjender jo grant Eders Basken med Vingen —
„Grant Eders Dødningeskrig; thi Juppiters mægtige Kraftbud
„Mærked jeg nok!

„Den høimodige Gud?! Er det Løn for min Uskyld?
„Hvi har han undt mig udødeligt Liv? ach! hvi er jeg røvet
„Evnen at døe? da eied jeg Magt til at ende min Smerte,
„Og udi Døden jeg gik, for at følge min Broder, den arme.
„Er jeg udødelig — jeg? mellem Alt, hvad jeg eier, mon Noget
„Broder! er kjært uden dig? Hvor kløver sig Jorden vel dybt nok
„For en Gudinde, at synke hun kan til de nederste Maner?"

Dette hun taler, og, sukkende dybt, hun bedækker sit Hoved
Ganske med blaaligt Gevandt, og Gudinden sig skjuler i Floden.

Ogsaa Æneas nu trænger sig frem, og han svinger sin Landse,
Høi, som et Træe, og han taler nu sligt; thi hans Sind er i Harme:
„Turnus! hvi tøver du nu? hvi drager fra Kampen du bort dig?
„Ei bør vi kjæmpe i Løb, men i Nærstrid, ene med Vaaben.
„Skab dig nu om, i hvad Former du vilst! nu samle du Alt, hvad
„Før du har mægtet ved List eller Mod? Forsøg, paa en Vinge
„Stjernen at naae udi Skye — eller skjul og forput dig i Dybet!"

Rysted paa Hovedet Hiin: „dine trodsige Ord, du Forvovne!
„Spotter jeg: Guderne kun er' min Skræk, og min Fiende er Zeus hist."

Intet han yttrede meer. Paa en Steen har han fæstet sit Øie,
Gammel, umaadelig stor, som en Hændelse lagde paa Marken,
Sat paa en Ager til Skjæl, for at sikkre de Jorder mod Ufred;
Kaarede Ynglinger to Gange sex ei letteligt bar' den,
Byggede af Legem, som Mennesker nu frembringes paa Jorden.
Denne med bævende Haand han greeb for at slynge mod Fienden,
Medens den herlige Helt sig hæved og satte i Anløb.

Ach! men han kjendte ei mere sig selv udi Løb eller Skridtgang,
Ikke sin løftede Haand, som vil svinge saa vældig en Masse;
Knæerne vakle; det iisnende Blod udi Kulden sig hærder;
Helten udslynged sin Steen, men svagt gjennem Luften den rulled,
Ikke til Maalet den vandt, og bevirked ei heller en Vunde.

Som i en Drøm, naar den døsige Søvn i de natlige Timer
Lukker vort Øie, os tykkes saa tidt, at vi hidsigen ville
Prøve paa anstrængt Løb, men midt i vort ivrige Ønske
Slappe vi segne: vor Tunge er mat, og de vanlige Kræfter
Minke i Kroppen; ei Ord eller Røst vil ledsage vor Idræt.
Turnus saalunde, ihvor han vil hen, for at skaffe sig Bistand,
Nægtes al Hjelp af den Furie vild.

Udi Hiertet tillige
Bølger den vexlende Qval. Han seer mod Rutuler og Byen,
Dvæler tillige af Frygt, og er ræd for det kommende Spydkast.
Hvor skal han søge sig Lye? har han Kraft til at møde sin Fiende?
Vognen han øiner ei meer, eller Søsteren selv, som var Styrer.

Medens han dvæler, Æneas bar alt den fuldendende Landse
Svunget, og kaaret med Øiet en Plads. Med Legemets hele
Styrke den farer. End aldrig en Steen, fra Beleireres Grovskyds
Kraftigen dreven, har braget saa høit; i en Torden saa vildt Skrald